

✓
TESTAMENTETAK //

The new testament

BUREAU OF

AMERICAN ETHNOLOGY

TAMEDSA:

behold it:

LIBRARY.

10123

NALEGAPTA PIULIJIPTA

Our Lord our Saviour

JESUSIB KRISTUSIB

Jesus

Christ

APOSTELINGITALO

and his apostles

PINNIARNINGIT OKAUSINGILLO.

their acts and their words.

—◆—
PRINTED FOR

The British and Foreign Bible Society,

FOR THE USE OF THE CHRISTIAN ESQUIMAUX IN THE MISSION-SETTLEMENTS
OF THE UNITED BRETHREN ON THE COAST OF LABRADOR.

=====
LONDON:

W. M'DOWALL, PRINTER, PEMBERTON-ROW,
GOUGH-SQUARE.

1840.

PINNIARNINGIT.

	<i>Pag.</i>
Matthæus	1
Markus	80
Lukas	129
Johannes	213
Apostelit pinniarningit	279
Romiunnut	360
I. Korintemiunnut	395
II. Korintemiunnut	430
Galatsiamiunnut	452
Efesusemiunnut	464
Filippimiunnut	477
Kolossusemiunnut	486
I. Tessalonicemiunnut	494
II. Tessalonicemiunnut	502
I. Timoteusemut	507
II. Timoteusemut	517
Titusemut	524
Filemonemut	528
Ebræerinnut	530
Jakob	556
I. Petrus	565
II. Petrus	575
I. Johannes	581
II. Johannes	590
III. Johannes	592
Judas	593
Tækkotitaunek	596

EVANGELISTIB

MATTHÆUSIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Kristusib sivorlingita malliktigēninginnik.

AGLAIT Kristusib sivorlingita malliktigēninginnik; tamna Davidib erninga, tamna Abraham erninga.

2 Abraham erneriva Isaak. Isaab erneriva Jako. Jakob erneriva Juda kattangutingillo.

3 Judab erneriva Farez, Zaralo Thamaremit. Farezib erneriva Hezron. Hezronib erneriva Ram.

4 Ramib erneriva Aminada. Aminadab erneriva Nahasson. Nahassonib erneriva Salma.

5 Salmab erneriva Boas, Rahabemit. Boasib erneriva Obed, Ruthemit. Obedib erneriva Jesse.

6 Jessib erneriva Attannek David. Attanniub Davidib erneriva Salomon, Uriab nulliarilauktanganit.

7 Salomonib erneriva Roboam. Roboamib erneriva Abia. Abiab erneriva Assa.

8 Assab erneriva Josaphat. Josaphatib erneriva Joram. Joramib erneriva Osia.

9 Osiab erneriva Jotham. Jothamib erneriva Achas. Achasib erneriva Ezechia.

10 Ezechiab erneriva Manasse. Manassib erneriva Amon. Amonib erneriva Josia.

11 Jossiab erneriva Jechonia, kattangutingillo, taipsomane Babilonemut aularutsautillutik.

12 Babilonemit utteramik kingorngagut, Jechoniab erneriva Sealthiel. Sealthielib erneriva Zorobabel.

13 Zorobabelib erneriva Abiud. Abiudib erneriva Eliachim. Eliachimib erneriva Asor.

14 Asorib erneriva Zadoch. Zadochib erneriva Achin. Achinib erneriva Eliud.

15 Eliudib erneriva Eleasar. Eleasarib erneriva Matthan. Matthanib erneriva Jako.

16 Jakob erneriva Joseph, Mariab uiksanga. Tap-soma erniariva Jesus, Kristusemik attelik.

17 Ernerēt illunatik Abrahamit David tikkilugo 14 õvut. Davidemillo Babilonemut aularutsaukâratik ernerēt 14 õgivot. Babilonemit utteramik Kristusemut ernerēt 14 õgivot.

18 Kristusible erniangõninga imaipok: Anãnanga Maria, Josephemut angersimmalerame, katterkâratik, mallungnarsivok, singailernet Annernermut ajunginermut.

19 Josephele, uiksanga, idluartogame, kangusuktitso-mangila, issumakalerporle angigutsilune kemmagomavlugo.

20 Taimagle issumalernet, ahak, Nalekab Engelinget sakkervigiva sinnektomanikut, okarlune: Joseph, Davidib erninga, sivoranæk, Maria nulliekset illingnut pilugo; singainga Annernermit ajunginermut pingmet.

21 Ernermik ernijomârpok, tamna Jesusemik atserareksarivet, innutitanne piulijomârmagit ajorninginnit.

22 Tamedsa tamât taimailerpok, Nalekab okausingit nellautajokut nellautsikovlugit, okartok:

23 Ahak uigasuk singajomârpok, ernermiglo ernijomârlune, Imanuelemiglo atserâromârpæt (attinget tukkinga) imaipok: Gudib illagivâtigut.

24 Joseph sinningminit tuppakame, taimailivok, perkojaunermitut Nalekab Engelinganut, nullieksane aivlugo.

25 Aktungilale, erniliaminik ernerkârtinnago atserarlugolo piva Jesusemik.

KAPITEL II.

Angutit illissimmajut tuksiarvekariartorninginnik Kristusemik.

JESUSE erniangongmet Bethleheme Judæametome, Herodese attanniotillugo, ahak, illissimmajut unanget (nellojut nunangiñit) Jerusalemut pivut, okarlutiglo:

2 Erniangokammertok Judit attanninget naneka? Uvlorianga unane tækkogaptigo, tuksiarvigijartorpavut.

3 Attangub Herodesib tamanna tussaramiuk, koaksarpok, Jerusalemiullo illunatik;

4 Ajochertuijoksuillo aglangniglo illissimmajut in-nungnētut tamaita katterkolerpeit; kiglissiniaromavlugit, Kristuse nāne innulermangæt.

5 Ipkoa okautivæt: Bethleheme Judæamētome. Tai-mak aglaksimmangmet nellautaijomut:

6 Igvit Bethlehem Judæab nunangane, mingner-pāngungilatit iglugaseit assinginnit Judæamētunnit; il-lingnit pijomārmet Nalegak, innutitamnut Israelib kin-guvānginnut attanniojuksak.

7 Illissimmajut Herodesib angigutsilune kaikoveit, apperiniarlugit uvloriamik kanga tækkotitomik.

8 Bethlehemut aikoveit okarlunelo: Aileritse, nutar-årsuk apperkotigijartorlugo; nennigupsiuglo, okautigis-singa, uvangatauk tuksiarvigijartoromagivara.

9 Attannek tussarēramitsuk, aularput. Ahak, uvloriak, unane tækkojattik sivorlerivæt, nutarårsublo inninget kollānut pigame, nokarpok.

10 Uvloriak tækkolermigamitsuk, kuviasuvaksoadlar-put.

11 Iglomut itterlutik, nutarårsuglo anānangalo nai-pipakit, pāmangavlutiglo tuksiarvigivæt, perkuttitiglo sakkerpeit, pillilælo Goldemik, Weihrauehemiglo, Myrrhenmiglo.

12 Gudiblo sinnektomanikut perkoveit, Herodesemut utterkonnagit. Apkotimiglo assiagut nunamingnut angerarput.

13 Aularmettale, ahak, Nalekab Engelinget Joseph sakkervigiva sinnektomanikut, okarlunelo: Makkitit, nutarårsuglo anānangalo illingnut pikik, nunamullo Egiptenmut kemmālerit, tavanelaulutillo uvamnut okaut-saulerkārtinnæk; nutarårsuk Herodesib tokkonerasuarmago.

14 Makkiporlo tagva, nutarårsuglo anānangalo unnuame ingminut pivak, nunamullo Egiptenmut kemmāvok,

15 Tagvanelerdlunelo, Herodes tokkotsiarilugo, Nalekab okausingit nellautsikovlugit, nellautaijokut okartok: Ernera kaikolauktara Egiptenmit.

16 Herodes kaujimalerame, illissimmajuūnut tappagijaugame, kanningajadlalerpok, nutarårsuillo illunaita Bethlehemētut erkānētullo, Jahriggit maggungnik nuk-kardlillo tokkotsartorkoveit, illissimmajut kiglissitsialauramigit sivorngagut (innulervinganik).

17 Tagva nellautaijub Jeremiasib okausingit nellautsimmalerput, okartok:

18 Kakkenne nippersoak tussartaujok, oguadlernerlo, keanerlo, kajummidlernerlo; Rahelib kittornganne keagiveit, mannigortaujomananelo; nungutaungmetta.

19 Herodesele tokkungmet, ahak, Nalekab Engelinget Joseph sakkervigiva sinnektomanikut, nuname Egiptenme.

20 Okarlunelo: Makkitit, nutarårsuglo anānangalo illingnut pikik, Israeliblo nunanganut uttilerit; tokkungmetta nutarårsungmik tokkotsijomalauktut.

21 Makkiporlo tagva, nutarårsuglo anānangalo nek-sardlugik, Israeliblo nunanganut pivlune.

22 Tussaumagamiugle, Archelaus attanniolertok Judæame, atātane Herodes innangērdlugo, taikunga ainer-mik sivōralerpok. Sinnektomanikut Gudemut perkojauvlune, Galilæab erkānut ailerpok.

23 Iglugasengnullo Nazarethemik attelingnut pivlune, tamanna nunagilerpa; nellautaijut okausingit nellautsikovlugit, okartut: Nazaremiomik attekarmārpok.

KAPITEL III.

Johannesib Baptiterijub ajochertuininganik.

TAIPSOMANE Johannes Baptiterijok tikkipok, ajochertuilerlune innukangitome Judæamētome.

2 Okarlunelo: Kakkialeritse, (issumataritse) killaub nalegauvinga palligutingmet.

3 Taimnauvorlo nellautaijub Jesaiasib okautigilauktanga, okarame: Ajochertuijub nippinganik innukangitomētokarpok, Nalekab apkotiksanga ākiksorsiuk, apkoserngillo narrotissigik.

4 Tamnale, Johannese, annoralik nergjutsub Kamēlib merkunginnik, tapserutekalarmelo amivinnermik; piglertaujartulle igupsaujartullo orksungit nerkigiveit.

5 Tagva Jerusalemiut annivigivæt, Judæamiullo, Jordanib erkanētullo illunatik,

6 Baptitaujomavlutik tapsomunga Jordaneme kōngme, idlunitiglo kigligiksautigilugit.

7 Farisæerillo Saduzæerillo unnuktut tikkitinne baptissivingminut tækkogamigit, okautiveit: Kuglugiangojartose illipse, kia kemmakovāse ningautsemit pijo-märtomit?

8 Attele, kiglilingmik sāgiarluse, ablatsamik issumakaritse.

9 Issumaniarase, illupsigut okaromavluse: Abraha atātagivavut. Okautivapse: ujarkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngititsungnarpa.

10 Ullimaut nappartub mimmernanganēlerpok. Tamanna pivlugo nappartut nelliet ajungitunnik paungakangitok, kippijauniarpok, egitauvlunelo ikkomamut.

11 Uvanga immermut baptipapse nutāmik issumakarkovluse; kingunipkulle tikkituksak, pitsartunersauvok uvannit, nellopkotivungalo, tapsoma ittigagutinginnik tigumiarnermik; tapsoma baptitsomārpāse Annernermut ajunginermut ikkomamullo.

12 Tapsomalo poagitine tigumiarpa; kemmatullivingme nettinga sanneromārpa, kakkōjeksetsiello kemmatul-

livingminut kattitsomārpeit; piungitulle ötsomarpeit ikkomamut kammitsuitomut.

13 Taipsomane Jesuse Galilæamit Jordanemut Johannesemut pivok, baptitaujomavlune tapsomunga.

14 Johannesible innerterpa, okarlunelo: Baptitaujariakaralloarpunga illingnut; igville tikkiparma?

15 Jesusible kiova, okautivlugolo: Mana taimailerle; taimak idluarnernik tamaininik namaksijuksauvoguk. Perkova tava.

16 Jesuse baptitaugame, tuavidlune kõngmit kakki-vok; ahaglo, killak kolläne angmalerpok. Johannesiblo Gudib Annerninga tækkova, (tingmiatut) taubetut akkartok, (Jesusib) känganullo pijok.

17 Ahaglo, nippe killangmit okarpok: Tagva Ernera nægliktara, tamna kuviagijara.

KAPITEL IV.

Kristusib nerringininganik öktortluktauninganiglo.

TAGVA Jesuse Annernerub aitipa innukangitomot, öktortaukovlugo Satanasemut.

2 Uvlunelo 40 ginne unnuennelo 40 ginne nerringiname, kâlerpok kingorngagut.

3 Oktortublo Satanasib tikkipa, okautivlugolo: Gudib ernerikpattit, ujarket ukkoa okautikit kakkojaulerkolugit.

4 Kiovalo, okarlune: Aglaksimmavok: Kakkojatui-nak innub innotigingila; Gudible okausingit tamaita, kanninganit annijut (innotigiveit).

5 Tagva Satanasib aularutiva iglugaseksoarnut ivsornaitunnut, âlalo kattimaviub nuvugusinganut,

6 Okautivlugolo: Gudib ernerikpattit, kattagit; aglak-simmangmet: Pivlutit Engelinne perkojomârpeit, erki-simiartaukovlutit sapputijauvluttilo, ittikettit appõrkon-nagit ujarkamut.

7 Tagva Jesusib okautiva: Taimaktauk aglaksim-magivok: Gudingnik Nalegarnik öktortuksaungilatit.

8 Ama Satanasib aularutiva kakkaksoarmut kingik-

toksoarmut, sillaksublo attanniongit ānanauningillo kemmergojautipeit tapsomunga.

9 Okautivlugolo: Makkoa tamaita illingnut tunnijomavakka, pāmangavigijomagumga, tuksiarvigilungalo.

10 Jesusib tava okautiva: Satanase! uvamnit aularit, aglaksimangmet: Gudingnut Nalegarnut tuksiartuksauvotit, kissianullo kivgartortuksauvotit.

11 Satanasib tava kemmakpa; ahaglo, Engelit tikkipæt kivgartorlugolo.

12 Johannese pititaujok (parngnanērsimmavingmut) Jesusib tussaramiuk, Galilæamut aivok.

13 Iglugaseillo Nazarethemik attiggit kemmakpeit, Kapernaumut immarbiub sinnanētomet pivok, Zabuloniblo Naphtaliblo erkængne, tagvanelerdlunelo.

14 Nellautaijub Jesiasib okausingit nellautsikovlugit, okangmet:

15 Zabuloniblo Naphtaliblo nunagik, immarbingmut sangmijuk, Jordanib akkiane, Galilæalo nellojoktalik;

16 Innuit tārmiut, kaumajorsoak tækkovæt, tokkublo tachalininganētunnut kaumajok nuimavok.

17 Nelliutomit tamattomanget Jesuse ajochertuilerpok, okarlunelo: Kakkialeritse, (ablatsamik issumakaritse) killaub nalegauvinga kaglilernet.

18 Jesuse Galilæab immarbinget sinnāne pissukame, angutik nukkarēk tækkovak, Simon, Petrusmik attipsalik, nukkangalo Andrease; nullutjamingnik ningititsijuk immānut, mingeriarnarteogamik.

19 Tapkungnungalo okarpok: Malliktinga; innungnik aularsarteotitsomavaptik.

20 Tuavilutik nullutjettik kemmakpeit, malliklugolo.

21 Tagvangello sivumualerame, assigik nukkarēk tækkogivak, Jakobuse, Zebedæusib erninga, nukkālo Johannese, umiakotomētuk, atātatik Zebedæuse illagælugo, nullutjamingnik killajailutik; kaikovaglo.

22 Tuavilutik umiakotok atātatiglo kemmakpakit, malliklugolo.

23 Jesusiblo Galilæab nunanga illunāt ingeravigiva, illinniarvinginno ajochertuivok, okautsillo tussarnertut

nalegaunermik okālatigiveit, kannimajullo atsuiliungitullo innungnētut innuliveit.

24 Tussaumajaugivoktauk Siriab nunangane illūnane. Kannimajullo sunatuinait, atsuiliungitut kappiasuktitaunjullo, Satanasiggillo, illissimmailingajullo, tumangajullo, illunaita tapsomunga āpeit; illunaitalo tapsoma innuliveit.

25 Innugiartoksuittauk mallikpæt Galilæamit, iglugaseksoarnillo tellimaujortunnit; Jerusalemillo, Judæamillo, Jordanib akkianillo.

KAPITEL V.

Pilloriktunnik.

INNUGIARTOKSUILLE tækkogamigit, kakkamut majorarpok, ingimello, illinniartingita tikkipæt.

2 Kanninelo angmardlugo ajochertorpeit, okarlunelo.

3 Pilloridlarput aklujut annernerme; killaub nalegauvinga pigileramitsuk.

4 Pilloridlarput kiksartut; mannigortaujomārmetta.

5 Pilloridlarput kennuētut; nuna pigileramitsuk.

6 Pilloridlarput kāktut immeruktullo Gudib idluarijanganik; illumertaujomārmetta.

7 Pilloridlarput nāpkiniktut; nāpkigijaujomārmetta.

8 Pilloridlarput ivsornaitunnik omættiggit; Gude tækkojomāramitsuk.

9 Pilloridlarput ullapirsaijut; Gudib kittornūganginnik tajjaujomārmetta.

10 Pilloridlarput unangmijaudlartut idluarneq pigæl-lugo; killaub nalegauvinga pigingmatsuk.

11 Pilloridlarpose innuit suadlarppasse uvanga pivlunga, unangmikpasselo, sunatuinarniglo okarnerluvigik-passe, sæglolutik.

12 Alliatitse, sivoraniaselo, akkillertautsiaromārapse killangme. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse unangmigingmattigik.

13 Nunab tarriogivāse. Tarriok pitsartunērupet,

sumut ama pitsartutitaunajarpa? Attoreksaujungnērpok, egiteksauvlune innungnullo tulleraksauvok.

14 Sillaksoarmiut kaumanerivāse. Iglugaseit kakkab kanganētut tækkuksausuērungnangilet.

15 Nennergoak ikkinginivæt, kattaubab attānut illivlugo, nennergoavingmulle pivok, iglomētut tamaita kaurmaveit tagva.

16 Taimaktauk nennergoase kaumalersiuk innungnut, ajungitullinipsingnik tækkovlugit, Atātase killangmēt tok nakorijaukovlugo.

17 Pējaijartorasuginiarassinga perkojennik, nellautajullonēt aglanginnik. Pējariartungilakka, namaksilugille pinniarpakka.

18 Ahamarik okautivapse: Killaglo nunalo nungukārtinnagik, perkojet aglanginne mingnek, tittārsuglonēt nunguniængilak, tamakkoa illunatik namaksikārtinnagit.

19 Mana perkojet ukkoa illanganik mingnermik nālengitok, innuit taimak ajochertorlugittamna mingnermik tajjaujomārpok killaub nalegauvingane. Nalektorle taimaglo ajochertuijok, tamna angijomik tajjaujomārpok killaub nalegauvingane.

20 Okautivapsele: Idluarnise namanersaungipet, aglangnik illissimmajut Farisæerillo idluarninginnit, killaub nalegauvinganut piniatsengilase.

21 Tussalauktose, sivorlisse okautsaungmetta: Innuartuksaungitotit; innuartorle erkartuivingmut pijeksauvok.

22 Uvangale okautivapse: Kattanguminut ningartok, erkartuivingmut pijeksauvok; kattanguminulle Racha (unāluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok; sillaitomigle okartok, egiteksauvok korkomut ikkomalingmut.

23 Tamanna pivlugo, tunnergutit illijomagungne altarremut, tagvanelo erkaiguvit, kattangutingnut passijaunerik;

24 Tunnergutit altarib sānganekālaule, kattangutillo saimarsariartorlugo, tunnergutillo tava tunnijartoruk.

25 Illingnut akkerartortok saimarsasarniaruk, aiparēktillutiksulle apkome, akkerartortingnut unertojaukon-

næk kiglissiniartomut, kiglissiniartomullo pititaukonnæk kivgaminut, tapsomalo parngnanērsimmavingmut egilutit.

26 Ahamarik, okautivagit: Tagvanget annititauniængilatit, kēnaujet naggatiksanget akkillerkärtinnago.

27 Tussalauktose, sivorlisse okautsaungmetta: Nulliarēngnermik asseruijuksaungilatit.

28 Uvangale okautivapse: Arnamik tækkunärtub, pijomavlugo, tapsoma omamine nulliarēngnermik asseruikattigijarēriiva.

29 Tallerbiub ijivit asserorniarpattit, pēruk egilugollo. Ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit illūnat egitaukonnago āniatitsivingmut.

30 Tallerbikpillonēt asserorniarpattit, nakkarkit egilugillo. Ajunginersauvok illingnut, avativit illanget asserorpet, timit illūnat egitaukonnago āniatitsivingmut.

31 Taimaktauk okarsimmagivok: Nulliaminik avitsijub, tunnitsivigijeksariva aglangnik avitsitiminik.

32 Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub, (anguniartokangipet) nulliarēngnermik asseruitipa; avitamiglo nullianiktub, nulliarēngnek asseroriva.

33 Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaungmetta: Angernerluktuksaungitotit, Gudemulle angileruvit, malijeksarivettit okautsitit.

34 Uvangale okautivapse: Angernerluktuksautsenglase, (Gudib attinga taivlugo) killangmiglonēt, Gudib iksivautaringmago.

35 Nunamiglonēt, ittigangita ikkovragingmatsuk; Jerusalemiglonēt, Attannersub iglugaseksoaringmagit.

36 Niakorniktau angernerluktuksaungitotit: nujak attauserlonēt kakkorsititsungnanginangne kernersititsungnanginangnelonēt.

37 Okausisse imailerlit: Ahaila, ahaila, aukak, aukak; unnurnerset idluitomit pivut.

38 Tussalauktose okalauktomik: Ije ijemik, kigut kigumik (akkekariakarpok).

39 Uvangale okautivapse: Idluitullivigikpasse akkiviginiarassigik; ullutsekulle tallerbikut erksartauguvit, igloatauk mannilermigiuk.

40 Akkerartoromajokarpello illingnut, ullit tigujomavlugo, tamna ulliksoarniktauk pekarle.

41 Meilemut attautsemut aipaukojauguvit, maggungnut aipariuk.

42 Illingnit sumik tuksiartok, tunnitsivigiuk; allar-niarnagolo attartoromajok illingnit.

43 Tussalauktose okalauktomik: Innukattingnik næglitksauvotit, omigijillo omigilugo.

44 Uvangale okautivapse: Omigijisse nægligissigik; illipsingnut okauserluktut saimartissigik; illipsingnik omisuktut ajungiviginiarsigik; illipsingnik kiksartit-sijut unangmiklertullo tuksiarutissigik:

45 Kittorngaulerkovluse Atåtapsingnut killangmētōmut. Tapsoma sekkinine nuekongmago ajortunnullo ajungitunnullo, sillalukojilarmelo idluartunnullo idluangitunnullo.

46 Illipsingnigle næglingniktut kissēta nægligigupsigik, sumik akkillertauniksakaromärkise tagva? Zoellnerillo taimailiunginivæt?

47 Kattangutisse kissēta illænnarnerigupsigik, sumik pijarialingmik pivise? Zoellnerillo taimailiunginivæt?

48 Tamanna pivlugo namaksileritse, sorlo Atåtase killangmētōk namatsainarmet.

KAPITEL VI.

Tunnergutiksennik tuksiarnermiglo.

KAMMAGINIARSIGIK tunnergutiksasse, tamakko-ninga tunnijikkonnase innuit sānginne, tautuktaujomavluse tapkonunga; taimaipet, akkillertauniksakangilase atātapsingne killangmētōme.

2 Taimak pivlugo tunnijiguvit tunnergutiksarnik, nipsausijarkojijjuksaungitotit sivunerne, takkormortut illusingititut illinniarvingne iglullo akkorngæenne, nakorijaujomalutik innungnut. Ahamarik, okautivapse: Akkillertaujarēput

3 Tunnergutiksennik tunnijiguvit, saumit aggaktit nellolaulit, tallerbikpit tunnergutānik.

4 Tunnergutiksettit sagvartaukonnagit; Atātavillo sagvangitomik tautuktub, akkilleromārpātit sagvartome.

5 Tuksiaruvit, takkormortutitun — ĩtuksaungitotit, taipkoa nængerlutik tuksiarlutiglo pivut illinniarvingne, iglullo sānginne, tautuktaujomavlutik innungnut. Ahamarik, okautivapse: Akkillertaujarērput.

6 Igville tuksiaromaguvit, iglungnut itterit, upkuan-galo parngnanērlugo, Atātello sagvangitome tuksiarvi-giuk; Atātavillo sagvangitomik tautuktub, akkillero-mārpātit sagvartome.

7 Tuksiarupselo, okausisse amisuliniarassigik nello-jutitut; taipkoa tussartaunasugivut okausekarangamik amisunnik.

8 Tamanna pivlugo taipkotitunak-ĩtuksaungilase: Atātapse attoriakartasse kaujimaveit tuksiarvige-kārtin-nassiuk.

9 Taimak pivlugo imāk tuksiaritse: Atātavut killang-me! Akkit nakorijaule.

10 Nalegaunīt kailaule. Perkojettit malliktaulit nu-name sorlo killangme.

11 Uvlome piksappingnik tunnitsivigittigut.

12 Ajornivut issumagijungnērkit, sorlo uvagut uvap-tingnut ajortullijut issumagijungnēraptigik.

13 Oktorlungnartomut pitinata, piulittigulle ajor-tunnit. Nalegaunek, pitsartunerlo, ānanaunerlo pigi-gangne issokangitomut. Amen.

14 Innuit tammarningit issumagijungnērupsigik, Atā-tapsetauk issumagijungnērnariveit tammarnisse.

15 Innulle tammarningit issumagijungnaingikup-sigik, Atātapsetauk issumagijungnērnænginiveit tam-marnisse.

16 Nerringitarangapse, annujuksaungilase takkormor-tutitut; kēnatik tautorlertimatsuk nerringitarangamik, innungnut tautuktaujomavlutik. Ahamarik, okautivapse: Akkillertaujarērput.

17 Nerringitarangaville, niakut mingoaruk, ermiklu-tillo.

18 Nerringinernik tækkoterkonnæk innungnut, Atātarnulle sagvangitometomut; Atātavillo sagvangitomik tautuktub, akkilleromärpätit sagvartome.

19 Perkutinnik pikuminartunnik kattersoijuksaungilase nuname, kaurulillo mangertornerublonēt asseroreksanginnik, tigliguillo pijomajeksanginnik, tigliklugit.

20 Perkutinnigle pikuminartunnik kattersoiniaritse killangme, kaurulillonēt mangertornerublonēt asserojuijeksanginnik, tigliguillo pijomasuëreksanginnik, tigligungnëreksanginniglonēt.

21 Perkutekarvipsingne, omættisse tagvanënivut.

22 Ije timib kaumaneriva. Ijit idluarune, timit illunane kaumaniarivok.

23 Ijit nellangaikune, timit illunane tångniarpok. Kaumajorle illungnëtok täksikpet; täksoak ingminik kannok angitigiva?

24 Angajokængnut maggungnut kivgartortokarungnangilak; aipa omigilärpalonet, aipa nægligilugo; ubvalo aipa ungagilärpa, aipanga nachogilugo. Gudelo nunab pingillo attautsekut kivgarlugit sapperpose.

25 Tamanna pivlugo okautivapse: Innosisse pivlugo siardlerniarase, nerkiksapsingniglonēt immiksapsingniglonēt; timipselonēt annoraksanginnik. Innosisse annernarnersaungilet nerkemit? Timisselo annernarnersaungilet annorannit?

26 Tingmitset killaub attanëtut nautsertorsigik: karngasuingilet, përorsijeksenniglo kattersingilet kemmatulivingnut, nauglotaimaimet, Atätapse killangmëtub nerripteit. Taipkonanget annernarnersaungilase?

27 Nellisse ingminik uigoksarsijungnarka tallitut attautsetut takkitigijomik, siardlerutigigalloaruniuk?

28 Söglo annorät siardlerutigivissigik? Paunaujaujartut naternamëtut, kannok perortut tækkunarsigik, senangilet, peraingilellonēt.

29 Okautivapse: Salomonelonēt ānanaunermine illünane annorarsimmalaungilak, taipkoa illangetitut.

30 Iviksuket naternamëtut, uvlome perortut, kauk-

pelle kieksaumut egiteksaujut, Gudib taimak pinnarnar-tinamigit: annorartitsomanersaringilase? Okpernekitose tagva!

31 Taimak pivlugo issumanerluktuksaungilase, okar-luselo: Sumik nerrijomārkitā? Sumiglo immeromārpi-ta? Sumiglonēt annoraksakaromārpi-ta?

32 Makkoa tamaita nellojut pinasuarpeit; Atātapse killangmētub kaujimavāse, tamakkoniga tamainik pi-jariakarapse.

33 Gudib nalegauvinga, idluarningalo pinasuarkār-sigik, tava tunnitsivioniarpose tamakkoniga tamainik.

34 Taimaimet kauksak issumaginasiuk, kauksak pik-saminik pinnialermet. Namakpok, uvlut illunatik ing-mikut siardlerviokpetta.

KAPITEL VII.

Kristusib ajochertuivlune okālanine sorērpa.

ERKARTUINIARASE, erkartuiviolerkonnase.

2 Erkartuinipsingnut erkartuiviojomārpose; ōktutip-singnullo ōktorviojomārivose.

3 Kattanguvit ījinget sukkiuta sōg tækkoviuk, ikāk ījingnētōk malluginago?

4 Kannorlo kattangutit okautsomaviuk: Ovetsiago, sukkiutit ījingnit pēromavara? Ahaglo, ikāk ījingnēpok.

5 Takkormortotit, ikāk ījingnit pērkāruk; kingorng-agut kattanguvit sukkiuta pērasuaruk.

6 Ivsornaitok tunnijeksaringilasse kingminut, sappang-asselo egiteksaringilasse kuingēnginnut; ittiganginnut tullerajartaukonnagit, sangulutiglo alliktoriartorluse.

7 Tuksiaritse, tunnitsivioniarpose tagva; kenneritse, nennisiniarpose tagva; avilortaritse, upkuērutsauniarpose tagva.

8 Tuksiartok, pilārmet; kennertorlo, nennisilārmet, avilortartorlo, upkuērutsaulārmet.

9 Innub kia nellipse, erninget tuksiarvigippago kak-kojamik, ujarkamik tunnitsiviginajarpauk?

10 Mingeriamiglonēt tuksiarvigippago, kuglugiango-jartomik tunnitsiviginajarpauk?

11 Illipsele, ajoralloartose, kittorngasse tunnitsivigijungnarapsigik tunnergutinnik ajungitunnik; kannok anginersamik Atātapse killangmētub tuksiartinne tunnitsiviginiarpeit ajungitunnik?

12 Tamainigle pinniarviojomanipsingnik innungnut, tamattomingatauk pinniarvigissigik; tamedsa perkojet nellautaijullo aglangit.

13 Ittervikitokut itteritse. Ittervik nerrotōngmet, apkosinerlo sillingmet, āniatitsivingmut sangmijok; unuktorsuillo tamanna attorpæt.

14 Itterviglo nerrokipok, apkosinerlo amipok, innogumut sangmijok; ikkitullo nachvarivæt.

15 Kammatitse nellautainerluktunnik, taipkoa sauket aminginnik annorakardlutik tikkipāse; illumikulle kēsuktorsōvut sorlo amerkut.

16 Sullijanginnit illitarijeksarivasse. Paunget Dorninnit pējarungnarparttigik, Feigillonēt Distelinnit?

17 Taimaktauk nappartut ajungitut illunatik paungakarpuk ajungitunnik; nappartorle ajortok paungakarpok ajortunnik.

18 Nappartok ajungitok ajortunnik paungakarungnangilak, nappartorlo ajortok paungakarungnanginivok ajungitunnik.

19 Nappartut nelliet, paungakangitok ajungitunnik, kippijauniarpok, egitaulunelo ikkomamut.

20 Tamanna pivlugo sullijanginnit illitarijeksarivasse.

21 Illunatiungitut, uvamnut okartut: Nalegak, Nalegak! killaub nalegauvinganut itterniarput; Atātamale killangmētub perkojanginnik nalektut kissimik.

22 Uvloksame nelliutsomārtome unnuktut okautijomārpānga: Nalegak, Nalegak, atterne nellautsitiksennik okalaungitogut? Satanasit atternut annitilaungilavut? Unnuktunniglo tattamnantullilaungilagut atternut?

23 Tava akkijomārpakka: Sulle illitarilaungimarikpapse, tamapse kemmaksinga ajortulliantose.

24 Tamanna pivlugo, okautsinnik makkoninga tus̄

sartok, malliktorlo, tamna adsiutipara angumut sillatojomut, igloliortomut kairtomut.

25 Sillaluksoalermet, kutjermello, annorersuillo akkunadlarlutik, iglo akkingmivigidlarmatsuk; ochungilak, kairtomut tungagame.

26 Makkoningalo okautsimnik tussartub, mallingitublo, adsigiva angut sillaitok, igloliortok siorkennut.

27 Sillaluksoalermet, kutjermello, annorersuillo akkunadlarlutik, iglo akkingmivigidlarmatsuk; ochovok, serkorpalludlarlunelo.

28 Okautsillo tamakkoa Jesusib nāngmagit, innuit ajochertutingit tattamminiaveit.

29 Kinnadlartomik okangmet, aglangnik illissimmajutitullo ajochertuingimet.

KAPITEL VIII.

Kristusib tattamnartullininginnik.

KAKKAMIT attersarmet, innugiaktorsuit mallikpæt.

2 Ahaglo, angut kallaktok tikkitok, tuksiarvigilugo okarpok: Nalegak, pijomaguvit kallagungnaititsungnaralloarparma.

3 Jesusiblo agganne issakpeit, aktorlālo, okarlune: Pijomavunga, kallagungnērit. Tagvainarlo kallagungnaisarpok.

4 Jesusiblo okautiva: Udsertolerit, assingnut tamatominga okarniarnæk; ainiarille, ajochertuijomullo tækkotilitit, tunnergutiksarlo, Mosesib tunnerkojanga tunnilugo, nellojungnērkovlugit kallagungnērnernik.

5 Jesusele Kapernaumut ittermet, sorsuktukset angajokangeta tikkipa, tuksiarvigivlugo,

6 Okarlunelo: Nalegak, kivgara iglumne nellavok, tumangajovlunelo anilekteradlartok.

7 Jesusib okautiva: Innulijartoromavara.

8 Sorsuktukset angajokanget kiovok, okarlunelo: Nalegak, nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut; okarille okautsemut attautsemut, kivgara pijungnailarpok.

9 Uvangat auk innuvunga attannelik, kivgakalarmalo sorsuktuksennik; illangennullo okaruma: Ailerit, aigivok; assianullo: Kait, kaigivok; kivgamnullo: Sennalauruk una, sennava tagva.

10 Tamanna Jesusib tussaramiuk, tattamminiariva, malliktinnelo okautiveit: Ahamarik okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nachvalaungitunga Israelitinne.

11 Okautivapsele: Unnugiartoksuit unanget pängello tikkitsomärput, Abrahalo, Isaaglo Jakolo iksivakattigijomärlugit killaub nalegauvingane.

12 Nalegauviuble kittorngangit ajektortaujomärput tärtorsoarmut, tagvane keavaksoadlarnekaromärpok aglerularnekaromärlunelo.

13 Jesusiblo sorsuktukset angajokanget okautiva: Ailerit, okperijarnik pilärpotit. Kivgangalo Stundeme tapsomane pijungnärpok.

14 Jesuselo Petrusib iglunganut pivok, sakkingalo nellajok, ölingnartomut kannimavljune, tækkova.

15 Aggangittigullo tigungmago, ölingnartub kemmakpa. Makkilunelo kivgartorpeit.

16 Unnulermello unnuktut satanasiggit pitipeit tapsomunga; annerneälujillo okausēarnut annitipeit, sunatuinarniglo kannimasiggit pijungnärtipeit.

17 Mellautaijub Jesaiasib okausingit nellautsikovlugit, okangmet: Sangēnivut ingminut pitilugit, kannimalungnivullo nangmarpeit.

18 Jesusiblo innugaseksuit illummajinne tækkogamigit, immab akkianut ikkarkojivok.

19 Aglangniglo illissimmajub tikkipa, okautivlugo: Ajochertuijok, malligomavagit, nāmullonēt aiguvit.

20 Jesusib okautiva: Terriennitset sittekarput, tingmitsello killaub attanetut uvlokarivut; Innuble Erninga pekangilarlonēt niakome akkitiksanganik.

21 Assiello, illinniartime illangeta okautiva: Nalegak, aikārlaulanga, atātaga illuveriartorkārlaulago.

22 Jesusible okautiva: Mallinga, tokkungajullo tokkojiatik illuveriartorlittigik.

23 Umiakotomullo ikkivok, illinniartingitalo mallikpæt.

24 Ahaglo, ullajujaksoakalerpok immarbingme, maggillo umiakotok ittibusuavlugo pivæt; Jesusele sinniktok.

25 Illinniartingitalo tikkipæt, tuppaklugolo okautivæt: Nalegak, piulittigut, sutaillerapta.

26 Tagva okautiveit: Illipse okpernikitose, sōg nang-iarkise? Makkiporlo, annorelo immarbiglo innerterpak; ikkubliamarilerpok tava.

27 Innuille tattamminiarpot, okarlutiglo: Kina una angut, annoriblo immarbiublo nalektangæk!

28 Immarbiublo akkianut, Gergesenerit erkānut pivok. Tagva satanasiggik magguk nellaupæk, illuvernit annijuk, erksinartorsōngmenniglo, apkut tamanna atordlugo sappernartok.

29 Ahaglo, nipliadlarlutiglo okarpuk: Jesuse, Gudib Erninga, suniarpittigit? Nelliutekārtinnago kappiasuktitsartorpittiguk?

30 Kanningitangængne kuingēngigaseksoakarpok nerrijunnik.

31 Tagva satanasit tuksiarvigivæt, okarlutiglo: An-nititsomaguptigut, kuingēngigaseksoarnut tapkonunga pullakotigut.

32 Okarporlo: Aularitse. Annigamiglo, kuingēngigaseksoarnut pullavut. Ahaglo, kuingēngigaseksuit illunatik pangaliklutik ingmingnik ijukādlarput immānut, ippivlutik imāne.

33 (Kuingēnginnik) mianersijullo kemmavut, iglugaseksoarnullo aivlutik, tamañalo okautigijartorpæt, sata-naselæglo illiortaunigik.

34 Ahaglo, iglugaseksoarmiut illunatik annivut, Jesuse pachrearlugo. Tækkogamitsuglo, tuksiarvigivæt, erkamingnit aularkovlugo.

KAPITEL IX.

Apostelib Matthæusib annerimmaningamik.

TAGVA umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikkardlune, iglugaseksoarminullo pivlune.

2 Ahaglo, tapsomunga ätsivut tumangajomik, aumittinne nellajomik. Okperningit Jesusib kaujimagamigit, tumangajok okautiva: Ernera, kuviasugit, ajornitit issumagijaujungnërput.

3 Ahaglo, aglangniglo illissimmajut illangit illumikut okarput: Una mittautekarpok Gudemik.

4 Jesusible issumangit kaujimagamigit, okarpok: Sögle omættipsingne issumakalukise?

5 Nelliængnik okariak ajornanginersauva: Ajornitit issumagijaujungnërput; imäglonët: Makkitit arvertarluttillo?

6 Nellojungnërkovlusele, Innub Erninga pitsartunekangmet nuname ajortoërutsinermik, tumangajomut okarpok: Makkitit, aumittitit pikit, angerarluttillo.

7 Makkilunelo tava, iglominut angerarpok.

8 Innuit tamanna tækkogamitsuk, tattamminiarpot, Gudelo nakoridlarpæt, innuit taimaitunnik pitsartunernik tunnitsivigilaungmagit.

9 Jesusiblo tamanna kemmakamiuk innuk tækkova tunniorkaivingme iksivajok, Matthæusemik attelik, okautivalo: Mallinga. Nikkoviporlo, malliklugo.

10 Iglomelo nerrimavingme iksivatillugo; ahak, Zoellnerillo ajortulliarlullo unnuktut tikkipæt, Jesuselo illinniartingillo ikterkattigivlugit nerrimavingmut.

11 Farisæerit tamaña tækkogamitsuk, illinniartingit okautiveit: Sög ajochertortipse Zoellnerillo ajortulliarlullo nerrekattigivagit?

12 Jesusib tamanna tussaramiuk, okautiveit: Atsuilit innulijikariakangilet, kannimajut kissimik.

13 Tamattomale tukkinga illinniariartorsiuk: Näpki-ningnek kuviagivara, tunnergutille idluarinagit. Ajortuggit kaikojartorlaukpakka, ablatsamik issumakarkovlugit, idluartut pinagit.

14 Taimak okartillugo, Johannesib illinniartingita tikkipæt, okarlutiglo: Sög uvagut Farisæerillo nerringipakkita unnuktunnik, illinniartitille nerringipangilet?

15 Jesusib okautiveit: Nullianiktomut tikkitut kannok kiksartuksauvæt, uiksak najortigingmatsuk? Nelliutso-

mārporle, uiksamik aksartauvinget; tagva nerringipangniarput.

16 Annoratokak illārpangilæt nutamik illāksamik; nutāb alliktormago nutaungitok, alliktornerlo pivallia-vok.

17 Weinelo nutāk immerkautinnut nutaungitunnut immertutinginivæt; Weinib nutāb alliktormagit immerkautit nutaungitut, Weinelo kovituinarpok, immerkautillo asserorlugit. Weinele nutāk immerkautinnut nutānut immertutijeksauvok, tammarmik tava asserojuikattigēk-puk.

18 Taimak okautingmagit, ahak, angajokaijet illanget tikkipok, pamangavlunelo sānganut, okarpok: Nalegak, panniga manna tokkovok; aggangnulle aktoriartoruk, innuniarpok tagva.

19 Jesuselo nikkovipok, malliklugolo, illiñiartinne illagivlugit.

20 Ahaglo, arnak, Jahrinnik 12 nik aukatsainartok, annoranget sinnāgut aktoriartorpa tunnuanit.

21 Illumigut okarame: Annorangalonēt aktorupko, pijungnailarpunga.

22 Jesusib keviarame, tækkova, okarlunelo: Panniga, kuviasugit, okpernivit pijungnērtipātīt. Arnarlo Stundeme tapsomane pijungnērpok.

23 Jesuselo angajokab iglunganut itterame, nipsausijartullo innuillo aulajadlartut tækkogamigit;

24 Okautiveit: Aularitse, niviarsiak una tokkungimet, sinnikporle. Ijoridlarpælo.

25 Innuille annititaungmetta, itterpok, aggangittigullo tiguva; niviarsiak tava makkipok.

26 Tamannalo tussaumajaulerpok nuname tapsomane illunane.

27 Tamannalo Jesusib kemmangmago, tautungituk mallikpæk, nipperkortovlutik okartuk: Igvit Davidib Erninga nāpkigittiguk!

28 Iglomullo ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesusiblo okautivæk: Okperpitik, taimaitomik pijungnaraptik? Tagva okautivæk: Ahaila, Nalegak.

29 Ijikikullo aktorpak, okautivlugiglo: Okperaptik taimaileritik.

30 Tautulerpuglo. Jesusiblo unipkarkongilak tamatominga, okarlunelo: Udsertoleritik, tamanna innungnut kaujijaukonnago.

31 Tapkoale unipkariartorpuk nunamut tapsomunga illunanut.

32 Tapkoa anningmennik, ahak, innuk satanaselik okarungnangitok tapsomunga āpæt.

33 Satanaselo annititaungmet, okarungnangitok okalerpok. Innuillo tattamminialerput, okarlutiglo: Taimaitomik tækkolaungimarikpogut Israelittinne.

34 Farisæerille okarput: Satanasit annitipeit Satanasit attanningægut.

35 Jesuselo arvertarpok iglugaseksuit niuvervillo illunaitigut, ajochertuilune illinniarvinginne, okautsillo tusarnertut nalegauvingmik okautigivlugit, innungnelo atsuliungit, kannimajullo sunatuinait innuliveit.

36 Innugaseksuillo tækkogamigit nāpkoariveit; perlilermetta siamangalutiglo, sauketitut mianerijikangititut.

37 Tagva illinniartinne okautiveit: kattersivik angijovok, sennajukselle ikkidlarput.

38 Tamanna pivlugo kattersiviub angajokanga tuksiarvigissiuk, sennajuksennik tilliklerkovlugo kattersivingminut.

KAPITEL X.

Apostelit tillijaulerningænik tattamnartullijartorkovlugit.

ILLINNIARTINNELO 12 it ingminut kaikoveit, pitsartutilaitalo annernernut makkojungnartunnut, annititsikovlugit tamakkoniga, kannimajunniglo sunatuinarnik, atsuliungitunniglo sunatuinarnik innuliklerkovlugit.

2 Apostelit 12 it attingit tamedsa: Sivorlek, Simon, Petrusmik taijak; nukkalo Andream; Jakobuselo, Zebedæusib erninga; nukkalo Johannese.

3 Filippuselo, Bartholomæuselo; Thomaselo, Mat-

thæuselo, Zoellneriojok; Jakobuselo, Alphæusib er-ninga; Lebbæuselo, Thaddæusemik attipsalik;

4 Simonelo Kanamiok; Judaselo Ischariothe (Jesusib) pititigijomärtanga.

5 Tapkoa 12 it Jesusib tilliveit, perkolaitalo okautiveit: Nellojut apkosininginnut ainiarase, Samarittillo iglugaseksoanginnut itterniarase.

6 Aititsele saukennut tammarsimmajunnut, Israelib iglunganit pijunnut.

7 Ajochertuijartorlusele okaritse: Killaub nalegauvinga kannipok.

8 Kannimajut innulidlarsigik, kalladlartut kallagungnërtissigik, tokkungajut omartissigik, satanasit annitissigik. Akkekangitomic pigapsiuk, akkekangitomic tunnissiuk.

9 Goldemiglonët Silberemiglonët kannujamiglonët tapserumiutekartuksaungilase.

10 Takkoakautekarniaraselo ingeraluse, annoralijarniarasetauk maggungnik, ittigagutipsalijarniaraselo, ajaupialijarniaraselo. Sennajok nerkiksaminik pijariakangmet.

11 Iglugaseksoarnut niuvervingmullonët itterupse, kiglissiniaritse tagvane ittervigijaujariakartokangmangæt, tapsomanëtsainaritselo aulakårase.

12 Iglomulle itterupse, iglub tamattoma innungit salutikissigik.

13 Tamattomalo iglub innungit pillorikpetta, ullapirsautise tapkonunga piniarpok. Pilloringipettale, ullapirsautipse utterviginiarpåse.

14 Illangitalo illellioromangippasse, okausisse tusaromanagillonët: annititse tagvanget iglomit iglugaseksoarnillonët: ittikapselo sanningit katterartissigik.

15 Ahamarik okautivapse: Sodomiblo Gomorrablo nunagik pitlartaunikinersaujomårpuk erkartuiviub uvloksangane, iglugaseksoarnit ukkonanget.

16 Ahak, sauketitut tillivapse amerkut akkorngænnut; tamanna pivlugo sillatutsiaritse kuglugiangojartutitut, nellangainaselo taubititut.

17 Innungnigle illimmasugitse; kiglissiniarvingming-

nut taipkoa ätsomängmasse, issakaluselo illinniarvingmingne.

18 Attannernullo attannersoarnullo ätsomärpäse pivlunga, taipkoa, nellojullo nellojungnērutiksangenmut.

19 Apassele, sivoraniarase, kannok, sumiglonēt okausiksakarniarmangapse; Stundeme tapsomane tunnitsivoniarapse kigusiksapsingnik.

20 Illipsingnit okanginapse, Atatapsele Annerninget okartipäse.

21 Kattangutible kattangutine tokkomut pititsomärpa, erninelo atātanget, angajokatiglo kittorngangita illarat-sautilarpeit, tokkokovlugillo.

22 Illunatiglo omigijomärpäse, attera pivlugo. Sokkosijutorle naggatiksamut, pilloriktitaujomärpok.

23 Iglugaseksoarnele tagvane unangmikpasse, assinginnut kemmätitse. Ahamarik, okautivapse: Israelitit iglugaseksoangit ingerajarērviginiaengilasse, Innub Erninga tikkerkärtinnago.

24 Illinniartok illinniartitsijiminit anginersaungilak, kivgarlonēt nalekaminit anginersaunginivok.

25 Illinniartok illinniartitsijimitun-īkune, kivgarlo nalekamitun-īkune, namaksivok. Iglub angajokanga Beelzebumik taigamitsuk; anginersamik iglomiokattingit taimak tainajangleit?

26 Tamanna pivlugo erksiginiarassigik. Sagvangitokangilak sakkertitauniængitomik, angigutsutekangilarlo kaujijauniængitomik.

27 Tärtome uvamnit tussartasse, okautigissigik kau-majome. Issibjutaujut tussartasse, okautigissigik iglut kängine.

28 Erksiginiarassigiglo, timinik tokkotsijut, tarnin-nigle tokkotsijungnangitut. Anginersamigle taimna erksigissiuk, timiniglo tarninniglo asserortitsijungnartok ānianartovingme.

29 Kutsertæk magguk kēnaujārsungmik attautsemik akkekarpangilæk? Ukkoa illangellonēt nunamut kat-tangniængilak Atātapse perkungippago.

30 Niakupse nujangille illunatik kittitaumavut.

31 Tamanna pivlugo erksiniarase; kutsertavaksoarnit ajunginersaugapse.

32 Tamanna pivlugo, uvamnik okausilik innungnut, okautigijomavara Atâtamnut killangmêtomut.

33 Uvamniglo missiutilik innungnut, missiutigijomavaratauk Atâtamnut killangmêtomut.

34 Ullapirsajjartorasuginiarassinga nunamut. Ullapirsajjartungilanga, saviksoarmigle pititsivunga.

35 Tikkinama, ernek illumiotidlugo atâtanganut, panniglo anânanganut, okkoarlo sackinganut.

36 Innublo iglomiokattinne omigijigijomârpeit.

37 Atâtaminik anânaminiglonêt uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik. Ernerminiglo panniminiglo uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik.

38 Senningajoliksaminiglo (kappiasutiksaminiglonêt) tigusijomangitok, uvamniglo malligomangitok, illakarniængilak uvamnik.

39 Innoserminik ivlersijub, assiojjjomârpa, innoserminiglo assiojjjub uvanga pivlunga, nachvaromârpa.

40 Illipsingnik illellior tub, illelliorivānga; uvamnigle illellior tub, tilliklertok uvamnik illellioriva.

41 Nellautaijomik illellior tok, nellautaijōngmet, nellautaijōtut akkillertaujomârpok. Idluartomiglo illellior tok, idluartongmet, idluartotut akkillertaujomârpok.

42 Ukkoarârsubillo illangenik immertitsijok ermgusiârsub immanganik niglinartomik, illinniarteōngmet; ahamarik okautivapse, akkēngartauniængilak.

KAPITEL XI.

Johannesib illinniartingita tillijauningenik Kristusemut.

PERKOJENNELO tamakkoa illinniartiminut 12 inut Jesusib nāgamigit; tagvanget aularpok, ajochertuivlunelo okausijartorpok iglugaseksoanginnut.

2 Kristusible pinniarninginnik Johannese tussarame parngnanêrsimmavingmêdlune, illinniartingne magguk tillivak.

3 Apperijaukovlugo: Tamnauvīt tikkituksak, assingniglonēt nerrigijeksakarpira?

4 Jesusib kiovak, okautivlugiglo: Johannesese ama okausertortikko, tækkojaptingnik tussartaptingniglo;

5 Tautungitut tautulerput, tussiatullo pissulerput, kalladlartut kallagungnērput, tussilartullo tussalerput, tokkungajut omarput, aklujullo okautsauvut okautsinnik tussarnertunnik.

6 Pilloridlarporlo sinnaungalungitok uvammnik.

7 Uttermennik, Jesuse okalerpok innungnut Johannesemik: Innukangitomut suna tækkojartorpissiuk? Iviksoak annorib aulatanga sunatuinarnut?

8 Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Innuk annorariktok tækkojomavissiuk? Ahak, annorariktut, attannersuit iglunginnētsongovut.

9 Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Nellautaijok tækkojomavissiuk? Illa, okautivapse, nellautaijomit anginersaujok.

10 Taimnaungmet, aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotiksarnik sivunerne ākiksoijuksak.

11 Ahamarik, okautivapse: Arnennit erniangojokangilak, Johannesemit Baptiterijomit anginersaujomik; mingnerle Gudib nalegauvingane, anginersauvok tapsomanget.

12 Johannesible Baptiterijub uvlungita kingorngatigut, sulle tagvunga, killaub nalegauvinga aksorōtjauvok; tapsomingalo aksorojijut, amualerpæt ingmingnut.

13 Perkojet nellautaijullo illunatik nellautsilaungmetta Johannesese tikkidlugo.

14 Tamannalo okperijomagupsiuk, tagva Eliase tikituksak.

15 Tussajungnik siutelik, tussarle.

16 Innuille ukkoa kimut adsiutitsomavakka? Sorutsit adsigiveit, niuvervingme iksivajut, pingoarkatimingnullo nipliutikattartut,

17 Okarlutiglo: Nipsausijarvigilauktapse, okigēseromangitoselo; kiksantartomiglo okautilaukpapse, keajomanaselo.

18 Johannes tikkitok, nerrinanelo immingilak; tagva okarput: Satanasekarpok.

19 Innub Erninga tikkisimmavok, nerrilarmelo immilarmelo, tagva okarput: Ahak, innuk una nerretojoksoak, Weinemiglo immetojoksoak, Zoellnerit ajortul-liartullo illinnarijinet! Gudible illissimmaninga idluarjaujariakarpok kittornaminut.

20 Tagva iglugaseksuit innungit suadlalerpeit, tattam-nartulliviginersarilauktanne, ākilaungimettalo.

21 Kappianamēk, Korazin! Kappianamēk, Bethsaida! Tirusemelo Sidonemelo taimaitut tattamnantut pikpetta, sorlo illipsingne; kakkialernermut pōksatui-narnik annorakammerungnērajalauktut argsamienarlutik.

22 Okautivapsele: Tiruselo Sidonelo pitlartauniki-nersaujomarput illipsingnit, erkartuiviub uvluksangane.

23 Igvillo, Kapernaum, kangattarsimmajotit killak tikkilugo, kappianartovingmut kannunga ajektortaujomārpotit. Sodomeme taimak angitigijuñik tattamnantok-alaukpet, sorlo illipsingne; sulle tamedsa uvlome asserortautailinajalaukput.

24 Okautivapsele: Sodomib nunanga pitlartauniki-nersaujomārpok erkartuiviub uvluksangane.

25 Taipsomane Jesuse okalerpok: Atātak, killaublo nunablo nalegangæk, nakorivagit, illissimmajunnut sil-latōjunnullo tamanna angigutsutigigangne, nutakketitun-ītunnullo nellojungnērtijutigigangne.

26 Illa, Atātak taimak sāngne idluarkolaurangne.

27 Tamaita Atātab tunnilaukpeit uvamnut. Ernermiglo illitarsijokangilak, Atātab kissime; Atātamiglo illitarsijokanginivok, Ernerub kissime, Ernerublo nellojungnērtitsomajangita illitarivæt.

28 Kaititse uvamnut tamapse, ajulertose kappiasutose-lo, nekorsititsomavapse.

29 Nangmagara illipsingnut pisiuk, illinniarvigilungalo; kennuēnama omættimnetauk piojoringinama; tagva merngoērserviksarsiniarpose tarnipsingnut.

30 Nangmagara idluarmet, nangmioneralo okipok.

KAPITEL XII.

Jesusib sernärninganik illinniartiminik.

TAIPSOMANE perortut kakkojekset Jesusib apkotigiveit Sabbatheme; illinniartingillo kāleramik, singailit nutsulerpeit, nerrilugillo.

2 Farisæerit tamanna tækkogamitsuk, okautivæt: Ahāk, illinniartitit Sabbatheme pijeksaungitomik pinniarput.

3 Okautiveille: Attuarsilaungilase, Davidib illiorninganik, kālerame illanelo?

4 Gudib iglunganut itterame, kakkojello tækkojekset nerriveit, nauk nerrilugit perkojaunginame, illangillonēt, ajochertuijut kissimik?

5 Perkojennelonēt attuarsilaungilase, ajochertuijut Sabbatheogalloame kattimavingme Sabbathemik sujukserkōrningænnik, passidlartaunatiglo?

6 Okaupapsele, tamanēpok kattimavingmit angnersaujok.

7 Tamannale kaujimagupsiuk sunaungmangæt: Nāpkiningnek kuviagivara, tunnergutit pinagit; passijeksaungitut passidlarajalaungilasse.

8 Innub Erninga Sabbathemuttauk Nalegavok.

9 Tagvangello sivumuaramame, illinniarvingænnut itterpok.

10 Ahāglo, innukarpok tagvane, aggangita iglungit tokkungajunnik. Appersorpælo okarlutik: Sabbathetillugo innulikleriak idluarka? Passitiksarsiorlutik tap-somunga.

11 Okautiveille: Nellipse, saugatuamik pigub, ittersamut kattedpet Sabbatheme, tigulugo kagvertinasuangikauk?

12 Kannok angitigijomik tagva innuk ivlernarnersauva saukamit? Tamanna pivlugo ajungitulliarik Sabbatheme idluingilak.

13 Tagva innuk tamna okautiva: Aggaktit issakit. Issakpeillo; ākitaulerpullo, iglungititut illivlugit.

14 Tagva Farisæerit annivut, okarkattigēlerlutik il-lioriakarnermingnik innuromavlugu.

15 Jesusible tamanna tukkisigamiuk, tagvanget aularpok. Innugaseksuillo mallingmatsuk, illunaita in-nuliveit.

16 Innerterpeillo, okautajomanane innungnut.

17 Nellautsimalerkovlugit, nellautajub Jesiasib okausingit, okangmet:

18 Ahāk, tagva kivgara, annerilauktara, nægligijaralo, tamna tarnima kuviagijanga: Annernimnik illijivigijomavara, nellojullo unipkautsomārpeit idluarnermik:

19 Aivajomananelo kaggudlaromāngilak, nippingalo tussartauniængilak iglut akkorngænne.

20 Iviksoak suvlulik naviksimmajok serkominiaengila, mannerlo aumalik kammitsomanginiva, idluarnek ajugakangitilerkårtinnago.

21 Attingalo nellojut nerriugijomārpæt.

22 Tagva Satanaselik tautungitok, okarungnangitorlo tapsomunga āpæt; pijungnērtipalo taimak, tautungitok okarungnangitorlo tamangmik okālalerlunelo tautulermet.

23 Innuillo illunatik tattamminiarpur, okarlutiglo: Tamna Davidib Erneringila?

24 Farisæerille, tamanna tussaramitsuk, okarput: Satanasit annitipeit, Beelzebub, Satanasit attanningeta pitsartuninganut kissianut.

25 Jesusible issumangit kaujimagamigit, okautiveit: Attanniovīt nellīt ingmingnut illagēgungnērtut, nunguniarpur; iglugaseillo, iglullonēt nellīt ingmingnut illagēgungnērtut, songojungnērpur.

26 Satanasib Satanasē okattine annitikuniuk, ingminut akkerartorpok; kannorle attanniovinga songonajarka?

27 Uvangale tagva Satanasit annitikupkit Beelzebubemut, kimut kittorngapse annitipattigik? Tamanna pivlugo taipkoa erkartortigijomārpasse.

28 Satanasille Gudib Annerninganut annitikupkit, Gudib nalegauvinget tagva tikkisimmavāse.

29 Kannorlonēt sangijoksub iglunganut innuk itterajarka, perkutinginniglo aksardlugo; sangijoksoak kel-

lersorkâruniuk kissiane, kingornagut tava iglunget per-
kutitangit aksarnigarilugit?

30 Uvamnik illakaromangitub, akkerartorpänga, kat-
tersoikattigitaralo, siamartitsivok.

31 Tamanna pivlugo okaupapse: Innuït ajortullining-
it mittautiksarningillo tamaita issumagijaujungnêro-
mârput; Annernermulle innuït mittautiksarningit issu-
magijaujungnêrniatsengilet.

32 Innublo Erninganik okautekaluktok, issumagijau-
jungnêrniarpok; Annernermigle ajunginermik okaute-
kalutilik, issumagijaujungnêrniængilak, tamattomane
nunamelonêt, sillamelonêt tikkituksame.

33 Nappartok ajungitok nappartigupsiuk, paungakar-
niarpok ajungitunnik; nappartorle ajortok nappartigup-
siuk, paungakarniarpok ajortunnik. Paunganginnit nap-
partok illitarijauvok.

34 Illipse kuglugiangojartut ivajangit, kannok ajungi-
tunnik okarungnarkise, ajorapse? Omættib tættæt-
jutinginnik kannek okajõngovok.

35 Innub ajungitub annitipeit ajungitub omame tæ-
tætjutinnit ajungitunnit; innublo ajortub annitipeit ajor-
tub omame tættætjutinnit ajortunnit.

36 Okaupapsele, erkartuiviub uvluksanga nellitiki-
pet, innuït kiojuksaujomârmetta okausitik piungitub il-
lunatik pivlugit.

37 Okausernut idluartitaujomârpotit, okausernullo
sutêrtaujomârpotit.

38 Tagva aglangnik illissimmajut Farisæerillo illangita
kiovut, okarlutiglo: Ajochertuijok, nellunaikutamik tæk-
kojomadlarpogut illingnit.

39 Kioveille, okautivlugillo: Ukkoarãluit assiniartut
nellunaikutamik tækkojomavut; nellunaikutable assianik
tunnitsivioniængilet, nellautaijub Jonasib nellunaikutang-
anik kissianik.

40 Sorlo Jonase uvlut pingasut unnuello pingasut ar-
verub nãnganelaungmet; taimaktauk Innub Erninga uv-
lut pingasut unnuello pingasut nunab illuanêtsomârpok.

41 Ninivemiut erkartuiviub uvluksangane kinguvãng-
ukattigêt ukkoa illagivlugit sakkeromârput, erkartorlu-

gillo; Jonasib okālaningit malliklugit, kakkialeramik; ahaglo, tamanēpok Jonasemit anginersaujok.

42 Erkartuiviub uvluksangane kinguvangukattigēt ukkoa illagivlugit attanniub nullia ānget pijok sakkero-mārpok, erkartorlugillo; Nunamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatuninga tussariartorlugo; ahaglo, tamanēpok Salomonemit anginersaujok.

43 Annernek idluitok innungmit annijarangame, ingeravok sunakangitokut, merngoērserviksarsiorlune, nachvaranelo.

44 Okarpok tava: Iglumnut annivigilauktamnut utteromavunga. Tikkinamiuglo, pējaiviomajok sanner-simmajorlo pinnarnarsimmajorlo tikkipa.

45 Tava ailerpok, annernernik assiminik 7 nik, ingminit ajornersaujunnik illaksarsilune; itteramiglo, tagvanētualerput; kingorngagullo innuk tamna ajulualertok sivorlermit. Taimaktauk itsomarivut kinguvāngukat-tigēt kassētoksuit ukkoa.

46 Sulle taimak innungnut okālatillugo; ahak, anānangalo kattangutingillo angutit sillatanēput, okarkattigijomavlugo.

47 Tagva illangeta okautiva: Ahak, anānet kattangutitillo angutit sillatanēput, okarkattigijomavlutillo.

48 Tamattomingale okautjine kiova: Kina anānaga? kikullo kattangutikka?

49 Agganelo issaklugit illinniartiminut, okarpok: Ahak tagga, anānaga kattangutikkalo.

50 Atātama killangmētub pijomajanganik malliktok, tamna nukkarivara, najagivaralo, anānagivaralo.

KAPITEL XIII.

Adsiujunnik sunatuinarnik.

UVLORME tapsomane Jesuse iglomit annigame, im-mab kiglinganut ingitsartorpok.

2 Innugaseksuillo nellipsarmatsuk, umiakotomut ik-kivok ingilarmelo, innugaseksuillo illunatik immab kig-linganētut.

3 Sunatuinarniglo okarvigiveit adsiujunnut, okarlunelo: Ahak, karngasuijok karngasuijartorpok.

4 Karngasuitillugolo, illangit apkosinermut kattektoput; tingmitsello pukkumalukpeit.

5 Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattektoput; perorersärpullo ivsorlukamik.

6 Sekkinerle nuingmet, kunnulersärput, amäkanginamiglo pannilerput.

7 Illangit kattektoput okpit kakkilautiggit akkorngænnut; okpillo kakkilautiggit peroramik, tokkopeit.

8 Illangillo kattektoput nunamut ivsoriktomut, perorasijeksakalerpullo: illangit 100 nik, illangit 60 nik, illangit 30 nik.

9 Tussäjungnik siutelik, tussarle.

10 Illinniartingitalo tikkipæt, okarlutiglo: Sög adsiujunnut okarvigivigit?

11 Kioveit okautivlugillo: Illipse tunnitsiviovose, killaub nalegauvinget nellonarninganik kaujimakovluse; taipkoale tunnitsiviongilet tamattominga.

12 Pekartok sumik, tunnitsiviojomärpok, pekaluarovlugo; pekangitorle, aksartaujomärpoktau, pinganik.

13 Tamanna pivlugo adsiujunnut okarvigivakka. Ijinnut uitajunnut tautungimetta, siutinnullo angmajunnut tussangimetta; tukkisingimatsuk.

14 Taipkonungalo Jesaiasib nellautainingit nellautsimmalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromärpasse, tukkisinagolo; ijipsingnullo uitajunnut tækkojomärpasse, illitarinagolo.

15 Innuit ukkoa omættingit mangaidlarmetta, tussarnerlulutiglo siutimingnut, sikkungerlutiglo; Tækkojomanatik ijimingnut, tussaratiglo siutimingnut, tukkisinagolo omættingnut, sagiaratiglo, piulijaujomanatik uvamnut.

16 Pilloridlarpulle ijisse, tautukamik, siutisselo, tussägamik.

17 Ahamarik, okaupapse: Nellautaijut idluartullo unnuktut tækkojasse tækkojomadlalaupæt, tækkolaungnagolo; tussajasselo tussaromadlalaupæt, tussalaungnagolo.

18 Mana adsiujok tussarsiuk karngasuijomik.

19 Nalegauvingmik okautsinnik tussartokarpet, tukki-sinagolo; tava Satanasib okautsit pējariartorpeit omætannut karngautigimajut; tamnauvok, apkoserngub sennianut karngautigimajok.

20 Karngautigimajut kairtomut ivsorluktomut, tamnauvok, okautsinnik tussartok, kuviasungnermullo tamakkoninga illelliorsartok.

21 Amākaningamele illumine, nekkimarnivok; kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonēt okausek pivlugo, sinnaungasalerpok.

22 Okpille kakkilautiggit akkorngænnut karngautigimajut, tamnauvok, okautsinnik tussartok, sillaksuublo mattoma pinginnik siardlernerub, akluitsomanerublo uivēriklerninget okautsit ippitipeit, sullugainertaranelo.

23 IvSORIKtomulle karngautigimajut, tamnauvok, okautsinnik tussartok, tukkisilunelo, sullugainertarlunelo; illangit 100 nik, illangille 60 nik, illangit 30 nik.

24 Adsiujub assianik okarvigiveit, okarlunelo: Killaub nalegauvinga innuktun-īpok, perorsijeksamaringnik karngasuijok perorsēvingminut.

25 Innuille sinniktillugit, ningarijinet perorsijeksakullungnik karngasuijartorpok perorsijeksamarit akkorngænnut, aulalarmelo.

26 Perorsijeksamarit perormetta, singailikalilarmiglo; perorsijeksakulluittauk tækkuksaulerput.

27 Kivget tagva angajokamingnut tikkiput, okarlutiglo: Nalegak, karngasuilaungilatit perorsijeksamaringnik perorsēvingnut? Nakit perornerluktuksakarnerka?

28 Kioveit: Ningartub āsit tamanna piva. Kivgangita okautivæt: Uvappingnulle tamakkoa nutsugiartorkovigit?

29 Kioveit: Aukak, perorsijeksamarit nutsukassiutini-arassigik, perornerluktokulluit nutsulerupsigik.

30 Tammarmik perorkattigēkilit kattersivik nellu-terkärtinnago; kattersivigle nelluutilerpet kipluijut okautijomavakka: Perornerluktokulluit katterkårsigik, keppilugillo ikkoalaklugit; perornitsiariktulle kattersorsigik kemmatullivimnut.

31 Adsiujub assianik okarvigiveit, okarlunelo: Kil-

laub nalegauvinga Senfkornetun-īpok, tamna innub tiguva, perorsēvingminullo illilugo.

32 Unārsuk mingnerōvok perorsijeksennit tamainit; perorangamele, anginerōvok assiminit perorsijeksennit Kohl nit, napartolerdlunelo, tingmitset killaub attanētut innekariorlorlutik akkerungita attāne.

33 Adsiujub assianik okarvigiveit: Killaub nalegauvinga kakkojet sernautiksangatun-īpok, arnab tamna tiguva, akkudlugolo ōktutinnut pingasunnut sennaugak-talingnut, illunāt sernartilugo.

34 Tamakkoniga tamainik Jesuse okarpok innungnut adsiujunnut, adsiujulle attornagit okarvigingileit.

35 Nellautaijub okausingit nellautsimalerkovlugit, okangmet: Adsiujunnik okaromavunga, sillab pigiar-ninganit nellonalauktut unipkautigivlugit.

36 Innuit tava Jesusib aularkoveit, angerarlunelo. Illinniartingitalo tikkipæt, okarlutiglo: Adsiujomik mattominga nellojungnērtittigut, perornerluktokulluit perorsevingmētut pivlugit.

37 Kioveit, okautivlugillo: Innub Erninga perornitsia-riktunnik karngasuijōvok.

38 Sillaksoak perorsēviōvok. Nalegauviub kittorngangit perornitsiariktōvut. Ningālub kittorngangit perornerluktōvut.

39 Ningartok ukkoniga karngasuijok, Satanaseōvok. Sillaksub mattoma naggatiksanga kattersiviōvok. Kipluijut Engeliōvut.

40 Sorlo perornerluktut nutsujongungmagit, ikkoma-mullo ikkoalaklugit; taimaitsomārivok sillab mattoma naggatiksangane.

41 Innub Erninget Engelinne tillijomārpeit; taipkoalo sinnaungajut tamaita idluitullijullo kattitsomārpeit.

42 Kieksaumullo ikkomalingmut ēgitsomārpeit; tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekaromār-lunelo.

43 Idluartulle sekkinertut kaumariktigijomārput Atā-tamik nalegauvingane. Tussajungnik siutelik, tussarle.

44 Ama killaub nalegauvinga perkutemariktut ivlernartotut, perorsēvingme ijersimmajotun-īpok. Tamna

innub nachvaleramiuk ijerpa; kувiasungnermullo perkotinne tamaita niorgotigilerpeit, perorsēviglo tamna pissiarilugo.

45 Ama killaub nalegauvinga niuvernartotut, ajungitunnik sappangarsiortotun-īpok.

46 Sappangaglo pivianartok nachvaramiuk; perkotinne tamaita, tamna pissiarilugo.

47 Ama killaub nalegauvinga nullutsetitut, imānut ningititaumajutitun-īpok, sunatuinarnik nulluartitsivak-tutitut.

48 Tættætarangettale; siksamut kakkitipeit, ikterdulutik ajungitut kattilerpeit kattauijamut, piungitulle egipeit.

49 Taimaitsomārivok sillarsub naggatiksangane. Engelit avititsartoromārpeit idluitut idluartunnit.

50 Egilugillo kieksaumut ikkomalingmut; tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekaromārlunelo.

51 Jesusiblo apperiveit: Tamakkoa tamaita tussāvisigik? Kiovæt: Ahaila, Nalegak.

52 Tagva okautiveit: Tamanna pivlugo aglangnik illissimmajut nelliet, killaub nalegauvinganik illissimmajok, angajokajetut, perkotime pinginnit nutāniglo nutaungitunniglo sakkertitsijotun-īpok.

53 Adsiujullo tamakkoa Jesusib nāgamigit, tagvanget aularpok.

54 Innugorvingminut pivlune, illinniarvinginnelo ajochertorpeit, taimak, tattamminialermetta, okarlutiglo: Oma sillatunine tattamnartullininnelo nakit pivagit?

55 Igloliortib erneringila? Anānanga Mariamik attekangilak? Kattangutingillo Jako, Joseselo, Simonelo, Judaselo;

56 Najangillo, illumatik uvaptingnēngilet? Nakime tamedsa illunāt pivauk?

57 Sinnaungasautigivælo. Jesusible okautiveit: Nelautilajok nunakattigita iglomiokattigitalo nakoringinersarivæt assinginnit tamainit.

58 Tagvanelo unnuktunnik tattamnartullingilak, okpingimetta.

KAPITEL XIV.

Johannesib Baptiterijub niakoërtauninganik.

TAIPSOMANE Jesusemik Herodese nunab illainangane attannek, tussaumalerpok.

2 Kivgannelo okautiveit: Tagva Johannese, Baptiterijok; tokkungajunnit makkisimmagame, taimaitunnik tattamnantullivok.

3 Johannese Herodesib tigulaungmago, kellersorlugolo, ittertilugolo parngnanërsimmavingmut, Herodiase, nukkame Filippusib nullia pivlugo.

4 Johannesib okautilaungmago: Iduangilak, nulliarigangne.

5 Tokkotsomagalloarpalo, innuille erksigiveit, nellautaijosugingmatsuk.

6 Herodese innulervingminik uvloksiormet, Herodiasib panninga okigëserpok sānginne. Tamaña Herodesib kuviagiva.

7 Tamanna pivlugo okautimariklugo okarpok, tunnitsivigijomavlugo pijomajanganik.

8 Anānaminullo ajochertortaulaukārdlune, okarpok: Kaitsilerit uvamnut Johannesib Baptiterijub niakoanik, pogutamut illimmajomik.

9 Attannerlo kiksalerërpok; okamaringninele pivlugo, nerrikattinnelo pivlugit, tapsominga tunnitsiviokova.

10 Johanneselo parngnanërsimmavingmëtok niakoërtaujartorkova.

11 Niakoalo pogutamut illimmajok kaitaulerpok, tunnijaularmelo niarsiamut; tapsomalo āpa anānamitut.

12 Tagva illinniartingit tikkiput, timingalo tiguvæt, illuveriartorlugo, tamannalo okautigijartorpæt Jesusemut.

13 Jesusib tamanna tussaramiuk, aularpok tagvanget umiakotokut, innukangitomut, kissimëojomavlune. Innuille tamanna tussaramitsuk, kutterorlutik mallikpæt iglugaseksoarnit.

14 Jesuselo niugame, innugaseksuillo tækkogamigit; illapsugidlarpeit, kannimajiangillo innuliveit.

15 Uvloklilermelle illinniartingita tikkipæt, okautivlugolo: Tamanna piksakarviksaungimet, uvloklilermello; innuit makkoa aularlit, niuvervingnut nerkiksarsiniariar-torkovlugit nangminek.

16 Jesusible okautiveit: Aijariakangilet; illipse nerkiksanginnik tunnitsivigissigik.

17 Kiovæt: Kakkojakarpogut tellimainarnik, ming-eriængniglo maggungnik.

18 Okautiveillo: Kaitsigik uvamnut.

19 Ivingnullo kunnulingaitunnut innuit ikterkoveit, ukkoalo kakkojet tellimæt, mingeriæglo magguk tiguveit, killangmullo arlorpok kujalivlune, kakkojello avgorpeit, illinniartiminullo tunnivlugit; illinniartingitalo in-nungnut tunniveit.

20 Illunatiglo nerrivut, kægungnêrlutiglo, amiakullo kattorsorpeit, amâksuit 12 it tættælugit.

21 Nerrilauktulle anguteïnait 5000 diojut, arnello sor-rutsillo kittinagit.

22 Illinniartinnelo Jesusib errinesâlerdlugit umiakoto-mut ikkiokakolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut, innuit aularterkârnagit.

23 Innuillo aulartinamigit, innutövlune kakkamut ma-jorarpok, tuksiariartorlune. Unnulermello tagvane kis-simeôjok.

24 Umiakotüllo immarbiub kerkânelerêrput, mallik-soarnullo nangialerdlutik, annore aggormatsuk.

25 Pigarviettale sittamangæenne Jesusib tikkilerpeit, immab kængagut pissuklune.

26 Immablo kængagut pissuktok illinniartingita tæk-kogamitsuk, kakkilâdlarput okarlutiglo: Mittiliöвок; erksinermullo niplialerput.

27 Tuavilunele Jesusib okarkattigiveit, okautivlugilo: Mannigoleritse, uvangauvunga, erksinase.

28 Petrusible kiova, okarlunelo: Nâlegak, igvioguvit, kaikolunga illingnut immab kængagut.

29 Okarporlo: Kailerit. Petruselo umiakotomit ak-karpok, immagullo pissuklune, Jesuse tikkitsomavlugo.

30 Akkunaksoarle tækkogamiuk, kvaksangalerpok, kivililarmelo niplialerpok, okarlunelo: Nalegak ikkajunga.

31 Jesusible tuavilune agganne issakpeit, tigulålo okautiva: Okpernekitotit, sōg innertomavit?

32 Umiakotomullo ikkingmennik, kassumivok tava.

33 Umiakotomētulle pamaktervigijartorpæt, okarlutiglo: Ahamarik Gudib Ernerivātit.

34 Ikkaramiglo Genezaremiut nunangænnut pivut.

35 Nunablo tapsoma innungita illitarigamitsuk; nunamut illunanut tilliklerput; kannimajullo sunatuinaıt āpeit tapsomunga.

36 Tuksiarvigilugolo, annoranget sinā aktortaukovlugo taipkonunga. Illunatiglo, tapsominga aktuijut, pijungnailerput.

KAPITEL XV.

Gudib perkojanginnik.

TAGVA aglangnik illissimmajut Farisæerillo Jerusalemiut tikkipæt, okarlutiglo:

2 Sōg illinniartivit mallingipattigik angajokapta ilusingit? Aggatik ubvangileit, kakkojaktorniarangamik.

3 Kioveille, okautivlugillo: Sōg Gudib perkojangit nalengipissigik, illusekullupsingnut.

4 Gude perkojijok: Atātarnut anānarnullo nalektuksauvotit; atātaminulle anānaminullo okarnerluktok, tokkoteksauvok.

5 Ajochertuivosele: Atātaminut anānaminullonēt okartok: Namanersauvok illingnut, tunnigupko tunnijivingnut, tamna ajungitullivok.

6 Tamattomunga kingorngagut atātaminut anānaminullonēt nalektailitipasse; taimaglo Gudib perkojangit pijariakarungnērtipasse, illusekulluse pivlugit.

7 Illipse takkormōrtose, Jesaiase illipsingnik nellautailauralloarpok, okarlunelo:

8 Innuit ukkoa kannermingnut tikkipānga, kangasināmingnullo nertorpānga, omættingitale ungasikpānga.

9 Sullinatigle kivgartorpānga, innuit ajochertusetuinangit ajochertuitigileramikit.

10 Innugaseksuillo kaikoveit, okautivlugillo: Nalegitse, tukkisilugolo.

11 Kannikut ittertub, innuk sujuktingila; kannikulle annijub, innuk sujuktipa.

12 Tagva illinniartingita tikkipæt, okaudlugolo: Kaujimaviuk, okausek tamanna Farisæerit tussaramitsuk, sinnaungasarutigingmatsuk?

13 Kioveille, okarlunelo: Perortut illunatik, Atatama killangmiub illilaungitangit, nutsuktaujomārput.

14 Allarsigik! tautungitōvut, tautungitullo tapkoa tessiortigiveit; tautungikattine tautungitub tessioruniuk, tammarmik tava ittersamut kattekpuk.

15 Tagva Petrusib kiova, okautivlugolo: Adsiujomik mattominga nellojungnērtittigut.

16 Jesusiblo okautiveit: Illipsetauk sulle sillatunekangilase?

17 Sulle tamanna nellovissiuk, innub kanningagut ittertut illunatik, natjangnut pingmetta, illuserivaktamiktullo annititaulermingmetta?

18 Kannerkulle annijut, omamit pivut, tamakkoalo innuk sujukivæt.

19 Omamit erkarsautekulluit anningmetta, innuarnerlo, nulliarēngnermik assersorsainerlo, assiniarnerlo, tiglingnerlo, sæglutekarnerlo, mittautekarnerlo.

20 Tamakkoa innuk sujuktipæt. Aggangnulle ubvarsimmangitunnut innuk nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

21 Jesuse tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok.

22 Ahāglo, arnab kanaanemiub tagvanget erkānit pijub, nipliutidlarlugolo, okarpok: Nalegak, Davidib Erninga, nāpkiginga! Panniga Satanasib āniatidlarpa.

23 Kiungimarikpa okautsemut attautsemullonēt. Tagva illinniartingita tikkipæt, kennuvigivlugo okarlutik: Ikkajorung-una, nipliojormattigut.

24 Kioveille, okarlunelo: Tillijaumatuinartunga sau-

kennut tammarsimmajunnut, Israelib iglunganit pi-
junnut.

25 Taipsomale pāmangavigijartorpa, okarlunelo: Na-
legak, ikkajunga.

26 Kiovale, okarlunelo: Idluangilak, kittorngaujut
kakkojanginnik aksarlugit, kingminnullo egilugit.

27 Arnak okarpok: Ahaila, Nalegak, taimaikalloar-
pok; kingmiärsuille nerrivut karnganerlukunnik, anga-
jokamik nerrimavingeñit kattektunnik.

28 Tagva Jesusib kiova, okautivlugolo: Arnak, okper-
nīt angijövok! pijomajarnik pilärpotit. Panningalo Stun-
deme tapsomane pijungnērpok.

29 Jesuselo tagvanget aularlune, Galilæab iṁanganut
tikkipok, majorarlunelo kakkamut, tagvungalo ingipok.

30 Innugaseksuillo nellipsarpæt, taipkoa illagit tus-
sietunnik, tautungitunniglo, okarungnangituñiglo, illa-
kongörtunniglo, assinginniglo unnuktunnik, taipkoalo il-
liveit Jesusib ittigangita sangæñut, tapsomalo innuliveit.

31 Innuit tamanna pivlugo tattamminiarpüt, tækko-
gamikit, okarungnangitut okalermetta, illakongörtullo
pijungnērmetta, tussietullo pissulermetta, tautungitullo
tautulermetta; Israeliblo Gudinga nakoridlarpæt.

32 Jesusiblo illinniartinne kaikoveit, okautivlugillo:
Innuit ukkoa illapsugidlarpakka, nerkiksakarantik uvlun-
nik pingasunnik uvamnēmetta; ēsitinagillo aularkojo-
mangilakka uvannit, perlerkoñagit apkome.

33 Tagva illinniartingita okautivæt: Nakit taimak
unnuktigijunnik kakkōjaksiniarpita tamane innukangi-
tome, innugaseksuit ukkoa kāgungnērotiksangiñik?

34 Jesusiblo apperiveit: Kapsinnik kakkojakarkise?
Kioväet: 7 nik, mingeritsenniglo ikkitunnik.

35 Innugaseksuillo ikterkoveit nunamut.

36 Kakkōjello ukkoa 7 it, mingeritsello tiguveit, kuja-
livlunelo avgorpeit, illinniartiminullo tunniligit; illin-
niartingitalo tunniveit innungnut.

37 Illunatiglo nerrivut, kāgungnērlutiglo, amiakullo
kattersorpeit, amāksuit 7 it tættælugit.

38 Nerrilauktullo 4000 diovtut anguteñait, arnet sor-
rutsillo kittinagit.

39 Innuillo aulartinamigit, umiakotomut ikkivok, Magdalab erkānut pivlune.

KAPITEL XVI.

Jonasib nellunaikutanganik.

TAGVA Farisæerit Saducæerillo tikkipæt; tapkoa ðk-torpæt, tækkotitsikojomavlugo nellunaikutamik killangmit.

2 Kioveille, okautivlugit: Unnuganget okarpakpose: Kaukpet sillakilärpok, killak aupallulernet.

3 Kaujarangelle okarpakpose: Akkunaliomidlarniar-pok, killak aupallulilarmelo nuvujalernet. Illipse tak-kormörtose, killaub kannoëlijarianga kaujimavasse; sogle nelliutub tamattoma nellunaikutangit kaujimanginivisigik?

4 Ukkoa uivētut assiniartut nellunaikutamik tækkojomavut; nellunaikutable assianik tuñitsivioniængilet, nel-lautajjub Jonasib nellunaikutanganik kissianik. Tava kemmakpeit, aularlunelo.

5 Illinniartingillo akkianut ikkāramik, kakkøjennik neksangilet, puigolauramik.

6 Jesusible okautiveit: Nalegitse, udsertorluselo Farisæerit Saducæerillo kakkøjangita sernautiksangennik.

7 Tagva issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: Taimak pivātigut, kakkōjamik neksalaunginapta.

8 Jesusib tamanna kaujimaleramiuk, okautiveit: Illipse okpernekitose, sōg siardlerutigivissiuk, kakkōjamik neksanginise?

9 Sulle tukkisingilase? Erkaumangilase kakkōjennik tellimænnik ipkoninga, 5000 dinnut? Amāksuit kapsit tættælaupissigik torkorlugillo?

10 Kakkōjenniktauk ipkoninga 7nik? Amāksuit kapsit tættælaupissigik torkorlugillo?

11 Sogle tukkisingilase, kakkōjamik okautinginapse, okarama: Udsertoritse Farisæerit Saducæerillo kakkō-jangita sernautiksangennik?

12 Tagva tukkisilerput, okangimet, udsertoriakang-

metta kakkōjet sērnavtiksangennik, Farisæerille Saducæerillo ajochertutinginnik.

13 Jesuselo Zæsareab, Filippusib iglugaseksoangita erkānut pivok, illinniartinnelo apperiveit, okarlunelo: Innuit kannok okarkæt, Innub Erninga kinausugiva-tsuk?

14 Okarput: Illangita Johanneseosugivātit Baptiterijok; assingita Eliaseosugivātit; illangita Jeremiaseosugivātit, nellautaijullonēt illanget.

15 Apperiveit: Illipsele kinausugivissinga?

16 Tagva Simonib Petrusib kiova, okarlunelo: Kristuseovotit, Gudib omartub Erninga.

17 Jesusiblo kiova, okautivlugolo: Pillorikpotit, Simon, Jonasib erninga; uvingub aublonēt mattominga nellojungnērtingilātīt, Atatamale killangmētub.

18 Okaupagillotauk: Petrusēovotit, kairtomullo mattomunga illagēktitakka tungatitsomavakka, tārtoksublo pitsartuninget salaginiængileit.

19 Tunnitsivigijomavāgittauk killaub nalegauvinget pērutānik. Nuname kelleksorniartettit illunatik, kelleksorsimmajomārivut killangme; kellerudsarniartettillo nuname illunatik, kellerudsarsimmajomārivut killangme.

20 Tagva illinniartinne innerterpeit, okarkonnagit kimullonēt, Jesuse Kristuseonerminik.

21 Mattoma kingorngagut illinniartinne Jesusib okautilerpeit: Jerusalemut aijariakarnerminik, angajokaijennullo, ajochertuijoksoarnullo, aglangnik illissimmajunnullo āniatitaujariakarnerminik angijomik, tokkotaujariakarnerminiglo, makkijariakarnerminiglo, uvluk pingajuængne.

22 Petrusiblo ingminut pitipa, innerterlugolo okautiva: Nalegak, nungutautailigit; taimailiorvioniarnæk!

23 Keviardlunelo Petrusē okautiva: Tunnumnut pīt, Satanase! sinnaungasaramga; Gudib pingit issumaginginangne, innuit pingit kissēta.

24 Tagva Jesusib illinniartinne okautiveit: Uvamnik malligomajokarpet, issumaminik piniarane, senningajoliksaminik kappiasutiksaminiglonēt nangmarle, malliklungalo.

25 Innoserminik ivlersijomajub, assiojijomärmago; innoserminigle assiojijub pivilunga, nachvaromärpa.

26 Innub suksarivauk, sillaksoak illunät piksarsio-galloaruniuk, tarnine asserortaupt? Ubvalo, sumik innuk tunnijijungnarka, tarnime sattutiksanganik?

27 Imaitsomärpok, Innub Erninga tikkitsomärmet Atatame ānanauningane Engelekottinne illagilugit, tagvalo illunaita akkillēvigijomärpeit pinniarninginnit.

28 Ahamarik okautivapse: Nængertut ovane illangita tokko ōngniængilæt, Innub Erninga nalegaunermine aggertok tækkokärtinnago.

KAPITEL XVII.

Kristusib ānanausijauninganik.

UVLULLO pingasojortut kingorngæenne Petruse, Jakobuselo, nukkālo Johannese Jesusib ingminut pitipeit, majorarkattikomavlugit kakkamut kingiktomut.

2 Ananausijauvorlo sānginne, kēnangalo sekkinertut kaumariktigilerpok, annorangillo kakkorsidlarput kaunertut.

3 Ahaglo, Mosesiblo Eliasiblo sakkervigiveit, okālavlutik tapsomunga.

4 Petruse Jesusemut okarpok: Nalegak, tamane ītsainaromarpok; pijomaguvit, tagvane pingasunnik iglioromavogut, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik.

5 Sulle taimak okartillugo, ahāk nuvujab kaumajub ullikpeit. Ahāglo, nippe nuvujamit okarpok: Tagga Ernera nægliktara, tamna kuviagijara, tamna naleksiuk.

6 Tamanna illinniartingita tussaramitsuk, pamangalerput, kvaksarluglo.

7 Jesusible tikkipeit, aktorlugillo okautiveit: Makkitse, erksinaselo.

8 Uitaleramigle, innuksingilet, Jesusekissiet tækkovæt.

9 Kakkamillo attersaramik, Jesusib innerterpeit, okarlunelo: Tækkojasse taimna okautiginiarassiuk in-

nungnut, Innub Erninga tokkungajunnit makkikärtinago.

10 Illinniartingitalo apperivæt, okarlutiglo: Sög aglangnik illissimmajut okarkæt, Eliase sivorliolune tikkit somärtomik?

11 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Illa Eliase sivorliojuksauvok, tamaitalo idluarsitilugit.

12 Okaupapsele: Eliase tikkitsarērpok; illitaringilælo, issumamingnulle pinniarvigilaukpæt. Taimak Innub Erninga āniatitaujomārivok tapkonunga.

13 Tava illinniartingita tukkisivæt, Johannesemik Baptiterijomik okautingmagit.

14 Innugaseksuillo tikkinamikit, innub tikkipa, ittinganginnullo pāmangavok.

15 Okarlunelo: Nalegak, ernera nāpkigiuk; illissimmailingajok āniadlarlune: ikkomamut immānullo ochokattarpok.

16 Illinniartingnullo ālaukpara, ākigungnangilælle.

17 Jesusible kiova, okarlunelo: Tata ukkoa okpingitut mumiksimmajut kinguvāngukattigēt, kannok sivitutigijomik najoriakarpapse? Kannok sivitutigijomik kenūēvigijariakarpapse? Kaitsiuk uvamnut.

18 Jesusiblo Satanase innerterpa, annivorlo tava tapsomanget, nukkapiarlo Stundeme tapsomane pijungnērpok.

19 Tagva illinniartingita kissimik tikkipæt, okarlutiglo: Sög uvagut annititsungnangilavut?

20 Jesusible kioveit, okautivlugillo: Okpinginise pivlugo. Ahamarik, okautivapse: Senfkornetut okpernekarupse, kakkamut omunga okartuinariakarpose: Tagvanget nūtit taikunga; nūniarpok tava, ajugakarasele.

21 Imaitulle (Satanasit) anniniængilet, kissiane tuksiarnermullu nerringinermullu.

22 Galilæamele pinniarlutik, Jesusib okautiveit: Innub Erninga pititaujomārpok innuit agganginnut.

23 Tapkoalo tokkotsomārpæt, uvluglo pingajuængne makkitsomārpok. Kiksadlalerpullo.

24 Kapernaumut pingmetta, kēnaujennik Zinsinnik

kattersijut Petruse tikkipæt, okarlutiglo: Ajochertortipse tunnivangila kēnaujak Zinse?

25 Okarpok: Aukak. Iglomullo ittermet, Jesusib ingiarpa, okarlunelo: Kannok issumavīt, Simon? Kikunnit attannit nunamētut Zollit Zinsillonēt pivattigik? Kittorngamingnit, tækkorngartennillonēt?

26 Tagva Petrusib okautiva: Tækkorngartennit. Jesusib okautiva: Kittorngat tava tunnijijariakangilet.

27 Ningaijaukonnagille uvaptingnut, immab sinnānut ainiait, kargsuksarniglo ningitsilutit; sivorlerlo mingeariak kakkitet, tiguguk. Aitartikungnelo, Statermik nachvalārpotit; tamna tiguguk, tunnijilutillo pivlunga pivlutillo.

KAPITEL XVIII.

Kristusib ajochertuininganik.

TAIPSOMANE illinniartut Jesusemut pivut, okarlutiglo: Kina anginerōva killaub nālegauvingane?

2 Nutarak Jesusib kaikova ingminut, akkorngænnullo pitipa.

3 Okarlunelo: Ahamarik okautivapse: Utteromangikupse, nutakketitulo ĩngikupse, killaub nalegauvinganut pijomāngilase.

4 Ingminik tagva ōtunak nutakkatut miklilertok, anginerōvok killaub nalegauvingane.

5 Nutakkamik imaitomik illelliortub attimne, illelliorivānga.

6 Ūvamnulle okpertut ukkoarārsuit illangeñik asserortitsijomut idluarnersauvok, serkallitsiviub ujaraktanganik kongēsingagut nivingaiviogune, immarbingmullo ittinersanut ippitilugo.

7 Kappianamēk sillaksoarmiut asserortaijut! Asserortaijokatsainarporle; kappianamēgle innuk taimna asserorterijok.

8 Aggakpille ittikkavillonēt asserorpattit, nakkarkit egilugillo. Illingnut ajunginersauvok, tussiaelutit, illa-

kongörlutillonēt innötsemut itteruvit, igluktut aggakar-nernit, ittiggakarnernillonēt igluktut, ikkomamullo kam-mitsuitomut egitaunernit.

9 Ijivittauk asserorpattit, pēruk egilugolo. Illingnut ajunginersauvok, igluinarmik ijekarlutit innötsemut itte-ruvit, maggungnik ijekarnernit, ikkomamullo kammi-tsuitomut egitaunernit.

10 Kammatsialeritse, makkoarārsuit illanget nachogi-nasiuk! Okaupapsele: Engelingita killangmētut Atā-tama killangmiub kēnanga tækkunātsainarpæt.

11 Innub Erninget piulijartormagit, tammarsimmajut.

12 Kannok issumavise? Innuk 100 nik saugakutte-karune, tapkoalo illanget tammarpet, 99 git kemmaga-jangileit kakkennut, tammartok kenneriartorlugo?

13 Nenniguniuglo, ahamarik, okautivapse, tamna ku-viasutigiluarpa assinginnit 99 nit, tammarsimmangi-tunnit.

14 Taimaktauk Atātapse killangmiub assiokojomangi-niva ukkoarārsuit illanget.

15 Kattanguville idluivigiludlarpattit, kissivit nel-lipsaruk, innerterlugolo kissipteolutik. Nālekunitit, kattangutit ākigērpok tava.

16 Tussangipattille, attautsemik maggungniglonēt illakalerit, okausisse okpernarkovlugit, maggolutik ping-asöluseloneēt okalerupse.

17 Tussangipasse, tamanna illagēktunnut okautigiuk. Illagēktullo nālengipagit, nellojosugileruk, Zoellnereosugilugolonēt.

18 Ahamarik, okautivapse: Kelleksortasse nuname, kelleksorsimmajomārivut killangme; kellerudsartasselo nuname, kellerudsarsimmajomarivut killangme.

19 Ama okautivapse: Magguk nuname illagēkunik, suminglonēt tuksiaromavlutik, pijomajatik pilārpæk Atātamnit killangmētomit.

20 Maggugle pingasullonēt kattimajarangetta attimne, akkorngænnētsomavunga.

21 Tagva Petrusib apperijartorpa, okarlunelo: Na-legak, kattangutigā idluitullijok uvamnut, kapsertorlunga issumakarvigijungnēreksarivigo? 7 ertorlunga namaka?

22 Jesusib okautiva: 7 ertortuinarnernik okautingilagit, 70 gille 7 ertorlugit.

23 Tamanna pivlugo killaub nalegauvinga attannertunipok, kiglissiniaromajotut kivgaminik.

24 Kiglissinialermagillo, illanget sakkerpok, akkeliksalik attannerminut kēnaujennik 10,000 dinnik.

25 Akkiksakangimet, attanninget tamna, nulliangalo, kittorngangillo, perkutingillo tamaita pissiniutaukoveit, akkillertaujomavlune.

26 Tagva kivgab tapsoma pāmangavlune tuksiarvigiva, okarlunelo: Attannek! kennuēvigilaunga; tamaita akkilleromavakka illingnut.

27 Tagva kivgak tamna attanninget nāpkigilerpa, aularkovlugolo akkillēkojungnēriiva akkeliksennik.

28 Tagva kivgak tamna annilerpok, kivgaukattime illangennik naipitsilune, tamakisimmajiminik kēnaujennik 100 dinnik; tiguva tagva, torkojāksivlugolo okautiva: Akkeliksettit uvamnut akkilikit.

29 Tagva kivgaukattinet pāmangavlune tuksiarvigiva, okarlunelo: Kennuēvigilaunga; tamaita akkilleromavakka illingnut.

30 Pijomangilarle, parngnanērsimmavingmulle itteritsartorpa, akkillijeksangit tamaita akkillerkärtinnagit.

31 Kivgaukattigitale tamanna tækkogamitsuk, kiksadlalerput, tamaitalo tækkojattik okautigijartorpeit attannermingnut.

32 Tagva attanninget kaikova, okautivlugolo: Kivgakullōjotit, akkillijeksettit uvamnut tamaita issumagijungnērpakka, tuksiarvigigamga;

33 Kivgaukattille nāpkigijeksaringiniviuk, sorlo nāpkigilaurapkit.

34 Attanningalo kanningaumajalerpok, āniatitsijunullo pitilugo, akkillijeksangit tamaita akkillerkärtinnagit.

35 Taimaktauk Atātama killangmiub pijomārivāse, omættipsingne kattangutipse tammarningit issumagijungnērnīængikupsigik.

KAPITEL XIX.

Kristusib innuliklarninganik kannimajunnik.

OKAUTSIT ukkoa Jesusib nāgamigit, Galilæamit aularpok, Judæab erkānut pivlune, Jardanib akkianut.

2 Innugiartoksuillo mallikpæt, innulidlarpeillo tagvane.

3 Tagva Farisæerit tikkipæt, ðktorlugolo okautivæt: Nulle angutib, piutsit nellīt pivlugit, avilugo idluarka?

4 Kioveille, okautivlugillo: Attuarsilaungilase? Innungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipak, angut attausēnak, arnarlo attausēnak (illagēkovlugik).

5 Okarlunelo: Tamanna pivlugo angutib atātane anānanelo kemmangniarpak nulliane ungagilugo, taipkoalo magguk uvinigik attausiksauvuk.

6 Tamanna pivlugo maggojungnērlutik, uvinigik attausiksauvuk. Gudib kattititæk, innub avititeksaringilak.

7 Tagva okautivæt: Sōg Mosesib tunnijerkovātigit aglangnik avitsitiksennik, avikovlugo arnak?

8 Okautiveit: Mosesib agvialaungilāse, nulliasse avilugit, omættisse mangaidlarmetta; kiglinganille, taimaingilak.

9 Okaupapsele: Nulliaminik avitsijub (nulle angunialaungipet), assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asserorpa. Avitamiglo nulliæktub, nulliarēngnek asseroriva.

10 Tagva illinniartingita okautivæt: Angut nulliaminut imailikpet, nulliarēgiak idluangilak.

11 Okautiveille: Okausek tamanna illunatiungitut tukkekartipæt, taipkoale tunnitsiviojut kissimik.

12 Aipaitokarporle illanginnik, anānamik timinganit imailutik erniāngōmajunnik; aipaitokarivorlo illanginnik, innungnut aipaitokojaujunnik; aipaitokarivorlo illanginnik, pijarællutik aipaitsomajunnik, killaub nālegauvinga pivlugo. Tukkekartitsijungnartub, tukkekartiliuk una.

13 Taipsomane nutakket åpeit tapsomunga, agganginnut pattiktaukovlugit tuksiarutaukovlugillo; illinniar-tingitale suadlalerpeit.

14 Jesusele okarpok: Nutakket uvamnut pilit, innerterassiglo; tapkoa killaub nalegauvinga pigingmatsuk.

15 Aggangminullo pattingmiveit, tagvangello aularpok.

16 Ahåglo, innub tikkipa, okarlunelo: Ajungitotit ajochertuijok, sumik ajungitotik pinniartuksauvĩk, pijomavlunga innõtsemik nungusuitomik.

17 Okautivale: Sõg ajunginerarpinga? Ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak. Innõtsemulle iteromaguvit, perkojet mallingniakit.

18 Tapsoma okautiva, Sunåt? Jesusible okautiva: Innuartuksaungilatit. Nulliarēngnermik asseroijuksaungilatit. Tigliktuksaungilatit. Innukattitit sæglotigilugit okartuksaungilatit.

19 Atātangnik anānangniglo nālektuksauvotit. Innukattingniglo illiktut nægliktuksauvotit.

20 Tagva innuosuktub okautiva: Tamakkoa tamaita mallilaukpakka sorrusionimnit; suna kissiet pingipigo?

21 Jesusib okautiva: Idluartojomaguvit, perkutitit tamaita niorvgotigijartorkit, aklujunnullo pilliutigilugit, tagva perkutekarniartotit killangme; kailerillo mallinga.

22 Okausek tamanna innuosuktub tussaramiuk, kiksarlune kemmakpa; akluiname.

23 Jesusible illinniartinne okautiveit: Ahamarik okaupapse, akluitok killaub nalegauvinganut pilune sappernakasakpok.

24 Ama okautivapse: Ajornanginersauvok, (nergjutsoak) kamele merkutib ijingagut pilune, akluitomit Gudib nalegauvinganut itterniartomit.

25 Illinniar-tingita tamanna tussaramitsuk, angijomik kakkilārutigivæt, okarlutiglo: Kiname pilloridlarungnarniarka?

26 Jesusible tækkusarlugit okautiveit: Innungnut ajornarpok, Gudemulle tamaita ajornangilet.

27 Tagva Petrusib kiova, okautivlugolo: Ahâk, tamaita kemmalaukpavut, mallilarpillo; sumik akkiksakalarpita?

28 Jesusible okautiveit: Ahamarik, okaupapse, mana mallikapsinga, illunatik nutaulerpetta, Innublo Erninga ānanaunerme iksivautangane iksivalerpet, illipsetauk iksivajomārivose iksivautenne 12 inne, erkartorlugillo Israelib kinguvāngit kittorngarēt 12 it.

29 Innub iglune kemmakuniuk, kattangutinnelonēt, atātanelonēt, anānanelonēt, nullianelonēt, kittorngænnelonēt, perorsēvinnelonēt, attera pivlugo; 100 ertorlugit pijomariveit, innötsemiglo nungusuitomik kingormgusilune.

30 Unnuktulle sivorlīt kingorliojomārput, kingorlillo sivorliojomārput.

KAPITEL XX.

Weineliksamik perorsēviksiortunnik.

KILLAUB nalegauvinga adsigiva iglub angajokanga, uvlarortok sennajuksarsioriarlune perorsēvingminut Weineliksamut.

2 Sennajuksello angerkattigijarēramigit, kēnaujamik attautsemik akkilleromavlugit, uvlok nāvlugo sennakovlugit, tilliveit perorsēvingminut Weineliksamut.

3 Stundik pingajuængne annigame, assingit tækko-veit niuervingmētut sullijeksakangit,

4 Okautivlugillo: Illipsetauk aileritse perorsēvingmut Weineliksamut; namaktomik akkilleromavapse.

5 Aivut tava. Ama annigivok Stundit 6 ingane 9 inganelo, taimailiormilune.

6 Stundille 11 ingane ama annigivok, assingittauk sullijeksakangit tikkiniveit, okautivlugillo: Sōg uvlok nāvlugo sullijeksakarase tagvanekise?

7 Okautivæt: Tillijekanginapta. Okautiveit: Illipsetauk aileritse perorsēvingmut Weineliksamut; namaktomiglo akkillerniarpapse.

8 Unnulermelle, perorsēviub Weineliksab innuet pi-

maklertokotine okautiva: Sennajut kaikolugillo akkilikit, pigialerillo kingorlermit sivorlek tikkilugo.

9 Tagva Stundit 11 ingane sennakojaujut sakkerput, illunatiglo adsigēnik kēnaujennik attautsinnik pivut.

10 Sivorlīt tikkinamik, unnunersennik pinniarasugilaukput; tapkoatauk illunatik adsigēnik kēnaujennik attautsinnik pigivut.

11 Attautsemiglo pigamik, perorsēviub innua okarnerlotilerpæt.

12 Okarlutiglo: Kingorlīt makkoa Stundeme attausēnarne sennalauktut, uvaptingnullo adsiutipettit, nauk uvlub kisserninganik okumaininganiglo tukkisilauktogut.

13 Kioveille, illangelo okautivlugo: Illænnara, akkillēnerluvigingilagit. Angerkattigēlaungilagak kēnaujamik attautsemik?

14 Kēnaujet piuk, aularlutillo. Kingorlerle tamna illiktut akkilleromavara.

15 Perkutimmiglonēt issumannik pinniartuksaungilanga? Kattarlungavīt pitsiarnimmut?

16 Taimak kingorlīt sivorliojomārput, sivorlīllo kingorliojomārput. Kaikojaujut unnudlarmetta, annerimma-julle ikkidlarput.

17 Jerusalemullo majorarpok, ingeravlutiglo, illinniartinne 12 it ingmigolilugit ingminut pitipeit, okautivlugillo:

18 Ahāk, Jerusalemut majorarpogut, Innublo Erninga pititaujomārpok ajochertuijoksoarnut, aglangniglo illissimmajunnut, taipkoalo tokkoteksautitsomārpæt.

19 Nellojunnullo pitiniarpæt, taipkoalo mittautigijomārpæt, issakalugolo kikkiaektoromārpæt; uvluglo pingajuængne makkitsomārivok.

20 Taipsothane Zebedæusib kittorngangita anānangeta ernængne illagivlugik tikkipa, pāmangavigivlugolo sumik tuksiarvigiva.

21 (Jesusiblo) okautiva: Sumik pijomavit? Okautiva: Ernækka ukkoa iksivakokik nalegauvingne, aipa tallerbikpit tungāne, aipangalo saumikpit tungāne.

22 Jesusible kiova, okarlunelo: Tuksiartasse nellovasse. Ermgusiārsub (immanga) immigeksara imme-

rungnarpittiko, baptitauniksaralo baptitauniksarijungenaralloarpittiko? Kiovæk: Ahaila, ajungikalloorpavuk.

23 Okautivaglo: Ermgusiãrsuub (immanga) immigeksara immerniaralloarpattik, baptitauniksamnullo baptitaujuksaugalloarpotik; tallerbingmale tungãne, saumingmalonët tungãne iksivajomanek, uvamnut perkojeksaungilak (illiptingnut), Atãtamale iksivakojangit taipkoa iksivajomãrput.

24 Illinniartut 10 it tamanna tussaramitsuk, annujutigilerpakit nukkarëk ukkoa.

25 Jesusible kaikoveit ingminut, okautivlugillo: Kaujimavose, nunab attanningit attanniotingmetta, attannivillo pitsartunekangmetta,

26 Illipsele taimaituksaungitose; anginerojomajorle akkunapsingne, kivgarijomãrpassè tamapse.

27 Attanniojomajorle, kivgaulerle illipsingnut.

28 Sorlo Innub Erninga tikkingimet, kivgartortaujomavlune, kivgartoriartorlunele, innõserminiglo tunnijivlune unnuktut piulijiksangænnik.

29 Jerichomillo anningmetta, innugiartoksuit mallikpæt.

30 Ahãglo, tautungituk apkotãne iksivajuk; Jesuselo kãngiutiniartok tussaramiko, niplialerpuk, okarlutiglo: Nãlegak, Davidib Erninga, nãpkigittiguk!

31 Innuille innerterpakit, nippangerkovlugik. Niplialualerpugle, okarlutiglo: Nãlegak, Davidib Erninga, nãpkigittiguk!

32 Jesusele nokkalerpok, kaikovlugiglo, apperivak: Sumik pijomavitik uvamnit?

33 Kiovæk: Nãlegak, ijivuk uititaukovlugit.

34 Jesusiblo nãpkigilerpak, ijikikullo aktorpak; tagvainarlo ijigik tautugungnalerput, malliklugolo.

KAPITEL XXI.

Kristusib aininganik Jerusalem.

JERUSALEMULLE kaglileramik, Betfagemut tikkilutik, kakkamut orksuktalingmut, Jesusib illinniartingne magguk tillivak,

2 Okaudlugiglo: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetunnut, siutekoktojorlo pittuksimmajok nennilärpattik, nocharlo senniane; pittudsarlugiglo, uvamut kaitikik.

3 Okarvioniaruptiglo sumik, kiogitik: Nalekab attoromangmagik; tava neksartaukolärpak illiptingnut.

4 Tamakkoale illunatik taimailiorput, nellautsikovlugit, okautigijaumajut nellautaijokut, okarmet:

5 Zionib pannia okautissiuk: Ahäk, Attannīt kaivok illingnut sinnaungaidlune, siutekoktojome iksivalune, siutekoktojublo nangmarpaktub nochanget känganedlune.

6 Illinniartuk ailerpuk, pinniarlutiglo, perkojauner-miktut Jesusemut.

7 Siutekoktojorlo nocharlo kaipakik, annoratiglo kemmerloanut illivlugik, känganullo (Jesuse) ingitipæt.

8 Innugaseksuille annoratik issivilerpeit apkotänut, assingillo napartut kësertutingit kippilugit, apkotänut katterarpeit.

9 Innugaseksuille, sivorlillo malliktingillo, kaggudlarlutik okarput: Hosianna Davidib Erninga; nertortaule, Nalekab attingane tikkitok! Hosianna kötsingnerme!

10 Jerusalemullo itermet, iglugaseksuit innungit illunatik aulajalerput, okarlutiglo: Kina una?

11 Innuille okarput: Jesuse una, nellautaijok Nazaretemit Galilæametomit.

12 Jesuselo Gudib igiunganut kattimavingmut itterpok, pissiniartullo niuverniantullo kattimavingmētut annitilerpeit, kēnaujenniglo tauksējut sāngit, tingmitsenniglo niorvgotiggit iksivautangit ochotidlarpeit.

13 Okautivlugillo: Äglaksimmavok, igluga tajjek-sauvok tuksiarvingmik; illipsele innuarviotilaukpassse.

14 Kattimavingme tautungitullo tussiætullo tikkipæt, pijungnērtipeillo.

15 Ajochertuijoksuille aglangniglo illissimmajut tattamnantangit tækkogamikit, sorrutsillo kattimavingme kaggudlartut tussaramikit, okartut: Hosianna, Davidib Erninga; sinnaungalerput tagva,

16 Okautivlugolo: Tussarpigille, ukkoa okautigijangit? Jesusib okautiveit: Ahaila. Attuarsilaungilase: Nu-

takket amamaktullo kanninginne nakudlartomik ākik-solaukpotit?

17 Tava kemmakpeit, iglugaseksoarnillo annivok Betaniamut, tagvanelrdlunelo.

18 Uvluble aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut aigame, kālerpok;

19 Napartorlo Feigeliksak apkoserngub senniane tækkogamiuk, nellipsarpa, merkutuinalik tækkogamiuk, okautiva: Mattoma kingorngagut illingne perortokarniarungnērmarigle paungennik. Napartorlo Feigeliksak pannersārpok tagvainak.

20 Illinniartingitalo tamanna tækkogamitsuk, tattaminiarlutiglo okarput: Napartok una Feigeliksak kannok illingava pannersādrlartovinek?

21 Jesusible kiovlunelo, okautiveit: Ahamarik, okautivapse, okpernekarupse, innertuinasele, napartok Feigeliksak kissiet taimailiortuinarajangilasse; kakkamulle omunga okarupse: Kangattarit, immarbingmullo kattagit; tava taimailiorniarpok.

22 Kennuarijasselo tamaita tuksiarnipsingne, okperupse pilarpasse tava.

23 Kattimavingmullo ittermet, ajochertuitillugo, ajochertuijoksuit innuillo angajokangita tikkipæt, okautivlugolo: Kimut perkojauvit imailiorkovlutit? Kialonēt pitsartunermik mattominga tunnitsivigivātīt?

24 Jesusible kiovlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut; mattominga okautigupsinga, okautijomagivapse, kimut pitsartunekarnimmik taimailiorlunga.

25 Johannesib baptisitinga nakit piva? Killangmillonēt, innungnillonēt? Tagva issumertuivut ingmingne, okarlutiglo: Killangmit pijok okautigiguptigo; okautiniarpätigut: Sōg okperilaungipissiuk?

26 Innungnille pijok okautigiguptigo, innuit erk-sigijariakarpavut; Johannese innuit illunatik nellautaijosugingmatsuk.

27 Jesuselo kiovaet, okarlutik: Nakit pingmangæt nellovavut. Tagva okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk kimit pitsartunekarnimmik taimailiorlunga.

28 Kannorle issumavise? Angutekalaukpok maggungnik ernelingmik, sivorlermullo tikkipok, okautivlugo: Ernīk, uvlome sennajartorlaurit perorsēvimnut Weineliksamut.

29 Tapsomale kiovlune, okautiva: Aijomangilanga. Kingorngagullo kakkialerame ailerpok.

30 Aipānullo tikkinivok, taimaktauk okautivlugo: Tapsomale kiovlune okautiva: Ahaila, Nalegak; ainanelo.

31 Tapkoa magguk nelliakita atātamik perkojanga mallilaukpakko? Kiovæt: Sivorliub. Jesusib okautiveit: Ahamarik okautivapse: Zoellnerillo anguniarpaktullo killaub nalegauvinganut ittertüksaukōrnersaujut illipsingnit.

32 Johannesib tikkipāse, ajochertorpāselo apkotiksamik idluartomik, illipselo okperingilasse; Zoellnerille anguniarpaktullo okperivæt. Nauglo tamanna tækkolauralloarapsiuk, kakkialingilase, kingorngagut tamna okperingmilugo.

33 Adsiujomik assianik tussaritse: Angajokākalauktok perorsēviksiortomik Weineliक्सennik illijilune, avatalo avaluliudlarlugo, paungello iptējartauviksangænnik sennalaurivok, nuvuguseksoaliorivorlo, perorsēviksiortunullo pimajaukogamiuk, nuname assianut aularpok.

34 Paungelle innilerviet nelliutilermet, kivganne tilliveit perorsēviksiortunnut paunganginnik pilerkøvlugit.

35 Tagva perorsēviksiortut kivgangit tigudlarlugit, illanget issakavæt, illanget tokkopæt, illanget ujarkennut millorpæt.

36 Ama kivget assingit tilligiveit, unnurnerset sivorlinginnit; tapkoatauk imailioriveit.

37 Kingorliotilerlugo ernine tilligiva taipkonunga, okarlunelo: Ernera illeraginiarpæt.

38 Perorsēviksiortulle erninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput: Tagga kingormgujijuksak; atte, tokkoniarlavut, kingormgujeksangillo uvagut pigilerlugit.

39 Tiguvæt tava, perorsēvingmillo pingujarlugo tokkopæt.

40 Perorsēviuble angajokānga tikkikune, perorsēviksiortut ukkoa kannok pinniarpagit?

41 Kiovaet: Ajortulliantoksuit ukkoa tokkoniarpait, perorsēvinelo perorsēviksiortut assinginnut, paungennik kaitsiniartunnut, innerviet nelliutikpet, pimajaukojomārpa.

42 Jesusib okautiveit: Attuarsilaungilase aglangne: Ujarak, igloliortut nachogijanget, tamna iglub terrekoa ujaraulernertok? Tagva Nalekab pinniarninga, tattamnadlarporlo ijiptingnut.

43 Tamanna pivlugo okautivapse: Gudib nālegauvinga aksarnigaujomārpok illipsingnit, nellojunnullo paunganginnik kaitsijunnut tunnilugo.

44 Ujarkamullo omunga kattektok, serkominiarpok; kattekvigijanele serkalliniarpa.

45 Ajochertuijoksuillo Farisæerillo adsiuningit tussaramikit, mallugivaet okautigingmagit.

46 Tigunasuaralloarpælo, innuille erksigiveit, nelautaijosugingmatsuk.

KAPITEL XXII.

Attannersub erninget nullianilerninganik.

JESUSIB ama okarvigilerpeit adsiujunnut, okarlunelo:

2 Killaub nalegauvinga attannersoatun-īpok, ernerninik nullianikojijotut;

3 Kivgennelo tilliveit nulliarēngnialertungnut nerri-jartortukset kaikojaukovlugit; kajjomalungilello.

4 Ama kivget assingit tilligiveit, okarlunelo: Nerri-jartortukset okautsartōrsigik: Ahāk, nerrimareksavut pijarērpakka, tuktuvakotikkalo koinijut tokkopakka, illunatiglo pijarērput; kaileritse nulliarēngnialertungnut nerrikattigilaulavut.

5 Nachogivælle tamanna, aularlutiglo, illanget perorsēvingminut, illanget sullivingminut.

6 Illangitale kivgangit tiguveit, mittautigivlugillo tokkopeit.

7 Tamanna attannersub tussaramiuk, ningaumajadla-

lerpok, sorsuktokutsoannelo aikoveit, innuartut taipkoa nungutsartortaukoveit, iglugaseksoangillo ikkilugit.

8 Tagva kivgenne okautiveit: Nerrimarekset pijarērsimmagalloartut, kaikojaulauktulle pijuksaulaungilet.

9 Tamanna pivlugo apkosiniälungnut aileritse, illunaitalo naipiniartasse nerrijartorkogissigik nulliarēngnialertungnut.

10 Kivgello taipkoa apkosiniälungnut aivot, naipitatiglo illunaita kattitipeit, ajortullo ajungitullo. Nulliarēngnialertuglo iglungak nerrimarkattauniartunnut nimniolerpok.

11 Kaikojaujullo attannersub tækkojartoramigit, innuk tækkova tagvane annorarsimmangitok nerrimarkattaujuksatut,

12 Okautivalo: Illænnak, kannok ovunga itternerkīt, annorārsimmangitotit nerrimarkattaujuksatut? Tamnale niplingilak.

13 Tagva attannersub kivgenne okautiveit: Aggangillo ittigangillo kellersorsigik, egilugolo tāktoksoarmut, tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerulārnekaro-mārlunelo;

14 Kaikojaumajut unnudlarmetta, annerimmajulle ikkiput.

15 Tagva Farisæerit kachimiojartolerput, kannok okausinginnut uivērivlugo.

16 Illinniartitiglo tapsomunga tilliveit, Herodesiblo kivgangit illautilugit, okarlutiglo: Ajochertuijok, okpernartōjotit kaujimavaptigit, Gudemullo apkotiksamik ajochertuitsiartotit, innullo sivoragingilettit, illunaitalo nelligigangne.

17 Tamanna pivlugo okautittigit, kannok issumavit? Idluarka, attinniviksoak Zinsinnik tunnitsivigilugo, idluangilarlonēt?

18 Jesusible nipporsainingit tukkisileramigit, okautiveit: Takkormōrtose, sōg ōktorpissinga?

19 Tækkolago kēnaujak Zinsiksak. Kēnaujarlo tapsomunga sakkerpæt.

20 Appersorpeillo: Kia adsinga, kialo aglangit kollāne?

21 Kiovæt: Attanniviksub. Tagva okautiveit: Taimak attanniviksoarmut tunnissiuk, attanniviksub piksanga, Gudemullo, Gudib piksanga.

22 Tamanna tussaramitsuk, tattamminiarpur, kemmaklugolo aularput.

23 Úvlorme tamattomane Saducæerit tikkipæt, mak-kiviksakangitomik okartut; apperivæello,

24 Okarlutik: Ajochertuijok, Mosese okartok: Tokkojokarpet kittorngakangitomik, nukkanget (angajugilauktame) nullia nulliarijeksariva, angajune kinguvãksarsilugo.

25 Úvappingnele nukkarẽkalauktok 7 nik. Angajuklek nullianikãlauktok, tokkovok; kittornginanelo, nulliane nukkaminut kemmakpa.

26 Taimaktauk aipanget, pingajuæglo, 7 inget tikkilugo.

27 Illunatik kingorngattigut arnak tokkogivok.

28 Makkivingmele, taipkoa 7 it nellieta nullianiktarijomãrpauk? Illunatik nulliarilaungmatsuk.

29 Jesusible kioveit, okautivlugillo: Tammarpose, aglait nellogapsigik, Gudib ajugakanginingalonët.

30 Tokkungajunnut makkitsomãrtut nullianingniængilellonët, uiningniængilellonët; Gudible Engelingititun-itsomãrput killangme.

31 Tokkungajunnik makkitsomãrtunnik attuarsilaungilase, Gudib okautilaungmasse, okarame:

32 Abraháb Gudigivãnga, Isaablo Gudigivãnga, Jakoblo Gudigivãnga? Gude tokkungajut Gudigingilæt, innøjulle (kissimik).

33 Innuille tamanna tussaramitsuk, ajochertutinga tattamminiarpur.

34 Farisæerille tussaramik, Saducæerit okausiksërotingmagit, attautsemur kattilerput.

35 Illangetalo, aglangnik illissimmajub õktorpa, okarlunelo:

36 Ajochertuijok, perkojennit tamainit nelliet anginerova?

37 Jesusible kiova: Gudingnik Nalegarnik næglik-

tuksauvotit omættingnut tamānut, tarningnullo tamānut, issumangnullo tamainut.

38 Tamanna pijariakarnerojok, angnerlo perkojak.

39 Aipangale tapsotunak-īpok: Innukattingnik illiktut nægliktuksauvotit.

40 Perkojængnut ukkungnunga maggungnut perkojet illunatik illagēkput, nellautajullo aglangit.

41 Farisæerille kattimangmetta, Jesusib apperiveit,

42 Okarlunelo: Kannok issumavisse Kristuse pivlugo? Kia ernerivauk? Kiovæt: Davidib.

43 Okautiveit: Sōg Davidib annernermigut Nalekaminik taivauk? okarame:

44 Nalegak Nalekamnut okalaukpok: Tallerbingma tunganut ingitit, omigijingnik illijerkārtinnanga ittikavit ikovranganut.

45 Nalekaminigle Davidib taingmago, kannok ernerivauk?

46 Illunatiglo kiolugo sappilerpæt, illunatiglo uvlub tapsoma kingorngagut apperilugo sapperivæt.

KAPITEL XXIII.

Farisæerit takkormörningita sakkertitauninginnik.

TAGVA Jesusib innuillo, illinniartinnelo okarvigiveit:

2 Okarlunelo: Mosesib iksivautangane aglangnik illissimmajut Farisæerillo iksivavut.

3 Taipkoa attuarkojangit illipsingnut, tamaita naleklugillo mallingniarsigik; pinniarningille mallingniarsigik, okaralloartut pinniaratiglo.

4 Erksugeksennigle okumaitunnik erksuktaujungnangitunnik kellersivut, innuillo tuinginnut illivlugit; nangminerle aktoromangileit aggangmut attautsemullonēt.

5 Sullijeksettigle tamaita piveit, innungnut tautuktaujomavlutik. Erkaijutiksakotitik silliksiveit, annoramiglo sinningit angijorortilugit.

6 Nerrimarvingme illinniarvingnelo issukliolutik iksivajomavut.

7 Niuvervingmelo sallutitaujomavut, innungnut taijaujomavlutik Rabbimik (ajochertuijomik).

8 Illipsele taijaujomajuksaungilase Rabbimik : attautsemik ajochertortekarapse Kristusemik ; illipsele illunase kattangutigēkpose.

9 Atātamiglo taisijuksaungilase nuname : attausek atātagigapsiuk, killangmētok.

10 Ajochertuijunniglo taijaujomajuksaungilase : attausek ajochertortigigapsiuk Kristuse.

11 Illase anginerojok kivgaksauvok illipsingnut.

12 Ingminik angijorortitok, miklilertitauniarmet : ingminiglo miklilertitok, angijorortitauniarpok.

13 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose ! Killaub nalegauvinga parngnanērapsiuk, innuit itterkonnagit ! Illipse ittertuksaunase, itteromajullo itterkongilasse.

14 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose ! Uigarnarit pingit nungunapsigik, takkijunnik tuksiarutinnik tuksiarutsomavlugit okartose ! Taimak pivlugo pitlartaunersaujomārpose.

15 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose ! Nunakullo immakullo ingerarapse, illaksarsiorluse Judiokattiksapsingnik ! illagikpasselo, tāktomut kittorngautipasse, maggoertorlune illipsingnit.

16 Kappianamēk illipse, tautungitose tessiornikteose, okarapse : Gudib iglunga tailugo angertok, tamanna pijariakangilak ; Gudible iglunget Goldinga tailugo angertok, tamna pitlareksauvok.

17 Sillaitose tautungitoselo ! Suna anginersauva ? Golde, Gudib iglungalonēt, ivlernartitsijok Goldemik ?

18 Altare tailugo angertok, tamanna pijariakangilak ; tunnergulle kānganētok tailugo angertok, tamna pitlareksauvok.

19 Sillaitose tautungitoselo ! Suna anginersauva ? Tunnergut, altarelonēt, ivlernartitsijok tunnergumik ?

20 Tamanna pivlugo, altare tailugo angertok, tamna tailugo angerpok, illunaitalo kãnganētut illaliudlugit.

21 Gudiblo iglunga tailugo angertok, tamna tailugo angerpok, takkamanētorlo illaliudlugo.

22 Killaglo tailugo angertok, Gudib iksivautanga tailugo angerpok, iksivajorlo kãngane illaliudlugo.

23 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose! Minzelo, Tillelo, Kimmello tellimaujunginnik tunnigapse; perkojennētullo pijariakortonerpangit tunnupasse, imaitut, idluarnerlo, nãpki-ningnerlo, okpernerlo! Makkoa pinniareksarivasse, ipkoalo ipperarnagit.

24 Tautungitose tessiornikteojose! Millugiarārsuit kammagigapsigik, Kamelenigle ēsivose!

25 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose! Ermgusiārsuillo pogutello sillatatigut keblariksarapsigik, illungille tættæput ark-tainermiglo nerritunermiglo.

26 Farisæere tautungitotit, ermgsuarsublo pogutablo illugik sallumarsarkãrkik, sillatigiglo keblaridlarkovlugik.

27 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose! Illuvertitut mingoarsimmajutitun-ñapse, sillatingit ānanaujartut, illungille tættæput tokkungajut sauninginnik, mamaitoalungniglo.

28 Taimainivosetauk! Kallinipsigut idluartojarpose innuit tækkoænne; illupsigulle takkormōrnermiglo idluluktomiglo tættæpose.

29 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimmajut Farisæerillo, takkormōrtose! Nellautaijut illuvingit senagapsigik, idluartullo illuvingit ānanausigapsigik!

30 Okarluselo: Atãtagilauktavut innukattigilaurup-tigik, illagijomalaungilavut taipkoa kovisilauktut nellautaijut aunginnik.

31 Taimak nangminek pivluse kiglgiudsivose, nellautaijunnik tokkotsijut kittorngaringmasse.

32 Atte, illipsetauk sivorlipse õktutigilauktanget tæ-tæniarsiuk.

33 Kuglugiangojartose, kuglugiarâlojartose, kannok illiluse erkartortaumanek kappianartolik kemmajomavis-
siuk?

34 Taimaitomik ahak, illipsingnut tillivakka nellau-
taijullo, sillatôjullo, aglangniglo illissimmajut, taipkoalo
illangit tokkotsomârpasse, kējungmut senningajolingmut
kikkiektorlugit, illangillo illinniarvipsingne issakadla-
romârpasse, unangmilugillo iglugaseksoarnit iglugasek-
soarnut.

35 Tikkitaukovluse idluartut aunginnut illunainut,
nunamut kovijaujunnut, idluartub Abelib aunganit, Za-
chariasib, Barachiasib erninget aunga tikkidlugo, tok-
kolauktasse kattimaviub altariblo akkorngængne.

36 Ahamarik, okaupapse, tamakkoa tamaita pivlugit
kinguvangukattigēt ukkoa akkiniartaujomârput.

37 Jerusalem, Jerusalem, (innuit piveit) nellautaijun-
nik tokkotsijok, illingnullo tillijet ujarkennut millorang-
ne! kittorngettit kattititsomakattalauralloartakka, sorlo
arnaungub piarkenne kattitimagit esarkominut; pijoma-
laungitosele.

38 Ahak, igluse (kattimavise) innuēruksaujomârpok.

39 Okaupapsele, mattoma kingorngane tækkojung-
nêrpapsinga, okarkârtinnase: Nakoridlartaule, Nalekab
attingane tikkitok.

KAPITEL XXIV.

*Kattimaviub serkomitaujomârninget sivorngagut okautau-
ninganik.*

JESUSE kattimavingmit anningmet, illinniartingita tik-
kipæt, kattimaviub sennamaninganik kemmergotiniar-
lugo.

2 Jesusible okautiveit: Tamakkoa tamaita tækko-
galloarpissigik? Ahamarik, okaupapse: Ujarket ukkoa
serkomitaujomârput, kallerêktokarungnêrlutik.

3 Kakkamelo orksuktalingme iksivalermet, illinni-
artingita kissiovlutik tikkipæt, okarlutik: Okautittigut,
kakkugo pijukset tamakkoa pijomârkæt? Sunalo nel-

lunaikutaksaujomārka tikkiviksarnut, sillaksublo naggatiksanganut?

4 Jesusible kiovlune, okautiveit: Kammatitse uivērijaukonnase.

5 Unnuktut tikkitsomārmetta attera atterilugo, okarlutik: Kristuseōvunga; unnuktullo tammartiniarpeit.

6 Unnatadlartunnik, unnatadlartut nippersoanginniglonēt tussaromārpose; kammatitse erksiniaraselo. Taimailiortokartuksaungmet sivorngagut; sillaksuble naggatiksanga nelliutingilak sulle.

7 Innukattigēt innukattigēnnut assimingnut sorsugomārmetta, attannionerlo attannionermut assiminut, kāngnartoksoarmiglo kannimalualungnartomiglo pijokaromār-pok, nunello sunatuinarne sajukpilugomārput.

8 Tamedsa kappianartub pigiarniksanga.

9 Taimaipet kappianartomut pititsomārpāse, tokkoluselo. Innukattigēllo illunatik omigidlaromārpāse, attera pivlugo.

10 Innuillo unnuktut (ingmingnut) sinnaungasāromarput, illatiglo kigortigællugit, ingmingnullo omisutijomārput.

11 Nellautainerluktullo unnuktut sakkeromārput, unnuktut tammartiniarlugit.

12 Idluitulliarnerlo pivalliarinet, unnuktut næglingningit niglisaromārput.

13 Issuanulle sokkisijuitok, (okperlune) piulijaujomār-pok.

14 Okautsillo tussarnertut nalegauvingmik okautaujomārput sillaksoarme illunane, innukattigēt illunatik nellojungnērutiksangænnut; tava sillaksub naggatiksanga nelliutijomār-pok.

15 Nungutsinerub makkojungnarninga tækkogupsiuk, okautigijaumajok nellautaijomut Danielemut, ivsornaitovingmut pingmet (tamakkoninga attuarsijub kammagilerligit):

16 Taimaipet, Judit nunangænnētut, kakkennut kem-mālerlit.

17 Iglublo kānganētok akkarniarane, sumik iglominit aiklerlune.

18 Perorsēvingmētorlo utterniarane, annoranne pijar-torlugit.

19 Kappianamēgle singajut amamaktitsijullo tamanna nelliutikpet.

20 Tuksialeritsele, kemmāviksase okkiome sabbate-mēlonēt pilerkonnago.

21 Uvlunnele taipkonane kappiasuviksakarniarpok nellekangitomik, sillaksub pigiarninganit tamanna tik-kilugo, kingorngagullo taimaitokarniænginivok.

22 Uvlullo taipkoa ikkiglijauniaængipetta, innuk at-tauserlonēt piulijaunajangilak; annerimajulle pivlugit uvlut taipkoa ikkiglijaujomārput.

23 Okautsaugupse: Ahak, Kristuse ovanepok, ikka-nelonēt; tamanna okperiniarassiuk.

24 Kristuseonerartunnik sæglojunnik nellautainerluk-tunniglo sakkertokaromārmet, nellunaikutaksoarnik tat-tamnadlartunniglo piniarlutik, tammartitaulerkovlugit tammarnartomut annerimmajuttauk (ajornangipetta.)

25 Ahak, makkoninga okautilaukpapse sivorngagut.

26 Tamanna pivlugo, okautikpasse: Ahak, innuka-juitomēpok; ainiarase: Ahak, iglomēpok; okperinias-sigik.

27 Sorlo kaumalak annivingminit tikkivingminut kau-mangmet: taimaitsomārpoktauk Innub Erninget tikki-viksanga.

28 Nāne killōgkarpet, nektoraggit kattivut.

29 Uvlulle taipkoa kappianartut kingorngattigut sek-kinerlo takkerlo kaumajungnēromārpuk, uvloritsello kat-tegomārput killangmit, killaublo pitsartuningit aulatau-jomārput.

30 Innublo Erninget nellunaikutanga tava tækkuk-saujomārpok killangme. Kinguvāngukattigēllo nuna-mētut illunatik kēadlaromārput, Innublo Erninga tæk-kojomārpæt killaub nuvujangittigut akkartok pitsartud-larlune ānanaudlartok.

31 Engelinnelo tillijomārpeit tiptulautilijartut nipper-kōrtojunnik; annerijangillo kattitilugit annorenit sitta-mænnit, killaub issuanit issuanut.

32 Adsiujomik illinniaritse napartok Feigeliksak pi-

vlugo. Akkerungit iptekalerangeta siggilerangetalo, kaujimavose, aujajaraklilermet.

33 Taimaktauk, makkoa tamaita tækkogupsigik, kaujimaleritse, kaglilermet.

34 Ahamarik, okaupapse: Kinguvångukattigēt ukkoa nunguniængilet, makkoa illunatik namaksikärtinnagit.

35 Killaglo nunalo nungutsomärpuk, okautsikkale nungutsomængilet.

36 Uvlormigle tapsominga, Stundinganiglonēt kaujimajokangilak, Engelillonēt killangmētut, Atatama kissime.

37 Sorlo Noa innotillugo ilauktok, taimaktauk itsomärivok Innub Erninget tikkiviksanga.

38 Sorlo uvlunne taipkonane, ullitornivaksub sivorngagut ilaungmet: nerrivut, immilarmiglo, nullianiktullo, uiniktullo, uvlok tamna tikkilugo, Noab ittervia umiaksoarmut.

39 Kammagingilæello, ullitornivaksoak tikkikärtinnago tamaita nungudlugit: taimaitsomärpoktauk Innub Erninget tikkiviksanga.

40 Tamanna nelliutikpet magguk perorsëvingmëtsomärpuk; aipanga illelliortaujomärpok, aipangalo kemmaktaujomärpok.

41 Magguk kaivititsikattigëgomärpuk: aipanga illelliortaujomärpok, aipangalo kemmaktaujomärpok.

42 Taimak pivlugo pigäritse; Nalegapse tikkiviksanget Stundinga nellogapsiuk.

43 Tamannale nellojungnëreksarivasse: Tigliktub tigligiartorvia iglub innuet kaujimaguniuk; pigärajarpok, iglominut ittertokarkonnago.

44 Tamanna pivlugo illipsetauk opalungërsimatsainaritse; Innub Erninga tikkitsomärmet Stundeme nerriuvigingitapsingne.

45 Nellielle nertornartovlune sillatovlunelo kivgauva, kivgakottinginnut angajokautitaumajok attannerminut, nerkiksanginnik tunnijikovlugo tapkonunga nelliutijaranget.

46 Kivgak tamna pilloridlarpok, imailiortok attanninget tikkippago.

47 Ahamarik, okaupapse: Pimajingortiniarpa per-
kutiminik tamainik.

48 Kivgakulluble assia, omamigut okarune: Attan-
nerijara sulle tikkiniængilak;

49 Kivgaukattinnelo annaugialerpagit nerrilunelo
immilarmelo tallatut illagivlugit.

50 Tava kivgab taipsoma attannerijanga tikkiniarpok
uvlorme, nerriuvigingitangane, Stundemelo issumavi-
gingitangane.

51 Asserortiniarpa tagva, akkiviginiarlālo takkormōr-
tut illagællugit. Tagvane keavaksoadlarnekaromārpok
aglerularnekaromārlunelo.

KAPITEL XXV.

Adsiujomik uigasungnik tellimaujortunnik.

TAMANNA nelliutikpet, killaub nalegauvinga uiga-
suktitut tellimaujortutitut itsomārpok, kollermingnik
tigusijutitut, annijutitullo, uiksak pachrearlugo.

2 Tapkoale tellimæt sillaitut, tellimællø sillatōjut.

3 Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuksamingnigle nek-
saratik.

4 Sillatōjulle illulerkumingne orksuninglo, kollerming-
niglo neksarput.

5 Uiksarle mulludlarmet, illunatik uerngalerput sinni-
silutiglo.

6 Unnuarle ketterarmet nippersoakalerpok: Ahak,
uiksak kaivok; annitise, pachreariartorlugo!

7 Tagva uigasuit taipkoa illunatik makkiput, kollitik
ākiklugit.

8 Sillaitulle okarput sillatōjunnut: Orksupsingnit
tunnitsiviggittigut; kollivut kammilermetta.

9 Tagva sillatōjut kiovlutik okautiveit: Aukagle;
amigarkonnago uvaptingnullo illipsingnullo. Niuver-
tunnulle pissiniariartoritse nangminiksapsingnik.

10 Pissiniariartortillugillo, uiksak tikkipok; opalung-
ērsimajullo, itterkattigivæt nerrimarkattiginiardlugo; up-
kuarlo parngnanērtavok tava.

11 Kingorngattigut uigasuitaipangit tikkini-vut, okar-lutiglo: Nalegak, Nalegak upkuērutittigut!

12 Tapsomale kioveit, okarlunelo: Ahamarik, okau-papse, illitaringilapse.

13 Tamanna pivlugo pigāritse; uvlorlonēt Stunde-lonēt nellogapsigik, Innub Erninget tikkitsomārvinga.

14 (Imaitsomārpok:) Sorlo angutetut, nuname assi-anut aularomajotut, kivgaminik kaikojijotut, perkutimi-niglo pimakojijotut tapkonunga.

15 Illangelo tunmitsivigiva talentinnik (kenaujennik) tellimænnik, aipa maggungnik, pingajuæk attautsemik, attunit namaksilerlugit tunmitsivigiveit; aularporlo.

16 Tagva tellimænnik talentinnik pijub, niorgotigi-jartoramigit, assinginnik talentinnik tellimænnik illaveit.

17 Taimaktauik talentingnik maggungnik pijub, as-sigingniktauik maggungnik illagivak.

18 Attautsemigle pijub, nuna ittersellijartorpa, at-tannerijame kēnaujanga ijerlugo.

19 Mullulaukārdlune akkunit kivget ukkoa attan-ninget tikkipok, kiglissiniarlugit.

20 Tagva sakkerpok, talentinnik tellimænnik pijok, assinginnik talentinnik tellimænnik neksarlune, okarpok: Attannek, talentinnik tellimænnik tunmitsivigilauramga; ahak, tagga assinginnik talentinnik tellimænnik illavakka.

21 Tagva attanninget okautiva: Namagivagit, issu-magiktotit nertornartotillo kivgak, ikkitunnut nertornardlu-tit piniaravit; pimajingortitsomavagit unnuktunnik: Na-lekavit kuvianarninganut itterit!

22 Sakkerivoktauik, talentingnik maggungnik pijok, okarlunelo: Attannek, talentingnik maggungnik tun-nitsivigilauramga; ahak tagga, assingingnik maggungnik illavakka.

23 Attanninget okautiva: Namagivagit, issu-magik-totit nertornartotillo kivgak, ikkitunnut nertornardlutit piniaravit; pimajingortitsomavagit unnuktunnik: Na-lekavit kuvianarninganut itterit!

24 Sakkerivoktauik talentemik attautsemik pijok, okarlunelo: Attannek, illitarigapkit, sivoranartotit angu-

tausertotit; savijartotit karngasorlaungitarnik, kattersijotillo illilaungitarnik.

25 Sivoragamalo, talentit nunamut ijeriartorlauktara; ahak tagga, pīt piuk.

26 Attanningelle kiova, okautivlugolo: Ajortotit erkeasuktotillo kivgaujotit! illitarigamga, savijartunga karngasorlaungitamnik, kattersijungalo illilaungitamnik;

27 Tamanna pivlugo kēnaujakottimnik tunnijijuksaulauktotit kēnaujennik tauksējunnut, tikkikumalo, perku-tiga tigonajalauktara illakartillugo.

28 Tamanna pivlugo talentemik aksarsiuk, tunnilugolo talentinnik tellimaujortunnik pilingmut.

29 Pekartok, tunnitsiviojomārmet, pekaluarkovlugo; pekangitorle aksartaujomārpok pinganik.

30 Kivgarlo piungitok egissiuk tāktoksoarmut: tagvane kēavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekaromārlunelo.

31 Innuble Erninga ānanaunermine tikkikune, Eng-elillo ajungitut tamaita illagællugit, iksivajomārpok ānanaunerme iksivautangane.

32 Innukattigēllo illunamassiatik sānganut kattititaujomārput. Avititsomārpeillo, sorlo mianersijub saugakottinne arnet avitimagit angutinitt.

33 Okpertullo tallerbingme tungānut pititsomārpeit, okpingitulle saumingme tungānut.

34 Tagva Nalekab tallerbingme tungānetut okautijomārpeit: Kaititse, Atātama nægliktangit, nalegavik kingormgutigissiuk, illipsingnut pijarērsimajok sillaksub pigiarninganit.

35 Kāktillunga, nerritilaurapsinga. Immeruktil-lunga, immertilaurapsinga. Tujormitillunga, itterkolaurapsinga.

36 Annorērsimatillunga, annorartilaurapsinga. Kan-nimatillunga, tækkojartorlaurapsinga. Parnghanērsima-vingmetillunga, pullalaurapsinga.

37 Tagva idluartut kioniarpæt, okarlutiglo: Nalegak, kānga kāktotit tækkolaukpittigit, nerritilaukpittigillo? immeruktillutillonēt, immertilaukpittigillo?

38 Kāngalo tujormitillutit tækkolaukpittigit, itter-

kolaukpittigillo? annorērsimatillutillonēt, annorartilaukpittigillo?

39 Kāngalo tækkolaukpittigit kannimatillutit, parngnanērsimavingmetillutillonēt, pullalaukpittigillo?

40 Nalekablo kioniarpeit, okautivlugillo: Ahamarik, okaupapse: Ukkoa kattanguma mikkinerojut illanget sumik pitinapsiuk, tamattominga pilaukpapsinga.

41 Saumingmētunnullo okarniarivok: Ilduitoālojose, uvamnit aularitse, ikkomamut kammitsuitomut, pijarērsimajomut Satanasemut Engelinginnullo.

42 Kāktillunga, nerritilaunginapsinga. Immeruktillunga, immertilaunginapsinga.

43 Tujormitillunga, itterkolaunginapsinga. Anno-rērsimatillunga, annorartilaunginapsinga. Kannimatillungalo parngnanērsimavingmetillunga, pullalaunginapsinga.

44 Taipkoatauk kioniarivæt okarlutiglo: Nalegak, kanga tækkolaukpittigit kāktillutit, immeruktillutillonēt, tujormitillutillonēt, annorērsimatillutillonēt, kannimatillutillonēt, parngnanērsimavingmetillutillonēt, kivgartulaungipittigit?

45 Tagva kioniariveit okarlunelo: Ahamarik, okaupapse: Sumik ukkoa mikkinerojut illanget pitinginapsiuk, tamattominga pilaunginivapsinga.

46 Tava taipkoa ānianartoksoarmut nungusuitomut pijomārput; idluartulle innõtsemut naksangitomut.

KAPITEL XXVI.

Kristusib illijininganik Kommunionemik heiligemik.

JESUSIBLO okautsinne tamakkoa tamaita nāgamigit, illinniartinne okautiveit:

2 Nellungilase, uvluk magguk nākpennik anniviksiorvioniarmet; Innublo Erninga pititauniarmet, kikkiektor-taukovlugo. (Kejungmut senningajolingmut).

3 Taipsothane ajochertuijoksuit, aglangniglo illissimajut, innuit angajokangillo kattilerput, ajochertuijoksub Kaifasemik attigub igloksoanganut.

4 Kachimiovlutiglo, kannok Jesuse nipporsallugo, tigulugo tokkovlugolo.

5 Okarpulle: Anniviksiorvingme pinago, innuit pikabladlarkonnagit.

6 Jesusele Betaniametillugo, Simonib kallakadlartub iglungane;

7 Arnab tikkipa, ermgusiärsulijarlune pivianartovaksoarmik immalingmik, niakoanullo koviva, nerrimaringme iksivatillugo.

8 Illinniartingita tamanna tækkogamitsuk, idluarangi læt, okarlutiglo: Tamna sōg kovijauva?

9 Mingoarutiksak tamna akkitudlartomut pissiängönajalauktok, aklujannut tunnijeksennik.

10 Jesusib tamanna tussaramiuk, okautiveit: Arnak una sōg kiksartipissiuk? Ajungitomik pivānga.

11 Aklujunnik illakatsainarpose; uvangale najortigitsainangilapsinga.

12 Mingoarutiksak tamna timimnut kovigamiuk, piniarutigiva illuvertauniksamnut.

13 Ahamarik, okautivapse: Nāne okautsit tussarnerut ukkoa okautigijaukpetta sillaksoarme illunane, okartokarniarivok tapsoma piniarninganik uvamnut, erkauma jauniksanganik.

14 Tagva 12 it illanget Judasemik Ischariotemik attelik, aivok ajochertuijoksoarnut,

15 Okarlunelo: Sumik tunnitsivigijomavissinga? Illipsingnut pititsomavara. Kēnaujenniglo 30 ginnik tunnitsivigijomavlugo okarput.

16 Tamattomanget pitjutiksarsiorpok pititsomavlugo.

17 Kakkojelle sērnakangitut uvlungita sivorlingænne illinniartut Jesuse tikkipæet, okautilælo: Nane ākiksoijartorkovittigut anniviksiorutiksamik saugärsungmik nerriniartarnik?

18 Okautiveit: Iglugaseksoarnut aileritse, angut tagvanetok okautissiuk: Ajochertuijok okautsaukovātit: Piviksara nelliutingmet, anniviksioromavunga illingne illinniartikka illagilugit.

19 Illinniartingillo piniarput, perkojaunermiktut Jesusemut, anniviksiorutiksarlo saugärsuk akiksorpæet.

20 Unmulermello 12 it illagilugit nerrimärvingmut ingipok.

21 Nerrivlutiglo, okarpok: Ahamarik, okaupapse, illapse pitiniarpānga.

22 Angijomiglo kiksalerput, apperilerpælo nellekardlutik: Nalegak, uvangauniarpik?

23 Kioveit, okarlunelo: Aggangminut pogutamut missukterekattima, pitilärpānga.

24 Innub Erninga ainialloarpok, sorlo tapsomina aglaksimangmet; innugle tamna kappianamēk, Innub Erninganik pititsiniartok! Innungmut tapsomunga idluarnerisauvok erniangongikune.

25 Tagva Judasib pititiginiartanget apperiva, okarlunelo: Uvangauniarpik Rabbi? Okautiva: Okakotit.

26 Nerrivlutigle, kakkōjak Jesusib tiguva, kujalivlunelo avgorpa, illinniartiminullo tunniva, okarlunelo: Tigulugo nerrissiuk, tagva timiga.

27 Ermgusiärsuk tigugiva, kujalivlunelo tunniva tapkonunga, okarlunelo: Tamapse tagvanget immeritse;

28 Tagva auga, Testamentitab (aunga) kovijauniartok unnuktut pivlugit, ajornerit issumagijaujungnērutiksanginnut.

29 Okaupapse: Mattoma kingorngagut immerniarungnērpunga ominga napartub Weineliksab iptinganik, uvlok tamna nelliutikārtinnago, nutamik immilerupko illagiluse Atatama nalegauvingane.

30 Nakudlartomiglo tuksiarutsit nāgamikit, annivut kakkamut orksuktalingmut.

31 Tagva Jesusib okautiveit: Unnuame tamattomane tamapse koaksangautiginiarpapsinga. Aglaksimangmet: Mianersijok unatadlarpara, saukello siamartidlarniarput.

32 Makkikumale, (tokkungajunnit) sivunapsingne Galilæamut aijomavunga.

33 Petrusible kiova, okautivlugolo: Illunamassiatik koaksangautigialloarpattit, koaksanganiatsengilanga.

34 Jesusib okautiva: Ahamarik, okaupagit: Unnuame tamattomane, angutaunek niplerkārtinnago, missiutigilarparma pingasuertorlutit.

35 Petrusib okautiva: Tokkokattigigupkillonēt, mis-
siutigijomangilagit. Taimaktauk illinniartut illunatik
okarivut.

36 Tagva Jesuse, illinniartinne illagivlugit igloksoar-
mut avaluliorsimajomut tikkipok, Gethsemanemik atte-
lingmut, illinniartinnelo okautiveit: Tamaunga ingititse,
taikunga tuksiariartortillunga.

37 Petruselo Zebedæusiblo ernæk illagiveit, kiksaler-
lunelo kappiaktoadlalerpok.

38 Tagva Jesusib okautiveit: Tarniga kiksarpok
tokkomut; tagvanetitse pigārkattigilunga.

39 Kannitomullo aivok, pamangavlunelo tuksiarpok,
okarlunelo: Atātak, ajornangipet ermgusiārsuk una
pērle uvamnit; pijomajamnigle pinanga, pijomajet pile.

40 Illinniartullo sinniktut tikkipeit, Petruselo okautiva:
Stundemik attautsemik pigārkattigijungnangilapsinga?

41 Pigārluselo tuksiaritse, õktorlungnartomut pe-
konnase. Annernek pijomagalloarpok, uvinigle san-
gēpok.

42 Aipanganik ama tuksiariartorpok, okarlunelo:
Atātak, ajornangilāk, ermgusiārsuk una pērkovlugo
uvamnit? kissiane immilerupko; taimak pijomajet pile.

43 Amalo sinniktut tikkiniveit, ijingillo uerngarner-
mut okumaiput.

44 Tagvungalo kemmakpeit, pingajuæniglo ama tuk-
siariartorpok, okautsillo taipkoa attorlugit.

45 Tagva illinniartinne tikkipeit, okautivlugillo: Ma-
na sinnikluselo merngoērseromavise? Ahāk, Stunde
nelliusimavok, Innub Erninget pititaulervinga ajortul-
liartut agganginnut.

46 Makkititse, aularta; ahāk, tamānepok, uvamnik
pititsijok.

47 Sullelo taimak okartillugo, ahāk, Judase 12 it il-
langet tikkilerpok, innugiartoksuit illagællugit, savik-
soalijarlutik ajaupialijarlarmiglo, ajochertuijoksoarnit,
innuillo angajokanginnit pijut.

48 Pititsiniartublo nellunaikutamik tunnitsivigilauk-
peit, okarlunelo: Kunnilārtara taimnauvok; tigusiuk.

49 Tagvañnarlo Jesuse aivigiva, okarlunelo: Rabbi, sallutitaulerit! kunniklālo.

50 Jesusible okautiva: Illænnara, sōg tamaungārki? Tagva tikkipæt, Jesuselo aktorpæt aggangmingnut, tigulugolo.

51 Ahāglo, illagijangita illangeta agganne issakpeit, saviksoanelo amulugo, ajochertuijoksublo kivganga ullimavlugu, siutā nakkarpa.

52 Tagva Jesusib okautiva: Saviksuit kēnailitanganut pōleruk; saviksoarmik attortok, saviksoarmut nunguteksaungmet.

53 Issumavillonēt, Atātaga tuksiarvigijungnanginapko, uvamnut tilliklerkovlugo Engelinnik Legioninnik 12 innit unnurnersennik.

54 Aglaille kannok nellautsinajarkæt? Taimaituk-sauvok.

55 Stundeme tapsomane innugiartoksuit Jesusib okautiveit: Sorlo innuartomut annivose, saviksoalijarluse ajau-pialijarlapselo, tigujomavlunga. Uvlut tamaita iksivakattigilauralloarpapse, ajochertuivlungalo kattimavingme, tigulaungilapsingalo.

56 Tamakkoale illunatik imailivut, nellautaijut aglangit nellautsikovlugit. Tava illinniartingita illunatik kemmakpæt, kemmāvlutiglo.

57 Jesusemigle tigusijut, ajochertuijoksoarmut Kaifasemut āpæt, aglangnik illissimajut angajokaijello tagvane kattimangmetta.

58 Petrusible allivasiktomit mallikpa ajochertuijorsub iglunganut; itterlunelo, kivget senniænnut ingipok, tæk-kunāromavlune kannok illiortauniarmangæt.

59 Ajochertuijoksuille angajokaijello, kachimiojullo illunatik, sæglutiksarsiorput Jesuse pivlugo, tokkotsomavlugu.

60 Nachvangilelle. Nauglo unnuktut passiklertut sakkeralloarmetta sæglovlutik, sullinginivut. Kingorliovlutik magguk sæglovlutik passiklertuk sakkerpuk,

61 Okarlutiglo: Una okalauktok, Gudib iglunga as-serortitsungnartara, uvlunnelo pingasunne ama sennavlugu.

62 Tagva ajochertuijoksoak nikkovilunelo, okautiva: Kiungilatit tamakkonunga, ukkoa passiklerninginnut?

63 Jesusele niplingilak. Ajochertuijoksublo kiovlugolo, okautiva: Gudib omartub kēnanget sāngane apperivagit, okautittigut Kristuseōmangarpit, Gudib Erninga.

64 Jesusib okautiva: Okakotit. Okautivapsele, manamit imaitsomārpok, Innub Erninga tækkojomārapsiuk iksivajok pitsartunerub tallerbiet tungāne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

65 Tagva ajochertuijoksub annoranne alliktorpeit, okarlunelo: Gude okarnerlutigiva; kigliudjutekaria-karungnērpogut! Ahāk, mana Gudemik okarnerlujininga tussarpasse.

66 Kannok issumavise? Kiovtut, okarlutiglo: Tokkoteksauvok.

67 Tagva kēnanga ketserarpæt, tigluklugolo. Il-langitale kēnangagut tiglukpæt.

68 Okarlutiglo: Nellautalertigut, Kristuse, tigluktit kinauva?

69 Petrusese avalut illuænne iksivajok. Kivgablo arnab tikkipa, okarlunelo: Igvittauk Jesuse Galilæamiok illagilaukpet.

70 Missiarporle illunatik tussartillugit, okarlunelo: Okautsitit nellovakka.

71 Upkuakulle anningmet, assiet tækkogiva, tagvanelullo okautiveit: Tapsoma Jesuse Nazaremiok illagilauriva.

72 Missiarivorlo ama, Gude taivlugo okausiluklune: Innuk tamna illitaringilara.

73 Killamiojungnērmello tikkipæt, tagvane nængertut, Petrusemullo okarput: Ahamarik, igvittauk tapkoa illagivātit; okautsivit nellunailingmattit.

74 Tagva ingminut okarnerlulerdlune Gudelo taivlugo, okarpok: Innuk tamna illitaringilara; tagvaīnarlo angutaunek niplerpok.

75 Tagva Jesusib okausingit Petrusib erkarpeit, okautilaungmago: Angutaunek niplerkārtinnago, missiarutigilarparma pingasuertorlutit. Annivorlo keavaksoadlarlune.

KAPITEL XXVII.

Kristusib pitiinaunganik Pilatusemut.

KAULERMELLE ajochertuijoksuit innuillo angajokangit kachimiolerput Jesuse pivlugo, tokkotsomavlugo.

2 Kellersorlugolo aularutivæt, nunablo attanninganut Pontiuse Pilatusemut unertujutigivæt.

3 Judasib pititinget tamanna tækkogamiuk, tokkomut perkungmatsuk: kakkialerpok, kēnaujello ipkoa 30 git uttertepeit ajochertuijoksoarnut angajokaijennullo.

4 Okarlunelo: Ajortullilaukpunga, passijeksaungitok auk pitiņapko.

5 Okarput: Tamanna pingilavut, igvit pivet. Kēnaujello ipkoa Gudib iglunganut egipeit, aularporlo kimi-sartorlune.

6 Ajochertuijoksuille kēnaujet tiguveit, okarlutiglo: Ilduangilak ukkoa illilugit Gudib iglunget iklervinganut, aungmik akkekalaungmetta.

7 Kachimiolerpulle, machaliortublo perorsēvinga pissiarivæt kēnaujennut tapkonunga, tujormitset illuvik-sangænnik.

8 Tamanna pivlugo perorsēvik tamna taijauvok aub perorsēvinganik, uvlomemut tikkilugo.

9 Tagva nellautsimavut, nellautaijub Jeremiasib okausingit, okangmet: Kēnaujet 30 git tigulaukpeit, pissi-angojub akkinga, Israelib kittorninginnit pissiarilauktangeta;

10 Akkilliutigivlugillo machaliortub perorsēvinganut, sorlo Nalekab okarkomanga.

11 Jesusele nunab attanninget sāngane nængertok; nunablo attanninget apperiva, okautivlugolo: Judit attannerivātīt? Jesusible kiova: Okakotit.

12 Ajochertuijoksuillo angajokaijello passidlarmatsuk, kiungilak sumiglonēt.

13 Tagva Pilatusib okautiva: Tussangilatit, angijomik passidlarmattit.

14 Kiungilale okautsemut attautsemullonēt, taimak, nunab attanninga tattaminiadlarlune aglæt.

15 Anniviksiolerangetale nunab attanninga illusekarpok, innuit pijomajanget, parngnanērsimavingmētut illanget aularkolugo.

16 Taipsomanele assinginnit uivēluartomik parngnanērsimadsaujokarpok, Barrabbasemik attelingmik.

17 Kattimangmettalo, Pilatusib okautiveit: Kina uvamnut aulartitaukovissiuk? Barrabbaselonēt Jesuselonēt, Kristusemik taijak?

18 Nellunginamigit, kennugivlugo tagvunga pitilaungmatsuk.

19 Kiglissiniarviublo iksivautangane iksivalertillugo, nulliet okautsaujartorkova: Idluartok una allaruk; uvlome sinnektomavlunga, tamna pivlugo angijomik ikpigilaukpunga.

20 Ajochertuijoksuille angajokajjello innuit okautilerpeit, Barrabbasemik tuksiarkovlugit, Jesusele tokkotaukovlugo.

21 Tagva nunab attanninget kiovlunelo, okautiveit: Ukkoa magguk nelliaengnik aulartitsikovissinga? Okarput: Barrabbasemik.

22 Pilatusib okautiveit: Kannok Jesuse pijeksarivigo, Kristusemik taijak? Illunatik okarput: Kikkiektortaule seningajolingmut.

23 Nunab attanninga okarpok: Sumigle idluitullilauka? Niplialualerpulle, okarlutiglo: Kikkiektortaule.

24 Pilatusese tækkogame sullinginerminik, uivēlivalliatuinarmettale, immek piva, aggannelo ubvarpeit innuit tækkoænne, okarlunelo: Passijeksaungilanga idluartub tapsoma aunganut; illipse pijase.

25 Tagva innugaseksuit illunatik kiovæt, okarlutiglo: Aunga uvaptingnut pilerle kittorngaptingnullo.

26 Barrabbase tava aulartipa tapkonunga; Jesusele aklunatsennut issakajaukova, unertujutigilālo, kikkiektortaukovlugo.

27 Tagva nunab attanninget sorsuktuksangita Jesuse āpæt iglomut kiglissiniarvingmut, sorsuktuksello illunaita tagvunga attautsemut kaikoveit.

28 Annorërtipællø, ulliksoarmiglo aupaluktamik kap-pitipæt.

29 Niakotiksamiglo kēnariktolingmik kakkilautinnik peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmiglo ajaupiser-pæt aggangittigut tallerbingittigut, serkortorvigællugolo mittautigivæt, okarlutiglo: Sallutitaulerit, Judit attan-ninget!

30 Ketserarpællø, ajaupiarlo suvlulik tiguvæt, tapsomungalo niakoa annaulerpæt.

31 Mittautigijarēramitsuglo, ulliksoak tapsomanget pērpæt, annoranginnik nangmininginnik attitilugo, aularutivællø, kikkiektorniardlugo.

32 Annileramiglo, innuk naipipæt Zirenemiok, Simonemik attelik; tamna aksorotivæt, kikkiektortauviksanganik erksuktidlugo.

33 Tagvungalo, Golgatamik attelingmut, imaipok, niakovinertalingmut, tikkinamik,

34 Kassilinartomik sungarmik akkusimajomik immipæt; tamannalo ðkamiuk, immeromangila.

35 Kikkiektorēramitsugle, annorangit avikpeit, immerautigilugillo; aglait nellautsilerkovhugit, okautaumajut nellautajjomut: Annorakka ingmingnut avikpeit, ulliksoaralo immerautigivæt.

36 Tagvanelo iksivalerdlutik udsertorpæt.

37 Niakoello kollānut tokkunget pitjutamik aglaksimajomik nippititsivut, imaitunnik: Tamna Jesuseðvok, Judit attanninget.

38 Illagællugolo innuartuk kikkiektorpakit, aipanga tallerbiet tungānut, aipale saumiet tungānut.

39 Tagvunale arvertartut mittautigivæt, illekettamarlutiglo.

40 Okarlutiglo: Gudib iglunganik asseroijotit, amalo sennalugo uvlunne pingasunne, illingnik piulidlarit! Gudib Ernerikpattit, seningajolingmit akkarit!

41 Taimaktauk ajochertuijoksuit, aglangniglo illissimajut, angajokaijello mittautigivæt, okarlutiglo:

42 Assiminik ikkajulaukpok, ingminigle ikkajorungnangilak: Israelitit attannerikpatsuk, seningajolingmit mana akkarle, taimak okperijomavavut.

43 Gude tettigingmago, piuliliuk mana, kuviagikpago ! Okalaungmet : Gudib Ernerivānga.

44 Innuartuktauk kikkiektortaumakattikita, taimak mittautigivæk.

45 Stundillo 6 ingænnit nunenne tamaine tāktoksōlerpok, Stundit 9 inget tikkidlugo.

46 Stundillo 9 ingæenne Jesuse nipperkortovlune okarpok : Eli, Eli, lama asabtani ! imaipok : Gudiga, Gudiga, sōg kemmakpinga ?

47 Illangitale, tagvane nængertut, tamanna tussaramitsuk, okarput : Eliase kaikova.

48 Erinesuklunelo taipkoa illanget akpangerpok, nipperkullo tiguva, kassilinartomullo missuklugo, ajaupiamullo kappomitarpa, immertilālo.

49 Assingille okarput : Ovatsiaro, tækkunārta, Eliasib piulijartorniarmangago ?

50 Jesusele ama nipperkortōvlune pivok, annernengerdunelo.

51 Ahaglo tagva, kattimaviub upkuksoanga allikpok mæggolivlune, pāngēt ununga tikkidlune.

52 Nunalo sajukpiladlarpok, kairtullo koppidlarput, illuvrillo angmarterput, unnuktullo sinniktut (tokkungajut) timingit makkiput.

53 Illuvernillō annivut (Jesusib) makkininget kingorngagut, iglugaseksoarnullo ivsornaitunnut pivut, unnuktunnullo sakkerlutik.

54 Sorsuktukselle angajokangeta illangitalo, Jesusemik udsertortut, nuna sajukpilladlartok tækkogamitsuk, tattamnantullo assingit, kakkilāngadlalerput, okarlutiglo : Ahamarik, tamna Gudib Erneriva !

55 Tagvanelo arnakarivok unnuktunnik, Jesusemik malliksimajunnik Galilæamit, kivgartorlauptunnik tapsomunga, allivasiktomit tækkunārtunnik.

56 Tapkoa illanget Maria Magdalenaujok, Marialo, Jakoblo Josesiblo anānangæk, Zebedæusiblo kittorngangita anānangæglo.

57 Unnulermelle angut akluitok tikkipok Arimathiamit, Josefemik attelik, tamnatauk Jesusib illinniartigiva.

58 Tapsoma Pilatusemut ailune, Jesusib timinganik tuksiarvigiva. Tagva Pilatusib tunnijaukova tapsomunga.

59 Josefiblo timinga tigugamiuk, uvineruksamik sutjungitomi imuserpa.

60 Illuverkottiminullo nutāmūt illiva, kairtomūt senajaukolauktaminut; ujaraksoarlo aksakartidlugo illuviub upkuanganut, aularpok.

61 Mariale Magdalena, Mariablo assia tagvanētuk, illuvek sangavlugo iksivavuk.

62 Opalungaijaiuviub uvlunget aipangane, ajočertuijoksuit Farisæerillo illunatik Pilatusemut tikkiput,

63 Okarlutiglo: Attannek, erkaivogut, uivētok imna okalaungmet sulle innovlune: Uvluk pingajuængne makkilārpunga.

64 Tamanna pivlugo illuvinga udsertortaukoleruk, uvluk pingajuæk tikkilugo, illinniartiminut unnuangotil-lugo tigliktaukonnago, innungnullo okarlutik, tokkungajunnit makkisimajomik; uivēriklernek kingorlerpāk ajornersaukonnago sivorlerpāmit.

65 Pilatusib okautiveit: Udsertortuksakarpose tagva; ainiaritse, issumapsingnik udsertortaukokersiuk.

66 Ailerput, illuverlo udsertortaukovæt udsertortun-
nut, ujaraksoarlo nellunaikuserdlugo.

KAPITEL XXVIII.

Kristusib makkininganik.

WOCHIBLE uvlungita sivorlerpāngane uvlarārsukut, Maria Magdalena, Mariablo aipa illuvermut pivuk tækkojartorlugo.

2 Ahaglo, nuna sajukpiladlarpok. Nalekab Engelinget killangmit akkarlune, ujaraksoak illuviub upkuanganit aksartitsartormago, kānganullo ingidlune.

3 Tapsoma tautua kaumalaktun-īpok, annorangalo apputitut kakkortigivok.

4 Udsertortulle erksinermut koaksadlalerput, tokkungajutitun-īlivlutik.

5 Engelele arnængnut okarpok: Erksiniaratik nel-lungilaptik Jesuse Nazaremiok kenneraptikko.

6 Tamanēngilak, makkisimavok, sorlo okalaungmet. Kaileritik, Nalekab innigilauktanga tækkojartortikko.

7 Illinniartingillo tokkungajunnit makkisimajomik tuavilutik okautsartorsikik. Ahaglo, sivorlerilärpasse Galilæamut, tavane tækkolärpasse. Ahak, okautilauk-paptik.

8 Illuvermillo annisalerpuk, erksivlutik kuviasuvak-soadlarlutiglo; akpangerpuglo, tamattominga illinniartingit okautijartorlugit. Illinniartinginnullo tamattominga okariartortillugik;

9 Ahak, Jesusib pärpak, okaudlugiglo: Sallutitauleritik! Tapkoalo tikkipæk, ittigangillo aktorpeit, sanganullo pamangavlutik.

10 Tagva Jesusib okautivak: Erksiniaratik; mattominga kattangutikka okautsertorsikik, Galilæamut aikolugit; tavane tækkolarpänga.

11 Ainiartillugigle, ahak, adsertortut illangit igluga-seksoarnut tikkiput, illutsiolauktullo tamaita okautigiveit ajochertuijoksoarnut.

12 Tapkoalo angajokaijet illagivlugit, kachimiolerput, sorsuktuksennullo kēnaujavaksoarnik tunnijilutik.

13 Okarlutiglo: okaritse, illinniartingita tigligiartorpæt unnuame, sinniktilluta.

14 Nunablo attanninget tussaumalerpago, satomakojomavavut, pitlartaukonnase tapsomunga.

15 Kēnaujello tapkoa tiguveit, piniarlutiglo ajochertortaunermiktut. Tamannalo Judit unipkauserivakpæt uvlomemut tikkilugo.

16 Illinniartulle 11 it Galilæamut aivut kakkamut, aikojauvingmingnut Jesusemut.

17 Tækkogamitsuglo, sānganut pāmakput; illangille nekkilersivut.

18 Jesusible tikkipeit okautivlugit, okarlunelo: Tunnitsiviovunga pitsartunernik tamainik killangmelo nuna-melo.

19 Tamanna pivlugo aileritse, innukattigēksuillo tamaita ajochertoriartorsigik, baptilugillo Atatab, Ernerublo, Annernerublo attinganut.

20 Ajochertorsigiglo mallikovlugit tamainik, perkojamnik illipsingnut; Ahaglo, uvlut tamaita najutsainarpapse, sillaksub naggatanut. Amen.

EVANGELISTIB

MARKUSIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Johannesib Baptisinganik.

TAMEDSA okautsit tussarnertut pigiarninget Jesuse Kristusemik, Gudim Erninganik.

2 Sorlo nellautajjut aglanginne aglaksimmangmet: Ahāk, Engeliga tillivara sivunernut, apkotiksarnik ākiksoije sivunangne.

3 Ajochertuijub nippinga innukangitome : (imak pivok) Nalekam apkotiksanga ākiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

4 Innukajuitome Johannesese baptisivok, ajochertuivlunelo kakkialernerub baptijutānik, ajortunnit pējautiksamik.

5 Judæamiut illunatik, Jerusalemiullo annivigivæt, illunatik baptitaujomavlutik tapsomunga, Jordaneme kōngme, ajornitiglo sagvarlugit.

6 Johannesesele annoralik nergjutsub kamēlib merkunginnik, tapserutekalarmelo amivinnermik ; piglertaujartullo igupsaujartullo orksungit nerkigiveit.

7 Ajochertuivlunelo okarpok : Kingunipkut tikkituksak, pitsartunersauvok uvannit, nellopkotivungalo, tapsoma sāngane okkolunga, ittiggagutingit singējarlugik.

8 Immermut baptipapse ; tapsomale baptitsomārpāse annernermut ajunginermut.

9 Nelliutome tapsomane Jesuse Galilæamit Nazare-

temit pivok, baptitaunjomavlune Johannesemut Jordaneme.

10 Tuavilunelo kakkingsmet, killak angmartok tækkova, annernerlo ajunginek taubetut, (tingmiatut) akkartok Jesusib kãnganut pijok.

11 Tagvalo nippe killaugmit pivok okartok: Ernerivagit nægliktagit kuviagijagit.

12 Errinesardlugolo innukangitomut (Gudim) anneringet aitiipa.

13 Tagvalo innukangitomētok uvlunnik 40 nik, Satana-semullo ōktortaulerpok, nergjutillo illagiveit, Engello kivgartorpæt.

14 Johannese parngnanērsimmavingmētitaulellitlugo, Jesuse Galilæamut pivok; ajochertuilarlune okautsinnik tussarnertunnik Gudib nalegavinganik.

15 Okarlunelo: Nelliutok nelliusimmavok, Gudiblo nalegavinga kaglilerpok; kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) okautsillo tussarnertut okperissigik.

16 Galilæab immanget siksangane pissukame, Simon tækkova, nukālo Andrease, nullutsamingnik ningititsijuk immānut, mingeriarniartheogamik.

17 Jesusib okautivak: Malliktinga, innungnik aulararteotitsomavaptik.

18 Tuavilitik nullutsettik kemmaklugit mallikpæk.

19 Tagvanget sivumualerame, Jakobuse tækkova, Zebedæusim erninga, nukālo Johannese, umiakotometuk nullutsamingnik killaijajuk; tuavilo kaikovak.

20 Atātatiglo Zebedæuse umiakotomut kemmakpæk kivget illagivlugit, (Jesuselo) mallikkivæk.

21 Kappernaumullo pivut; errinesulardlunelo sabbatine illiniarvingmut itterpok, ajochertuilunelo.

22 Ajochertutingillo tattamminiariveit; kimnadrartomik okarmet, aglangnik illissimmajutituolungitorlo.

23 Tagva innuk illiniarvingmetok, annernermik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

24 Okarpok: Adjei! sulliniarpita illingnut, Jesuse Nazaremiok? asseroriartorpittigut; kinaujotit kauji-magapkit, Gudeogavit heiligeojotit.

25 Jesusible innerterpa, okarlune: okajuērit, omanget (innungmit) annit.

26 Annernerublo makkojungnartub aulajatidlarpa, nipliadlarlunelo, annivorlo tapsomanget.

27 Illunamassiatik tattamminialerput, taimak appersortigēlerdlutik, okarlutiglo: Suna una? suna una ajochertusertāk? Annernerit makkojungnartut pitsar-tunermut perkoveit, nalekpælo.

28 Tagvainak pinniarningit tussaumajaulerput Galilæab erkāne illunane.

29 Errinesulerdlutik illinniarvingmit annivut, Simonib Andreasiblo igluzængnut pivlutik, Jakolo Johanneselo il-lagællugik.

30 Simoniblo sakkia (arnak) nellajok ōlingnartomut kannimavlune; tapsominga okautisarpæt.

31 Tikkipalo, aggangittigullo tiguva makkitilālo; tagvainak ōlingnartub kemmakpa, kivgartorpeillo.

32 Unnulermello, sekkinek nippimalermet, kannimajut sunatuinait satanasiggillo pitipeit tapsomunga.

33 Iglugaseksoarmiullo illunatik upkutsab sillatānut kattilerput.

34 Kannimajullo unnuktut pijungnērtipeit, sunatuinar-nik kannimasiggit; Satanasillo unnuktut annitipeit, Satanasit okarkongileit, illitarigamitsuk.

35 Kaulermello sulle taktillugo makkilune, annivorlo. Jesuselo innukangitomut aularlune, tagvanelo tuksiarpok.

36 Petrusiblo najortingitalo katsungailutik mallikpæt.

37 Nennigamitsuk okautivæt: Illunatik kemnerpātīt.

38 Okautiveillo: Iglugasængnut kanninerojunnut ailer-ta, tagvanetauk ajochertuijomavlunga; taimak pivlugo tikkisimmavunga.

39 Galilæamelo illunane illinniarvinginne ajochertui-vok, Satanasillo annitipeit.

40 Kallaktublo tikkipa, sērkortorvigilugolo tuksiar-vigiva, okautivlugolo: Pijomaguvit kallagungnaititsung-naralloarparma.

41 Jesusiblo nāpkoariva, agganelo issakpeit, aktorlālo okarlune: Pijomavunga, kallagungnērit.

42 Taimaglo okarmet, tagvainak kallagungnērsārpok tava.

43 Jesusiblo innerterpa aulartisarlālo.

44 Okautivlugolo: udsertolerit, assingnut taimak okarniarnæk; ajochertvijomulle ainiarit, tækkotilutillo taipsomunga, tunnergutiksarlo Mosesib tunnerkojanga tunnillugo, kallagungnërnernik nellojungnërkovlugit.

45 Tamnale annigame pigialerpok okautigiluarlugo, taimailiornerlo kaujijautipa, taimak kingorngagut sappilerpok iglugaseksoarnut itternermik tækkuksaulune; sillatänelerporle innukangitunne, tagvungalo tikkipæt illunainit.

KAPITEL II.

Tumangajomik.

UVLULLO ikkitut kingorngæne Kappernaumut aigivok; iglometorlo tussaramitsuk,

2 Innugaseksuit kattisalerput, inniksërodsivlutik pänganelo aglæt; ajochertorpeillo.

3 Illangitalo tikkipæt, ätsivlutik tumangajomik, sittamænnut akkigartaujomik.

4 Tikkitsungnanginamitsuglo innungnut, iglo kängagut killerpæt, angmaramitsuglo aumit tumangajub nellavia ningitipæt.

5 Okperningelle Jesusib tækkogamiuk, tumangajok okautiva: Ernera ajornitit issumagijaujungnërput.

6 Aglangnigle illissimmajut illangit tagvane iksivajut, issumalerput omættimingne:

7 Una kannoçtunnik okausekarka akkerartortunnik Gudemut? Kia ajornerit issumagijungnërungnarkagit Gude kissime?

8 Jesusiblo annernermine issumangit kaujisāramigit apperiveit: sōgle omættipsingne taimak issumavise?

9 Tumangajomut nellæk okarnermik okinersauva, ajornitit issumagijaujungnërput; ubvalo: makkitit, aumittitit pikit, arvertarlutillo?

10 Nellojungnërkovlusele, Innum Erninga pitsartunekangmet nuname ajortoërotsinermik, tumangajomut okarpok:

11 Okaupagit, makkittit, aumittitit pikit, angerarluttillo.

12 Tautuktillugillo makkisärpök, aumittinelo neksarlugit annivok; illunatik tattamminiarpüt, Gudelo nakoridlarpæt, okarlutiglo: Taimaitomik tækkolaungimarikpogut.

13 Ama annigivok immab sinnānut, innuit illunatik tikkipæt, ajochertorpeillo.

14 Jesusiblo kangiuutilerame Levi tækkova, Alfeusim erninga, tunniorkaivingme iksivajok, okautilermago: Mallinga, nikkovilunelo mallikpa.

15 Iglunganelo nerrimavingme iksivatillugo, Zoellnerillo idluitullijullo unnuktut Jesuse illinniartingillo ikterkattigiveit nerrimavingmut. Tapsominga malliktut unnungmetta.

16 Aglangnik illissimmajut Farisæerillo tækkogamitsuk, Zoellnerit idluitullijullo nerrekattigingmagit, illinniartinginnut okarput: Sög Zoellnerit idluitullijullo nerrekattigivlugillo immerkattigivägit.

17 Tamanna Jesusib tussaramiuk, okautiveit: ätsuilit innulijikariakangilet, kannimajut kissimik. Ajortuggit kaikojartorlaukpakka, ablatsamik issumakarkovlugit, idluartut pinagit.

18 Johannesiblo Farisæerillo illinniartingit unnuktunik nerringipaktut; illangitalo tikkipæt, okarlutik: Sög Johannesiblo Farisæerillo illinniartingit unnuktunik nerringipakkat, illinniartitille nerringipangilet?

19 Jesusiblo kioveit: Nullianiktomut tikkitut kannok nerringinajarkæt uksak najortigigamitsuk? Uksak taipkoa najortigitillugo, nerritailijungnangilet.

20 Nelliutsomärporle uksamik aksartauvinget, tagva nerringipangniarpüt.

21 Annorätokak illärpangilæt nutāmik illäksamik; nutāb alliktormago nutaungitok, alliktornerlo pivalliavok.

22 Weinelo nutāk immerkautinnut nutaungitunnut immertutingilæt; Weinib nutāb alliktormagit immerkautit, Weinelo kovituinarpök, immerkautillo assesorlugit. Weinele nutāk immerkautinnut nutānut immertutijeksauvok.

23 Taipsomane perortut kakkojekset apkotigingmagit sabbateme, illinniartingit ingeravlutik singailingit nutsu-
lerpeit.

24 Farisæerit okautivæt: Ahâk, illinniartittit sabbateme pijeksaungitomik pivut.

25 Okautiveillo: attuarsilaungilase Davidib illiorniganik ajorsalerame, kâleramelo najortingillo?

26 Gudim iglunganut itterame, Abjatar ajochertuinerotillugo; kakkojet tækkojekset nerriveit, tamakkoa nerrilugit ajochertuijut kissimik perkaujauvut, najortiminnullo tunnivlugit illangit.

27 Okautiveillo: Innuk pivlugo sabbate pingortisimma-
vok, sabbatele pivlugo innuk pingortitaungilak. Innub Erninga sabbatemuttauk Nalegauvok.

KAPITEL III.

Apostelit 12 it annerimmajauninginnik.

ILLINNIARVINGMULLO ama itterivok. Ahâk inukarpok tagvane, aggangita iglungit tokkungajunnik.

2 Udsertorpæt, Sabbateme innulidlarniarmangago, passitik, sakaromavlutik tapsomunga.

3 Innunginnullo tokkungajunnik aggalingmut okarpok: tamaungapit.

4 Appersorpeillo: Sabbateme ajungitullijuksauvita ajortullijuksauvitalonēt? Innuk piulilugolonēt asserorlugolonēt? Tapkoale niplingilet.

5 Ningarlune illumajine tækkunârpeit omættingit mangaidlarmetta kiksautigiveit, innuglo tamna okautiva: Aggaktit issakkit. Issakpeillo; aggangillo âkiktaulerput iglungittit.

6 Farisæerillo annivut, okarkattigêlerlutik Herodesib kivgangit illagællugit illioriakarnerningnik innuaromavluglo.

7 Jesusele illinniartinne illagivlugit immab sinnanut aivok; innugiartorsuittauk mallikpæt Galilæamit Judæamillo.

8 Jerusalemillo, Idumæamillo, Jordanib akkianillo,

Tirusib Sidoniblo erkængnetut, innugiartorsuit, tattam-nartitanginnik tussartut, tikkipæt.

9 Illinniartinnelo okautiveit, umiaramik pekalerkovlugit, innungnut nimniutitaujomanane.

10 Unnuktut innulingmagit, taimak aglæt, kappiasuk-titaujut illunatik arlialermatsuk, aktoromavlugo.

11 Annernerillo makkojungnartut tækkojarangamitsuk, pāmakvigivæt niplerlutiglo okarput : Gudib Ernneriväitit.

12 Augijomigle innerterpeit, nellonērtaujomanane.

13 Kakkamullo majorarpok, kaikojiavlunelo pijomajaminik ; kaikojangitalo tikkipæt.

14 12 it anneriveit, najortigēnaromavlugit okalājartortitsomavlugillo.

15 Pitsartutitsomavlugillo kannimanartunnik pējaikovlugit Satanaseniglo annititsikovlugit.

16 Simonelo, Petrusmik atserarpa ;

17 Jakobuselo, Zebedæusim erninga, nukālo Johanne-se, tapkoa magguk atserarpæk Boanergermik, imaipok : Kallub kittorngagik.

18 Andreaselo, Fillippuselo, Bartolomeuselo, Mattheuselo, Tomaselo, Jakobuselo Alfeusib erninga, Tadeuselo, Simonelo kanamiok.

19 Judaselo Ischariot, Jesusib pitigijomärtanga.

20 Iglomullo angerarmetta ; innugaseksuit kattilerivut, inniksērotivlutik nerrinermik ajulerdlutik.

21 Najortingitalo tamanna tussaramitsuk annivigivæt, innerteromavlugo ; okaramik issunairotiniarpok.

22 Aglangnigle illissimmajut Jerusalemit attārsimmajut, okarput : Beelzebubekarpok, Satanasillo angajokangennut Satanasi annitipeit.

23 Attautsemullo kaikoveit, adsiujutigut okautivlugit : Kannok Satanasi Satanaseokattine annititsungnarpauk ?

24 Attannioviub innungit ingmingnut illagēgungnērunik, nunguniarput.

25 Iglublo innungit ingmingnut illagēgungnērunik, nunguniarput.

26 Satanasetauk ingminut akkerartorune, ingminut illagēgungnērunik, sullijungnangilak, nungulerporle.

27 Sangijorsub iglunganut ittertokarungnangilak, per-
kutinginniglo aksarlugo; kissiane sangijoksoak kellersor-
kāruniuk, kingornagut iglunget perkutangit aksarni-
garilugit.

28 Ahamarik, okaupapse: Innuvit idluitullininginnit
tamainit issumagijaujungnēromārput, Gudemut mittautik-
sakarninginnillo aglæt.

29 Annernermigle ajunginermik okarnerlutilik issuma-
gijaujungnērniængilak issokangitomut, pititeksauvorle
erkartuivingmut näksaungitomut.

30 Makkojungnartomik annernekartok okautigingma-
tsuk.

31 Anānangalo kattangutingillo angutit tikkiput, sil-
latāne nængerdlutik, tilliklerpullo kaikovlugo.

32 Innuille iksivajut illumangmatsuk, okautivæt: Ahāk,
anānavit kattangutivillo sillatanētut apperkotigivātis.

33 Kioveit, okarlunelo: Kina anānaga, kikkullo kat-
tangutikka?

34 Avaminelo iksivajut illinniartinne tækkunārpeit, o-
karlunelo: Ahāk, tagva anānaga kattangutikkalo.

35 Gudible perkojanganik malliktok, nukkarivara,
najagivaralo, anānagivaralo.

KAPITEL IV.

Adsiujunnik sunatuinarnik.

IMMAB kiglingane ama ajochertuilerpok; innugasek-
suillo kattilerput tapsomunga, taimak, umiakotomut im-
mānētomut ikkijariakarlerpok ingilunelo; innugaseksuit
illunatik immāb kiglinganēput.

2 Akkunillo ajochertorpeit adsiujunmut, ajochertui-
vlune okautiveit:

3 Nalegitse, ahāk, karngasoijok karngasoijartorpok.

4 Karngasoitillugolo apkosinermut illangit kattekpup;
tagva tingmitset killaub attanētut pukkumalukpeit.

5 Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekpup; pe-
rortersarpullo ivsorlukamik.

6 Sekkinerle nuingmet, kunnulersärput, amäkangina-miglo pannilerput.

7 Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkorngannut, okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit, sullugainer-karkonnagit.

8 Illangillo kattekput ivsoriktomut nunamut, nuiler-lutik perorlarmiglo perorsčeksakalerput ; illangit 30 nik, illangillo 60 nik, illangillo 100 nik.

9 Okautiveillo : Tussajungnik siutelik tussarle.

10 Kissimeolermello, najortingita 12 illo illagivlugit apperivæt, adsiujub tamattoma tukkinganik.

11 Kioveit okautivlugillo : Illipse tunnitsiviovose, Gudib nalegauvinget nellonarninganik kaujimakovluse ; taipkoale uvaptingnēngitut adsiujunnik okautsaulerput ;

12 Ijinut uitajunnut tautuklutik, illitarinagolo, siutinullo angmajunnut tussälutik tukkissinagolo, sagiarkonnagillo, ajorningillo issumagijaujungnērkonmagit.

13 Okautiveillo adsiujut tamakkoa tukkissingikup-sigik, kannok assingit tamaita tukkissinajarpissigik ?

14 Okausek karngäsoijok karngäsoriartorpa.

15 Apkoserngub sennianut karngautigimajut : Tapkoangovut, (Gudib) okausinginnik tussartut tussaraingmagit, Satanasib tava okautsit pējariartorpeit, omættinginnut karngautigimajut.

16 Taimaktauk kairtomut ivsorluktomut karngautigimajut : Tapkoangovut, okautsinnik tussartut, kuviasungnermullo tamakkoniga illelliorsärput.

17 Amäkanginamigle illumingne sangusaraidlarput ; kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonēt okausek pivlugo, sinnaungasälerput.

18 Okpingnut kakkilautilingnut karngautigimajut, tapkoangovut, okautsinnik tussartut ;

19 Nunablo mattoma pinginnik siarklernerub, akluitso-manerublo uiveriklernerget, assingitalo unnuktut ikligunerit, okautsit ippitipeit illumingne, sullugainertaratiglo.

20 Ivsoriktomullo karngautigimajut tapkoangovut, okautsinnik tussartut illelliortullo sullugainerkartilugillo ; illangit 30 nik illangillo 60 nik, illangillo 100 nik.

21 Okautiveillo: Nennergoak ikkitaunajarka, kattaub, säblonēt attānut illilugo? aukagle, nennergoavingmulle illivæt.

22 Ijersimmajokangilak, sakkijaromāngitomik, angejijokanginivok, tussaumajaujomāngitomik.

23 Tussajungnik siutelik, tussarle.

24 Okāutiveillo: Tussartasse naleksigik; ōktutipsingnut ōktorviojomārivose; tappekaromārluselo illipse tamattominga tussartose.

25 Pekartok tunnitsiviojomārpok; pekangitorlo, ak-sartauniarpok pinganik.

26 Okarporlo: Gudib nalegauvinga imaipok, sorlo innuk karngāsutinnik karngāsoijotut nunamut,

27 Sinniklunelo unnuganget, makkilarmelo kauleranget karngāsutit nuilerlutik perorput, nellovlugit kannok.

28 Nunab ingminik iviksuket perorterkārpeit, king-orngane singailingit, kingornganelo singailit sullugainekarivut.

29 Sullugainemarille innerangetta, innuetta kiblorigatorsārpeit, kattersivik nelliutingmet.

30 Okarporlo: Sumut Gudib nalegauvinga adsiutitsomavittigo? adsiujullonēt nelliennut nellonarungnērtitsomavavut?

31 Senfkornetun-īpok, tamna karngāsортаugame nunamut, mingnerovok assiminit karngāsutinnit nuname.

32 Karngāsортаujarangamelo perorpok, anginersaulunelo kolenit tamainit; akkerokalilarmelo angijunnik, taimak aglæt tingmitset killaub attānetut innekarungnarlutik tachaliningane.

33 Taimaitunnut adsiujunnut unnuktunnut okautsinnik okarvigiveit, tukkekartitsungnartanginnik.

34 Adsiujoungitutigullo okarvigingileit; anginersamigle illinniartiminut tamakkoa tamaita tukkekartipeit.

35 Uvlormelo taipsomane unnuktome okautiveit: akkianut ikkārta.

36 Innuit aulartinamikit, umiakotomut ikkitipæt, as-singillotauk umiarsuit illagigiveit.

37 Ullajutjaradlalmello, maggit umiakotok itibsua-
vlugo pivæt, tettælugolo.

38 Umiakotublo akkoanepok sinniklunelo akkime, tup-pårdlugolo okautivæt: Ajochertuijok, issumagingilet sutēniarnivut?

39 Makkilune annore innerterpa immarbiglo okautiva: nippangerit nippangērotilutillo. Annorekarungnērpok tava, ikkoblialdlarmelo.

40 Okautiveillo: Sōg taimak nangiarkise? kannok tagva okpernekanginapse.

41 Erksidlarput, ingmingnullo okarlutik: Kina una? annoriblo immarbiublo nalengmakko.

KAPITEL V.

Legionit Satanasit annititauningennik.

IMMABLO akkianut pivut, Gadarenerit erkānut.

2 Umiakotomit niungmet; innub annernermik makkojungnartomik illumiktub pachrearsārpa illuvernitanmilvune.

3 Illuverne innekartok. Kelleksoijungnartokangilarlonēt tapsominga, kellaumgujennullonēt.

4 Unnuktunnik kellersortaulauabloarangame parngnanērsutinut kellaumgujennullo, tapsoma kellaumgujet kiktora veit, parngnanērsutillo ulluktordlugit asserortipeit, nujuিতitaujungnangilarlonēt.

5 Uvlunelo unnuenelo kakkennētsainarlaukpok illuvernētsainarlarmelo kaggudlarlunelo ujakkennut ingminik tiglujarpok.

6 Jesusele tækkogamiuk kanningitomit akpangerlune pachrearpa pāmangavigivlugolo nipliadlarlunelo okarpok:

7 Suniarpigut Jesuse, Gudib kotsingnerub erninga? tuksiarvigilit Gudib sāngane okaupagut: kappiasuktisikonnæk uvannik.

8 Okautivale: annīt annerniojotit makkojungnartotit innungmit omanget.

9 (Jesusib) appersorpa: Kinavūt? Kiovalo: Legionemik attekarpunga, unnuclarapta.

10 Tuksiarvigivalo angijomik, aulartitaujomanatik mattoma erkānit.

11 Mattomalo erkâne kuingēngigaseksoakarpok kakame nerrijunnik

12 Satanasillo illunatik tuksiarvigivæt, okarlutiglo: Kuingēngigaseksoarnut tapkonunga pullarkotigut.

13 Jesusiblo tuavilune perkoveit. Annererit makkojungnartut tava annivut kuingēnginnut pullavlutik; kuingēngigaseksuillo pangaliklutik sivinganariktomit ijukadlarput imānut, (tapkoale 2,000 deokaseit) ippivlutiglo imāne.

14 Kuingēnginniglo mianersijut kemmāvut, iglugaseksoarmiunnullo, iglugasengmiunnullo tamanna okautigijartorpæt. Taipkoalo illuserilauktanget tamanna tækkojartorlugo, annivigivæt.

15 Jesuselo tikkipæt, Satanaseliolauktorlo annoratsiartok, sillatōvlunelo iksivajok tækkovæt; erksivlutiglo.

16 Tamakkoningalo tautulauktut okautiveit, Satanasigub kuingēngillo illiortauninginnik.

17 Tuksialerpælo, erkāmingnit aularkovlugo.

18 Umiakotomullo ikkimet, satanaseliksolauktub tuksiarvigiva, najoromavlugo okartok.

19 Jesusible perkungila, okautivlugole: Angerarit iglungnut illangnullo okautilugillo, pitsiarvionernik Nalekamut, nāpkigijaunerniglo tapsomunga.

20 Aularporlo, iglugaseksoarnelo tellimaujortunne okālalerpok, pitsiarvionerminik angijomik Jesusemut. Tamattomingalo tussartut illunatik tattaminiadlarput.

21 Jesuse umiakotokut ikkārđlune uttermingmet, innugaseksuit kattisālerlutik tikkipæt, immab sinnānetok.

22 Ahāglo, illinniarviub angajokangita illanget Jai-rusemik attelik tikkipok; tækkogamiuglo ittigganginnut pamakterpok.

23 Angijomiglo kennuvigivlugo okarpok: Panniga tokkokasakpok; aggangnut aktoriartorlauruk innulijauvlunelo innokovlugo.

24 (Jesusiblo) tava aiparilerpa; innugaseksuillo malikpæt nimniortidlugolo.

25 Arnak tagvanenivok, tamna Jahrinnik 12 nik aukatsainartok,

26 Kappiasudlarlunelo perkutinne tamaita nungu-

laukpeit āniasortinnut ; sokkoseranele sugaluluartuinar-tok.

27 Tamna Jesusemik tussalerame, innuit akkorngæt-tigut annorānga aktoriartorpa tunnuanit.

28 Okarame: Annorāngalonēt aktorungnarupko pi-jungnainajarpunga.

29 Tagvainak aunga koktok kigikpok ; timiminelo missigilerpok, pijungnērame kappiagijaminit.

30 Jesuselo mannakut ingminik missigivok pitsartu-nek ingminit anningmet, innungnullo keviardlune okar-pok : annorakka, kia aktorpagit ?

31 Illinniarthingtalo okautivæt : Tækkovotit, innuit nimniutidlarmattit, okarpotillo : Kia aktorpānga ?

32 Keviarporlo aktortiminut, kennerlugo.

33 Arnarle erksilune sajukpok, (pinniarvionerminik kaujimagame) pāmangavigijartorpalo, kiglilingmiglo okautiva.

34 (Jesusible) okautiva : Panniga okpernivit pijung-nērtipātit ; ullapirsautekarlutillo aularit, kappiagijarnil-lo ākiktaulerit.

35 Sulle taimak okartillugo, illinniarviub angajo-kanget kivgangita illangit tikkiput okarlutiglo : Pannīt tokkovok, sōg ajochertuijok sulle sullitipiuk ?

36 Okausingille tamakkoa Jesusib tussarsārpeit, il-linniarviublo angajokānganut okarpok : Erksiniarnæk, okperille.

37 Illaukojingilarlonēt assianik, Petrusele, Jakobu-selo, Johanneselo Jakobusib nukka kisseta.

38 Illinniarviublo angajokanget iglunganut itterame, aulajaludlartut tækkoveit, kēadlartullo, nipliadlartul-lo.

39 Itterlunelo okautiveit : Sōg aulajaludlarluse kēa-dlarkise ? Niviarsiak una tokkungilak, sinnikporle. Ijo-ridlarpælo.

40 Illunaitalo annitipeit, niviarsiab atātanga, anānang-alo illagællugik itterpok niviarsiab nellavianut.

41 Niviarsiarlo aggangittigut tiguva okautivlugolo : Talita kumi ; imaipok : Niviarsiak okaupagit, mak-kitit.

42 Tagvainarlo niviarsiak makkisarpok arvertarlilar-melo ; Jahrekarporle 12 nik. Illunatiglo tattamminiadlar-put angijomik.

43 Innerterpeillo angijomik, kaujijokalerkonnago ta-mattominga, okarlunelo, nerritaukovlugo.

KAPITEL VI.

Immab kangägut Jesusib pissungninganik.

TAGVANGET aularpok, innugorvingminut pivlune ; illinniarthingitalo mallikpæt.

2 Sabbathelo nelliutingmet, illinniarvingme ajochertui-lerpok. Unnuktullo tussartut tamattominga, ajochertu-tingit tattamminiaveit, okarlutiglo : Nakit oma pivagit tamakkoa ? kannorlo tunnitsivionerka sillatünermik tai-maitomik ? tattamnartunniglo taimaitunnik aggangittigut pijunnik ?

3 Igloliorteungitok ? Mariab Erninga, Jakoblo, Jo-sesiblo, Judasiblo, Simoniblo kattangutigingilæt ? Nai-jangillo illunatik uvaptingnēngilet ? Illunatiglo sin-naungasautigivæt.

4 Jesusible okautiveit ; Nellautaijok nakorijaunginer-sauvaktok nunakattiminut illaminullo, assinginnit.

5 Tagvane tattamnartullijungnangilak attautsemiglo-nēt, (okpingimetta) kannimajut illainangit aggangminut aktorpeit, pijungnērtiugillo.

6 Okpinginingillo tattamminiaveit. Arvertarporlo iglugaseksoarnut avaminetunnut, ajochertuivlunelo.

7 12 illo kaikoveit, maggoilivlugillo aularkolerpeit, annernernullo makkojungnartunnut pitsartünermik tun-nitsivigiveit.

8 Perkolugillo, sumik neksarkonnagit ingerarlutik, ajaupiatuinarмик kissiane ; ikpiarsulijaratiglo, kakko-jalijaratiglo, kēnaujalijaratiglo tapserutimingne ;

9 Ittiggagusersimmakovlugille, annorāngniglo mag-gungnik attorkonnagit ;

10 Okautiveillo : Iglomut itterupse, tapsomanetsai-naritse, aularkārased tapsomanget.

11 Illangitalo illellioromangippasse, okausise tussaromanagillonēt ; annititse tagvanget, ittikkapselo sanningit katterarsigik nellojungnērutiksanginnut. Ahamarik okautivapse: Sodomiblo Gomorablo (innugilauktangit) pitlartaunikinersaujomārput erkartuiviub uvloksangane, iglugaseksoarnit ukkonanget.

12 Ailerpullo ajochertuijartorlutiglo, kakkialeriakarnermik.

13 Satanasillo unnuktut annitipeit, kannimajullo unnuktut mingoarutiksamut mingoarpeit innulidlarlaitalo.

14 Tamattomingalo attannek Herodese tussaumalrame (Jesusib attinga illitarijaulermet) okarpok: Johannese Baptiterijok tokkungajunnit makkisimmavok, tamanna pivlugo taimaitomik tattamnartullivok.

15 Illangit okarput Eliaseovok, illangille nellautajiovok, nellautajullonēt illanget.

16 Herodesele tamattominga tussarame okarpok: Johanneseovok niakoērtaulauktara; tokkungajunnit makkisimmavok.

17 Herodesele tilliklerlaukpok, Johannesemik tigujautitsilune, parngnanērsimmavingmullo pititsilune, Herodiase, nukkame Fillippusib nullia pivlugo: Tamna nullianikkamiuk.

18 Herodese Johannesib okautilaungmago: Idluangilak nukkavit nullia pigigangne.

19 Herodiasible (Johannese) tokkonasuaromagalloarlugo, ajorpale.

20 Johannesele Herodesib illeragiva, nellunginamiuk idluartōvlune issumagiktoksōngmet; tamanna pivlugo sapputiva, kakkutikullo nalekpa tussarnerilālo.

21 Uvlokalmello pitjutivingmik Herodesib innulerviane, tapsoma attannigaseit, sorsuktuksello angajokangit, Galilæametullo angajokaonerset nerrimārtimagit.

22 Tagva Herodiasib panna itterpok, okigēserlarmelo, tamanna Herodesib nerrekatingitalo kuviagivæt. Tagva Attanniub Herodesib niviarsiak okautiva: Issumangnik tuksiarviginga pijomajarnik pillitsomavagit,

23 Okautimariklugolo okautiva: Sumik tuksiarvi-

gigumga illa pillitsomavagit, attannionima koppanganiglonēt.

24 Annivlune anānanelo appersoriartorpa: Sumik tuksiartuksauvīk? Kiova: Johannesib Baptiterijub niakoanik.

25 Ittersārivorlo Attannermut, kennulune okarpok: Tagvainak tunnitsiviojomavunga Johannesib Baptiterijub niakoanik pōgutamut illimajomik.

26 Attannek kiksalerērpok okautsinele okamaringnine pivlugo, nerrekattinnelo pivlugit, sullinane tuksiarkojomalungila.

27 Attanniublo niakoērsije tillisārpa, niakoalo aijaukova. Tapsoma parngnanērsimmavingmut niakoēriartorpa,

28 Niakoalo pōgutamut illimajok tikkiupa, niviarsiamullo tunnیلugo, niviarsiable anānaminut tunniva.

29 Tamannalo illinniartingita tussaramitsuk, tikkilerput timinga illuvermut illijartorpæt.

30 Apostelillo Jesusemut kattilerput, tamakkoningalo tamainik okautilugo, pinniarnermingniglo ajochertuinnermingniglo.

31 Okautiveillo: Kissipta innukangitomut ailaukta, merngoēserluselo. Tikkitut uttertullo unnungmetta; nerrijungnangilellonēt agviartaugamik.

32 Umiakotokullo aularput innukangitomut.

33 Allivaktullo innuit tækkoveit, unnuktullo illitari-væt, akpangerlutiglo kutterorlutik mallikpæt illagēklutik iglugaseksoarnit tamainit, ingiarlugolo tikkipæt.

34 Jesuselo niovok, innugaseksuillo tækkogamigit, il-lapsugidlarpeit; saukettitut mianerijekangitotitun-īng-metta. Unnuktunniglo okallugvigilerpeit.

35 Uvloklilermet, illinniartingita tikkipæt, okautivlugo: Tamanna piksakarviksaungimet, uvloklilermello.

36 Aularlit, mattoma erkāt iglugasenginnut niuvervinginnullo, kakkojarsiniariartorkovlugit; nerkiksakanginamik.

37 Jesusible kioveit, Okautivlugillo: Illipse nerkik-sanginnik tunnitsivigissigik. Okautivællō: Kakkojarsi-

niariartortuksauvita, kēnaujet 200 dit akkinginnut, ukkoa nerkiksanginnik?

38 Okautiveille: Kapsinik kakkojakarkise? ullernērsijartoritse. Ullernairamikillo, okarput: Tellimanik, mingeriængniglo maggungnik.

39 Ikterkolerpeillo, nerrimärtutitut ivingnut kunnulingaitunnut.

40 Tunnulerēkterdlutik tava ikterput ingmigolivlutik 100 dillo 100 dillo 50 gillo 50 gillo.

41 Ukkoa kakkojet tellimet, mingeriæglo magguk tiguveit, killangmullo arlorpok, kujalivlune kakkojet avgorpeit, illinniartiminullo tunnivlugit, mannijerkovlugit tapkonunga mingeriæglo magguk avikpak illunainut.

42 Illunatik tava nerrivut, kagungnērlutiglo.

43 Amiakungillo kattilerpeit, amāksuit 12 it tettædlugit, mingeriæglo illanginnik.

44 Nerrilauktullo anguteīnait 5000 diojut.

45 Illinniartinnelo errinesālerdlugit umiakotomut ikiokarkolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut Betsaidamut, innuit aularterkārnegit.

46 Innuillo aulartinamigit, kakkamut majorarpok tuksiariartorlune.

47 Unnulermello umiakotūt immab kerkanēput, Jesuselo kissime nunametok.

48 Tækkovorlo, ipunermik sappikasalermetta, annore aggormatsuk. Pigārviettale sittamangane unnuame tik-kilerpeit, immab kängagut pissuklune.

49 Kängerniarkordlugit. Immaglo pissugvigingmago, tækkogamitsuk, mittilionasugivæt, nipliadlarlutiglo.

50 Illunatik tækkogamitsuk kakkilārput. Tuavile okarkattigilerpeit, okautivlugit: Mannigoleritse uvangauvunga, erksinase.

51 Umiakotomullo ikkivok, tapkonunga, kassumivorlo tava, kakkilārlutiglo tattamminiadlarput angijomik.

52 Kakkojet pitjutigællugit sillatusinersaulaungilet, omættitik mangaidlarmetta.

53 Ikkār Lauramiglo, Genezaremiut nunangennut pivut, nunalilutiglo.

54 Umiakotomillo niungmetta, innuit illitarijarērpæt.

55 Akpangilerlutiglo nunenut mattoma erkānetunnut tamainut, Kannimajut aumittimingne nellajut, pitilerpeit najuganut tussaumajamingnut.

56 Niuvervingnut, iglugaseksoarnullonēt, iglugasengnullonēt itteranget, kannimajeatik illiveit niuvervingnut, tuksiarvigilugolo, annorānget sinna aktortaukovlugo taipkonunga. Tapsomingalo aktuijut, illunatik pijungnērpūt.

KAPITEL VII.

Innuk nerkib sujuktingitanganik.

FARISÆERILLO, aglangniglo illissimmajut illangit Jerusalemit pijut tikkipæt.

2 Illinniartingita illangit tækkogamikit kakkojartortut, ubvarsimmanagit aggatik, idluaringileit.

3 Farisæerit Judillo illunatik nerringilet, aggatik ubvarsimmatinnagit, angajokamik illusingit attordlugit piveit.

4 Niuvervingmillo tikkitarangamik, nerringilet ubvar-kāratik. Assingillo unnuktut imaitut illuseriveit, erm-gutsillo, immertautillo, machaillo, pogutello sållo sujungaitilugit piveit.

5 Farisæerillo aglangniglo illissimmajut appersorpæt: sōg illinniartivit mallingipattigik angajokarmik illusingit, sōg kakkojartorket aggangnut ubvarsimmangitunnut?

6 Kioveille okautivlugit: Illipse takkormortose, Jesaiasib okautigitsiaralloarpāse, sorlo aglaksimmangmet: Innuit ukkoa kāngasinamingnut nertorpānga, omættingitale ungasikpānga.

7 Sullinatik kivgartorpāngale, innuit ajochertusituingit ajochertuitigamikit.

8 Gudib perkojangit kemmakpasse, innuit illusekulungit malliklugit pivasse, kattello erm-gusiārsuillo keblariksivlugit; unnuktullo imaitut attorpasse.

9 Okautiveillo: Gudib perkojangit attorunghaitsiar-tipasse, illusekulluse malligomavlugit.

10 Mosese okangmet: Atātangniglo anānangniglo

nalektuksauvotit; atātaminut anānaminullo okarnerluktok, tokkoteksauvok.

11 Ajochertuivosele: Atātaminut anānaminullo okarok: Korban, imaipok: tunnigupko namanersauvok illingnut, tamna ajungitullivok.

12 Kingorngane atātaminut anānaminullo ajungitul-liartitsitailivose;

13 Taimak Gudib okausingit pijariakarungnērtipasse illusekulluse pivlugit, imailiutsainarposelo unnuktunnik.

14 Innuillo tamaita ingminut kaikoveit, okautivlugit: Tamapse naleksinga omamigissinglo.

15 Sunalonēt innub sillatānit illuanut pijut, sujuktingilæt; tapsomangelle annijut innuk sujuktipæt.

16 Tussajungnik siutelik tussarle.

17 Innuille kemmakkamigit iglomullo pingmet, illinniartingita appersorpæt mattominga adsijomik.

18 Okautiveillo: Illipsetauk sillatunekangilase? sulle nellovissiuk? illunatik sillatānit innungmut pijut, sujuktingilæt?

19 Omættānut pinginamik, nætjangnulle pivut, illuse-rivaktamiktut annititaulerivut, nerkenik tamainik annititsigamik.

20 Okarporlo: Innungmit annijub innuk sujuktipa;

21 Kamanget, innuit omættinginnit erkarsautekulluit annivut, nulliarēngnermik assersainerlo, assiniarnerlo, innuarnerlo,

22 Tiglingnerlo, torkoinerlo, nellangainerlo, nippor-sainerlo, ikligunerlo, ijingmēnerlo, Gudemik mittautik-sarnerlo, piujorinerlo, sillainerlo;

23 Tamakkoa illunatik illuanit annivut, innuglo sujuktipæt.

24 Nikkovilune tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok; iglomullo itterlune, innuit angigutijomangmagit, ijersimmajungnangilarle.

25 Arnab tapsoma pannia annernelik makkojungnartomik tussaumagamiuk, tikkilugo, ittiganginnullo pāmang-avigiva;

26 (Grichillo arnangita illangeta Sirofenitsemiub) tuksiarvigiva, Satanase annititaukovlugo panningminit.

27 Jesusible okautiva: Kittorngaujut kągungnaikär-
lit; idluangilak kittorngaujut kakkojanginnik aksärlugit
kingminullo egilugit.

28 Kiovlune okautiva: Ahaila Nalegak, taimaikalloar-
pok, kingmiärsuille nerrimaviub attänetut nerrivut kit-
torngaujut karngänerlukunginnik.

29 Okautivalo: Okautsit tamanna pivlugo aularit;
panningnit Satanase annisimmavok.

30 Iglominut pigame, Satanase annisimmajok kingorar-
pa, panninelo aumittimine nellajok naipipa.

31 Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aularmigame Gali-
læab immanget sennianut pivok, iglugaseksuit tellimaujor-
tut erkänut.

32 Tussilärtok okarungnangitorlo, pitipæt tapso-
munga, kennuvigivælo aggangminut aktuikovlugo tapso-
minga.

33 Innuillo akkorngænnit ingminut pitipa, agganelo
siutingnut illiveit, keselarmelo, okangalo aktorpa.

34 Killangmullo ärlorpok annersaumilarmelo okauti-
va: Hefata, imaipok, angmalerit.

35 Siutiglo tagvainak angmarpuk, okangalo okartitau-
vok, okatsialilarmelo.

36 Innerterpeillo, tamanna okautaukonnago innungnut.
Tagva innerteralloomagit angijomik, anginersamigle
akpautigivæt.

37 Tattaminiarluarlutiglo okarput: tamaita idluarti-
peit: tussilärtut tussartilugit, okarungnangitullo okar-
tipeit.

KAPITEL VIII.

4000 dit tattamnartomik nerrititauninginnik.

UVLUNNE tamakkonane innuit nerkiksakangitut un-
nuktut tagvanemetta, Jesusib illinniartinne ingminut kai-
koveit, okautivlugit:

2 Innuit ukkoa illapsugidlarpakka nerkiksakaratik
uvlunnik pingasunnik avamnēmetta;

3 Esitinagit aulartikupkit perlidlarajarmetta angerar-lutik apkome. Illangit ungasiktomit pingmetta.

4 Illinniartingita kiovæt: Nakit kakkojaksiniarpita tamâne innukangitome, ukkoa kågungnērutiksanginnik?

5 Appersorpeillo: Kapsinik kakkojakarkise? Kiovæt: 7 nik.

6 Innugaseksuillo ikterkoveit nunamut. Kakkojello ukkoa 7 it tiguveit, kujalivlune avgorpeit, illinniartiminut tunnivlugit, innungnut ukkoninga mannijerkovlugit; in-nungnullo tava manniveit.

7 Mingeritseniktauk ikkitunnik pekarivut; tapkoa pivlugit kujaligivok mannijaukogivlugillo.

8 Nerrivut tava, kågungnērlutiglo, amiakullo kattiler-peit, amāksuit 7 it tættælugit.

9 Nerrilauktullo 4000 diovt; aularkolerpeillo tava.

10 Tuavilune, illinniartine illagivlugit umiakotomut ik-kivok, Dalmanutablo erkānganut pivlune.

11 Farisæerillo annilutik appersutekattigigiarlugolo, õktorlugolo, tækkotitserkojomavæello nellunaikutamik kil-langmit.

12 Annernermigut annersaumivlune, okarpok: Kingu-vāngukattigēt ukkoa sōg nellunaikutak tækkojomava-suk? Ahamarik, okautivapse: Kinguvāngukattigēt ukkoa nellunaikutamik tunnitsivioniatsengilet.

13 Tava kemmakpeit, umiakotomullo ama ikkivok, ikārdlune uttimut.

14 Kakkojamiglo neksarlutik puigorlaupt, umiako-tome attausēnarmik kakkojakauput.

15 Perkoveillo, okarlune: Nalegitse, udsertorluselo, Farisæerit sērnautiksanganik, Herodesiblo sērnautik-sanganik.

16 Issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: taimak pivätigut, kākkojamik neksalaunginapta.

17 Jesusiblo tamanna tukkissigamiuk, okautiveit: Sōg kakkojakanginise siarklerutigivissiuk? sulle tukkissingi-lase sillatusinaselo? sullelo omættekarkise mangaitun-nik?

18 Ijekartose tækkonaselo, siutekartose tussaraselo er-kainaselonēt ipsomīnga?

19 Kakkojet tellimet avgorapkit innugaseksoarnut 5000 diunnut, amāksuit kapsit amiakovinernik tættælaupissigik torkorlugillo? Kiovæt: 12 it.

20 Kakkojello 7 it avgorapkit innugaseksoarnut 4000 dinnut, amāksuit kapsit amiakovinernik tættælaupissigik torkorlugillo? Kiovæt: 7 it.

21 Tava okautiveit: Sögle tukkissingilase?

22 Betsaitamullo pivok: Tautungitok tapsomunga āpæt, aktortaukovlugo tuksiarvigivæt.

23 Tautungitorlo aggangittigut tiguva, tessiorlugolo iglugaseit avatānut, ijik ketserarlugik, aggangminullo aktorlugo apperiva: Sumik tækkovit?

24 Uidlune, okarpok: Innuit pissuktut tækkovakka, sorlo napartut.

25 Ijik ama aktorivak aggangminut, amalo tækkokomilugo; ākiktaulerporlo tava, tamaita tautugungnalerdlugit.

26 Angerarkovalo, okarlune: Iglugasengnut itterniarnæk, iglugasengmiuniglonet taimak okautjiniarnæk.

27 Jesuselo aularpok, illinniartinnelo, Zesariab Fillippusib iglugaseksoangita niuervinginnut. Ingerarlutik illinniartinne apperiveit okarlune: Innuit kinausugivānga?

28 Kiovæt: Illangita Johanneseōsugivātit Baptiterijok; illangitale Eliaseōsugivātit; ama illangita nellautajullonēt illanget.

29 Okautiveillo: Illipsele, kinausugivissinga? Petrusib kiova okarlune: Kristuseovotit.

30 Innerterpeillo unipkangojomanane innungnut.

31 Ajochertulerpeillo: Innub Erninga āniatitaujariakarpok angijomik, ajektortaujariakarlunelo angajokaijennut ajochertuijoksoarnullo, aglangniglo illissimmajunnut, tokkotaulunelo, uvluglo pingajuængne makki-tsomārivok.

32 Angigunagillo tamattominga okarpok. Petrusiblo ingminut pitipa, innerterlugo taimailerkonnago.

33 Keviardlunele, illinniartinne tækkunārpeit, Petruselo innerterpa okarlune: Tunnumnut pīt Satanase; Gudib pingit issumaginginangne, innuit pingit kisseta.

34 Innuit illinniartinnelo kaikoveit ingminut, okauti-

vlugit: Uvammik malligomajok issumaminik pinniarane, senningajoliksaminik kappiasutiksaminiglonēt nangmarle, malliklungalo.

35 Innoserminik ivlersijub, assiojijomārpa; inno-serminigle assiojijub pivlunga okautsillo tussarnertut pivlugit assiojiniængila.

36 Innub suksarivauk, sillaksoak illunāt piksarsio-galloaruniuk, tarnine asserortaupt?

37 Ubvalo, sumik innuk tunnijijungnarka, tarnime sattutiksanganik?

38 Uvammigle okautsimniglo kangusuktok tapkonane assiniartut ajortulliartullo kinguvångukattigēne, tamnatauk Innub Erninget kangugijomārpa tikkikune atātame ānanauningane, Engelit heilit illagællugit.

KAPITEL IX.

Kristusib ānanausijauninganik.

OKAUTIVEILLO: Ahamarik, okautivapse, nængertut ovane illangita tokko õngniængilæt, Gudib nalegauvinganik pitsartovlune aggertomik tækkokāratik.

2 Uvlut pingasujortut kingorngæne, Jesusib Petruse, Jakobuselo, Johanneselo ingminut pitipeit, ingmigoliligillo kakkamut kingiktomut majorarkattautipeit, ānanausilunelo sānginne.

3 Annorāngillo kaumaridlarlutik kakkorsidlarput apputitut, kakkorsajjut nunametut taimak kakkortigijomik sapperput.

4 Eliaselo, Moseselo sakkertuk tapkonunga, Jesuselo okarkattigivæk.

5 Petruse Jesusemut okarpok: Rabbi, (Ajochertuijok) tamane-ītsainarominarpok, pingasunik igloliolerta, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik.

6 Okautsinele kaujimangileit, koaksaramik.

7 Nuvujablo kaijub ullikpeit. Nippelo nuvujamit tussartaujok, okarlune: Tagga Ernera nægliktara, tamna nalegeksarivasse.

8 Tagvaīnarlo, avamingnut tækkoseramik, innuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9 Kakkamille attārsaramik, Jesusib innerterpeit, tækkojamingnik okautjerkonnagit kimullonēt, Innub erninga tokkungajunnit makkikārtinnago.

10 Okausek tamanna illumigivæt ingmingnullo appersutivlutik: Kannok tagva tokkungajunnit makkinek?

11 Appersolerpæt okarlutik: Sog aglangnik illissimmajut okarkæt? Eliase tikkikārtuksauvok.

12 Kioveille okautivlugit: Ahaila, Eliase tikkikārtuksaugalloarpok, tamaitalo idluarsitilugit; taimaktauk Innub Erninga angijomik kappiasuktitaujariakarpok nachogijaulunelo, Sorlo aglaksimmangmet.

13 Okaupapsele: Eliase tikkitsarērpok, issumamingnullo pinniarvigilaukpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksimmangmet.

14 Illinniartinne tikkinamigit, innugaseksuit tækkoveit, aglangniglo illissimmajut illumaveit appersorniktut taipkoninga.

15 Tagvaīnarlo innuit illunatik tækkogamitsuk kakkilādlarput, nellipsarlugolo sallutipæt.

16 Aglangniglo illissimmajut apperiveit: Kannok appersornikise taipkoninga?

17 Innugaseksuit illangeta kiovlune okautiva: Ajocher-tuijok, ernera tamaunga āpara illingnut, annernekartok okajuitomik.

18 Tigulerangago aulajartidlarpa kappoalidlalerpok, nerkolārlarmelo tijilerpok. Illinniartittit okarkattigilauk-pakka annititaukovlugo, ajorpælle.

19 Kiovale okarlune: Tāta ukkoa okpingitut kinguvāngukattigēt, kannok sivitutigijomik najoriakarpapse? Kannorlo sivitutigijomik kennuēvigijariakarpapse? Kai-tsiuk uvamnut.

20 Apæлло tapsomunga: Tagvaīnarlo Annernerub okajuitub tækkogamiuk, aulajartidlarpa, nunamullo ochovok aksakārlarmelo kappoalidlalilarmelo.

21 Atātangalo (Jesusib) apperiva: Kānga imailerka? okarpok: nutaraunerminit.

22 Unnuktunniglo ochotipa ikkomamullo immånullo, tokkonasuarlugo. Sappingikuvilla nāpkigilertigut ikkajorlutalo.

23 Jesusible okautiva: Okperungnaruvit. Okpertomut ajornartokangilak sumik.

24 Tagvaīnak sorrusib atātanga niplialerpok kugviornermut okarlunelo: Okperpunga, nægliktok Nalegak, okpinginimnit piulinga.

25 Jesuse tækkogame, innuit kajjalermetta, annernek ivsornartok innerterpa, okautivlugo: Okajuitok tussāngitorlo annernek perkovagit, annīt omanget, kingorngagullo itterungnērlutit omunga.

26 Niplialerpok tava, aulajartidlarmlālo annivok. Innuk tamna tokkojotun-īlertok, unnuktullo tokkojok okautigivæt.

27 Jesusible aggangittigut tiguva, makkitilālo, makkivorlo tava.

28 Iglomullo pingmet, illinniartingita ingmikorlutik appersorpæt: Sōg uvagut annititsungnangilavut?

29 Kiovorlo: (Annernerit) taimaitut annititaujungnangilet, kissiane tuksiarnermut nerringinermullo.

30 Tagvangello aularamik, Galilæa apkotigivæt, tamattomingale innuit kaujimakojomangileit.

31 Illinniartinne ajochertorlugit, okautiveit: Innub Erninga pititaujomārpok innuit agganginnut, tokkotso-mārpælo; tokkotaupello uvluk pingajuængne makkitso-mārivok.

32 Okautsille ukkoa tukkissingileit, appersorlugolo illeragivæt.

33 Kappernaumut pigivok. Iglomelunelo apperiveit: Sumik okarkattigēlaukise apkome?

34 Niplingilelle; Ingerarlutik ingmingnut okalauramik, nellitik anginerongmangæt.

35 Ingidlune 12 it kaikoveit, okautivlugit: Illase sivorliojomajok kingorliojomārpok, illunatiglo kivgarijomārpæt.

36 Nutarak tava tiguva, akkorngænnullo pitipa erkilugolo, okautiveillo.

37 Imaikomik nutakkamik illelliortub attimne illelliorivānga, uvamniglo illelliortub, kissima illelliungilānga, uvamnigle tilliklertok illellioriva.

38 Johanesible okautilerpa okarlune: Ajochertuijok, angut tækkolaukpavut atterne Satanasinnik annititsijok malligatalo; mallingimattigullo tamanna pivlugo innerterlaukpavut.

39 Jesusele okarpok: Innertereksaringilasse. Tattamnantitsijokangilak attimne, okarnerlutigisarlungalo.

40 Uvaptinik akkerartungitub illagivätigut.

41 Ermgusiársungmigle immalingmik illipsingnik immertitsijok attimne Kristusib pigingmasse, Ahamarik okautivapse, akkēngartauniængilak.

42 Uvamnullo okpertut ukkoarārsuit illangennik asserortitsijomut idluarnersauvok, serkallitsiviub ujaraktanganik kongēsingagut nivingaiviogune, ēgitaavlunelo immarbingmut.

43 Aggakpille asserorpattit, nakkarkit, illingnut ajunginersauvok, illakungōrlutit innotsemut itteruvit, maggungnik aggakarnernit, āniatitsivingmullo ikkommamut kammitsuitomut ēgitaunernit;

44 Taingane kuglugianget tokkoniaængilak, ikkom-mangelo kamminiængilak.

45 Ittikavittauk asserorpattit, nakkarkit. Illingnut ajunginersauvok, tussielutit innotsemut itteruvit, iglugēnik ittiggakarnernit, āniatitsivingmullo ikkommamut kammitsuitomut ēgitaunernit.

46 Taingane kuglugianget tokkoniaængilak, ikkom-mangelo kamminiænginivok.

47 Ijivittauk asserorpattit, pēruk ēgilugolo. Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik ijekarlutit Gudib nalegauvinganut itteruvit, maggungnik ijekarnernit, āniatitsiviub ikkommanganut ēgitaunernit.

48 Taingane kuglugianget tokkoniaængilak, ikkom-mangelo kamminiænginivok.

49 Illunatik ikkomamut tarretitaujariakarput, tunnergutiksello illunatik tarriomut tarretitauvut.

50 Tarriok ajungidlarpok; tarriorle pitsartuēropet,

sumut tarērsiniarpita? Illipsingne tarriokaleritse, ul-lapirsautekarkattigēkluselo illipsingnut.

KAPITEL X.

Nulliarēngniub avititsininganik.

TAGVANGET ama aularivok, Judæab erkānut pivlune, Jordanib akkiānut. Innuillo ama innugiartorsōvlutik tikkipæt, illuserivaktametullo ajochertoriveit.

2 Farisæerillo tikkipæt appersorlugo: angutib nulliane avilugo idluarmangæt; tamattomungalo ôktorpæt.

3 Kiovlunele okautiveit: Mosesib kannok perkovāse?

4 Okautivæt: Mosese agvialaungilak, aglait avitsitikset aglaklugit, avilugolo (arnak).

5 Jesusib kioveit okautivlugillo: Omættipse mangainingit pivlugit, perkojamik taimaitomik aglalaukpok illipsingnut.

6 Pingortitelle pigiarningennit Gudib angut attausek arnalo attausek pingortipak.

7 Tamanna pivlugo angutib atātane anānanelo kemmangniarpak nullianelo ungagilugo,

8 Taipkoalo magguk uvinigik attausiksauvuk. Tamanna pivlugo maggojungnērlutik uvinigik, attausiksauvugle.

9 Gudib kattititæk, innub avititeksaringilak.

10 Iglome amalo illinniartingita mattominga apperingmatsuk;

11 Okautiveit: Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, tapsoma nulliarēngnek asserorpa tapsomunga.

12 Nulliablo uine kemmakkuniuk assianiglo uiniklune, nulliangōnine asseroriva.

13 Nutakket āpeit tapsomunga, pattiktaukovlugit. Nutakkennigle atsijut illinniartingita suadlarpeit.

14 Tamannale Jesusib tækkogamiuk idluaringila, okautivlugillo: Nutakket uvamnut pilit, innerterasigiglo; tapkoa Gudib Nalegauvinga pigingmatsuk.

15 Ahamarik, okaupapse: Nutakkettut Gudib nalegauvinganik pingitok, itterniængilak.

16 Erkilugillo, aggangminut pattikpeit, saimartilugillo.

17 Annilaungmello apkosinermut, innub ingiarsijub sērkortorigællugo apperiva: Ajungitotit Ajochertuijok, Sumik pinniartuksauvīk kingormgusijomavlunga innotsemik nungusuitomik?

18 Jesusible kiova: Sōg ajunginerarpinga? ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak.

19 Perkojet kaujimagalloarpattit: Arnarniartuksaungitotit. Innuarniartuksaungitotit. Tiglingniartuksaungitotit. Kigliluktomik okautigijakartuksaungitotit. Akkillēnerlungniartuksaungitotit. Atātello anānello nalekik.

20 Kiovale okautivlugolo: Ajochertuijok tamaita tamakkoa mallilaukpakka sorrusionimnit.

21 Jesuselo tækkusarpa, nægligilugolo okautiva: Atausek sulle pigingilet. Perkutitit tamaita niorvgotigijartorkit, akhujunnullo pilliutigilugit, tagva killangme perkutiksariksiniarpotit; kailerillo malliklunga, okumaitiksarniglo illingnut pīt.

22 Tamannale okausek tussaramiuk annulerpok kiksarlarmelo kemmakpa; perkutekarame unnuktunnik.

23 Jesusele keviarlune, illinniartinne okautiveit: Akluitut killaub nalegauvinganut pilutik sappernakasakpok.

24 Okausingille tamakkoa illinniartingita kakkilārutigiveit. Jesusib ama kioveit, okautivlugillo: Næglitakka kittorngakka, Gudib nalegauvinganut itteriak ajornarpak perkutimingnik tettekartunmut.

25 Ajornanginersauvok Kamele, merkutib ijingagut pilune akluitomit Gudib nalegauvinganut itterniartomit.

26 Kakkilārnersaugivut ama, ingmingnullo okarlutik: Kiname pilloridlarungnarniarka?

27 Jesusible tækkusarlugit, okautiveit: Innungnut ajornarpok Gudemulle ajornangilak; Gudemut tamaita ajornangilet.

28 Tagva Petrusib okautiva: Ahāk, tamaita kemmalaukpavut mallilarpillo.

29 Jesuse kiovok okarlunelo: Ahamarik, okaupapse: Innub iglune kemmakuniuk, kattangutinnelonēt, atātanelonēt, anānanelonēt, nullianelonēt, kittorngænnelonēt, pe-

rorsēvinnelonēt, uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit;

30 Mattomanelune 100 ertortunnik piniarivok iglunik, kattangutinniglo, anānenniglo, kittorngænniglo, perorsēvingniglo, mane omigijaunermine, sillaksoarmelo pijomärtome innotsemik nungusuitomik.

31 Unnuktulle sivorlit kingorliotsomärput, unnuktullo kingorlīt sivorliotsomärput.

32 Apkomepulle, Jerusalemut majorariardlutik; Jesuselo sivorlerivæt, kakkilädIarpulle, erksivlutiglo malIkpæt. Jesusiblo ama ingminut tapkoa 12 it pitipeit, okautivlugillo, pijauniarnerminik.

33 Ahāk, takpaunga Jerusalemut aivogut, Innublo erninga pititaujomärpok ajochertuijoksoarnut aglangniglo illissimmajunnut; tapkoa tokkoteksautitsomärpæt, nellojunnullo unertojutigijomärpæt.

34 Taipkoa mittautigijomärpæt issakalugolo, ketserarlugolo, tokkotsomärpæt, uvluglo pingajuængne makki-somärivok.

35 Jakobusiblo, Johannesiblo, Zebedæusib ernikita tikkipæk, okarlutik: Ajochertuijok, pijomavoguk, piniarviojomavlunnuk illingnut, kēnuarijaptingnik.

36 Apperivak: Uvamnut sumik pinniarviojomavitik?

37 Kiovæk: Perkogittiguk, attausek tallerpikpit tungäne, aipangalo saumikpit tungäne iksivakolunnuk, nalegauvingne.

38 Jesusible okautivak: Tuksiartatik nellovatik Ermgusiarsub immanga immigeksara, imerungnarpittiko, baptitauniksaralo baptitauniksarigalloarpittiko?

39 Kiovæk: Ahaila, ajungikalloorpoguk. Jesusible okautivak: Ermgusiarsub immanga immigeksara immer-niaralloorpattik, baptitauniksamnullo baptitaujuksaugalloorpotik;

40 Tallerpingmale tungäne, saumingmalonēt tungäne iksivajomanek uvamut perkojeksaungilak illiptingnut, iksivakojaujulle kissimik iksivajomärput.

41 Illinniartut 10 it tamanna tussaramitsuk, annujutigilerpakit Jakobuse Johanneselo.

42 Jesusible kaikoveit, okautivlugillo: Kaujimavose

Nunab attanningit attanniotingmetta, attannionersangillo pitsartunekangmetta.

43 Illipsele tämailerniarase, angneromajok kivgeksauvok illipsingnut.

44 Illasselo attanniojomajok, kivgeksauvok illunapsingnut.

45 Innublo Erninga tikkinginivok, kivgartortaujomavlune; kivgartoriartorporle, innotsiminiglo tunnijilune unnuktut akkilikserotiksanginnut.

46 Jerichomut pivut. Jerichomillo anningmet, nangminek illinniartingillo innugiartoksuillo; Tautungitok apkotäne iksivajok, kennuvlunelo, Bartimeusemik attelik, Timeusib erninga.

47 Jesuse Nazaremiok tussaramiuk, niplialerpok okarlunelo: Jesuse Davidib Erninga, näpkiginga!

48 Unnuktullo innerterpæt nipangerkovlugo. Niplialualerporle: Davidib erninga näpkiginga!

49 Jesuselo nokkardlune, kaikojaukova. Tautungitorlo tava kaikovæt, okautivlugolo: Nikkovilutit manigolerit, kaikungmattit.

50 Annorane ěgipa, nikkovilarmelo Jesusemut pivok.

51 Jesusiblo apperiva: Sumik pijomavit uvamnit? Tautungitub kiova: Rabbi (Ajochertuijok) tautulero-mavlunga.

52 Jesusib okautiva: Aularit okpernivit ikkajorpæt. Tagvainarlo tautulerpok, mallikpalo apkome.

KAPITEL XI.

Kristusib siutekõktojub kãnganedlune Jerusalemut aining-anik.

JERUSALEMUT kaglileramik, Betfagemut Betaniamullo orksuktaliub kakkab sennianut, Jesusib illinniartingne magguk tillivak.

2 Okaudlugik: Aileritik iglugasengnut, nelliptingnetunnut, ittituaruptik nochak pittuksimmajok nennilãrpatik kãnganut sulle innungmik ingitokalaungitok. Pittudsãrlugo tamaungalo kaitikko.

3 Imāglo apperijauguptik: Sog imailivitiko? imāk kiogitik: Nalekab attoromangmago. Tava tamaunga perkolārpa.

4 Aularpuk, nocharlo nennivæk pittuksimmajok itteriub senniet sillatāne, apkoserngub aviktarviane. Pittūd-sārpæglo.

5 Tagvanetut illangita okautivakit: Sog nochak pit-tūdsārpitiko?

6 Okautiveille, Jesusemut perkojaunermingnik; in-nertingilakillo tava.

7 Nochak tamna āpæk Jesusemut, annoratiglo kemmerloanut illivlugik kānganut tava ingipok.

8 Unnuktut annoratik issivilerpeit apkotiginiartanganut. Illangittauk kessertutinnik nappartunnit kippi-tsivlutik apkotiginiartanganut katteraivut.

9 Sivorlillo, malliktingillo kagudlalerlutik okarput: Hosiana! Nalekab attingane tikkitok nakorijaule!

10 Atātapta Davidib nalegauninga nakorijaule! Nalekab attingane tikkitok, Hosiana kotsingnerme!

11 Nalegarlo Jerusalemut itterpok, kattimavingmullo; taimaitalo kemmergolerpeit, unnulermello annivok Betaniamut, 12 it illagællugit.

12 Uvlub aipangane, Betaniamit annigamik, kālerpok.

13 Napartorlo Feigeliksak allivasiktomit merkolik tækkogamiuk; nellipsarpa paungakangimangæt. Tikkinamiugle, merkutuinarnik tækkovok, paungakaleringa sulle nelliutingimet.

14 Jesusiblo okautiva: Mattoma kingormgagut illingnit paungartortokarniarungnērle issokangitomut. Illin-niartingita tamanna tussarpæt.

15 Jerusalemullo pigamik; Jesuse kattimavingmut itterpok, pissinniartullo, niuvernartullo, kattimavingmētut annitilerpeit; kēnaujenniglo tauksējut sāngit, tingmitsengniglo niorvgotiggit iksivautangit ochotidlarpeit.

16 Kattimavikullo perkutinnik akkigartokarkojingilak.

17 Ajochertuivlunelo, okautiveit: Aglaksimangilāk: Igluga-taijeksauvok tuksiarvingmik innungnut illunainut? illipsele innuarviotilaukpassē.

18 Aglangnik illissimmajut ajochertuijoksuillo taman-na tussaumaleramitsuk; issumajalerput tokkotsomavlugo. Erksigilälle, innuit illunatik ajochertutingit tattamminiar-ringmattigik.

19 Unnungmello iglugaseksoarnit annivok.

20 Kaungmello napartok imna Feigeliksak senner, koleramitsuk, panertok tækkovæt, amänganut aglæt.

21 Petrusiblo erkaumagamiuk Jesusib okausinga, okautivalo: Rabbi, (Ajochertuijok) ahäk napartok Feigeliksak okautelulauktet, pannersärnerpok.

22 Jesusib kiovlune, okautiveit: Gudemut okpernekaritse.

23 Ahamarik, okautivapse, kakkamut omunga okartokarpet: Kangattarit, immanullo kattagit, omættiminelo innertuinane okperlunele okautsime nellautsilarninganik, tagva okausingit malliklugit tunnitsiviolerpok.

24 Taimak pivlugo okautivapse: Tamainik tuksiar-nipsingne kennuarijapsingnik, okpertuinaritse, tunnitsivioniarapse tamakkoninga, taimak pilärpasse.

25 Näengerluse tuksiarupse, assipsingnut passitiksase, issumagijungnërsigik, Atätapse killangmētub issumagijungnërnariveit tammarnise.

26 Assipsele tammarningit issumagijungnaingikupsigik Atätapsetauk issumagijungnërnianginiveit tammarnise.

27 Jerusalemullo ama utterivut. Kattimavingmullo tikkingmet, ajochertuijoksuit aglangniglo illissimmajut innuillo angajokangita tikkipæt,

28 Appersorlælo: Kimut perkojauvit imailiorlutit? Kialonēt pitsartujomik mattominga tunnitsivigivätit imailiorkovlutit?

29 Jesusible kiovlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut; kiogissinga, taimak okautijomavapsetauk, kimit pitsartunekarama imailiorlunga.

30 Johannesib Baptisitinga killangmit piva, innungnillonēt? kiogissinga.

31 Issumertuivullo ingmingne, okarlutiglo: Killang-

mit pijok okautigiguptigo, okautinajarpātigut: Sog, okperilaungipissiuk?

32 Innungnille pijok okautigiguptigo, innuit erksigivavut. Johannese innuit illunatik nellautajokasugingmatsuk.

33 Jesuselo kiovæt okarlutik: Nakit pingmangæt nellovavut. Jesusiblo kiovlune okautiveit. Tamanna pivlugo okautingilapsetauk kimit pitsartunekarnimmik imailiorlunga.

KAPITEL XII.

Adsiujomik Perorsēvingmik Weineliksamik.

ADSIUJUNNIK okarvigilerpeit: Angut perorsēvilliorpok Weineliksennik illijilune, avatalo avaluliodlarlugo, paungello iptējartauviksangennik sennalaurivok, nuvuguseksoaliorivorlo, perorsēviksiortunnullo pimmajaukova nunablo assianut aularpok.

2 Paungello innilerviet nelliutingmet kivgame illanget tilliva perorsēviksiortunnut, perorsēviub paunganginnik pijartorkolugo.

3 Tapkoale tiguvæt, annaudlarlugolo neksartinagolo aulartipæt.

4 Ama kivgab assia tilligiva taipkonunga; tamna ujakkennut millorpæt, niakoa killidlarlugo, mittautigivlugolo aulartipæt.

5 Ama kivgab assia tilligiva; tamnale tokkopæt: assingillo unnuktut, illangit issakaveit, illangillo tokkolugit.

6 Sulle ernetuakarpok, nægligijaminik; tamna kingorliotilerlugo tilligiva taipkonunga, okarlune: Ernera ileraginiarpæt.

7 Weinemigle perorsēviksiortut ingmingnut okarput: Tagva kingormgujjjuksak; atte tokkolaumilavut, kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

8 Tigulugo tokkopæt, perorsēviublo sillatānut ēgilugo.

9 Perorsēviub angajokanga, kannok tagva pijomārka?

tikkitsomãrpok, perorseviksiortullo ukkoa tokkolugit, perorsēviglo assinginnut pimmajaukojomãrpa.

10 Aglait ukkoa attualaungilase: Ujarak, iglolior-tut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok?

11 Tagva Nalekab pinniarninga, tattamnadlarporlo ijiptingnut.

12 Tigunasualerpælo, (innuille erksigiveit) mallugigamitsuk mattomunga adsiujomut okautigingmagit; kemmaklugolo, tava aularput.

13 Farisæerillo Herodesib kivgangita illangit tilliveit tapsomunga, okausinginnut uiverijomavlugo.

14 Tapkoa tikkinamitsuk, apperivæt: Ajochertuijok, okpernartōjotit kaujimavaptigit, innuillo sivōragingilettit, Gudemullo apkotiksamik ajochertuitsiarpotit. Attanniviksoak tunnitsivigilugo Zinsinik idluarka idluangilarlonēt? tunnijijuksauvita tunnijijuksaungipitalonēt?

15 Takkormorningille tukkissiveit, okautiveillo: Sōg ōkorpissinga? kēnaujak kaitsiuk tækkolago.

16 Kēnaujarlo kaipæt. Appersorpeit: Kia adsinga, kialo aglangit kollāne? kiovæt: Attanniviksub.

17 Jesusib tava okautiveit: Attanniviksoarmut tunnisiuk, attanniviksub piksanga, Gudemullo, Gudib piksanga. Tattamminiariavælo tagva.

18 Saduzæerit tikkipæt, makkiviksakangitomik okartut; apperivælo okarlutik:

19 Ajochertuijok, Mosesib aglagvigivātigut: Angutib angajoa tokkopet, nulle kittorngakangitok kemmakpago, nullia tava nukkanget nulliarijeksariva, angajune kinguvāksarsilugo.

20 Tagva nukkarēkalauktok 7 nik, angajuklek nullianilauktok; kittornginane tokkovok.

21 Tugliet nulliarilermigamiuk, tamnatauk tokkogivok kittorngiminane. Taimaktauk pingajueta pigiva.

22 Tapkoa 7 it illunatik nulliarivæt (kingorlerēklutik) kittornginekaratik. Illunatik kingorngættigut arnaktauk tokkogivok.

23 Makkivingmele makkikunik taipkoa 7 it nellietta nullianiktarijomãrpauk? illunatik nulliarilaungmatsuk.

24 Jesusib kiovlune okautiveit: Taimaingilāk? tamarpose aglait nellogapsigik, Gudib ajugakanginingalonēt.

25 Tokkungajunnit makkikunik, nullianingniængilet uiningniængilello, Engelititulle killangmētutitut itso-māramik.

26 Tokkungajunnik makkitsomārtunnik, Mosesib aglanginnik attuarsilaungilase? napartut senianne Gudib okautilaungmago: Abrahāb Gudigivānga, Isaablo Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga.

27 Gude tokkungajut Gudigingilæt, innojulle Gudigivæt. Taimak pivlugo tamarpose angijomik.

28 Aglangnik illissimmajut illangeta tikkipa, ingmingnut appersortilaungmetta, tussaramigit; idluartomiglo (Jesusib) kiongmagit tussaramiuk, appersorpa: Perkojennit tamainit nelliet anginerova?

29 Jesusib kiova: Perkojennit tamainit anginerojok imaipok: Ahāk, Israel, Nalegak Gudivut Gudetōvok.

30 Gudingnik Nalegarnik nægliktuksavotit omættingnut tamānut, tarningnullo tamānut, issumangnullo tamainut, pitsartunernullo tamainut. Tamna pijaria-karnerōjok perkojennit tamainit.

31 Aipangalo tapsotunak-īpok: Innukattingnik illiktut nægliktuksavotit. Assianik anginerōjomik perkojakangilak ukkungnanget.

32 Aglangnik illissimmajub okautiva: Ajochertuijok, ahamarik miksekartomik okarpotit, Gude attausiōngmet, tapsoma assianik Gudekangimet.

33 Tamna nægliligilugo omamut tamānut, issumænullo tamainnut, tarnimullo tamānut pitsartunernullo tamainnut, innukattinelo ingmitut nægliligilugo, tagva ajunginersauvok tunnergutiksennit ikkoalajeksennillo tamainnit.

34 Sillatōjomigle kiolaungmet, Jesusib tussaramiuk, okautiva: Gudib nalegauvinganut kannilerpotit. King-orngagut apperilugo sapperpæt.

35 Jesuselo okarpok, kattimavingme ajochertuivlune, apperiveit: Sōg aglangnik illissimmajut, Kristuse Davidib ernerijanga okautigivatsuk?

36 Davide nangminek okarame, Annernerkut ajungi-
nerkut: Nalegak Nalekamnut okarpok: Tallerpingma
tungānut ingitit, omigijingnik illijerkārtinanga ittikavit
ikovranganut.

37 Nalekaminik Davidib taigamiuk; kannok ereri-
vauk? innugaseksuillo tussarneridlarpæt.

38 Ajochertorpeillo okautivlugit: Aglangnik illis-
simmajunnik udsertoritse, annorannik angijortannik
attoromajut, niuvervingmelo sallutitaujomavut.

39 Illinniarvingmelo nerrimavingmelo issukliojoma-
vlutik iksivajomavut.

40 Uigarnerit pingit nungupeit takkijunniglo tuk-
siarutinnik tuksiarutsomavlugit okarput: Tamanna pi-
vlugo taipkoa pitlartaunersaujomārput.

41 Jesuselo ingipok Gudib iklervinget akkianut,
innuit tækkunārlugit, kēnaujennik illijijut Gudib ikler-
vinganut. Unnuktullo akluitut unnuktunnik illijivut.

42 Uigarnerlo aklujok tikkipoktauk kēnaujarsungnik
maggungnik illijingmijok tapkoa hellertut ipuk.

43 Illinniartinnelo kaikovlugit, okautiveit: Ahamarik
okaupapse; Uigarnek una aklujok Gudib iklerving-
anut unnunersennik illijilaukpok, illijilauktunnit tamain-
nit.

44 Tamakkoa illunatik pimingnik attorniaengitaming-
nik illijilaukput; unale aklujok perkutituaminik illijivok,
innogutiksaminik tamainnik.

KAPITEL XIII.

Kattimavik asserortaujomārtok sivorngagut okautauninganik.

JESUSE kattimavingmit anningmet, illinniartingita
illangeta okautiva: Ajochertuijok, tækkulaurit, ujacket
tamakkoa kannok sennamajut?

2 Jesusiblo kiovlune okautiva: Tamakkoa tamaita
sennamajoksuit tækkogalloarpigit? Ujacket ukkoa il-
lunatik serkomitaujomārput, kallerēktokarungnērlutiglo.

3 Orksuktalingme kakkame iksivangmet, kattimaviub

akkiane, Petrusib, Jakobusiblo, Johannesiblo, Andreasiblo kissimiövlutik appersorpæt :

4 Okautittigut, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita pijomärkæt? Sunalo nellunaikutaksaujomärpa, tamakkoa illunatik nellautsilerpetta?

5 Jesusib kioveit, okalerlune: Kammatitse uiverijaukonnase.

6 Unnuktut tikkitsomärmetta attera atterilugo okarlutik: Kristuseövunga, unnuktullo tammartiniarpeit.

7 Unnatadlartunnik unnatadlartut nippersoanginniglonēt tussarupse, erksiniarase, taimailiortokartuksaungmet. Nagatiksarle nelloutingilak sulle.

8 Innukattigēt innukattigēnnut assimingnut sorsugomärput, attannionerlo attannionermut asiminut. Nunet sunatuinarne sajukpilugomärput, kängnartoksoarmiglo erksinartomiglo pijokaromärpok. Tamedsa kappianartub pigiarniksanga.

9 Illipsele nangminipsingnik udsertoritse. Erkartuivingmingnut illinniarvingmingnullo pititsomärpäse; issakajaujariakarpose, attanniojunnullo attamnivaksoarnullo ätaujariakarpose, uvanga pivlunga, nellojungnērutiksangennut.

10 Sivorngagut okautsit tussarnertut okautaujuksauvut innukattigēnnut tamainut.

11 Aularutikpassele unnertojutigiluselo, sivorāniarase, sumiglonēt okausiksakarniarmangapse, issumaksarsimaniaraselo sivorngane, Stundeme mattomane tunnerguasiase okauserissigik. Illipse okanginapse, Amnernerle ajunginek.

12 Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomärpa, atātablo ernine, kittorngangitalo angajokakik akkerartoromärpeit tokkokovlugillo.

13 Innuillo illunatik omigidlaromärpäse, attera pivlugo. Issuanulle sokkosijuitok (okperlune) piulijaujomärpok.

14 Nungutsineruble makkojungnarninga tækkogupsiuk, okautigijaumajok nellautaijomut Danielemut, in-nigijeksaringitaminetok, (tamattominga attuarsijub kam-

magilerligit!) taimaipet Judeametok kemmalerle kakennut.

15 Iglublo kanganetok, akkarniarane iglomut, itterniaranelo iglominit sumik aikleromavlune.

16 Perorsēvingmetorlo, utterniarane annoranne pijarlorlugit.

17 Kappianamēgle singaijut amāmaktitšijullo tamanna nelliutikpet.

18 Tuksiaritsele kemmaviksase okkiome pilerkonago.

19 Uvlune taipkonanne kappianartokarniarpok nellekangitomik, sillab pigiarninganit, taimanget Gudib inuit pingortilaungmagit, tamanna tikkilugo, kingorngagullo taimak angitigijomik kappianartokarniænginivok.

20 Uvlut taipkoa Nalekab ikkigliiniængippagit, innuk attauserlonēt piulijaunajangilak, Annerimajulle pivlugit, tapsoma annerilauktangit (pivlugit) uvlut taipkoa ikkiglijaujomārput.

21 Uvlut taipkoa nelliutikpetta okautsaugupse: Ahāk, Kristuse tagvanēpok, ikkanelonēt; tamanna okperinirassiuk.

22 Kristuseovlutik okartut, nellautainerluktut sæglojut sakkeromārput nellunaikutaksoarniglo tattamnantunik pilutik, annerimajut aglæt tammartiniarlugit, tammartitaujungnarpetta.

23 Illipsele kammatsiaritse. Ahāk, makkoninga taimainik okautivapse nelliutekårtinnagit.

24 Uvlut taipkoa kappianartut kingorngættigit, sekkinnek takkerlo kaumajungnēromārpuk.

25 Uvloritsello kattegomārput killangmit, killaublo pitsartuningit aulataujomārput.

26 Innublo Erninga tava tækkojomārpaet killaub nuvujangittigit akkartok, pitsartudlarlune ānanaudlartok.

27 Engelinele tillijomārpeit, annerijangillo kattitilugit annorennit sittamanit, nunab issuanit, killaub issuanut.

28 Napartomit Feigeliksamit adsiujomik illinniaritse. Akkerungit iptekalerangetta, sigilerangettalo aujajaraklilernet kaujimavose.

29 Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset tækogupsigik; kaujimaniaritse kaglilermet.

30 Ahamarik, okaupapse: Kinguvångukattigēt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtinnagit.

31 Killaglo nunnalo nungutsomärpuk; okausikkale nungutsomångilet.

32 Uvlormigle taipsominga, Stundemiglonet taipsominga kaujimajokangilak, Engelillonēt killangmetut, Ernerublonēt, Atātable kissime nellungila.

33 Kammatitse, pigāritse tuksiarluselo; kakkugo nelliutinajarmangæt nellogapsiuk.

34 Sorlo angutitut iglominik kemmajotut nunab asianut aulardlune, kivgennelo angajokångortilugit, illunaita tunnitsivigiveit sullijeksangiinnik, itterviublo udsertortinga perkova, pigärkovlugo.

35 Taimak pivlugo pigāritse, iglub angajokanget tikkilervia nellogapsiuk, unnukullonēt, unnuak ketterarpellonēt, angutaunek niplilerpellonēt, uvlakullonēt.

36 Tuavitomut tikkitaukonnase, sinniktilluse opingar-taukonnase.

37 Illipsingulle okarama, tamainut okarpunga: Pigāritse.

KAPITEL XIV.

Kristusib pititauninganik.

UVLUK magguk kingorngængne anniviksiorviolerpok, kakkojenniglo sērnakangitunnik nerrilutik nelliutingmet. Ajochertuijoksuit aglangniglo illissimmajut nipporsavlugo tigunasuarpæt tokkotsomavlugo.

2 Okarpulle: Anniviksiorviotillugo pinago, innuit pikabladdlarkonnagit.

3 Betaniamemet Simonib kallakadlartub iglungane, nerrimavingme iksivatillugo, tagva arnak tikkipok, publaujalijardlune tippigiktomik immalingmik pivianartovaksoarmik, publaujarlo serkomipa, immangalo niakoanut koviva.

4 Tagvanetut illangit annulerput okarlutik: Miungoarutiksak tamna sōg kovijauva?

5 Immek tamna pissiangogune akkekarajalauktok unnersennik kēnaujennit 300 dinnit, aklujunnullo tunnergutiksennik. Okarnerlutigivæello.

6 Jesusele okarpok: (Arnak) una ullapinasiuk; sōg kiksartipissiuk? ajungitomik pivānga.

7 Aklujunnik illakatsainarpose, ajungitulliarvigijomagupsigiglo pituinariakarpose; uvangale najortigitsainarniængilapsinga.

8 Ajugaringitaminik pivok; sivorngagut timiga mingoarpa illijartortauviksamnut.

9 Ahamarik, okautivapse: Tamakkoa okautsit tussarnertut okautigijaukpetta sillaksoarmiunnut tamainnut, okartokaromārivok, tapsoma pinniarninganik uvamnut, erkaumajauniksanganik.

10 Judase Ischariote, 12 it illanget, ajochertuijoksoarnut aivok tapkontunga pititsomavlugo.

11 Tamanna tussaramitsuk, kuviasulerput, kēnaujeninglo tunnitsivigijomavlugo okarput. Taipkonungalo pitinasualerpa.

12 Kakkojet sērnakangitut uvlungita sivorlingane, anniviksiorutiksak saugārsuk tokkoniamitsuk, illiniartingita apperivæt: Nane ākiksoijartorkovittigut anniviksiorutiksamik saugārsungmik, nerriniartarnik?

13 Illinniartingne magguk tillivak, okautivlugiglo: Iglugaseksoarnut aileritik, innuk (angut) pārlārpatik immektartok, tamna malliktiko.

14 Itterviet, iglub innuanut okaritik: Ajochertuijub okautsaukovātit: Iglo nauk, nerriviksara anniviksiorutiksamik saugārsungmik illinniartikka illagællugit?

15 Iglomiglo angijomik, tuapaksimmajomik idluarsimmajomiglo unnertotilārpātik; tagvane piksappingnik ākiksoigitik.

16 Illinniartuglo aivuk, iglugaseksoarnut pilutiglo, sorlo okautilaungmagik naipipæk, anniviksiorutiksarlo saugārsuk ākiksorpæk.

17 Unnulermello 12it illagilugit tikkipok.

18 Nerrimavingmelo iksivagamik nerrilutiglo, Jesuse

okarpok: Ahamarik okaupapse, illapse illangeta nerrekattima pititsomärpänga.

19 Kiksalerdlutiglo apperivæt nellekardlutik: Uvangauniarpik? assialo: Uvangauniarpik?

20 Kioveit okarlune: 12 it illangeta, pōgutamut mit-suksehattima.

21 Innub Erninga ainialloarpok, sorlo tapsomunga aglaksimangmet: Innugle tamna kappianamēk, innub erninganik pititsijok. Innungmut tapsomunga idluarner-sauvok erniangōngikune.

22 Nerrivlutik, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonungalo tunniva okarlune: Tigulugo ner-risiuk; tagva timiga.

23 Ermgusiärsuglo tigugiva, kujalivlune, tapkonunga tamna tunniva; illunatiglo tapsomanget immerput.

24 Okautiveillo: Tagva aunga, testamentitāb aunga, tamna unnuktunnut kovijok.

25 Ahamarik okaupapse, mattoma kingorngagut immerniarungnērpunga napartub weineliksab iptinganik, uvlok taimna nelliutikärtinnago, nutautillugo immilerupko Gudib nalegauvingane.

26 Nakudlartomik tuksiarutsit nāgamikit, annivut orksuktalingmut kakkamut.

27 Jesusiblo okautiveit: Unnuame tamattomane tamapse sinnaungasautigilarpapsinga. Aglaksimmangmet: Mianersijok unnatadlarniarpara, saukello siamartidlar-niarput.

28 Makkikumale, sionapsingne Galilæamut aijomavunga.

29 Petrusible okautiva: Illunamasiatik koaksāngau-tigikpattit, koaksarniængilanga.

30 Jesusiblo okautiva: Ahamarik, okaupagit, unuame tamattomane angutaunek niplerkärtinnago maggoertor-lune, missiarutigilārparma pingasuērtorlutit.

31 Okarivok ama: Illa, tokkokattigigupkillonēt, mis-siarutigijomangilagit. Taimaktauk illunatik okarivut.

32 Igluksoarmullo avalluliorsimmajomut pivut, Geth-semanemik attelingmut. Illinniartinnelo okautiveit: Tamaunga ingititse, tuksiariartortillunga.

33 Petruse, Jakobuselo, Johanneselo illagiveit, sajudlalerlune kappiaktoadlarpok,

34 Okautiveillo: Tarniga kiksarpok tokkomut; tagvanetitse pigārluse.

35 Averngoalerdlune nunamut pamakterpok tuksiarlarmelo, ajornangipet nelliutok tamanna kāngerkovlugo.

36 Okarlunelo: Abba, Atātāk, ajugakanginavit, erm-gusiarsuk una pēruk uvamnit; pijomajaraungitorle, pijomajet pile.

37 Sinniktut tikkinamigit, Petruse okautiva: Simon sinnikpit? Stundemik attautsemiglonēt pigārkattigijungnangilarma?

38 Pigārluselo tuksiaritse ōktorlungnartomut pekonase. Annernek pijomagalloarpok, uvinigle sangēpok.

39 Ama tuksiariantorpok, okautsit taipkoa attormilugit.

40 Ama uttermigame, sinniktut tikkiniveit; (ijingit okumaimetta uerngarnermut) kigusitiglo tapsomunga nellovlugit.

41 Pingajuanik tikkinamigit, okautiveit: Manna sinnikluselo merngoērseromavise? Namaksivok tagva, Stunde tikkisimmavok. Ahāk, Innub Erninga pititaulārpok ajortulliartut agganginnut.

42 Makkinitse aularta; ahāk, uvamnik pititsiniartok kaglivok.

43 Sulle taimak okartillugo, Judase, 12 it illanget, tikkilerpok innugiartoksuit illagællugit, saviksoalijardlulik ajaupialijarlarmiglo, ajochertuijoksoarnit aglangniglo illissimmajunnit, innuillo angajokanginnit pijut.

44 Pititsiniartublo nellunaikutamik tunnitsivigilaukpeit, okarlunelo: Kunnilārtara taimnavok, tigusiuk aulartaililugolo.

45 Tikkiname kannilersarpa okarlune: Rabbi, Rabbi; kunniklugolo.

46 Aktolerpælle tava, tigulælo.

47 Illangettale sennianetut, saviksoane amuva, ajochertuijoksublo kivganga ullimavlugo siutērpa.

48 Jesusiblo kiovlune, okautiveit: Sorlo innuartomut

annivose, saviksoalijarluse ajaupialijarlapselo, tigujomavlunga.

49 Uvlut tamaita najortigilaukpapse kattimavingme ajochertuivlungalo, aktulaungilapsinga. Nellautaijulle aglangit nellautsekovlugit.

50 Illinniartingitalo illunatik kemmakpæt kemmavlu-tiglo.

51 Innuosuktublo mallikpa, sätomik annorāmik uvi-nerugub innuosuktullo tamna tiguvæt.

52 Uvinerunele ipperarpa, annorērdlunelo kemmāvok taipkonanget.

53 Jesuselo ajochertuijoksoarmut pitipæt, tagvunga ajochertuijoksuit, angajokaijello aglangnik illisimmajut illunatik kattimavut.

54 Petrusible kinguvasiktomit mallikpa, ajochertuijoksub igloksoanganut pilune; tagvanelo kivget iksivakattigællugit, ikkomamullo kitjakejarlune.

55 Ajochertuijoksuille kiglissiniarviublo angajokangit illunatik passitiksarsiorput Jesuse pivlugo, tokkotsomav-lugo, nachvängilello.

56 Unnuktut okautigiludlarpæt sæglovlutik, okau-singille adsigēngilet.

57 Illangillo sæglolutik passiklertut sakkerput, okar-lutik :

58 Tussalaukpavut, okangmet: Tempele aggangnut sennamajok, asserortitsomavara, uvlunelo pingasune as-sianik sennalunga aggangnut sennamangitomik.

59 Sulle okausingit adsigēngilet.

60 Ajochertuijoksoarlo akkorngannit nikkovipok, Je-suse apperiva, okarlune: Kiungilatit tamakkonunga ukkoa passiklerninginnut?

61 Nipleranele, kiungilarlo. Ajochertuijoksub ama apperiva, okautivlugo: Kristuseovit nakorinadlartub er-ninga?

62 Jesusele okarpok: Uvangaujunga. Innublo Er-ninga tækkojomārpasse iksivajok pitsartujub (Gudib) tallerpiet tungäne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

63 Tava ajochertuijoksub annorane alliktorpeit, okar-lune: Kigliutsijekariakarungnērpogut.

64 Gudemik okarnerlutekarninga tussarpasse; kannok issumavise? Tapkoale illunatik erkartorpæt, tokkoteksaujok okautigællugo.

65 Tagva illangita kêtseralerpæt, kēnangalo mattovlugo erksärpæt, okautivlugo: Nellautalertigut. Kivgello kēnanga tiglukpæt.

66 Petruselo igluksub illuet paklerkametillugo, ajochertuijoksub kivgangita illanget arnab ittertub,

67 Petrusē kitjakejartok tækkogamiuk, tækkunālerpa okarlune: Igvittauk Jesuse Nazaremiok illagivet.

68 Missiarporle, okarlune: Illitaringilara, okautsittillo nellogivakka. Pāmullo anningmet, angutaunek niplerpok.

69 Arnab ama tækkogamiuk, sennianetunnut okalerrivok: Tamna taipkoa illanget.

70 Missiarivok ama. Killamiojungnērmello, Petrusē ama okautivæt tagvanetut: Ahamarik taipkoa illagivātit; Galilæamiogāvit, okautsivit nellunailivatit.

71 Ingminulle okarnerlulerlune (Gude taivlugo) okartok: Innuk tamna okautigijasse illitaringilara!

72 Angutaunerlo aipanik niplerpok. Tagva Jesusib okausingit Petrusib erkarpeit, okautilaungmago: Angutaunek maggoertorlune niplerkårtinnago, missiarutigilārparma pingasuērtorlutit. Tava kēasilerpok.

KAPITEL XV.

Kristusib kellersorsimmatillugo Pilatusemut ātauninganik.

KAULERMET errinesuklutik ajochertuijoksuillo angajokaijello, aglangniglo illissimmajut, kiglissiniartullo illunatik kachimiolerput, Jesuse kelleksorlugolo aularutivæt, Pilatusemullo unertujutigivæt.

2 Pilatusib appersorpa: Attanniovit Judinnut? Kiovale, okautivlugo: Okakotit.

3 Ajochertuijoksuillo angijomik passidlarpæt.

4 Pilatusib ama apperilugo, okautiva: Ahāk, angijomik passidlarmattit, kiungilatit?

5 Jesusele kiojungnērpok, tamattominga Pilatuse aglæt tattamminiarpok.

6 Anniviksiolerangettale (Pilatuse) illusekarpok, innuit pijomajanget parngnanērsimmvingmetut illanget aularkolugo.

7 Parngnanērsimmdasaujokarpok, Barrabasemik atelingmik, kippallijoksuit illagivlugit tigujaumik, kippallijoksōvlutik innungmik tokkotsigamik.

8 Innugaseksuillo kaggudlarlutik tuksiarvigivæt illuserminik attorkovlugo.

9 Pilatusible okautiveit: Judit attanninget aularkojaukovissiuk uvamnut?

10 Ajochertuijoksuit kennugivlugo tagvunga pitilauktanget, nellunginamigit.

11 Ajochertuijoksuille innuit kajungertipeit Barrabasemik tuksiarkovlugit aularkojaukovlugo.

12 Pilatusible ama kioveit okautivlugit: Judit attanningennik taijasse, kannok illiortaukovissiuk uvamnut?

13 Kaggudlarivut ama (okarlutik) kikkiektoruk.

14 Pilatusib ama appersorpeit: Sumik idluitomik pinniarlauka? Niplialuarput: Kikkiektoruk.

15 Pilatusib tava innuit sattomakojomavlugit, Barabase aularkova tapkonunga, Jesusele aklunatsennut issakajaukova unertujutigilālo kikkiektortaukovlugo seningajolingmut.

16 Sorsuktukselle Jesuse āpæt igloksoarmut kiglisinniarvingmut, sorsuktuksello illunaita attautsemut kaitkoveit:

17 Ulliksoarmiglo aupaluktamik kappitipæt, niaktiksamiglo kakkilautilingmik peraivut, niakoanullo illilugo.

18 Sallutilerdlugolo, okarput: Sallutitaujotit Judit attanninget.

19 Niakoagullo annaudlarpæt ajaupiamut suvlulingmut, kētserarlugo, sērkortorvigællugolo tuksiarvigivæt.

20 Mittautigijarēramitsuk, ulliksoak aupaluktak pērpæt, nangmininginniglo annoranginik attitilulugo, aularutivællō kikkiektorniardlugo.

21 Innuk sennerkotok aksorotivæt, Simonemik attelik Zirenemiok, Perorsevingmit pijok, (Aleksandriblo, Ruffiblo angutæk) tapsomunga erksuktautipæt kikkiektor-tauviksanga.

22 Apæt kakkamut Golgatamut, imaipok: Niakovinertalingmut.

23 Weinemik mirralingmik (kassilinartomik) immer-tinasuarpæt; pijomangiläle.

24 Tikkiektulauramitsuk; annorangit avikpeit, immerautigivlugillo kia piksariniarmangagit.

25 Stundik pingajuængne kikkiektoræt.

26 Kolläne aglaksimmavok, kannok passijauninga: Judit attanninget.

27 Innuartuglo magguk kikkiektortaukattigællugik pivakit, aipa tallerpiet tungānut, aipalo saumiet tungānut.

28 Okautsit aglaksimmajut nellautsivut tagva, okartut: Ajortulliantut akkorngannut pititauvok.

29 Tagvunalo arvertartut mittautigivæt, illēkettamarlutik okarput: Kuinængnalukpotit kattimavingmik asseroijotit, amalo sennalugo uvlune pingasune.

30 Illingnik piulidlarit, senningajolingmit manna akkarit.

31 Taimaktauk ajochertuijoksuit mittautigivæt ingmingnut, aglangnik illissimmajut illagællugit, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok.

32 Kristuseogune, Israelitillo attannerikpatsuk, senningajolingmit manna akkarle tautuktilluta, okperkovluta. Kikkiektortaukattikitalotauk mittautigivæk.

33 Stundit 6 öjarērmetta nunane tamaine täktoksölerpok Stundit 9 inget tikkilugo.

34 Stundit 9 ingane Jesuse nippekortövlune okarpok: Eli, Eli, lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sōg kemmalaukpinga?

35 Tagvanetullo illangita tamanna tussaramitsuk, okarput: Ahāk, Eliase kaikova.

36 Tagva illanget akpangerpok, nipperkullo sērnar-

tolingmut missuklugo, ajaupiamullo kappomitárlugo, immertipa, okarlunelo: Ovatsiaro, tækkunárta, Eliasib akkartitsartorniarmangago.

37 Jesusele nippekortövlune annernengerpok.

38 Kattimaviublo upkuksoanga allikpok maggolilune, pánget unnunga aglæt tikkilune.

39 Sorsuktukset angajokangetale nelláne nængertub, tækkogamiuk annernengertok taimaitomut nippersarmut, okarpok: Ahamarik angut tamna Gudib Erneriva.

40 Tagvanelotauk arnet alliväsiktomit tamakkoninga tækkunártut, tapkoa illanget Maria Magdalenujok, Marialo, Jakob mikkinersab, Josesiblo, anānangak, Salomelo.

41 Tapsomingatauk malliksimmajut Galilæametillugo, kivgartortullo, assingillo unnuktut Jerusalemut majorarkattigilauktangit.

42 Unnulermello, uvlok oppalungaijaiviongmet sabbatib tuglia,

43 Josefe Arimathiamit tikkipok, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok issumagiktorlo, Gudib nalegauvinganik nerriungmijok; tapsoma sivōranane Pilatusē ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva.

44 Tokkojarērtok Pilatusib tussaramiuk, tattammi niarpok, Sorsuktukset angajokanget kaikova, apperivlugo tokkokammermangæt?

45 Angajokamit tussaumaleramiuk, timinga tunnijaukova Josefemut.

46 Uvineruksarsiniaramelo, akkartitsartorpa, uvineruksamiglo immuserlugo, illuvermullo illivlugo, kairtomut illulimajomut, ujaraksoarlo aksakártidlugo illuviub upkoanga pērova.

47 Maria Magdalenable, Mariablo Josesib anānanget, tækkunärpæk, namut illijauniarmangæt.

KAPITEL XVI.

Kristusib makkivanganik.

SABBATE kāngermet, Maria Magdalena, Marialo Jakobusib anānanga, Salomelo tippigiksautisiniarput, mingoariartoromavlugo.

2 Wochib uvlungita sivorlerpāngane uvlarārsukut, illuvermut pivut, sekkinek nuilermet.

3 Ingmingnullo okarput: Ujaraksoak illuviub upkonganit kia aksakārtiniarpauk?

4 Tagvungalo tækkunāramik ujaraksoak aksakartitavinek mallugivæt; angijovaksōngmet.

5 Illuvermullo itteramik, angut innuosuktok tallerpiet tungāne iksivajok tækkogamitsuk, angijoktamik kakkortamik annoralik; kakkilādlarput.

6 Tapsomale okautiveit: Kakkilārased, Jesuse Nazaremiok kikkiektorsimmajok kennertasse, makkisimmavok, tamanēngilak; illijauvigilauktanganik tækkoleritse.

7 Okariartoritsele illiniartinginnut, Petrusemullo, Galæamut sivorlerilārapsiuk; tagvane tækkojomārpasse, taimak okautilaungmasse.

8 Tuavilutiglo annivut, illuvek kemmaklugo: Sajudlarlutiglo kakkilādlarput, okangilellonēt innungnut, erksidlaramik.

9 Jesusele uvlākut makkiname, Wochib uvlungita sivorlerpāngane, sakkerpok Maria Magdalenamut annitisivigilauktaminut Satanasenik 7 nik.

10 Tamna okariartorpok illagilauktanginnut, taipkoa kiksalarmiglo kēajut.

11 Tapkoalo, tussaramik innōngmet, sakkerlaungmello tapsomunga, okperingilæt.

12 Mattoma kingorngane, tapkoa illakingnut magungnut sakkerpok, assianik kallinerdlune, ingeratillugik natername.

13 Tapkoalotauk illamingnut okariartorivuk tamattominga; tapkoatauk okperinginivakit.

14 Kingorlermik 11 it sakkervigiveit nerritillugit, ok-

pingimettalo suadlarpeit, omættingillo mangaidlarmetta, tokkungajunnit makkisimmajomik tækkolauktut okpering-imagit.

15 Okautiveillo: Sillaksoarmut illunanut ainiaritse, okautsillo tussarnertut okautigissigik innungnut tamainut.

16 Okpertok baptitaujorlo, piulijaujomärpok; okpingitorle erkartortaujomärpok.

17 Tamakkoningale nellunaikutakaromärput okper-
tut: Attimne Satanasit annititsomärpeit, nutānut oken-
nut okaromärput.

18 Kuglugiāngoartunnik pejajjomärput, tokkonarto-
miglo immeralloarunik, sokkoserniængilet; kannimajut
pattiktorpattigik pijungnērniarput.

19 Nalekablo taimak okautilauramigit, kongmuarti-
tauvok killangmut, Gudiblo tallerpiet tungānut ingitsar-
torlarne.

20 Tapkoale illunainut okariartorput; Nalekablo pin-
niarkattigiveit, okausingillo okpernartipeit tattamnartun-
nut malliktunnut.

EVANGELISTIB

LUKASIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Johannesib Baptiterijub innulerninganik, Zachariase okaudjaulerpok. Jesusib Kristusib innulerninganik, Maria okaudjaulerpok. Elisabet Mariab nellipsarpa, nakoridlar-ningalo Gudemik.

UNNUKTUT aglagasualaungmetta, okautsit unipkausingortilugit, pijokalauktut akkunaptingne.

2 Sorlo taipkoa tunnitsivigilaungmattigut tamakko-ninga, pigiarninganit nangminek tækkolauktamingnik, kivgartorteövlutik okautsinnut.

3 Tamanna uvangatauk namagidlarpara, tamaita kig-linganit kiglissitigilualaurapkit, illingnut nægliklara Teofiluse aglalarlugit.

4 Ajochertütsib tunganarninganik tussarkovlutit, tamattominga ajochertortaugavit.

5 Nuname Judæame Herodese attanniotillugo ajochertuijokalaukpok Abiab simmertingita illanganik, Zachariasemik attelingmik, taipsona nullia Aronib pan-ningita illanget Elisabetemik attelik.

6 Tamangnik idluartuk Gudib sãngane, Nalekablo perkojangit pijomajangillo tamaita naletsiarpakit.

7 Kittorngakangituk, Elisabet kittorngisuitongmet, innutokaulerdlutiglo tamangnik.

8 Taipsonane (Zachariasib) ajochertuijõnine attoramiuk Gudib sãngane, simmẽnine nelliutingmet.

9 Ajochertuijõnerub illusinga malliklugo, nelliutingmet pujortuksaunine, Nalekab Tempelinganut itterpok.

10 Innugaseksuillo illunatik sillatänetut tuksiarlutik pujortillugo.

11 Nalekable Engelingita illanget tækkotipok tapsumunga, Altarib pujorviub tallerpiet tungäne nængertok.

12 Zachariasiblo tamna tækkogamiuk, koaksalarme erksilerpok.

13 Engelible okautiva: Zachariase, erksinæk, tuksarnitit tussartauvut, nulliello Elisabet ernijomärpok erniksarnik, taimna Johannesemik atserareksarivet.

14 Kuviasutigilugo alliagijomärpet, unnuktullo innulerninga kuviasutigijomärpæt.

15 Nalekab sängane angidlaromärmet; Weinemik asianiglonēt immiksamik pitsartudlartomik immerniængilak. Anänangelo timinget illuanetillugo sulle, Annernemik ajunginermik illumertaulärpok.

16 Israeliblo kinguvangit unnuktut sätitsomärpeit Gudemut Nalegangænnut.

17 Tapsomalo sivorlerijomärpa Eliasetut annernekarlune pitsartunekarlunelo, angajokait omættingit kittorngettik illagivlugit, sätitsomärpeit Nalekamut, okpingitullo pititsomärpeit idluartut illissimmaninginnut, taimak Nalekamut innungnik opallungërsimmajunnik äkêlune.

18 Zachariasiblo Engele okautiva: Suna nellunai-kutaksarivigo? Itolerama, nulliaralo ningiungogivok.

19 Engelibkiowlune okautiva: Gabrieliövunga Gudib sängane nængertunga, tillijauvungalo okaudjaukovlutit, mattominga nellojungnërtitaukovlutit.

20 Ahäglo, nippangerniarpotit okarungnarungnërluttillo, uvlok taimna tikkilugo, tamanna nellautsilerpet; okautsikka okperinginangne, nellautsiniartut nelliutimngne.

21 Innuillo Zachariase uttakkivæt, tattamminiartuliglo, taimak sivotigijomik mulludlarmet Tempeleme.

22 Annigamelo okautijungnangileit. Mallugosulerpullo tækkotitsumik tækkolaungmet Tempeleme. Nul-lorarpello, okarungnengerlunelo.

23 Pinniareksame sorërvinga nelliutingmet iglominut angerarpok.

24 Uvlullo tapkoa kingorngænne nullianga Elisabet singailerpok, takkeniglo tellimanik ijerartorlune, okarpok :

25 Taimak Nalekab pivānga uvlunne taipkonane, tækkonāraminga, kangusunera uvannit përlugo innungne.

26 Takkit pingasojoænne Engele Gabriele Gudib tilliva iglugasengnut Galilæametunnut, Nazaretemik attelingnut.

27 Uigasungmut angersimmajomut Davidib kinguvāngita illanganut, Josefemik attelingmut ; uigasuglo Mariamik attekartok.

28 Engeliblo ittervigiva okarlune : Sallutitaulerit saimartitaujotit ! Nalekab illagivātīt, annerijaunerojotit arnenit tamainit.

29 Mariable tækkogamiuk, okausingit koaksarutigeit, issumalerlunelo : Kannok tagva sallutitauvīk ?

30 Engeliblo okautiva : Maria, erksinæk, saimartau-niksarsivotit Gudeme.

31 Ahāk, singailarpotit timingne, ernermiglo ernijomārlutit, tamna Jesusemik atserareksarivet.

32 Tamna angidlaromārpok, kōtsingnermetublo erninganik taijaujomārpok, Gudiblo Nalekab tunnitsivigijomārpa Atātānget Davidib iksivautanganik.

33 Jakob iglunganut attanniojomārpok issokarniængitomut, attannioningalo issokarniængilak.

34 Tagva Mariab Engele okautiva : Kannok tamanna pilarka ? Angumik kaujimanginama ?

35 Engelib kiovlune okautiva : Annernerub ajunginerub kollangiaromārpātīt, kōtsingnermetublo pitsartuninget ulligomārpātīt ; tamanna pivlugo ivsornainek ernijekset Gudib Erninganik taijaujomārpok.

36 Ahāglo, Elisabetauk illet singaigivok ernermik ningiungolerlune ; takkit pingasojoænne, taimna kittorngisuitok illunatik okautigivæt.

37 Gudeme ajornartokangimet.

38 Mariale okarpok : Attauk Nalekab kivgarivānga ;

sorlo okaravit taimailerlanga. Engeliblo kemmakpa tava.

39 Uvlunne taipkonane Maria aulalerpok, aisarlune kakkennut iglugasengnut Judæab nunnanganetunnut.

40 Zachariasib iglunganut, itterdlunelo Elisabet salutipa.

41 Mariab salutitsininga tamanna Elisabetib tussarmago, timinget singainga nerritoralerpok. Tagvainak Elisabet illummertaulerpok Annernermik ajunginermik.

42 Nipliadlarlune okarpok: Annerijaunerojotit arnenit tamainit, timivillo singainga annerijaunerögivok.

43 Nakillo tamanna piva, Nalekama anānanget tikkimanga?

44 Ahāk, salutitsinivit nippinga tussarapko, singaiga illumnetok kувiasungnermut nerritoralerpok.

45 Pillorikpotit okperavit, illingnut Nalekab okausingit namaksijomärmetta.

46 Maria okarpok: Tarnima Nalegak nakoridlarpa.

47 Gudelo Piulijiga annernerma kувiasugvigiva.

48 Kivgarkullungme nikkanarsarninga tækkunärma-go. Ahāk, mannamit innuit illunatik pilloringneraromärpānga.

49 Angijoksoarmik pingmanga, ajugakangitub, heiligemiglo attigub.

50 Nāpkiningningalo nalektiminetsainarpok soraijunane.

51 Sōngōgame tallerminut siamartipeit omamingne piojorijut.

52 Pitsartojoksuit iksivautanginnit orrutipeit, nikanartullo angijorortipeit.

53 Kāktut tunnitsivigiluarpeit piksanginnik, akluitullo piksakartinagit kikkipeit.

54 Napkigosungnermik erkaimavok, kivganelo Israele ikkajorpa.

55 Sorlo angerlaurame atātaptingnut Abrahamut kinguvanginnullo issokangitomut.

56 Marialo takkernik pingasunnik tapsomanelaukär-dlune, angerarivok iglominut.

57 Elisabetib erniviksane nelliutingmet, ernermik ernivok.

58 Nalekab nāpkigingmago, sillalingita illangitalo tussaramitsuk kuviásukattigivæt.

59 Uvlut sittamaujoenne nutarārsuk tikkipæt kip-pilālo, atātangatullo Zachariasetut attekartipæt.

60 Anānangelle kioveit okarlune: Aukagle, Johan-nesemik attekartuksauvok.

61 Okautivæt: Illakangilatille taimaitomik atteling-mik.

62 Atātangalo Zachariase nullorarpæt, kannok atte-karkojomangmangago.

63 Aglageksamik kaikojivok, aglaklune okarporlo: Johannesemik attekarpok. Illunatiglo tattamminialerput.

64 Tagvainarlo Zachariasib kanninga okangalo ang-martitauvuk, okalerdlune Gude nakoridlarpa.

65 Sillalingillo illunatik erksilerput; Tamakkoalo tamaita tussaumalerpeit kakkamiut illunatik Judæame.

66 Tussartullo tamattominga illunatik omamigilerpeit okarlutik: Kannok illingajomārasugiviuk nutarārsuk una, Nalekab aggangminut najormago?

67 Atātangalo Zachariase Annernermik ajunginermik illumertaulerpok nellautsilertunniglo okarlune:

68 Nakoridlartaule Nalegak, Israelib Gudinga, in-nutitane nellipsarlugillo piulingmagit.

69 Piulijoksoarmik pitimattigut kivgame Davidib iglungane,

70 Itsaksoak taimak okarame idluartut nellautaijut kanningittigut:

71 Piulijomavluta kennugijiptingnit, omigijiptalo il-lunatik agganginnit;

72 Nāpkigosungnermiglo sakkertitsilune angajokap-tingnut, angerninelo heiligeojok erkaumavlugo,

73 Angernerilauktaminiglo okarmaringnerminik A-brahamut atātappingnut, tunnutsivigiluta;

74 Piulijauvluta kennugijipta agganginnit kivgartor-kovluta tapsominga innotilluta sivoranata,

75 Ivsornainermelo idluarnermelo, kuviagijanganut.

76 Igvillo nutarak, taijaujomārpotit kōtsingnermetub

nellautaijokottinganik; Nalekab sivorlerijomärpätit apkotiksanga äkiksorlugo,

77 Innutitangillo illitarsitilugit piulijiksamik, ajornermingnit issumangnerungnërtomik.

78 Gudipta omattinget näpkiningninganut, tapsomuna nujub kotsingnermit nellipsarpätigut;

79 Sakkerkovlugolo taipkonunga, täktometunnut tokkublo tachalininganetunnut, ittikkavullo torartilugit apkomut ullapirsartauvionartomut.

80 Nutarärsuglo aglisilerpok, sangidlalarmelo annernerme, innukangitomelunelo, sakkerviksane Israelib kinguvänginut nelliutilerkärtinnago.

KAPITEL II.

Kristusib innulerninga Bethleheme, kippijauningalo, attingalo.

Nutarärsuk Jesuse pitipæt kattimavingmut Jerusalemetonut. Sakkijarningalo kattimavingme Jerusalemetome.

TAIPSOMANE attannersub Augustusib perkojilune (innuit illunatik) attanniovingminetut aglaktaukoveit, (attingit perkutingillo).

2 Aglaktaunek tamanna sivorlerpängolauktok, pivorlo taipsomane Zirenuse attanniotillugo Siriamen.

3 Illunatik iglugaseksoarmingnut aivut aglaktaukujomavlutik.

4 Josefetauk aularivok Galilæamit, iglugasengnit Nazaretemit, Judeamut, Davidib iglugasenginmut, Bethlehemik attelingnut, Davidib iglunganit kinguvänganillo pigame,

5 Aglaktaujomavlune Maria nulliane aiparællugo, tamna singaijok.

6 Tagvanedlutiglo erniviksanga nelliutivok.

7 Erniliaminik ernilivlune, immuserdlugolo annoravinerik, nergjutillo nerchevianut illiva, sinniktarvingme inniksakanginamik assianik.

8 Taipsoma erkane mianersijokarpok nätername nergjutimingnik avalulingmëttunnik mianersijunnik, unnuangotillugo.

9 Ahāglo, Nalekab Engelinget tikkipeit, Nalekablo kaumasinet kaumartidlarpeit; erksidlalerpullo.

10 Engeliblo okautiveit: Erksinase, ahāk, kuvianartoksoarmik okautivapse sillaksoarmiunnut tamainut pilārniartomik.

11 Pivluse manna Piulijok Nalegak Kristuse erniangōngmet, Davidib iglugasenginne.

12 Tamannalo nellunaikutarissiuk, nutarārsuk annoravinernik immusersimmajok, nergjutillo nerchevianut illimmajok naipilārpassse.

13 Tagvainak Engeleme killangmiugaseksoakalauk-pok tapkoa Gude nakoridlarpæt okarlutik:

14 Gude kōtsingnermetok nakoridlartaule, ullapirsautekarle nuname, innungnelo kuvianartokarle!

15 Engelit taipkonanget killalliarmetta, mianersijut ingmingnut okalerput: Manna Bethlehemut ailaukta, pijokalertomiglo tavane tækkojartorluta, Nalekab okautigijanganik uvaptingnut.

16 Tuavilutiglo tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipakit, taimaktauk Nutarārsuk nergjutit nercheviane illimajok.

17 Tækkojarēramitsuk okautigijartorpæt, okautijau-nitik Nutarārsuk tamna pivlugo.

18 Tussartullo illunatik mianersijut okausingit tattaminiariveit.

19 Mariable okautsit tamakkoa tamaita torkorpeit aulalugiblo omættimine.

20 Mianersijut utterivut, Gude nakorilugo kujagidlarpæt tussartatik tækkojattiglo pivlugit taimak okaudjaulauramik.

21 Uvlut sittamaujortolermetta Nutarārsuk kippi-jaungmet, attekartipæt Jesusemik, Engelib taimak taingmago, sulle ananame timinget illuanelerkārtinnago.

22 Uvlut nellintingmetta, Mariab sujungaivinga Mosesib perkojangit malliklugit, nutarārsuk Jesuse takpaunga Jerusalemut āpæt Nalekamut pititsōmavlugo;

23 (Sorlo aglaksimangmet Nalekab perkojanganne: Angutiārsuit kittorngengautit anānaminit annikārtut tunnijeksauvut Nalekamut.)

24 Tunnergutiksettik tunnilugit, sorlo Nalekab per-

kojangingne aglaksimangmet, Taubingnik piarkangniglonēt.

25 Ahāglo, Angutekalaukpok Jerusaleme Simeonemik attelingmik; angullo tamna idluarlunelo Gudemik nalekpok, Israeliblo manniguiniksanganik nerriukpok, Annernerublo ajunginerub innigiva.

26 Annernermut ajunginermut nellojungnērtitaulauktok tokkoniæginerminik Nalekab Kristusinganik tækkokārane.

27 Tamna Annernerub ajunginerub kajungersarninganut Kattimavingmut pivok. Nutarārsuk Jesuse angajokakita āmakko, pinniarutigilugo, sorlo pivangmetta perkojet malliklugit.

28 (Simeonib) tiguva erkisimiardlugo Gudelo nakori-vaokarlunelo :

29 Nalegak, manna ullapirsarnartomut kivget ange-
rarle, sorlo okalauktotit.

30 Ijimmunut piuliklertiksaukojet tækkogapko.

31 Tamna innuit illunatik kēnangita sānginne pi-
jarērtinangne.

32 Kaumajok nellojunnik kaumatsijuksak, innukot-
tivillo Israelitit nakorijeksarijanget.

33 Nutarārsub okautigijauninga Josefib atāteksanget
anānangelo tattammiiarivæk.

34 Simeoniblo saimartipak, anānanganullo Mariamut
okarlune : Ahāk, una orrojutiksaujomārpok, makkijuk-
saujomārlarmelo unnuktunnut Israelib kinguvānginnut,
nellunaikutaksaujomarlunelo akkerartugeksak.

35 (Tarnikullo (Maria piva) kibliktaukōromārpotit sa-
viksoarmut,) unnuktut omættingita issumangit sagvar-
taukovlugit.

36 Arnaktauk nellautajok tagvanenivok Hannamik
attelik, Fanuelib panna, Aserib kinguvangita illanget,
ningiungolertok uigasulaukārdlune uikarlauktok Jahrin-
nik 7 nik.

37 Mannale uigarniojok Jahrekalerdlune 84 nik,
kattimavingmit nulungimariktok, tuksiarnermullo ner-
ringinermullo Gude kivgartorpa uvlullo unnuello ta-
maita.

38 Tapsomatauk Stundeme taipsomane tikkipeit, Nalegak nakoridlarpa, okautigilālo piulijiksamik uttakijunnut tamainut Jerusalemetunnut.

39 Tamaitalo namaksigamikit Nalekab perkojangit malliklugit, ama Galilæamut utterivut iglugasengmingnut Nazaretemut.

40 Nutarārsuk aglissikpok pitsartudlarlunelo annernerme, sillatovaksoadlarlarmelo, Gudiblo saimaninget najoriva.

41 Angajokagik Jahrinne tamaine Jerusalemut aivakup anniviksiorvioleranget.

42 (Jesuse) Jahrekalermet 12 nik, illagællugo takpaunga Jerusalemut aivuk, anniviksiorviub illusinga maliklugo.

43 Uvlullo taipkoa nāngmetta angerarmingmenniglo nukapiak Jesuse Jerusalemit nulungilak, angajokakitalo tamanna nellovæk.

44 Illagilauktamingnulle illaunasugigamiko, uvlok atausek ingeraramik, kenneriartorpæk illamingne illitarijamingnelo.

45 Nenninginamiko, ama Jerusalemut utterivuk kenneriardlugo.

46 Uvlut pingasulermetta, naipipæk kattimavingme iksivajok ajochertuijoksuit akkorngænne, tapkoalo naleklugit appersorpeit.

47 Nalektullo illunatik tattamminiariivæt, sillatuninga kigosingalo.

48 Angajokakita tækkogamiko, koaksarpuk, anānangello okautiva: Ernīk, sōg taimailiorpittiguk? Ahāk, atāteksavit, uvangalo kennilaukpaptigit, kiksarlunnuk.

49 (Jesusib) kiovak: Sōg kennerpittinga? nellovitik, atātama pingit pinniariakarapkit?

50 Kannerle okautingmagik, okausinganik tukkissingilæk.

51 Illagællugiglo tava taununga Nazaretemut aivok, naleluarlugiglo. Okausingillo makkoa tamaita anānanget omamine torkorpeit.

52 Jesuselo sillatulerpalliadlarpok, innumarioler-

palliavlunelo, saimanarsivalliavlunelo Gudeme innungnelo.

KAPITEL III.

Johannes ajochertuilerpok. Jesusib Baptitauninga. Jesusib Kristusib sivorlingita malliktigēninginnik. Anānanget Mariab angajokanginnik.

ATTANNIVIKSUB Tiberiusib attanniotininget Jahringita 15 ningane, Pontiusse Pilatusse attanniokattaumet Judæame, Herodeselo nunab illainangane attanniongmet Galilæame, nukkālo Fillippuse nunab illainangane attanniongmet Ituræame Trachonitisib erkāne, Lisaniasele nunab illainangane attanniongmet Abileneme,

2 Hannasele Kaifasele ajochertuijoksotillugik ; tagva Gudib perkojininga pivok Johannesemut, Zachariasib erninganut, innukangitomētomut.

3 Jordanib erkānut illunānut pivok, ajochertuivlunelo kakkialernerub baptijutānik, idluinerit issumagijaujungnērutiksanginnut.

4 Sorlo nellautaijub Jesiasib okālaningita aglanginne aglaksimmangmet, tamna okartok : Ajochertuijub nippinga innukangitome imāk pivok : Nalekab apkotiksanga ākiksorsiuk, apkoserngillo narrotissigik.

5 Nakset illunatik kipviartaujomārput, kakkello kakkarulaillo illunatik nakkiglijaujomārput, apkoserngillo niungajut narrotitaujomārput, apkoserngillo mannētut mannixidlaraujomārput.

6 Uvingit (sillaksoarmiut) illunatik Gudib piulikleriksaukojanga tækkojomārput.

7 Tagva Innuitt annivigingmatsuk baptitaujomavlutik, Johannesib okautiveit : Kuglugiāngojartose, kia kemmakovāse ningautsimit pijomārtomit ?

8 Atte, Kigililingmik sāgiarluse ablapsamik issumakaritse ; illupsigullo issumaniarase okaromavluse : Abraha atātagivavut. Okautivapse : Ujakkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngititsungnarpa.

9 Ullimaut napartub mimmernanganelerpok; napartut nelliet ajungitunnik paungakangitok kippijauniartok, ikkomamullo egilugo.

10 Innuillo apperivæt okarlutik: Kannok pinniartuksauvita?

11 Kioveit okautivlugit: Maggunnik annoralik tunnilerle pekangitomot, nerkiksaliktauk taimailiormile.

12 Zoellnerittauk tikkipæt baptitaujomavlutik, apperivlugolo: Ajochertuijok kannok uvagut pinniartuksauvita?

13 Okautiveit: Unnunersennik pijomaniarase perkojaujunnit.

14 Sorsuktuksettauk apperivæt okarlutik: Uvagulle kannok pinniartuksauvita? Okautiveit: Innungnik akunaidlarniarase idluitulliaraselonēt akkillertaunise namagissigik.

15 Innuille nerriungmetta, illumatiglo omættingne issumalutik Johannes Kristuseogalloarmangat

16 Johannesib kioveit, illunaita okautivlugit: Uvanga immermut baptipapse; kingunipkulle tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo tapsoma ittiggagutingit singējarlugik. Tapsoma baptitsomärpäse Annernermut ajunginermut ikkomamullo.

17 Poagit tapsoma agganginnēpok, kemmatullivingmelo nættinga sanneromärpa, kakkojeksatsiello kemmatullivingminut kattitsomärpeit, piungitulle ötsomärpeit ikkomamut kammitsuitomot.

18 Assinginniglo unnuktunnik innuit kaiblarpeit okalavigilaitalo.

19 Herodesele Attannit sittamæt illanget, suangadlaraugame (Johannesemut) nukkæt Fillippusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningillo tamaita pivlugit,

20 Tamakkonunga tamainut illaliudlugo Johannes parngnanērsimavingmut pitipa.

21 Taipsomane innuit illunatik baptitaungmetta, Jesusetauk baptitaungmet tuksiarlarmelo, killak angmalerpok;

22 Annernerlo ajunginek (tingmiatut) taubetut akkartok, (Jesusib) känganut pijok; nippelo killangmit pivok,

okartok: Igvit Ernerivagit nægliktara, tamna kuviagi-jara.

23 Jesuse Jahrime 30 ginganēlerpok ernionasugijauvlunelo Josefemut, tamna Elib ernerilauktanga,

24 Tamna Matatib ernerilauktanga, tamna Levib ernerilauktanga, tamna Melchib ernerilauktanga, tamna Jannab ernerilauktanga, tamna Josefib ernerilauktanga,

25 Tamna Mathatiasib ernerilauktanga, tamna Amosib ernerilauktanga, tamna Nahumib ernerilauktanga, tamna Elib ernerilauktanga, tamna Nangib ernerilauktanga,

26 Tamna Maathib ernerilauktanga, tamna Matatiasib ernerilauktanga, tamna Semib ernerilauktanga, tamna Josefib ernerilauktanga, tamna Judab ernerilauktanga,

27 Tamna Johannab ernerilauktanga, tamna Resiab ernerilauktanga, tamna Zorobabelib ernerilauktanga, tamna Salatielib ernerilauktanga, tamna Nerib ernerilauktanga,

28 Tamna Melchib ernerilauktanga, tamna Addib ernerilauktanga, tamna Kosamib ernerilauktanga, tamna Elmadamib ernerilauktanga, tamna Herib ernerilauktanga,

29 Tamna Joseb ernerilauktanga, tamna Elieserib ernerilauktanga, tamna Joremib ernerilauktanga, tamna Matthab ernerilauktanga, tamna Levib ernerilauktanga,

30 Tamna Simeonib ernerilauktanga, tamna Judab ernerilauktanga, tamna Josefib ernerilauktanga, tamna Jonamib ernerilauktanga, tamna Eliakimib ernerilauktanga,

31 Tamna Meleab ernerilauktanga, tamna Menamib ernerilauktanga, tamna Mattathanib ernerilauktanga, tamna Nathanib ernerilauktanga, tamna Davidib ernerilauktanga,

32 Tamna Jessib ernerilauktanga, tamna Obedib ernerilauktanga, tamna Boasib ernerilauktanga, tamna Salmonib ernerilauktanga, tamna Nahassonib ernerilauktanga,

33 Tamna Aminadab ernerilauktanga, tamna Aramib

ernerilauktanga, tamna Esromib ernerilauktanga, tamna Farezib ernerilauktanga, tamna Judab ernerilauktanga,

34 Tamna Jakob ernerilauktanga, tamna Isaakib ernerilauktanga, tamna Abrahamib ernerilauktanga, tamna Tarab ernerilauktanga, tamna Nachorib ernerilauktanga,

35 Tamna Saruchib ernerilauktanga, tamna Ragahub ernerilauktanga, tamna Falegib ernerilauktanga, tamna Eberib ernerilauktanga, tamna Salab ernerilauktanga,

36 Tamna Kainanib ernerilauktanga, tamna Arfagsadib ernerilauktanga, tamna Semib ernerilauktanga, tamna Noab ernerilauktanga, tamna Lamechib ernerilauktanga,

37 Tamna Mathusalahib ernerilauktanga, tamna Enochib ernerilauktanga, tamna Jaredib ernerilauktanga, tamna Malaleelib ernerilauktanga, tamna Kainanib ernerilauktanga,

38 Tamna Enosib ernerilauktanga, tamna Setib ernerilauktanga, tamna Admib ernerilauktanga, tamna Gudib pinga.

KAPITEL IV.

Kristusib öktortauninganik, sälakarninganiglo.

JESUSELE Annernermik ajunginermik illumilik, ama Jordanemit utterivok, Annernerub aitipa innukangitomut,

2 Uvlunniglo 40 nik Satanasemut öktortauvok. Uvlunnelo tapkonane nerringilak; tapkoalo nāngmetta kālerpok kingorngagut.

3 Satanasible okautiva: Gudib Ernerikpattit, ujarak una okautiuk kakkojaulerkovlugo.

4 Jesusible kiova, okarlune: Aglaksimmavok: Kakkojatuinak innub innotigingila, Gudible okausingit tamaita (innotigiveit).

5 Satanasiblo aitipa Kakkamut kingiktomut, Sillaksu- blo attannioningit tamaita tapsomunga sikkungilarnerme attautseme kemmergojautipeit.

6 Okautivlugolo: Makkoa attannionerit tamaita anānauningillo illingnut tunnijomavakka; uvamut tunnijaugmetta, issumamniglo tuunivakka pijomajamnut.

7 Manna tuksiarvigijomagunga, tamaita piksariniarpattit.

8 Jesusib kiovlune, okautiva: Satanase, uvamnit aularit! aglaksimmangmet: Gudemik nalegarnik tuksiarvekartuksauvotit, kissiello kivgartorlugo.

9 Jerusalemullo aularutiva, ālālo kattimmaviub nuvugusinganut, okautivlugo: Gudib Ernerikpattit, kat-tagit;

10 Aglaksimmangmet: Pivlutit Engelinne perkojomärpeit sapputijaukovlutit.

11 Erkisimiartaukovlutillo, ittikkettit apörkonnagit ujarkamut.

12 Jesusib kiova, okarlunelo: Okarsimmavok: Gudemik Nalegarnik òktortuksaungilatit.

13 Satanasiblo oktūtinne tamaita nāgamigit, kemmalaulerpa.

14 Jesuselo annernerub pitsartuninganut ama Galilæamut utterpok, tapsomalo erkānetut illunatik tussaumalerpæt.

15 Illinniarvinginnelo ajochertuivok, nakkorijaulunelo illunainut.

16 Nazaretemullo pivok, innoguijauvingminut, illutsimitut sabbatteongmet illinniarvingmut itterpok, nikkoviporlo attuarsijomavlune.

17 Tagva tunnitsiviolerpok Nellautaijub Jesiasib aglanginnik. Makperamigillo, okautsit ukkoa nellaupeit, aglaksimmajut:

18 Nalekab annerninget najorpānga, taimaimet mingoarlaukpānga, tillilarmalo okautsinik tussarnertunnik okalakovlunga aklujunnut, innuliklerkovāngalo omættelingnik serkomisimmajunnik, parngnanērsimmavingnetullo anniviksangennik kaujutilugit, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiasuktullo kappiasugungnērkovlugit ajorungnērkovlugillo,

19 Nalekablo Jahringanik tussarominartomik okalakovlunga.

20 Aglait pattiktinamigit, kivgamullo tunnigamigit, ingipok. Illinniarvingmetullo illunatik tækkunârpæt.

21 Okarvigilerpeillo: Uvlome aglait ukkoa nellautsilerput siutipsingnut.

22 Illunatiglo kigligiudsivut tapsominga, okausingillo tussarnertut kanninganit annijut tattamminiariveit, okarlutiglo: Tamna Josefib erneringila?

23 Okautiveillo: Illale mattominga okautijomârpappinga: Innuliklerte, illingnik piulidlarit; tattamnar-tunnik angijunnik tussalaurapta Kapernaume? taimai-liorittauk ovane innugoiijauvingne.

24 Okarporle: Ahamarik, okautivapse: Nellautaijok ivlerijaungilak innugoiijauvingmine.

25 Nellagulle okautivapse: Israelittinne uigarnerit unnulaukput Eliase innotillugo, killak parngnanêrsim-matillugo Jahrinnik pingasunnik, takkinniglo ping-asojortunnik, kâkavaksoadlalaungmet nunaksoarme il-lunane;

26 Tapkonangelo attauseñnarmut uigarnermut Sa-reptamiomut Sidonib nunanganetomut, Eliase tillijau-vok.

27 Kallakartullo unnudlalaukput Israelittinne taipso-mane Elisa nellautaijok innotillugo, assianik kallagung-nêrsimmajokangilak, Naeman Siriamiok kissime.

28 Illinniarvingmetullo illunatik tamanna tussarami-tsuk, kanningaumajadlalerput.

29 Nikkovilutik, iglugaseksoarnit pingujarpæt, kak-kab iglugaseksoakarvingetta nuvuklinganullo aularutivæt, tagvanget ejukartitsomavlugo.

30 Akkorngattigulle aularpok.

31 Kappernaumullo pivok, Galilæab iglugaseksoang-itta illanganut, sabbateoleranget ajochertorpeit.

32 Ajochertutingit taipkoa tattamminiariveit, kimna-dlartomik okarmet.

33 Tagvane innuk illinniarvingmetok Satanasemik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

34 Okarpok: Adjei, sulliniarpita illingnut, Jesuse Nazaremiok? asseroriartorpittigut; kinaujotit kaujima-gapkit, Gudeogavit heiligeojotit.

35 Jesusiblo innerterpa, okarlune : Okajuërit, omang-et innungmit annit! Satanasiblo tava orrotipa ak-korngannut, annilarmelo tapsomanget, akkonarnagolo.

36 Illunamasiatiglo erksilerput, okarkattigēklutiglo, okarpullo : Suna una? Annernerit makkojungnartut sōngonermullo pitsartunermullo perkungmagit, nalekpæt annilarmiglo.

37 Pinniarningillo tussaumalerpeit nunab tapsoma erkānetut illunatik.

38 Nikkovilune illinniarvingmit, (annivok) Simoniblo iglunganut pivok. Simonib sakkia (arnak) ōlingnartok-soarmut kannimajok, taimna pivlugo tuksiarvigivæt.

39 Kannilerpa, ōlingnartorlo innerterpa kannimanar-tub tava kemmakpa. Tagvainarlo makkipok kivgartor-lugit.

40 Sekkinek nippimalermet, illunatik kannimajiag-git, sunatuinarnik kannimasiggit āpeit tapsomunga. Aggangminullo tamaita pattikpeit, innulivlugillo.

41 Satanasittauk unnuktunnit annivut, nipliadlarlu-tik okarput : Kristuseovotit, Gudib Erninga. Innerter-lugillo okarkongileit; Kristuseoninga, nellungimatsuk.

42 Kaulermelle, annivok innukangitomut, innuillo kennerpæt, tikkinamitsuglo nokkartipæt kemmaktaujo-manatik.

43 Okautiveille : Iglugaseksoarne assingine okāla-juksaugivunga okautsinnik tussarnertunnik, Gudib na-legauvinganik; tamanna pivlugo tillijauvunga.

44 Galilæablo illinniarvinginne ajochertuivok.

KAPITEL V.

Tattamnartomik mingeritsennik nulluarniartunnik.

INNUGIARTORSUIT igvikliortimatsuk, Gudib o-kausungit tussaromavlugit, immab Genezaretib senniane nængertok.

2 Umiakotuglo magguk Immab kiglinganetuk tækko-vak, mingeriarniartullo niu mavut, nullutjettik error-tor-lugit.

3 Umiakõtub aipanganut, Simonib pinganut ikkivok, kennuvigivalo, immarbikparialakovlugo. Ingidlunelo, innuit ajochertorpeit umiakotomit.

4 Okalajungnêramelo Simonemut okarpok: Immarbikpalerit ittijomut, nullutjesselo ningitissigik, mingeriarkovluse.

5 Simoniblo kiova okautivlugo: Ajochertuijok, unuak navlugo pinnasuarlaukpogut angênarlutalo; okautsille naleklugo nullutjet ningititsomavakka.

6 Taimailioramik, mingeriavaksuit piveit, nulluangillo allikput.

7 Umiakotomiut aipaitik nullorarpeit amuarkattikumavlugit. Kaivullo umiakototiglo usilertorpakit puklivlugik.

8 Tamanna Simonib Petrusib tækkogamiuk, Jesusib ittiganginnut pâmakterpok, okarlune: Nalegak kemmanga ajortoliksövlunga.

9 Koaksarame, illagijannelo illunatik, mingeritjet amuarkattigëktattik pivlugit.

10 Taimaktauk Jakobuse Johanneselo, Zebedæusib ernæk, Simonib pinnasuarkattik (koaksangavuk). Jesuselo Simonemut okarpok: Erksinæk; mattoma kingorngane innungnik pinnasuarniarpotit.

11 Umiakototik sigsamut pitipakit, perkutitiglo tamaita kemmakpeit, malliklugolo.

12 Iglugaseksuit illanganetillugo, ahäk, tagvane angutekarpok kallaliksoarmik. Jesuse tækkogamiuk pâmangavigivlugo, tuksiarvigiva, okarlune: Nalegak pijomaguvit, kallagungnaititsungnarparma.

13 Aggane issakpeit aktorlalo, okarlune: Pijomavunga, kallagungnêrit. Tagvainarlo kallagungnêrsärpok tava.

14 Innerterpalo, assingnut taimak okarniarnæk; ajochertuijomulle ainiarit, tækkotilutillo taipsomunga, tunnergutiksarlo Mosesib tunnerkojanga tunnilugo, kallagungnêrnernik nellojungnêrkovlugit.

15 Anginersamigle tussaumajaulerpok; innugaseksuillo tussaromavlugo tikkipæt, innulijaujomavlugiglo kannimaseringuit tapsomunga.

16 (Jesusele) kemmaklugit innukangitomut aivok, tuk-siarlune.

17 Uvlut taipkoa illangane, ajochertuilerame, Fari-sæerit aglangniglo illissimajut iglugasengnit tamainit, Galilæametunnit, Judæametunnillo Jerusalemillo pijut, tagvane iksivavut. Nalekablo pitsartuninga tapsomanget annivok, tamaita innulivlugit.

18 Ahäglo, Angutit illangit ätsivut angumik tumangajomik aumittine nellajomik akigardlugo; tamnalo ittertinasuarpæt, sānganut illijomavlugo.

19 Itterviksarsinginamitsuglo innungnut, iglub kang-anut majoarput, angmajokullo ningitipæt innangavialo, (innuit) akkorngannut, Jesusib sānganut.

20 Operningit Jesusib kaujigamigit, (tumangajok) okautiva: Innuk, ajornitit issumagijaujungnērput.

21 Aglangniglo illissimajut, Farisæerillo issumaler-put, okarlutik: Kina una okausekarmet akkerartortunnik Gudemut? kia ajornerit issumagijungnērungnarkagit, Gude kissime?

22 Jesusib issumangit mallugigamigit apperiveit: Kannok omættipsingne issumakarkise?

23 Nelliæk okarnermik ajornanginersauva: Ajornitit issumagijaujungnērput? okaudlugolonēt: Makkitit, ar-vertarlutillo?

24 Nellojungnērkovlusele, Innub Erninga pitsartune-kangmet nuname ajortoērutsinermik, tumangajomut okarpok: Okaupagit, makkitit, aumittitit pikit angerar-lutillo.

25 Tækkoannelo makkisarpok, aumittinelo nellavigi-lauktanne tigulugit, Iglominut angerarpok, Gudelo nako-ridlarpa.

26 Illunatiglo tattamminiarpud, Gudelo nakoridlarpæt, erksidlalilarmiglo okarpud: Uvlome tattamnantunnik tæk-kolauktogut.

27 Mattoma kingorngane annigame Zoellnere Levise-mik attelik tækkova, tunniorkaivingme iksivajok, tamna okautiva: Mallinga.

28 Nikkoviporlo, tamaita kemmaklugit mallikpa.

29 Levisiblo iglomine nērkiksalliudlarpa, Zoellne-

rillo assingillo unnuktut iksivakattigivæt nerrima-vingme.

30 Aglangniglo illissimajut, Farisæerillo, illinniartingit avamudlarvigilerpeit, okautivlugit : Sõg Zoellnerit ajortulliantullo nerrekattigivissigik immerkattigilugillo ?

31 Jesusiblo kioveit, okautivlugit : Atsuilit inmulijikariakangilet, kannimajulle kissimik.

32 Ajortuggit kaikojartorlaukpakka, ablatsamik issu-makarkovlugit, idluartut pinagit.

33 Okautivælle : Sõg Johannesib illinniartingit unnuktunnik nerringipakkæt, tuksiarlarmiglo unnuktunnik, taimaktauk Farisæerit illinniartingit ; illinniartittille nerrivut immilarmiglo ?

34 Okautiveille : Nullianiktomut tikkitut uksak taipkoa najortigitillugo, nerrititaililugit ajorpasse ;

35 Nelliutsomärporle, uksamik aksartauvinget, tagva nerringipangniarput.

36 Adsiujunnik okautiveit : Annotatokak illarniængilæt nutämik illaksamik ; nutáb allingmago nutaungitok, illartårlo idluanginivok nutaungitomot.

37 Weinelo nutäk immerkautinnut nutaungitunnut immertutingilæt ; weinib nutáb alliktorniarmagit immerkautit, weinelo kovituinarniarpok, immerkautillo asserorlugit.

38 Weinele nutäk immerkautinnut nutānut immer-tutijeksauvok, taimak tamangnik asserojuikattigēkpuk.

39 (Weinemik) nutaungitomik immilauktok, killanāngilak nutämik ; okarame : Nutaungitok mamarnersauvok.

KAPITEL VI.

Apostelinnik 12 nik Kristusib annerosungninganik.

TAIPSOMANE perortut kakkojekset Jesusib apkotigingmagit sabbateme sivorliub tugliane, illinniartingita singailit nutsulerpeit, aggangmingnullo aksaliklugit nerriveit.

2 Farisæerille illangetta okautiveit : Sõg pinniarpise, Sabbateme pijeksaungitomik ?

3 Jesusib kioveit, okautivlugit: Tamattominga attu-arsilaungilasse, Davidib illiorninganik kālerame illagijannelo?

4 Gudib iglunganut itterame, kakkojet tækkojekset figuveit, nerrilarmelo, illaminullo tunnijilune, nauk tamakkoa ajochertuijut kissimik nerrilugit perkojaungmetta.

5 Okautiveillo: Innub Erninga sabbatemuttauk nalegauvok.

6 Sabbatib assiane illinniarvingmut ittermet, ajochertuiniardlune. Innukarporlo tagvane, tapsoma aggangit tallerpit tokkungajunnik.

7 Aglangnigle illissimajut, Farisæerillo nautsertorpæt, Sabbateme innulidlarniarmangago, passitiksakaromavlutik tapsomunga.

8 Issumangille kaujimagamigit. innungmut tokkungajunnik aggalingmut okarpok: Nikkovilutit tamaunga pīt. Taimnalo nikkovilune tagvunga pivok.

9 Tagva Jesusib okautiveit: Apperivapse, sabbateme sumik sullijuksauvita, ajungitomiglonēt, ajortomiglonēt, innuk piulilugolonēt asserorlugolonēt?

10 Avaminetullo tamaita tækkoserpeit, innuglo tamna okautiva: Aggaktit issakit. Taimailiorpok. Tagva aggangit ākiktaulerput iglungititut kannoētsungnērlutik.

11 Tapkoale kevilutik issumalulerput; okarkattigēlerlutiglo kannok (Jesuse) pinniaromavlugo.

12 Uvlunele taipkonane kakkamut majorarame tuksiariartordlune, unnuak nāva Gudemut tuksiarlune.

13 Kaulermello, illinniartinne kaikoveit, tapkonangello 12 it anneriveit, tapkoa tailerlugittauk Apostelinik:

14 Tamedsa (atingit) Simon, Petrusmik taiva, nuk-kālo Andream, Jakobuselo, Johauneselo, Fillippuselo, Bartolomeuselo,

15 Matheuselo, Tomaselo, Jakobuselo, Alfeusib erninga, Simonelo Zelotesmik attelik,

16 Judaselo, Jakobusib nukkā, Judaselo Ischariote, pititsijok (Jesusemik).

17 Taipkoa illagivlugit attarsalerpok, naternamut pivlune, illinniartigaseit, innugiartoksuillo Judeab nunganganētunnit tamainit, Jerusalemillo, Tirusiblo Sidoniblo, immab erkængnētunnit,

18 Tagvane kattimmajut tussaromavlugo, innulijaujomavlutiglo tapsomunga kannimaserminnit, annernerullo makkojungnartunnut Kappiasuktitaujut, pijungnērtitauvut.

19 Innuillo illunatik aktorasuarpæt; pitsartunek tapsomanget anningmet, tamaitalo pijungnērtipeit.

20 Illinniartinnelo ijiminut tækkunālerpeit, okarlune: Pilloridlarpose aklujose, Gudib nalegauvinga pigilerapsiuk.

21 Pilloridlarpose ovane kâktose; (Gudib idluarningarut) illummertaujomārapse. Pilloridlarpose ovane kugviortose ijoromārapse.

22 Pilloridlarpose, innuit omigikpasse, aviluselo, suangadlarppasselo, attisselo tainerlukpattigik ningaktotitut, Innub Erninga pivlugo.

23 Kuviasugitse kiggertarluselo; akkiksasse angidlaromārmet killangme. Sivorlingitatauk taimailioriveit Nellautaijut.

24 Kiglormut, kappianamēk akluitose; mannigortiksakarungnērapse.

25 Kappianamēk, pekaluartose; kâgomārapse. Kappianamēk illipse, ovane ijudlartose; keadlarluse oggnadlaromārapse.

26 Kappianamēk illipse, innuit illunatik ānanāmik okautigikpasse. Taimaktauk sivorlingita imailiveit nellautainerluktut.

27 Uvangale okautivapse, illipse nalektose: Omigijisse nægligissigik; illipsingnik omisuktut ajungitulliviginiarsigik;

28 Illipsingnut okausiluktut saimartissigik; illipsingnik kiksartitsijut, tuksiarutissigik.

29 Ulluakut erksārtauguvit, igloatauk mannilermigiuk; ulliksoarniglo aksārtauguvit ullitauk pigiliuk.

30 Illingnit sumik tuksiartok, tunnitsivigiuk; perku-tingniglo aksārtauguvit, utterkojeksaringilet.

31 Sorlo illipse pinniarviojomagapse innungnut, taimaktau k pinniarvigissigik.

32 Nægligijisse nægligijatuarigupsigik, kannok kujagijaunajarpise? Ajortulliartuttauk nægligijittik nægligiveit.

33 Pitsiartipsingnullo pitsiarkattarupse, kannok kujagijaunajarpise? Ajortulliartuttauk taimaitsainarivut.

34 Illipsingnut uttertitsilarniartut attarsiartikupsigik, kannok kujagijaunajarpise? Ajortulliartuttauk attartortisingmetta ajortulliartunnut, taimaikuarënik uttertitsiviojomavlutik.

35 Tamanna pivlugo omigijisse næglingniarsigik; pitsiarluselo attarsiarkisititse, sumik nerriugutiginago; akkiksasse angidlaromärpök tagva, kötsingnerublo kittorngarijomärpäse. Tapsoma avagingmagit kujalingitut ningaktullo.

36 Tamanna pivlugo nãpkingnitse, sorlo Atâtase napkiniktotõngmet.

37 Passiklerniarase, tagva passijauniænginivose. Erkartuiniarase, tagva erkartortauniænginivose. Issumakarvekarungnëritse, tagva issumakarviojungnërivose.

38 Tunnijitse, tunnitsiviojomärivose. Oktumik tættætomik, nakkittersimmajomiglo, aulajomiglo ullipkittartomik kinnermillitsomärpäse. Oktutipsingnut ôktorviojomärivose.

39 Adsiujunniglo okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotãgut tessiorungnarpauk? tamangnik kattengniængilæk ittersamut?

40 Illinniartok ajochertortiminit anginersaungilak; ajochertortimitut ikune tagva namaksivok.

41 Kattanguvit ijinget sukkiuta sõg tækkoviuk, ikãglo ijingnetok malluginago?

42 Kannorlo kattangutingnut okarungnarpît: Ovatsiaro kattangutiga, sukkiutit ijingnit përomavara; igvillo nangminek ikãk ijingnetok mallugingilet? Takkormortotit ikãk ijingnit përkãruk, kingorngagut kattanguvit sukkiuta përasuaruk.

43 Nappartokangimet ajungitomik, ajortomik paungakartomik; nappartokanginivorlo ajortomik, ajungitomik paungakartomik.

44 Nappartut illunatik nellonangilet paungamingnit. Feigit pējarniængileit Dornenit, paungellonēt weiniggitt kattorsorniænginiveit okpingnet kakkilautilingnit.

45 Innub ajungitub, ajungitut sagvarpeit omame tættætjutinginit ajungitunnit; Innublo ajortub, ajortut sagvarpeit, omame tættætjutinginnit ajortunnit. Omættib tættætjutinginnik kannek okajöngovok.

46 Sög Nalekamik, Nalekamik taivissinga, nalengnagillo okausikka?

47 Uvamnut pijok, okausikkalo tussarlugit naleklugillo, tapsoma adsigijanganik kaujiticsomavapse.

48 Adsigiva innuk igloliortok, tapsoma nuna itterselliorlugo illutujomik, tungavilerpa kairtomut. Immerle kutjermet, iglo kögub suppivigiva, aulatjarungnarnagolo kairtomut tungalermet.

49 Tussartuble, mallingitublo adsigiva innuk igloliortok nunamut tungaviktarnago; kögub akkingmivigidlar-mago, tuavilune ochovok, iglo tamna angijomik assero-dlarlugo.

KAPITEL VII.

Uigarnerub erninganik, Kristusib makkititsininganik.

OKALANINELE innuit sanginne nāgamigit, Kaper-naumut aivok.

2 Sorsuktuksello angajokangita illangeta kivganga erdligijanga, kannimajok tokkokasaklune.

3 Tamnale Jesusemik tussaumalerame, Judit angajokangit tuksiariartorkoveit, (Jesusemik) kivganganik innulikleriartorkovlugo.

4 Ipkoale Jesuse tikkinamitsuk, katsungailutik tuksiarvigivæt, okarlutik: Tamna pijariakarpok taimailiorvigilugo.

5 Innukattivut næglingmagit, illinniarvivullo, senna-laungmago.

6 Jesusiblo tagvunga illagiveit. Iglunga kaglilerma-tsugle, sorsuktukset angajokangeta illanarijanne illangit okariartorkoveit: (Jesusemut) Nalegak tagvungarasuar-næk, nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut.

7 Taimak pivlugo nellopkotivungalo illingnut kainer-

mik; okarille okautsemik attautsemik, taimik kivgara pijungnailärpok.

8 Üvangatauk innugama attannelik, kivgakarlamalo sorsuktuksenik, illangenut okaruma: Ailerit, aigivok; ama illangenut, kait, kaigivok; kivgammullo, sennalauruk una, sennava tagva.

9 Tamannale Jesusib tussaramiuk, tattaminiariva, keviarlune innuit malliktinne okautiveit: Okaupapse taimak angitigijomik okpernermik nachvalaungitunga Israelittinne.

10 Tillilauktangillo iglunganut tikkinamik, kivgak kannimalauktok pijungnērtok naipipæt.

11 Mattoma kingorngane iglugasengnut Nainemik attelingnut aivok; illinniartingillo unnuktut, innugaseksuillo illagivæt.

12 Iglugaseit ittervinget tikkilermago, ahāk, tokkungajok akkigarlugo annitipæt, tamna anānanget ernetuariva, uigarniolarmelo; innugaseksuillo illagivæt iglugasengnit.

13 Nalekablo tækkogamiuk illapsugidlarpa, okautivlugolo: Keanæk!

14 Kannilerlugolo iklervik aktorpa, akkigartullo nukkarput. (Jesuselo) okarpok: Nukkapiak, okaupagit, makkikit!

15 Tokkungajorlo makkipok, okalilarmelo. Anānanganullo tunniva.

16 Illumatiglo erksilerput, Gudelo nakoridlarpæt, okarlutik: Nellautajoksub tikkipätigut, Gudiblo innuttanne nellipsarpeit.

17 Okautsillo tamakkoa tapsominga tussaumajaulerput Judæame illunane, nunennelo avalinginne illunaine.

18 Tamakkoa tamaita Johannesemut illinniartingita unipkautigiveit. Illinniartingne magguk kaikovak,

19 Taipkoalo Jesusemut tillivak, apperijaukovlugo: Tamnauvīt tikkituksak, assingniglonēt nerriugijeksakar-pita?

20 Angutigle taipkoa (Jesuse) tikkinamikko, okarpuk: Johannesib baptiterijub tillivätiguk illingnut, apperijaukovlutit: Tamnauvīt tikkituksak, assingniglonēt nerriugijeksakarpita?

21 Stundemele taipsomane kannimajut āniajullo unuktut innuliveit, annernerillo idluitut annitipeit, tautungitullo unnuktut tautuktidlugit.

22 Jesusiblo kiovak, okautivlugik: Johannese ama okautsertortikko, tækkojaptingnik, tussartaptingniglo: Tautungitut tautulerput, tussiætut pissulerput, kalladlartullo kallagungnērput, tussilārtullo tussalerput, tokkungajut makkiput, aklujullo okautsauvut okautsinnik tussarnertunnik;

23 Pilloridlarporlo sinnaungalungitok uvamnik.

24 Johannesible tillijæk uttermennik, Jesuse okalerpok innungnut Johannesemik, okarlune: Innukangitomut suna tækkojartorpissiuk? iviksoak annorib aulatanga sunatuinarnut?

25 Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Innuk annorāriktok? Ahāk, annorāriktut ikligijamingnullo iunoniartut, attannersuit iglunginne-itsōngovut.

26 Sunalonēt anniluse tækkojartorpissiuk? Nellautajjok tækkojomavissiuk? Illa, okautivapse, nellautajjomit anginersaujok.

27 Taimnaujok aglait okautigijanget: Ahāk, Engeliga kēnavit sivornganut tillivara, apkotiksarnik sivunerne ākiksoijuksak.

28 Okautivapsele, arnenit erniangomajut akkorngæne, Johannesemit Baptiterijomit nellautajjokangimet anginersaujomik; mingnerle, Gudib nalegauvingane, anginersauvok taipsomanget.

29 Innuillo nalektingita illunatik, Zoellnerillo Gude nakoridlarpæt, baptitauniardlutiglo Johannesib Baptijutānut.

30 Farisæerille, aglangniglo illissimajut Gudib perkojuinga nachogivæt ingmingnut, baptitaujomanatiglo tapsonunga.

31 Nalegarle okarpok: Innuit ukkoa kimut adsiuteksarivakka? Kimiglonēt adsēkarpæt?

32 Sorutsit adsigiveit niuervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut okarlutik: Nipsausiarvigilauktapse, okigēseromangitosele; kiksarnartomiglo okautilauralloarpapse, keajomanasele.

33 Johannese Baptiterijok tikkitok, kakkojartoranelo, weinemiglo immingimet ; Satanasekartok okartose.

34 Innub Erninga tikkisimmavok nerrilarmelo, immilarmelo ; tagva okarpose : Ahâk, innuk una nerretojoksoak, Weinmiglo immetojoksoak, Zoellnerit ajortulliartullo illannarijinet.

35 Gudible illissimmaninga idluarijaujariakarpok kitorngaminit.

36 Farisæerille illangeta innapa nerrekattikumavlugo. Farisæeriblo iglunganut itterpok, nerimävingmullo ingipok.

37 Ahäglo, arnak tagvane iglugaseksoarnetok, ajortulliartoksoak. Farisæerib iglungane Jesusemik ingitomik nerrimävingmut tussarame, ermgusiärsuk mingoarutiksamik (tippegiktomik) immalik tikkiutiva,

38 Ittiggangitalo tunnuænnut pivok, kealarmelo, kugviminullo ittiggangit mitsuktilerpeit, [nutseminullo allartilaita,] ittiggangillo kunnikpeit, mingoarlugillo tippegiktomut.

39 Farisæerible nerrijartorkojinet tamanna tækkoga-miuk, illumigut issumalerpok, okarlunelo : Una nellautaijögune, arnak una aktortine kaujimanajaralloarpa, ajortulliartoksöngmet.

40 Jesusib kiova, okautivlugo : Simon, okausiksakar-punga illingnut. Taimnale okarpok : Ajochertuijok, okarit.

41 Kēnaujennik taungniartok maggungnik tammak-kisimajikarpok aipanga kēnaujennik 500 dinik, aipangale kēnaujennik 50 ginik.

42 Akkiksakalungimennigle, akkilerkojungnērpak. Atte, okarit, taipkoa nelliakita nægliginersariniarpauk ?

43 Simonib kiova, okarlune : Issumavunga, unnunersennik akkilēkojungnērtanget. Jesusible kiova : Idluar-tomik erkartuivotit.

44 Arnamullo sādlnune, Simonemut okarpok : Arnak una tækkoviuk ? Iglungnut ittertunga, immermik ittik-kama ubvautiksanganik tunnitsivigilaungilarma ; omale ittiggakka kausertilaukpeit kugviminut, nutseminullo allartilaita.

45 Igvit kunnilaungilarma ; omale itterame, sorærane ittiggakka kunnikpeit.

46 Igvittauk niakora napartub orksuanik ningoanginivet ; omale ittiggakka mingolaukpeit tippegiktomik.

47 Tamanna pivlugo okaupagit : Ajortunnit unnuktunnit issumagijaujungnærnekarpok, angijomik næglilaurame ; ikkitunnille issumagijaujungnærnekartok, mikijomik næglikpok.

48 Arnamullo okarpok : Ajornitit issumagijaujungnærput.

49 Tagva nerrekatingit illumikut okalerput : Kina una, ajortunniktauk issumangnerungnærtitsijok ?

50 Arnamulle okarpok : Okpernivit ikkajorlaukätit ; ullapirsautekarluttillo aularit !

KAPITEL VIII.

Adsiujomik karngasoijomik.

MATTOMA kingorngane arvertarpok iglugaseksoatigut niuerviktigullo, okautsit tussarnertut Gudib nalegauvinganik okautigivlugit, ipkoalo 12 it illagivæt.

2 Arnello illangit, pijungnærtitangit annerneälungnit kannimasinnillo, taimna Maria, Magdalenamik taijak, Satanaseërotitaujok 7 nik.

3 Johannalo, Kusab, Herodesib pimaklertinget nulia, Susannalo, assingillo unnuktut, taipkoa perkutimngnit tunnijjut tapsomunga.

4 Innugaseksuit kattilermetta iglugaseksoarnillo tamainit katsungaitomik nellipsarmatsuk adsiujutigut okautsilerpok :

5 Karngasoijok karngasoijartorpok karngasutiminik ; karngasoitillugolo apkosinermut illangit kattekput tulle-rajartauvlutiglo, tingmitsello killaub attänetut pukkumalukpeit.

6 Illangillo Kairtomut (ivsorluktomut) kattekput ; nuileramiglo kunnulersarput, iptekanginamik.

7 Illangillo kattekput okpit kakkilautiggitt akkorngænnut, okpille kakkilautiggitt peroramik tokkopeit.

8 Illangillo kattekpūt ivsoriktomūt nunamūt, nuilerpūt perorlutiglo, karngasutiksakalerpūt 100 dinnik. Taimak okarame, niplialerpok: Tussajungnik siutelik tussarle!

9 Illinniarthingitale apperivæt, okarlutik: Adsiujok una kannok tukkelik?

10 Kioveille: Illipse tunnitsiviovose killaub nalegauvinget nellonarninganik kaujimakovluse; assisele okautsauvut adsiujunūt, tækkogalloarlugit tækkonatiglo, tussaralloarlugit tussaratiglo.

11 Tamannale adsiujub tukkinga: Gudib okausingit karngasutiksauvut.

12 Apkoserngub sennianetut; tapkoangõvut tussartut tamakkoninga, kingorngane Satanasib tava okautsit pējariartorpeit omættinginnit, okperkonnagit pillorik-titaukonnagillo.

13 Kairtometulle, tapkoangõvut, tamakkoninga tussarunik kувiasungnermut illelliorpūt; tapkoale amakangilet, annikitomik okperpūt, kappianartokalerangelle kattekpūt.

14 Okpille kakkilautiggit akkorngænnut kattektut, tapkoangõvut, tamakkoninga tussartut, innotsib siarklernarninginne, akluitsomaninganelo, ikliguninganelo pijut, ippidllarpullo, sullugainertaratiglo.

15 IvSORIKTOMULLE pijut, tapkoangõvut, okautsinnik tussartut, torkorlugillo omamingne idluartome, sulluguinertarlutiglo kennuēnermut.

16 Ikkitsijokangilak nenneroamik, kattaujab iksivautablonēt attānūt illivlugo; nennergoable inninganūt illiva, ittertunnūt tækkojaukovlugo nennergoak.

17 Sagvangitokangilak sakkertitauniængitomik, angigutsutekangilarlo kaujijauniængitomik.

18 Tamanna pivlugo tussartasse tussätsiarsigik. Pekartok, tunnitsiviojomārpok; pekangitorle aksartauniarpok pekarasugijaminik.

19 Anānangale kattangutingillo tagvunga aivut, tikkitsungnanglælle innuit pivlugit.

20 Illangitalo okautivæt: Anānavit kattangutivillo sillatānetut tækkojornavātit.

21 Kiowlune okautiveit: Anānaga kattangutikkalo tapkoangōvut, Gudib okausinginnik tussartut, malliklugillo.

22 Uvlut illanginne, illinniartinne illagællugit umiakotomut ikkigame okautiveit: Immab akkianut ikārta. Avalekput tava.

23 Umiaktoleramiglo (Jesuse) sinnisilerpok. Ulajutseradlalerpok immane, maggillo umiakotok ittibusavlugo pivæt, nangiadlarlarmiglo.

24 Tagva kannilerpæt tuppardlugolo, okautivæt: Ajochertuijok, ajochertuijok, sutērpogut! Tagva makkipok, annorelo, immab mallidlarningillo innerterpeit; sorērpullo ikubliallarmelo.

25 Okautiveille: Okpernise nauk? Tapkoale erksidlarput, tattamminiarlarmiglo ingmingnut okarput: Kina una? Innertermagik annoriblo immarbiublo, nalekpæk.

26 Umiakotokullo ingeravut Gadarenerit erkānut pilutik, Galilæab akkianetomut.

27 Niungmello nunamut, angutib nellaupa igluga-seksoarnit pijub, satanasenik illumiktub itsanit, annorāmiglo attungilak, iglomelo kikkajuitok, illuverne kissiane.

28 Jesusele tækkogamiuk, nipliadlarpok, pamangavigællugolo nippekortovlune okarpok: Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerōjub Erninga? Tuksiarpagit kappiasuktiniarnanga.

29 Annernek makkojungnartok annekungmago innungmit tapsomanget; akkunērtoksoarmik kappiasuktilaungmago. Kellersortaulaukporlo kellaumgujennut, parngnanērsutinullo, kellersutille kiktoraveit, Satanasiblo aularutiva innukangitomut.

30 Jesusiblo apperiva, okarlune: Kinauvīt? Ki-ovok: Legionemik; (attekarpunga) Satanasit unnuktut pullamavigilaungmatsuk.

31 Tuksiarvigivæello, ittijomut aulartitaujomanatik.

32 Tagvanele kuingēngigaseksoakarpok nerrijunnik kakkame. Tuksiarvigivæello, tapkonunga pullarkojaujomavlutik. Perkoveillo.

33 Satanasit tava annivut innungmit tapsomanget,

kuingēnginnullo pullavut; kuingēngigaseksuillo pangalikutik ijukadlarput immanut, ippivlutiglo.

34 Mianersijulle tamanna tækkogamitsuk, kemmāvut, iglugaseksoarmiunnut, iglugasengmiunnullo tamanna okautigijartorpæt.

35 Tagva tækkojartoramitsuk tamanna, Jesuse tikkipæt, innuglo satanaseērodsaujok naipipæt, annoraljalertok sillatōvlune iksivajok Jesusib ittiggangita sāngane; erksivlutiglo.

36 Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, Satanasekalauktub pijungnērtitauninganik.

37 Innugaseksuillo Gadarenerit illunamasiatik, tamatomalo erkanetut tuksiarpæt, kemmaktigijomavlugo, erksidlaramik. Umiakotomut ikkivok uttermilunelo.

38 Angutible satanaseērodsaujub tuksiarvigiva, najoromavlugo. Jesusible aularkova, okarlune:

39 Iglungnut angerarit, pitsiarvionīllo Gudemut okautigileruk. Aularporlo, iglugaseksoarne tamaine okalālerpok, pitsiarvionerminik angijomik Jesusemut.

40 Jesuse uttermet, innuit illelliorpæt, illunatik uttakigamitsuk.

41 Ahāglo, angut Jairusemik attelik, illinniarviub angajokangita illanget, Jesusib ittigganginnut pamangajartorpok, tuksiarvigilugolo, iglominut itterkova.

42 Panetuakarame, Jahrelingmik 12 nik, tamna tokkokasakpok. Tagvungalo (Jesuse) aitillugo innugaseksuit igvikliortipæt.

43 Arnarlo, Jahrinnik 12 nik aukatsainartok; tap-soma perkutinne tamaita nungulaukpeit āniasiorinnut, pijungnaititaujungnangilarlo, kimullonēt.

44 (Jesusib) annoranget sinnagut āktoriartorpa tunuanit; tagvainarlo aunga kigikpok.

45 Jesuselo okarpok: Kia āktorpānga? Illunatigle missiarmetta, Petrusē najortingillo okarput: Ajocher-tuijok, innuit tettidlalarpillo igvikliortipātīt; igvillo okarpotit: Kia āktorpānga?

46 Jesusele okarpok: Aktortauvunga; missigigapko, pitsartunek uvannit anningmet.

47 Tamannale Arnab āngigutjutigijungnanginamiuk, sajuklune pamangavigijartorpa, innuit illunatik tussar-

tillugit unnipkarpok, suna pivlugo aktorlauramiuk, pijungnērsarnerminiglo.

48 (Jesusib) okautivale: Panniga mannigolerit okpernivit pijungnērtipātīt, ullapirsautekarlutillo aularit.

49 Sulle taimak okartillugo, illinniarviub angajokanget kivgangita illanget tikkipok, okautilālo: Pannit tokkovok, Ajochertuijok sullitiniarnago.

50 Tamannale Jesusib tussaramiuk, kiova, okautivlugo: Erksiniarnæk; okpertuararit, kannoētsungnailārpok, tava.

51 Iglunganulle itterame, assingit itterkongileit, Petrusē, Jakobuselo, Johanneselo, niviarsiablo atātanga, annānangalo kisseta.

52 Illunatigle keavut, ogguarivlugo. (Jesuse) okarpok: Keanase; tokkungilak, sinnikporle.

53 Ijoridlarpælo, tokkojomik nellungikallooramik.

54 Tamaitale annitipeit, aggangittigullo tiguva, nipliarlunelo okarpok: Niviarsiak makkitit.

55 Annerningello uttervigiva, makkisarlunelo. Nerititaukovalo.

56 Angajokæglo tattamminiadlarpu. Innerterpagle, okalakonnagit innungnut tamattominga.

KAPITEL IX.

Aposteliminik Kristusib tilliklerringanik.

ILLINNIARTINNELE 12 it kaikolerpeit, Pitsartunermik nalegaunermiglo Satanasinnut tamainut tunnitsivigiveit, Kannimasinniglo innuliklerungnarkovlugit.

2 Okariartorkoveit Gudib nalegauvinganik, kannimajunniglo innuliklerkovlugit.

3 Okautiveillo: Ingerarluse sumiglonet neksartuksaungilase, ajaupiamiglonēt, ikpiārsungmiglonēt, kakkojenniglonēt, kenaujenniglonēt; maggungniktauk anno-rakartokartuksaungilak.

4 Iglomut itterupse tagvanetitse, aulakārased tagvanget.

5 Illangitalo illellioromangippasse, annititse tagvang-

et iglugaseksoarnit, ittikkapselo sanningit aglæt kattera-sigik, nellojungnerutiksangimmut.

6 Aularput tava, iglugaseittigut ingeralutik, okautsin-niglo tussarnertunnik okälavut, kannimajullo innulidlar-peit illunane.

7 (Jesusib) pinniarninginnik Herodese, nunab illai-nangane attannek tussaumalerpok; issumamigullo issu-majälerpok Johannese tokkungajunnit makkisimmajok, illangita okautigingmatsuk;

8 Illangille, Eliase tækkotitak okarput; illangille nellautaijotokaverngit illanget makkisimmavok.

9 Herodese okarpok: Johannese niakoërtautilauk-para; taimnale kinauva, tussaumajara imaitomik? Tai-mak pivlugo tækkojomadlariva.

10 Apostelit uttermigamik, tapsomungalo okautigi-veit tattamnartitetik. Ingminullo pitilugit aularpok in-nukangitomot, iglugaseit Betsaidamik attiggit erkänut.

11 Innulle tamattominga mallugosukamik, mallikpæt; kaikovlugit okautiveit Gudib nalegauvinganik, innulijau-jariakartullo innuliveit. Uvluklilermelle,

12 Tagva 12 it tikkipæt, okautivlugo: Innuitt makkoo aularlit, niuervingnut avalingnetunnut iglugasengnullo sinniktarviksarsiorokovlugit nerkiksarsiniarlutiglo; tama-ne innukajuitomēnaptä.

13 Okautiveille: Illipse nerkiksamik tunnitsivigissi-gik. Okarput: Tellimainarnik kakkojekarvogut, ming-eriængniglo maggunnik; innugaseksuit ukkoa nerkik-sanginnik pissiniariartortuksaugupta kissiane.

14 (Innuitt 5000 diongmetta) Illinniartiminulle okar-pok: Ingilit tunnulerëkterdlutik, ingmikordlutik 50 it amatauk 50 it.

15 Taimailiorput tava, illunatiglo ikterput.

16 Tagva ukkoa kakkojet tellimet, mingeriæglo taip-koa tiguveit, killangmullo ärlorpok, kujalivlunelo avgor-peit illinniartiminut tunnivlugit, mannijerkovlugit innung-nut.

17 Illunatiglo nerrivut, kängungnërlutiglo, amiakullo kattorsorpeit, amäksuit 7 it tættælugit.

18 Kissimeolerlune tuksiarame, illinniartingita kissi-

mik najormatsuk ; apperiveit okarlune : Innuit kinausugivānga ?

19 Kioväet, okarlutik : Illangita Johanneseosugivātit, Baptiterijok ; illangitale Eliaseosugivātit ; illangitatauk nellautajut innutokaverngit illanget makkisimanasugiväet.

20 Okautiveille : Illipsele kinausugivissinga ? Tagva Petrusib kiova, okarlune : Gudib Kristusingaõvotit.

21 Innerterpeille perkojilunelo okaudjikonnagit kimik tamattominga.

22 Okarporlo : Innub Erninga āniatitaujariakarpok sulle unnuktunnik, angajokaijennullo ajochertuijoksoarnullo aglangniglo illissimmajunnut ajektortaujariakarpok, tokkotaulunelo, uvluglo pingajuængne makkitsomārivok.

23 Illunaita okautiveit : Uvamnik malligomajokarpok, issumaminik ivlersinane, senningajuliksaminik uvlut tamaita nangmarle, malliklungalo.

24 Innoserminik ivlersijomajub, assiojijomārpa, inno-serminigle assiojijub pivlunga, assiojiniængila.

25 Innublo suksarivauk, sillaksoak illunāt piksarsio-galloaruniuk, ingminiglo assiogune, ingminiglonēt asserorune ?

26 Uvamnigle okausimniglo kangusuktok, tamnatauk Innub Erninget kangugijomārpa, tikkikune ānanauner-mine, Atātamelo, Engelillo ajungitut (ānanauninganne).

27 Ahamarik okautivapsele : Nængertut ovane illangita tokko õngniængilæt, Gudib nalegauvinganik tækko-kāratik.

28 Tamattoma okalanerme kingorngane, uvlut sitta-maujortolermetta, Petruse, Johanneselo Jakobuselo ingminut pitilugit, kakkamut tuksiariartorpok.

29 Tuksiartillugolo, kēnanget tautua ablatsaulerpok, annorāngalo kakkorsidlarlune keblariktoksölerpok.

30 Ahāglo, angutik magguk okarkattigivæk, tapkoa Moses, Eliaselo.

31 Ananauvaksõvlutik sakkertuk, okālalutiglo, nāgga-serninganik namaksitiksanganik Jerusaleme.

32 Petrus ele illagijannelo uerngarnermut sinnilerput. Tuppakamigle, kaumaninga tækkovæt, angutiglo tapkoa magguk sennianetuk.

33 Tapkoalo kemmangmakko, Petrus e Jesusemut okarpok: Ajochertuijok, tamâne-itsainarominarpok, pingasunnik igloliorta, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. Okautsinele kaujimangileit.

34 Taimak okartillugo, nuvujak kaivok, ulliklugillo, koaksarpullo nuvujab illingmagit.

35 Nippelo nuvujamit pivok, okartok: Tagga Ernera, nægliklara, tamna naleksiuk.

36 Nippe tussaramitsuk, Jesuse kissiet tækkovæt. Angigutsilerpullo, okaratik tækkojamingunik uvlunne taipkonane.

37 Uvlub aipangane, kakkamit attersärmetta, innugaseksuit pachrearpeit.

38 Ahäglo, angut innuit akkorngænnit, niplialerpok, okarlune: Ajochertuijok, kennuvigivagit ernera tækku-nålauruk, ernetuarigapko.

39 Ahāk, annernerub (ajortub) tigulerangago, tuavilune niplialerpok, aulajartidlalerangago kappoalidlarpak-pok, aulajartidlalaurangamiuglo, keta kemmalerpakpa.

40 Illinniartitillo kennuvigilaukpakka, annititauk-
vlugo, ajorpælle.

41 Tagva Jesusib kiova, okarlune: Tata! ukkoa ok-pingitut mumiksimmajullo kinguvångukattigēt, kannok sivitutigijomik najoriakarpapse, kennuēvigijariakarluselo? Ernīt kailauruk.

42 Tikkilermagolo, Satanasib aulajartidlarlugo aksero-tidlarpa. Jesusible annernek ivsornartok innerterpa, soruserlo pijungnērtinamiuk atātanganut tunnigiva.

43 Gudiblo pitsartudlarninga illunatik kakkilarutigi-væt. Illunatigle tattamminiarmetta illunainik pinniar-ninginnik, illinniartiminut okarpok:

44 Okautsit ukkoa siutipsingnut tussarsigik, Innub Erninga pititaujariakarmet innuit agganginnut.

45 Okautsille ukkoa nellojungnaingileit, nellovlugillo

tukkekartingileit, appersorlugolo illeragivæt okautsinnik tamakkoniga.

46 Issumalerpullo nellitik anginerõngmangæt.

47 Omættingitale issumangit Jesusib kaujileramigit, nutarak tiguva senniminullo nængertidlugo.

48 Okautivlugit : Ominga nutakkamik illelliortub at-timne, illelliorivānga ; uvamniglo illelliortub, illellioriva uvamnik tilliklertok. Illipsingnele illunapsingne ming-nerojok, angijojomārpok.

49 Tagva Johannesib kiova, okarlune : Ajochertuijok, angut tækkovavut, atterne satanasennik annititsijok ; innerterpavulle, illagælluta mallingimattit.

50 Jesusiblo okautiva : Innerterassiuk ; uvaptingnik akkerartungitub illagingmattigut.

51 Kongmuartitauviksanele nunamit nelliutilermet, kajusimmalerpok Jerusalem ut aijomavlune.

52 Sivorliksennelo tilliveit ; tapkoa Samarittit igluga-senginnut sinniktarviksarsioriarpæt.

53 Taijpoale sinniktarkojomangilæt, Jerusalem ut ingeralermet.

54 Illinniartikitale Jakobusib Johannesiblo tamanna tussaramiko, okarpuk : Nalegak, pijomaguvit, okaromavoguk sorlo Eliase, ikkoma killangmit kattekkovlugo, nungutaukovlugit.

55 Jesusible keviardlugik innerterpak, okarlune : Anernerub kia kittorngaringmattik, kaujimangilatik ?

56 Iunub Erninga tikkisimmangilak innuit tarnigit asserorlugit, piulilugille.

57 Iglugasait assinginnut aivut. Ingeravlutik illange-ta okautiva : Malligomavagit aiviksarnut.

58 Jesusiblo okautiva : Terrianitset sittekarput, ting-mitsello killaub attānetut ublokarivut ; Innuble Erninga akkitiksakangilarlonēt.

59 Assianullo okarpok : Mallinga. Tapsomale kiova : Nalegak aikārlaulanga, atātaga illuveriartorlugo.

60 Jesusible okautiva : Tokkungajut tokkojiatik illu-veriartorlittigik ; igville Gudib nalegauvinganik okariar-torit.

61 Assiatauk okarivok : Nalegak, malligomavagit ;

sivorlermigle perkoginga, iglomiukattikka sorērutiksamik okautijartorlugit.

62 Jesusible okautiva: Aggangminut tigusijok sennajeksaminik, keviarlunelo, tamna idluangilak Gudib nalegauvinganut.

KAPITEL X.

Illinniartiminik 70 nik tilliklerringanik.

MATTOMA kingorngane Nalekab illinniartime assingit 70 git anneriveit, maggoterkattardlugillo tilliveit, iglugasengnut illunainut nellipsaromajaminut sivorlioti-peit;

2 Okautivlugillo: Kattersivik angidlarpok, kattersijulle ikkidlarput; kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijuksennik tilliklerkovlugo kattersivingminut.

3 Aileritse; ahāk, sauketitut tillivapse amarkut akkorngænnut.

4 Pōkarniarase, ikpiarsulijarniaraselonēt, ittigagusijarniaraselonēt; innungniglo sallutitsiniarase ingeraluse.

5 Iglomot itteraigupse, sivorlermik okaritse: Ullapirsautekarle iglome tamattomane.

6 Tagvanelo ullapirsautekaromajomik innukarpet, ullapirsautise tapsomanetuarniarpok; imaitokangipelle, ullapirsautipse utterviginiarivāse.

7 Iglomele taipsomanetsainaritse, piksanginnik nerri-luselo immeritse. Sennajok akkillertaujariakangmet. Nukterniarase iglomit iglub assianut.

8 Iglugaseksoarnullo pigupse, illelliorpasselo, nerri-titse tagvane kaitanginnik.

9 Tagvanetullo kannimajut innuliniarsigik, okautissigiglo: Gudib nalegauvinget palliuvigivāse.

10 Iglugaseksoarnulle itterupse, illelliungipasselo, tagva iglut akkorngattigut annititse, okarluselo:

11 Sangit aglæt aktuajut uvaptingnut iglugaseksoapsingnit, katterarpavut illipsingnut; nellojungnērtitaule-ritsele, Gudib nalegauvinget palliuvigilaungmasse.

12 Okaupapse: Sodomamiut uvlut naggatiksangane

pitlartaunikinersaujomärput iglugaseksoarnit taimaitomit.

13 Kappianamêk, Korazin! kappianamêk, Betsaida! Tiruseme Sidonemelo taimak angitigijunnik tattamnar-tokalaukpet sorlo illipsingne, itsak kakkialernermut põngme argsenelo iksivanajalaukput.

14 Taimak pivlugo erkartuivingme, ipkoa Tirusemiut Sidonemiullo pitlartaunikinersaujomärput illipsingnit.

15 Igvillo Kapernaume kangattarsimmajotit killak tikkilugo, nettekangitomut kanunga ajektortaujomärpotit.

16 Illipsingnik tussartub, tussarivānga, illipsingniglo nachojub, nachogivānga; uvamnigle nachojub nachogiva tilliklertok uvamnik.

17 Ipkoa illinniartut 70 git kувiasuklutik tikkinamik, okarput: Nalegak, Satanasit aglæt nalekpätigut atterne.

18 Okautiveille: Satanase tækkolauralloarpara kattek-tok killangmit, sorlo kaumalak.

19 Ahāk, Pitsartunermik tunnitsivigilaukpapse, kuglugiarāluit, Scorpionillo tullerarlugit, ningarosuktublo pitsartuninganut illunanut nalegautipapse; sumullonēt akkunartauniaengilasse.

20 Annernerille (idluiluktut) nalengmasse, kuviasuti-ginassiuk: Kувiasutitsele attise aglaksimmangmetta kil-langme.

21 Stundeme taipsomane Jesuse annernermigut kuviasukpok, okarlunelo: Atātak, killaublo nunablo nalegangæk nakorivagit, tamanna illissimmajunnut sillatō-junnullo angigutsutigigangne, nutakkatitun-ītunnullo nellojungnērtijutigigangne; illa, Atātak, taimak sāngne idluarigangne.

22 Tunnitsiviovunga tamainik atātamnut. Ernerublo kinauninganik kaujimajokangilak atāta kissime, atātablo kinauninganik kaujimajokanginivok, ernek kissime, ernrublo nellojungnērtitsomajangit nellunginivut.

23 Illinniartinne sādługit, kissēnut okarpok: Pillori-dlarput ijit, tautuktut tautuktapsingnik.

24 Okautivapse: Nellautajut unnuktut attannillo

tautuktapsingnik tækkojomalaurivut, tækkonagolo, tussartapsingniglo tussaromalaurivut, tussarnagolo.

25 Ahāglo, aglangnik illissimmajok nikovipok, ōktorlugo, okarlunelo: Ajochertuijok, sumik pinniartuksauvīk, innotsemik nungusuitomik kingormgujukovlunga?

26 Jesusible okautiva: Perkojenne kannok aglaksimava? kannorlo attuarsivīt?

27 Kiova okarlunelo: Gudingnik Nalegarnik nægliktuksauvotit omættingnut tamanut, tarningnullo tamanut, issumangnullo tamainut, pitsartunernullo tamainut, innukattingniglo illiktut nægliktuksauvotit.

28 Jesusiblo okautiva: Kiolorikpotit; imailiorit, inno-niarpotit tava.

29 Taimnale idluartorilerame, Jesuselo apperiva: Kina innukattigivigo?

30 Tagva Jesusib kiova, okarlunelo: Innukalaukpok Jerusalemit taununga Jerichomut attartomik, innuartunullo opingartaujomik; taipkoa annorērpæt, annaudlarlælo, aularlutiglo, tokkokasaktorlo kemmakpæt.

31 Ajochertuijut illangennik apkosinerme tamattomane ingerajokangmet, tapsomalo tækkogamiuk kängerpa.

32 Taimaktauk Levitib (ajochertuijut ikkajortingita illangeta) tagvunga pijub, tækkogamiuk, kängeriva.

33 Samariamiuble ingerajub tikkilerpa; tækkogamiuglo nāpkoariva,

34 Aivigilālo killingillo mangipsertorpeit, napartub orksoanik weinemiglo koverivlugit killingit, nergjutekotimelo kānganut illivlugo, sinniktarvingmullo āpa, pairilālo.

35 Kaulermet aularomagame, kēnaujæk magguk sakkerpak, tunnivlugiglo sinniktarviub innuanut, okautivlugolo: Pairiuk; unnunersenniglo illagungne akkillero-mavagit ama uttermiguma.

36 Kannok issumavit, pingasut taipkoa nelliet innuartut killertigilauktangennut innukattiolaukka?

37 Okarpok: Tamna nāpkigosungnermik pinniarvigijinga. Tagva Jesusib okautiva: Imailioriartorit.

38 Tagvanget ingeravlutik, niuerviktalingnut itter-

pok. Arnakarpok tagvane, Marthamik attelingmik, tapsoma illelliorpa iglominut.

39 Nukkakarivorlo Mariamik attelingmik; tamna Jesusib ittiggangita sānganut ingipok, okālatillugolo nalekpa.

40 Marthale omaridlalerpok, kivgartoromavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Nalegak, erkagingilet nuk-kama kissima kivgartortimanga? ikkajorkolauruk uvamnik.

41 Jesusible kiova okautivlugolo: Martha, Martha, siarklernekarpotit sullijeksakalarpillo unnuktunnik;

42 Attauserle pijarialik. Mariab ajunginersak anne-rilaukpa, tapsominga aksartauniatsengilak.

KAPITEL XI.

Kristusib illinniartinne ajochertorpeit tuksiarutinnik.

INNIMINELO tikkitamine tuksiarpok. Sorērmello, illinniartingita illangeta okautiva: Nalegak tuksiarnermik ajochertortigut, sorlo Johannesib illinniartinne ajochertormagit.

2 Okautiveille: Tuksiarupse, imāk okaritse: Atāta-vut killangme! Akkit nakorijaule. Nalegaunit kailaule. Perkojettit malliktaulit nuname sorlo killangme.

3 Uvlome piksaptingnik tunnitsivigittigut.

4 Ajornivut issumagijungnērkit; sorlo uvagut uvaptingnut ajortullijut issumagijungnēraptigik. Oktorlungnartomut pitinata, piulittigulle ajortunnit.

5 Okautiveillo: Akkunapsingnētut nelliet, illænnarijakartok, tapsomunga unnuab ketterarningane aigune, okautilugolo: Nægliklara illænnarijara, taukteliksarsilaulanga niakojennik pingasunnik;

6 Illænnarijama apkosinermittikkimanga, pitakangilungalo mannijaksammik tapsomunga.

7 Kamanētorlo kionajarpok, okarlunelo: Ullapitaujomangilanga; upkuak parngnanērsimangmet kittorngārsuma illagilunga sinnigvingmēput, taimak pivlugo mak-kijungnangilanga tunnitsivigivlutit.

8 Okaupapse: Makkitsomangikalloorune tunnitsivigilugo illænarigamiuk; tava makkilärpok iktoritailune tuksiarvigingmago sorērane, pijomajanganiglo ajortanganik tunnit sivigilärpa.

9 Okaupapsetauk: Tuksiaritse, tunnitsivioniarpose tagva; kenneritse, nennisiniarpose tagva; avilortaritse, upkuērutsauniarpose tagva.

10 Kennujok tigusivok, kennajok nachvälärpok; avilortartorlo upkuērutsauniarpok.

11 Kia illapse atātane erninget kakkojamik tuksiarvigikpago, tunnitsiviginiarpauk ujarkamik? Mingeriamiglonēt tuksiarvigikpago, mingeriangitomik, kuglugit-samik tunnitsiviginiarpauk?

12 Manningmiglonēt tuksiarvigikpago, tunnitsiviginiarpauk Scorpionemik?

13 Illipse nauk ajortose kittorngasse tunnergutinnik ajungitunnik tunnitsivigijungnarapsigik, anginersamik Atātab killangmētub tunnitsiviginiarpeit Annernermik ajunginermik tuksiarvigijine?

14 Satanase okarungnangitok annitipa. Satanase lo anningmet, okarungnangitok okalerpok. Innuillo tamminalerput.

15 Tapkoale illangit okarput: Satanase annitipeit Beelzebubemut, Satanase attanningemut.

16 Assingitale ōktorpæt, tækkotitsikojomavlugolo nelunaikutamik killangmit.

17 Issumangille (Jesusib) kaujimagamigit, okautiveit: Attanniovīt nelliet ingminut illagēgungnērune, nunguniarpok, iglublo iglo ochoviginiarpa.

18 Satanase ingminut akkerartorune, kannok attanioninga ĩtsungnalerka? Okarapse; satanase annitikapkit Beelzebubemut.

19 Uvangale satanase annitikupkit Beelzebubemut, kimut kittorngapse annitipattigik? Tamanna pivlugo erkartortigijomärpasse.

20 Satanase Gudib agganginnut annitikupkit, Gudib nalegauvinget tagva tikkipāse.

21 Sangijoksub sakkugub iglune sapputikpago, perkutitgit pijauniatsengilet.

22 Sanginersable tikkikuniuk, sālāgiguniuglo, sakkunginnik tettigijanginnik aksardlarpa, aksarnigavern-gillo aitutigiveit.

23 Illagijigingitima akkerartorpānga; kattersoikattigingitaralo siamartitsivok.

24 Annernerle makkojungnartok innungmit annijarangame, ingeravok sukangitokut, merngoērsevriksarsiorlune, nachvārnegolo; okarpok tagva: Iglummut annivigilauktammut utteromavunga.

25 Tikkinamiuglo sannersimmajok ānanausijorlo nain-pipa.

26 Tava ailerpok, annernernik assiminik ingmunit ajornersaujunnik, 7 nik illaksarsivlune; itteramiglo tagvanetualerput; kingorngagullo innuk taimna ajulualerpok, sivornganit.

27 (Jesuse) taimak okartillugo arnak nippekalerpok innuit akkorngæne, okautivlugolo: Pilloridlarpok illing-nik singailauktok, illingniglo amāmaktitsilauktok.

28 Kiovale; Illa pilloridlarput Gudib okausinginnik tussartut torkorlugillo.

29 Innuille kattilermetta, tagva okalerpok: Ukkoa uivētōvut, nellunaikutamik tækkojomavut; nellunaikutable assianik tunnitsivioniaengilet, nellautaijub Jonasib nellunaikutanganik kissianik.

30 Sorlo Jonase nellunaikutaulaungmet Ninivemiun-nut, taimak Innub Erninga ītsomārivok kinguvāngukattigēnut ukkonunga.

31 Erkartuiviub (uvloksangane) kinguvāngukattigēt ukkoa illagilugit Attaniub nullianga anget pijok sakkermārpok, erkartorlugit; nunamit ungasiktometomit pigame, Salamonib sillatuninga tussarlugo. Ahāglo, tamanēpok Salamonemit anginersaujok.

32 Ninivemiut erkartuiviub (uvluksangane) kinguvāngukattigēt ukkoa illagilugit sakkermārput, erkartorlugit, Jonasib okālaninget kingorngane kakkialeramik Ahāglo, tamanēpok Jonasemit anginersaujok.

33 Nennergoamik ikkitsijokangilak ijeriartorlugo, kattaub attānullonēt; nennergoavingmulle illiva, ittertunnut tækkojaukovlugo nennergoak.

34 Ije timib kaumaneriva, ijit idluarune, timit illunane kaumaniarpok. Ijit nellangaikune, timit illunane tängniarpok.

35 Tamanna pivlugo udsertorit, kaumajok illungnetok tärsekonnago.

36 Timit illunane kaumarpet, mikkijomiglonēt tāktokarane, taimak illunane kaumavok, kaumaksarniarpätילו, kaumalaktut kaumajotut.

37 Taimak okartillugo, Farisæerit illangeta innapa nerrikattigijomavlugo ketterarsiumik. (Jesuselo) itterpok, nerrimävingmullo ingidlune.

38 Ubvarsimmanane nerrijomangmet, Farisæerib tækogamiuk, tattamminiarpok.

39 Nalekable okautiva: Illipse Farisæerit ermgusiärsuit pögutello sillatätigut sujungaitikallopasse, illusele tættædlarput kassënermik aktaisungunermiglo.

40 Sillaitose, sillata sujungaipet, illualo sujungainasugivissiuk?

41 Ahäk, perkotipsingnit tunnijnariatse, illunatik sujungaijutiksauvut illipsingnut, tagva.

42 Kappianamëgle illipse Farisæerit, Minzelo, Rautelo, Kohlillo sunatuinait tellimaujoet tunnigapsiuk, erkartuinerlo, Gudib nælingningalo sennerkopasse (issumaginagiglo). Makkoa pinniareksarivasse, ipkoalo ipperarnagit.

43 Kappianamëk illipse Farisæerit, illinniarvingne issuklijomavluse, iksivautet issungit attoromagapsigik, sallutitaujomavlusele innungnut niuvervingme.

44 Kappianamëk illipse, aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose, illuvertitut saumajutitun-īnapse innuit kängittigut pissuktut kaujimanagit.

45 Tagva aglangnik illissimajut illangeta kiova okautivlugo: Ajochertuijok, tamakkonunga okautsinut suanga-vaptiguttauk.

46 Kiovale: Kappianamëktauk illipse aglangnik illissimajut, innuit erksugeksennik erksuktaujujngangitunnik illijivigigapsigik, illipsele nangminek tamakkoa aktoromangilasse aggangmut attautsemullonēt.

47 Kappianamēk illipse; nellautaijut illuvilliorpasse, angajokapsele tokkolaukpeit.

48 Illa kigligiudsigalloarpose, angajokapse pinniarnerilauktangit idluiginginapsigik; ipkoa nellautaijut tokkolaukpeit, illipsele illuvilliorpasse.

49 Tamanna pivlugo Gudib sillatuninga okarpok: Nellautaijut Apostelillo tillijomavakka taipkonunga, taipkoa illangit tokkotsomārpeit illangillo unangmilugit.

50 Nellautaijut illunarsoangita aungit kinguvāngukatigēnut taipkonunga akkinniartaukovlugit kovilauktangit, sillaksub tunganilijauninganit,

51 Abelib aunganit, Zachariasib aunga tikkilugo, tokkotaujub altarib tempeliblo akkorngangne. Illa okaupapse: Kinguvāngukattigēnut ukkonunga akkinniar-taujomārput.

52 Kappianamēk illipse, aglangnik illissimajut, illissimanartub pērutānik pekarapse. Illipse itterniængilase, itteromajullo agviarpasse.

53 Taimagle okautimagit, aglangnik illissimajut Farisæerillo pinniarpalliadlarpæt, apperkosiksennullo sunatunarnut okausiksērotsomavlugo,

54 Nautsertorpælo, okausinginnit passitiksakaromavlutik tapsomunga.

KAPITEL XII.

Illinniartinne udsertorkoveit takkormormernik. Okpernerublo illinganiganik.

TAGVANETILLUGO, innugiartoksuit tikkipæt, tausendeokattartut kattimalerput ingmingnut tuttjarkattautilutik. Tagva illinniartinne Jesusib okauterkārpeit: Farisæerit kakkojangita sērnautiksanganik, illimmasugitse, tamedsa takkormorniongmet.

2 Sagvāngitokangilarle sakkertitauniængitomik, angigutsutekangilarlo kaujijauniængitomik.

3 Tamanna pivlugo, tāktome okauserilauktasse, kau-

majome tussartaujomārput, iglomelo issibjutigilauktasse okautanujomārput iglut kānginne.

4 Okaupapsele illænarijakka: Erksiginiarassigik timinik tokkotsijut, kingornagagullo sumik pinniarungnarungnērtut.

5 Sivōragijeksapsingnigle okautijomavapse: Tamna erksigissiuk, tokkotsijarērune, pitsartunekangmingmet ēgitsinermik ānianartovingmut. Illa, okaupapse tamna erksigissiuk.

6 Kutsertet tellimet akkekarpangilet kēnaujārsungnik maggungnik? nauk taipkoa illangellonēt Gudib pui-gungila.

7 Nutjessetauk illunatik kittissimmagivut niakopsingne. Tamanna pivlugo erksiniarase, kutsertavaksoarnit ajunginersaugapse.

8 Okaupapsele: Uvannik okauselik innungnut, taimnatauk Innub Erninget okautigijomāriva Gudib Engelinginnut.

9 Innungnulle missiutilik uvannik, taimnatauk mis-siutaujomārpok Gudib Engelinginnut.

10 Okautsemiglo akkerartortomik okautelik Innub Erninganik, issumakarviojungnēromārpok; Annerner-migle ajunginermik okauserlutelik, issumagijaujungnēr-niængilak.

11 Illinniarvingmingnulle, attannersoarnullo, attanniojunnullo āpasse, issumajārutekarniarase kannok sumiglonēt okausiksakarniarmangapse, kigusiksakarniarmangapselonet.

12 Annernerub ajunginerub ajochertorniarmasse Stundeme taipsomane, okausekariakarniksapsingnik.

13 Innulle illangeta angutib okautiva: Ajochertuijok, angajuga okautiuk, kingormgujeksaptingnik aviksikovlunuk.

14 Okautivale: Innuk, kia aviksititsijuksautilaukpānga kingormgujeksaptingnik?

15 Okautiveillo: Akluitsomanermik udsertoritse; perkutivaksuit, innub innogutigingimagit.

16 Adsiujomiglo piveit, okarlunelo: Augutekalauktok akluitomik, tapsoma perorsēvinga perorlorikviovok.

17 Issumertuivorlo okarlunelo : Kannok pinniarlunga? Perorsēakka kattiteksakka inniksakangimetta.

18 Okarlunelo : Taimailioromavunga ; Kemmatullivikka serkomitsomavakka, angijorortilugillo, perorsēakka tamaita perkutikkalo kattitsomavakka takkamunga.

19 Tarnimnullo okaromavunga : Nægliktara tarniga, piksakavaksoadlarpotit Jahrinnik unnuktunnik ; kikkale-rit, nerrilutillo, immerlutillo kuviasugit.

20 Gudible okautiva : Sillaitōvotit, unnuame tamattomane tarningilārpotit ; kialo piksariniarpagit kattessorlauktattit?

21 Taimak illingavuttauk perkutinnik kattersoijut, akluinatiglo Gudeme.

22 Illinniartinnele okautiveit : Tamanna pivlugo okaupapse : Innosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt ; timipselonēt annorāksanginnik.

23 Innosek ivlernarnersauvok nerkiksennit ; timelo ivlernarnersauvok annorāksennit.

24 Tulluket nautsertorsigik : Karngasoingilet, kattersoinatiglo, kemmatullivikaratiglotauk illiorkavikangilellonēt ; taipkoale Gudib nerritipeit. Tingmitsennit kannok angitigijomik ajunginersauvise?

25 Nellisse ingminik uigoksarsijungnarka, tallitut atautsetut takkitigijomik, siarklerutigigalloaruniuk?

26 Mingnek ajorupsiuk, sōg assia siarklerutigivisiuk?

27 Paunaujaujartut naternamētut, kannok perortut tækkunārsigik, sennangilet, peraingilellonēt. Okaupapse, Salomonelonēt ānanaunermine illunane annorarsim-malaungilak, taipkoa illangetitut.

28 Iviksuket nunametut Gudib taimak pinnarnarsitinamigit, uvlome perortut, kaupello kieksaumut ēgitek-sauvlutik, piluartomigle tapsoma annorartitsomavāse, okpernekitose tagva?

29 Tamanna pivlugo illipse, erkaginiarassiuk sumik nerkiksakarniarmangapse, sumiglonēt immiksakarniarmangapse, issumajarniaraselo.

30 Makkoa tamaita sillaksub innungita okpingitut nel-

lojullo pinnasuagatuariveit: atãtapsele killangmetub kaujimavãse, taimaitomik ajorsarapse.

31 Gudible nalegauvinga pinnasuakãrsiuk, taimak tamakkoa tamaita pilãrpasse.

32 Erksiniarase illagẽktuãrsuit: Atãtapse idluaringmago, tunnitsivigivluse nalegauvingminik.

33 Perkutisse niorgutigissigik tunnergutigilugillo. Põksiniaritse pitokauniãngitunnik, perkutitoniardluselo killangme asserojuitunnik, tigliguillo sappertanginnik, kaurulillo asserojuẽreksanginik.

34 Perkutekarvipsingne, omãttise tagvanẽniarivut.

35 Makkitipsigut tapserutsijaritse, nenmergoaselo ikkomakarlit.

36 Innuit adsigissigik, nalekamingnik nerriuktut, nulliarelitainartut nerrimãrningannit aggilertomik, tikkipet avilortalerpello, upkuẽrutisalãrpæt.

37 Kivget imaitut pilloridlarput, Nalekab tikkipagit pigãrtut. Ahamarik okaupapse: Nerrimãvingme ikshivakojomãrpeit, sailitserlunelo, nangminerlo kivgartoromãrpeit.

38 Pigãrviub aipangane, pigãrviublonõt pingajuane tikkipagit, imailiortut, kivget tapkoa pilloridlarput.

39 Tamannale nellojungnẽreksarivasse: Tigliktub tigligiartorvia iglub innuet kaujimaguniuk; pigãrajarpok, iglominut ittertokarkonnago.

40 Tamanna pivlugo illipsetauk oppalungẽrsimmatitse; Innub Erninga tikkitsomãrmet uvlub Stundingane nerriuvigingitapsingne.

41 Petrusible okautiva: Nalegak, adsiujomik mattominga kissipta pivittigut, tapkoalonõt tamaita pivigit?

42 Nalegarle okarpok: Pimaklertok sillatovlunelo nertornartok pijariakõrtovok, Nalekab pairsijungortitanga kivgakottiminut, tunnijikovlugo piksanginnik nelliutijaranget.

43 Kivgak taimna pillorikpok, imailiortok Nalekame tikkippago.

44 Ahamarik, okautivapse: Perkutiminik tamainik pimaklertungortitsomãrpa.

45 Kivgarle taimna omamigut issumalerune: Nale-

gara killamik tikkiniængilak; kivgello angutit, arnello annaudlalerlugit, nangminerlo nerrilune immilarmelo tal-ladlarlune,

46 Kivgab tapsoma naleganga tikkitsomãrpok uvlorme ipsoma nerriuvigingitangane, stundemelo kaujimangitangane, asserorlugolo pinniarpa, okpingitullo illalliudlugit akkivigijomãrpa.

47 Kivgarle Nalekame perkojanganik kaujimajok, pinnialauranelo, perkojangalo mallingnago, unnuktunnik annaujaujomãrpok.

48 Perkojanganiglekaujimangitok, pinnialauralloarame annaujaujutiksamik, ikkitunnik annaujaujomãrpok. Unnuktunnik tunnitsiviojok, tapsomane unnuktunnik kenner-tokaromãrpok; unnuktunniglo perkojaujok, tamna unnuktunnik kaitsikojaujomãrpok.

49 Ikkomamik ikkitsijartorpunga nunamut: Suna pijo-manersarivigo ikkoalalerërninganit?

50 Sivorngagulle baptijumut baptitaujariakarpunga; sivorãdlarpungale, namaksekãrtinnago.

51 Tikkinasugivissinga ullapirsauunik kaitsilunga nunamut? Okarpunga: Aukak akkerartortigëngnermigle.

52 Mattoma kingorngane tellimet iglome attautseme ingmingnut akkerartutijomãrput; pingasut maggungnut, magguglo pingasunnut.

53 Atãta akkerartoromarpok ernerminut, ernerlo atã-taminut; anãnalo panniminut, panniglo anãnaminut; sakke ukkoaminut, ukkoarlo sakkiminut.

54 Okarporle innungnut: Nuvujamik tækkojarangapse unanget nikkovitomik; tuaviluse okarpose: Sillarner ludlarniarpok; taimailerporlo.

55 Uarngnerluamik tækkojarangapse, okarpose: kit-jidlarniarpok; taimailerporlo.

56 Takkormortose, nunalo killaglo kannoëniarmanganik illissimmavasse; Sõgle tamanna nellitok illissimmangipissiuk?

57 Sõg erkartungipise illipsingnik, idluartomik?

58 Illingnulle akkerartortok aiparigungne attanermut, ingeralutik saimarsarniaruk, erkartuijomut pititaukonnæk, erkartuijomullo unertutaukonæk pitlarnikto-

mut, pitlarniktublo ěginiaranitit parngnanĕrsimmavingmut.

59 Okaupagit: Tainganget annititauniĕngilatit akkil-lerkĕrtinnago kĕnaujet naggatiksandet.

KAPITEL XIII.

Kristusib innuit ajochertorpeit kakkialĕrnermik issumatarnermiglonĕt.

TAIPSOMANE najutut illangita okautivĕt Galilĕamiunnik, taipkoa aungit Pilatusib akkulaungmagit tunnergutinginnut.

2 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Galilĕamiut ipkoa ajortulliarnersausugivissigik Galilĕamiunnit assingninit tamainit, taimak pidlartaungmetta?

3 Aukĕrpunga; Sagiarniĕngikupsele, tamapsetauk taimak asseroromĕrivose.

4 Ipkoa 18 it nuvoguseksub silloametub ochovigijangit tokkodlugillo, ajornersausugivissigik innungnit assingninit tamainit Jerusalemetunnit?

5 Aukĕrpunga; sagiarniĕngikupsele, tamapsetauk taimak asseroromĕrivose.

6 Mattomingale adsiujomik okautiveit: Napartokutekartokarlaukpok, Feigeliksamik napartisimmajomik weinekarviksaminut kakkaminut; paungarsioriaramiuglo nachvĕngilak.

7 Tagva weineliksamik perorsĕviksiortomut okarpok: Ahĕk, Jahrinnik pingasunnik, Jahrit tamaita napartok tamna nellipsakattardlugo paungarsiorialauktara, nachvĕrnangalo; kippiuk; sĕg nunamik agviarka?

8 Taipsomale kiova, okautivlugo: Nalegak, taimailingalaule Jahreme tamattomane, avatĕt ivjunga poagijĕrkĕrlugo, perorsaijuksalijomavara,

9 Kingorngagut paungakarniarmanget, pekangipelle, tava kippiuk.

10 Ajochertuivorlo illinniarvit illangane, sabbateme.

11 Ahĕglo, arnak tagvanetok annernelik kannima-

nartomik Jahrinne 18 nik, okkungainarlune issivijung-nangitok.

12 Jesusible tækkogamiuk kaikova, okautivlugo: Arnak, kannimanernit pijungerit!

13 Aggangminullo pattikpa; tagvainarlo issivilerpok, Gudelo nakoridlarpa.

14 Tagva illinniarviub angajokanga ningalerpok, Jesuse innuliklermet sabbateme, innuillo okautiveit: Uvlut pingasojortövut, sennaviksaujut; uvlune taipkonane innulijaujartoritse, sabbateungitunne.

15 Tagva Nalekab kiova, okarlune: Takkormörtotit, illipse tamapse tuktuvakotisse, siutekõktojullo pittüdsarpangilasse nerchevinginnit, alluktitsartorlugillo sabbateme?

16 Sabbateme pittudjartaujariakangilak, nauk Abrahamik pannigingmago, pittutamit tamattomanget, Satanäsib kelleksorlauktanga, Jahrinne 18 inne?

17 Taimak okautingmagit, akkerartortingit illunatik kängusuktuksaulerput; innuit illunatik tattamnartitangit änanaudlartut tamaita kuviasutigiveit.

18 Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegauvinget adsigivauk, sumullonēt adsiutiteksarivigo?

19 Senfkornetun-īpok, tamna innub tiguva, perorsēvingminullo ēgipa; perolertok napartulerdlunelo angijok, tingmitselo killaub attānetut innekalerput akkerungita akkorngæne.

20 Ama okarivok: Sumut Gudib nalegauvinga adsiutiteksarivigo?

21 Kakkojet sernautiksangatun-īpok, arnab tamna tiguva akkudlugolo öktutinnut pingasunnut senaugakta-lingnut, illunāt sernartilugo.

22 Mattoma kingorngane iglugaseksoatigut niuerviktigullo ingeravok, ajochertuinarlunelo ingeralarmelo Jerusalem.

23 Innuille illangeta okautiva: Nalegak, ikkitut innuut piulijauniarasugivigit? Okautiveille:

24 Illungertoritse, ittervikitokut itterniarkovluse; c-kaupapse: unnuktut pinnasuarniarput itteromavlutik, itterungnarniaratiglo.

25 Taimanget iglub angajokanga nikkovilune upkuak parngnanērpago, tagva illipse sillātane nængernialerivose, avilortarluselo upkuamut, okarluselo : Nalegak, Nalegak, upkuērutittigut! Kiojomārpāselo okautiluse : Nakit pingmangapse, illitaringilapse.

26 Taimak okaleromārpose; Nerrekattigivlutillo immerkattigivaptigit, iglullo akkorngænne ajochertulaukpaptigit.

27 Kiojomārporlo : Okaupapse, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse kemmaksinga, ajortullijose!

28 Tagvane keavaksoadlarnekaromārpok aglerularnekalunelo; Abrahalo, Isaaklo, Jakolo, nellautaijullo tamaita Gudib nalegauvingane tækkojomārapsigik, illipsele sillatānut pingujartaumajose.

29 Innuillo unanget, pāngello, āngello, avangelo tikkitsomārput, Gudib nalegauvingane nerrimavingme iksivajomārtut.

30 Ahāglo, kingorliojokarpok sivorliojomārtunnik, sivorliojokalarmelo kingorliojomartunnik.

31 Uvlorme taipsomane Farisæerit illangita okautijartorpæt : Aularit, tamanna kemmaguk; Herodesib tokkotsomangmattit.

32 Okautiveillo : Terrianiak taimna okautijartorsiuk : Ahāk, satanasit annitipakka, innulikleriartorlarmalo uvlome kaupello, uvluklo pingajuængne naggaserniar-punga.

33 Uvlomele kaupello, ungaliagolo avertariakar-punga; nellautaijok Jerusalemib assiane tokkotaulerpangimet.

34 Jerusalem, Jerusalem, (innuit piveit) nellautaijun-nik tokkotsijok, illingnullo tillijet ujakkennut millor-angne : Kittorngettitt kattititsomakattarlauralloartakka, sorlo arnaungub piarkenne esarkominut, pijomalaungitosele!

35 Ahāk, igluse (kattimavise) innuēruitsaujomārpok. Okaupapse : Tækkonængilapsinga, nelliutikārtinnago okakārse : Nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok!

KAPITEL XIV.

Immermik puvitok innuliva Kristusib, ajochertuilunelo.

MATTOMA kingorngane Farisæerit angajokangita illangeta iglunganut nerrijartortok, sabbateme; taipkoalo nautsertorpæt.

2 Ahäglo angutekarpok tagvane, immermut puvitomik.

3 Jesusiblo kiovlune, aglangnik illissimmajut Farisæerillo okautiveit okarlunelo: Sabbateme innulidlariak idluarka?

4 Tapkoale niplingilet. Aktorpalo, innulilālo, aularkova.

5 Kiovlunelo okautiveit: Illapse tuktuvakottine siutekōktojokottinelonēt, immektarvingmut nakkarpet, kia sabbateme mannakut kakkisarasuarniængipauk?

6 Tamattomungalo kionermik sapperivut.

7 Adsiujomigle nerrimärtut okautiveit, mallugosukame issukliolutik iksivajomangmetta nerrimärvingme, okautiveit:

8 Nulliarēlitainartūk nerrimärvingængnut nerrijartorkojauguvit, issuklermut inginiarnæk, illingnit nertornarnersamik nerrijartorkojaujokarajarmet.

9 Tapsomingalo illingniglo nerrimärtitsijub tikkipattit, okautikpattillo: Tamna agvaëruk; kangusulerlutit ingitsariakarniarpotit ungalermut.

10 Nerrijartorkojauguville ungalermut ingitsartorina, illingnik nerrijartorkojijok tikkipet, okautikpattillo: Illannak, issuklermut ingitsartungārit. Nerrimärkattivit illunatik tava nakoriniarpāt.

11 Ingminik angijorortitok, miklilertiteksauvok; ingminiglo miklilertitok, angijorortiteksauvok.

12 Nerrijartorkojiminullo okarpok: Nerkiksamik kettersiumik, unnuksiumiglonēt äkiksoiguvit, tagva illannarijarnik, kattangutingniglonēt, illangniglonēt, sillalingniglonēt akluitunnik, nerrijartorkojiniarnæk, taipkonunga ama nerrijartorkojaukonnæk, akkiniartaulerlutit.

13 Nerrimãreksamigle âkiksoiguvit, aklujut, tussiaetullo, illakongörtullo, tautungitullo nerrijartorkolaukit :

14 Pilloridlarpotit tagva ; illingnut akkiksakangimetta, akkillertaujomãrpotille idluartut makkivænne.

15 Nerrimãrtut illangeta tamanna tussaramiuk, okautiva : Pillordlarpok kakkojaktortok Gudib nalegauvingane.

16 Okautivale : Angutekalaukpok nerrimareksoaksoarmik unnuksiumik âkiksoijomik, unnuktunniglo nerrijartorkojivok.

17 Nerriviet nelliutingmet, kivgane okariartorkova nerrijartortuksennut : Kaititse illunãne âkiksimmangmet.

18 Illunatiglo kingorlerêklutik passijeksaujungnërti-lerdlutik okarput. Sivorliub okautiva : Perorsëviksilaurama, tækkojartoriakarparalo ; tuksiarpagit, passiniarnanga.

19 Aipangelo okautiva : Tuktuvait tellimaikset kemmuktukset pissiarigapkit, mannalo tækkojartorpakka ; tuksiarpagit, passiniarnanga.

20 Pingajoello okautiva : Nullianikkama, tamanna pivlugo tikkitsungnangilanga.

21 Kivgablo tapsoma angajokane okautijartorpa taipkoninga. Angajokak ningarpok tagva, kivganelo okautiva : Katsungailutit ailerit iglugaseksuit akkorngænnut apkosinernullo, aklujut, tussiaetullo, illakongörtullo, tautungitullo tagvunga ittertikit.

22 Kivgarlo okarpok : Angajokak, okaravit taimaipok ; sulle inniksakarpok.

23 Angajokablo kivgane okautiva : Nunab apkosininginnut, avalunnullo ailerit, itterkolugit, igluga tættækovlugo.

24 Okaupapsele, angutit nerrijartorkojaugalloet, unnuksiutiga, nerrimareksakotikka, õngniængileit.

25 Innugiartoksuille ingerakattigivæt. Keviarpeillo, okautivlugit :

26 Uvamnut tikkítub, atátane, anãnanelo, nullianelo, kittornganelo, kattangutinneo, nangminerlo innosine omigingipagit, tamna illinniartigijungnangilara.

27 Senningajoliksaminiglo (kappiasutiksaminiglonēt) nangmangitok, mallingnangalo, tamna illinniartigijungnangilara.

28 Kia akkunapsingne nuvoguseksoarmik sennajomajub, akkitōjariangalo issumèrtorutigikārnago innerniarungnarmangarmiuk?

29 Tungaviksanganik sennajarērone, kalliksanganik ajorsalerpet, illunatik tamattominga tautuktut mittautekarnialerkomngit tapsominga.

30 Okarlutiglo: Innuk tamna sennagialauralloarpok, innerlugolo ajorpa.

31 Attannerlonēt kia sorsugijartoromanerpa attannermut assiminut, sivorngagullo issumèrtorutiginiængileit unurningit sorsuktukset 10,000 dit, sivoraginiarmangagit sorsuktukset nellipsarekset 20,000 dit?

32 Sivoragigunigille, imna sulle ungasiktometillugo, okautsaujartorkova kivgaminut, sorsugungnērkvoglugit.

33 Taimaktauk illasse pijaminik tamainik kammajungnēromangitok, tamna illinniartigijungnangilara.

34 Tariok ajungidlarpok; tarriorle pitsartuēropet sumut tarērsiniarpita?

35 Nunamullonēt perorsaijomullonēt suksaujungnēr-pok; egiteksatuinauvorle. Tussajungnik siutelik tussarle.

KAPITEL XV.

Adsiujunnik, saukamik tammarsimajomik, kēnaujamiglo tamaijaumajomik.

ZOELLNERILLE ajortulliartullo tikkipæt, tussaromavlugo.

2 Farisæerillo aglangniglo illissimajut avamudlarput, okarlutik: Ajortuggit oma illelliorpeit nerrikattigilugillo.

3 Adsiujomigle mattominga okautiveit, okarlunelo:

4 Kia illapse saukkennik pigub 100 denik, taipkoalo illanget tamaiguniuk, 99 it kemmangniængileit innukangitomut, tammartorlo kenneriartungilauk nennerkār-nago?

5 Nenniguniuglo tuimikpa kuviasuklune.

6 Tikkilerame, illanne sillalinnelo kaikoveit, okautivlugit: Kuviasukattigissinga, saugara tammalauktok, nennigapko.

7 Okaupapse: Taimaktauk kuviasutaugivok killangme, ajortullijok kakkialerpet 99 nit idluartunnit kakkialeriakangitunnit.

8 Arnablonēt kia tellimaujortunnik kēnaujagub, tapkoa illanget assiojiguniuk, nenneroamik ikkitsiniaengilak, iglo sannerlugo, katsungaitomiglo kennerajangilauk, nennerkārnago?

9 Nenniguniuglo, illannarijanne sillalinnelo arnet kaikoveit, okautivlugit: kuviasukattigissinga, kēnaujara assi ojlauktara nennigapko.

10 Okaupapse, taimaktauk ajortulliartok kakkialeranget, Gudib Engelingita kuviasutigivæt.

11 Okarporlo: Angutekalaukpok maggungnik ernelingmik.

12 Nukkardliub atātane okautiva: Atātak, perkutinit pijeksakka pilakka. Perkutinne tava avikpeit tapkungnunga.

13 Uvlut ikkitut nāngmetta, nukkardliub perkutinne tamaita kattilerpeit, nunamullo ungasiktomut aularpok; tagvanelo perkutinne nungupeit ajortulliarnermut.

14 Perkutinne tamaita nungulaungmagit, kāngnartoksoak pigialerpok nuname tamattomane illunane, tamnalo ajoksalerpok.

15 Tamattoma nunab innungita illangennut tikkipok, tapsoma kivgarilerlugo aulartipa perorsēvingminut, kuingēngit mianerilugit.

16 Akkeartoromagallorporlo kuingēngit nerkiksanginik, tunnitsivionanelo tapkoninga.

17 Tagva issumamigut erkailerpok, okarlunelo: Unnuktunnik atātaga ikkajortekarpok, nerkiksamik ajoksangitunnik, uvangale kāngmut perlilerpunga.

18 Parngnaileromavunga, atātamnullo aijomavlunga, okautivlugolo: Atātak, ajortullilaukpunga Gudemut kil-langmētomut, illingnullo,

19 Kingorngagut ernernik taijaunermik nellopkotivunga, ikkajortivit illangetitut illingatilaunga.

20 Aulalerporlo atātaminullo tikkilune. Sulle allivasiktometillugo, atātanget tækkova, nãpkoarivlugolo, akpangerlune kongësingagut erkipa kunniklãlo.

21 Erningelle okautiva: Atatak, ajortullilauktunga Gudemut killangmëtomut illingnullo; mattoma kingorngagut, ernernik taijaunermik nellopkotivunga.

22 Atātangale kivgaminut okarpok: Annorak pinarnarnerpak kaisiuk, attitissiuglo, aggangillo ketterdlermëngmik pitartsersigik, ittigalungniglo attitilugo;

23 Nocharlo koinijok kaisiuk tokkodlugolo, nerrilutalo kuviasukta.

24 Ernera tamna tokkolauralloarlune, amalo omarmingmet; tamna assiosimmalauralloarpok nachvartauvorlo. Kuviasulerpullo tava.

25 Erningale angajuklek perorsëvingmetok, iglolo kaglileramiuk, kattimmajut ingertokattigët tussarpeit.

26 Kivgello illanget kaikova appersorlugolo sunaumangæt.

27 Tapsoma okautiva: Nukket tikkipok, nocharlo kuinijok atātavit tokkotaukova, ernine kannoëngitok ama pigamiuk.

28 Angajoa tava annulerpok, itteromananelo. Tagva atātanga annivok, innalãlo.

29 Atātanele kiova, okautivlugo: Ahãk, Jahrinnik unnuktunnik kivgartulaukpagit, perkojettillo illunaita nalelaukpakka; saukamiglo angutsoarmik kaitsilaungimarikpotit uvamnut, kuviasukovlunga illænmarijakka il-lagilugit.

30 Ernille tamna tikkimet, perkutiminik nungutsijok arnarnuarnermut, nochak koinijok tokkotaukovet tamna pivlugo.

31 Atātanget okautiva: Ernĩk, najutsainarparma, perkutikkalo taimaita pigivattit.

32 Serrilutillo kuviasuktuksaugalloarpotit; nukket una tokkungalauktok amalo omarmingmet; assiosimmalauktorlo nachvartaumingmet.

KAPITEL XVI.

Adsiujomik pimaklertomik idluangitomik.

ILLINNIARTINNELE okautiveit: Angutekalauktok akluitomik pimajikartomik perkutiminik; tamna uner-tsonianerlütigivæt tapsomunga, perkutinginnik nungutsi-jok.

2 (Angajokanget) kaikova, okautivlugo: Kannok il-lingava tussartara illingnik? Pimmajattit kattiniakit nellonaililugillo; mattoma kingorngane, pimaklertuk-saujungnēravit perkutimnik.

3 Pimaklertok illumigut okalerpok: Kannok pinniar-tuksauvīk? Angajokama pimaklerkojungnērmana; poagrejaromangilanga, kemmunermiglo kangusukpunga.

4 Sulijamnik nellungikalloorpunga, illelliortauko-
vlunga iglunginnut, pimaklerkojaujungnērma.

5 Angajokaminut akkeliksakartut tamaita kingorlerēk-tilugit kaikoveit, sivorlek apperiva: Kapsinik akkilik-sakarkit angajokamnut?

6 Okarpok: Kattaujennik 100 nik orksunik. Okau-tivalo: Akkiliksavit aglangit pikit, ingilutit aglaksarit 50 nik.

7 Ama aipanganut okarpok: Igville, kapsinik akki-
liksakarkit? Okarpok: 100 nik oktutinnik kakkojek-satalingnik. Okautivalo: Akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit 80 nik.

8 Pimaklertok tamna idluitok angajokab nakoriva, sillatujotut pinniarmer. Mattoma sillaksub kittorng-angit illutsimingnik sillatunersaungmetta, kaumajub kit-tornganginnit.

9 Okaupapselo: Illænnarsarsinariatse nunab pinginnut idluangitunnut, ajoksarupse illelliortaukovluse iglungin-nut nāksaungitunnut.

10 Mikkijomik nellagortok, nellagorivok angijomik; mikkijomiglo pinniarnerluktok angijomiktauk pinniarner-lukivok.

11 Nunab pinginnik idluangitunnik nellagōngikupse, kia pimaklerkojomavāse pijarialingmik?

12 Pigingitapsingniglo nellagōngikupse, kia tunnitsivigijomavāse nangminiksapsingnik?

13 Angajokangnut maggungnut kivgartortokarungnangilak: Aipanga omigilarpalonēt, aipa nægligilugo; ubvalo aipanga ungagilārpa, aipale nachogilugo. Gudelo nunab pingillo attautsekut kivgartorungnangilasse.

14 Tamakkoa tamaita Farisæerit torkuijut tussaramikit, mittautigivæt.

15 Okautiveillo: Ajungitsomatōgalloarpose innungnut, Gudible omættise illitariveit; innungnut nertortaujomajut, Gudib makkojugiveit.

16 Perkojet nellautajullo nellautsivut Johannese tikkilugo; mattomalo kingorngane Gudib nalegauvinga okautaulerpok okautsinnut tussarnertunnut, illunatiglo kerlākaratik itterniarput.

17 Killak nunalo nungunersauniarpuk, titaub attautsib perkojennetub pērninganit.

18 Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asserorpa; avitamiglo nullianiktub, nulliarēngnek asseroriva.

19 Angutekalaukporle akluitomik, annorārpaktomik aupaloriktunnik sātunniglo pivianartovaksoarnik, uvlullo tamaita innunatsoridlarlune kuviasuktok.

20 Aklujokarivorlo tagvane, Lazarusemik attelingmik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane ajuakadlartok.

21 Nerrititaujomajorlo karngānerlukunnik akluitub nerrimāviaanit kattektunnik; kingmille alluktoriaartorpeit ajuangit.

22 Aklujorlo tokkungmet, Engelit āpæt Abraham sānganut. Akluitorle tokkogivok, illuvertauvorlo.

23 Anianartoksoarme kappianartovingmedlune, uitalerpok, Abraha tækkova kanningitomit, Lazaruselo sānganetok.

24 Kaigarsulerpok okarlune: Atātak Abraha, nāp-kiginga, Lazaruselo tilliuk, tikkime nuvua immermut

missukkãrlugo, okaralo nigliterliuk; mattomunga ikko-maksoarmut, ãniadlarama.

25 Abrahable okautiva: Ernek, erkarniaruk, innotilitit ajungijutitit pigilaurangne Lazarusele kappiaktoadlalauktok, mannale mannigortauvok, igville ãniatitauvotit.

26 Tamannalo tappilugo akkunaptingne ittersaksoarkarpok, tamãnet illipsingnut ikkãromajut sapperput, taimaktauk uvaptingnut ikkãromajut illipsingnit sapperivut.

27 Tagva okarpok: Tamanna pivlugo tuksiarvigivagit, atãtak tilliklerkovlutit tapsomunga atãtama iglunganut;

28 Sulle kattangutekarama tellimanik, kigliudsikovlugo tapkonunga, ãnianartovingmut tamattomunga pikonnagittauk.

29 Abrahamb okautiva: Mosesib nellautajullo aglanginik pekaramik; ipkoa nalekkiligit.

30 Okautivale: Aukak, atãtak Abraha, tokkungajulle illangeta tikkipagit, kakkialerajarput.

31 Okautiva: Mosese nellautajullo nalengikunikit, okperiniãenginivættauk tokkungajunnit makkijokarpet.

KAPITEL XVII.

Jesuse ajochertuivok, innuliklerlunelo kallaktunnik tellimajortunnik. Gudib nalegauvinganik tikkiniartomik okãlavok.

ILLINNIARTINNELE okautiveit: Asserornekanginiek ajornarpok; kappianamẽgle tainna asserorterijok.

2 Tapsomunga idluarnersauvok serkallitsiviub ujaraktanganik kongẽsingagut nivingaiviogune, immarbingmullo egilugo, ukkoarãrsuit illangeta asserortauninganit.

3 Udsertoritse. Kattanguvit idluivigilukpattit, innerteruk; idluijungnẽrpello, idluiningit issumagijungnẽrkit.

4 Uvlorme attautseme 7 ertorlune idluilugvigigunitit, uvloẽnarlo 7 ertorlune tikkikunitit, kakkialerpungarpet: issumagijungnẽreksarivet.

5 Apostelillo Nalekamut okarput: Okpernivut nek-koksititsuk.

6 Nalekable okautiveit: Senfkornetun okpernekarupse; napartomullo Maulbereliksamut omunga okarluse: Tagvanget pērit immarbingmullo nukterit, tava nalengniarpāse.

7 Kia illapse kivgagub, perorsēvingme sennajomik, nergjutinniglonēt mianersijomik, perorsēvingmit tikkileranget, okautiniarpauk: Tuavilutit nerrimārvingmut ingitsartorit?

8 Imaungilak? okautingmago: Unnungme nerkiksaliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa, nerritillunga, immertillungalo; kingunipkut nerrituksauvotittauk immerlutillo?

9 Kivgak tamna kujaginiarpauk perkojaunerminik pinnialaungmet? Taimak issumangilanga.

10 Taimaktauk illipse, perkojaunise tamaita pinnialaurupsigik, okaritse: Kivgakullovogut; pinniareksavut kisseta pigaptigik.

11 Jerusalemullo ingeragame Samaria Galilæalo apkotigivak.

12 Iglugasengnullo pingmet, angutit tellimaujortut kallaktut pārpaet, tapkoa allivasiktome nængertut.

13 Nippekortōvlutiglo okarput: Jesuse, nægliktok ajochertuijok, nāpkigittigut!

14 Tækkogamigillo, okautiveit: Ajochertuijunnut tækkotisarortitse. Taingungalo aivlutik, kallakarungnailerput.

15 Tapkoale illanget kallagungnērnerminik, tækkogame, utterivok, Gudelo nakoridlarpa nippekortomut;

16 Ittigganginullo pamakterpok, kujagilālo. Tamnalo Samariamiojok.

17 Jesusible kiova, okarlune: Kallakarungnailertut 10 ungilet? Nauk taipkoa 9 it.

18 Assianik uttertakangilāk, Gude nakorilugo, tækkorngartamit omanget?

19 Okautivalo: Makkilutillo aularit, okpernivit ikkajorlauptit.

20 Farisæerille apperingmatsuk: Kakkugo Gudib

nalægauvinga pijomārpa? Kioveit okarlune: Gudib nalægauvinga tækkuksaulune piniængilak.

21 Okartokarniængilarlonēt: Ahāk. manēpok, ikkanelonēt. Ahāk, Gudib nelegauvinga illupsingnepok.

22 Illinniartiminulle okarpok: Nelliutsomārpok, Innub Erninget uvlungita illangenik tækkojomaniksasse; tækkonagolo.

23 Okautijomārpāselo: Ahāk, tamanēpok, ikkanelonēt. Taikunga ainiarase malliniaraselo.

24 Sorlo kaumalak, killaub igloanit kaumaridlartok, killaub igloanut; taimaktauk Innub Erninga ĩtsomārivok uvluksamine.

25 Taimnale nelliutikārtinnago, āniatitaujariakarpok, ajektortaujariakarlunelo kinguvāngukattigēnut tamakonunga.

26 Sorlo Noab nelliunerilauktangatut ĩlaungmet, taimaktauk Innub Erninget uvluksangane ĩtsomārivok.

27 Ipkoa nerrivut, immilarmiglo, nullianikput uiniglarmiglo, uvlok taimna tikkilugo Noab ittervia umiaksoarmut, ullitornivaksublo tava tikkipeit, nungulugillo tamaita.

28 Taimaktauk, Lothib nelliunerilauktangatut, ĩlaungmet. Nerrivlutiglo, immerput, pissiniarlutiglo, niuverlarmiglo, perorsēvilliorput, iglulliarlarmiglo;

29 Uvlormele taipsomane, Lothe anningmet Sodomit, sillalulerpok killangmit ikkomamik orksoromiglo, tamaitalo nungupeit.

30 Taimaktauk ĩtsomārivok Innub Erninget uvluksangane, sakkerviksangane.

31 Uvlorme taipsomane, iglub kānganētub akkarniarane, perkuttinnelo iglometut aijomavlugit. Taimaktauk perorsēvingmētok utterniarane tunnuminētun.

32 Lothib nullia erkarissiuk.

33 Innoserminik ivlertsinasuartub assiojjiomārpa; innoserminiglo assiojjiomārtub, innotsemut ikkajorniarpa.

34 Okaupapse: Unnuame taipsomane angutik mag-

guk sinnigvingme attautseme innangakattigēgomārpuk; aipanga illelliortaujomārpok, aipale kemmaktaujomārpok.

35 Arnæk magguk kaivititsikattigēgomārpuk; aipanga illelliortaujomārpok, aipale kemmaktaujomārpok.

36 Angutik magguk perorsēvingmetsomārpuk; aipanga illelliortaujomārpok, aipale kemmaktaujomārpok.

37 Apperivæлло, okautivlugo: Nalegak nanē? Okautiveille: Killokkartomut, nektoraggit kattivakput.

KAPITEL XVIII.

Adsiujomik okarpok erkartuijomik idluangitomik, Farisæermiglo Zoellnermiglo.

ADSIUJOMIGLE okautiveit; soraijuitomik tuksiariakarnivut pitjutigilugo.

2 Okarlunelo: Erkartuijokalaukpok iglugaseksoarne, tapsoma Gude erksigingila, sivorananelo innungmik.

3 Iglugaseksoarnelo tagvane uigarnekarpok, tapsoma okautijartorpa: Piulinga akkerartortimnit.

4 Akkunekāle tussajomangila. Kingornganele illumigut issumalerpok: Nauk Gude erksigingikalloorapko, innuillo sivoraginagit,

5 Uigarneruble tapsoma pachvisalermanga, piulijomavara, sugaluksaromanginama keta.

6 Tagva Nalegak okarpok: Ahāk, idluangitub erkartuijub okausinga tussarsiuk.

7 Gudible annerijanne piulinajangileit, uvlut unnuello nāvlugit nipliavigingmatsuk, unēt akkunēralloarune?

8 Okaupapse: Piulisaromārpeit. Innuble Erninga tikkitsomārpet, nuname okpernermik nachvaromārasugiviuk?

9 Illangille ajungitsugijut, assimingniglo nachojut, mattominga adsiujomik okautiveit:

10 Angutik takpaunga kattivamingmut tuksiariartortuk: aipa Farisæerijok, aipangalo Zoellnerijok.

11 Farisæere nængerlune, illumigullo tuksiarpok imāk: Gude kujagivagit, assiitut innuktun-īnginama, arktaijotut, idluitulliertotullo, arnaniartotullo, Zoellner-tullonēt otunak;

12 Wocheme maggoērtorlunga nerringipakpunga, perkuttimalo illunatik tellimaujoennik tunnijivunga.

13 Zoellnerelo kanninane nængertok, killangmullonēt ārloromangitok; sagvingminulle pattiksimajok okarlune: Gude, nāpkigilaunga idluitoksōjunga!

14 Okaupapse: Tamna aipaminit ajornermit issu-magijaujungiērniersaumlune attarsarpok iglominut. Ing-minik angijorortitok miklilertitaujomārpok, ingminiglo miklilertitok angijorortitaujomārpok.

15 Nutakketauk āpeit tapsomunga, agganginnut pat-tiktaukovlugit. Atsijut ilinniartingita tækkogamikit suadlalerpeit.

16 Jesusible kaikoveit, okautivlugit: Nutakket uvam-nut pilit, innerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegauvinga piingmatsuk.

17 Ahamarik, okaupapse: Nutakkatut Gudib nale-gauvinganik pingitok, itterniængilak.

18 Angajokaijello illangeta apperiva: Ajungitotit a-jochertuijok, sumik pinniartuksauvīk, kingormgusijoma-vlunga innotsemik nungusuitomik?

19 Jesusible okautiva: Sōg ajunginerarpinga? Assi-anik ajungitokangilak, Gude attausetajok kissime.

20 Perkojet kaujimagalloarpattit: Nulliarēngnermik asseroijuksaungilatit. Innuartuksaungilatit. Tigliktuk-saungilatit. Innukattitit sæglotigilugit okartuksaung-ilatit. Atātangnik anānanguiglo nalektuksauvotit.

21 Tamnale okarpok: Tamakkoa tamaita mallilauk-pakka sorrusionimnit.

22 Jesusible tamanna tussaramiuk, okautiva: Attau-sek sulle pingilet. Perkuttitit tamaita niorgutiginiar-kit, aklujunnullo pilliutigilugit, killangme perkutitsiarik-siniarpotit tagva; kailerillo malliklunga.

23 Tamannale tussaramiuk, kiksalerpok; akluitokso-game.

24 Kiksartitaumajorle Jesusib tækkogamiuk, okar-

pok : Akluitut killaub nalegauvinganut pilutik sapperna-
kasakpok.

25 Ajornanginersauvok, Kamele, merkutib isingagut
pilune, akluitomit Gudib nalegauvinganut itterniartomit.

26 Tamattomingale tussartut, okarput : Kinale pillor-
iktitaujungnarpa ?

27 Okarporle : Innungnut ajornartok, Gudemut ajor-
nangilak.

28 Tagva Petrusib okautiva : Ahāk, tamaita kemma-
laukpavut, mallilarpillo.

29 Okautivale : Ahamarik okaupapse : Kemmajjo-
kangilak iglomik, angajokangniglonēt, kattangutiniglo-
nēt, nulliamiglonēt, kittornganniglonēt, Gudib nalegau-
vinga pivlugo.

30 Tunnitsiviolongitomik, unnuktunnik mattomane-
dlune, sillamelo tikkitsomārtome, innotsemik nungusuito-
mik.

31 12 ille ingminut pitipeit okautivlugillo : Ahak,
takpaunga Jerusalemut aivogut, nellautaijullo aglangit
illunatik nellautsijomārput, Innub Erninga pivlugo.

32 Tamna pititaujomārpok nellojunnut ; mittautigi-
niarpæt, allēkuttigilugolo, ketserarlugolo ;

33 Issakaniarpælo, tokkolugolo : uvluglo pingajuæng-
ne makkitsomārivok.

34 Tamakkoale tamaita tukkissingileit, okausingillo
nellonadlalauput tapkonunga, kaujimanatiglo okauseri-
lauktanginnik.

35 Jerichomulle kaglilerame, tautungitok apkotane ik-
sivajok, kennuvlune pijok.

36 Innugiartoksuit sennerkotut tussaramigit, apper-
sorpeit, mattominga.

37 Jesusemik, Nazaremiomik kāngiutijomik okauting-
matsuk ;

38 Niplialerpok, okarlune : Jesuse, Davidib Erninga,
nāpkigingā !

39 Sivorlertulle innerterpæt, nippangerkovlugo.
Tamnale niplialualerpok : Davidib Erninga nāpkigingā !

40 Jesusible nokkalerlune, tessiortaukova ingminut.
Alermatsugle, apperiva,

41 Okarlunelo: Sumik pinniarviojomavit uvamnut? Kiova: Nalegak tautuleromavlunga.

42 Jesusiblo okautiva: Tautulerit; okpernivit ikkajulaukatit.

43 Tagvainarlo tautulerpok, malliklugolo, Gudelo nakoridlarpa. Innuillo illunatik tamattominga tautuktut, Gude nakoridlarpæt.

KAPITEL XIX.

Zoellnermik Zacheusemik.

ITTERIARTORLARMELO, Jericholo apkotigiva.

2 Ahāglo, angutekalaukpok tagvane, Zacheusemik at-telingmik, tamna angajokaulauktok Zoellnerinnut akluitolunelo.

3 Jesuselo tækkojomadlarpa, kinaungmangæt, innungnullo sapperpok mikkigame.

4 Sivorliovlune akpangerpok, napartomullo Maulbēreliksamut majoarpok, tækkojomavlugo, tamanna apkotiksaringmago.

5 Jesuse tagvunga pigame, kongmut ārlorlune, tæk-kova okautilālo: Zacheuse akkarsārit; iglungnut uvlome itteriakarama.

6 Tava akkarsārpok, kuviasuklunelo illelliorpa.

7 Illunatiglo tamanna tækkogamitsuk avamudlarputangumut ajortulliartomut ittermet.

8 Zacheusible Nalegak tikkipa, okautilālo: Nalegak, ahāk, perkutikka maggoilivlugit, aipangit tunnivakka ak-lujunnut, uiverijaujokarpello uvamnut, sittamannik unnu-kenersanginnik uttertitsivigijomavakka.

9 Jesusible okautiva: Uvlome iglo tamna piulijiksarsivok, Abraham ernerimgagotauk.

10 Innub Erninget tammarsimmajut kenneriartorlugilo, pilloriktisartormagit.

11 Nalengmatsugle amalo adsijumik okautiveit, Jerusalem kaglilerame, Gudiblo nalegauvinga tuavilune sakkerniarasugingmatsuk.

12 Okarporlo: Attanek nunamut ungasiktometomut

aularpok, attannionek pinniarlugo, kingornganelo uttermilune.

13 Kivgenne tellimaujortut kaikoveit, tunnutsivigilaitalo kēnaujennik tellimaujortunnik, okautiveillo : Niorvgotigissigik tikkerkārtinnanga.

14 Innukattingitale omigigamitsuk okautsaujartorkovæt : tamna attanniotikongilavut uvaptingnut.

15 Uttermigamelo, attannionek pigamiuk, kivgenne ipkoa kaikoveit, kēnaujennik tunnutsivigijane tussaromavlune attunnit niorvgotigilauktangita pijanginnik.

16 Sivorlek sakkerpok, okarlunelo : Attannek kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimaujortunnik.

17 Okautivalo : Kivgatorloriktotit, ikkitunnut nertornarlutit pinniaravit, iglugasengnut tellimaujortunnut attanniotitsomavagit.

18 Aipangatauk sakkerivok, okarlune : Attannek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimanik.

19 Tamnatauk okautiva : Igvittauk attanniojuksauvotit iglugasengnut tellimannut.

20 Pingajuak sakkerame, okarpok : Attannek, ahāk tagga kēnaujakottit, torkorsimmajok kakkigomut.

21 Erksigiluarapkit, angutauseravit ; illilaungitattit tiguvattit, kattitidlarlaitalo karngasorlaungitattit.

22 Okautiva : Kivgāluk una, okausernit erkartorpagit. Angutausertunga kaujimalauramga illilaungitakka tigu-gapkit, karngasorlaungitakkalo kattikapkit?

23 Sōg kēnaujakuttiga kēnaujennik tauksējunnut pingipiuk ? Tikkikumalo kaikonajarlauktara illakartillugo.

24 Tava najortinne okautiveit : Omanget kēnaujak aksarnigarissiuk tunnilugolo tellimaujortunnik kenaujalingmut.

25 Okautivælo : Attanek, tamna tellimaujortunnik kēnaujakalērerpok.

26 Okaupapsele : Pekartok sumik, tunnutsiviojomārpok ; pekangitorle aksartaujomārpok pinganik.

27 Ipkoale uvamnik kennugosuktut, uvamniglo attanniokojingitut kaisigik tokkotsigiglo sakkamne.

28 Taimak okarame aularpok, takpaunga Jerusalemut ailerlune.

29 Betfagemut Betaniamullo kaglilerame, orksuktalingmut kakkamut tikkilune, illinniartingne magguk tillivak.

30 Okarlunelo: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetunnut; itteruptiglo nochak pittuksimmajok nennilärpatik, kanganut sulle innungmik ingitokalaungitok. Pittudsärlugo kaitikko.

31 Apperijauguptiglo, sōg pittūdsärmangaptiko, imāk kiogittik: Nalekab attoromangmago.

32 Tillijaujuglo aivuk, sorlo okautingmagik naipi-pæk.

33 Nocharmigle pittudjarsitillugik, innungita okautivakit: Sōg nochak pittudjärpittiko?

34 Kioveille, okautivlugit: Nalekab attoromangmago.

35 Apæk tava Jesusemut, annorätiglo nochaub kemmerloanut illivlugik, Jesuselo kanganut ingitipæt.

36 Ingeratillugolo, annoratik issivilerpeit apkomut.

37 Kaglilermello, orksuktalingmit kakkamit attarsälernet, illinniartingita illunatik kувiasuvaksoarmut nippersoarmullo Gude nakoridlarpæt, tattamnadlartut tamaita, tækkojettik pivlugit.

38 Okarlutiglo: Nakorijaule tikkitok, attanersoak Nalekab attingane! Ullapirsautekarle killangme, nakudlartokarle kōtsingnerme!

39 Farisæerillo illangita illaungmijut okautivæt: Ajo-chertuijok, illinniartitit innerterkit.

40 Kiovlune, okautiveit: Okaupapse, ukkoa nippangerpetta, tava ujacket niplerliarput.

41 Iglugaseksoarnullo kaglilerame, tækkunärpeit kugviorutigilaitalo.

42 Okarporlo: Tamanna kaujimmagupsiuk, tagva issumaksarsiniarajarpose nellionipsingne tamattomane ullapirsartauniksapsingnik. Mannale ijipsingnut ijersimmavok.

43 Nelliutuksamut tikkitaujomärapse, ningarijipse illujomärpäse avatipsigut, kittorngaselo illalliudlugit, illuluse annekonnase, nanekupselo illunane kappiasuktitsomärpäse,

44 Nungutsomārpāselo (igluselo) ujarkamik attautsemiglonēt kallerēktokarungnēromārput, piulijiksapse neluininga kamagilaungnapsiuk.

45 Kattimavingmullo itterpok, pissiniartut niuvernariatullo kammanetut, annitilerpeit.

46 Okautiveillo: Aglaksimavok: Igluga tuksiarviovok; illipsele innuarviotilaukpassē.

47 Uvlullo tamaita kattimavingme ajochertuivok. Ajochertuijoksulle Aglangniglo illissimajut, innuillo angajokangit pinnasuarput tokkotsomavlugo.

48 Nachvaratiglo kannok illijarianga, innuit illunatik ungagidlarlālo, tussaromadlarmatsuk.

KAPITEL XX.

Pitsartunerminik Kristusib sakkertitsininganik ningarijine sālagidlarlugit.

UVLULLO taipkoa illangane, innuit kattimavingme ajochertormagit, okautsinnik tussarnertunnik okālatillugo, ajochertuijoksuit aglangniglo illissimajut tikkipæt, innuit angajokangit illagællugit.

2 Okautivæello, okarlutik: Okautittigut, kimut perkojavut imailiorkovlutit, kialonēt pitsartunermik matto-
minga tunnitsivigivātīt?

3 (Jesusible) kiovlune, okautiveit: Apperijomavapse-
tauk okautsemik attautsemik, kiogissinga:

4 Johannesib Baptisitinga killangmit innungnillonēt
piva?

5 Issumèrtuivulle ingmingne, okarlutiglo: Killangmit
pijok okautigiguptigo; okautinajarpätigut: Sōg okperi-
laungipissiuk?

6 Innungnille pijok okautigiguptigo; tava innugi-
ar-toksuit millorajarpätigut ujakkennut, Johannesē illunatik
nellautaijosugingmatsuk.

7 Kiovullo: Nakit pingmangæt nellovavut.

8 Jesusiblo okautiveit: Tamanna pivlugo okauting-
ilapsetauk, kimit pitsartunekarnimnik taimailiorlunga.

9 Innuille adsiujomik tamattominga okautilerpeit:

Innok perorsēvilliorpok weineliksennik illijilune, perorsēviksiortunnullo pimmajaukova, nunablo assianut aularpok, mulludlarlunelo.

10 Paungello innilerviet nelliutingmet, kivgame illanget tilliva perorsēviksiortunnut, perorsēviub paunganginnik pijartorkovlugo. Perorsēviksiortulle (kivgak tamna) annaudlarpæt, neksartinagolo aulartipæt.

11 Ama kivgab assia tilligiva; tamnatauk annaudlarpæt mittautigivlugolo, neksartinagolo aulartinivæt.

12 Ama kivgak pingajuak tilligiva; tamnatauk ikkilerpæt, (perorsēvingmillo) pingujarpæt.

13 Perorsēviub angajokanga tava okarpok: Kannok pinniartuksauvīk? Ernera nægligidlartara tillijomavara; tamna tækkogunitsuk illeraginiarpallukpæt.

14 Perorsēviksiortulle erninga tækkogamitsuk, issumærtuivut, okarlutiglo: Tagga kingormgusijuksak, kaititse, tokkolaulavut, kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

15 Perorsēvingmillo pingujarlugo tokkopæt. Perorsēviub angajokanget perorsēviksiortut ukkoa kannok pinniarkagit?

16 Tikkitsomärpok, ukkoalo perorsēviksiortut tokkolugit, perorsēvinelo assinginnut pimmajaukolugo. Tamanna tussaramitsuk okarput: Taimailiornagole!

17 Tækkosarpeille okarlunelo: Sunauvæt aglaksimajut: Ujarak igloliortut egitanget, tamna iglub terrekoa ujaraulernertok;

18 Ujarkamut omunga kattektok, serkominiarpok; kattekvigijanele serkalliniarpa.

19 Ajochertuijoksuillo aglangniglo illissimajut pinna-suarput, tigujomagalloarlugo Stundeme tamattomane; innuille erksigiveit: Mallugigamitsuk adsiujomut mattomunga okautigingmagit.

20 Udsertorpæello, udsertortullo tapsomunga tilliveit, ajungitojārlutik, okausinginnit okausiksarsioromavlutik, pitsomavlugo nunab attanninganut, tapsomalo pitsartuninganut.

21 Apperivæello okarlutik: Ajochertuijok, kaujimavogut, nellagorlutit okausekaravit ajochertuilarpillo, in-

nuillo sivorāginginangne, Gudemulle apkotiksamik ajo-chertuitsiaravit.

22 Attanniviksoak tunnitsivigilugo Schossinnik idluar-ka, idluangilalonēt?

23 Nipporsainingille mallugigamigit, okautiveit: Sög, öktorpissinga?

24 Kēnaujak tækkolago, kia adsinga, kialo aglangit kollāne? Kiovæt okarlutik: Attanniviksub.

25 Okautiveille: Tava, attanniviksoarmut tunnissiuk, attanniviksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

26 Innuillo sānginne tapsoma okausingit idluigijung-nangileit, kigusingalo tattamminiarivlugo nippangerput.

27 Tagva Saduzæerit illangita tikkipæt, makkiviksa-karasugiklingitut, apperivælo,

28 Okarlutik: Ajochertuijok, Mosesib aglagvigivāti-gut: Angutib angajua nulliakartok tokkopet, kittorng-akarane tokkopet, nukkanget tava nulliarijeksariva, ang-ajune kinguvaksarsilugo.

29 Nukkarēkalaukpok 7 nik. Angajuklek nulliani-lauktok kittornginane tokkovok.

30 Tugliet nulliarilermigamiuk, tokkogivok kittorng-ingminane.

31 Pingajueto pigigiva. Taimaktauk 7 it illunatik kittornginekaratik tokkovut.

32 Illunatik kingorngattigut, arnaktauk tokkogivok.

33 Makkivingmele nellietta nulliarijomārpauk? Il-lunatik tapkoa 7 it nulliarilaungmatsuk.

34 Jesusiblo kiovlune, okautiveit: Tamattoma sillab kittorngangit nullianijōngovut, uinijōngovullo.

35 Sillable aipānut pijuksaujut, tokkungajunnillo mak-kitsomārtut, nullianingniængilet, uiningniængilello.

36 Kingorngagut tokkojungnanginamik Engelititut-īleramik, Gudiblo kittorngariveit, makkiniub kittorng-aringmagit.

37 Tokkungajut makkitsomārmatta, Mosese tukkis-sititsigivok, napartunnēname, Nalegak taigamiuk: Abra-hab Gudinga, Isaablo Gudinga, Jakoblo Gudinga.

38 Gude tokkungajut Gudigingilæt, innojulle; tap-somunga illunatik innōvut.

39 Tagva aglangnik illissimajut illangita kiovlutik, okautivæt: Ajochertuijok, okālorikpotit.

40 Kingorngagut apperilugo sapperpæt.

41 Okautiveille: Sōg Kristuse Davidib ernerijanga okautigivatsuk?

42 Davidib imgerutimine nangminek okarmet: Nalegak Nalékamnut okartok: Tallerpingma tungānut ingitit,

43 Omigijingnik illijerkärtinnanga ittikavit ikovranganut.

44 Nalekamik Gudib taigamiuk, kannok ernerivauk?

45 Innuut illunatik nalektillugit, illinniartinne okautiveit:

46 Aglangnik illissimmajunnik illimmasugitse, anno-rannik angijoktanik attoromadlarput, niuvervingmelo sallutitaujomadlarput, illinniarvingme, nerrimārvingmelo issukljojomavlutik iksivajomadlarput;

47 Uigarnerit pingit nungutipeit, takkijunniglo tuk-siarutinnik tuksiarutsomavlugit okarput. Taimak pivlugo, pitlartaunersaujomārput.

KAPITEL XXI.

Kattimaviub serkomitaujomārninganik.

TÆKKONARAMELE, akluitut tautukpeit, tunnergutimingnik illijijut Gudib iklervinganut.

2 Uigarnektauk akujuk tækkogiva, kēnaujārsungnik maggungnik illijingmijok.

3 Okarporlo: Ahamarik, okaupapse: Uigarnek una akujuk unnunersennik illijilaukpok tapkonanget tamainit.

4 Tapkoa illunatik pimingnik attorniængitamingnik illijilaukput tunnergutinnut Gudib pinganut; unale akujuk perkutituaminik illijivok.

5 Kattimavingmik illangit okarmetta, ujakkennut manniktunnut ivlernartunnullo ānanausijaungmet, okarpok:

6 Nelliutijomārpok, tamakkoa tamaita tækkojasse,

ujarkamik attautsemiglonēt kallerēktokaromāngilak, serkomitaujomāngitomik.

7 Appersorpælle, okarlutik : Ajochertuijok, kakkugo pijukset tamakkoa pijomārkat? Sunalo nellunaikutak-sauva, taimaitsomārpēt?

8 Okarporle : Kammatitse uiverijaukonnase. Unnuk-tut tikkitsomārmetta attera atterilugo, okarlutiglo : Kristuseovunga, nelliusimajomiglo (okarmilutik). Taipkoa mallingniarasigik.

9 Unnatadlartunnigle akkerartortoksoarniglo tussarupse, erksiniarase : Taimailiortokariakangmet; nagga-tiksarle nelliutingilak sulle.

10 Tagva okautiveit : Innuit innukattigēnut assiming-nut sorsugomārput, attannionerlo attannionermut assimi-nut.

11 Nunello sunatuinarne angijomik sajukpillugomār-put, kāngnartoksoakalarmelo nusilingnartokaromārpok; erksinartunnik nellunaikutaksoarniglo sakkertokaromār-pok killangmit.

12 Tamakkoale tamaita pikārtinnagit, tiguluse unang-mijomārpāse, illiniarvingmingnullo parngnanērsimaving-mingnullo pititsomārpāse, attanniojunnullo angajokak-soarnullo ātsomārpāse, attera pivlugo.

13 Taimailiorviojomārposele kigligiutjutiksamut.

14 Omamiutekaritse, siarklerniarase sivornagagut, su-mik kigusiksakarniarmangapse.

15 Ūvanga kannermik illissimanermiglo tunnitsivigi-jomavapse, omigijise illunatik kionermik akkerartorner-miglo illipsingnut sappilerdlutik.

16 Angajokapse aglæt, kattangutipselo, illapselo, il-lænnarijipselo pititsomārpāse, illapselo illangit tokkotso-mārpeit.

17 Innuillo illunatik omigidlaromārpāse, attera pi-
vluogo.

18 Nujarlonēt attausek niakupsingnit asserortaunia-tsengilak.)

19 Kennuēluse tarnise pairissigik.

20 Jerusalemib avatā sorsuktuksarsoarnik illumajok

tækkogupsiuk, Tagva kaujimaniarpose, asserortauniarvia nelluutilermet.

21 Taimaipet Judæamētök, kemmalerle kakkennut, tagvanētorlo kerkäne aulalerle, assinētorlo perorsēvingme itterniarane.

22 Tamakkoa kiglungnerub uvloringmagit, aglaksimajut tamaita nellautsekovlugit.

23 Kappianemēgle singaijut amāmaktitsijullo tamanna nelluitikpet; angijomik kappianartokaromārmet nuname, innuillo tapkoa ningarijaudlaromārput.

24 Saviksoarnnut ipiktunnut tokkotauniarput, nuna-lingnullo illunainut ātauniarput; Jerusalemelo asserortauniarpok nellojunnut, nellojut nelluuninget namaksekartinnago.

25 Sekkinerlo, takkerlo, uvloritsello nellunaikutakaromārput; innuillo nunametut erksinermut sivorādlaromārput; imarbiksoarlo malliksuavaksuillo iktullijaromārput.

26 Innuillo erksinermut uttakkinermullo nukkingērotijomārput, nunamut pijomārtukset pivlugit, killaublo pitsartuningit aulataujomārmetta.

27 Taimaipello Innub Erninga tava tækkoniarpæt nu-
vujættigut kaijok, pitsartudlarlune ānanaudlartok.

28 Tamakkoale pilerpetta, ārloritse tækkoserluselo piulijauviksase kaglilermet.

29 Adsiujomiglo okautiveit: Napartok Feigeliksak, napartullo tamaita tækkonārsigik.

30 Sigilerangetta, tukkissitigivasse kaujimalerluselo aujajaraklilermet.

31 Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pigiartut tækkogupsigik, Gudib nalegauvinga kaglilermet kaujimaniarpassa.

32 Ahamarik, okaupapse: Kinguvāngukattigēt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekartinnagit.

33 Killaklo nunalo nungutsomārpuk okausikkale nungutsomāngilet.

34 Illipsele udsertoritse, omættise okumailerkonnagit nerritunermut immertunermullo, nunab pinginnik pin-

nasuarnermullonēt, uvlormut taipsomunga opingartaukonnase.

35 Nunamētut tamaita taipsoma tikkitsomārmagit sorlo nigak.

36 Taimak pivlugo pigārtsainaritse tuksiarluselo kemajuksaukovluse tamakkoniga pijomārtunnik illunainik, Innublo Erninget sāngane nængerluse.

37 Uvlojarangelo ajochertuivok kattimavingme, unnu-gangelle annivok, kakkamut orksuktalingmut, tagvanelerlune.

38 Uvlakullo innuit illunatik tikkipæt, kattimavingme nalegiarlugo.

KAPITEL XXII.

Kristusemut pikablādlernermik.

SERNAKANGITUNNIGLE kakkojaktorviksak kaglilernet, anniviksiorvingmik tajjaujok.

2 Ajochertuijoksuillo aglangniglo illissimajut pinna-suarput kannok illilutik tokkolugo; innuille erksigiveit.

3 Satanasele Judasemut Ischariotemik attelingmut pullamajarērpok 12 it illanganut.

4 Ajochertuijoksoarnullo angajokajennullo aivok okarkattikumävlugit, kannok illilune pititsomavlugo tapkonnunga.

5 Kuviasulerput tagva, kēnaujeniglo tunnitsivigijomavlugo angerpæt.

6 Angerporlo tagva, pitjutiksarsiorlunelo pititsomavlugo pikablādlernekarane.

7 Kakkojet sērnakangitut uvlungit nelliutingmetta, saugārsuk anniviksiorutiksak tokkoniarmatsuk.

8 Petruselo Johanneselo tillivak, okautivlugik: ākiksuijartoritik anniviksiorutiksamik saugārsungmik nerkiksāptingnik.

9 Appersorpægle: Nane ākiksортаukoviuk uvaptingnut?

10 Okautivak: Ahāk, iglugaseksoarnut itteruptik, innub pārniarpātik immertartub; tamna mallikitikko iglomut taipsoma ittervigijanganut.

11 Iglublo innuanut okaritik: Ajochertuijub okautsaukovātit: Iglo naneka, saugārsungmik anniviksiorutiksamik nerriviksara, illinniartikkalo illagilugit?

12 Iglomik tuapaksimajomik unertutilārpatik; tagvane ākiksoritikko.

13 Aivuk tagva, sorlo okautingmagik naipipæk, anniviksiorutiksarło saugārsuk akiksorpæk.

14 Nelliutingmello ingipok, Apostelit 12 it illagilugit.

15 Okautiveillo: Killanadlalaukpunga, anniviksiorutiksak saugārsuk una nerrijemavlugo illagiluse āniakār-nanga.

16 Okaupapsele, kingorngagut mattominga nerriniarungnērpunga, Gudib nalegauvingane namaksekārtin-nago.

17 Ermgusiārsuk tiguva, kujalivlune okarpok: Tamna tigusiuk aviklugolo illipsingnut.

18 Okaupapse, immerniengilanga napartub weineliksab iptinganik, Gudib nalegauvinga tikkekartinnago.

19 Kakkojarlo tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonna tunnivlugo okarpok: Tagva timiga tunnijauniartok pivluse; immailioritse erkaumajauniksamnut.

20 Taimaktauk Ermgusiārsuk tigugiva, nerrijarēramik, okarlunelo: Tagva Testamentetāk aumne, tamna kovijauniarpok pivluse.

21 Ahāgle, uvannik pititsiniartub aggangit illagivlunga nerrimāvimnēput.

22 Innuble Erninga aileralloarpok, sorlo issumasim-mataungmet. Innugle tamna kappianamēk, tapsominga pititsijok.

23 Ingmingnullo appersotilerput, kinaumangæt akkuner-mingne, taimailiorniartok.

24 Akkerartutilerputtauk ingmingnut, kina akkuner-mingne anginerōmangæt.

25 Okautiveille: Nunametut attannersuit attanniotivut pitsartunekadlartullo taijauvut attannernik saimajun-nik.

26 Illipsele taimailerniarase: illassele angnek nuk-kardlitun-ītuksauvok, illaminillo attannionersak, kivgatun-īnivok.

27 Kina attannionersauva? nerrimärvingme iksivajok, kivgartortorlonēt? Taimnaungitok, nerrimärvingme iksivajok? Uvangale akkunapsingne kivgatun-īpunga.

28 Illipsele najutsainalaukpapsinga kappiasungnimne.

29 Nalegaunerlo tunnijomavara illipsingnut, sorlo atātama kailaungmago uvamnut.

30 Nerriluselo immertuksauvose nerrimärvimne nalegavimnetome, iksivaluselo iksivautanne, Israelib kinguvāngit kittorngarēt 12 it erkartorlugit.

31 Nalegarle okarpok: Simon, Simon, ahāk Satanasib pijomagalloarpāse sannējaromavluse sorlo kakkojeksatitut.

32 Uvangale pivlutit tuksialaukpunga okpernīt sorēkonago. Kingorngagullo ama sāgiaruvit kattangutitit nekoksitiniakit.

33 Okautivale: Nalegak, opallungērsimmavunga ai-parilutit parngnanērsimmavingmut aikattigijomavlutit.

34 Kiovale: Petruse, okaupagit, angutaunek uvlome niplerniængilak missiarkārtinnæk pingasuērtorlutit, illitarsigavit uvamnik.

35 Okautiveillo: Tillijakattalaurapse pōkkarase, ikpiārsukaraselo ittiggagutekaraselo, taipsomane ajoksarlaukise? Kiovæt: aukak.

36 Tagva okautiveit: Mannale pōkkartub neksarliuk, taimaktauk ikpiarsuk. Taimaitokangituble annorāne pissinniutigiliuk, saviksoarsiniarlunelo pille.

37 Okaupapsele: Nellautsijariakarivut aglaksimajut uvamnik: Ajortulliartut akkorngænnut pititaujok. Uvamnik aglait aglaksimajut namaksiniarput.

38 Kiovælle: Nalegak, ahāk, tagva saviksudsæk. Okautiveille namakpok.

39 Illutsimetullo, annivok kakkamut orksuktalingmut. Illinniartingitalo mallikpæt tagvunga.

40 Tagvungalo pigame, okautiveit: Tuksiaritse, ōk-torlungnartomut pikonnase.

41 Kemmakpeit tava millutib tupvingatun kanningitigijomut sērkörtorlunelo tuksiarpok.

42 Okarlunelo: Atātak, pijomaguvit ermgusiārsuk una pēruk uvamnit, pijomajaraungitok, perkojet pile.

43 Engelible killangmit sakkervigiva nekkoksilugolo.

44 Tokkomullo aulaumajartitaugame tuksialualerpok. Kiægungningille kuttitut auktun-ïtut, nunamut kattalerput.

45 Tuksiarnermillo makkiname, illinniartinne kiksarnermut sinniktut naipiteit ;

46 Okautivlugillo: Sög sinnikpise? Makkititse tuksiarluselo, õktorlungnartomut pikonnase.

47 Sulle taimak okartillugo, ahäk innugiartoksuit aggerput 12 illo illanget, Judasemik tajjak sivorlerivæt, Jesuse kannilerpa kunnigomavlugo.

48 Jesusible okautiva: Judase, Innub Erninga kunniklugo nellunailivlugo piviuk?

49 Najortingitale, kannok illiortokalermet tækkogamiuk, okautivæt: Nalegak, saviksoarmik attortuksauvita?

50 Illangetalo, ajochertuijoksub kivganga ullimavlugo, siutä tallerpia nakkarpa.

51 Jesusible kioveit, okarlune: Issumamingnik pilit. Siutälo aktorlugo mamitipa.

52 Ajochertuijoksuit, kattimaviub angajokangillo, angajokaijello tigujuartortinne, Jesusib okautiveit: Sorlo inuuartomut tikkitose, saviksoalijarluse ajaupialijarlapselo.

53 Uvlut tamaita najortigilaukpapse kattimavingme, aktulaungilapsingalo aggangmut attautsemullonët; Tamedsale Stundise, tärtublo pitsartuninga.

54 Tigulerpælle, aularutivlugolo, ajochertuijoksub igloksoanganut pitipæt. Petrusible allivasiktomit mallikpa.

55 Ikkomamik ikkitsivut avalut illuetta kerkane, tagvanelo iksivalerput, Petruselo akkorngænnut ingipok.

56 Kivgab arnab ikkomab senniane iksivajok tækkogamiuk tækkunälerpa okarlune: Tapsomatauk illagilaukpa.

57 Missiarporle okarlune: Arnak, illitaringilara.

58 Killamiärsuglo kingorngane, kivgab assiet tækkogiva, okarlune: Igvittauk taipkoa illagivattit. Petrusible kiova: Innuk, taimnaungilanga.

59 Ama killamiojungnërmet Stundib attautsib king-

orngane, taipsoma assia okarivok : Ahamarik, tamnalo il-
lagilauriva : Galilæamiongmet.

60 Petrusele okarpok : Innuk; okautsitet nellovakka.
Sulle taimak okartillugo, angutaunek niplerpok.

61 Nalekable keviarlune, Petruse tækkuserpa. Na-
lekablo okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago :
Angutaunek niplerkærtinnago missiarutigilårparma pinga-
suærtorlutit.

62 Petruse tava annivok, keavaksoadlarlunelo.

63 Angutille Jesusemik tigusijut, mittautigivæt annau-
dlarlålo.

64 Mattovlugo, kēnangagut erksardlugo, appersorpæt,
okarlutiglo : Nellautalertigut, kia erksarpåt ?

65 Assinginnuttauk unnuktunnut okausilungnut okau-
tigivæt.

66 Kaulermello, innut angajokangit, ajochertuijok-
sullo aglangniglo illissimajut kachimiolerput, kiglissinia-
viksoarmingnullo åpæt.

67 Okarlutiglo : Kristuseoguvit okautittigut. Okau-
tiveille : Okautigupse, okperiniængilapsinga ;

68 Aperigupsele, kioniængilapsinga, aularkoniængi-
lapsingalonēt.

69 Tamanna pivlugo, mattoma kingormgagut Innub
Erninga iksivajomårpok ajugakangitub Gudib tallerpiet
tungåne.

70 Tagva illunamassiatik okarput : Gudib Ernerivå-
tit ? Okautiveit : Okartose, taimnaujunga.

71 Tapkoale okarput : Kigliudjutekariakarungnēr-
pogut, nangminek kanninganit tussaraptigo.

KAPITEL XXIII.

Pilatusemut Kristusib kikkiektortaukojauninganik.

ILLUNATIK kattimajut nikkovilutik, Pilatusemut
åpæt ;

2 Passidlalerpælo, okarlutik : Kaujimavavut, innuit
nalegungnærtipeit, attanniviksoarmullo Schossit tunni-
jaukolaungileit, Kristuseovlunelo attannersoak okartok.

3 Pilatusible appersorpa: Judit attannerivātit? Kio-va, okarlune: Okakotit.

4 Pilatusē ajochertuijoksoarnut innungnullo okarpok: Innuk una pitlareksausugingilara.

5 Tapkoale katsungailutik, okarput: Innuit aulatidla-laukpeit, ajochertutiminut, Judæame illunane, Galilæa-mit pilerame, tamaunga aglæt pivlune.

6 Pilatusēle Galilæamik tussarame, apperivok, Gali-læamiõngmangæt.

7 Herodesib attannioninganit pijok tussaramiuk, He-rodese mut ātaukova, uvlunne taipkonane taimna Jerusa-lemetoktauk.

8 Jesusele Herodesib tækkogamiuk, kuviasudlalerpok, akkunit tækkojomadlauramiuk; unnuktunnik tussau-magamiuk, tattamuartomik tapsomanget tækkunajarasu-gællune.

9 Sunatuinarniglo appersorpa. Kiungilale sumiglo-nēt.

10 Ajochertuijoksuille aglangniglo illissimajut tagva-netut passivæt angijomik.

11 Herodesible sorsuktuksakotingitalo nachogivlugo mittautigivæt, annorāmiglo kakkortamik attitipæt, amalo Pilatusē mut uttertīpæt.

12 Uvlorme tapsomane Pilatusē Herodesēlo illannarē-lerpuk; sivorngagut ingmingnut ningaulauramik.

13 Pilatusible ajochertuijoksuit angajokajello innuga-seksuillo attautsemut kaikoveit.

14 Okautivlugillo: Innuk una uvamnut kaipasse, in-nungnik nalegungnērtitsijok okartose. Ahāglo, sāpsing-ne kiglissinialauktara, passitiksapsingniglo innungmut omunga nachvalaungilanga;

15 Herodesetauk pinginivok: Tapsomunga tillilau-rapse; ahāglo passitiksarsijokangilak tapsomane, tokko-tsitiksangõnermik.

16 Tamanna pivlugo sugiarlugo aularkojomavara.

17 Illutsimitut parngnanērsimavingmetomik taipko-nunga aularkojijuksaungmet anniviksiorvik nellitūtingmet.

18 Tagva illunamassiatik nipperkortōvlutik okar-put: Peruk una, Barabbasēmik tunnitsivigittigut.

19 Tamna parngnanērsimmavingmut ittertitaumajok, kippallijoksuit illagællugit, iglugaseksoarne tokkotsigamik, innungmik.

20 Pilatusib ama nippekortövlune okautiveit, Jesuse aularkojomagamiuk.

21 Taipkoale kaggudlarlutik, okarput: Kikkiektoruk, kikkiektoruk!

22 Pingajuanulle appersorpeit: Kannoētomic ajortullialaukka? Tokkoteksausugingilara; tamanna pivlugo issakadlarlugo aularkojomavara.

23 Nippersoarmulle perkotsainarpæt kikkiektortaukovlugo. Tapkoalo ajochertuijoksuillo nippersoangit sugalulerpalliadlarput.

24 Pilatusib tava perkova, taimak pijomangmetta.

25 Pijomajanginnullo aularkova parngnanērsimmavingmut ittertitaumajok, kippallijoksuit illagilugit innungmik tokkotsijok; Jesusele unertujutigiva tapkoa issumanginut.

26 Aularutigamitsuk, innuk tiguvæt, Simonemik atelik, Zirenemiok, perorsēvingmit pijok; tapsomungalo kikkiektortauviksak erksuktaukovæt, Jesuse malliklugo.

27 Innugaseksuillo, arnagaseillo mallikpæt uggurivlugo keagivæt.

28 Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Jerusalemiut panningit, kēanasinga, illipsingnigle, kittorngapsingniglo kēatitse.

29 Ahāgle, nelliutsomārpok okausekarviojuksak: Piloridlarput kittorngisuitut, timillo ernilaungitut, iviangengillo amāmagviulaungitut.

30 Kakkālungnut okaromalerput: Sittorvigidlargit! kakkoralangnullo: Ulliktigut!

31 Napartok ōmak imailiormatsuk, kannok pannarmik pijokaromārka?

32 Assigik magguk, ajortulliartuk ātaukattaugivuk tokkotaukovlugik.

33 Tagvungalo, niakovinertalingmik tajjaujomut tikkinamik, tagvane kikkiektorpæt, innuartuglo, aipa tallerpiet tungānut, aipale saumiet tungānut.

34 Jesusele okarpok: Atātak, issumagijungnērkit; sullijattik nellomagit. Annorāngit tava avikpeit, immerautigivlugillo.

35 Innugaseksuillo tagvanetut tækkunārpæt. Angajokaijello innuit illagivlugit mittautigivæt, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingminik piulile, Kristuseōgune, Gudib annerijanga.

36 Sorsuktuksettauik mittautigivæt, kannilerlugolo sēr-nartomik ätsivigivæt.

37 Okarlutiglo: Judit attannerikpattit illingnik nangminek piulidlarit.

38 Aglaittauik nipitipeit kollānut, Grichillo, Lateinerillo, Ebræillo okausinginik, imaitut: Judit attanninget.

39 Ajortulliartugle aipanget nivingakattinget mittautigiva, okarlunelo: Kristuseōguvit illingnik nangminek piulidlarit, uvaguglo.

40 Aipanget suadlarlugo, okautiva: Igvittauk Gude erksigingilet, tapsotunak (tokkomut) pitlartaugavit?

41 Uvaguglo pitlartaunjariakaramnuk ajortullialauram-nuk, tamnale idluitullilaungilak.

42 Jesusemullo okarpok: Nalegak erkaringa nalegav-ingnut tikkikuvit.

43 Jesusiblo kiova: Ahamarik, okaupagit, uvlome aiparilārpagit Paradiseme.

44 Štundelo 6 ōlermet, nunenne tamaine tāktoksōler-pok, Stunde 9 tikkilugo.

45 Sekkinerlo kaumajungnērpok, kattimaviublo upkuksoanga allikpok kettermigut.

46 Jesuselo nippekortōvlune, okarpok: Atātak, annernera aggangnut perkovara. Taimak okarame anner-nengērpok.

47 Angajokable illiortokalauktut tækkogamigit, Gude nakoridlarpa, okarlunelo: Ahamarik, angut tamna idluartolauktok.

48 Innuillo illunamassiatik tagvanetut, tamakkoniga tækkunārtut, kannorlo illiortokalaungmet tækkogamikit; sagvittik pattiktordlugit utterput.

49 Illunatigle illangit, arnello tapsominga malliksīm-

majut Galilæamit, allivasiktome nangertut, tamakkoninga tamainik tækkunãrlutik.

50 Ahaglo, angut, Josefemik attelik, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok issumagiktorlo.

51 Tapsoma issumakattigilaungileit, (Jesuse tokkoko-
kavlugo) tamna Arimathiamit, Judit iglugaseksoangita il-
langanit pijok, Gudib nalegauvinganik nerriungmijok.

52 Tamna Pilatusemut aivlune, Jesusib timinga ken-
nuariva.

53 Akkartipa tava, uvineruksamiglo immuserdlugo,
illuvermullo illiva, kairtomut illulimajomut, innungmik
illijiviolaungitomut sulle.

54 Uvlok tamna opallungajaiiviõvok, sabbateõlilar-
melo.

55 Arnettauk illagællugo Galilæamit pijut, mallikput,
illuvek kemmergojartordlugo, kannorlo timinga illijauler-
mangæt.

56 Uttilerput tava, mingoarutiksamik tippigiksaumiglo
opalungajaijartorput; sabbateotillugolo kikkarput, per-
kojet malliklugit.

KAPITEL XXIV.

Kristusib makkininganik killalliarninganiglo.

WOCHIB uvlungita sivorlerpangane uvlarãrsukut il-
luvermut pivut, mingoarutiksello åkiksorlauktatik neksar-
peit, assitiglo illagiveit.

2 Ujaraksoarle aksakãrtitavinek illuvermit naipipæt.

3 Itterpullo, Nalekablo Jesusib timinga nenningilæt.

4 Taimak pivlugo siarklilermetta, ahãk angutik mag-
guk sennianut pivuk, keblertængnik annoralak.

5 Erksilerdlutik kēnangit kattalungavut. Tapkoa okau-
tiveit: Søg omartok kennerpissiuk tokkungajunne?

6 Tamanēngilak, makkisimmavok. Èrkarißsiuk o-
kautilaungmasse, sulle Galilæamēdlune.

7 Okalaungmet: Innub Erninga innuit ajortulliantut
agganginnut pititaujariakarpok kikkiektortaulune, uvlugo
pingajuængne makkitsomãrpok.

8 Okausingillo tava erkarpeit.

9 Illuvermillo aularput, tamakkoningalo tamainik 11 it, assingillo tamaita okautijartorlugit.

10 Maria Magdalena, Johannalo, Marialo Jakobusib, assingillo arnet tamattominga okartut Apostelinnut.

11 Okausingille tapkoa piungitsugiveit, okperinagillo.

12 Petrusele nikkovilune illuvermut akpangerpok, illuanullo itsuarame, uvinerukset kisseta tækkoveit, aular-dlunelo; tattaminiarpok kannok illiortokalaungmet.

13 Ahaglo, illagik magguk uvlorme tamattomane, iglugasengnut aivuk, Emausemik attelingnut, Jerusalemit Stundinik pingasunnik (pissuklune) kanningitigijunnut.

14 Okarkattigēkpuglo pijokalauktut tamakkoa tamaita pitjutigællugit.

15 Taimak okartillugik, ingmingnullo apperikattautivlutik, Jesusib anguvak, ingerarkattigivlugiglo.

16 Isigigle imailivuk illitarksikkonnagik tapsominga.

17 Okautivagle: Kannok okālavitik illiptingnut inge-ravlutik, kiksalaftiglo?

18 Tagva aipæt kiova, Kleofāsemik attigub, okaudlugolo: Tujormitsennit illunainit Jerusalemetunnit, uvlune tamakkonane pijokalauktunnik kaujimangitotōvit?

19 Appersorpaglo: Sumik? Kiovæk: Jesuse Nazaremiok pivlugo, nellautajolauktok pitsartudlarlune, pinniarnernut okautsinnullo, Gudemelo innungnelo tamaine;

20 Tamna Ajochertuijoksoapta angajokaptalo uner-tujutiginerpæt tokkotaukovlugo, kikkiektortaukovlugolo (senningajolingmut).

21 Uvagulle Israelitit piulijauniarasugivavut tapsomunga. Uvlomelo, uvlut pingatserput, imailiormatsuk.

22 Arnet illapta illangita illuvermut uvlārulauktut kvaksartilaukpätiguttauk,

23 Timinga nenninginamitsugōk, okariartorpullo Engelingnik tækkolaukput, omartomik okartuk.

24 Illaptalo illuvek nellipsarpæt, taimaglo naipipæt, sorlo arnennut okautaungmet, (Jesusele) nachvangilæt.

25 Okautivagle: Illissimmaitotik, omættiptikut erkeasuktotik, tamakkoninga tamainik okperlutik, nellautajut okauserilauktanginnik.

26 Kristuse taimak āniateksaulaungilāk ānananermi-
nullo itterlune?

27 Moseselo nellautaijullo tamaita okautigilerpeit tap-
kungnunga, aglangnik tamainik okālajunnik tapsominga
aglaksimmajunnik tukkissititsiarlugik nellojungnertipak.

28 Iglugaseillo aivigijatik kaglileramikit kangiutiniar-
korlaulerpok.

29 Unniksarpæglo, okarlutik: Uvappingnelaurit uvlok-
lilernet unnulermello. Itterkattigivaglo tapkungnane-
nialerdlune.

30 Iksivakattigileramigik nerrivlutik, kakkojak tigu-
va, kujalivlune avgorpa, tapkungnungalo tunnivlugo.

31 Isigik tava uititaulerpuk illitarilālo. Sāmingnelo
nippaivæk.

32 Ingmingnullo tapkoa okalerpuk: Omættivuk illup-
tingne onarsilaungilæk okautingmattiguk apkome, aglang-
nik nellojungnērtimattiguk?

33 Stundemelo tamattomane nikkovipuk, uttermiluti-
glo Jerusalem, 11 illo kattimajut naipipeit, najorting-
illo.

34 Tapkoa okarput: Nalegak illa makkisimavok Si-
monemullo sakkilauktok.

35 Tapkoalo (magguk) unipkarvigiveit apkome illuse-
rilauktamingnik, kannorlo illitarksitigingmakko, kakko-
jak avgormago.

36 Tamattomingale okausekartillugit, Jesuse nang-
minek akkorngænnut pivlune okautiveit: Ullapirsaute-
karitse.

37 Koaksāngalerpulle erksililarmiglo, annerneīnak
tækkonasugællugo.

38 Okautiveillo: Sōg koaksāngavise? Sōgle imai-
tunnik issumakarkise omættipsingne?

39 Aggakka ittikkakkalo tækkulersigik, uvangu-
vunga nangminek; aktorlungalo tækkunārsinga: Anner-
nek uvinekangilak saunekaranelo, uvanga tækkogapsinga
pekartunga.

40 Taimaglo okarame, agganne ittiggannelo kemmer-
gojaukolerpeit.

41 Kuviasungnermut sulle okpingimetta, tattammi-
niarmettalo, okautiveit: Ovane nerkiksakarkise?

42 Mingeriablo jarrasimmajub illanganik, igupsaujar-tullo orksuænnik mannijivut tapsomunga.

43 Tiguveillo, nerrilarmelo tækkoæne.

44 Okautiveillo: Tamedsa okausikka, okauserilauktakka illipsingnut, sulle najulaurapse; pivlunga aglait illunamasiatik nellautsijuksaungmetta, Mosesib nellautajullo aglanginne, Davidib imgerutinginnelo.

45 Tagva nellojungnërtipeit, aglangnik tukkissilerkolvugit.

46 Okautiveillo: Taimak aglaksimmavok, taimaglo Kristuse äniatiteksaulauktok, makkituksauvlunelo tokkungajunnit uvluk pingajuængne.

47 Okälakojilunelo attermine, kakkialernermik issu-magijaujungnërnemiglo ajornernit innukattigēnut tamainut, Jerusalemiut pigiarkārlugit.

48 Illipsele tamakkoninga tamainik kiglijudsijōvose.

49 Ahaglo, atātama okautigilauktanga illipsingnut tilijomavara. Illipsele iglugaseksoarne Jerusalemētuk-sauvose, pānget pitsartunermik tunnitsiviokārase.

50 Tagvangelle Bethaniamut aitipeit, aggannelo kollangiutitidlugit saimartipeit.

51 Imāglo saimartikamigit kemmakpeit, killangmullo kongmuarpok.

52 Tapkoale tuksiarvigivæt, Jerusalemullo kuviasu-vaksoadlarlutik utterivut;

53 Kattimavingmētsainarlutiglo Gude nakoridlarpæt kujagidlarlālo.

EVANGELISTIB

JOHANNESIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Johannesib okautekarninganik Jesuse Kristusemik. Jesusib annerosungninganik illiniartime sivortinginnik.

PIGIARNERME okausek ĩpok, okauserlo Gudemēpok, Gudelo okausiojok.

2 Tamna pigiarnerme Gudemēpok.

3 Tamaitarsuit tapsomunga pingortitauvut, tapsoma assiagullo pingortisimmangilet, pingortisimmajut.

4 Innōsek tapsoma illuanētok; innoserlo innuit kaumanerivæt.

5 Kaumajorlo kaumaivok tāktomut, tāktomiullo tukisingilæt.

6 Innungmik tillijaumajokarpok Gudemut, Johannesmik attelingmik.

7 Tamna tikkilaukpok kiglīgiudsijovlune, kiglīgiudsikovlugo kaumajomik, illunaita tapsomunga okpertitaulerkovlugit.

8 Nangminek tamna kaumajoungilak, kiglīgiudsikovluge kaumajomik.

9 Tamedsa miksekārtok kaumajok, innungnik illunainik kaumarsajok, nunamut tikkitunnik.

10 Sillaksoarmēlauktok, sillaksoarlo tapsomunga pingortitauvok; sillaksoarmiullo illitaringilæt.

11 Innutitaminut tikkipok, innutitangitalo illelliungilæt.

12 Tapsomingale illelliortut illunaita, tapkoa pitsartu-
nermik tunnitsivigiveit, kittorngaulerkovlugit Gudemut,
okpertut tapsoma attinganut.

13 Tapkoa aungmit pingitut, uviniub pijomajanganillo-
nēt, angutib pijomajanganillonēt, Gudemille erniangoma-
jut.

14 Okauserlo uviniolerpok, innukattigællutalo, āna-
nauningalo tækkolaukpavut, ernetuanget ānanauninga-
atut, Atatamit pijub, saimarnelijartok miksekārnelijar-
torlo.

15 Johannese tapsominga kigligiudsivok, kaggudlar-
lunelo okarpok: Tamnauvok, okautigilauktara: King-
unipkut kainiarpok, sivunimmelauktok, pilerkårtinnanga
īlaurame.

16 Tapsoma pittakaloringninganillo tigusilaukpogut
saimarnermik saimarnermut.

17 Perkojelle Mosesekut tunnijauvut, saimarnek mik-
sekārnerlo Jesuse Kristusekut pivuk.

18 Gudemik tækkomajokangilak. Ernetuab, Atā-
tab sanganētub, tamattominga nellojungnērtilaukpätigut.

19 Tamedsa Johannesib kigligiudsininga, Judit tillik-
lermetta Jerusalemmit ajochertuijunnik Levitinniglo,
apperijaukovlugo: Kinauvīt?

20 Kigligiudsivorlo, sæglunanelo, kigligiudsivorlo:
Kristuseungilanga.

21 Apperivælo: Kinauvime? Eliaseōvit? Okar-
pok: Taimnaungilanga. Nellautaijōvit? Kioveillo:
Aukak.

22 Tagva okautivæt: Kinauvime? Kiojungnarkov-
luta uvaptingnik tilliklertunnut. Illingnik kannok okar-
kīt?

23 Okarpok: Ajochertuijub nippinga uvanga innuk-
angitome. Nalekab apkotiksanga ākiksorsiuik; sorlo
nellautaijok Jesaiase okangmet.

24 Tillijaujullo, Farisæerinnit pijut.

25 Tapkoa appersorpæt okautivlugolo: Sōg baptisi-

vit, Kristuseunginavit, Eliaseõnæglonēt, nellautaijonæg-
lonēt?

26 Johannesib kioveit, okarlunelo: Immermut bap-
tisivunga, akkunapsingnelerporle, illitaringitasse.

27 Tamnauvok, kingunipkut kainiartok, sivunimnē-
lauktok, nellokotivigijara ittigagutigik singējarlugik.

28 Tamattominga pijokalaukpok Bethabarama Jor-
danib akkiane, Johannesib baptisivungane.

29 Uvlub aipangane Johannesib Jesuse nellipsari-
artortine tækkova, okarlunelo: Ahak, tagga Gudib
Saugarsunga, sillaksoarmiut ajorninginnik nangmartok.

30 Tamnauvok okautigilauktara: Kingunipkut angut
kainiarpok, sivunimnēlauktok; pilerkårtinnanga-īlau-
rame.

31 Illitarilaungitaralo; Israelekunnulle illitarijauler-
kovlugo, tamanna pivlugo baptisijartorpunga.

32 Johanneselo kigligiudsivok, okarlunelo: Tæk-
kovunga, Annernek akkarmet, Taubetut, killangmit, tap-
soma kanganeerdlunelo.

33 Illitarilaungitaralo; baptisijartorkojimale immer-
mut, tapsoma okautivānga: Tækkoleruvit Annernerub
akkarvigijanganik kalliutininganiglo, tamnauvok Anner-
nermut ajunginermut baptisijok.

34 Tækkolauktara, kigligiudsilungalo, tamna Gudib
Erneringnago.

35 Uvlub aipangane Johannesese tagvanenivok, illiniar-
tingnelo magguk illagællugik.

36 Jesuselo arvertartok tækkogamiuk, okarpok:
Ahak, tagga Gudib Saugarsunga.

37 Illinniartikitalo magguk okartok tussarpæk, Jesu
selo mallikpæk.

38 Jesusele keviarpok, malliktingnelo tækkovak,
okautivlugiglo: Suna kennerpittiko? Tapkoale okau-
tivæk: Rabbi (imaipok ajochertuijok) kikkunnekīt?

39 Tapsoma okautivæk: Kailutik tækkojartortikkolo.
Kaivuk tækkolugolo, uvlormelo tamattomane tapsomane
uvlilerpuk; Stundele 10 niolerpok.

40 Magguk tapkoa aipanga, Johannesemit tussartuk

Jesusemiglo malliktuk, Andreaseōvok, Simonib Petrusib nukkanga.

41 Tapsoma angajune Simon nennikārpa, okautivlugolo: Messiasenennivavut (imaipok Kristuse).

42 Jesusemullo pitipa. Jesusib tækkogamiuk, okautiva: Simoneōvotit, Jonasib erninga; Kefasemik attekartuksauvotit (imaipok kairtomik).

43 Uvlub aipangane, Jesuse ama Galilæamut aijomavlune, Filippuse naipipa, okautivlugolo: Mallinga.

44 Filippusele Bethsaidamiojok, Andreasib Petrusiblo iglugaseksoarmiokattingæk.

45 Filippusib Nathanael naipipa, okautivlugolo: Tamna nennilaukpavut, tapsominga Mosesib perkojenne, nellautaijullo aglagutigilauktanget, Jesuse, Josefib erninga Nazaremiok.

46 Nathanaeliblo okautiva: Nazarethemit sunik ajungitomik pijokarungnarka? Filippusib okautiva: Kailutit tækkojartoruglo.

47 Jesusib Nathanael tikkitine tækkova, okautivlugolo: Ahak tagga Israelite idluartok, nellangainekangitok.

48 Nathanaelib okautiva: Nakit illitarivinga? Jesusib kiova, okautivlugolo: Filippusib kaikolaukartinnak, napartub Feigeliksab attanētillutit, tækkolauktagit.

49 Nathanaelib kiova, okautivlugolo: Rabbi Gudib Ernerivātīt; Israelitit attanerivātīt.

50 Jesusib kiova, okautivlugolo: Okperpotit, okautilaurapkit napartub Feigeliksab attanētillutit tækkolaurapkit; tamattomanget pijariakarnersamik tækkomarpotit.

51 Okautivlugolo: Ahamarik, ahamarik okautivapse: Mattoma kingorngagut killak angmajok tækkoniarpasse, Gudiblo Engelingit kangatartut akkartullo Innub Erninganut.

KAPITEL II.

Jesusib tattamnartullininganik Kaname Galilæametome.

UVLUK pingajuængne nulliarēlitainartokarpok Kaname Galilæametome; Jesusiblo anānanga tagvanēpok.

2 Jesusele illiniartingillo kaikojaugivut nulliarēlitainartungnut.

3 Weinelo amigarmet, anānanget Jesuse okautiva: Weinekarungnērput.

4 Jesusib okautiva: Arnak sulliarpīk illingnut! Stundiga tikkisimmangilak sulle.

5 Anānanget kivget okautiveit: Okausingit illipsingnut pinniarutissigik.

6 Tagvanē illijaumajokarpok immekarvingnik ujar-kennik pingasojortunnik, Judit sujungersautingita illusingititut, tapkoa attunīt magguglonēt pingasullonēt ōktutit immaggit ullipkisongovut.

7 Jesusib okautiveit: Immekarvit ukkua immertolersigik. Tapkoa immertorpeit ullipkidlugit.

8 Okautiveillo: Kallutitse manna, ātsiluselo nerkiksalliortomut. Atsilerpullo.

9 Nerkiksalliortuble Weine immetuinaulauktok ōgamiuk (kaujimmananelo, nakit pingmangæt, kivgelle kaujimmavæt immermek kallulauktut) nerkiksalliortub uiksak kaikova.

10 Okautivlugolo: Illunatik Weine mammarnek sivorlermik kaipæt, kaikojaujullo immerugungnērpetta mammanginersak kaipæt; igvit Weine mammarnek kingorliotipet.

11 Tamedse Jesusib tattamnartitangita sivorlerpāng-et, pinniartok Kaname Galilæametome, ajugakanginine sakkertiniaramiuk. Illinniartingitalo okperivæt.

12 Mattoma kingorngane Kapernaummut attarpok, nangminek, anānanelo, kattangutinelo, illinniartinelo; tagvanelo akkunēngilet.

13 Judillo anniviksiorvinget kaglilerpok; Jesuselo Jerusalemmut majorarpok.

14 Kattimavingmelo tuktuvangnik, saukenniglo, Taubiniglo niorvgotiggitt naipipeit, kēnaujenniglo tauksējut.

15 Aklunanniglo ipperautsiorpok, illunaitalo annitepeit kattimavingmit, saukello, tuktuvaillo illaliudlugit, kēnaujenniglo tauksējut kēnaujakottingit serkitiveit, sāngillo ochotidlugit.

16 Ipkoalo Taubinnik niorvgotiggitt okautiveit: Tamakkoa annitissigik, atātamalo iglunga niuverviotiniarasuik.

17 Illinniartingitalo erkaumavæt aglaksimmangmet: Illungertornerub iglut pivlugo nungutipānga.

18 Tagva Judit kiovæt, okautivlugolo: Sumik tattamnartitsivigijomavittigut taimailiorungnarnernik?

19 Jesusib kiovlunelo, okautiveit: Kattimavik una asserorsiuk; uvluglo pingajuængne nappartitsomagi-
vara.

20 Tagva Judit okarput: Kattimavik una Jahrinne 46 ginne sennajaumavok, igvillo uvlunne pingasunne nappartitsomajet?

21 Timiminigle okarpok tailugo kattimavingmik.

22 Tokkungajunnille makkisimmangmet, illinniartingita erkaumavæt, tamanna okautigilaungmago; aglaitlo, Jesusiblo okauserilauktangit okperiveit.

23 Anniviksiorviongmet Jerusalemetillugo, unnuktut okpilerput attinganut, tattamnartitangit tækkogamikit.

24 Jesusible nellojungnërtingileit ingminik, illunaita illitarigamigit.

25 Innungmiglo nellojungnërtitaujariakangilak kimulonēt; kaujimatsiarame innub illumigijanginnik.

KAPITEL III.

Jesusib Nikodemusiblo okarkattigēninginnik.

ANGUTEKARPORLE Farisæerit akkorngæne, Nikodemusemik attelingmik, Judinne angajokaujomik.

2 Tapsoma unnuangotillugo Jesuse tikkipa okautivlugolo: Ajochertuijok, kaujimavogut, ajochertuijo-

vlutit Gudemit pigavit; illiktut tattamnantitsijokarungnangimet, Gudib aiparipago kissiane.

3 Jesusib kiova, okautivlugolo: Ahamarik, ahamarik okaupagit: Nutamik erniangongitub, Gudib nalegauvinga tækkojungnangila.

4 Nikodemusib okautiva: Innuk kannok erniangojungnarka innukoarlune? Ama anāname timinganut itterungnariva erniangolunelo?

5 Jesusib kiova: Ahamarik, ahamarik okaupagit: Erniangongitok immermut annernermullo, Gudib nalegauvinganut pijungnangilak.

6 Uviningmit erniangojok, uviniōvok; annernermillo erniangojok, annerniōvok.

7 Tattamminiarutiginago, okautilaurapkit: Nutamik erniangojuksauvose.

8 Annore issumaminik nane annordlerpok sulluksungningalo tussaralloarpet; kaujimangilatille, nakit pingmangæt, namullo aingmangæt. Taimainivok nelliet annernemit erniangomajok.

9 Nikodemusib kiova okautivlugolo: Kannok tamanna illinganiarka?

10 Jesusib kiova okautivlugolo: Israelitinne ajocher-tuijōvit, tamanalo kaujimanago?

11 Ahamarik, ahamarik okaupagit: Kaujimajaptingnik okarpogut, tækkolauktaptingniglo kiglīgiudsivogut; kiglīgiudsiniptingniglo okpingilase.

12 Nunab pinginnik okautijarangapse, okpinginapse: kannok okperajarkisse killaub pinginnik okautinajarupse?

13 Killangmullo kōngmuartokangilak, killangmit akkartok kissime, tagva Innub Erninga, killangmētok.

14 Sorlolo Mosesib kuglugiangojartok nappautilaungmago innukangitome, taimaktauk Innub Erninga nappautsaujariakarpok.

15 Illunatik okpertut tapsomunga, assiokonnagit, nungusuitomigle innogutekarkøvlugit.

16 Taimak Gudib sillaksoarmiut nægligiveit, Erne-tuane tunnilugo, illunatik okpertut tapsomunga, assiokon-nagit nungusuitomigle innogutekarkøvlugit.

17 Gudib Ernine tillilaungimago sillaksoarmut sillak-

soarmiunnik erkartuikovlugo; sillaksoarmiulle piulijaukavlugit tapsomunga.

18 Tapsomunga okpertok, erkartortauniængilak; okpingitorle erkartortaujarērpok. Gudib Ernetuanget attinganut okpinginame.

19 Tamedsa erkartuiviovok, kaumajok sillaksoarmut tikkisimmangmet, innuille taksoak ungaginersarivæt kaumajomit. Pinniarnitik idluimetta.

20 Ajortulliantub kaumajok omigiva, kaumajomullo ajjomanane, pinniarnernlungninne pitlartaukonnagit.

21 Miksekarnermigle pinniartok, kaumajomut aivok, pinniarninne sagvartaukavlugit; Gudeme pinniaramigit.

22 Mattoma kingorngagut Jesuse illinniartinne illagællugit Judæab nunanganut pivok, tagvanelo pinniarvikarpok tapkoa illagællugit, baptisilunelo.

23 Johanneselo baptisivoktauk sulle Enonme, Salmib kãnnitangane, tagvane immiliksangmet; tagvungalo tikkiput baptitaujomavlutik.

24 Johanneselo sulle parngnanērsimmavingmut pitaungimet.

25 Tagva Johannesib illinniartingit Judillo ingmingnut appersotilerput sujungainermik (baptitaunermik).

26 Johanneselo tikkipæt, okautivlugolo: Ajochertuijok, angut Jordanib akkianut tikkigitigilauktet, kigligiudjutigijet, ahak, tamna baptisivok, illunatiglo tikkipæt.

27 Johanneselo kiovok, okarlunelo: Innuk tigusijungnangilak sumik, killangmit tunnitsiviogune kissiane.

28 Illipse nangminek kigligiudsigivapse, okalaurama, Kristuseunginimnik, tillijaugamele tapsoma sivorngagut.

29 Nulliæksalik, uiksauvok; uiksable illænnarijinet nangerdlunelo naipertorpa, kувiasudlarporlo uiksab nippinganik. Tamanna kувiasungnera namaksilerpok manna.

30 Tamna aglissijariakarpok, uvangale miklileriakarlunga.

31 Takpanget tikkitok, tamainit anginerōvok. Nunamit pijok, nunamit pivok, nunablo pinginnik okarpok. Killangmit tikkitok, tamainit anginerōvok.

32 Kigligiudsivorlo tækkolauktaminik, tussarlauktaminiglo; illelliortokalungilarlo kigligiudsininganik.

33 Tapsomingale illelliortub, tapsoma nakkiterpa Gude miksekärtotōngmet.

34 Gudib tillijangelle, Gudib okausingit okautigiveit; Gudib annernek tunningimago oktutunut.

35 Atātab Ernine erdligiva, tamaitalo tunnilaukpeit tapsoma agganginnut.

36 Erninganut okpertok, innōsekarpok nungusuitomik. Erninganut okpingitub, innōsek tækkoniaengila, Gudib ningausingelle kollangiangīnarpa.

KAPITEL IV.

*Samariamiut saġiarninginik. Attanniub kivganget innulijau-
ninganik.*

NALEGARLE tukkisilerame, Farisæerit tussaumalermetta, Jesuse unnunnersennik illinniarteotitsingmet, baptisingmello Johannesemit.

2 (Nauk Jesuse nangminek baptisingigalloarmet, illiniartimigulle.)

3 Judæab nunanga kemakpa, Galilæamullo ingeralermilune.

4 Nunale Samaria apkotigijariakarpa.

5 Tagva Samariab iglugaseksoangita illanginut tikkipok, Sicharmik attelingnut, iglugasait, Jakob tunnilauktangita ernerminut Josefemut, kannitanginetunnut.

6 Jakoble immektarvinga tagvanēpok. Jesusele ingerarnerminut merngortorame, taimak immektarvingmut ingipok; Stundelo pingasojortōlerpok.

7 Tagva arnak Samariamiok tikkilerpok, immermik kallujartorlune. Jesusib okautiva: Immertilaunga.

8 (Illinniartingille iglugaseksoarnut aimavut, nerkiksarsiniaromavlutik.)

9 Arnab Samariamiub tagva okautiva: Sōg kennuvīt uvamnit immertitaunernik, Judiōgavit, uvangale Samariamiut arnangita illanget? (Samarittillo Judillo ingmingnut illagēngimetta.)

10 Jesusib kiova, okautivlugolo: Gudib tunnerguta illitarilerungne, kinaumangæлло, illingnut okartok: Immertilaunga; tuksiarviginajarpet, tapsomalo tunnitsiviginajarpātīt immermik innogutelingmik.

11 Arnab okautiva: Nalegak, kallutiksakangilatillonēt; immektarviglo ittingmet. Nakit inogutelingmik immerkaralloarkīt?

12 Anginersauvīt atātaptangnit Jakomit, tunnijijomit immektarvingmik ominga uvaptingnut? Nangminerle omanget immilaukpok, kittorngangillo nergjutingillo.

13 Jesusib kiova, okautivlugolo: Immermik ominga immertok, immerulerniarivok.

14 Immermigle tunnitsivionerminik uvamnut, immerniartok, immerungniarungnērpok issokangitomut; immerle tunniniartara tapsomunga, immermut puailavioniar-pok tapsomane, innōtsemut nungusuitomut puilajok.

15 Arnab okautiva: Nalegak immermik tamattomina tunnitsivigingana, immerugungnērkovlunga, ovungartuksaujungnērkovlunga kallujartorlunga.

16 Jesusib okautiva: Ailerit, uit kaikolugo, kailutillo ovunga.

17 Arnab kiova, okautivlugolo: Uikangilanga. Jesusib okautiva: Nellagut okarpotit: Uikangilanga.

18 Tellimænnik uikalaukpotit, mannalo najortigijet uigingilet. Nellagut okarpotit.

19 Arnab okautiva: Nalegak tukkisivunga nellautaijogavit.

20 Sivorlivut kakkame tamane tuksiarlaukput; (Gudemut) illipsele okarpose: Jerusaleme kissiane tuksiarvikartuksaugapta.

21 Jesusib okautiva: Arnak okperinga nellitsomār-pok, kakkame tamanelonēt, Jerusalemelonēt Atātamut tuksiarvikarungnērvise.

22 Tuksiarvigijasse nellovasse; uvagulle tuksiarvigijavut nellungilavut: piulijiksak Judinnit pingmet.

23 Nelliutsomārporle, nelliutijarērporlo, tuksiar-tut nellagōrtut Atātamik tuksiarvikarvinget annernerme miksekārnermelo; Atātalo taimaitunnik tuksiarliminik pjomavok.

24 Gude annerniovok, tuksiarthingillo annernerme miksekärnermelo tuksiarvigijeksarivæt.

25 Arnab okautiva: Kaujimavunga, Messiase tikkitsonärmet, (Kristusemik attelik); tapsoma tikkikune tamainik okautiniarpätigut.

26 Jesusib okautiva: Tamnauvunga, okarkattigijet.

27 Taimak okartillugo illinniartingit tikkiput, tattaminiarutigivæello, arnak okarkattigingmago. Okangigalloarpulle: Sumik appersornikīt? ubvalo: Sög okarkattigiviuk?

28 Tagva arnab immektautine kemekpa tagvunga, ailunelo iglugaseksoarnut, innuillo okautiveit:

29 Kaititse, innuk tækkojartorsiuk, okautjiga tamainik pinniarlauktammik, Kristuseungimangæt?

30 Tagva iglugaseksoarnit annilutiglo, tikkilerpæt.

31 Tikkikärtinnagit, illinniartingita innapæt, okarlutiglo: Rabbi nerrilerit.

32 Tapsomale okautiveit: Nerkiksakarpunga, kaujimangitapsingnik.

33 Tagva illinniartut ingmingnut okarput: Kaitsijokalaunerka nerkiksanganik?

34 Jesusib okautiveit: Tamedsa nerkiksara, tillijima pijomajanga pinniarutigilugo, pinniarningalo pijarërlugo.

35 Nangminek okalerpangilase: Takkit sittamat nækpetta, kattersivioniarpok? Ahak, okautivapse: Uititse, perorsëviglo tækkolersiuik; perortut kakkorsijarërput kattiteksauvlutik.

36 Kiblujorlo akkilertauniksarsivok, kattersilunelo perortunnik innötsemut nungusuitomut, kuviasukattigëniarlutik, karngasuijorlo, kiblujorlo.

37 Tamanne okautsit nellautsingmetta: Tamna karngasuivok, assia kibluiwok.

38 Uvanga tillilaukpapse, kibuikovluse, sennalaungitapsingnik; assise sennalaukput, illipselo sullijeksanginut tikkipose.

39 Samariamiulle iglugaseksoarnit tamattomanget pijut unnuktut okperivæt, arnab okausingit pivlugit, kig-

ligiudsijub: Tapsoma okautilaukpānga tamainik pinniarlaungnimnik.

40 Samariamiulle tikkinamitsuk, kennuvigivæt uvliviojomavlutik; uvluniglo maggungnik tagvane uvlivok.

41 Unnurersello okpilerput okausingit pivlugit.

42 Arnamullo okarput: Okperapta okautsitit pitjutigijungnērpavut, nangminek tussarapta tukkisilutalo tamna illa Kristuseōngmet, sillaksoarmiut piulijinget.

43 Uvluk magguk nāngmennik tagvanget aularpok, Galilæamullo ingeralerdlune.

44 Nangminerle, Jesuse, kigligiudsivok; nellautaijok nunamine nakorijaungimet.

45 Galilæamulle tikkimet, Galilæamiut illelliorpæt, tækkolauktut tamainik pinniarninginnik Jerusaleme anniviksiorviotillugo. Anniviksiorvingmut tikkilaungmigamik.

46 Jesuselo ama Kanamut Galilæamētomut tikkini-vok, immermik Weinotitsivingminut.

47 Attanniuble kivgangita illangeta erninga kannimalune nellavok Kapernaume. Tamna tussaumagame, Jesuse Judæamit Galilæamut tikkimet, tuksiarvigijartorpa attersarkovlugo, ernine innulijaukovlugo, tokkomut kannimangmet.

48 Jesusiblo okautiva: Nellunaikutennik tattamnantunniglo tækkungikupse, okperomangilase.

49 Attanniub kivganget okautiva: Nalegak attersalaurit kittorngara tokkokārtinnago.

50 Jesusib okautiva: Ailerit, ernīt innovok. Angut tamna okautsemik okarvionerminik Jesusemut, okperpok ailerlunelo.

51 Attersartillugolo, kivgangita parpæt, nellojungnertilugolo okautivæt: Kittorngat innovok.

52 Tagva kiglissiniarpeit Stundemik nekornersauler-vigilauktanganik. Okautivælo: Ikpeksak Stundit 7 ōningæne ōlingnartub kemmekpa.

53 Tagva atātanga tukkisivok, Stunde tamnaungmet, okautsauvine Jesusemut: Ernīt innovok. Okpilerporlo iglomiokattinne illunaita illagilugit.

54 Tamedsa Jesusib tattamnartitanget aipanga, Judæamit Galilæamut tikkiname.

KAPITEL V.

Kristusib innuliklerringanik, Jahrinnik 38 ginnik kannimalauktomik.

MATTOMA kingorngane Judit uvloksiorvikangmetta, Jesuselo majorarivok Jerusalem.

2 Jerusaleme sauket itterkattarvingeta kiglingane tessekarpok, Ebræerit taijangennik Bethesdamik, telimanniglo iglotalik.

3 Tapsomane kannimajut unnuktut nellavut, tautungitut, tussiættullo, uvinerotisimajullo, (tapkoa uttakivut immiub aulatitauniarninganik.

4 Engele akkarpangmet tessermut nelliunine nelliuti-jarēranget immanganik aulatitsijartorlune. Nelliet tagva sivorliovlune immiub aulatitauninget kingorngane, missiktok tagvunga, tamna pijungnailerpok, sumiglonēt kannimasermik pilik:)

5 Innukarporle tagvane, Jahrinnik 38 ginnik kannimalune nellalauktomik.

6 Jesusible tamna nellajok tækkogamiuk, tussarame-lo, taimak sivitutigijomik nellalaungmet, okautiva: Pijungnaileromavīt?

7 Kannimajub kiova: Nalegak innukangilanga im-mek aularanget, missiktitsijiksammik tessermut; tik-kikumalo assima ingiarpānga.

8 Jesusib okautiva: Makkittit, aumittitillo tigulugit aularit.

9 Tagvañnarlo innuk tamna pijungnailerpok, aumittinelo tigulugit, aularpok. Uvlorle tamanna Sabbateōvok.

10 Tagva Judit okautivæt, pijungnailauktok: Uv-lome Sabbateōvok; idluangilak, aumittitit nangmar-kangne.

11 Tapsoma kioveit: Pijungnertitima, okautivanga: Aumittitit tigukit aularlutillo.

12 Tagva apperivæt: Innuk imna kinauva, okautjit: Aumittitit tigukit aularlutillo?

13 Pijungnailertuble kaujimangila, kinausia; Jesusele kemmailaungmet, innuliksongmet tagvane.

14 Kingorngane kattimavingme Jesusib naipipa, okautivlugolo: Udsertolerit, pijungnērpotit; ajortulliarungnērit, sōngonersamut sugiartaukonnæk.

15 Innuk tamna aivok, Judillo okautijartorlugit, Jesuseōngmet pijungnērtitine.

16 Tamanna pivlugo Judit Jesuse unangmivæt, tokkotsomavlugolo, taimailiorlaungmet Sabbateōtillugo.

17 Jesusible kioveit: Atātaga mannmut tikkilugo pinniarpok, uvangalo pinniarivunga.

18 Tamanna pivlugo Judit pigannerterluarlutik tokkotsomavæt, Sabbate issumagingimago kissianeungitok, okarmingmelle: Gude atātagigamiuk, ingminiglo Gudemut adsiotilune:

19 Tagva Jesusib kioveit okautivlugillo: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Ernek ingminik pinniarungnangilak sumik, tækkojaminik Atātamit kissēnik; tapsoma sumik pinniartanga, Ernerubtauk mannakut pinniarutigiva.

20 Atātab Ernine erdligiva pinniarninelo tamaita tækkojautipeit tapsomunga, sullelo pinniarnērit pijariakortonerset tækkotitjutiginiarpeit tapsomunga, tattamminniarutigijeksapsingnik.

21 Sorlo Atātab tokkungajut tuppaktimagit, omartilugillo, taimak Erningatauk omaritsivok, pijomajaminik.

22 Atāta erkartuingimet kimiglonēt, Erninele erkartuijungortilaukpa tamainik.

23 Ernine illunainut nalektaukovlugo, sorlo Atāta nalengmatsuk. Ernermik nalengitok, Atātamiktauk nalenginivok tillijinganik.

24 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Okautsimnik tussartok, okperilugolo tillijiga, tamna innōsekarpok nungusuitomik, erkartuivingmullo piniængilak, tokkomille innotsemut nuktersimmavok.

25 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Stunde nelliut-

somārpok, nelliutijarērporlo, tokkungajut, Gudib Erninget nippinganik tussarvinget; tussartullo tamattominga innoniarput.

26 Sorlo. Atāta innōsekangmet ingmine, taimaktau Ernine tunnitsivigiva innōsekarkovlugo ingmine.

27 Pitsartunermiglo tunnitsivigiva, erkartuikovlugo tauk, Innub Erneringmago.

28 Tattamminiarutiginasuik tamanna Stunde nelliut somārmet, illunatik illuvernētut, nippinganik tussaromārviksanget;

29 Ännilerlutiglo, ajungitomik pinniarlauptut, makkinermut innōselingmut, ajortomigle pinniarlauptut, makkinermut erkartuilingmut.

30 Uvannik sumik pinniarungnangilanga. Tussartaptut erkartuivunga, erkartuinalo idluarpok; pijomajara pinniarutigingnapko, Atātable pijomajanga, tilijima.

31 Uvanga nangminimnik kigligiudsiguma, kigligiudsinera miksekārtongilak.

32 Assigale kigligiudsivok uvannik; kaujimavungalo kigligiudsinek miksekārtongmet, kigligiudsininga uvannik.

33 Illipse tilliklilaukpose Johannesemut, tamnalo miksekārnermik kigligiudsilaukpok.

34 Uvangle innungnut kigligiudsaujariakangilanga; taimaitomigle okautivapse, piulijaulerkovluse.

35 Taimna ikkomalik kaumajorlo nenneroangolauktok; illipsele annikitomik kuviasutekaromalaukpose kaumaninganik.

36 Uvangle pijariakōrtonersamik kigligiudsutekar-punga, Johannesib kigligiudsininganit; pinniarnerille, Atātab kailauktangit uvannut, najikovlunga tamakko-ninga, pinniarnerit tamakkoa, pinniarutigijakka, kigligiudsivut uvannik, Atātab tillingmanga.

37 Atātalo tillijiga, tamna kigligiudsivok uvannik. Tapsoma nippinga tussalaungimarikpasse, tautualonēt tækkolaungilasse.

38 Okausingalo illumigingilase; okperinginapsuik, tapsoma tillilauptanga.

39 Aglangne kenneritse; innötsemik nungusuitomik pittakarasugigapse tapkonane; tapkoangōvullo kiglīgiud-sijut uvamnik.

40 Uvamnullo kaijomangilase, innōsekaromavluse.

41 Innungnut nertortaunasuangilanga.

42 Illitarivapsee, Gudib næglingninganik illumiutekanginapse.

43 Atātama attingane tikkipunga, illelliungilapsingalo. Assiga tikkipet attermine nangminermine, tamna illelliorniarpasse.

44 Kannok okperungnarkise, nertotigupse illipsingnut! Nertornarnerlo Gudemit kissianit pijok kennernago?

45 Issumaniarasse Atātab sangane passijomārapse. Passiklertokarpok illipsingnik, Mosesemik ipsominga tetigijapsingnik.

46 Mosese okperigupsiuk, okperinajarivapsinga; uvamnik aglalaungmet.

47 Tapsomale aglangit okperingikupsigik, kannok okperinajarpissigik okautsikka?

KAPITEL VI.

Kristusib nerrititsininganik 5000 dinnik. Arvertarninganik immab kängagut. Okālaninganik nerrinermik timinganik, immernermiglo aunganik.

MATTOMA kingorngane Jesuse (umiakut) aularpok, Galilæab immangagut Tiberiasib erkānut.

2 Innugaseksuillo mallikpæt, tattamnartitangit tæk-kolauktatik pivlugit, pinniarlauktangit kannimajunnut.

3 Jesusele kakkamut majorarpok, tagvungalo ingitsar-torlune illinniartinne illagilugit.

4 Anniviksiorvige Judit uvloksiorvinget kaglilerpok.

5 Tagva Jesuse tækkoserpok, tækkolunelo, innugaseksoarnik tikkitiminik, Filippusemullo okarpok: Nakit kakkojaksiniarpita, makkoa nerkiksangænik?

6 (Taimagle okarpok, oktoromavlugo; nauk kaujimagalloarame pinniaromajaminik.)

7 Filippusib kiova: Kakkojet kēnaujarsunnut 200

dinnut akkilertauvaktut nāmangilet tapkonunga, mikki-jomiglonēt attunīt pigunik.

8 Illinniartingita illangeta, Andreasib, Simonib Petrusib nukkæt okautiva :

9 Nukapiakarpok ovane kakkojennik tellimænnik, mingeriængniglo maggungnik pilingmik ; kissiane unnuktorsoarnut tapkoa suglunarput.

10 Jesusible okautiveit : Innugaseksuit ikterkosigik. Iviksukakarporle tagvane unnuktunnik. Tagva ikterput 5000 deōkasait.

11 Jesusible kakkojet tiguveit, kujalilunelo illiniartiminut tunniveit, illinniartulle iksivajunnut ; taimaktauk mingeriængnit namagijaminik.

12 Kagungnailermettale illinniartinne okautiveit : Amiakut kattorsorsigik, assiojokarkonnago.

13 Tagva kattorsoilutik, amaksuit 12 it tættæpeit amiakunnik, kakkojennit tellimænit, nerrilauktut kikkilauktanginnik.

14 Innuit tattamnartitak, Jesusib pinniarlauktanga tækkogamitsuk, okarput : Tamna illa nellautaijövok, tikkituksak sillaksoarmut.

15 Jesusele mallugosulerame kainiarajarmetta tigu-jomavlugolo, attanniotitsomavlugo, ama kemalerpok kak-kamut innutövlune.

16 Unnulermelle illinniartut attärput immab kiglinganut.

17 Umiakotomullo ikkilutik ikkärniarlutiglo Kaper-naumut. Taksijarërmello, Jesusib tikkisimangileit.

18 Immaglo mallilerpok akkunaksoarmut.

19 Ipulaukärldlutik issaktennik 25,000 dinnik 30,000 dinniglonēt ungasikligijomut, Jesuse immab kängagut pissuktok umiakotublo kannitanganut tikkitok tækkovæt, erksilerlutiglo.

20 Tapsomale okautiveit : Uvangauvunga, erksinase.

21 Tagva umiakotomut ikkerkolerpæt ; tagvaīnarlo umiakotok nuna aivigijomajatik tikkisimmalarpa.

22 Uvlub aipangane innuit immab miksanētut tækkovut umiakangimet assianik, illinniartingita ikkimavigi-

jangænnik kissianik, Jesusiblo illinniartine ikkerkattigilaungimagit umiakotomut, illinniartingit kissimik aualaungmetta.

23 (Umiakotuble assingit Tiberiasemit tagvunga pivut, kakkojamik nerrimmavingænnut nalekab kujalininganut.)

24 Innuillo tækkogamik Jesuse tagvanēngimet, illinniartingillonēt, umiakotunnut ikkilerivut Kapernaumullo tikkilerlutik Jesuselo kennerlugo.

25 Immablo akkiane nachvaramitsuk, okautivæt: Rabbi, kanga tamaungarpīt?

26 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Ahamarik, ahamarik okaupapse, tattamnantitakka tækkolauktasse pivlugit kennilungilapsinga; kakkojamille nerrilaurapse, kājungnailerluselo.

27 Nerkiksamik nungusartomik pinnasuarase, innotsemulle nungusuitomut itsainartomik, Innub Erninget tunniniartanganik illipsingnut; tamna Gudib Atatab nakkitilaungmago.

28 Tagva okautivæt: Sumik pinniartuksauvita, Gudib pinniarkojoanginnik pinniarungnarluta?

29 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Tamedsa Gudib pinniarkojanga, okperkovluse tapsomunga tillijanganut.

30 Tagva okautivæt: Sumik tattamnantitsiniarkīt, tækkojomavluta okperilutiilo? Sumik pinniarkit?

31 Sivorlivut Mannamik nerrilaukput innukangitome, sorlo aglaksimmangmet. Tapsoma kakkojamik tunnitsivigiveit killangmit, nerkiksanginnik.

32 Tagva Jesusib okautiveit: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Mosesib kakkojamik killangmit tunnitsivigilaungilāse, Atātamale kakkojamik idluartomik tunnitsivigivāse killangmit.

33 Tamedsa Gudib kakkojanga, killangmit pijok, tunnijok sillaksoarmiunnut innotsemik.

34 Tagva okautivæt: Nalegak, kakkojamik taimaitomik tunnitsivigitsainartigut.

35 Jesusible okautiveit: Uvangauvunga innōtsib kakkojanga. Uvamnut kajok kāngniarungnērpok; uvamnullu okpertok, immerosungniarungnērpok.

36 Okautijarērpapsele, tækkolaurapsinga, okperingilapsingalo.

37 Illunatik Atātama kaitangita uvamnut tikkivanga; uvamnullo kajjok annitinagolo ajektorniaengilara.

38 Killangmit tikkinama, pijomajara pinniaromavlugoungitok, tapsomale tillijima.

39 Tamedsale Atātama, tillijima pijomajanga, assiojokarkonnago tamainit, tunnilauktanginnit uvamnut, omartitsikovlungale tapkoninga uvlut naggatiksangæne.

40 Tamedsale tapsoma, tillijima pijomajanga, Erninganik tækkojok okpervigilugolo, innosekarkovlugo nungusuitomik; uvangalo omartitsomārpara uvlut naggatiksangæne.

41 Tagva Judit annutigivæt, okangmet: Uvanga kakkojauvunga killangmit tikkitunga;

42 Okarlutiglo: Jesuseungilak una, Josefih erninga, atātangalo anānangalo illitaringilavut? Kannorle okarka: Killangmit tikkitunga!

43 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Annutsikattigēniarase.

44 Uvamnut tikkitokarungnangilak, kissiane Atātab tillijima amuarpage; uvangalo omartitsomārpara uvlut naggatiksangæne.

45 Nellautaijut aglanginne aglaksimmavok: Illunatik ajochertortaujarēromārput Gudemut. Atātamillo tamattominga tussartok, illinniarlugolo, tamna kainiarpok uvamnut.

46 Imāngungitok, Atātamik tækkomajokangmet, Atātamit pijub kissime, Atāta tækkolaukpa.

47 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Uvamnut okper-tok, innosekarpok nungusuitomik.

48 Uvanga kakkojauvunga innōselik.

49 Sivorlise Mannamik nerrilaukput innukangitome tokkovlutiglo.

50 Tamedsa kakkojauvok, killangmit tikkitok, tamattomanget nerrijok, tokkokonnago.

51 Uvanga kakkojauvunga omanartok, killangmit tikkitok. Kakkojamit tamattomanget nerriniartok, in-

noniarpok issokangitomut. Kakkojarlo tunniniartara, uvinigivara, tunniniartara, sillaksoarmiut innokovluggit.

52 Tagva Judit akkerartortigēlerput, okarlutiglo: Kannok oma uviningminik nerrititsungnarpätigut?

53 Jesusib okautiveit: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Innub Erninget uvininga nerriniængikupsiuk, augalo immernago innōsekarungnangilase illupsingne.

54 Uvinimnik nerrijoj, aumniglo immertok, innōsekarpok nungusuitomik, uvangalo omartitsomārpara uvlut naggatiksangæne.

55 Uviniga illa nerkiksaungmet, augalo illa imiksauvlune.

56 Uvinimnik nerrijoj, aumniglo immertok, uvamnētsainarpok, uvangalo tapsomanēdlunga.

57 Sorlo Atātab omartub tillimanga, uvangalo innōlunga Atāta pivlugo: taimaktauk uvannik nerrijoj, tamna innoniarivok pivlunga.

58 Tamedsa kakkojauvok, killangmit tikkitok; imångungitok, sivorlise Mannamik nerrilaungmettatut, tokkolutiglo. Kakkojamik tamattominga nerrijoj, innoniaromārpok issokangitomut.

59 Tamattominga okalavok illinniarvingme, ajocher-tuigame Kapernaume.

60 Illiniartingitale unnuktut, tamanna tussaramitsuk, okarput: Okautsit tamakkoa sōngudlarput; kia tussarungnarkagit!

61 Jesusele illumigut mallugosulerame, illiniartingita tamanna annutsutigingmatsuk, okautiveit: Sinaungajutigivissiuk tamanna?

62 Kannok Innub Erninga tækkojomārupsiuk kōngmuartok taikunga, itsainarvingminut sivorngane.

63 Annerniōvok omartitsijok; uvinik piungilak. Okautsit okauserijakka, anneriōvut, innōtsiōlarmiglo.

64 Akkunapsinētokarporle, illanginnik okpingitunnik. (Jesusele pigiarninganit kaujimatsiaralloarpok, nellit okpingimetta, nellietalo pititsomārmago.)

65 Okporlo: Tamanna pivlugo okautilaukpapse:

Uvamnut tikkitokarungnangilak, Atātamut tamattominga tunnitsiviogune kissiane.

66 Taimanget illinniartingita unnuktut tunnupæt, ingerakattigijungnērlugolo.

67 Tagva Jesusib 12 it okautiveit: Illipsetauk aularomagivisse?

68 Tagva Simonib Petrusib kiova: Nalegak namut aijuksauvita? Igvit okausekarpotit innōselingnik nung-usuitomik.

69 Uvagullo okpilaukpogut, illitarsilerlutalo, Kristuseōgavit, Gudib omartub Ēringa.

70 Jesusib kiova: Uvanga 12 iōjose annerilaungilapse? Illaselo attausek Satanaseōvok.

71 Judale Simon Ischarioth okautigiva; tapsoma kingorngane pitipa, 12 illo illangeta.

KAPITEL VII.

Kristusib okālaninginik kattimaviksoarme.

MATTOMA kingorngagut Jesusib Galilæa ingeravigiva; Judæa ingeravigijomanginamiuk, Judit tokkonasuarmatsuk.

2 Judille uvloksiorvinget kessertutinnik iglokarvinget kannilerpok.

3 Tagva kattangutingita okautivæt: Parngnailerit aularlutit, Judæamullo ailerit, illinniartitittauk tæk-kokovlugit pinniarnernik, pinnianijarnik.

4 Angigutsilune pinniartokangilak sumik, tautugaujomavlune kissiane. Taimailiorovit, sakkijalerit sillaksoarmiunnut.

5 Kattangutingitalonēt okperingimatsuk.

6 Tagva Jesusib okautiveit: Nelliunera nelliutisimangilak sulle; nelliunisele nelliutitsainarpok.

7 Sillaksoarmiut omigijungnangilāse, uvangale omigivānga, tapkoninga kigligiudsigama, pinniarningit idluimetta.

8 Illipse uvloksiorvingmut tamattomunga majoraleritse. Uvanga majoraromangilanga sulle uvlok-

siorvingmut tamattomunga, nelliunera nelliutisimangimet sulle.

9 Tamattomingale okautijarēramigit, Galilæametuar-pok sulle.

10 Kattangutingille majoralermetta, tagva uvloksiorvingmut tamattomunga majoralerivok, sakkijarane, angigutivlunele.

11 Tagva uvloksiorviotillugo Judit kennerpæt, okarlutiglo: Naneka imna?

12 Tapsomingalo okannijokadlarpok innuit akkorngæne. Illangit okarput: Ajungitōvok. Assingille okarput: Aukak; innuille uiveriveit.

13 Sagvartomigle okartokangilak tapsominga, Judit erksigigamikit.

14 Üvloksiorviotillugo, Jesuse majorarpok kattimavingmut, ajochertuilunelo.

15 Judillo tattamminiarutigivæt, okarlutiglo: Kannok oma aglait kaujimavagit, illinnialaungimagit?

16 Jesusib kioveit okautivlugillo: Ajochertutiga uvannit pingilak, tapsomangelle, tillijimnit.

17 Tapsoma pijomajanganik pinniaromajokarpet, tukisiniarpok, ajochertusek tamanna Gudemit pingmangæt, ubvalo uvannik okālamangama.

18 Ingminik okālajok, nertortauniksaminik kennerpok; tapsomale tillijime nertornarninganik pinasuartok, tamna miksekārtōvok, idluinekangilarlonēt tapsomane.

19 Mosesib perkojennik tunnitsivigilaungilāse? Akkunapsingnelo malliktokangilak perkojennik! Sōg tokkonasuarpissinga?

20 Innuit kiovut, okarlutiglo: Satanasekarpotit; kia tokkonasuarpātit?

21 Jesuse kiovok okarlunelo: Tattamnantitamik attausēnarmik pinnialaukunga, illunapse tattamminiarutigijase.

22 Mosesib tamanna pivlugo kippinermik tunnitsivigilaukpāse (Mosesemit pingigalloartok, angajokajennille); sulle innuk kippivasse Sabbatheme.

23 Innugle kippijaukpet Sabbatheme, Mosesib perko-

jangit asserortaulerkonnagit: Sög ningarivissinga, innuk illunat innulilaurapko Sabbateme?

24 Issumasiungitapsingnik erkartuiniarase, erkartuinnermikle idluartomik erkartuileritse.

25 Tagva Jerusalemiut illangit okarput: Tamnaungilak tokkonasuartanget?

26 Ahaglo agviartaunane okälavok, innertingilællonēt. Angajokavut tukkisimarilerkæt manna, tamna kollarnangitomik Kristuseōngmet?

27 Nauk taimaimet, kaujimavogut, tamna nakit pingmangæt, Kristusele tikkipet, kaujimajokarniængilak, nakit pingmangæt.

28 Tagva Jesuse kattimavingme nipperkortovlune ajochertuilerpok, okarlunelo: Ahaila illitarivapsinga, kaujimavoselo nakit pingmangama; uvamniglo tikkisimangilanga, miksekartotōvorle tillijiga illitaringitasse.

29 Uvangale illitarivara; tapsomanget pigama, uvamnigle tilliklilaukpok.

30 Tagva tignasuarpæt; aktuijokaranele tapsominga; Stundinga tikikisimangimet sulle.

31 Innuille unnuktut okperivæt, okarlutiglo: Kristuse tikkikune, tattamnatullinersauniarka, oma pinniarneri-janginit?

32 Farisæerillo tussaumalerput, innuit taimak okautigingmatsuk. Tagva Farisæerit ajochertuijorsuillo kivgennik tilliklerput, tigujaukovlugo.

33 Tagva Jesusib okautiveit: Sulle annikitomik najorniarpapse, kingornganelo tapsomunga ainiarpunga tillijimnut.

34 Kenneromärpapsinga, nennernangalo; najugaralo tikkitsungnangilasse.

35 Tagva Judit ingmingnut okarput: Namut aijomava una, nennigeksaringinaptigo! Grichinnut sunatui-narnut siamangajunnut, aijomava, Grichit ajochertoriar-torlugit?

36 Okausingit kannok tukkekarkæt, okarame: Kenneromärpapsinga nennernangalo; najugaralo tikkitsungnangilasse!

37 Uvloksiorviuble tamattoma uvlungita kingorler-

pangænne, kuvianarnerpangænne, Jesuse nikkovipok, nipliarlunelo okarpok : Immeruktokarpet, kailerle uvamnut, immerlunelo!

38 Uvamnut okpertob, sorlo aglaksimangmet, timinganit koggut innögumik immaggit kôleromärput.

39 Taimagle okarpok annernek pitjutigællugo, tunnisiviojomärninget okperijingita ; annernek ajunginek tik-kisimangimet sulle, Jesuse ānanausijaungimet sulle.

40 Innuille unnuktut, okautsinnik tamakkoninga tus-sartut, okarput : Tamna nellautaijövok idluartok.

41 Assingille okarput : Kristuseöwok. Illangit okarput : Kristuse Galilæamit tikkituksauva ?

42 Aglait okangilet : Davidib kinguvanginnit, igluga-sengmit Bethlehemit, Davidib najugarilauktanganit, Kristuse tikkituksaungmet ?

43 Taimak innuit akkerartortigēlerput, tamna pivlugo.

44 Illangitale tigujomagalloarpæt ; aktuijokaranele tapsominga.

45 Kivget ajochertuijorsoarnut Farisæerinnullo tik - put. Tapkoalo okautiveit : Sög kaingipissiuk ?

46 Kivget kiovut : Okangitokatsainarpok sulle in-nungmik, innuktut ipsotunak.

47 Tagva Farisæerit kioveit : Uiverijaugivise ?

48 Angajokajet Farisæerillonēt illangeta okperivauk ?

49 Innuille, perkojennik kaujimangitut, omigijau-vut.

50 Tagva Nikodemusib, unnuangotillugo nellipsarti-gilauktanget, tapkoalo illangeta, okautiveit :

51 Perkojipta innungmik erkartuigivæt, kiglissiniar-taukärtinnago, tukkusijaukärtinnagolo, pinniarninginnik ?

52 Tapkoa kiovæt, okautivlugolo : Galilæamiogivit ? Kiglissiniarit tækkolutillo, Galilæamit nellautaijomik pijokangilak.

53 Taimak illunatik angeralerput.

KAPITEL VIII.

Nulliarēngnermik asserorsaijomik. Innuit akkerartortigēninginnik, Kristusib ajochertutingit, illinniartingitalo illusingit pivlugit.

JESUSELE kakkamut orksuktalingmut aivok.

2 Kaulermello kattimavingmut kailerivok, inuillo illunatik tikkipæt, ingilunelo ajochertorpeit.

3 Aglangnigle illissimajut Farisæerillo arnak āpæt tapsomunga, anguniartillugo tigujanget, akkulliotilālo.

4 Okautilugolo: Ajochertuijok, arnak una anguniartillugo appakataujok.

5 Mosesible perkojenne perkolaukpātigut, taimaitut millorlugit ujarkennut: Igvit kannok okarkit?

6 Taimagle okarput, oktoromavlugo, passitiksakaromavlutik tapsomunga. Jesusele okkolerpok, tikkerminullo aglarlune nunamut.

7 Appersugannermatsugle, makkilerpok, okautilugillo: Akkunapsingne ajornekangitub, millorkārliuk ujarkamut.

8 Ama okkovlune, aglakivok nunamut.

9 Tamanna tussaramitsuk (issumamingnut passijauvlutik) kingorlerēklutik annilerput innukoarnernit innuosuktut tikkilugit. Jesuselo kissimeōtilugo kemaktauvok, arnarlo kerkāne nængertok.

10 Jesusele makkilerpok; innuksinginamelo, arnak kissiet, okautiva: Arnak, nānēkæt ipkoa passijitit? Erkartortaumangilatit?

11 Tapsomale okautiva: Ahaila Nalegak. Jesusible okautiva: Taimak erkartoromanginivagit; aularit, kingorngagut ajortulliarungnērit.

12 Tagva Jesusib okarvigigiveit, okarlunelo: Sillaksoarmiut kaumanerivānga; uvamnik malliktok, tāktome arvertarniængilak, innōtsible kaumaninga piginiarpa.

13 Tagva Farisæerit okautivæt: Illingnik kigligiud-sivotit, kigligiudsinīt miksekārtōngilak.

14 Jesusib kioveit okautivlugillo: Uvamnik kigligiud-

siguma, kiglijudsinera miksekārtonajarpok; kaujimagama, nakit pingmangarma, namullo ainiarmangarma. Illipsele kaujimangilase, nakit pingmangarma, namullo ainiarmangarma.

15 Illipse uvingmut erkartuivose; uvanga erkartuingilanga kimiglonēt.

16 Erkartuigumale, erkartuina idluartovok; kissimaunginama, uvangale Atātagalo, tillijiga.

17 Perkojipsingnelo aglaksimavok, innuk magguk kiglijudsiningæk miksekārtōngmet.

18 Uvangauvunga kigliiksautivunga uvamnik, Atātagalo tillijiga kiglijudsigivok uvamnik.

19 Tagva okautivæt: Atātet nānēka? Jesusib kioveit: Uvamniglonēt, Atātamiglonēt illitarsingilase; uvanga illitarigupsinga, Atātagatauk illitarinajarivasse.

20 Okautsit tamakkoa Jesusib okauseriveit Gudib iklervinget sennianēdlune, ajochertuigame kattimavingme, tigusijokangilarlo tapsominga; Stundinga tikkisimangimet sulle.

21 Tagva Jesusib ama okautiveit: Aularniarpunga kenneromārpapsingalo, tokkoluselo ajornipsingne; aiviginiartara, tikkitsungnangilasse.

22 Tagva Judit okarput: Ingminik tokkotsomava, okarame: aiviginiartara tikkitsungnangilasse?

23 Okautiveillo: Illipse manget pivose, uvanga takpānget pivunga; illipse sillaksoarmit tamattomanget pivose, uvanga sillaksoarmit tamattomanget pingilanga.

24 Taimak okautilaukpapse, tokkojomarapsee ajornipsingne; okpingikupsele, uvangaugama ajornipsingne tokkojomārpose.

25 Tagva okautivæt: Kinauvīt? Jesusiblo okautiveit: Sivorlermik tamna, okarkattigijise.

26 Unnuktunnik okausiksakarpunga illipsingnut erkartuitiksakalarmalo; tillijigale miksekārtovok tusalauktakkalo tapsomanget, okauserivakka sillaksoarmiunut.

27 Tukkingilælle, Atātamik okarvingingmagit.

28 Tagva Jesusib okautiveit: Innub Erninga nappau-tigupsiuk, illitarsijomärpose, uvangaunimmik, uvamniglo pinginimmik; sorlole Atātab ajochertorlaungmanga, taimak okālavunga.

29 Tillijimalo illagivānga, Atātab kissimaukong-ilānga; pinniatsainarama kuviagijanganik.

30 Taimak okālatillugo, unnuktut okperilerpæt.

31 Tagva Jesusib Judit okperijinne okautiveit: Okautsikka mallitsainalerupsigik, idluartovluse illinniar-tigivapse.

32 Miksekarnarulo illitariniarpasse, miksekarnarublo kivgaujungnērtiniarpāse.

33 Tagva kiovæt: Abrahāb kinguvarivātigut kiv-gaungitsainarlutalo kimullonēt; kannok okarkīt: Kiv-gaujungnērniarpose!

34 Jesusib kioveit, okautivlugillo: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Ajortulliartok, kivgauvok ajorner nut.

35 Kivgarle iglomētsainarniængilak, ernerle tagvanē-tsainarniarpok.

36 Ernerub tagva kivgaujungnērtipasse, nellagut kiv-gaujungnērpose.

37 Nellungilanga, Abrahāb kinguvaringmasse; tok-konasuarpapsingale; okkautsikka itterviksarsingimetta akkunapsingne.

38 Okālavunga tækkolauktammik atātamnit; taimailiorivose tækkojapsingnik atātapsingnit.

39 Tagva kiovæt, okautivlugolo: Abraha atāta-givavut. Jesusib kioveit: Abrahāb kittorngarikpasse, Abrahāb pinniarlauktangit piniarajarivasse.

40 Mannale tokkonasuarpapsinga, innuk taimaitok, miksekārnermik okautjijok illipsingnut, tussalauktammik Gudemit: Abraha taimailiorlaungilak.

41 Atātapse pinniarningit pinniarnarivasse. Tagva okautivæt: Tammangainagaungilagut; attautsemik atā-takarvogut, Gudemik.

42 Jesusib okautiveit: Gude atātagigupsiuk, nægli-ginajarpapsinga; annilaurama, Gudemillo pilunga; uvamnigle kailaunginama, tapsoma tillivānga.

43 Sõg okautsikka illitaringipissigik? Okautsikka tussarungnanginapsigik.

44 Atåtapsingnit Satanase mit pivose, atåtapselo ikliguningit malligomavasse. Tamna innuartovok pigiarninganit, miksekārnermētsainalaungitorlo; miksekārnek tapsomanēngimet, Sæglonermik okālagune nangminerminik okālavok; sæglotōjoksōgame, tamattomalo atātanga.

45 Uvangale miksekārnermik okālagama, okperingilapsinga.

46 Nellipse akkunapsingne ajornermik passijungnar-pānga? Miksekārnermikle okālaguma illipsingnut, sõg okperingilapsinga?

47 Gudemit pijub, Gudib okausingit tussarpeit: tamanna pivlugo tussangilase, Gudemit pinginapse.

48 Tagva Judit kiovæt, okautivlugolo: Nellagut okangilagut, Samariamiogavit, Satanasekalarpillo?

49 Jesusib kioveit: Satanasekangilanga, atātagale nertorpara, illipsele nachogivapsinga.

50 Nertortauniksara kenningilara; kennertokarporle tamattominga erkartuilunelo.

51 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Okautsimnik malliktub, tokko tækkoniængila issokangitomut.

52 Tagva Judit okautivæt: Manna nellojungnērpo-gut Satanasekaravit. Abraha tokkolaukpok, nellautaijullo; okarpotillo: Okautsimnik malliktub tokko õngniængila issokangitomut!

53 Anginersauvīt atātappingnit Abrahamit, tokkolauktomit? nellautaijullo tokkolaurivut. Sunautipīt illingnik?

54 Jesusib kioveit: Uvamnik nertortiguma, nertornera piungilak. Atātagale tamnauvok nertordlertok uvamnik, okautigijase Gudigivlugo.

55 Illitaringilasselo. Uvangale illitarivara; okarajarumalonēt: Illitaringilara; sæglokitsinajarpunga, illipsetut. Illitarivarale okausingillo mallikpakka.

56 Abraha atātase kuviasulerpok ovloksamnik tækkojuksaugame; tækkogamiuglo kuviasulerpok.

57 Tagva Judit okautivæt: Jahrekarnak sulle 50 ginnik. Abrahalo tækkolaukpiuk?

58 Jesusib okautiveit: Ahamarik, ahamarik okaupase: Abraha ilerkartinnago, uvanga ipunga.

59 Tagva ujarkennik tigusivut, milloromavlugo. Jesusele ijerpok annilunelo kattimavingmit, akkorngattigut.

KAPITEL IX.

Kiglinganit tautungitomik, Kristusib tautuktitsininganik.

JESUSELO sennerkotsivok, tækkolunelo erniangoninganit tautungitomik.

2 Illinniartingitalo appersorpæt, okarlutiglo: Ajo-chertuijok, kina ajortullilauka, tamna, angajokagiglonēt, tautugane erniangongmet?

3 Jesusib kioveit: Tamnalonēt ajortullilaungilak angajokagiglonēt; Gudible pinniarningit sakkertitaulerkovlugit tapsomane.

4 Tillijima pinniarningit pinniareksarivakka uvlotil-lugo; unnuangojomärpok, kialonēt pinniarvigijungnang-itanga.

5 Sillaksoarmetillunga, kaumaniövunga sillaksoarmiunnut.

6 Taimak okarērame, nunamut oriarpok nuvaglio ivsomut akkulugo, tamattominga tautungitub ijigik mingoarpak,

7 Okautilugolo: Siloab tessinganut ailerit (imaipok tillijak) ermiklutillo. Tagva ailerpok, ermiklunelo, tautuklunelo kaivok.

8 Sillalingit, tautuktullo tapsominga sivorngane, kennujongmet, okarput: Tamnaungilak, iksivalauktok, kennulunelo?

9 Illangit okarput: Tamnauvok. Illangille: Ad-sigiva. Nangminerle okarpok: Tamnauvunga.

10 Tagva okautivæt: Kannok tautuktitaulerpīt?

11 Tamna kiovok okarlunelo: Innub, Jesusemik attigub, ivsok sennava, mingoarlugiglo ijikka, okar-

lunelo: Siloab tessinganut ailerit, ermiklutillo. Ailerpunga ermiklungalo, tautulerlungalo.

12 Tagva okautivæt: Naneka taimna? Okarpok: Nellovunga.

13 Tagva Farisæerinnut aularutivæt tautulaungitok.

14 (Sabbateovorle, Jesusib ivsok sennangmago, ijigiglo uitimagik).

15 Tagva ama appersorpæt, Farisæerillo, kannok tautuktitaulermangæt? Tapsomale okautiveit: Ivsomik illijivok ijimnut, ermilerpungalo, manvalo tautukpunga.

16 Tagva Farisæerit illangit okarput: Innuk taimna Gudemit pingilak, Sabbate issumaginginamiuk. Assingile okarput: Kannok innuk ajortolik taimak tattamnartitsijungnarka? Akkerartortigēlerpullo.

17 Tautulaungitok ama okautivæt: Sumik okarkīt tapsominga, ijikik utilaungmagik? Tamnale okarpok: Nellautaijōvok.

18 Judit okperingilæt, tautulaungininga, tautulerningalo, kaikojikāratik tapsoma tautulertub angajokagingnik.

19 Appersorlugiglo, okautivæk: Ernerivittiko una, okautigijatik, tautugane erniangolauktomik? Kannok illingava mana tautulermet?

20 Angajokakita kioveit, okautivlugillo: Kaujima-vavuk, tamna ernerigaptigo, tautuganelo erniangolaungmet;

21 Kannorle manna tautuktitaumangæt, nellovoguk; kialonēt tautuktimangago, nellogivoguk; Innumariōgalloak, apperissiuk; ingminik okarkosiuk.

22 Taimak angajokagik okarpuk, Judit erksigigamikit. Judit kajusikattigējarermetta, tapsominga Kristuseōjomik kigligiudsijokarpet, tamna kattimavingmit avitaukovlugo.

23 Tamanna pitjutigilugo angajokagik okarpuk: Innumariōgalloak apperissiuk.

24 Tagva aipanganik innuk tautulaungitok kaikolerpæt, okautivlugolo: Gude nertoruk. Kaujimavogut, innuk tamna ajortōngmet.

25 Tamna kiovok, okarlunelo: Ajortõngmangæt, nellovara; attautsemik nellungigalloarpunga, tautulaunginama, mannalo tautulerama.

26 Tagva ama okautivæt: Sumik pinniarpätit? Kanok ijikik uitipagik?

27 Tapsoma kioveit: Okautigijarërpara illipsingnut, tussangipissiuk? Ama tussaromavissiuk? Illinniarteõjomagivisse tapsomunga?

28 Tagva okarnerlotilerpæt, okarlutiglo: Taipsoma illinniartigivätit; uvagulle Mosesib illinniartigivätigut.

29 Kaujimavogut, Gudib Mosese okarkattigingmago; taimnale kaujimangilavut, nakit pingmangæt.

30 Innub kioveit, okautivlugillo: Tamanna tattamnadlarpok, kaujimanginapse, nakit pingmangæt; ijikkalo uitimagik.

31 Kaujimavogulle, Gudib idluitullijut tussangimagit; Gudemigle opigosuktokarpet, pijomajanganiglo pinniartok, tamna tussarpa.

32 Sillaksob pigiarninganit tussaumajaungilak, tautugane erniangõmajub ijigingnik uititsijokartomik.

33 Tamna Gudemit pingikune, pinniarungnarajangilak sumik.

34 Tapkoa kiovæt, okautivlugolo: Ajoinerne erniangõmamarikpotit, ajochertorlutalo? Pingujarpæello.

35 Jesuse tussaumalerpok pingujarlaungmatsuk. Nainpinamiuglo, okautiva: Gudib erninganut okperpît?

36 Tapsoma kiova okautivlugolo: Nalegak nelliet tamnauva? okperomavlunga tapsomunga!

37 Jesusib kiova: Tækkolaukpet, okarkattigijello, tamnauvok.

38 Tapsomale okautiva: Nalegak okperpunga tuksiarvigivalo.

39 Jesuselo okarpok: Erkartuijartorlunga sillaksoarmut tamattomunga pivunga, tautungitut tautulerkovlugit, tautuktullo tautugungnërkovlugit.

40 Tamannalo Farisæerit illangita najortingita tussarpæt, okautivlugolo: Tautunginivita?

41 Jesusib okautiveit: Tautungikupse, ajornekara-

jangilase; mannale okarapse: Tautukpogut; ajortoẽr-
rungnangilase.

KAPITEL X.

*Kristusemik mianersijomik ajungitomik, saugakottिंगinniglo.
Jesuselo Messiaseõngmangæt.*

AHAMARIK, ahamarik okaupapse: Ittertarvikut it-
tingitok, sauket iglungænnut, assiagulle ittertok, tamna
tigliktõvlunelo innuartõvok.

2 Ittertarvikulle ittertok, sauket mianerijigivæt.

3 Tamna ittertarviub udsertortinget upkuẽrutiva,
saukello nippinga tussarpæt, saugakottinno kaikoveit,
attingit taivlugit, annitilaitalo.

4 Saugakottinno annitijarẽrpagit, sivorlerivæt, sau-
kello mallikpæt: nippinga illitarigamitsuk.

5 Tækkorngartarle mallingilæt, kemmavælle, tæk-
korngartet nippinget illitaringingamitsuk.

6 Okautsinnik tamakkoniga Jesusib okarvigiveit:
tukkisingilælle, sunaungmangæt, okarvionitik tapso-
munga.

7 Tagva Jesusib ama okautiveit: Ahamarik, ahama-
rik okaupapse: Uvanga sauket ittertarvigivãnga.

8 Illunatik sivunamne tikkilauktut, tigliktovlutiglo
innuartolaukput; saukello nalelaungileit.

9 Ittertarviovunga; uvapkut ittertokarpet, tamna piu-
lijauniarpok, itterlunelo annilunelo, nerkiksarsiniarpok.

10 Tigliktok kailerpangilak, kissiane tiglingnigoma-
vlune, tokkotsijomavlunelo, asseroijomavlunelo.

11 Uvanga tikkipunga, innotsemik, piksenniglo na-
maktunnik pekarkovlugit.

12 Uvanga ajungitõvlunga mianersijõvunga. Mianer-
sijok ajungitok innotsiminik tunnivok sauket pivlugit.
Attartugable, mianersijiungitub, nangminekangitub sau-
kennik, amarok aggetok tækkogamiuk, sauket kemak-
peit, kemmalunelo; amarkublo sauket angulugit siamar-
tipeit.

13 Attartugale kemmavok; attartugaugame, saukello kammagingileit.

14 Uvanga ajungitõvlunga mianersijõvunga, pikkalo illitarivakka, illitarijauvlungalo pimnut:

15 Sorlo Atātab illitarimganga, taimaktauk Atāta illitarivara. Innoseralo tunnivara sauket pivlugit.

16 Sulle assinginnik saugakuttekarbunga, iglomit tamattomanget pingitunnik. Tapkoalo tamaunga pitisariakarpakka, nippigalo tussaromärpæt, attausimelutiglo kattimgajomärput, attautsemiglo mianerijikarlutik.

17 Tamanna pivlugo Atātama nægligivānga, innosera tunnigapko, ama tigusikovlunga tamattominga.

18 Arktaijokangilak tamattominga uvamnit, issumam-nigle ipperarpara. Pitsartunekarpunga ipperarlugo, pitsartunekarivungalo ama tigulugo. Perkojamik taimaitomik tunnitsiviõvunga Atātamnut.

19 Tagva Judit akkerartortigēlerput okautsit tamakkoa pivlugit.

20 Unnuktut tapkonanētut okarput: Satanasekarpok illissimaidlarlunelo, sōg nalekpissiuk?

21 Assingit okarput: Tamakkoa illumiktub (Satanasemik) okauseringileit; Satanasiblo tautungitut ijingit uitijungnarpagit?

22 Kattimaviuble attortautainarninganik uvloksiorviovok Jerusaleme, okkiokporlo.

23 Jesuselo arvertarpok kattimavingme, Salomonib iglorosingane.

24 Tagva Judit illuvæt, okautivlugolo: Kannok sivitutigijomik tarnivut nokangatipigit! Kristuseõguvit nellagut okautittigit!

25 Jesusib okautiveit: Okautigijarērpara illipsingnut okperingilaselo. Pinniarnarit pinniarnerijakka Atātama attingane, kigligiudsivut uvamnik.

26 Okpingilasele; saugakottiginginapse, sorlo okautilaurapse.

27 Saugakottima nippiga tussarpæt, illitarivakkalo; mallikpāngalo.

28 Innotsemiglo nungusuitomik tunnitsivigivakka,

asserorniatsennatiglo, arktaijokarniængilarlonēt tapkoninga aggamnit.

29 Atāta tunnijijok tapkoninga uvamnut, anginerōvok tamainit; arktaijokarungnangilarlo tapkoninga Atātama agganginnit.

30 Uvangelo Atātalo attausiōvoguk.

31 Tagva Judit ama ujarkennik tigusivut, milloromavlugo.

32 Jesusib kioveit: Pinniarnernik ajungitunnik unnuktunnik Atātamnīt pijunnik sakkertitsilaukpunga ilipsingnut. Pinniarnernit tamakkoa nelliet pivlugo milloromavissinga ujarkennut?

33 Judit kiovæt okautivlugolo: Pinniarnernit ajungitut pivlugit milloromangilaptigit ujarkennut; Gudemigle mittautekarnīt pivlugo, innutuinaugavillo, illingniglo Gudiōtinavit.

34 Jesusib kioveit: Aglaksimangilak perkojipsingne: Okautilaukpapse Gudiōgapse?

35 Taipkoa Gudinnik taipagit, Gudib okausinginik okarviojut (aglaillo akkerartortaujungnangilet);

36 Sōg tapsomunga okarpise, Atātab ivsornaititanganut tillijanganullo sillaksoarmiunnut: Gude mittautigivet; tamanna pivlugo okarama: Gudib ernerivānga?

37 Atātama pinniarningit pinniarneringikupkit okperiniasinga.

38 Pinniarnernigupkille, pinniarnernit okperissigik, okperijomangikupsinga, illitarsilerkovluse okpilerluselo, Atāta uvamnēmet uvangelo tapsomanēdlunga.

39 Amalo tigusasuarpæt; agganginnille kemmāvok.

40 Aulalermilunelo Jordanib akkianut tagvunga, Johannesib baptisivigilauktanganut, tagvanelerdlunelo.

41 Unnuktullo tikkipæt, okarlutiglo: Johannese tattamnantitsilaungilak, illunatigle, Johannesib okauserilauktangit tapsominga, miksekārput.

42 Tagvanelo unnuktut okperivæt.

KAPITEL XI.

Lazarusib tokkungajub omartitauninganik.

KANNIMAJOKARPORLE nellajomik, Lazarusemik attelingmik, Bethaniamiomik, Mariab angajuello Marthab iglugasagingne.

2 Mariale tamnauvok, Nalekamik mingoarsilauktok mingoarutiksamut, ittiganginiglo allaterijok nujarminut, tapsoma anninga Lazaruse kannimalunelo nellavok.

3 Tagva nukkgagik tilliklerpuk, okautsaukovlugo: Nalegak, ahak, næglijijet, kannimalune nellavok.

4 Jesuse tamattominga tussarame, okarpok: Kannimasek tokkomut illingalungilak, Gudible nertornarninganut, Gudib Erninga tamattomunga nertortaukovlugo.

5 Jesusible Martha nægligiva, nukkgangalo, Lazaruselo.

6 Tussaramele kannimangmet sulle uvlungnik magungnik uvlivok tagvane, najortamine.

7 Kingorngane illinniartiminut okarpok: Judæamut ama ingeralermitta.

8 Illinniartingita okautivæt: Ajochertuijok, taipso mane Judit milloromalaukpätit ujarkennut, amalo tagvunga ingeromagivît?

9 Jesuse kiovok: Uvlok Stundekangilak 12 innik? Uvlotillugo arvertartok, apporniængilak; sillaksub tamattoma kaumaninga tautukamiuk.

10 Unnuangotillugole arvertartok, apporniarpok, kaumanekanginame.

11 Taimak okarpok, kingornganelo okautiveit: Lazaruse illanarijivut sinnikpok; ainiarpungale tuppaktitso-mavlugo.

12 Tagva illinniartingit okarput: Nalegak sinnikune nekkornersauniarpok.

13 Jesusible tokkoninga okautigiva, issumakarpulle timib sinningninganik okarasugilugo.

14 Tagva Jesusib okautitsiarpeit: Lazaruse tokkovok;

15 Kuviasukpungalo pivluse, tainganelaunginama, okpilerkovluse. Ingeralertale tapsomunga.

16 Tagva Thomase maggoliavinerмик taijak, illinniar-tunnut okarpok : Ingerkattigēkta, tokkokattigijomavlugo.

17 Tagva Jesuse tikkilerpok, naipipalo, uvlunnik sit-tamannik illuvermēlerērtovinek.

18 Bethaniale Jerusalemut kannitok, issaktetitut 15,000 titut.

19 Judillo unnuktut Marthamut, Mariamullo tikki-laukput mannigoromavlugik anningæk pivlugo.

20 Marthale tussaumagame, Jesuse kaglilermet, pachreartorpa ; Mariale iglome iksivalune nokkangavok.

21 Tagva Marthab Jesuse okautiva : Nalegak ovane-lauruvit, anniga tokkonajalaungilak.

22 Sullele kaujimavunga, Sumik Gudemit tuksiaruvit, tamattominga Gudib tunnitsiviginiarpätit.

23 Jesusib okautiva : Annit makkinniarpok.

24 Marthab okautiva : Nellungikalloorpunga, makki-tsomārmet makkivingme, uvlut naggatiksangæne.

25 Jesusib okautiva : Uvanga makkiviovlungalo in-nogutauvunga. Uvamnut okpertok, innojomārpok, tok-kogalloarune.

26 Innovlunelo, okpertok uvamnut, tokkoniaengima-rikipok. Tamanna okperiviuk ?

27 Tapsoma okautiva : Nalegak, ahaila, okperpunga Kristuseōgavit, Gudib Erninga, sillaksoarmut tikkisim-majotit.

28 Taimaglo okarērame, ailerpok nukthane Maria angigutsilune kaikovlugo, okautivlugolo : Ajochertuijok tikkisimmavok, kaikovāttillo.

29 Tamna tamattominga tussarame, nikkovisadlarpok, aivigilugolo.

30 (Jesuse iglugasengnut tikkisimmangimet sulle, tag-vanēporle sulle pachreartortauvingmine Marthamut.)

31 Judit najortingita iglome, mannigortingitalo, Ma-ria tækkogamitsuk, nikkovisarunelo aningmet, mallik-pæt, okarlutiglo : Illuvermut ailerpok, keajomavlune tagvane.

32 Marialo tikkiname, Jesusib najuganut, tækkoga-miuglo, ittiganginnut pamakpok ; okautilugolo : Nalegak, ovanelauruvit, anniga tokkonajalaukilak.

33 Jesusib kējajok tækkogamiuk, Judillo kējajut, tik-kikattingit, annernermigut illapsugosulerpok ingminiglo kiksartilune,

34 Okarlunelo: Namut illivissiuk? Tapkoa okau-tivæt: Nalegak, kailutillo tækkojartoruk.

35 Jesusiblo ijigik kugviolerpuk.

36 Tagva Judit okarput: Ahak, nægligidlalaukpa!

37 Illangille akkorngæenne okarput: Tautungitut ijing-innik uititsijok, pinniarungnalaunginiva, tamnatauk tok-kokonnago?

38 Jesuselo ama illapsugosudlalerivok ingmine, illu-vernullo tikkilerdlune. Itterselliosimmajovorle mattu-majok ujarkamik.

39 Jesuse okarpok: Ujarak pērsiuk. Marthab okau-tiva, tokkungajub najanget: Nalegak tippelulerērpok; uvlunnik sittamænnik tagvanename.

40 Jesusib okautiva: Okautilaungilagit, okperuvit, Gudib ajugakangininga tækkonajarangne?

41 Tagva ujarak pērpæt tokkungajub illuvinganit. Jesusele kongmut arlorpok, okarlunelo: Atātak kujagi-vagit tussarlauramga.

42 Nellungilangale tussatsainaramga; innuille ovane nængertut pivlugit, taimak okarpunga, okpilerkovlugit tillilauramga.

43 Taimak okarērame, nipperkortovlune kaigarsuk-pok: Lazaruse annīt!

44 Tokkungajorlo annilerpok, immusersimmajok uvi-neruksennik niukigullo tallikigullo, kēnangalo mattusim-majok kidsijarnerub allararterutanut. Jesusib okautiveit: Tamakkoninga pērvigisiuk pissulerlelo.

45 Judillo unnuktut, Mariamut tikkilauktut, tækko-jullo, Jesusib pinniarninganik, okpervigivæt.

46 Tapkoa illangille Farisæerinnut ailerput, okautilu-gillo, Jesusib pinniarnelauktanganik.

47 Tagva ajochertuijorsuit Farisæerillo kachimiojun-

nik kattimatitsivut, okarlutiglo: Sumik pinniartuksauvita? Innuk taimna tattamnartitsivok unnuktunnik.

48 Taimailingatileruptigo tagva illunatik okpervigi-niarpæt. Tagva Romiut kainiarput, aksarniarlutalo nunakottiptingnik innukottiptingniglo.

49 Attausible tapkoa akkorngænetub Kaifasib Jahreme tamattomane ajochertuinerogub, okautiveit: Kaujimangilase sumik.

50 Issumaksarsiuvinginivose sumik; nekkornersauvok uvaptingnut, innuk attausek tokkopet innukattigët pivlugit, innuit illunatik asserortuksauninginnit.

51 Tamattominga okälalungilak ingminik; Jahrmele tamattomane ajochertuinerogame, nellautsijuksennik okarpok. Jesuse tokkojuksaungmet innukattiget pivlugit,

52 Innukattigëllo kjssetaungitok; Gudible kittornganginnik, siamangajunnik, kattersoikovlugo.

53 Uvlormit taimanget issumaksarsiorokattigëkput, kannok illilutik tokkoniarlugo.

54 Jesusele sakkijarlune arvertarungnailerpok Judit akkorngæne, iglugaseksuille innukajuitub kannitanganetut erkänut ailerpok, Efrem attelingnut, tagvane pinni-
arvikarlune, illinniartinne illagællugit.

55 Judille anniviksiorvinget kaglilerpok, unnuktullo Jerusalem majoralerput, tamattoma erkänit, anniviksiorviokärtinnago, sujungaitijomavlutik.

56 Tagvane nængerdlutik, Jesuselo apperkutigivæt, okarkattigëklutiglo kattimavingme: Kannok issumavisse, uvloksiorvingmut tamattomunga kaingimet!

57 Ajochertuijorsuillo Farisæerillo perkojinermik anititsilaukput, kaujimajokarpet, nanëninganik kaujitsikovlugo, tigungomagamitsuk,

KAPITEL XII.

*Kristusib mingoartauninganik. Jerusalem itterninganik.
Okalluktüt tokkunget malliktinginnik. Okpernermiglo ok-
pinginermiglo.*

UVLUNNIK pingasojortunnik anniviksiorviub sivorngane Jesuse Bethaniamut tikkipok, Lazarusib tokkungajub Jesusib omartilauktame tokkungajunnit, najugānut.

2 Tagvane nerkiksalliorutivæt unnungme, Marthalo kivgartorpok, Lazarusible tapkoa illagiveit iksivakatingit nerrimavingme.

3 Tagva Mariab mingoarutiksak illakangitok pivianartok tiguva, Jesusiblo ittiggangit mingoarpeit, allarterlugillo ittiggangit nujarminut iglole tættælerpok minguarutiksab tippegingninganik.

4 Tagva illiniartingita illanget okarpok, Judase Simonib Ischariothib erninga, kingorngagut pittinginiartanga.

5 Sõg ninguarutiksak tamanna pissiangolaungika kēnaujenut 300 dinnut, tunnijauvlutiglo aklujunnut?

6 Taimagle okangilak, aklujut issumagijomavlugit; tigliktogamele, ikpiarsulijaramelo, neksaramelo tunnergutinnik.

7 Tagva Jesuse okarpok: Ullapinasiuk una; tamanna torkorlaukpa illuvertaunima uvlunganut.

8 Aklujunnik illakatsainarapse; uvangale najortigitsainangilapsinga.

9 Tagva Judit unnuktut tussaumalerput, tagvanemet, Jesuse kissiet kajjutigilaungilæt, Lazarusele tækkojomavlugotauk, omartilauktanga tokkungajunnit.

10 Ajochertuijorsuille pinnasuarput Lazarusetauk tokkotsomavlugo.

11 Tamanna pivlugo Judit unnuktut aivigivæt okpillerlutiglo Jesusemut.

12 Uvlub aipangane, innuit unnuktut, uvloksiorving-

mut tikkisimmajut, tussaramik, Jesuse kainiarmet Jerusalemut,

13 Palmit kessertutinginnik tigusivut, annilerpullo pachreartorlugo, kaggudlalerlutiglo: Hosianna nakorijaule, Nalekab attingane tikkitok, attaniojok Israeleme.

14 Jesusele siutekoktojomik pititaulerpok, ablaklunelo känganut, sorlo aglaksimmangmet:

15 Sivoraniarnæk, Zionib pannia; ahak, attannit kaivok, ablangalune siutekoktojub nochanget kängane.

16 Tamanna illinniartingita tukkisilaungilæt sivorngane, Jesusele añanausijaungmet, tagva erkarpæt, taimaitomik aglaksimmajokangmet tapsominga, taimaglo pinniarvigilauramitsuk.

17 Innuille illagijangita, Lazaruse annikolaungmago illuvermit, omartimago tokkungajunnit, pinniarnínga nertorpæt.

18 Tamanna pivlugolo innuit pachreartorpæt, tussaramik taimak, tattamnantitsilaungmet.

19 Farisæerille ingmingnut okarput: Tækkovose sulitsenginapse; ahak innuit illunatik mallikpæt.

20 Griechekalaukporletauk, majoralauktut akkorngæne, tuksiaromavlutik uvloksiorvingme.

21 Tapkoa Filippuse, Bethsaidamit Galilæamētomit pijok tikkilugo, kennuvigivæt, okarlutiglo: Nalegak, Jesuse tækkojomadlaralloarpavut.

22 Filippusib kailune, Andrease okautiva tamattominga, Filippusiblo Andreasiblo ama okautigivæk Jesusemut.

23 Jesusible kiovak okautivlugiglo: Nelliunek tikkisimmavok, Innub Erninga añanausijaukovlugo.

24 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Perorsijeksak Waitzen ivsomut kattengikune tokkonanelo, kissimētolerpok; tokkogunele, singailikatalerpok unnuktunnik.

25 Innoserminik ivlersijub assiojjomärpa; innoserminiglo sillaksoarme tamattomane ivlersingitub, innötsemut nungusuitomut pigēnarniarpa.

26 Kivgartoromajub uvannik, malliklinga; najukam-

nelo, kivgara tagvanētsomārivok. Kivgartorniartorlo uvamnik, Atatama nertoromārpa.

27 Manna tarniga kiksarpok. Sumiglo okarlanga? Atātak Stundemit tamattomanget piulinga; nauk taman-na pivlugo Stundemit tamattomunga tikkigalloarpunga.

28 Atātak, akkit ānanausileruk! Tagva nippe kil-langmit pivok: Ananausilaukpara, amalo ānanausijomagivara.

29 Tagva innuit nængerdlutik nalektut okarput: Kal-lilerpok. Assingit okarput: Engelib okarkattigilaukpa.

30 Jesusib kioveit okautivlugillo: Nippe tamna pivlunga pilaungitok, pivlusele.

31 Manna sillaksoarmiut erkartortaunermut tikkitaulerput, mana sillaksub tamattoma attanninga annititauniarpok.

32 Uvangalo, kāngattartitauniaruma nunamit, illunaita amuaromavakka uvamnut.

33 Taimagle okarpok, tukkisititsilune, tokkoniarnerne illusinganik.

34 Tagva innuit kiovæt: Perkojennit tussarpogut, Kristuse issokangitomut itsainarmet; kannorlo okarkīt: Innub Erninga kangattartitaujariakarpok. Innub Erninga tamna kinauva?

35 Tagva Jesusib okautiveit: Kaumajub sulle annikitomik najorniarpāse. Arvertaritse, kaumajomik najortekartilluse, tāktomut tikkitaulerkonnase. Tāktome arvertartok, kaujimangilak namut ainerminik.

36 Kaumajok okpervigissiuk, najortekartilluse tapso-ninga, kittorngaulerkovluse kaumajomut.

37 Taimak Jesuse okālavok, aularlunelo, ijeriartorlunelo tapkonanget. Nauglo taimak tattamnartitsigalloarmet tækkoænne okpervigingilællonēt.

38 Nellautajub Jesaisib okausingit nellautsilerkovlugit, okangmet: Nalegak, kia okālanivut okpervigivagit? Kimullo Nalekab tallinga sakkertitauva?

39 Tamanna pivlugo okperungnalaungilet; Jesaiase ama okangmet:

40 Tapsoma ijingit takpētipect, mangaitilugillo omættingit, ijimingnut tækkokonnagit, omættimingnullonēt

tukkusikonnagit, sagiarkonnagillo, ikkajortaujungnarluttik uvamnut.

41 Taimak Jesaiase okalaukpok, ānanauninga tækko-gamiuk, okālatigigamiuglo.

42 Angajokajelle unnuktut okpervigigalloarpæt; Farisæerille pivlugit kigligiudsingilet tamattominga, avitaujomanatik kattimavingmit.

43 Nertortaunek innungnut ivlerinersarigamitsuk, nertortaunermingnit Gudemut.

44 Jesusele kaggudlarpok, okarlunelo: Uvamnut okpertok, ovamnuīnak okpingilak, tapsomungale tilliklertomut uvamnik.

45 Uvamniglo tautuktub, tamna tautukpa tilliklertok uvamnik.

46 Kaumajovlunga sillaksoarmut tamattomunga tikkipunga, uvamnut okpertok tāktome-ērkonngo.

47 Okautsimniglo tussartok, okperanelo, erkartorniængilara; tikkisimanginama, sillaksoarmiut erkartoriartorlugit, sillaksoarmuille piulijaukovlugit uvamnut.

43 Uvamnik nachojok, illellioranelo okautsimnik, tamna pekalerērpok erkartortiminik; okautsit okauserilauktama, tamakkoa erkartoromarpæt uvlut naggatik-saīgænne.

49 Uvamnik okalaunginama; Atātable, tillijima tapsoma perkojamik tunnitsivigilaukpānga pinniareksamnik okauserijeksamniglo.

50 Kaujimavungalo perkojanga innotseongmet nungusuitok. Taimaimet, okauserijakka, taimak okauserivakka, Sorlo Atātab okautilaungmanga.

KAPITEL XIII.

Jesusib illinniartime ittiganginnik ubvarninganik Næglingnermik perkojininganik. Judasib pitisininganik. Kristusib ānanausijauninganik. Petrusib missiarninganik.

ANNIVIKSIORVIUBLE sivorngane, Jesuse tukkisigame, nellionine tikkisimangmet, sillaksoarmut tamattomanget annilune Atātamut ainiarame, sorlo pinne næ-

gligilaungmagit, sillaksoarmētut, taimak naggatiksaminut tikkilugo nægligiveit.

2 Unnusiwiglo nerrijarēramik, (Satanasib Judase Simonib Ischariothib, omamiutekartelerērmago, pititsikolugo tapsominga,)

3 Jesuse kaujimavok tunnitsiviogame tamainik aggangminut Atātamut, Gudemillo pilaurame, Gudemullo ainiarame;

4 Nerrimarnernit nikkovipok, annoranelo pērpeit sailitarlo tiguva attilugolo.

5 Kingorngane immermik kovisivok ubvarvingmut, illinniartullo ittigangit ubvalerpeit, allarterlugillo sailitamūt attortaminut.

6 Tagva Simon Petrusē tikkilerpa; tapsomalo okautiva: Nalegak ittigakka ubvareksarivigit?

7 Jesusib kiova okautivlugolo: Sumik pinniarama, kaujimangilatit manna; kingorngagulle tukkisilārpet.

8 Tagva Petrusib okautiva: Ittigakka ubvareksari-tsengilettit. Jesusib kiova: Ubvarniængikupkit, illangitekattiginiængilarma.

9 Simonib Petrusib okautiva: Nalegak ittigakka kissētaungitut, aggakalole, niakoralo!

10 Jesusib okautiva: Ubvarsimmajok, assianik ubvariakangilak ittiket kissēta, epkējarsimmavorle illunane. Epkējarsimmavoselo; illunaseungitorle.

11 Pititiginiartane kaujimatsiaramiuk; tamanna pivlugo okarpok: Epkējarsimmavose illunaseungitok.

12 Ittigangille ubvarēramigit, annoramini tigusivok ingilermilunelo, amalo okautiveit: Kaujimavisse pinnia-laungnimnik illipsingnut?

13 Ajochertuijomik Nalekamiglo taivapsinga, nella-gullo okarpose, tamnaugamalo.

14 Taimagle uvanga, Nalekapse ajochertortipselo it-tigasse ubvalaurupkit, taimaktauk illipse ittigapsingnik ubvartigēktuksaugivose.

15 Igsageksamik tunnitsivigilaukpapse, pinniarkovlu-se, sorlo pinniarvigilaurapse.

16 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Kivgak anginer-

saungilak angajokaminit, Apostelelonēt anginersaungini-vok tillijiminit.

17 Tamanna kaujimagupsiuk, pilloridlarpose, pinniarutigigupsiuk.

18 Illunapsingnik okalungilanga. Nellungilakka, annerimalauktakka. Aglaille nellautsilerkovlugit: Kakkojamnik nerrijub ittigaminut tullerarpānga.

19 Manna okautigivara illipsingnut, pinniarutaukār-tinnago, pinniarutaujarērpēt, okpilerkovluse uvangau-nimnik.

20 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Illelliortok tilli-niartamnik, uvamnik illelliorpok; uvamnigle illelliortub, tamna illelliorpa, tillijiga.

21 Jesuse taimak okarērame, kiksalerpok annernermi-gut, kigligiudsilunelo okarpok: Ahamarik, ahamarik okaupapse: Attautsib akkunapsingne pitiniarpānga.

22 Tagva illinniartut ingminut tækkonautivut koksa-sulerlutiglo, nellitik okautigingmangago.

23 Illinniartingitale akkorngane pekalaupok attau-tsemik nerrimavingme iksivalauktōmik, Jesusib sagviane eggangajomik, Jesusib nægliktangani.

24 Tamna Simonib Petrusib ijingmikpa, issumasior-kovlugo, kinaumangæt okautigijanga.

25 Tamna ēggangamet Jesusib sagviane, okautivalo: Nalegak kinauva?

26 Jesuse kiovok: Tamnauvok, tamuamik missuksiti-jara, tunnitsivigivlugolo. Tamualo missukpa tunnilālo Judasemut Simonib Ischariothib.

27 Tamualo ēngmago Satanasib pullava. Tagva Jesusib okautiva: Pinniartet pinniarsaruk.

28 Tamattominga kaujimajokalaungilak nerrimakat-tinginnit, suna pivlugo taimak okautingmangago.

29 Illangit issumavut, Judase pōksalijarmet, Jesusib okautinajarmago: Pissiniarit, ajortaptingnik uvloksior-vingmut, ubvalo tunnijikovlugo aklujunnut sumik.

30 Tagvale tamua ējarērmago, annisadlarpok Un-
nuangovorlo.

31 Annijarērmello Jesuse okarpok: Manna Innub

Erninga ānanausijauvok, Gudelo ānanausijaugivok tapsomane.

32 Gude ānanausijaugune tapsomane, Gudibtauk ānanausiniariva ingmine, ānanausisarpalo.

33 Kittorngarsukka, sulle annikitomik najorniarpapse. Kenneromārpapsinga; sorlolo Judinnut okalaurama: Aiviginiartamnut, tikkitsungnangilase.

34 Mannalo okautivapse: Perkojaktāmik tunnitsivigivapse, nægliktigēkovluse, sorlo nægligilaurapse, nægliktigēlerkovluse.

35 Tamattomunga illunatik illitarsiniarput, illinniartigigapse, nægliktigēkupse.

36 Simonib Petrusib okautiva: Nalegak, namut ainiarkīt? Jesusib kiova: Aiviginiartamnut tamattomane malligunngangilarma; kingorngagulle malligomārpama.

37 Petrusib kiova: Nalegak, sōg tamattomane malligunngangilagit? Innošera tunnijomavara pivlutit!

38 Jesusib kiova: Innošit tunninajarpiuk pivlunga? Ahamarik, ahamarik okaupagit: Angutaunek nipler-niængilak, pingasuertorlutit missiarutikārtinnanga.

KAPITEL XIV.

Kristusib aininganik pijarialingmik. Okpernermik, næglingnermiglo, tuksiarnermiglo, annernermiglo ajunginermik, ulapirsaumiglo idluartomik.

ILLINNIARTIMINULLO okarpok: Omættisse koksanganariatik. Gude okpervigigupsiuk, taimak okpervigivapsingatauk.

2 Atātama iglungane igluksakarpok unnuktunnik. Taimainangipet, okautigomavapse: Ainiarpunga inniksallioriartorluse.

3 Ainiarumalonēt inniksallioriartorluse, utteromagivunga, ailuselo uvamnut, tagvanekovluse najugamne.

4 Aiviksaralo, kaujimavasse, apkullo kaujimagivasse.

5 Thomasib okautiva: Nalegak kaujimangilagut aiviksarnik, kannorlo apkut kaujimajungnarpittigo?

6 Jesusib okautiva: Apkutaavunga miksekärnio-
vlungalo innogutaavunga, Atätamut pijokangilak, uvap-
kut kissiane.

7 Illitarigupsinga, Atätaga illitarinajarivasse. Man-
namillo illitarivasse, tækkolaukpasselo.

8 Filippus okautiva: Nalegak Atäta tækkotitsuk
uvaptingnut namaksiniarpogut tagva.

9 Jesusib okautiva: Taimak sivitotigijomik najor-
papse, illitaringilarmalo? Filippuse, uvamnik tautuk-
tub, Atäta tautukiva. Sogle okarkit: Atäta tækkotitsuk
uvaptingnut!

10 Okpingilatit Atätamnēnama Atätalo uvamnēmet?
Okautsit okauserijakka illipsingnut, uvamnik okause-
ringilakka, Atätale innekartub uvanne, tapsoma pin-
niarnerit pinniarnerveit.

11 Okperissinga, Atätamnēnama, Atätalo uvamnē-
met; sapperupsele, pinniarnertivlugit okperissinga.

12 Ahamarik, ahamarik okaupapse: Uvamnut ok-
pertub, pinniarnertit, pinniarnertijakka, pinniarutiginiari-
veit, anginnersenniglo tapkonanget pinniarutitsiniarpok;
Atätamut aigama.

13 Sumiglo tuksiarniarupse attimne, pinniarutitsijo-
mavunga, Atäta nertortaukovlugo. Ernermigut.

14 Sumik tuksiarniarupse attimne, pinniarutitsijoma-
vunga.

15 Nægligigupsinga, perkojakka mallingniarsigik.

16 Atätalo tuksiarvigijomavara, mannigoijomik as-
simnik tunnitsiviokovluse, illipsingnētsainarkovlugo is-
sokangitomot.

17 Miksekärnerub Annerninga, sillaksoarmiut pi-
jungnangitanget; tækkunginamitsuk illitaringinamitsug-
lo. Illipsele illitarivasse, illagitsainarmasse, illipsing-
nēniarmello.

18 Illiarsokojomangilapse, tikkitsomagivapse.

19 Killamiōvok sulle, sillaksoarmiut tækkoniarung-
nērpānga, illipsele tækkoniarivapsinga; innogama illip-
selo innojuksaugivose.

20 Uvlorme tamattomane tukkisiniarpose Atätamnē-
nama, illipsele illumnēdluse, uvangalo illupsingnēdlunga.

21 Perkojamnik pilik, malliklugillo, tamnauvok nægliktok uvamnik. Uvamnigle nægliktok, tamna nægligijauniarpok Atãtamnut, uvangalo nægliginiarpara, nellojungnẽrtilugolo uvamnik.

22 Judasib okautiva (Ischariotheungitub): Nalegak sunauva nellojungnẽrtitsomagaptigut illingnik, sillaksoarmiunniglo pinæk ?

23 Jesusib kiova, okautivlugolo: Uvamnik næglikhtub okautsikka mallingniarpeit; Atãtamalo nægliginiarpara, tikkiniarpavuglo, innigijartorlugo.

24 Uvamnigle næglingitub, okautsikka mallingileit. Okautsillo, tussartasse, pigingilakka, Atãtable tillijima.

25 Tamattominga okarvigilaukpapse, illipsingnẽlaurama.

26 Mannigoijuble, Annenerub ajunginerub, Atãtama tillijomartanget attimne, tapsoma ajochertorniarpãse tamainik, erkaitiluselo tamainik, okauserilauktamnik illipsingnut.

27 Ullapirsaumik kemaivigivapsee, ullapirsautimmiglo tunnitsivigivapsee. Tunnitsivigingilapsee, sillaksoarmiut tunnijiningititut. Omættisse koaksarniaratik, erksiniaratiglo.

28 Tussalaukpose, okautilaurapsee: Ainiarpunga, tikkiluselo ama. Nægligigupsinga, kувiasugajarpose, okautilarapsee: Atãtamut ainiarpunga; Atãta anginersaungmet uvamnit.

29 Mannalo okautigilaukpara illipsingnut, tamanna pilerkãrtinago, tamanalo pilerpet, okpilerkovluse.

30 Mattoma kingorngagut unnuktunnik okausekarniarungnẽrpunga illipsingnut; sillaksub tamattoma atanninga tikkilermet, pikaranelo uvamne.

31 Sillaksoarmiulle tukkisilerkovlugit, Atãta nægligigapko, taimaglo pinniarama, sorlo Atãtab perkolaungmanga; nikkovititse, ovangelo aularta.

KAPITEL XV.

Kristusemik Weinelihsaujomik.

UVANGA napārtovunga Weinelihsak idluartok, Atātagalo Weinelihsamik perorsēvilliortovok.

2 Akkerkut uvamnētut illunaita, paungakarpangitut pējarniarpeit; illunaitalo, paungakarpaktut, piungininginnik pējaiviginiarpeit, paungakarnersaukovlugit.

3 Illipse mana sujungaipose okautsit pivlugit, okauserilauktakka illipsingnut.

4 Illumnētsainaritse, uvangalo illupsingnēdlunga. Sorlo akkerok paungakarungnangimet ingminik, Weinelihsab napārtunganētsainangikune: taimainivosetauk, illumnētsainangikupse.

5 Uvanga Weinelihsab napārtovunga, illipse akkerovose. Uvamnētsainartok, uvangalo tapsomanēdlunga, paungakarniarpok unnuktunnik; piginanga pinniarungnanginapse sumik.

6 Illumnētsainangitok, egitauniarpok akkerkotut, pannersarlunelo, kattitauniarpullo egitaulutiglo ikkomamut, ikkoalajuksauvlutik.

7 Illumnētsainarupse, okautsikkalo illupsingnētsainarpetta, tuksiniarpose, pijomajapsingnik, tunnitsiviolārlapselo.

8 Tamakkonuna Atātaga nertortauniarpok paungakarnialerupse unnuktunnik, illinniarteolerluselo uvamnūt.

9 Sorlo Atātama næglingmanga, taimaktauk nægligivapse. Næglingnimmētsainaritse.

10 Perkojakka mallikupsigik, næglingnimmētsainarpose, sorlo uvanga Atātama perkojangit mallikapkit, næglingninganētsainarlungalo.

11 Taimak okarvigivapse, kuvianarnera illupsingnētsainarkovlugo, kuviasungniselo namaksivalliakovlugo.

12 Tamedsa perkojara, nægliktigēkovluse, sorlo nægligigapse.

13 Nægligosungnersaujokangilak imaitomit, innoserminik tunnijomit illanerijanne pivlugit.

14 Illipse illannarivapse, pinniarutjigupse, perkojamnik.

15 Mattoma kingorngagut kivgaugapse okangilanga; kивgак kaujimangimet, angajokame pinniarninginnik. Illipsele illanarijinnik tailaukpapse; tamainik, Atātamnit tussalauktamnik, nellojungnērtilaurapse.

16 Annerilaungilapsinga, annerilaukpapsele, issumagivluselo, paungakariartorkovluse, paungakarniselo sokkoserkonnago, Atāta tuksiarvigigupsiuk attimne tamattominga tunnijkovlugo illipsingnut.

17 Mattominga perkovapse, næglichtigēkovluse.

18 Sillaksoarmiut omigikpasse, kaujimaleritse, omigikārmanga illipsingnit.

19 Sillaksoarmiut illagigupsigik, sillaksoarmiut pitik næglinajarpeit; sillaksoarmiulle illaginginapsigik, annerimalaurapsele sillaksoarmiunnit: tamanna pivlugo sillaksoarmiut omigivāse.

20 Okausera erkarissiuk okauserilauktara illipsingnut: Kivgак anginersaungilak angajokaminit. Unangmilauruvinga, unangminiarrivāse; okautsikka mallilaurunikit, okausisse mallingniariveit.

21 Tamakkoningale tamainik piniarvigijomārpāse attera pivlugo; illitaringinamitsuk tillijiga.

22 Tikkilaungikuma, tamattominga okautijartorlugit ajornekarajangilet; manale passijaujungnērutiksarsijungnangilet ajornitik pivlugit.

23 Uvannik omigosuktub Atātaga omigiva.

24 Pinniarnarit pinniarneralaungikupkit akkorngæne, assima pinniarneralaungitangit, ajornekarajangilet; manale tækkolauralloaramikit, tamamnuk omigivātiguk, uvangalo Atātagalo.

25 Okautsille nellautsilerkovlugit, aglaksimmajut perkojinginne: Pitjutekaratik omigivānga.

26 Mannigojorle tikkitsomārpēt, tillijomārtara illipsingnut Atātamit, miksekārnerub annerninga, Atātamit annijok: tamna kigligiudsiniarpok uvannik.

27 Illipselo kigliudsiniarivose; pigiarnermit najulaurapsinga.

KAPITEL XVI.

*Kristusib nellojungnērtitsininganik, mannigoininganiglo illin-
niartiminik.*

TAMATTOMINGA okautilaukpapse sinaungalerkonase.

2 Illagēnermingnit avitsomārpāse. Nelliutijomārporle tokkotsijut illipsingnik, issumakarvinget tamattomunga Gude kivgartorasugilugo.

3 Taimailiorvigijomarpāse, Atātagalonet, uvangalonēt illitaringinamittiguk.

4 Tamattominga okautilaukpapse, nelliutikpet, erkaimalerkovluse okautigilauktamnik illipsingnut. Tamattominga pigiarnermit okautilaungilapse, najulaurapse.

5 Mannale ainiarpunga tapsomunga, tillijimnut; appersortokangilarlo akkunapsingne: Namungarniarkīt?

6 Taimagle okautilaurapse, omættisse kiksarnermik illummertaulerput.

7 Miksekārtomigle okautivapse: Idluarpok illipsingnut, ainiarama, ainiængikumale, mannigorniktub tikkiniængilāse. Ainiarumale tillijomavara illipsingnut.

8 Tikkikunelo, sillaksoarmiut tukkisitiniarpeit, ajornermik, idluarnermiglo, erkartuinermiglo.

9 Ajornek pivlugo, okperlaungimetta uvamnut;

10 Idluarnerle pivlugo, Atātamut ainiarama, tækko-
niarungnērapsingalo.

11 Erkartuinek pivlugo, sillaksub tamattoma attan-
ninga erkartortaungmet.

12 Sulle unnuktunnik okausiksakarpunga illipsingnut,
mannale tussarlugit sapperpasse.

13 Ipsomale, miksekārnerub annerninget, tikkikune,
miksekārnernut tamainut tessiorniarpāse. Ingminik oka-

laniaenginame ; tussartaminigle okautsiniarpok, pijomārtomiglo okautiniarpāse.

14 Tapsoma ānanausiniarpānga, pimnit tigusiariame okautigilugolo illipsingnut.

15 Tamaita Atātab pigijangit pigivakka. Tamanna pivlugo okautilaukpapse : Pimnit tigusiariarpok okautigilugolo illipsingnut.

16 Killamik, tækkoniarungnērpapsinga ; amalo killamik tækkoniarivapsinga ; Atātamut ainiarama.

17 Tagva illinniartingita illangit okarkattigēkput : Sunauva okautingmattigut : Killamik tækkoniarungnērpapsinga, amalo killamik tækkoniarivapsinga, Atātamullo ainiarama ?

18 Tagva okarput : Sunauva, okarame : Killamik ? Okausingit nellovavut.

19 Tagva Jesuse mallugosulerpok, apperijomangmatsuk, okautiveillo : Tamattominga appersortigēkpose, okalaurama : Killamik, tækkoniarungnērpapsinga, amalo killamik, tækkoniarivapsinga.

20 Ahamarik, ahamarik okaupapse : Kealuselo ogguarniarpose, sillaksoarmiulle kuviasudlarniarput. Illipsele kiksadlarniarpose ; kiksarnisele ablatsangorniarivok kuviasungnermut.

21 Arnak ernisukune, kiksarnekarpok, Stundine tikisimangmet ; nutararsugle erniarijarēruniuk, kappiasungnerilauktane issumagijungnērpa, kuviasungnek pivlugo, innuk sillaksoarmut erniangongmet.

22 Illipsele kiksarnekarivose mana ; tækkojomagivapsele, omættisselo kuviasudlarniarput, kuviasungnipsingniglo aksarniktokartuksaungilak illipsingnit.

23 Uvlormelo tamattomane apperiniængilapsinga sumik. Ahamarik, ahamarik okaupapse : Atāta tuksiarvigigupsiuk sumik attimne, tunnitsiviginiarpāse tamattominga.

24 Manna tikkilugo tuksialaungilase sumik attimne. Tuksiaritse tigusiariarpose tagva, kuviasungnise namak-sikovlugo.

25 Taimak okautilaukpapse adsiujutigut ; nelliutijo-

mārporle, adsiujutigut okalajungnērviginiartara illipsingnut, tukkisinarptomigle okautiniarpapse Atātamnik.

26 Uvlorme tamattomane tuksiarniarpose attimne. Okautingilapselo, Atāta tuksiarvigijomavlugo pivluse ;

27 Nangminek Atātab næglingmasse, nægligigapsinga, okperluselo, Gudemit annilaurama.

28 Atātamit annilaukpunga, tikkilungalo sillaksoarmut ; amalo sillaksoak kemmangniarpara, Atātamullo ailungo.

29 Illinniartingita okautivæt : Ahak manna tukkisinarptomik okālavotit, adsiujomiglo okausekaruæt.

30 Manna kaujimavogut, tamaita nellunginangne, apperijaujariakarungnērlutit. Tamanna pivlugo okperpogut, Gudemit annilauravit.

31 Jesusib kioveit : Manna okperpose.

32 Ahak Stunde tikkiniarpok, tikkijarērporlo siamaviksasse, attunīt ingmikorterluse, kissimautilungalo ; kissimaungilangale, Atātab najormanga.

33 Tamattominga okautilaukpapse, ullapirsautekarkovluse uvamne. Sillaksoarme kappiasungnekarpose ; mannigoritsele, sillaksoak sālagivara.

KAPITEL XVII.

Kristusib ajochertuinerojipta tuksiarņinganik, nangminek pivlune, illinniartinnelo, illagēktitannelo pivlugit.

TAIMAK Jesuse okarame, killangmut arlorpok, okarlunelo : Atātak Stunde tikkisimmavok ānanausivīt Ernernik, Ernernuttauk ānanausijaukovlutit.

2 Sorlo pitsartunermik tunnitsivigigangne uviningnut tamainut, innotsemik nungusuitomik tunnijikovlugo illunainut, tunnijarnut tapsomunga.

3 Tamedsale innotsiovok nungusuitok, illingnik kissivit nellagut Gudeogavit, tillilauktarniglo Jesusemik Kristusemik, illitarsilerkovlugit.

4 Ananausilaukpagit nuname, pinniarnarero namaksi-laukpara, tunnilauktet uvamnut, tamattominga pinniarut-jikovlunga.

5 Mannalo ānanausilaunga, Atātak illingne, ānanaunermut, illingnēdlunga pigilauktamnut sillaksoakakārtinago.

6 Atternik nellojungnertilaukpakka innuit, tunnilauktettit uvamnut sillaksoarmiunnit. Pigilaukpettit, uvamnullo tunnilaukpettit, okautsitillo mallilaukpeit.

7 Mannale kaujimavut, tamaita tunnilauktettit uvamnut, illingnit pingmetta.

8 Okautsille tunnilauktettit uvamnut, tunnilaukpakka tapkonunga; illelliorlaukpeillo, nellagullo illitarsilutik, illingnit anilaurama, okpilerlutiglo, tillilauramga.

9 Tuksiutivakka, sillaksoarmiullo tuksiutinnagit, tapkoale tunnilauktettit uvamnut, pigigangne.

10 Tamaitalo pigijakka, pigivettit, pigijettillo pigivakka, tapkonanelo ānanausijauvunga.

11 Sillaksoarmētsungnērpungalo, tapkoale sillaksoarmēput, uvangalo illingnut kaivunga. Heiligeojok Atātak, atternētsainartikit, tunnijettit uvamnut, attausiokovlugit, sorlo uvaguk.

12 Najulaurapkit sillaksoarme, atternētitsainarpakka. Tunijettit uvamnut, sapputilaukpakka, assiojokangilarlo tapkonanget, kittorngak assiojok kissime, aglait nellautsilerkovlugit.

13 Mannale kaivunga illingnut, taimaglo okarpunga sillaksoarmēdlunga, kuvianarnimnik illumiutekarkovlugit namaktomik.

14 Okautsitit tunnilaukpakka tapkonunga, sillaksoarmiullo omigiveit; illagingimattigik, sorlo uvanga sillaksoarmiut illaginginapkittauk.

15 Tuksiangilanga, nutjikovlutit tapkoninga sillaksoarmit, sapputsikovlutille tapkoninga idluitunnit.

16 Sillaksoarmiut illagingileit, sorlo uvanga sillaksoarmiut illaginginapkittauk.

17 Ivsornaitikit miksekārnerne; okautsitit miksekārtovut.

18 Sorlo sillaksoarmiunnut tillilauramga, taimaktauk tilligivakka sillaksoarmiunnut.

19 Tapkoa pivlugit ivsornailivunga, tapkoatauk ivsornailerkovlugit miksekärnerme.

20 Tapkoa kisseta tuksiutingilakka, tapkoatauk, okausinginnut okperomärtut uvamnut.

21 Illunaita attausiolerkovlugit, sorlo igvit Atätak illumnēnavit uvangalo illungnēnama, tapkoatauk illuppingne attausiolerkovlugit, sillaksoarmiut okpilerkovlugit, tillilauramga.

22 Ananaulerlo tunnilaukpara tapkonunga tunnilauket uvamnut, attausiolerkovlugit, sorlo uvaguk attausiogamnu;

23 (Tapkonanēdlunga, igvillo uvamnēdlutit;) attausemariolerkovlugit, sillaksoarmiullo illitarsilerkovlugit, tillilauramga, nægligigangnelo, sorlo nægligigamga.

24 Atätak pijomavunga, najugamne, tapkoatauk uvamnekovlugit tunnilauktettit uvamnut, ānanaunimnik tækkokovlugit, tunnilauktettit uvamnut, nægligilauramga, sillaksoak tunganilijaukärtinnago.

25 Idluartok Atätak, sillaksoarmiut illitaringilatit; uvangale illitarivagit, tapkoalo illitarsivut, tillilauramga.

26 Nellojungnertilaukpakkalo atternik, nellojungnērtitsomavakkalo, nægligutsit, nægligutigijet uvamnik, illunginnēkovlugo, uvangalo illunginēdlunga.

KAPITEL XVIII.

Kristusib tigujauninganik perorsēvingme. Kiglissiniartauninganik ajochertuijorsoarmut. Petrusib missiarninganik. Kiglissiniartauninganik Pilatusemut.

JESUSE taimak okarērame, illinniartinne illagællugit annilerpok kob Kidronib akkianut, tagva perorsēvikarpok, tagvunga Jesuse illinniartingillo itterput.

2 Judasible piritiginiartanget tamana nellunginiva; Jesuse illinniartingillo tagvane kattimakattarmetta.

3 Judasib sorsuktukset, ajochertuijorsuillo Farisæerillo kivgangit illassearileramigit, tagvunga kaivok, nenerutsoalijarlutik, nennerulijarlarmiglo sakkuksallijarlarmiglo.

4 Jesusible tamaita kaujimagamigit, pinniarviolär-nine, annilerpok okautiveillo: Kina kennerpissiuk?

5 Kiovæt: Jesuse Nazaremiok. Jesusib okautiveit: Uvangauvunga. (Judasible pititiginiartanget, illagiveit.)

6 Jesusible okautingmagit: Uvangauvunga; king-orpiosardlutik nunamut niverput.

7 Tagva ama apperiveit: Kina kennerpissiuk? Okarpulle: Jesuse Nazaremiok.

8 Jesusib kioveit: Okautilaukpapse uvangaugama. Kennerupsingale, ukkua aularlit.

9 Okautsit nellautsilerkovlugit, okauserilauktangit: Assiojokangilanga, tunnilauktarnit uvamnut.

10 Simonib Petrusib saviksoalijarame, tamna amuva, ajochertuijorsuillo kivganga ullimarpa, siutalo tallerpia nakkarlugo, kivgarlo tamna Malchusemik attekarpok.

11 Tagva Jesusib Petruse okautiva: Saviksuit kenailitanganut pöleruk. Ermgusiarsuk immereksaring-ilara Atâtama tunnijanga uvamnut?

12 Sorsuktukselle angajokäksoangettalo Judillo kiv-gangita, Jesuse tiguvæt, kelleksorlælo.

13 Sivorlermiglo Hannasemut aularutikärpæt, Kai-fasib sackinganut, Jahreme tamattomane ajochertuine-rojomut.

14 Kaifasele tamnauvok, Judinnut okalauktok nek-kornersaungmet, innuk attausek tokkotaupet innuit pi-vlugit.

15 Simonible Petrusib Jesuse mallikpa, illinniartublo assieta. Illinniartok tamna ajochertuijorsub illitari-janga, Jesuselo illagilugo itterpok ajochertuijorsub iglok-soanganut.

16 Petruselo upkutsab sillatane nængerpok. Tagva illinniartub assia, ajochertuijorsub illitarijanga annilerpok, arnarlo, upkuamik udsertortok okarkattigiva, Petruselo ittertipa.

17 Tagva arnab, upkutsab udsertortinget, Petruse okautiva: Innub tapsoma illinniartingit illagingilettit? Okarpok: Illagingilakka.

18 Kivgelle kivgaujullo nængerdlutik, ikkomamik

ikkitsilaukput (itselidlarmet) kidjakējarlutiglo. Petrusib nængerkattigiveit, kidjakējarlunelo.

19 Ajochertuijorsuble Jesuse appersorpa illinniar-tingit pivlugit, ajochertutingillo pivlugit,

20 Jesusib kiova: Agviartaunanga tussarnartomik okālalaukpunga sillaksoarmiunnut. Illinniarvingnelo kattimavingmelo ajochertuilaukpunga, Judit illunatik kattimavingænne, okālalaunangalo sumik sagvangitome.

21 Sōg tamanna pivlugo appersorpinga? Ipkoa tamanna pivlugo appersorkit, tussalauktut, okālautigilauktamnik tapkonunga; ahak taipkoa kaujimavut okauserilauktamnik.

22 Taimagle okartillugo, kivget illangeta, tagvane nængertut, Jesuse erksarpa, okarlunelo: Ajochertuijorsoak taimak kiojeksariviuk?

23 Jesusib kiova: Idluitomik okaruma, nellunailiuk ajormet; idluartomigle okaruma, sōg erksarpinga?

24 Hannasiblo kelleksorsimmatillugo tillikliutigiva ajochertuijorsoarmut Kaifasemut.

25 Simon Petrusile nængerpok kidjakējarlunelo. Tagva okautivæt: Illinniar-tingit illagingiletit? Mis-siarporle, okarlunelo: Illagingilakka.

26 Ajochertuijorsub kivgangita illangeta, illagiub tapsominga, Petrusib ullimarlauktanget siutinganik, okautiva: Tækkolaungilagit perorsēvingme illagigangne?

27 Tagva Petrusē ama missiarivok; tagvañarło angutaunek niplerpok.

28 Tagva Jesuse aularutivæt Kaifasemit kiglissiniar-viub sanganut. Uvlangovorlo. Kiglissiniarvingmullo ittingilet, ivsornaromanatik, anniviksiorutiksarle saugår-suk nerrijomavlugo.

29 Tagva Pilatusib annivigiveit, okautivlugillo: Sumik passitiksakarkisse innungmut omunga?

30 Kiovæt, okautivlugolo: Una idluitulliarteungipet, unertutiginajangilavut illingnut.

31 Tagva Pilatusib okautiveit: Taimak pigissiuk, erkartorlugolo perkojipsingnut. Tagva Judit okautivæt: Tokkotsijuksaungilagut kimik.

32 (Jesusib okausingit nellautsilerkovlugit, okauserilauktangit, tukkititsigame, tokkoniksame illusinganik.)

33 Tagva Pilatus ama itterivok kiglissiniarvingmut, Jesuselo kaikova, okautivlugolo : Judit attannerivātīt?

34 Jesusib kiova : Illingnik tamattominga okarkīt? assivillonēt tamattominga okautilaukatit uvamnik?

35 Pilatusib kiova : Judiovīk? Innukattivit ajocher-tuijorsuillo unertutigilaukpātīt uvamnut. Sumik pin-nialaukīt?

36 Jesuse kioвок : Nalegauviga sillaksoarmit tamat-tomanget pingilak. Nalegauviga sillaksoarmit tamat-tomanget pikpet, kivgama sorsugutiginajarpæt, Judinnut unertutigijaukonnanga; manale nalegauviga tamatto-manget pingilak.

37 Tagva Pilatusib okautiva : Nauk taimaimet attan-niōgalloarkīt? Jesusib kiova : Okakotit, attanniōvunga. Tamanna pivlugo erniangovunga sillaksoarmullo tikki-lunga, kiglijudsikovlunga miksekārnermik. Mikse-karnermit pijub, nippiga tussarpa.

38 Pilatusib okautiva : Miksekārnek sunauva? Tai-maglo okarērame, Judit annivigiveit, okautivlugillo : Passitiksarsingilanga tapsomane.

39 Illipse illusekarpose, anniviksiorvioleranget parng-nanērsimmatjet illangennik aularkojivaklunga; manna pijomavisse, Judit attanninget aularkoniarapko?

40 Tagva ama illunamassiatik nipperkörtovlutik okar-put : Tamnaungitok, Barrabasele. Barrabasele innuar-tovok.

KAPITEL XIX.

Kristusib issakajauninganik, niakosertauninganiglo, kikkiektor-tauninganiglo, tokkoninganiglo, illijartortauninganiglo.

TAGVA Pilatusib Jesuse tiguva, issakajaukolālo.

2 Sorsuktuksello orpinnik kakkilautelingnik peraivut, illilugolo niakoanut, ulliksoarmiglo aupaluktamik kappi-tipæt,

3 Okarlutiglo : Sallutitaulerit, Judit attanninget næ-gliktok! erksarpælo.

4 Tagva Pilatusib annivigiveit, okautivlugillo: Ahak annitipara illipsingnut, tukkisilerkovluse passitik-sarsinginama tapsomane.

5 Tagva Jesuse annilerpok, niakotelijarlune orpinnik kakkilautilingnik, annoralijarlarmelo aupaluktamik. Tapsomalo okautiveit: Ahak, innuk una!

6 Ajochertuijorsuillo kivgello tækkogamitsuk, kaggudlalerput, okarlutiglo: Kikkiektoruk, kikkiektoruk una seningajolingmut! Pilatusib okautiveit: Illipse pigisiuk kikkiektorlugolo, passitiksarsinginama tapsomane.

7 Judit kiovæt: Perkojaktakarpogut, perkojarlo tamanna malliklugo tokkoteksauvok; ingminik erniotimet Gudemut.

8 Pilatusib okausek tamanna tussaramiuk sivoranersaulerpok.

9 Amalo kiglissiniarvingmut itterivok, Jesusemullo okarlune: Nakit pivit? Jesusible kiungila.

10 Tagva Pilatusib okautiva: Kiojomangilarma Kaujimangilatit pitsartunekarama, kikkiektorlutit seningajolingmut, pitsartunekaramalo aularkolutit?

11 Jesusib kiova: Pitsartunekarajangilatit uvamnut, pānget tunnitsiviongikuvit tamattominga, tamanna pivlugo, uvamnik pititsijok illingnut, ajortokarnersauvok.

12 Mattomanget Pilatuse pinasuarpok, aularkojomavlugo. Judille kaggudlalerput, okarlutiglo: Una aularkogungne, attanniviksub illanarneriniatsengilatit! Ingminigle attanniotitok, attanniviksoarmut akkerartorpok.

13 Okausek tamanna Pilatusib tussaramiuk, Jesuse annitipa, ingidlunelo kiglissiniarviub iksivautanganut, tagvunga, tuapalingmik tajjamut, Ebræerit tajjangænut Gabbatamik.

14 (Uvlokle opalungairviksauvok anniviksiorvingmut, Stundelo pingasojortolerpok.) Judinullo okarpok: Ahak, tagga attannise!

15 Kaggudlarpulle: Pēruk, pērung-una! Kikkiektoruk seningajolingmut! Pilatusib okautiveit: Attannise kikkiektoreksarivigo senningajolingmut? Ajochertuijorsuit kiovut: Attannekangilagut attanniviksub asianik.

16 Tagva unertutigilerpa kikkiektorlaukovlugo senningajolingmut. Jesusele tiguvæt aularutilælo.

17 Kikkiektortauviksanelo erksukpa, annilunelo tagvunga, niakoverngit inningænnik taijamut, Ebræerit taijangænnut Golgatamik.

18 Tagvane kikkiektorpæt senningajolingmut assigiglo magguk avatanut, Jesusele akkulliudlugo.

19 Pilatusele aglangnik kollimiuteksangannik aglakpok, nippitilugillo senningajolingmut ; imaitunnik aglaggit : Jesuse Nazaremiok, Judit Attanninget.

20 Kollimiutet tapkoa Judit unnuktut attuarpeit, tamanna iglugaseksoarnut kannimet, Jesusib kikkiektortauvinga senningajolingmut. Aglaksimmavullo Ebræerit, Griechillo, Latainerillo okausinginnut.

21 Tagva Judit ajochertuijorsoangit Pilatusemut okarput : Aglarnæk : Judit attanningænnik ; imagle, oka-laungmet : Judit attanerivānga.

22 Pilatusib kioveit : Aglalauktakka, aglarērpakka.

23 Sorsuktukselle, Jesuse kikkiektorēramitsuk, anorangit tiguveit (avilugillo sittamauliveit, sorsuktukset illunatik attunīt ikkupianguinnik,) taimaktauk ullinga. Ulligle killukarane, pergailaukpok pānget unnunga tikkilugo.

24 Tagva okarkattigēlerput : Avingniaratigo una immerautiginiarlavulle, kia piniarmangago ; nellautsilerkovlugit aglait okartut : Annorakka avilaukpeit ingmingnut, ulligalo immerautigilaukpæt. Taimailiorput sorsuktukset.

25 Jesusible seningajoet senniane nængerput anānanga, anānangetalo kattanguta, Maria, Kleofasib nullianga, Maria Magdalenalo.

26 Jesusible anānane tækkogamiuk, illinniartorlo nægliktane nængerkattinga, anānane okautiva : Arnak, ahak, tamna ernerivet !

27 Kingorngane illinniartok okautiva : Ahak tamna anānagivet ! Stundemillo tamattomanget illinniartub ingminut pitipa.

28 Kingorngane Jesuse kaujimagame, tamaita namak-

sijarērmetta, aglait nellautsilerkovlugit, okarpok : Kēlerpunga.

29 Immektautekarpok tagvane sērnartomik immalingmik. Tapkoale nipperkut missukpæt, ajaupiamullo kappomitarlugo, kanninganullo mannivæt.

30 Jesusib sērnartok pileramiuk, okarpok : Namak-sivok ; niakonelo nērpa annernēngerlunelo.

31 Judille opallungairviongmet, timit senningajolingmērkonnagit Sabbateotillugo, (uvlub tamattoma Sabbatinga angidlarmet,) Pilatuse tuksiarvigivæt tapkoa niungit navgortaukovlugit, akkartitaulerkovlugillo.

32 Tagva sorsuktukset tikkilerput, sivorliublo niugik navgorpakit, aipangelo, kikkiektortaukattingik.

33 Jesusele tikkinamitsuk, tækkogamiglo, tokkojarērmēt, niugik navgongilakit,

34 Sorsuktukselle illangeta senneranga angmarpa kalugiaksoarmut, tagvaīnarlo auk immerlo annilerpuk.

35 Tamattomingalo tautuktub kiglgiudjutigilaukpa, kiglgiudsiningalo miksekārtovok, tamna kaujimavok, miksekārnermik okarame, okpilerkovluse.

36 Tamannale pinniarutaulaukpok, aglait nellautsilerkovlugit : Tapsoma niugik navgoreksaringilakse.

37 Amalo aglait assingit okarput : Tækkojomārput kappilauktamingnik.

38 Kingorgane Pilatuse Josefib tuksiarvigiva Ari-matiamiub, illinniarteojub Jesusemut, angigutsilunele, Judit erksigigamigit, perkojaujomavlune Jesusib timinga akkartilugo. Pilatusiblo perkova tamattominga. Tamanna pivlugo kailerpok, akkartilālo Jesusib timinga.

39 Nikodemuselo kailerivok, sivorngane unuangotillugo Jesusemut tikkilauktok, kaitsilunelo Mirrhennik. Aloeniglo akkutsimmajunnik, okumailutetitut 100 detut okumaitigijunnik.

40 Tagva Jesusib timinga tiguvæk, immuserlugolo uvineruksennik, mingoarutikset illaliudlugit, Judit illu-versivangningetitut.

41 Tagvanele kikkiektortauvingane, perorsēvikarpok, perorsēvingmelo illuvekarpok nutamik, illijiviolungitomik sulle kimik.

42 Tagvunga Jesuse illijartorpæk, Judit opallungai-
jaivinget pivlugo, illuvek kannimet.

KAPITEL XX.

*Kristusib makkininganik tokkungajunnit sakkerninganiglo
Judæame.*

WOCHIB uvlungita sivorlerpangane Maria Magda-
lena tikkilerpok illuvermut tåktillugo sulle, tækkolunelo
ujaraksoak aksakatitaunermet illuvermit.

2 Tagva akpangerlune Simon Petrusse tikkipa, illin-
niartublo aipanga Jesusib nægliktinga, okautivlugiglo:
Nalegak aksarnerpæt illuvermit, nellovavullo, namut
illimangatsuk.

3 Tagva Petrusse assinelo illinniartok annilerpuk, il-
livermullo tikkilutik.

4 Tamarmiglo akpangerkattigēkpuk, illinniartublo
assieta ingiarpa, sukkalinersauvlune Petrussemit, sivor-
liolunelo illuvermut tikkipok.

5 Illuanut itsuarlune uvinerukset illimmajut tækkoveit,
itteranele.

6 Tagva Simonib Petrusse mallikpa, illivermullo it-
terlune, uvineruksello illimmajut tækkoveit,

7 Kidsijarnerublo allaruta, Jesusib niakoanut tapsio-
lauptok, uvineruksennut illimangitok, ingmigulle imu-
majok, apsimalune.

8 Tagva illinniartub assia itterivok, tikkikārlauptok il-
livermut, tækkolunelo okperiva.

9 Aglait kaujimanginamigit sulle, tokkungajunnit
makkijariakangmet.

10 Tagva illinniartuk aularkattigēlerivuk.

11 Mariale illuviub sāngane nængerpok, kealunelo
sillatane. Keagame, illuvermut itsuarpok.

12 Engelæk kakkortængnik annoralæk iksivajuk
tækkovak, attausek niakomut, aipangalo ittikennut, Je-
susib timinget illijauvigilauptangane.

13 Tapkoalo okautivæk: Arnak, sōg kēavīt? Okau-

tivak: Nalegara aksarnerpæt, nellovungalo, namut illimangatsuk.

14 Taimaglo okarame, kēviarpok, Jesuselo nængertok tækkova, nellovlunelo, Jesuseōngmet.

15 Jesusib okautiva: Arnak, sōg kēavīt? Kina kennerpiuk? Perorsevilliortheōjorigamiuk, okautiva: Nalegak nulaurungne, okautilaunga, namut illimangangne? tagva aijomavara.

16 Jesusib okautiva: Maria! Tagva keviarlunelo, okautiva: Rabbuni; imaipok Ajochertuijok.

17 Jesusib okautiva: Aktorniarnanga, takpaungarsimmanginama sulle Atātamnut. Ailerille kattangutimnut, okautilugillo: Takpaungarniarpunga Atātamnut, Atātapsingnullo, Gudimnut, Gudipsingnullo.

18 Maria Magdalena tikkilerpok, illinniartullo okautiveit: Nalegak tækkolaukpara, taimaglo okautilaupānga.

19 Wochib uvlungita sivorlerpangeta unnulerningane illinniartut kattimatillugit, upkuello parngnanersimmatillugit, Judit erksigigamikit, Jesuse tikkipok, akkorngænnelo nængerpok, okautilugillo: Ullapirsautekaritse.

20 Taimaglo okarame, aggannelo seneranelo kemmergojautipeit tapkonunga. Tagva illinniartut kuviasulerput Nalegak tækkogamitsuk.

21 Tagva Jesusib ama okautiveit: Ullapirsautekaritse! Sorlo Atātab tillilaungmanga, taimak tillivapse.

22 Taimaglo okarame, supporpeit, okautivlugillo: Annernek ajunginek pigilersiuk!

23 Issumagijungnērtasse ajorninginit, issumagijaujungnērtekarput, issumagijungnērnīængitasselo ajorninginit, issumagijaujungnērtékangilet.

24 Thomasible 12 it illangeta maggoliavinermik taijab illagingileit, Jesuse tikkitillugo.

25 Tagva illinniartut assingita okautivæt: Nalegak tækkolaukpavut. Tapsomale okautiveit: Agganginne kikkiektornerit tækkungikupkit, tikkeralo illingikupko senneranganut, okperijomangilara.

26 Uvlullo sittamaujortut nāngmetta illinniartut ama kammanelerivut, Thomasiblo illagiveit. Jesuse tikkipok, upkuet parngnanersimmatillugit, akkorngænelo nængerpok, okarlunelo: Ullapirsautekaritse!

27 Kingorngane Thomase okautiva: Tikket kaitsuk, aggakkalo tækkolikit; aggaktillo issakit ovunga, illilugillo sennerkamnut; okpinginæglo, okperille.

28 Thomasib kiova, okautivlugolo: Nalegara, Gudigalo.

29 Jesusib okautiva: Tækkogamga, Thomase okperpotit. Pilloridlarput, tækkolungitut okperalloarlutik.

30 Tattamnantuttauk assingit unnuktut Jesusib piniarneriveit illinniartime tækkoæne, aglaksimangitut aglangane tamakkonane.

31 Tamakkoale aglaksimavut, okpilerkovluse, Jesuse Kristuseõngmet, Gudib Erninga; okpernermullo innotsekarkovluse tapsoma attingane.

KAPITEL XXI.

Jesusib sakkerninganik illinniartiminut Tiberiasib immanget senniane.

MATTOMA kingorngane Jesuse sakkerivok illinniartiminut Tiberiasib immanget senniane. Imailiorlunelo sakkerpok.

2 Illagēklutik tagvanēput Simon Petruse, Thomaselo maggoliavinerimik taijak, Nathanaelelo, Kanamit Galilæamētomit, Zebedæusiblo ernæk, illinniartingitalo assigik magguk.

3 Simon Petrusib okautiveit: Nulluarniariartoromavunga. Tapkoa okautivæt: Taimak illagijomavaptigit. Annilutiglo, umiakotomut ikkisadlalerput, unnuamelo tamattomane nulluaartitsilungilet.

4 Uvlāngolertillugole, Jesuse siksama nængerpok illinniartulle kaujimangilet Jesuseõngmet.

5 Jesusib okautiveit: Kittorngat, nerkiksakangilase? Tapkoa kiovaæt: Ahaila.

6 Tapsomale okautiveit: Nullutset ningitissigik umiakotub tallerpianut, nachvarniarpose tagva. Tagva ningitipeit, amuarungnarungnērlugillo mingeritset unnur-ninginnut.

7 Tagva illinniartub, Jesusib nægliktanget, Petruse okautiva: Nalegauvok. Simon Petrusib tussaramiuk, Nalegaungmet, uvinerkune attiva (annorērlaurame) im-manullo missikpok.

8 Illinniartut assingit umiakut kailerput (nuna unga-singinamitsuk, ablornernik 200 dinnik,) nullutsello ming-eriaktagit amuveit.

9 Nunamulle niuleramik, aumænik illimmajunnik tækkovut, kangænnelo mingeritsennik, kakkojamiglo.

10 Jesusib okautiveit Kaitsileritse mingeritsennit, mana nulluartitapsingnit.

11 Simon Petruse ipperārpok, nullutsello amuveit nu-namut tættætut mingeritsennik angijunnik 153 nik. Nauglo taimak unnuktigigalloarmetta, nullutset allik-taungilet.

12 Jesusib okautiveit: Kaititse nerrimarluselo Il-liniartingita nellietalonēt apperijariakangila: Kinauvit? Kaujimagamitsuk, Nalegaungmet.

13 Tagva Jesuse kaivok, kakkojarlo tiguva, tunnilālo tapkonunga, taimaktauk mingeritjet.

14 Tamedsa pingājuet, Jesusib sakkerlaungningita illinniartiminut, tokkungajunnit makkininget kingorng-ane.

15 Nerrijarēramigle, Jesusib Simon Petruse okau-tiva: Simon Jonasib erninga, nægliginersauvinga uk-kunanget? Tapsoma okautiva: Ahaila Nalegak, nel-lungilarma nægligigapkit. Okautiva: Saugarsukka nerritiniakit.

16 Aipanik okautiva: Simon Jonasib erninga næ-gligivinga? Tapsoma okautiva: Ahaila, Nalegak, nel-lungilarma nægligigapkit. Okautiva Saugakka neriti-niakit.

17 Pingajuængnut okautiva: Simon Jonasib erninga nægligivinga? Petruse kiksalerpok, pingajuængnut o-kautingmago: Nægligivinga? Okautivalo Nalegak ta-

mainik kaujimavotit; nellungilarma nægligigapkit. Jesusib okautiva: Saugakka nerritiniakit.

18 Ahamarik, ahamarik okaupagit: Innuosungnersau-tillutit, nangminernik tapseruserlaukpotit, arvertarlutillo pijomajarnut; itõleruvilla, aggaktit issagomarpettit, assivillo tapseruseromärpätit, tessiorlutillo, pijomangitarnut.

19 Taimagle okarpok nellunajailune tokkub illusingita nelliennut Gude nertoromärmangago. Taimaglo okarērame, okautiva: Mallinga.

20 Petrusele kēvialerpok, illinniartorlo Jesusib nægliktinga malliktok tækkova, sagvinganullo eggangalauktok unuktome nerrivlutik, okalauktorlo: Nalegak kinauva, illingnik pititsiniartok?

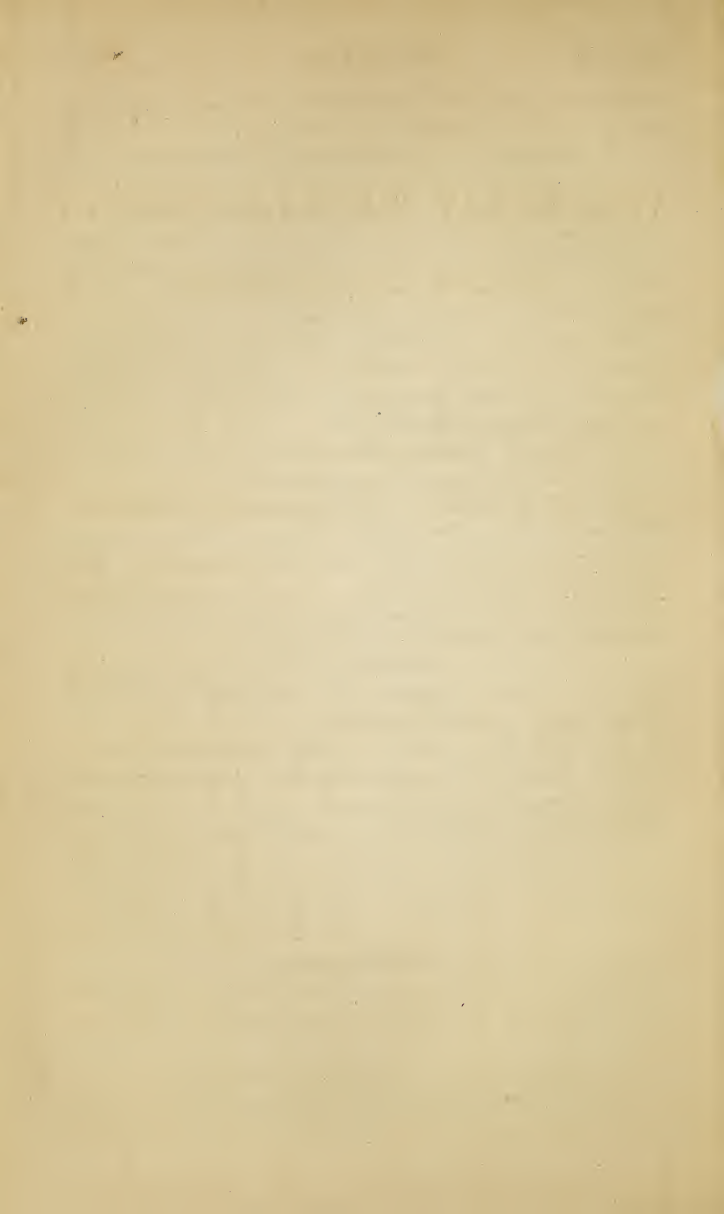
21 Petrusib tamna tækkogamiuk, Jesuse okautiva: Nalegak unale kannok illingajuksauva?

22 Jesusib okautiva: Pijomaguma, tagvanēkovlugo, tikkitsiarilunga, erkanangilak illingnut! Igvit mallinga.

23 Tagva kattangutigēt ingmingnut okalerput: Illinniartok una tokkoniaengilak. Jesusible okautilaungila: Tokkoniaengilak, imagle: Pijomaguma, tagvanēkovlugo, tikkitsiarlunga erkanangilak illingnut!

24 Illinniartok tamnauvok, tamakkoninga kigligiudsjok, tamakkoalo aglalaukpeit. Kaujimavogullo kigligiudsiningit miksekärtongmetta.

25 Assingillo unnuktut, Jesusib pinniarnilauktangit, tapkoa illunatik kingorlerēklutik aglaktaujariakalaukpetta, aglangnik makpertikennik aglagutiksaulauktunnik, sillaksoarmiut tukkisinarasugingilakka.

APOSTELIT PINNIARNINGIT

LUCASIB AGLAKTANGIT.

KAPITEL I.

Kristusib killaliarninganik. Matthiase Aposteleokovlugo annerimaninganik.

OKAUTIGIJAKKA sivolit pijarēralloartakka, Teofiluse, tamakkoninga tamainik, Jesusib pigiarninganik, tamangnik, pinniarlunelo ajochertuilunelo.

2 Uvlok taimna kongmuartitauvinga tikkidlugo, Apostelit (annerijanne) Annerneikut ajungineikut pinniareksanginnik okautijarēramigit.

3 Aniatitaunerme kingorngagut taipkonunga sakkerpok omar dlune, okpernartunnut unnuktunnut, sakkertitaminut, taipkonunga tækkotiname uvlut 40git navlugit, okarkattigilugillo Gudib nalegauvinganik.

4 Kattersoramigillo, perkoveit, Jerusalemit aularkonnagit, Atātable okautigilauktanganik uttakkikovlugit, tussalauktapsingnik uvamnit, okarpok.

5 Johannese baptisilauktok immēnarmut, illipsele baptitaujomārpose Annernermut ajunginermut, uvlut tamakkoa sivikitomik kingorngattigit.

6 Kattimmajulle apperivæt okarlutiglo : Nalegak, nellitome tamattomane Israelib nalegauvinga ākigomaviuk ?

7 Okautiveille: Nelliunermik Stundemiglonēt kaujjuksaungilase, Atātab ajugakanginerminut illingatitanganik.

8 Pitsartunermigle pilārpose, Annernerub ajunginerub

tikkitsarērpasse, kiglīgiudsijiginiarpapselo Jerusalemiunut, Judæamiunnullo illunainut, Samariamiunnullo, sil-laksublo issua tikkilugo.

9 Taimaglo okarērame, kongmuartitauvok tækkuk-sauvlune, nuvujablo nippaktipa ijinginnit.

10 Killangmullo kongmuartok tækkunārmatsuk, ahāk, angutik magguk kakkortængnik annoralak nængerkat-tigivakit.

11 Okalauktuktauk: Illipse angutit Galilæamiōjose, sōg nængerdluse, killangmut arlorkise? Jesuse tamna, illipsingnit kongmuartitaujok killangmut, tikkitsomārivok, sorlo tækkulaurapsiuk kongmuartillugo killangmut.

12 Jerusalemut tava utterput, kakkamit taimajomit orksuktalingmik, tamna Jerusalemut kannitok, sivikitomik, sorlo Sabbateme pissukpaktut.

13 Itteramiglo, iglut kollerpāngænnut majorarput, tag-vanelerdlutik Petruselo, Jakobuselo, Johanneselo, Andre-ase-lo, Filippuselo, Thomase-lo, Bartolomæuselo, Mat-thæuselo, Jakobuselo Alfæusiberninga, Simonelo Zelotes, Judase-lo Jakobusib nukkā.

14 Tapkoa illunatik adsigēktomik issumakarlutik illagētsainalaukput, kennuvlutiglo tuksiarput, arnet il-lagilugit, Marialo Jesusib anānanga, kattangutingillo.

15 Uvlunnelo taipkonane illinniartut akkorngænnut Petruse nikovipok, okarlunelo: (Kattimmajulle tagvane 120 ōlaukput.)

16 Illipse angutit kattangutigēt, aglait nellautsijaria-kalaukput Annernerub ajunginerub okautigijangit sivorn-gagut, Davidib kanningagut, Judase pivlugo, Jesusemik tigusilauktut sivorlerijanget.

17 Tamna illagiluta kittitaulaungmet, kivgaliarima-kattigilaukpavullo.

18 Taipsoma idluitullinerilauktame akkinganut perorsē-vik pissiangotilaukpa ingminiglo kimipok, kattekamelo kār-pok, erchavingillo illunatik annivut.

19 Tamannalo tussaumajauvok Jerusalemiunnut il-lunainut, tamanna pivlugo perorsēvik taimna taigivæt okautsimingnut Hakeldamamik, imaipok: Aub perorsē-vinganik.

20 Aglaksimangmet aglangne ingerutinne: Iglungit innuērutsaulerlit, innukaranelo kamane iglokartomik, ajochertuivingalo assianut pititauale.

21 Taimak pivlugo angutit ukkua illanget najortigitsainalauktavut Nalegak Jesuse annitillugo ittertillugolo uvaptingne,

22 Johannesib baptisilerninganit, uvlok kongmuartitauvinga uvaptingnit tikkidlugo, kiglijudsijikattigijeksarivavut makkininganik.

23 Magguglo ingmigut pitipakit, Josefe Barsabamik tajak Justuse attipsalik, Matthiaselo.

24 Tuksiarlutiglo okarput: Nalegak, innuit illunamasiatik omættinginnik kaumaksaijotit, nellonēruk okkunganget maggungnit nelliak anneringmangangne,

25 Attausek kivgaunermik Aposteliōnermiglo, Judasib kemaktanganik, inniminut aingmet, pititaulerkovlugo.

26 Imerautigileramikit, Matthiase sāpa nellaulugo, Apostelinnut 11 nut tava illautitaulerpok.

KAPITEL II.

Annernermik ajunginermik Apostelit illumertauninginnik.

PENTEKOSTIB uvlungit nelliutingmetta illunatik adsigēktomik issumakarlutik kattimalaukput.

2 Tagvañnarlo sulloksuksoakarpok killangmit pijomik, sorlo akkunarsoarmit pilune, iglolo illunāt tapkoa najortanget tettætauvok mattomunga.

3 Tapkonunga sakkertokalaukpok ikkomarsutitut ingmikoartitut okaktitut koblorsinajutitut-ītunnik, illunaitalo attunīt tupvigilerpeit.

4 Illunatiglo illumertaulerput Annernermik ajunginermik, okālادلalerpullo okautsinnut tussarngartennut, sorlo Annernerub okalajungnartimagit.

5 Judekalaukporlo Jerusaleme iglokartunnik, angutinnik Gudemik nalektunnik, innukattigēnit sunatuinar-nit killaub attānetunnit.

6 Sulloksuksoak tamanna tussaramitsuk, unnuktorsuit

kattilerput koaksangadlarlutik, illunatik okauserivaktattik tapkonunga attortaujut tussaramikit.

7 Illunamassiatigle kakkilädlalerput, tattaminiarlutik, okarkattigēklutiglo: Ahak, ukkua okälajut illunatik Galilæamiungilet?

8 Kannok illingava, illunata ingmikōrluta okauserivaktavut innulerviptingnit, tussaraptigik?

9 Partherillo, Mederillo, Elamitterillo, uvagullo nuna-kartogut Mesopotamiamel, Judæamel, Kappadotsiamelo, Pontomelo, Asiamelo.

10 Frygiamelo, Pamfiliamelo, Egiptenmelo, Libieniblo erkānetunne, Zyrenib senniane, Romiullo tækkorngartet.

11 Judillo, Judiokattaujullo, Kreterillo, Araberillo, tussarpavut okartut Gudib tattamnartullininginnik, okausivut attorlugit.

12 Illunatik tava kakkilädlarput, uimamadlarlarmiglo okarkattigēkpullo: Kannok tamanna illinganiarka?

13 Illangille mitteklutik okalulerput: Mamarnermik Weinemik inmeksimmavut.

14 Tagva Petruse nikovipok 11it illagilugit, nipperkōrtovlunelo okautiveit: Illipse Judiōjose angutit næglingnartose, illunaselo Jerusaleme iglokartose, tamanna nellonarungnērtitaule illipsingnut okausikkalo itterlit siutipsingnut.

15 Tallangilet tapkoa tallanganasugijasse, uvlub Stundinga 3 tuinarmet.

16 Tamædsauvok, nellautaijokut Joelelut okautigijaumajok sivorngane:

17 Uvlut kingorliæenne imaitsomärpok, Gude okarpok: Annenera kovijomavara innungnut illunainut, erniselo, panniselo nellautsitiksamik okaromärput, innuosuktoselo angutit tækkutitjumik tautugomärput, ituselo sinnek-tōmajomärput.

18 Uvlunne taipkonane kivgamnut angutinnut, arnenullo Annenera kovijomavara, nellautsitiksamiglo okaromärput;

19 Tattamnartullijomavungalo pikkane killangme, nellunaikutamiglo attāne nuname, aungmiglo, ikkomamiglo, isserlublo pujuanik;

20 Sekkinek ablatsaujomārpok taksoārmūt, takkerlo auktun-ītsomārpok, Nalekab uvloksoanga nelliutekār-tinnago;

21 Imaitsomārpolo, Nalekab attinga tailugo tuksiar-tok, piulijauniarpok.

22 Illipse angutit Israelittiōjose, okautsit ukkua tus-sāsīgik: Jesuse Nazaremiok, Angut Gudemit pijok, sakkijalaukpok akkunapsingne pinniarnerninut, tattam-nartullinerminullo, nellunaikutaminullo, tamakkoa Gudib tǎpsomuna pinniarneralaungmagit akkunapsingne, illipse-tauk nangminek kaujimagapsetut.

23 Tamna (Gudib issumasēmanerninut pijomajami-nullo tunnilaungmago), tigulaukpassē idluitullijut aggang-ittigut, kikkiektorlaukpassē senningajolingmut tokkolu-golo.

24 Tamna Gudib makkitilaukpa tokkub āniarninganit pērlugo, ajornavingmet tokkungatsainarlune.

25 Davidib okautigingmago: Nalegak samnētitsai-narpara, tallerpingma sennianēmet aulataukonnanga.

26 Tamanna pivlugo omāttiga kuviasukpok; okaralo serridlarpok, uvinigatauk nerriuklune merngoērseromār-met;

27 Tarniga annernerit inninginnētsainarkojomangi-nangne, ajunginerillo (Kristuse) asserorkojomatsenginivet.

28 Apkosinermik innogumut unertulaukparma-Kēnavit sāngane kuviasungnermik illumertitsomārparma.

29 Illipse angutit kattangutigēt, innertaunanga atāta Patriarchē Davide okautigilago illipsingnut: Taimna tokkovlunelo illuvertaulaukpok, illuvingalo uvaptingnē-pok sulle uvlome.

30 Nellautaijōgame, nellunginamelo, Gudib sokko-sijuitomik angervigilaungmago, kingguvāksanget, uvi-ningmit Kristuse makkitsomavlugo, iksivautaksoanganut iksivakojomārpa.

31 Sivornagut tamanna tækkolaukpa, Kristuse mak-kitsomārtok okautigiva, tarninga annernerit inninginnē-tsainalaungimet, uviningello asserornek tækkolaungimago.

32 Jesuse tamna Gudib tuppaktilaukpa, tamattominga illunata kiglijudsijiōvogut.

33 Mana Gudib tallerpiagut kollangertaugame, Atãtablo angersimaningã Annernermik ajunginermik pilauramiuk, tapsominga tagva kovisilaukpok tækkojase tus-sartaselo.

34 Davidele killangmut kongmuarlaungilak. Okarporle: Nalegak Nalekamnut okarpok: Tallerpingma tungãnut ingitit,

35 Omigijingnik illijerkãrtinnanga ittikavit ikovranganut.

36 Tagva manna Israelib kinguvangit tamapse kaujimatšialeritse, Jesuse tamna kikkiektorlauktase senningajolingmut, Gudib Nalegangortilãlo Kristusingortilaungmago.

37 Tamannale tussaramitsuk kibliktaulerput omættimikut, Petrusemullo assinginnullo Apostelinnut okarlutik: Illipse angutit kattangutigëktose, sumik pinniartuksauvita?

38 Petrusib okautiveit: Kakkialeritse, baptitaulerluselo illunase, Jesusib Kristusib attinganut, ajornerit issumagijaujungnërutiksanginnut; Annernerub ajunginerub tunnergutãnik pilãrpose tagva.

39 Illipsingnulle kittorngapsingnullo okautsit ukkoa illingavut, ungasiktomëttunnullo tamainut, Nalekab Gudipta kaikojomãrtanginnut tamaunga.

40 Okautsinnulle unnuktut ukkoa assinginnut kigligiudsivigiveit, kaiblarlugillo, okarpok: Piulijauniaritse kinguvangukattigëngnit ukkunanget tappatojunnit.

41 Okausinganik kувiasuklutik nalektut, baptitaulerput; uvlormelo taipsomane 3000 dit illautitaulerput.

42 Apostelille ajochertutinginnik naletsainalerput, illagëklutiglo, kakkojenniglo avgoilutik tuksiarkattigelutiglo.

43 Innuittauk illunatik koksesungnermut tikkitaulauput; Apostelittigullo tattamnartunnik nellunaikutaksoarniglo unnuktunnik pijokalerpok.

44 Okpertungortitaujulle illunatik illagëksimalauput, perkuttitiglo pigællugit kattutiveit.

45 Perkuttitik pittiglo niorgotigiveit, aitorutigilaitalo illunainut, nellekardlutik ajorsarningit issumagilugit.

46 Uvlullo tamaita illagëklutik kattimaviksoarmëlauput, kakkojello avgorpeit iglunne tamaine.

47 Nerrivullo, Gudelo nertorpæt kuviasungnermut, omamullo issumalingasuitomut, innungnullo illunainut ivlerijaulaukput. Nalegarle illautitsilaukpok uvlut tamaita pilloriktitauletunnik okpertunnut.

KAPITEL III.

Angutib sibvētub ākiktauninganik.

PETRUSELE Johanneselo majorarkattigēkpuk kattimaviksoarmut, Stundit 9 ōningænne tuksiarviet nelluutingmet.

2 Angutekalaukporlo sibvētomik nutaraunerminit, tamna akkigarlugo uvlut tamaita illivæt kattimaviksub ittertarviet pinnarnartomik taijaujub kiglinganut, kattimaviksoarmut itteriartortunnik kennuvekarkovlugo tunnergumik.

3 Petruselo Johanneselo kattimaviksoarmut itteromajuk, tapsoma tækkogamigik kennuvigivak tunnergumik.

4 Petrusible Johannesiblo tækkunārpæk okarlutiglo: Tækkusarittiguk.

5 Tækkusarpak tagva, sumik tunnitsivioniarasugællune.

6 Petruselo okarpok: Silberemik Goldemiglonēt pekangilanga; pigijamnigle tunnitsivigivagit Jesusib Kristusib Nazaremiub attingane, nikovilutillo pissugit.

7 Tallerpiagullo tiguvlugo nikovitipa. Tagvaīnak niugik kamgagiglo nukkekalerput;

8 Kiggerlaukpok, nængerungnarlarmelo pissugungnarlunelo, kattimaviksoarmullo illagællugik itterpok, arvertarlune kiggertarlarmelo Gude nakoridlarpa.

9 Innuillo illunatik pissuktok Gudemiglo nertordler-tok, tækkovæt.

10 Illitarivættauk taimnaungmet kattimaviksub ittertarviet pinnarnartub kiglingane iksivalauktok, tunnergumik kennuvlune; taimailiorviongmet koaksangalarmiglo tattaminiadlarput.

11 Pissujuitolauktub, manale pijungnērtub, Petruselo Johanneselo najugaringmagik, innuit illunatik akpanger-

lutik nellipsarpeit Salomonib pānganik tajajumut, tattaminiarlarmiglo.

12 Petrusib tækkogamigit, innuit okautiveit: Illipse angutit Israelittiōjose, sōg tamattominga tattaminiarkise? Sōglo uvaptingnik tækkunārkise, uvaguk pissuktitsinasugællunnuk ominga, pitsartuniptingnut pinniarniptingnullo nangminerijaptingnut.

13 Abrahamib, Isaakiblo, Jakoblo Gudingeta, angajokapta Gudingeta, kittorngane Jesuse ānanausitilaukpa, unertujutigilauktase missiutigilauktaselo Pilatusemut, taipsoma aularkojomangmago.

14 Illipsele ajungitotauk idluartotuarlo missiutigilauk-passe, tuksiarluselo innuartok pijomavlugo;

15 Innotsible Naleganga tokkolauk-passe; tamna Gudib tuppaktilaukpa tokkungajunnit, uvagut tamattominga kigliguidsijiōvogut.

16 Okpernermullo tapsoma attinganut, tapsoma atterminut nekkoksitilaukpa una tækkojase illitarijaselo, okperamelo tunnitsiviovok kannoēngitsiarnermik matto-minga, ijipse sānginne.

17 Tagva kattangutikka, kaujimavunga, nellomut taimailiorlaurapse, taimaktauk angajokase.

18 Gudible, sivorngagut okautigilauktane, nellautaijut illunatik kanningittigut, nellautsimalerpa, kannok Kristuse āniatitaujuksaungmet.

19 Tagga manna kakkialeritse sagiarluselo, ajornisse pējartaukovlugit.

20 Nekkoksijutiksab nelliuninga tikkerkovlugo, Nalekab kēnanganit, tamna tillikpago, mana sivorngagut okautigijaujok illipsingnut, Jesuse Kristuse.

21 Tamna itteriakalaukpok killangmut, nelliunek tikkilugo, tamaita namaksititauvinget, Gudib okautigilauktangita nellautaijut illunatik kanningittigut sillaksub pigiarnanganit.

22 Mosese okalaungmet angajokannut: Nalekab Gudipse tunnitsivigijomārpāse nellautaijomik, kattangutip-singnit uvaptun-īlomik; tapsoma okausingit illipsingnut tussagōreksarivasse tamaita.

23 Imaitsomārporlo, nelliet tapsominga nellautaijomik tussagōngitok, pērtajomārpok innungnit.

24 Nellautaijullo illunatik Samuelemit kingorngagullo okālalauktut illunatik, uvlut tamakkoa sivorngagut okautigilaukpeit.

25 Nellautaijut angersimanagerublo kittorngarivāse, Gudib pilauktanget angajokapsingnut, Abrahamut okalaurame: Kinguvāksarnut innukattigēksuit illunamassiatik saimarviojomārput.

26 Sivorlermik pivluse, Gudib kittorngane Jesuse tuppaktilaukpa, tillilaukpalo illipsingnut saimarviokovluse, illunase attunīt sagiarkovluse idluitullinipsingnit.

KAPITEL IV.

Petrusiblo Johannesiblo parngnanērsimmavingmut pititauntriingnik.

INNUNGNULLE okālatillugik, ajochertuijut, kattimaviksublo angajokanget, Saduzæerillo opingarpakit.

2 Tapkoa idluigosukput, innuit ajochei tormatikik okālangmeniglo tokkungajut makkitsomārninginnik Jesuseme.

3 Tiguvlugiglo parngnanērsimmavingmut ittertipakit, kaulersēvlutik taipsomane unnungmet.

4 Okautsinnigle tussartut unnuktut okpilerput, kittilugit angutit 5000 diokasaulerput.

5 Kaulermelle, Kaptainit, angajokajello, aglangniglo illissimajut kachimioleput Jerusaleme.

6 Hannaselo ajochertuinerōjok, Kaifaselo, Johanneselo Aleksanderelo, kapsēllo ajochertuinerōjub illangit tamaita.

7 Sāmingnullo pitipakit (Petruselo Johanneselo) appersorlugiglo: Kia taimak perkovatik, kialo attingane taimailiorkitik?

8 Petrusib Annernermik ajunginermik illumiktorsōvlune okautiveit: Illipse Kaptainaujose innungnut, angajokaujoselo Israelittinnut!

9 Kiglissiniartaugumnuk uvlome ajungitullinek innungmut kannimalauktomut pivlugo, sunamut ākiktau-laungmet:

10 Tagva illunase Israelittillo illunatik kaujimalersiuk,

Jesusib Kristusib Nazaremiub attingane, kikkiektorlauktapse senningajolingmut, Gudib tuppaktilauktanget tokkungajunnit, tapsomunga äkiktauvlune una mane nænger-tok sapsingne.

11 Ujarak taimnauvok, illipse igluliortose ägilauktase, iglub terrekoa ujaraulernertok.

12 Assianiglo piulijiksakangilak, attekangilarlo assianik killaub attäne, innungnut tunnijaujomik tapsomunga pilloriktitaukovluta.

13 Petrusible Johannesiblo sivorajuinigik tækkovakit, tattaminiarpullo, kaujimatsiaramik, tapkoa aglangnik illissimatsiangimennik, illinnialaungimenniglo, namaktomiglo illitarivakittauk Jesuse illagilaungmakko.

14 Innugle äkiktaujok sennigingnëdlune tækkogamitsuk, tamanna akkerartorungnangilæt.

15 Annikovakillo kiglissiniarvingmit, issumaksarsior-kattigëkärldlutiglo, okarput:

16 Sumik innük tapkoa pinniarvigijomavittigik? tattamnantullinek tapkungnuna pijok, Jerusalemiut illunatik kaujimavæt, uvagullo missiarungnangilagut matto-minga.

17 Kaujijauvalliakonnagole innungnut, angijomik innerterlavut, mattoma kingornagut innungnut attautsemullonët okarkonnagik tapsoma attinganik.

18 Kaikovakillo, innerterlugiglo, okarkonnagik ajo-chertuerkonnagiglonët Jesusib attinganik.

19 Petrusible Johannesiblo kioveit okautivlugillo: Nangminek kiglissiniaritse, Gudib sāngane idluarmangæt, illipse uvaptingnut nalektaunersaugupse Gudemit?

20 Tækkojavut tussartavullo okautiginagit sapper-poguk.

21 Innerterpakille, aularkolugiglo, nachvangilello āniatissitiksamik tapkungnunga, innuit pivlugit; Gude illunatik nakoridlarmsuk, innuk äkiktaumajok pivlugo.

22 Innub tapsoma tattamnantullinermut äkiktaujub Jahringit unnurnersaugmetta 40 ginnit.

23 Aularkojoaugamiglo ailerpuk illamingnut, okautiveillo okautsaunermingnik ajochertuijoksoarnut angajokajennullo.

24 Tamanna tussaramitsuk, illagëklutik niplilerput

Gudemut, okarlutiglo: Nalegak igvit Gudiōjotit, kil-langmiglo, nunamiglo, immakbingmiglo, pinginniglo tamainik pingortitsijotit;

25 Igvit kivgavit Davidib kanningagut okalauktotit: Sōg nellojut ningarōsukæt, innuillo sōg issumasinniarkæt ajornartomik?

26 Nunab attannivingit kattilerput, attannersuillo kachimiolerput akkerartoromavlutik Nalekamut, Kristusinganullo.

27 Ahamarik illa, kattimavut kittornget heiligeōjok Jesus saimartilauktet pivlugo, Herodes, Pontius Pilatuselo, nellojullo Israeliblo innungit illagivlugit.

28 Pinniarlutik mattoma sivorngagut aggangnut illisimanernullo kajusimalaunernik, pijuksaulärtunnik.

29 Manalo Nalegak, sillungninginnik tækkusarit, kivgarnullo tunnijilaurit, sivōranatik okālakovlugit okausernik.

30 Aggaktillo issakit innuliklernernik, nellunaikutaksoarniglo tattamnartunniglo pijokarkovlugo, kittorngavit heiligeōjub Jesusib attingane.

31 Tuksiarmettalo, iglo kattimavigijanget aulavok, illunatiglo Annernermik ajunginermik illumertauvut, Gudiblo okausinginik okālavut sivōranatik.

32 Okpertulle unnuktorsuit (sorlo) attautsemik omættekalarmiglo, attautsemik tarnekarput; perkutimingniglo okartokangilet piminik tailugit, tamaitale adsigēktomik avikpeit ingmingnut.

33 Apostelillo kinnadlartomut Nalekab Jesusib makkinga kigligiudjutigivæt, illunatiglo saimarsautekalaukput angijoksoarmik.

34 Ajoksartokalaungilaktauk tapkoa akkorngæne, kapsillo perorsēvingnik iglunniglo pekartut, makkoa niorgotigiveit, niorgotigijamiglo akkingit kaipeit,

35 Illivlugillo Apostelit ittigganginnut; ajoksartullo illunaita tunnitsiviovut ajortanginnik tamakkonanget.

36 Josesele attipsālik, Apostelit taijanget Barnabesemik (imaipok mannigornerub erninga) Leviteōjok, Zypernme innulertok,

37 Perorsēvikarpok, tapsoma niorgotigiva, (akkingalo) kēnaujet kaipeit illivlugillo Apostelit ittigganginnut.

KAPITEL V.

Ananiasib Safrablo tuavitomik tokkonigingnik.

ANGUTIBLE Ananiasemik attigub, nulliane Safira illagilugo, perkutinne niorvgotigiveit,

2 Akkingitalo kēnaujet illainangit angiariveit, nulliane kaujimatillugo, illainangille kaipeit, illivlugillo Apostelit ittigganginnut.

3 Petrusele okarpok : Ananiase, sōg Satanasib omæt-
tit illumertipauk, Anernek ajunginek sæglokidlarangne,
perorsēviub akkingita illainangit angiarilugit?

4 Perorsēvigigangne perkutigingilet? Pissarijaung-
mello, akkingatauk perkuteksaulaungilak illingnut? Sōg
omættingne taimak issumalaukpīt? Innungnik sæglokit-
singilatit Gudemigle.

5 Ananiasible okautsit tamakkoa tussaramigit, ochovok
annernekarungnērlunelo. Tamattomingalo tussartut ang-
ijomik erksivut.

6 Innuosuktulle angutit nikovidlutik assianut illivæt,
annilālo illuverlugolo.

7 Killamiojungnērmello, Stundit pingasut kingorng-
ane, nullia itterpok, nellovlune kannoētokalernerangæt.

8 Petrusible okautiva : Okautilaunga, perorsēvik tai-
mak akkitutigijomik akkekalauka? kiova : Ahaila, taimak
akkekalaukpok.

9 Petrusible okautiva : Sōg adsigēktomik issumakar-
pitik Nalekab Annerninga ōktoromavlugo? Ahak, uingnik
illuersijut ittiggangit upkutsab sillatanēput, igvittauk
anniniarivātīt.

10 Tagvaīnarlo ittigganginnut ochovok, annernekarung-
nērlunelo. Tagva innuosuktut angutit itterput, tokkung-
ajorlo naipipæt, annilugolo uinganut illuverpæt.

11 Illagēktullo illunatik angijomik erksilerput, tussar-
tullo tamattominga illunatik.

12 Apostelille aggangittigut unnuktunnik nellunaiku-
tennik tattamnartunniglo pivut innungne, illunatiglo ad-
sigēktomik issumakarkattigēk lutik Salomonib pānganē-
put.

13 Assingitale najorlugit sivōragiveit, innuille opigiveit.

14 Nalekamulle okpilertut unnuksivalliaavut, angutillo arnello unnuktorsuit.

15 Kannimajut aglæt iglut akkornganut annipeit, aumittinnullo akigautinnullo illiveit, Petrusib sennerkokpagit tachanganut illangit tāktaukovlugit.

16 Innugiartorsuittauk iglugaseksoarnit erkānetunnit Jerusalemut pivut, kannimajut, annernernullo makkojungnartunnut kappiasuktitaujut tikkiupeit, illunatiglo ākiktauvut.

17 Ajochertuinerōjorle nikovipok, illagijangillo illunatik (Saduzæereōjut) ningorosulerlutiglo ;

18 Apostelillo tiguveit, parngnanērsimmavingmullo pitilugit.

19 Nalekable Engelinget parngnanērsimmaviub upkuanga mattuērpa unuame, annitilugolo, okarpok ;

20 Alieritse, sakkerluselo kattimaviksoarme, innogutib mattoma okausertanginnik tamainik okālatitse innungnut.

21 Tamanna tussaramitsuk, uvlārorlutik kattimaviksoarmut ajochertuijartorput. Ajochertuinerōjuble illagijangitalo kailutik, kiglissiniarpaktut, Israeliblo kit-torngangita angajokangit tamaita kattorsorkolerpeit, parngnanērsimmavingmullo tilliklerput, aijaukovlugit tapkoa.

22 Kivgelle tagvunga pigamik, parngnanērsimmavingme kingorarpeit ; angergarivut tava unipkariartorlutik,

23 Okarpullo : Parngnanērsimavik naipigalloarpavut pallangērsimatsiartok, udsertortullo sillatānetut ; upkuē-raptigole innuksingilagut.

24 Ajochertuinerōjuble, kattimaviksublo Kaptaininget, ajochertuijoksuillo okautsit tamakkoa tussaramikit koaksangalerput kannok tamanna illinganiarmangæt ?

25 Tagva attausek unipkariartorpok tapkonunga : Ahak angutit parngnanērsimavingmut pitilauktasse, kattimaviksoarmēput, nængerlutiglo innuit ajochertorpeit.

26 Tagva Kaptainab kivganne illagællugit pijartorpeit, aksorornagille, innuit sivōragigamikit, ujarkennut millortauniarasugællutik.

27 Tikkiutigamikillo, kiglissiniartunnut pitipeit. A-jochertuinerōjublo appersorpeit,

28 Okarlunelo: Innertilaungilapse illungertorluta, a-jochertuerkonnase tapsoma attingane? Ahaglo, illipse Jerusalemiut illumertipasse ajochertutipsingnut tamattomunga, innublo tapsoma aunga uvaptingnut pititso-mavasse.

29 Petrusible kioveit, Apostelillo okarput: Gude nälengnarnersauvok innungnit.

30 Angajokapta Gudingeta Jesuse makkitilaukpa, tokkolauktase nivingatilauktaselo kejungmut.

31 Tamna Gudib Nalegangortilaukpa, Piulijungortilālo tallerpingminut; Israelitit tunnitsivigilugit kakkialernermik issumangnarungnaitomiglo ajortunnit.

32 Tapsomalo kiglīgiudsijokottigivātigut, okautsit tamakkoa pivlugit, Annernerublo ajunginerub Gudib tunnilauktanget nalektiminut.

33 Tamanna tussaramitsuk omætteroktauvut, tokkot-somavlugillo issumalerput.

34 Tagvale Farisæerit illanget nikovipok kiglissiniartut akkorngæne, Gamalielemik attelik, aglangnik illissimajok, innuit illunatik opigijanget, tapsoma Apostelit annikitomik annititaukoveit.

35 Okautiveillo: Illipse angutit Israelittiōjose udser-toritse nangminipsingnik, innuit ukkua pivlugit, kannok pinniaromangmangapsigik.

36 Uvlut tamakkoa sivorngagut Teudase sakkerpok, ingminiglo pimariutidlune, taimna angutigaseksuit 400dit illagivæt; taimna tokkotauvok, malliktullo taipsominga illunatik siamardlutik nungutauvut.

37 Taipsoma kingorngagut Judase Galilæamiok sakkerivok, uvlut (innungnik) aglaktauvīt nellitingmetta, innuit unnuktorsuit uivērivlugit illagiveit; taimnatauk nungutaugivok, illunatiglo malliktut taipsominga siamar-tauvut.

38 Manalo okautivapse: Innuit ukkoa allarsigik aularlit. Okautsit ukkoa pinniarnerillo innungnit pituinarunik nungutsomārput;

39 Gudemille pikpetta asserorlugit ajorpasse, Gudemut akkerartoromajutitut naipitaukonnase.

40 Nalekpæt tagva, Apostelillo kaikoveit issakalaitalo, innerterlugillo Jesusib attingane okarkonnagit, aularkoveillo.

41 Kuviasuklutigle tava kiglissiniartut kēnanginnit aularput, nikagijaunginamik mittautigijauvlutik Jesusib attinga pivlugo;

42 Sorēratiglo ajochertuivut uvlut tamaita kattimaviksoarme iglunnelo nellīne, okautigilugillo okautsit tussarnertut Jesuse Kristusemik.

KAPITEL VI.

Stefanusib passijauninganik.

UVLUNELE taipkonane illinniartut unnuganermetta, Grichtit avamudlalerput Ebræerinnut, uigarnitik issu-magingimagit, ajortanginnik uvlut tamaita.

2 Tagva 12 it illinniartigaseksuit katterkolerpeit, okautivlugillo: Idluangilak, Gudib okausingit kammagingikuptigik, kivgartorlutalo nerrimārtunnik.

3 Taimaimet, erdlingnartose kattangutigēt, angutinnik 7 nik kennilauritse akkunapsingne, idluartokutaujunnik Annernermiglo ajunginermik sillatunermiglo illumertaujunnik, kivgartorkojeksaptingnik tamattomunga.

4 Uvagulle sorērata tuksiarlutalo okālajomavogut okautsinnik tussarnertunnik.

5 Okautsillo tamakkoa kattimajut idluariveit; Stefanuselo annerivæt, angut okpernermik Annernermiglo ajunginermik illumertaujok, Filippuselo, Prochoruselo, Nikanorlo, Timonelo, Parmenaselo, Nikolauselo, Judio-kattaujok Antiochiamit.

6 Tapkoa Apostelit sānginnut pitipeit, tuksiarlutiglo aggangmingnullo pattiklugit.

7 Gudiblo okausingit aglivalliavut, illiniartullo unnuktorsolerput Jerusaleme; ajochertuijuttauk unnuktut okpilerlutik nalekput.

8 Stefanusele okpernermik pitsartunermiglo angijomik illumertauvlune, tattamnartullivok, nellunaikutaksoarniglo pivok innungne.

9 Tagva illangit sakkerput illinniarvingmit tajjamt Libertinerit, Zyrenerillo, Aleksanderillo Ziliziamillo pijut, Asiamillo, Stefanuselo appersorkattigivæt.

10 Sillatuningalo annernerlo okälajutigijanga akkerar-torungnangilæt.

11 Tagva angutit illangit ajochertorlugit okarkoveit : Tussalaukpavut okauserluktok Mosesemullo Gudemullo.

12 Innuillo pikablätipeit, angajokajello, aglangniglo illissimajut, tikkidlugolo tessigoarpæt, kiglissinnartun-nullo äpæt.

13 Sæglotujoksullo sakkertipeit, okälajunnik : Innuk una sorëngilak, okauserluktomik okarlune iglugaseksoar-nut ivsornaitunnt makkonunga, perkojennullo.

14 Tussalauraptigo okartok : Jesusib Nazaremiub asseroromärpeit iglugaseksuit makkoa, illutsillo ablat-sautilugit, Mosesib tunnilauktangit uvaptingnut.

15 Tækkunärpælo kiglissiniarvingme iksivajut illuna-tik, kēnangalo tækkovæt, sorlo Engelib kēnangatut.

KAPITEL VII.

Ujarkennut millortauvlune, Stefanusib tokkotauninganik.

TAGVA Ajochertuinerōjok okarpok : Tamanna tai-maika ?

2 Okarporle (Stefanuse) : Kattangutigēktose angutit angajokaujosele, nalegitse ! Gude ānanaujotuak tækkoti-pok atātappingnut Abrahamut, sulle Mesopotamiamēlauk-tillugo, Haraneme nunakakārlauktinago ;

3 Okautilālo : Aularit nunagijarnit, illangnillo, ailerillo nunamut unertotigijomajamnt illingnut.

4 Tagva Kaldæamiut nunangænnit aularpok, Hara-nemelo nunakalerdlune. Atātangelo tokkolaungmet, tagvanget aulartiniva, nunamut tapsomunga, nunagijap-singnut mana.

5 Tagvanelo nunamik nangminerijeksanganik tunnit-sivigingila, tumitut sillikligijomiglonēt, angervigivalo tunnijomārmago tapsomunga, kingoninganelo kinguvāk-sanginnut, sulle kittorngakakārtinnago.

6 Gudele okalaukpok imāk : Kinguvāksettittækkorng-

artaujomārput nuname perkutigingitamingne, taikanelo kippalotitaujomārput kappiasuktitaujomārlutiglo Jahrit 400 dit nāvlugit;

7 Innuille tapkoa kippalugijīgijomārtangit erkartoromavakka, Gude okalaukpok; kingorngagullo aularomārput, tamānelo kivgartoromārpānga.

8 Kippinerublo nellunaikutanganik tunnitsivigiva, Isaak ernerigamiuk, uvlut sittamaujungane kippiva, Isaakiblo (erneriva) Jako, Jakoblo (erneriveit) Patriarchit 12 it.

9 Patriarchillo Josefe kenugivæt, Egiptenemullo ni-orvgotigilugo; Gudible illagiva,

10 Piulivlugolo kappiasungninginnit tamainit, saimartilālo sillatutipa Faraub Egiptenemiut attanningeta sāngane, tapsoma angajokangortipa Egiptenemiunnut, iglometunnullu illunainut.

11 Kāngnartoksoakalerporle Egiptenib nunangane illunane, Kanaanemelo, kappiasuvaksoadlarlutik, angajokavullo nerkiksamik nachvalaungilet.

12 Jakoble tussarame, kakkojeksennik pissijeksakarmet Egipteneme, angajokavut tilliveit sivorlerpāmik.

13 Aipānigle pigamik, Josefe illitarijaulerpok angajuminut, Josefiblo illagasengit kaujjaulerivut Faraomut.

14 Josefible tilliklerlune atātane Jako aijaukova, illannelo illunaita 75 ōjut.

15 Jakolo Egiptenemut attersarpok, tagvanelo tokkovok, tamna angajokāvullo,

16 Sichememullo ātaulaukput illijauvlutiglo illuvermut, Abrahamib pissiarilauktanganut kēnaujennut, Hemorib Sichemib atātanget kittornganginnit.

17 Gudible angersimaninget nellautsivia Abrahamut kaglilermet, innuit aglisikput, unnuksivallivlutiglo Egipteneme.

18 Assianik attanniviktārmetta, Josefemik kaujimangitomik.

19 Tamna uivēsardlune illaptingnut, angajokavut kappiasuktipeit, nutaranginniglo egिताutitsivok, innokojomanagit.

20 Taipsomane Mosese innulerpok nutarārsuk pinnarnartok Gudib sāngane, takkinniglo pingasunnik atātanget iglungane amānaktitaulaukpok.

21 Illijaulermelle (kōngmut) Faraub panninget illeliorlaukpa, innugoilerdlugolo erniksarijomagamiuk.

22 Moseselo ajochertaulerpok Egiptenemiut illisimaninginnik tamainik, pitsartudlalilarmelo okautsinnik pinniarnerniglo.

23 Jahrekaleramele 40 nik issumakalerpok kattangutinne tækkojomavlugit, Israelib kittorngangit.

24 Tapkoa illanget tækkogamiuk akkunartaungmet, sapputiva akkiniarlugo kappiasuktitaujok, Egiptenemiok annauva tokkodlugolo.

25 Kattangutinnele tukkisitiniarasugællugit, Gudib piulijomangmagit tapsoma aggangittigut ; tukkisolaungi-lælle.

26 Kaungmello tikkidlugit, aivalertuk tækkogamigik, sorērkolerpak okarlunelo : Nægliktotik angutik kattangutigēkpotik ; sōg illiptingnut idluitomik pivitik ?

27 Aiparminulle idluitomik pijub, ajekpa okarlunelo : Kia attaniotilaukpātit erkartuijuksautilarpillo uvaptingnik ?

28 Tokkotsomavingatauk, sorlo ikpeksak Egiptenemiuk tokkolaurangne ?

29 Okautsille tamakkoa pitjutigællugit, Mosese kem-māvok, tækkorngartaulerlunelo Midianib nunangane ; tagvane ernetalerpok maggungnik.

30 Jahrit 40 git nāngmettalo Nalekab Engelinga tækkotipok tapsomunga innukajuitome Sinaib kakkanget erkane, ikkomame nappartomētome.

31 Mosesible tamanna tækkogamiuk, tækkotitak tamanna tattaminiariva. Ullerneriantormagole, Nalekab nippinget piva :

32 Angajokavit Gudigivānga, Abrahamib Gudigivānga, Israakiblo Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga. Mosesele sajulerpok, tækkosarnerlo sapperpa.

33 Nalekable okautiva : Ittiggagutikik ittiggangnit pērkik, tullerartet nuna ivsornaimet.

34 Innukotima Egiptenemētut kappiasungningit tækkogapkit, annersauminingillo tussalaurapkit, akkarpunga piulijartoromavlugit. Manalo kailutit, Egiptenemut tillijomagapkit.

35 Mosese taimna, nalegomangitanget, okarlutiglo: Kia attanniotilaukpātit erkartuijuksautilarpillo uvaptingnik? tamna Gudib tilliva attanniokovlugo piuliklerteokovlugolo, Engelib agganginut, tapsomunga tækkotitub nappartunne.

36 Tapsoma annitipeit, pinniarlunelo tattamnartunnik nellunaikutenniglo Egipteneme, immakbingmelo aupaluktame, innukajuitomelo Jahrit 40 git nāvlugit.

37 Taimnauvok Mosese, Israelib kittornganginnut okalauktok: Nalekab Gudipse nellautaijomik tunnitsivigijomarpāse kattangutipsingnit, uvaptun-ītomik; tamna tussagōreksarivasse.

38 Taimnauvok, illagēktunne-īlauktok innukajuitome Engele illagællugo, tapsoma Sinaib kakkangane okarkattigiva, angajokavullo okarkattigiveit; tamna okautsinnik omanartunnik pititaujok tunnitsiviokovluta,

39 Taimna angajokapse nalegomangitanget, ajeklugole pivæt, omættimikullo mumikput Egiptenemut,

40 Okarlutiglo Aronemut: Gudiksaptingnik sennajokarle, sivorliksaptingnik, Mosese imna Egiptenemit aularutsijigilauktavut kannoēlingangmangæt nellogaptigo.

41 Uvlunnelo taipkonane Nochaub (adsinganik) sennavut, tunnergutiksenniglo kaitsivut Gudeungitomot, aggamiglo sennajangit kувiasutigiveit.

42 Gudible allarpeit, tunnilaitalo kivgartorkovlugit killaub uvlorianginnik, taimak aglaksimmangmet nellautaijut aglanginne: Illipse Israelib kinguvāngit, tunnitsivigilaukpissinga tunnergutinnik nergjutinnik tokkotanik, tunnergutikset assinginniglonēt Jahrinne 40 ginne innukajuitome?

43 Molochiblo tuppunga pivasse, Gudipselo Refanib uvloriangit, āngoasse sennalauktasse, tuksiarvigivlugit pivasse; tamannalo pivlugo nutitsomavapse Babilonib ungatānut.

44 Angersimmanerub tuppunga angajokaptingnēlauktok innukajuitome, taimak perkungmagit, Mosesemut okarame, adsililugo igsareksak tækkolauktane.

45 Tamanna angajokapta illanguibvigivæt, Josualo illagællugo neksarpæt nunamut (Kanaanemut) nellojut

namagijangennut, Gudib pingudlartangita angajokapta kēnanginnit, Davidib nellīuninga tikkidlugo.

46 Tamna Gudemut saimarviolaukpok, kennuvigivalo igloliorkojaujomavlune Jakob Gudinganut.

47 Salomonible igloksoanga sennava.

48 Kotsingnerpāngojuble innigingileit kattimaviksuit aggangnut sennamajut, sorlo nellautaijok okarmet :

49 Killak iksivautarivara, nunalo ittikkama ikkovrari-væt ; sunamik igloliromavise uvamnut ? Nalegak okar-pok ; nanēlonēt merngoērserveksamnik ?

50 Makkoa tamaita aggama sennalaungileit ?

51 Tappatojoksōjose kippimangitoselo omættipsigut siutipsigullo, akkerartutsainarpasse Annernek ajunginek ; angajokapsetut illipsetauk taimailiorivose.

52 Nellautaijut nellīt angajokapsingnut unangmijau-laungilet, tokkotaulaungilello ? okālalauktut sivorngagut idluartub tapsoma tikkitsomārninganik, mana tapsominga pititsijiōlerērtose innuartiōlerērtoselo.

53 Perkojet pivasse Engelit pititsiningittigut, naleng-nagillo.

54 Tamanna tussaramitsuk omætteroktauvut, nerko-lartsivlutiglo tapsomunga.

55 (Stefanuse) Anerneramik ajunginermik angijomik illumertaugame, killangmut ārlorpok, tækkolugolo Gudib ānanauninga, Jesuselo Gudib tallerpiane nængertok ; okarporlo : Ahak, killak angmajok tækkovara, Innublo Erninga nængertok Gudib tallerpiane.

56 Nipliadlalerpulle siutitik mattuvlugit, attautsekullo sorsugvigijartorpæt, pingujarlugo iglugaseksoarnit, mil-lulālo ujarkennut.

57 Passiklertullo annoratik illiveit innuosuktub ittig-gangita kiglingænnut Saulusemik attiggub.

58 Stefanuselo ujarkennut millorpæt, tuksiartok, okar-lunelo : Nalegak Jesuse, annerpera piuk !

59 Serkortolerporle nipliadlarlunelo : Nalegak, ajor-ningit tamakkoa issumaginagit ! Tamattomingalo okarē-rame sinnisilerpok.

KAPITEL VIII.

Saulusib unangmiklarninganik illinniartunnik. Samariamiut sāgiarninginnik. Simonib angakoninganik. Pimaklertib sāgiarninganik.

SAULUSIBLE Stefanusib tokkotauninga idluariva. Taipsomane illagēktut Jerusalemētut angijomik unangmijaulerput; tapkoalo illunatik siamakterput Judæablo, Samariablo nunanginnut, Apostelit kissimik pinatik.

2 Angutille okpertut Stefanuse illijartorpæt, angijomiglo kēavæt.

3 Saulusible illagēktut nungupeit, iglut illunaita ittersārpaklugit, angutillo arnello sakkertipeit pitilaitalo parngnanērsimmavingmut.

4 Siamaktersimajulle arvertarput, okautsillo tussarner-tut okariartotigivlugit.

5 Filippusele attersārpok iglugoseksoarnut Samariamētunnut pivlune, Kristusemiglo okālavigiveit.

6 Innuille nalegiatsiarkattigēkput Filippusib okausinginnik, tautularmiglo nellunaikutaksoarnik pinniarnerijanginnik.

7 Annernerit makkojungnartut anningmetta unnuktunnit illumiktunnit nippekadlarlutik, tumangajullo tussietullo unnuktut ākiktauvut.

8 Iglugaseksoarnelo tapkonane kувiasuvaksoadlarput.

9 Angutekalaukporle, Simonemik attelingmik iglugaseksoarne tapkonane, sivorngagut torngilaukpok, Samariamiullo tapsoma uivēridlalaukpeit, angakomariksonerminik okarlune.

10 Tamnalo illunatik kamagivæt, mikkijullo angijullo okarlutiglo: Tamna Gudib pitsartunersoangatun-īpok.

11 Tamanna pivlugole kamagivæt, akkunērsoarmik uivēri-laungmagit angakotseminut.

12 Filippusible okālaninginnik Gudib nalegauvinganik, Jesusiblo Kristusib attinganik okpileramik, baptitaulerput angutillo ārnello.

13 Tagva Simontauk okperivok, baptitaulunelo, Filip-puselo najugarilerpa. Nellunaikutaksuillo tattamnartullo pijut tækkogamigit tattaminiarpok.

14 Apostelille Jerusalemētut tussaramik Samariamiunik Gudib okausinginnik illelliorlertunnik, Petruselo Johanneselo taipkonunga tillivakit.

15 Tapkoa attāramik, tuksiarutiveit, Annernermik ajunginermik tunnitsiviokovlugit.

16 (Sulle tapkoa illangellonēt tikkivigilaungimago, Nalekab Jesusib Kristusib attingane kissiane baptitaulaungmetta.)

17 Aggangmingnut pattikamikit, Annernek ajunginek pigilerpæt.

18 Simonible tækkogamigit Annernermik ajunginermik tunnitsiviojut Apostelik aggangmingnut pattikpattigik ; kēnaujennik tunnitsivigijomaveit,

19 Okarlunelo : Uvangatauk taimaitomik pitsartunermik tunnitsivigissinga, nelliet aggamnut pattikupko, Annernermik ajunginermik tunnitsiviokovlugo.

20 Petrusible okautiva : Kēnaujekotitit illagillugit erkartortait, issumagavit Gudib tunnerguta pissiarilugo kēnaujennut.

21 Okausek una piginago illangiutiviginiængilellonēt, ōmættit idluangimet Gudemut.

22 Tamanna pivlugo kakkialerit tamattominga idluilungnernik, Gudemullo tuksiarit omavit issumalungningit issumagijaujungnēniængimangæta.

23 Tukkisigapkit, sungarmik kassilingnartomik tættæpotit kellersorsimavlutillo idluiluktomut.

24 Tagva Simon kiovok okarlunelo : Illipse Nalekamut tuksiaritse pivlunga, okautigijasse nelliellonēt uvamnut pekonnago.

25 Tapkoale, Nalekab okausingit kiglīgiutigilaitalo okautigilauramikit, Jerusalemūt utterivut, okālavlutiglo okautsinnik tussarnertunnik Samaritit iglugasanginne unuktunne.

26 Nalekable Engelinga Filippusemut okarpok : Nikovilerit ailerlutillo sekkinerdlinnut, apkosinek Jerusalemīt Gazamut illingajok attorlugo, innukangitokut.

27 Nikovidlunelo ailerpok, ahaglo, Aethiopiamiok (ingergajok), pimaklerte angut angajokaksoak, Aethiopiamiut attanersoangæne arname Kandaces attelingme, taipsoma perkutinginnik illunainik udsertortok; tamna Jerusalem tikkilaukpok tuksiariartorlune.

28 Angerarsuarterlo nunaminut kemmukserlune, nellautaijublo Jesaiasib aglangit attuarpeit.

29 Annerneruble Filippuse okautiva: Ailerit kemmuksit ukkoa najorlugit.

30 Filippusib akpangerlune tikkinamiuk, tussäva, nellautaijub Jesaiasib aglanginnik attuarsijok, apperivalo: Attuartattit tukkisigalloarpigit?

31 Okautivale: Kannok pijungnarkik ajochertortau-nanga? Filippuselo innalera ikkimakattikkumavlugo.

32 Aglaillo attuartangit imaiput: Tessiortauvok saugaktut tokkotauvingminut, saugärsutullo niplingitotut sallijiminut, taimaktauk tapsoma kannine aitarlaungilälonët;

33 Mikkilersimanermine äniatitaunersoane annigorpeit. Kiale innöninget sivituninga okautigijungnarpauk? Innöninga nunamit aksartaulaungmet.

34 Tagva pimaklertib Filippuse kiova, okarlunelo: Kennuvigivagit, okautilaunga, nellautaijub kina okautigivauk? Nangminerminglonët assiminglonët okarka?

35 Filippusible kannine angmalera, okautsit tamakkoa pitjutigekärdlugit, okälavigivalo okautsinnik tussar-nertunnik Jesuse pivlugo.

36 Ingergaramiglo immek tikkipæk; pimaklertelo okarpok: Ahak, immek tagga, suna agviarka baptitaukonnanga?

37 Filippusele okarpok: Omamut illuitomut okperuvit pijuksavotit, tamna kiovok, okarlunelo: Okperpunga Jesuse Kristuse Gudib erneringmago.

38 Kemmuksillo nokartipeit, immermullo tamarmik pivlutik Filippuselo pimaklertelo; (Filippusiblo) baptipa.

39 Kakkimennigle immermit Nalekab Annerninget Filippuse aularutiva, pimaklertiblo tækkojungnërpa; ku-viasuklunele angergarpok.

40 Filippusele Asdome naipitauvok, tagvanelo arver-

tarpok iglugaseksoarnut illunainut, okautsillo tussarnertut okautigilugut, Zæsarea tikkilugo.

KAPITEL IX.

Tattamnartomik Saulusib okautsauninganik.

SAULUSELE sulle kinnagiarpok sillungnermut tokkotsinermullo, Nalekab illinniartinginnik, ajochertuinerõlunnullo aivok,

2 Kennuvigivalo aglangnik aijuksennik Damaskusemut illinniarvinginnut pijomavlune, okpertunnik naipitsinajarune, taipkoa illangit angutit arnellonēt kelleksorkårdlugit tikkiutsomagamigit Jerusalem.

3 Apkometillugolo, Damaskusib kannitanganēdlune, tagvañnak kaumajub killangmit pijub kaumaksarpa.

4 Nunamullo ochovok, nippemiglo tussarpok okautsijomik omunga : Saul, Saul, sōg unangmivinga ?

5 Okautivale : Nalegak kinauvit ? Nalegak okarpok : Jesuseõvunga unangmijet ; sulokamik tukarlutit ajorsaleromārpotit.

6 Sajulerlunelo koaksangadlalarmelo okarpok : Nalegak sumik pinniarkovinga ? Nalekab okautiva : Makkilerit ailutillo iglugaseksoarnut, tagvane okautsaulārpotit pinniareksarnik.

7 Angutille ingergakatingit koaksangavlutik nængerput ; nippe tussaramitsuk innuksinatiglo.

8 Saulusele makkipok nunamit, uitaleramelo tautungilak sumik aggangittigulle tiguvæt tessiorpællø Damaskusemut.

9 Uvlunnelo pingasunne tautugane, nerrinanelo immingilak.

10 Damaskusemele illinniartokalaukpok Ananiasemik attelingmik, tapsomunga Nalegak okarpok tækkotitsinekut : Ananiase ! Okarporlo : Ovanepunga Nalegak.

11 Nalekab okautiva : Nikovilerit, ailutillo iglut akkorngattigut, apkosinek naggojomik taimajok attuaruk, Judab iglungane Saulusemik attelik apperkotigiuk, Tarsenmiok ; ahak, tuksiarpok.

12 Tækkotitsinekut tækkolaukpok angumik, Anania-semik attelingmik, itteriartortiminik aggangminut pattik-timinik tautulermikovlugo.

13 Ananiasible kiova : Nalegak, angut taimna unnuk-tunnit tussaumavara kannok angijomik okpertokotitit kappiasuktikattarlaungmagit Jerusaleme ;

14 Ajochertuinerōjullo perkongmatsuk, ovane kellek-sorlugit tamaita atternut tuksiartut.

15 Nalekable okautiva : Ainiarit, tamna uvannut annerimmajok, attortuksauvlune attera okautigilugo nel-lojunnut, attannersoarnullo, Israeliblo kittornganginnut.

16 Kaujiticsomavara, kannok angijomik kappiasuk-titaujomārmet attera pivlugo.

17 Ananiasele aivok, itterlunelo iglomut ; aggangmi-nullo pattikpa, okarlunelo : Næglingnartok kattangut Saulus, Nalekab (Jesusib tækkotitub illingnut apkōme, tamaungartillutit) tillivānga tautuktitaukovlutit illumer-taukovlutillo Annernermik ajunginermik.

18 Tagvañnarlo kavitsitun-itunnik kattaktokarpok iji-gingnit, tautulerivorlo ;

19 Makkilunelo baptitaulerpok, nerrilarmelo nekkok-sijauvok. Saulusible uvlut illanginnik illinniartut Da-maskusemētut najulerpeit.

20 Manakullo tava Kristuse okautigiva illinniarvingne Gudib Ernerijanganik okarlune.

21 Tamattomingale tussartut illunatik, tattaminiarput, okarpullo : Asserorterilauktoungitok una illunainik Je-rusaleme tuksiartunnik Jesusib attinganut, tamaungar-lauktorlo kelleksorsimatillugit pititsomavlugit ajochertui-nerōjunnut ?

22 Saulusele songosivalliavok, Judillo Damaskusemiut nippangertipeit, Jesuse Kristuseojok okautigitsiarlugolo.

23 Uvlullo unnuktut kingorngattigut, Judit kachimio-lerput tokkotsomavlugo.

24 Saulusele okautsaulerpok, unangmijomangmatsuk. Ittertarvingnele udsertorput uvlutillugo unnuamelo, tok-kotsomavlugo.

25 Tagva illinniartut unnuame tiguvæt amagaujamullo ningitipæt avaluksuit sillatānut.

26 Saulusele Jerusalem tikkiname, illinniartut illaginasualerpeit ; illunatigle erksigivæt, okperatiglo illinniar-teoninganik.

27 Barnabasible ingminut pitipa, ãlãlo Apostelinnut, unipkautivlugillo kannok Nalegak (Paulusib) tækkolaungmago apkome, tapsomalo okautilaungmago, kannorlo sivõranane okãlalaungmet Jesusib attinganik Damaskuseme.

28 Najugarilerpeillo, annikattigivlugillo itterkattigiveit Jerusalemiut, sivõrananelo okãlavok Nalekab Jesusib attinganik,

29 Okãlavlunelo appersorkattigiveit Grichit ; tapkoale tokkonasualerpæt.

30 Kattangutigëlle tamattominga tussaramik, Zæsa-reamut kannilãrpæt, tagvangello Tarsenmut aikoveit.

31 Illagëktut mana unangmijaujungnërput Judæame illunane, Galilæamelo, Samariamelo, songosivalliavlutiglo, Nalegarlo naleklugo innovut, Annernerublo ajunginerub mannigoininganik illumertaulaukput.

32 Petrusible illunaitigut ingergarame, okpertunnut-tauk Lyddametunnut pigivok.

33 Tagvane angut naipipa Eneasemik attelik, Jahrinik sittamaujortunnik nellaënalauktok, tumangalaurame.

34 Petrusiblo okautiva : Enease, Jesusib Kristusib pijungoërtipãtit ; makkitit, aumittitillo nangminek åkikit ; tagvañarlo makkipok.

35 Lyddametullo Saronemetullo illunatik tækkovæt, sagiarlutiglo Nalekamut.

36 Joppemele illinniartokalaukpok arnamik Tabeamik attelingmik, Grichit (taivæt) Dorkasemik taimna ajungitullikattalaukpok, pitsiarlunelo aklujunnut.

37 Taipsomanele kannimalerpok tokkolarmelo. Tagva tamna ubvarpæt illivælo iglut kollerpångænnut.

38 Lyddale Joppenib kannitanganëmet, illinniartut tussaramik, Petrusemik tagvanëtomik, angutik magguk tillivakit tapsomunga, kennuvigivælo kunnunane tikkerkavlugo taipkonunga.

39 Petrusele nikovilerpok illagivaglo. Tikkisimangmello, tessiorpæt iglut kollerpångænnut, uigarnerillo il-

lunatik illumavæt, kugviorlutiglo, ulliksuillo annorallo sakkertipeit tapsomunga, Dorkasib sennajaviningit, najortigingmatsuk.

40 Petrusiblo tamaita annitinamigit serkortorlune tuksiarpok, timelo tava sädlugo okarpok: Tabea, makkitit! Uitavok tagva; Petruselo tækkogamiuk, makkilune ingipok.

41 Tapsomale agganne issaklugit nikovitipa; okper-tullo uigarnerillo itterkoveit, omartorlo tækkojautipa.

42 Tamannalo tussaumajaulerpok Joppeme tamaine; unnuktullo okpilerput Nalekamut.

43 Uvlunniglo unnuktunnik Joppeme uvlivok Simo-neme kettumaksaijome.

KAPITEL X.

Korneliusib sagiarninganik.

ANGUTEKALAUKPORLE Zæsareame, attinga Korneliuse, sorsuktukset ingmigolingajut Italiamiunnik taimajut centuriosinget. (Angajokak sorsuktuksennut hundertinnut.)

2 Issumagidlarlune opigosulaukpok Gudemik, iglomio-kattinne illagilugit, aitusiænniglo tunnijkattalaukpok in-nungnut, tuksiatsainartorlo Gudemut.

3 Tamna tækkotinekarpok uvlub Stundingita 9 öning-æne, Gudib Engelinga ittertok omunga tækkova, tap-soma okautiva: Kornelius!

4 Tækkosarpale koaksalarmelo, okarpok: Suna Na-legak? Tapsomale okautiva: Tuksiarnitit pikkungardlutik Gudib tussarpeit, aitütitillo issumagiveit.

5 Manalo angutinnik tilliklerit Joppemut, Simonelo Petrusemik attipsalik kaikojaukolugo,

6 Simonemik attelik kettumaksaijok najorpa, immab kiglingane iglulik; taipsoma okautiniarpätit pinniarek-sarnik.

7 Engelelo Korneliusemut okartok aularmet, kivgami-nit magguk, sorsuktuksello najortigivaktame illanget, Gudemik nalektok, kaikoveit,

8 Unipkautivlugillo tamakkoninga tamainik, Joppemullo tilliveit.

9 Uvlub aipangane tapkoa apkomētillugit, iglugaseksuillo kaglilermattigik, Petrusē iglut kollerpāngænnut majorarpok tuksiaromavlune, uvlub Stundingita 6 ōningæne.

10 Kāleramelo sumik ēsijomavok; nerkiksalliormatsugle, ingminik ikpigijungnērpok.

11 Killaglo angmajok tækkova, illitsiviglo akkarvigijine, sorlo tingerautaksoatut, terekongittigut kelleksorsimajok, nunamullo ningititaujok;

12 Illuanetokalaukpok sunatuinarnik nunab nergjutinginnik, nujuartunniglo pāmhortunniglo, tingmitsenniglo killaub attānētunnik.

13 Nippiblo piva: Petrusē, makkitit, tokkotsilutit, nerrit.

14 Petrusēle okarpok: Aukagle Nalegak; nerrilaunginama sulle nachonartomik makkojungnartomiglonēt.

15 Nippiblo aipanut piva: Gudib ivsornarungnērtitangit nachonartiteksaringilettit,

16 Taimaglo pingasuertorpok; illitsiviglo ama kilangmut amuartaugivok.

17 Petrusēle illumine siardlilermet, tækkotitsut tækkolauktane kannok tukkekarmangæt, ahak, angutit Korneliusib tillijangita, Simonib iglunga apperkotigivæt, upkutsablo sillatāne nængerdlutik.

18 Nipliavut apperivlutiglo: Simone, Petrusēmik attipsālik, tagvanēmangæt?

19 Tækkotitautine Petrusib issumagilermago, Annererub okautiva: Ahak, angutit pingasut kennerpātīt.

20 Makkitille attersārlutit illagigigit innertuinæglo; uvanga tilligapkit.

21 Tagva Petrusib angutit Korneliusemit pijut attersārvigiveit, okarlunelo: Ahak, kennertase uvangauvunga; suna pivlugo tamānepise?

22 Okarpullo: Korneliuse, Centurius, angut issumagiktok Gudemik nalektok, Judit innungita illunatik idluarnerarpæt, Gudemut kaujititauvok Engelekat ajungitokut, kaikojikovlugo illingnik iglominut, okautsinnik tussarkogamiuk.

23 Itterkolerpeit tagva, sinniktartilaitalo. Kaungmet Petrusib aularkattigiveit, Joppemiullo kattangutigēt il-langita illagivæt.

24 Uvlublo aipangane Zæsareamut pivut, Korneliusiblo uttakiveit, illannelo, illænnerijannelo kaikoveit.

25 Petruselo itteriartormet, Korneliusib pachrearpa, pamaklunelo ittigganginut, tuksiarvigivalo.

26 Petrusible makkitipa, okarlunelo: Makkitit, innu-tuinauvungatauk.

27 Okarkattigilauramiuglo, itterpok, unnuktullo kat-timajut naipipeit.

28 Okarvigiveillo: Nellungilase idluangimet, Judit illangeta tækkorngartet illagikpagit, pullariartorpagillonēt; Gudible kaujtilaukpānga, innuk taijeksangimet nachonartomik makkojungnartomiglonēt.

29 Tamanna pivlugo kunnunanga tikkipunga, kaiko-jaugama. Tagva mana apperivapse, suna pitjutigællugo tamaunga kaikolaungmangapsinga?

30 Korneliuse okalerpok: Uvlut sittamæt navlugit Stunde tamanna tikkilugo nerrilaungitunga, Stundillo 9 ōningæne tuksialaukpunga iglumne. Ahaglo, tagva sāmne sakkertokalaukpok angutemik keblertamik annoral-ingmik,

31 'Okarporlo: Kornelius, tuksiarnitit tussartauvut, aitutitillo issumagijauvut Gudib sāngane.

32 Tagva mana Joppemut tilliklerit, Simonelo Petrusemik attipsālik, kaikojaukoleruk, tujormiōjok Simonib kettumaksaijub iglungane immab kiglingane; taipsoma tikkikune okautiniarpāt.

33 Tagva erinesulerdlunga tilliklerpunga illingnut, namaktomiglo pivotit tikkinavit. Mana Gudib sāngane tamapta kattimavogut, tussaromavlugit Gudib okautigijaukojangit tamaita illingnut.

34 Petrusible kannine angmalerpa okarlunelo: Mana kiglilingmik tukkisivunga, Gudib sunatuñnait innuit nachogingimagit;

35 Innuille sunatuñnait, tapsominga nalektut, idluar-tullijullo, illelliorpeit.

36 Okautsit taipkoa Gudib tillilauktangit Israelib

kittornganginnut kaujimavasse, okautsaukongmagillo ul-lapirsauunik Jesuse Kristusekut (tamna illunamassiatik nalegarivæt).

37 Tamakkonunga Judæamētut illunatik tikkitaulaung-metta, sivorlerpāmiglo Galilæametut baptijutib Johan-nesibokautigijanget kingorngane ;

38 Jesuse Nazaremiok pivlugo, kannok Gudib mingo-arlaungmago Annernermik ajunginermik pitsartuner-miglo ; tamna arvertarlaungmet ajungitulliariartorlune, innulilaitalo illunaita Satanasemut sālaulauktut, Gudib najormago.

39 Uvagullo kigligiudsijiōvogut tapsoma pinniarneri-lauktanginnik Judit nunangænne, Jerusalemelo ; tamna tokkolaukpæt, nivingartipællø kejungmut.

40 Tamna Gudib tuppaktilaukpa uvluk pingajuængne, sakkertilālo ;

41 Innungnut illunainuungitok, uvaptingnulle kigligi-udsijuksennut, Gudemut sivornganut annerimajunnut, nerrekattigivlugolo immerkattigilaukpavut, tokkungajun-nit makkisimaninget kingorngane.

42 Okālakolaukpätigullo innungnut, kigligiudsikovlu-talo, tamna Gudib erkartuijuksangortimago, innojunniglo tokkungajunniglo.

43 Tamna nellautaijut illunatik kigligiutigivæt, okper-tut tapsomunga illunaita, tapsoma attinganut issumang-narungnaitomik ajorninginnit pilärmetta.

44 Okautsinnik makkoniga Petruse okālatillugo sulle, Annernek ajunginek illunainut, okautsinnik nalektunnut pivok.

45 Okpertullo kippimmajut, Petruse illagællugo tik-kilauktut, tattaminiarput, Annernerub ajunginerub tun-nerguta nellojunnuttauk kovijaungmet.

46 Tussaramigit tækkorngartet okausinginnut okāla-jut, Gudelo nakoridlarpæt. Tagva Petruse kiovok :

47 Immermik innerterijungnartokarka, baptitaukon-nagit ukkoa, Annernermik ajunginermik illangiutitau-jut uvaptitut ?

48 Nalekablo attinganut baptitaukoveit. Kennuvi-givæt tagva uvliviojomavlutik uvlunnik kapsinik.

KAPITEL XI.

Petrusib akkiniarninganik passijaunine itteriarnine Korneliusemut pivlugo.

APOSTELILLE kattangutigēllo Judæametut tussau-malerput, nellojuttauk Gudib okausingit illelliorlermagit.

2 Petruselo takpaunga Jerusalemut pingmet, kippimajut (Judit okpertut) akkerartulerpæt,

3 Okarlutiglo: Angutinut kippimangitunnut itterpotit, nerrekattigivlugillo.

4 Petrusible tamattominga unipkautilerpeit malliktigēktunnik, okarlunelo:

5 Iglugaseksoarne Joppeme-ītunga tuksiartillunga, uvamnik ikpigijungnērpunga, tækkovlungalo tækkotitsūmik, illitsivingmik akkartomik tingerautaksoatun-ītomik, sittamænnik terrekolingmik, killangmit ningititamik, uvamnut pivlune.

6 Illuanut tækkosarpunga, tukkisivlungalo tækkovunga nunab nergjutinginnik, nujoartunniglo, pāmgor-tunniglo, killaublo tingmianginnik.

7 Nipple tussarpara, uvamnut okartok: Petruse, makkitit tokkotsilutit nerrit.

8 Okarpungale: Aukagle Nalegak; sulle nachonartunnik makkijungnartunniglonēt ēsilaunginama.

9 Nippible aipānut killangmit kiovänga: Gudib ivsornarungnērtitangit, igvit nachonartiteksaringilettit.

10 Taimagle pingasuertorpok; killangmullo illunatik ama amuartaugivut.

11 Ahaglo, tagvaīnak angutit pingasut iglub najortama sillatānēlaukput, Zæsareamit tillijaulauktut uvamnut.

12 Annerneruble okautivānga, innertuinanga illagijek-sarigapkit. Kattangutit pingasojortut illagivānga, angutiblo taipsoma iglunganut itterpogut.

13 Taipsomalo unipkautivātigut tækkolāuktaminik Engelemik, iglomite nængertomik, okautjiminik: Angu-

tinnik tilliklerit Joppemut, Simonelo Petrusmik attipsälik kaikojaukolugo;

14 Tapsoma okautiniarpätit okautsinnik pillorigutiksarnik, iglomiokattillo illunatik.

15 Okälalertillungale, Annernerub ajunginerub akkarvigiveit, sorlo uvaptingnut pekârâme.

16 Tagva Nalekab okausingit erkarpakka, okangmet: Johannese baptisilaukpok imermut, illipsele baptitaujomârpose Annernermut ajunginermut.

17 Uvaptitut tunnergutinnik Gudib tunnitsivigingmagit, okpermetta Nalekamut Jesuse Kristusemut; uvanga kinauvîk, Gude innerterungnarapko?

18 Tamanna tussaramitsuk nippangerput, Gudelo nertorpæt, okarlutiglo: Tagva Gudib nellojuttauk tunnitsivigilaukpeit issumatârnermik innotsemut.

19 Siamactersimajulle kappiartoarnermingnut Stefanuse pivlugo, arvertarput Toenizienmut, Zypernmullo, Antiochiamullo, okautsinniglo assianut okangilet Judinut kissēnut.

20 Akkorngæennele angutekalaukpok illanginnik Zypernmillo, Zyrenemillo pijunnik, tapkoa Antiochiamut pigamik, Grichittauk okarvigiveit, okautsinniglo tussarnerntunnik Nalegak Jesuse pivlugo okälavlutik.

21 Nalekablo aggangita illagiveit, unnuktorsuillo okpilerput sāgiarlutiglo Nalekamut.

22 Illagēktut Jerusalemētut tamanna tussaumaleramitsuk, Barnabase tillivæt Antiochiamut.

23 Tamna tagvunga pigame, Gudiblo saimanersoanga missigileramiuk, kувiasulerpok, kaiblarlugillo tamaita piveit, omamut illunānut nippingatsainarkovlugit Nalekamut.

24 Angut tamna issumagiktoksōvok, Annernermiglo ajunginermik, okpernermiglo angijomik illumertaujok. Innuillo unnuktoksuit Nalekamut pititaulerput.

25 Barnabasele aularpok Tarsenmut ailune, Sauluse kenneriartorivlugo.

26 Naipinamiuglo, Antiochiamut pitipa. Jahremiglo illuitomik nājivuk illagēktunne tagvane, innuillo unnuk-

toksuit ajochertorlugit; tamanna pivlugo illinniartut Antiochiamē tajaukālērput Kristusekunnik.

27 Uvlunne taipkonane nellautaijut Jerusalemit atter-sārput Antiochiamut.

28 Tapkoa illanget, attinga Agabuse, nikovidlune, Annernekullo nellitujuksamik okartok, nunenne illunaine kängnartoksoakaromärtomik okarlune; tamanna nellaut-silaukpok attannivik Klaudius attaniotillugo.

29 Illinniartulle illunatik kajusivut, pimingnit ajungitamingnit tujoromavlugit kattangutigēt Judæametut.

30 Taimailolerivut, angajokajennullo tillikliutivlugit, Barnabasib Saulusiblo aggangittigut.

KAPITEL XII.

Okpertunnik Herodesib kappiasuktitsininganik.

NELLIUTOME taipsomane illagēktut illangit attannersub Herodesib tiguveit kappiasuktiterlugit.

2 Jahobusele, Johannesib angajoa tokkopa saviksoarmut.

3 Tukkisigamelo, tamanna Judinnut idluarijaungmet sorēngilak, Petruselotauk tigugiva. Sērnakangitulle kakkojet uvlungit nelliusimavut.

4 Tigugamiuk, parngnanērsimavingmut pitipa, udsertortaukovlugo sorsuktuksennut sittamanut simertautun-
nut; issumagivalo innungnut sakkertitsomavlugo annivik-siorviub uvlungit nākpetta.

5 Petruselo parngnanērsimavingme udsertortaulauk-togalloak; illagēktulle sorēratik tuksiarutivæt Gudemut.

6 Herodesiblo sakkertitsomangmago, unuame taipso-
mane Petrusē sinnikpok sorsuktuksæk akkorngangne, kel-
leksorsimavlune kellaumgujennut maggoinut, udsertor-
tullo upkutsab sillatāne udsertorpæt parngnanērsimavik.

7 Ahaglo, Nalekab Engelinga tagvunga pivok, kau-
majublo kaumarsārpa parngnanērsimavik; Petruselo sen-
neragut pattikpa tuppaktilālo, okarlunelo: Makkisārit.
Kellaumgujello pērput agganginnit.

8 Engeliblo okautiva: tapsilutit ittiggagusilerlutillo;

Taimailivok tagva. Okautivalo: Ulliksuit attilugo, mallinga.

9 Annivlunelo mallikpa nellovlune Engelb nellagut taimak illiorvingimago, tækkotitsumigle tækkonasugællune.

10 Udsertortut sivolit aipangillo annivigivlugit, upkoaksoak kikkiengīnak tikkipæk, iglugaseksoarnut sangmijok; tamna ingminik upkuērpok (anniviktārklugik), annigamik iglut akkorngattigut aivuk; tagvaīnarlo Engelib kemmekpa.

11 Petruselo ingminik tukkisilerame, okarpok: Mana mikselingmik tukkisivunga, Nalekab Engeline tillingmago piulivlunga Herodesib agganginnit, innuillo Judit nerriungninginnit tamainit.

12 Taimaglo issumasilerame, Mariab iglunget sillatānut pivok, Johannesib Markusemik attipsāgub anānang-et, tagvane unnuktut kattimavut, tuksiarlutiglo.

13 Petrusible sillatānit upkoak avilortarmago, arnab kivgab Rodemik attigub nautsertoriartorpa.

14 Petrusiblo nippinga illitarigamiuk, kувiasungnermut upkuēngila, akpangerlunele itterpok, okariartorlune, Petrusemik upkutsab sillatānetomik.

15 Taipkoale okautivæt: Sillaidlarpotit. Tamnale sokkoserane taimainerarpa. Okarput: Tagva Engelinga.

16 Petrusese ama avilortarpok; upkuērutigamitsugle tækkovæt, tattaminiarpullo.

17 Aggangminulle nullorarpeit nippangerkovlugit, unipkalerporlo kannok Nalekab piulingmago parngnanērsimmavingmit, okarlunelo: Tamanna okautigissiuk Jakobusemut kattangutigēnnullo. Annivorlo tamattoma assianut ailune.

18 Kaungmelle, sorsuktukset mikkingitomik kappiasuktigivæt, Petrusese kannok illinermangæt.

19 Herodesible, kaikongmago, neninagolo, udsertortut kiglissiniarkårdlugit aulartitaukoveit; Judæamillo attersālerpok Zæsarcamut tagvanēlerdlunelo.

20 Issumakarame Tyromiut Sidonemiullo unatadlaromavlugit. Tapkoale illagēklutik tikkipæt, Blastuse attanersub pimmajinga illanārsitinamitsuk, kennuvigivæt

unatartaujomaniat; nunakotimingne nerkiksarsioruk-saungmetta attannersub nunakotinganit.

21 Uvlormele issumasimavingmine Herodesib anno-ranne attannersoarnerminik sakkertitsijut attiveit, iksivau-taksoarmut ingidlune okälavigilerpeit.

22 Innuille nipliavigivæt: Tamedsa Gudib nippinga, innuungitub.

23 Tagvaīnak Nalekab Engelinget annava, Gude ner-tungimago; koppergunnullo (innovlune) nerrijaulerpok, annernengērlunelo.

24 Gudible okausingit aglivalliavlutiglo siamakterput.

25 Barnabaselo Sauluselo utterpuk Jerusalemit, nā-maksigamik tunnergutinnik pititsivlutik, Johanneslo il-lagivæk, Markusemik attipsālik.

KAPITEL XIII.

Elimasib tautugungnērtitauninganik.

ANTIOCHIAME illagēktunne nellautaijokalaukpok ajochertuijokalarmelo, tapkoa: Barnabase, Simonelo, Nigermik taijak, Luziuselo Zyrenemiok, Manahenlo, Herodesib attannersub innogoksakatinga, Sauluselo.

2 Nalekamik tapkoa kivgartortillugit ēsinatik, Anner-nek ajunginek okarpok: Barnabaselo Sauluselo aviklugik pitissigik pinniarnermut tamattomunga annerilaurapkik.

3 Tagva ēsinatik tuksiarput, aggangmingnut pattik-lugiglo, tillivakit.

4 Tapkoa Annernermut ajunginermut tillijaungmen-nik, Seleuziamut pivuk; tagvangello umiaktorpuk Zy-pernmur.

5 Salaminmullo pigamik, Gudib okausinginnik okāla-vuk Judit illinniarvingænne; Johannesletauk illagivæk kivgarællugo.

6 Kikkertarlo ingergarvigilauramitsuk Pafose tikki-lugo, angakok naipipæt, nellangaidlune nellautaijok, Ju-diojok attinga Barjehu;

7 Tamna nunab attanninganēpok, Sergiuse Pauluseme,

anguteme sillatojome. Tapsoma kaikovak Barnabasele Saulusele, Gudib okausinginnik tussaromavlune.

8 Angakuble Elimasib (atinga taimak tukkekarpok) akkerartorpak, nunab attanninga okperkojomanago.

9 Saulusible (Paulusemiktauk tajab) Annernermik ajunginermik angijomik illumertaujub tækkosarpa,

10 Okarlunelo: Kittorngaujotit Satanasemut, sæglo-tunermiglo, uivëriklernermiglo, illumiutekadlartotit, idluarnernigio tamainik omisuktotit, sorëngilatit Nalekab apkosingit idluartut attortauningit agviarlugit;

11 Manalo ahak, Nalekab aggangita kollangiarpãtit, tautugungnërtuksauvotit, sekkinerlo akkunit tautungni-ængilet. Tagvañarlo pujorsoamelilarmelo tärmiolerpok, kennerialerpok tava maungatuinak tessiortiksaminik.

12 Nunab attanninga tamattominga tækkogame, okpilerpok, Nalekablo ajochertutã tattaminiariva.

13 Paulusele najartinnelo Pafosemit umiaktoramik, Pergenmut pivut Pamfiliab nunanganëtomut. Johannesible kemmakpæk, Jerusalemullo angergarivlune.

14 Tapkoale Pergenmit aularivuk, Antiochiamullo pivlutik, Pisidiab nunanganëtomut, tagvanelo illinniarvingmut itterpuk Sabbatib uvlungane, ingilutiglo.

15 Perkojet nellautajullo attuarëramikit, illinniarviub angajokangita okautsaujartorkoveit: Kattangutigët, sumik okaromagupse innungnut, kaiblaromavlugit, tava okaritse.

16 Tagva Pauluse nikovipok, aggangminullo nullorapeit, okarlunelo: Illipse angutit Israelittiõjose, Gudemiglo nalektose, nalegitse!

17 Innuit ukkoa Israelitit Gudingeta angajokavut annerilaukpeit, innuillo tapkoa ivlernartilaukpeit tækkorngartaulaungmetta nuname Egiptenme, taikangelo annitilaukpeit tallermit pitsartojoksoarmut.

18 Jahrilla 40 git nãvlugit illuserivalauktangit kamangitsertorpeit innukajuitomëtillugit.

19 Innukattigëllo 7 it nungulaukpeit Kanaanib nunangane, nunangelo avipa imerautib torartanginnut tapkoninga.

20 Kingorngagut Jahrit 450 git nãvlugit erkartui-

junnik tunnitsivigilaukpeit, nellautaijok Samuele tikkid-lugo.

21 Tamattomallo kingorngagut attannivingmik tuksiar-put; Gudiblo Saulemik tunnitsivigilaukpeit, Kisib erninganik, angut Benjaminib kinguvānginnit, Jahrit 40 git nāvlugit.

22 Tamnalo attanniviokojungnēramiuk, Davide attanniviktāngutipa tapkonunga, tapsominga kiglīgiudsivok: Davide nachvarpara, Jessib erninga, angut omættima issumanganik, tapsoma perkojakka tamaita malligomār-peit.

23 Tapsoma kinguvānginnit Gude, angernine mallik-lugo, Israelib piulijiksanganik Jesusemik sakkijartitsilaukpok.

24 Sulle ajochertuingikārtillugo, Johannese okālajok baptijūmik Israelitit illunatik kakkialerkovlugit.

25 Johannesele innošerminik namaksilerame, okarpok: Taimnaunasugijapsinga taimnaungilanga; ahagle, kingunipkut kainiarpok, nellokotivigijara ittiggagutigik sing-ējarlugik.

26 Illipse angutit kattangutigēt, Abrahamib kinguvāngita kittorngangit, Gudemiglo nalektut illipsingne, piulijiksak tapsoma okausingit tillikliudsauvut illipsingnut.

27 Jerusalemetut, angajokangitalo illitaringinamitsuk (Jesuse) nellautaijut okausingillonēt, attuartaувaktut Sabbatinne tamaine, tokkoteksangortipæt, namaksivlugit tapkoa okausingit.

28 Nauglo nachvaratik tokkotsitiksangōnērmik, Pilatuse tuksiarvigivæt tokkotsikovlugo tapsominga.

29 Tamaitalo tamna pivlugo aglaksimajut namaksigamikit, kejungmit akkartipæt illivlugolo illuvermut.

30 Gudible tuppaktilaukpa tokkungajunnit.

31 Uvlunelo unnuktunne tækkojauvok Galilæamit Jerusalemut majorarkattigilauktaminut; tapkoa kiglīgiud-sijokottigiveit innungnut.

32 Uvaguttauk ungersimaneke angajokaptingnut pijok, okautigivavut illipsingnut.

33 Uvaptingnut, taipkoa kittornganginnut, Gudib nellautsimatilaukpa, Jesuse tuppaktinamiuk; taimaktauk

aglaksimaʋok imgerutime 2 me: Igvit Ernerivagit uvlo-
me ernerigapkit.

34 Tokkungajunnillo tuppaktinamiuk, asserornartomut
kingorngane pekojungnērdlugo, tamattominga imāk okar-
pok: Davidib angervioninginnik sokkosijuitunnik tunnit-
sivigijomavapse.

35 Taimak pivlugo okarivoktauk imgerutib assiane:
Ajunginerit asserornermik tukki sikoniængilet.

36 Davidele, innovlune Gudib pijomajanganik kivgar-
torlaurame, tokkolaukpok, angajokanginnullo illijaulauk-
pok, asserornermiglo tukkisilaukpok.

37 Gudible tuppaktilauktanget, asserornek tukkisi-
laungila.

38 Manale angutit kattangutigēt, kaujilersiuk, tapso-
muna ajornernit issumangnarungnaitomik okautsaule-
rapse, tamainillo (ajortunnit) Mosesib perkojanginnut
idluartitaujungnanginipsingnit.

39 Tapsomungale okpertok idluartitauvok.

40 Mana udsertoritse nellautaijut okausingit illipsing-
nut nellautsilerkonnagit (imaitut):

41 Okokse, nachojoksojose, tattaminiarluselo, nungu-
titse; innotilluse pinniarnermik pigama, okautsaugalloa-
rupse tamattominga okpitsengilasse.

42 Judille anningmetta illinniarvingmit, nellojut ken-
nenvut, Sabbatik akkorngangne okautsinik makkoninga
okautsaujomavlutik.

43 Illinniarvingmētullo kattimajarēmetta; Judit un-
nuktut Judiokattaujullo Gudemik nalektut, Pauluselo
Barnabasele mallikpakit; tapkoale okautivlugillo kaib-
larpeit, Gudib saimarsautanut nippingatsainarkovlugit.

44 Sabbatible tugliane iglugaseksuit innungit illuna-
kasetik kattimajartorput.

45 Judille innuit tækkogamikit, ningarosudlalerput,
Paulusiblo okausingit akkerartorlugit, akkerartorput mit-
tautekadlarlutiglo.

46 Paulusele Barnabasele sivōranatik okālavuk: Gu-
dib okausingit okautigekārdlugit illipsingnut pijariaka-
laukpok; manale ajektorapsigik, nangminipsingniglo
nachonartitsigapse innōtsemik nungusuitomik, nellojunnut
tava sālerlerpogut.

47 Taimagle Nalekab perkovātigut: Nellojunnut kau-
martiksangortilaukpagit, piulijiksaukovlutit sillaksub is-
suanut.

48 Nellojulle tamana tussaramitsuk, kувiasulerput,
Nalekablo okausingit nakoriveit; okpilerlutiglo illunatik
innōtsemut nungusuitomut pijukset.

49 Nalekablo okausingit siamakterput tamattoma er-
kānut illunanut.

50 Judille arnet nalekut nertornartullo ningarosuktid-
lalerpeit, angutillo angajokaujut iglugaseksoarne, Pau-
luselo Barnabaselo unangmijaukovlugik, pingujarpakillo
erkāmingnit.

51 Tapkoale ittikkamik sanningit katterarpeit tapko-
nunga, Ikonienmullo aularlutik.

52 Illinniartulle kувiasulerput illumertaulilarmiglo
Annernermik ajunginermik.

KAPITEL XIV.

Lystrame tumangajomik Paulusib innuliklerninganik.

IKONIENEMELO itterkattigēkpuk Judit illiniarving-
ænnut, taimaglo okālavlutik, unnuktoksuit Judit Grieb-
illotauk okpilermetta.

2 Judille okpingitut aulartidlarpeit ningarosuktilaitalo
nellojut tarningit kattangutigēnnut.

3 Tagvanēlerpuk akkunit, sivoranatiglo okālavuk
Nalekamik; tapsoma okautsinne okpernartipeit saima-
nerminik, nellunaikutaniglo tattamnartunniglo pivok tap-
koa aggangittigut.

4 Unnuktovaksuille iglugaseksoarmiut maggoilivut,
illangita Judit illagiveit, illangitalo Apostelit.

5 Perajaludlalermettale nellojullo Judillo, angajoka-
jettiglo illagællugit, mittautekumavlugillo milloromavlu-
git ujarkennut,

6 Tamattominga tukkigamik kemmāvuk iglugasek-
soarnut Lykaoniametunnut, Lystramut, Derbenmullo nu-
nablo tapsoma erkānut;

7 Tagvanelo okautsit tussarnertut okālatigiveit.

8 Lystramelo angutekalaukpok, iksivaēnartomik, itiggallukkame innulernerminit, pissujuitotsainartomik.

9 Pauluse okālangmet tapsoma tussarpa ; (Paulusible) tækkosaramiuk, missigilerlunelo, tamna okperalloarmet ākiktauniarnerminik,

10 Nipperkōrtovlune okarpok : Nikovidlutit nængerit. Kiggertarpok tagva, arvertarlarmelo.

11 Paulusible pijanga innuit tækkogamitsuk, niplialerput, okarlutik Lykaonimiut okausingit attorlugit : Gudit innuklitun-ilivlutik akkarvigivātigit.

12 Barnabaseलो atserarpæt Jupitermik, Pauluselo atserarpæt Merkurusemik, okālalaungmet.

13 Jupiterible ajochertuijoet iglugaseksuit avatānetub, tuktuvait niaktiksello āpeit ittertarvianut, tunnergutigijomavlugit, innuit illagællugit.

14 Apostelæk, Barnabasib Paulusiblo tussaramikit, annoratik alliktorpeit, akpangerlutiglo innuit akkornganut, nipliadlalerpuk,

15 Okarlutiglo : Angutiōjose, sog taimailiorpisse ? Innutuinauvoguk tokkojomārtoguk illipsetut, okautsinniglo tussarnertunnik okālavoguk illipsingnut, sāgiarkovluse omanget Gudeungitomit, Gudemut omartomut, killangmiglo, nunamiglo, immakbingmiglo, illuanetunniglo taimainik pingortitsijomut ;

16 Nelliutunne annigortunne nellojut tamaita issumamingnik innōnialauktut tapsoma kamagingitsertorpeit ;

17 Nauk ingminik nellonartitsilaungilak, unnuktunnik ajungitulliarvigingmattigit, sillalukojivlune killangmit, perorsijello perorkovlugit, nerkiksaptingnik, tunitsivigivātigit, kувiasungnermiglo omættiptione.

18 Taimaglo okarāmik, innuit innerterlugit serlek ajulingileit, tunnergutinnik tunnijerkonnagit.

19 Judille Antiochiamit Ikonienmillo tagvunga pivut, innuillo kajungersarpeit, Pauluse millortaukovlugo ujar-kennut, unialælo iglugaseksoarnit, tokkonasugællugo.

20 Illinniartulle illumangmatsuk, nikovipok ailunelo iglugaseksoarnut. Kaungmello tagvanget aularpok Barnabase aiparællugo Derbenmut.

21 Iglugaseksuillo tapkoa okautsinnik tussarnertunnik okālavigiveit, unnuktullo ajochertorlauramikit, ama utterivuk Lystramut, Ikonienmullo, Antiochiamullo,

22 Illinniartut tarningit nekkoksitipeit, kaiblarlaitalo okpernermik sorērkonnagit, kappianartullo unnuktut at-torlugit Gudib nalegauvinganut pijuksaugapta.

23 Illagēktullo illunaita ajochertuijunnik pitipeit, tuk-siarlutiglo ēsinatik, Nalekamut okperijangænnut sapputi-jaukoveit.

24 Pisidialo apkotigællugo Pamfiliamut pivuk.

25 Okautsinniglo okālavuk Pergenme, Attalamullo attersārpuk.

26 Tagvangello umiaktorpuk Antiochiamut, tagvanget aulalauramik, Gudib saimarsaininganut perkojaulaupuk, okālajartorlaungmennik, mana namaksijamingnik.

27 Tagvungale pigamik, illagēktut kattersorkolerpeit, unipkārlutiglo Gudib pinniarnersoanganik tapkungnuna, kannorlo nellojunnut okpernerub upkuanga angmarti-laungmago.

28 Illinniartut najugarivlugit tagvanelerpuk akkunit.

KAPITEL XV.

Apostelit okarkattigēngninginnik kippinek pivlugo.

ILLANGILLO Judæamit attersārput kattangutigēllo ajochertorpeit: Kippijaulingikupse, Mosesib illusinga at-torlugo, pilloriktitauniængilase.

2 Pikablartokalermet, Paulusiblo Barnabasiblo mikkijuungitotomik akkerartormattigik, namagivæt, Pauluselo Barnabaselo, assingillo illangit Jerusalemut majorarkovlugit Apostelinnut angajokajennullo, tamanna appersūt pivlugo.

3 Illagēktunnullo kannilārtauvlutik apkome, Foenizienlo Samarialo apkotigivakit, tagvanelo unipkarput nellojut sāgiarninginnik, kattangutigēllo illunatik angjomik kuvasuktigiveit.

4 Jerusalemulle tikkimetta, illagēktut, Apostelillo, an-

gajokajello tækkongiarpeit, unipkârpullo kannok angijomik Gude pinniarlaungmet tapkungnuna.

5 Tagva Farisæerit illangit okpilertut nikovilutik okarput: (Innuit taipkoa) kippijaujariakarput, okautsaujariakalarmiglo Mosesib perkojanginnik mallikovlugit.

6 Apostelille angajokajello kattimalerput, okautsit ukkoa nautsertorlugit.

7 Akkunille akkerartorlaungmetta, Petruse nikovipok okautilugillo: Illipse angutit kattangutigēt, kaujimavose, nutaujungnailertomik Gude akkunaptingne annerosulaurame, nellojut tussarkovlugit kannimnit okautsinnik tusarnertunnik, okperkovlugit.

8 Gudiblo, omættinnik kaujimajub, nellunaililaukpeit, Annernermik ajunginermik tunnitsivigilauramigit, uvaptitut.

9 Adsigēngitomiglo uvaptingnut tapkonungalo pititsilaungilak, omættingillo sujungaitilaukpeit okpernermut.

10 Sog manna Gude ōktorpissiuk, illinniartut ajornartoksoarmik illitsivigijomavlugit, angajokaptalo uvagullo sappidlalauktaptingnik?

11 Okperpogulle pilloriktitauniarapta Nalekab Jesusib Kristusib saimarsautānut, taipkotitunak.

12 Tagva innugiartoksuit illunatik nippangerput, Barnabaselo Pauluselo nālegiarlugik, unipkârtuk, kannok angijunnik nellunaikutaksoarnik tattamnantunniglo Gude pinniarlaungmet tapkungnuna nellojut akkorngænne.

13 Okarērmennik tapkoa, Jakobuse kiolerpok okarlunelo: Illipse angutit kattangutigēt, naleksinga:

14 Simon unipkâlaukpok, kannok Gudib nellojut issumagilaungmagit nellipsartainarlugit, tapkonanget innungnik illelliorlaungmet atterminut.

15 Tamattomingalo nellautaijut okausingit nellautsivut, taimak aglaksimangmet:

16 Tamattoma kingorngane utteromagivunga, Davidib iglunga immiksimmajok sennaniardlugo, asserorningillo idluarsaromavakka nappartilugillo.

17 Innuit amiakut Nalekamik apperkotekarkovlugit, nellojut illunatik, pivlugit attera taijaumangmet, Nalegak okarpok, tamakkoninga tamainik pinniartok.

18 Gudib pinniarninne tamaita kaujimaveit sillaksub pigiarninganit.

19 Taimaimet issumavunga, nellojut Gudemut sāgiartut, kappiasuktiteksaringilavut;

20 Aglagvigilugille, Gudeungitunnik tettiksakartut sallumainingginnik perkonnagit, illokeudlarkonnagillo, ipimajomiglo, aungmiglo (nerrekonnagit).

21 Itsaksoarnille Mosesib okausinginnik okautsijokarpok iglugaseksoarne tamaine, Sabbatinnelo tamaine atuarpeit illinniarvingne.

22 Apostelillo angajokajello, illagēktullo illunatik idluarilerpæt, angutik illamingnit kennerlugik tillilāniglo Antiochiamut, Pauluselo Barnabaselo illagællugik, ukkoa, Judase Barsabasemik attipsālik, Silaselo, tapkoa angutik ajochertuijōvuk kattangutigēt akkorngæne.

23 Aglangniglo (aglaktamingnik) neksarkoveit, imailjunnik: Uvagut Aposteliōjogut, angajokajello, kattangutigēllo salutipavut kattangutigēt nellojunnit pijut, Antiochiametut, Syriametullo, Ziliziametullo.

24 Tussalaurapta, uvaptingnit pijut illangita ajocheertusermingnut tamartitsartormasse, tarnisselo asserortilugit, okarlutiglo: Kippijaujuksaujose, perkojello malliklugit, nauk uvaptingnut taimak perkojaungilet.

25 Taimaitomik kattimavluta issumakattigēkpogut, angutingnik annerosukluta, tillivlugiglo illipsingnut, nægliktavut Barnabase Pauluselo illagællugik,

26 Angutik tapkoa innositik ivlerilaungilæk Nalegapta Jesusib Kristusib attinga pivlugo.

27 Taimāk Judaselo Silaselo tillivavut, tapkoa okautsinnuttauk tamattominga okalārpuk.

28 Annernerub ajunginerub uvagullo tamanna idluarigaptigo, assianik malligeksanik illipsingnut illijinata, makkoninga pijariakartunnik kissēnik,

29 Tunnergutinnik Gudeungitunnut, aungmiglo, ipimajomiglo ēsijuksaungilase, illokeudlaraselo; tamakkoninga pingikupse, idluartomik pivose. Innotsiarpagitse!

30 Tapkoa tillijaumagamik, Antiochiamut pivut, inngiartorsuillo kattitipeit, tunnitsivigilaitalo aglangnik tamakkoninga.

31 Tamakkoa attuaramikit, mannigortaunek kuviasutigilerpæt.

32 Judasiblo Silasiblo nellautaijõjuktak, kattangutigēt kaiblarpeit okautsimnut unnuktunnut, nekkoksitilaitalo.

33 Tagvanelo mullukaselaungmennik, okpertokattigēnut ullapirsaumut angergarkojaulerpuk Apostelinnut.

34 Silasible kuviasutigiva tagvanetsomavlune.

35 Paulusele Barnabasele Antiochiame pinniarpu, assingillo unnuktut illagællugit, ajochertuivut okālavlutiglo Nalekab okausinginnik.

36 Uvlulle illangit nāngmetta Pauluse Barnabasemut okarpok: Ailaungmiluk, kattangutivut tækkojartorlugit iglugaseksoarne illunaine, Nalekab okausinginnik okālavigilauktaptingne, kannok illingamangæta.

37 Barnabasele issumakarpok, illakumavlugo Johanese Markusemik attipsālik.

38 Paulusible idluariva, taimaitok illakumanago, tapkoninga kemmailauktok Pamfilame, ingergakattiginagiglo pinniarviksamut.

39 Angijomik akkerartortigēgamik, avipuk, Barnabasib Markuse aiparilerpa, umiaktorlutiglo Zypernmüt.

40 Paulusible Silas aiparællugo aularpu, Gudib saimarsautānut perkojauvlutik kattangutigēnut.

41 Ingergalerporle Syrialo Zilizialo apkotigællugik, okpertokattigēllo nekkoksitipeit.

KAPITEL XVI.

Paulusib pinniarninginnik, Lystrame, Asiame Bithiniamelo, Troadame, Filippimelo.

DERBENMUT Lystramullo pivok; ahaglo, tagvane illinniartokakalaukpok, Timotheusemik attelingmik, anānanga Judiōlaukpok, okpertorlo, atātangale Grichiōjok.

2 Kattangutigēt Lystramiut Ikoniamiullo tamna piloriktokotigivæt.

3 Tamna Paulusib aiparijomagamiuk, piva kippivlu-

golo, Judit tagvanetut pivlugit, illunatik kaujimangmetta atātanga Grichiōlaungmet.

4 Iglugaseksoatigut ingergagamik, Apostelillo angajokajello Jerusalemētut perkojanginnik tunnitsivigivlugit mallekoveit.

5 Tagva illagēktut okpernermut nekkoksititauvut, unuksivalliavlutiglo uvlut tamaita.

6 Frygialo nunalo Galatsialo apkotigigamikit, Annernermut ajunginermut innertitauvut okautsinnik okālakonnagit Asiame.

7 Mysiamulle pigamik, Bithyniakut ingergarasuarput; Annerneruble ama innerterpeit.

8 Mysiale sennerkogamitsuk, Troadamut attersārput.

9 Unnuamelo tamattomane tækkotitsumik sakkertokarpok Paulusemut; anguteolaukpok Macedoniamiok, tapsoma nangerdlune tuksiarvigiva, okarlunelo: Ikkā-laurit Macedoniamut, ikkajortigullo!

10 Tækkotitsumik tapsominga tækkungmet, Macedoniamut tagva erinesulerdluta ainasuarvogut, kollarnangimet, Nalekab taikunga kaikungmattigut, okautsinnik tusarnertunnik okālavigilugit.

11 Troadamit aularluta umiaktorvogut, Samotraziala torarlugo tikkipavut, uvlub aipanganelo Neapolinmut,

12 Tagvangello Filippenmut (pivogut). Iglugaseksuit tapkoa angnerpāngovut Macedoniame, (Romunnik innuggit). Uvagulle iglugaseksoarne tapkonane uvlut illanginnik pinniarvikarvogut.

13 Sabbate nelliutingmet iglugaseksuit sillatanut pivogut kongmut, tuksiarviovaktomut, ingilutalo, arnello tagvane kattimajut okālavigilerpavut.

14 Arnarlo Gudemik opigosuktok, attinga Lydia niuverte aupalluktennik (annoratsennik) Tyatiramiut iglugaseksoanginnit, pijok, naletsiarpok; tapsoma omætta Nalekab angmarpa, Paulusib okausingit kammagitsiarlugit.

15 Baptitauleramele iglomiokattingillo, tapsoma kaiblarpātigut, okarlunelo: Okperasugigupsinga Nalekamut, itteritse iglummut, tagvanētsainarluse, katsungaitomiglo itterkovātigut.

16 Tuksiarvingmulle aitilluta, arnab kivgab pärpätigut, annemelik pijomärtuksennik okartok, angajokanelo perkutinnik akluitipa, okarmet sivorngagut pijomärtunnik.

17 Pauluselo uvagullo tapsoma illunānut mallikpätigut, kaggudlarlune okarpok: Innuit ukkoa Gudib kot-singnerpangōjub kivgariveit, tapkoa okautivāse pilloringnerub apkutānik.

18 Taimailiorlaukpok tamna uvlunnik unnuktunnik. Paulusible tamanna kīksautigiva, keviardlunelo annernek okautiva: Jesusib Kristusib attingane annekovagit omanget. Tagvaīnarlo annivok.

19 Nalegangille tukkisileramik nerriungnitik akkiler-taunermik annigormet, Pauluselo Silaselo tiguvakit uniarlugiglo niuervingmut angajokamik sānginut,

20 Kaptainullo pitipakit, okarlutiglo: Innūk tapkoa Judiōjuk iglugaseksoarmiokattivut tammartipeit.

21 Ajochertuivuglo illusiksennik illellioreksaringitaptingnik, Romiogapta.

22 Innuillo illunatik pikablartitauvut pitjutigællugik; Kaptainillo annorajartaukovakit, issakajaukolāniglo.

23 Angijomiglo issakadlauramikik, parngnanērsimavingmut pitipakit, parngnanērsimaviublo angajokanganut udsertortautsiarkovakit.

24 Taimak perkojauge, tapsoma parngnanērsimavit kamanenerpāngænnut pitipakit, niungillo parngnanērsordlugit kejuksoarmut.

25 Unuarle ketteralermet Pauluselo Silaselo tuksiar-puk, Gudelo nakoridlarpæk. Parngnanersimvingmekat-tikitalo tussarpakit.

26 Tagvaīnarle nuna sajukpiludlarpok, parngnanērsimaviub tungavinga aulataudlarlune; tagvaīnarlo upkuangit illunaita upkuērtauvut, kellerutillo illunaita kellerudsarput.

27 Parngnanersimaviub angajokanga sinningminit tup-pakamele, parngnanērsimaviublo upkuangit upkuērsimajut tækkogamigit, saviksoane amuva, ingminiglo kappid-laromavlune, kelleksorsimajut kemmanasugigamigit.

28 Paulusele nipliadlalerpok okarlunelo: Illingnik pitlarniarnæk, illunata ovanegapta.

29 Nenneroamigle kaikojivok, ittersãrlunelo, sajulerdlunelo Paulusib Silasiblo ittiganginnut pamakpok.

30 Annitilugiglo okautivæk: Nalegãkka, sumik pinniartuksauvik pilloriktitaikovlunga?

31 Okarpuk: Nalekamut Jesuse Kristusemut okperit, tagva pilloriktitauniarpotit iglomiokattitillo.

32 Nalekablo okausinginnik okautivæk iglomiokattingillo illunaita.

33 Ingminullo pitipak, unnuab Stundingane tapso- mane, killingillo ubvarpeit; baptitaulilarmelo tagvañnak, illannelo illunaita.

34 Iglominullo ittertipak, nerritilugiglo, kuviasulerporlo iglomiokattinne illagivlugit, Gudemut okpilerame.

35 Kaulermello Kaptainit iglugaseksuit kivgangit tiliveit, okarlutiglo: Innük tapkoa aularlik.

36 Parnanërsimaviublo angajokanget okautsit makkoa okautigiveit Paulusemut: Kaptainit tilliklilaukput tamaunga, kellerudsãrtaukovlutik. Mana annileritik, ul- lapirsaumullo aularlutik.

37 Paulusible okautiveit: Issakadlalaupkãtiguk innuit tækkoæne, kiglissiniaranuglo, nauk Romiøjoguk, parngnanërsimavingmullo pitilunnuk, manalo sagvangitome aularkovãtiguk? Aukagle nangminek annititsartorlittiguk.

38 Okautsit makkoa iglugaseksuit kivgangita okautigiveit Kaptainut; tussaramiglo Romiøjungnik sivõralerput,

39 Kaivullo mannigõtomic okautivlugik, annitipakit, tuksialãniglo, iglugaseksoarnit aularkovlugik.

40 Tagva parngnanërsimavingmit annivuk, pullariartorlutiglo Lydiab iglunganut; kattangutigëllo tækko- lauramikit mannigorlaitalo, aularlaukuk.

KAPITEL XVII.

Paulusib okālaninganik TessalonicHEME.

AMPHIPOLIS apkotigigamiko Apolonialo, TessalonicHEMUT pivuk, tagvane Judit illinniarvekalaukput.

2 Paulusib ittervigiveit illutsimitut, okālavigivlugillo Sabbatinne pingasunne aglait attuarlugit;

3 Tukkekartipeillo tapkonunga unertuivlune, Kristusemik āniatitaujariakalauktomik tokkungajunnillo makijariakalame, Jesuselo tamna (okarpok) okautigijara Kristuseōngmet.

4 Illangillo tapkonanget okpilerput, Pauluselo Silaselo illagilerdlugik, Grichittauk Gudemik nalektut unnudlaukput, arnettau angajokaunerset ikkitolaungitut.

5 Judille okpingitut ningarosulerput, angutillo illangit illuluktorsuit kassētut ingmingnut kattitipeit, illeratsadlarkovlugit, pikablatilaitalo iglugaseksarmiut, Jasonib iglungit sillatānut pivut, pinasuarpullo tapkoa ātsomavlugit innuit akkorngænnut.

6 Nēninginamikigle, Jason okpertullo illangit aularupeit iglugaseksuit angajokanginnut, nipliadlarlutiglo: Innūk ipkoa sillaksub innunginnik tamainik asserrorterijuk, tamaungarivuk.

7 Tapkoa Jasonib ingminut ittertilaukpak; taipkoalo illunatik attanniviksub perkojangit mallingileit, okarlutik, taipsoma assiagōk attanniviōngmet, Jesusegōk.

8 Innuille uimajartidlarpeit, iglugaseksuillo angajokangit, tamattomīnga tussartut;

9 Jasoniblo illagijangitalo akkiorningit tussaramikit, aularkoveit.

10 Unnuamele Pauluse Silaselo erinesulerdlugik katangutigēt aulartipakit Beroeamut. Tagvunga pigamik, Judit illinniarvingænnut itterpuk.

11 Tapkoa ajunginerōjut TessalonicHEMIUNIT; tapkoa okautsit illelliorpeit kunnutuilutik, uvlullo tamaita aglait

attuarpeit kennerlutik taimaimangæta (Paulusib okausing-
ititut).

12 Tapkonanget unnuktut tagva okpilerput, ikki-
toungeituttak Grichit angajokaunersset angutillo ar-
nello.

13 Judile Tessalonicemiut tussaumaleramik, Gudib
okausingit Beroeametauk okālatigijaungmetta Pauluse-
mut, kaivut, tagvanēlotauk innuit pikablartilugit.

14 Kattangutigēlle tagva tuavidlutik Pauluse aular-
tipæt, immab kannitanganut aularkovlugo, Silasele Timo-
theuselo tagvanēlerpuk.

15 Paulusible kannilārtangita āpæt Athenemut. Okar-
kongmagillo Silasemut Timotheusemullo, tuavilutik tik-
kerkovlugik tapsomunga, uttilerivut.

16 Athenemele Paulusib uttakileramigik illungertud-
lalerpok annernermine, iglugaseksoarmiut tautukamigit
Gudeungitamik angijomik nalektut.

17 Illinniarvingmelo Judit, Gudemiglo nalektut okā-
lavigigalloarpeit, niuvervingmelo uvlut tamaita tagvunga
pijut.

18 Epikurerille illangit Stoikerillo Filosofit (sillaksub
pinginnik illissimajut) akkerartorpæt; illangillo okarput:
Kannekadlartok una kannok okausekarka? Illangille
(okarivut): Sorlo Gudinnik tækkorngartennik okālajo-
majok; okautsinnik tussarnertunnik Jesusemik makkijo-
karomārtomiglo okautilaungmagit.

19 Tiguvælo, kiglissiniarvingmullo āpæt, okarlutiglo:
Tukkisititaujungnaralloarpita ajochertūsemik nutāmik,
ajochertuserijarnik?

20 Siuptingnut tussarngartenik pigavit; tagva tus-
saromadlarpogut tamattominga kannok tukkekarmangæt.

21 Athenemiulle illunatik, tækkorngartettauk tag-
vanētut, nutānik kissēnik okausekaromavlutik, tussaro-
mavlutiglo pinasualaukput.

22 Paulusele kiglissiniarviub kerkane nængerpok okar-
lunelo: Illipse angutit Athenemiojose, tukkisilerpapse,
illunaine okpiluarapse Gudiungitomigle.

23 Tamāne arvertarāma, tuksiarvisse nautsertorlauk-
pakka, Altarelo naipipara, aglalik imāk: Gudemut nel-

lonartomut. Tuksiarvigijase tamna, nellojase okautigivara manna illipsingnut.

24 Gude sillaksoarmik pingortitsijok, pinginniglo tamainik, Nalegaugame killangmullo nunamullo, kittimaviksoarne aggangnut sennamajunne innekangilak ;

25 Innuitt agganginnuttauk kivgartortaujariakangilak, sumik ajorsartotut ; nangminek tamaita innōtimagit annernekalertilaitalo, piksanginniglo tamainik tunnitsivigingmagit ;

26 Innugaseksuillo kinguvāngukattigēt tamaita pingortilaukpeit aungmit attautsemit, nunaksoak illunāt innukalertilugo, sivorngagullo sivitunikserijangit issumasimatigiveit, kannorlo kaningitigijomut nunakariangit ;

27 Nalekamik kenneriakovlugit, missigilermangarmitsuk nachvarmangarmitsuglo ; nauk ungasingilātigut tamapta :

28 Tapsomane innōgapta aulavlutalo-īpogut ; taimaktauk okarivut Poetit illangit illipsinguētut : Tapsoma illagivātigut.

29 Tagva illakarapta Gudemik, issumajuksaungilagut Gudioniub adsigingmago innungoak Goldemik, Silberemiglonēt, ujarkamiglonēt, innub issumaminut sennajanga.

30 Nelliutune nellojotillugit Gudib kamagingitsertulaukpeit ; manale innuit illunaita nuualingne tamaine kakkialerkoveit.

31 Uvlormik taisimalaurame, taipsomane sillaksoarmiut erkartoromagamigit idluarnermut, angutemut attautsemut perkojimagame, illunaitalo okpertitsomavlugit, tokkungajunnit tuppaktinamiuk.

32 Tokkungajunnit makkinermik tussaramik, illangit mittautekarput, illangille okarput : Tamattominga ama tussaromavaptigit.

33 Paulusib tava kemmekpeit.

34 Angutille illangita najugārivæt, okpilerlutiglo ; taipkoa illanget Dionisius, kiglissiniarpaktut illanget, arnarlo attinga Damaris, assingitalo illagiveit.

KAPITEL XVIII.

Gallionemut Paulusib ātauninganik.

KINGORNGAGUT Pauluse Athenemit aularpok, Korintemullo pivlune.

2 Judelo tagvane naipipa, attinga Akvila, Pontuseme innulertok, Italiamit tikkekammertok, nulliane Priscilla aiparællugo, (attaniviksub Klaudiusib Judit illunaita aularkolaungmagit Romemit).

3 Tapkungnunga itterpok; adsigēngniglo sennagamik, najorpak sennavlunelo; itselliorteövulle.

4 Sabbatinelo tamaine illinniarvingme ajochertuivok, Judillo Grichillo kaiblarlugillo tukkisitipeit.

5 Silasele Timotheuselo Macedoniamit pingmennik, Pauluse Annernermut kajungersartauvok Judinnut Jesuse Kristuseōjomik kiglīgiudsikovlugo.

6 Akkerartormettale mittautekalarmiglo, annoranne aulatidlarlugit okautiveit: Ause niakopsingnut pile, uvanga passijeksaungilanga; manamit nellojunnut ai-niarpunga.

7 Tagvangello aularpok, angutemut Justemik attig-gub iglunganut itterlune, Gudemik opigosuktub, tapsoma iglunga illiniarviub tunganētok.

8 Krispusele, illiniarviub angajokanga iglomiokat-tingillo illunatik okperput Nalekamut; Korintemiullo unnuktut nalektut okpilerivut, baptitaulerlutiglo.

9 Nalekable Pauluse okautiva tækkotitsumut unnuame: Sivōranæk, okarille nippangernæglo;

10 Illagigapkit, innungmut attautsemüllonēt idluitul-liarvioniætsengilatit; iglugaseksoarne tamakkonane un-nuktunnik innukuttekārama.

11 Tagvanēlerporle Jahremik attautsemik takkin-giglo pingasojortunnik, ajochertorlugillo Gudib okau-singinnik.

12 Gallionle attanniongmet Achajame, Judit illagēk-lutik innungnādlalerput Paulusemik, aularupællø kiglissi-niarviub iksivautanget sānganut,

13 Okarlutiglo : Oma innuit kajungertipeit, Gudemik kивgartorkovlugit, perkojet nalengnagit.

14 Paulusele okaromalermet, Gallion okarpok Judinut : Judiōjose ! idluitomik pikpet ajortulliarnermiglonēt, tussarajarpapse namaktomik ;

15 Appersutiōng:nelle ajochertūsemik, atterniglonēt, perkojipsingniglonēt, issumapsingnik pinniaritse, taimaitomik erkartuijomanginama.

16 Aulartipeillo kiglissiniarviub iksivautanganit.

17 Tagva Grichit illunatik Sosthenes illinniarviub angajokanga, tiguvæt, annaudlarlālo kiglissiniarviub iksivautanget sāngane ; Gallioniblo kammagingileit.

18 Paulusele akkunit sulle tagvanēlaukpok ; kingorngagut kattangutigēt sorērutiksamik okautiveit, Syrienmulo umiaktoromavlune, Priscillalo Akvillalo illagællugik ; nutsenne (Paulusib) kipsarpeit Kenchreamē, okautsinne malliklugit taimak okarsimagame.

19 Efesusemulo pivok, tagvano kemmekpak ; nangminerle illinniarvingmut itterpok, Judillo okālavigiveit.

20 Innamatsuk najortaujomavlutik akkunērnersamik, kippilukporle,

21 Sorērutiksamigle okautiveit, okarlunelo : Anniviksiorvingme tikkiniartome Jerusalemējariakarpunga ; tikkitsomarivapse Gudib perkokpanga. Efesusemillo aularpok.

22 Zæsarienmulo pivlune, (Jerusalemulo) timuarpok, illagēktullo salutinamigit, Antiochiamut attersārpok ;

23 Tagvanēlaukārđlune uvlunnik kapsinik, aularpok, Galatsiab nunanga arvertarvigivlugo Frygialo kingorle-rēktidlugik, okpertullo illunaita nekkoksitipeit.

24 Judele Efesusemut tikkipok, attinga Apolos, Aleksandriame innulertok, angut okaloriktok, aglangniglo illissimatsiartok.

25 Tamna Nalekab ajochertutānik illanganik ajochertortaulaukpok, Annerneremulo illungertortomut okālavok, ajochertuiloriklune Nalegak okautigilugo, nauk Johannesib baptijutānik kissianik kaujimavlune.

26 Tamna sivōranane okālalerpok illinniarvingme. Akvillable Priscillablo tussaramiko, ingmingnut pitipæk ajochertorluarlugolo Gudib ajochertutānik.

27 Achajamulle aijomangmet, kattangutigēt aglaklutik, okpertut perkoveit, illelliorkovlugo; tagvungalo pigame, okpilertut, (Gudib) saimarsautānut angijomik ikkajorpeit.

28 Judit pitsartunermut okausikserotigamigit, illunatik tussātillugit aglangnik kaujitipeit, Jesuse Kristuseōjomik.

KAPITEL XIX.

Paulusib pinniarninginnik Efesuseme.

APOLOS Korintemētillugo, Paulusib nunet pōktunerset arvertarvigiveit, Efesusemullo pivlune, naipitsivorlo illinniartut illanginnik;

2 Tapkonunga okarpok: Okpilerapse, Annernek ajunginek pivissiuk? Tapkoa okautivæt: Tussalaungilagullonēt Annernerмик ajunginermik pittekmangmangæt.

3 Okautiveillo: Kannok tagva baptitauvise? okautivæt: Johannesib baptijutānut.

4 Paulusele okarpok: Johannes baptisilaukpok kakkialernerub baptijutānut, innuit okaudlugit, okperkovlugit kingorliksanganut, tagva Jesusemut, Kristuseōngmet.

5 Tamanna tussaramitsuk, baptitaulerput Nalekab Jesusib attinganut.

6 Paulusiblo pattingmagit aggangminut, Annernerub ajunginerub tikkivigiveit; okālalerpullo tækkorngartet okausinginnut, okālalilārmiglo pijomārtuksennik.

7 Angutillo tapkoa 12 ōlaukput.

8 Illinniarvingmulle itterpok, okālavlunelo sivōranane takkinnik pingasunnik, kajunger-arlugillo ajochertorpeit Gudib nalegavinganik.

9 Illangille mangaidlarmetta, okpingimettalo, ajochertusemiglo tamattominga okausiluklutik innugiartor-

soarnut, kemmekpeit, illinniartullo avitipeit tapkonanget, uvlullo tamaita okālavok angutib Tyranusemik attiggub illinniaringane.

10 Taimailiornermiglo pivok Jahringnik maggungnik, taimak Asiamētut illunatik, Nalekab Jesusib okausinginnik tussarmetta, Judillo Griciillo.

11 Gudelo tattamartullidlarpok mikkingitunnik Paulusib aggangittigut.

12 Taimak aglæt, kidsijarnermut allarutikset kakki-gutillo timinganut aktortitet kannimajunnut illingmagit, pijungnērpullo, annernerillo ajortut annivut tapkonanget.

13 Judille illangit arvertarajuktut angakut, (erksinatik) Nalekab Jesusib attinga tailugo annernialuktalingnut, okarlutiglo: Jesuse, Paulusib okautigijanga pivlugo, annekovapse.

14 Tapkoale 7 ōlaukput, Judiojub Scewab ajocher-tuinerōjub erningit, taimailiortut.

15 Annērnerle ajortok kiovok okarlunelo: Jesuse il-litarivara, Pauluselo nellunginivara; illipsele kinauvisse?

16 Innublo annernermik ajortomik illumiggub, op-padlarpeit sālagiculugillo, angijomik ochotilugit, taimak, annorijartaularmiglo killiadlaraularmiglo, kemmangmetta iglomit taipsomanget.

17 Tamanna tussaumajaulerpok illunainut Efesusemetunnut, Judinnullo Grichinnullo; illunatiglo erksinermik illumertitaulerput, Nalekablo Jesusib attinga angijomik nakorijaulerpok.

18 Okpilertuttauk unnuktut unipkariartorput, nang-minerminignik kigligiksarlutik pinniarnerilauktamingnik.

19 Unnuktulle angakolauktut aglakotitik tikkiupeit, egilugillo ikkomamut, innuit illunatik tækkoæne: ak-kingillo kittinamikit, nachvarput akkekariakalaungmetta 50,000 dinnik kēnaujennik.

20 Taimak angitigijomik Nalekab okausingit aglival-liafut sālakalilutiglo.

21 Tamanna namaksingmet, Pauluse annernermine issumasivok ingergajomavlune Macedoniakut Achajakul-lo, Jerusalemullo aijomavlune, okarporlo: Taikanelau-kārdlunga Rometauk tækkojariakarivara.

22 Macedoniamut tava ajochertuikatingne magguk Timotheuselo Erastuselo tillivak; nangminerle Asiame nokkarpok uvlunnik kapsinnik.

23 Taipsomanele perajaludlartokalerpok mikkingitomik ajochertüsek tamanna pitjutigællugo.

24 Attauserle Silberemik sennajok, attinga Demetriuse, Dianamut tuksiarvingoaliorpok Silberemik, sennakattinelo ikkingitunnik perkutsariksitudlarpeit.

25 Tapsoma, taipkoa assingillo taimaitomik sennajut kattorsorpeit, okarlunelo: Angutiõjose nellungilase, niorgotivut tamanna akluitigigaptigo.

26 Tækkovluselo tussarluselo Efesusemetuinangilak, Asiabile illunakasangane, Paulusib oma innuit unnuktut kajungersainerminut kattaktimagit, okarlunelo: Gudigungilegõk aggangnut sennammajut.

27 Niorgutivulle tamanna sorõrtuinarajangilak nachogijauvlune; Gudiojoksuble Dianab kattimaviksoanga piungitsugijaunajarivok, nalegauviksõningalotauk nungutaunajarivok, Asiamiut illunatik sillaksoarmiullo tuksiarvigijanget.

28 Tamanna tussaramitsuk, ningarosuvaksoadlalerput, nipliadlarlutik okarput: Efesusemiut Diananget angijoksovok!

29 Iglugaseksoarmiullo illunatik perajaludlalerput; tækkunärvingmullo aulajadlakattigëklutik tessigoarlugik Gajuselo Aristarchuselo Macedoniamiok, Paulusib ingergarkattik.

30 Paulusible innuit aivigijomangmagit, illinniartut innerterpæt.

31 Angajokajettauk illangita Asiame, Paulusib illænarijangita, tilliklerput tapsomunga innerterilãlo tækkunärvingmut aikonnago.

32 Nipliajoksuit illangit imāk, assingit imāk adsigëngitomik, illunamassiatik uimajadlarput, unnunersello nellovlutik suna pivlugo tagvunga kattorsormangarmik.

33 Innuillo illangita Aleksander tessigoarpæt, Judit ajektudlarmatsuk. Aleksanderible aggangminut nullurapeit, innuit sãnginne akkioromavlune.

34 Judiõjorle tukkisileramitsuk, attautsekut niplivak-

soadlarput illunatik Stundiŋnik maggungnik : Efesusemiut Diananget angijoksovok!

35 Angajokaksuble innuit nippangertinamigit, okarpok : Illipse angutit Efesusemiöjose! innuit nellieta tamanna kaujimangikauk? Efesusemiut iglugaseksoangita Gudiojoksoak Diana nälengmatsuk, killangmillo kattektub adsinga tagvanemet?

36 Tamanna akkerartaujungnangimet, nippangertuksaugalloarpose, uimajaraselo.

37 Innuit ukkoa tamaunga pitilaukpassé, kattimavingnit tiglingningitut, Gudipsingniglonēt mittautekangitut.

38 Demetriusele sennakatingillo okausiksakarunik, kina pivlugolonēt, kiglissiniarviksakarmet, erkartuijokalmelo, passitiksamingnik ; okarlit ingmingnut.

39 Assianigle apperkuttekarupse, kattimatillugit kiglissiniartunnut okautigissiuk.

40 Nangiarutigigaptigo, okautaujariak perajaludlarnermik uvlome pijomik, sumik patsitiksakarata perajaludlaurapta. Taimaglo okarērame, aularkoveit kattimajut.

KAPITEL XX.

Paulusib pinniarninginnik Macedoniamē Asiamelo.

PERAJALUDLARUNGNERMETTA, Paulusib illinniartut kaikolerpeit, sorērutiksamik okautivlugit, tagvangelo aularpok, Macedoniamut aijomavlune.

2 Nunello taipkoa arvertarvigigamigit kaiblarkalauramigillo okautsinnut unnuktunnut, Grichit nunangænnut pivok, tagvanēlerdlunelo takkinnik pingasunnik.

3 Judille unangmingmatsuk Syriamut umiaktoromage, issumaksarsiorkārdlune kajusilerpok utterniarnerminik Macedoniakut.

4 Asia tikkilugole, illaulaukput tapsomunga, Sopater Beroemit ; Tessalonicemille Aristarchuse Sekunduselo ; Gajuselo Derbenmit Timotheuselo ; Tichikusele Trofimuselo Asiamit.

5 Tāpkoa sivorlerivavut, uttakkivlutalo Troadame.

6 Uvagulle umiaktorpogut Filippenmit kakkojet sēr-nakangitut uvlungita kingorngænne, uvlullo tellimangænne tikkipavut Troadame, tagvanelo pinniarpogut uvlunnik 7 nik.

7 Wochible uvlungita sivorlerpängænne illinniartut kattimalermetta kakkōjak avgorlugo, Paulusib okālavigiveit, aggagotsomagame; sorērane okālavok unnuab ket-terarninga tikkidlugo.

8 Iglullo kollerpängænne nennergoakalaukpok unnuk-tunnik, kattimavigilauktangænne.

9 Innuosuktorlo, attinga Eutichuse, igalatsab sāngane iksivajok, akpaivlune sinnilertok, Pauluse akkunit okā-latillugo, sinningnermut ochogame, ijukarpok iglut kol-lerēngita pingajuanit, tokkungavulunelo kiviktauvok.

10 Paulusele attersārpok, kollāngerlugolo, erkilālo okarlune: Uimajarase; tarninga illuanēmet.

11 Ama majorarlune kakkojak avgorpa, nerrilarmelo, okālavigiveillo ama akkunit uvlub kaulerninga tikkilugo. Taimaikārdlune aularpok.

12 Innuosuktorlo omardlune kaipæt, mikkijoungito-miglo mannigotaulerdlutik.

13 Uvagulle umiaksoakut sivorliovogut Assusemut aularluta, tagvanget Pauluse ikkimakattikumavlugo; taimak perkojilaungmet, nunakut pissugomagame nang-minek.

14 Assuseme tikkinamittigut ikkivigivātigut, Mity-lenemullo pivogut.

15 Tagvangello umiaktorpogut, kaungmello Chiosib akianut pivogut; kaungmingmello Samosemut tikkipogut, Trogilliumelo nokarpogut, uvlublo aipangane Miletuse-mut pivogut.

16 Pauluse issumasimagame Efesuse kangeromavlugo, Asiame akkunit-ītsomanane; tuavimut Pentekostib uvlungit nelliutikpetta Jerusalemētsomagame, ajornang-ipet.

17 Miletusemit tilliklerpok Efesusemut, kaikovlugit illagēktut angajokangit.

18 Tikkinamitsugle okautiveit: Kaujimavapsinga, kannok illiortunga nelliutome illunane najulaurapse, uvlormit taimanget Asiamut tikkitainarama;

19 Nalegak kivgartorlauktara angijomik nellokotijunga, kugviolarmalo unnuktunnik, kappiasuktitaularmalo Judinnut, unangmiklertunnut uvamnik;

20 Sorlo angīgutilaunginapse idluartomik sumiglonēt okālatigijeksamnik ajochertutigijeksamniglo illipsingnut kattimatilluse, iglupsingnelo.

21 Judillo, Grichillo okautilaukupakka, sagiarkovlugit Gudemut, okperkovlugillo Nalegappingnut Jesuse Kristusemut.

22 Manalo ahak, uvanga kelleksorsimmajunga annernerme Jerusalemūt aijunga, nellolarmalo, sumut taikane tikkitaularmangarma;

23 Tamanna kissiet Annernek ajunginek iglugaseksoarne tamaine kiglgiudsingmet okarlune: Kelleruttilo kappianarnerillo uttakkivānga taikane.

24 Tamakkoale tamaita sivōragingilakka, innōseralo nangminek ivleringilara, kувiasuklunga nunamenera nāniaromavlugo, kivgartorneralo Nalekamut Jesusemut perkojaumanera, okautigivlugo Gudib saimarsautā okautsinnut tussarnertunnut.

25 Mannalo ahak, nellungilanga kēnara tækkoniarungnērapsiuk, illunase, arvertarvigilauktakka, okālavigijakalo Gudib nalegauvinganik.

26 Tamanna pivlugo uvlome kigligiksarvigivapse, passitiksakanginama illunapse ause pitjutigællugo.

27 Angigutilaunginapse, okālavlungale Gudib perkojanginnik tamainik.

28 Tagva mana udsertoritse illipsingnik, illagēktunniglo illunainik, Annernerub ajunginerub ajochertuijungortilaungmasse tapkoninga, Gudib illagēktitangit pairilugit aungminut pissiarlauktangit.

29 Tamanna nellunginapko amarkut kēsuktoksuit kingunamne akkonapsingnut pijomārmetta, illagēt kēnginiængileit.

30 Illipsingnittauk angutit sakkeromārput, ajocher-

tūsiälungnik okartut, illinniartut kajumiksarniardlugit ingmingnut.

31 Tamanna pivlugo pigāritse, erkailuselo, sorērnanga illunase kaibladlaurapse, Jahrinne pingasunne uvlotil-lugolo unuamelo kugviordlunga.

32 Manalo kattangutiārsukka, Gudemut sapputijaukovapse, saimarsautingello okausinganut, pitsartunekartub aglisiktitsungnarluse, tunnitsivigivluselo kingormguttijeksapsingnik, ivsornaititaujomārtut illagilugit.

33 Silbermik Goldemiglonēt pijapsingnik, annorapsingniglonēt kennulaungilanga.

34 Kaujimavapsingale, aggamnut tapkonunga pin-nialaurama attoriakalauktamnik, illamalo piksanginnik.

35 Nangminek kaujitalaukpapse tamainik, taimak sennajuksaugapta, sangētut ikkajorlugit, Nalekablo Jesusib okausingit erkarlugit, okangmet: Tunnijinek piloringnarnersauvok pilitaunermut.

36 Taimaglo ōkarērame, serkortolerpok, tuksiarkattigællugillo tamaita.

37 Illunatik tava keavaksoadlalerput, Pauluselo kongē-singagut erkilerpæt kunnilālo.

38 Tamanna okausek kiksautigiluarpæt, kēname tæk-kojaujungnērninganik okangmet; umiaksoarmullo kan-nilārpæt.

KAPITEL XXI.

Paulusib ingergarninganik Miletusemit Jerusalem, pititau-ninganiglo parngnanērsimavingmut.

TAIPKOA kemmaklugit umiaktorapta, okomikpogut Kous tikkilugo, uvlub aipanganelo Rodusemut pivogut, tagvangelo Pataramut.

2 Tagvanelo umiaksoarmik naipitsigapta Foeniziamut ikāromajomik, tagvunga ikkivogut, aularlutalo.

3 Zypern allakaraptigo, saumikliutivlugo, Syrienmut umiaktorpogut Tyrusemullo pivluta; umiaksoak tagvane ussingiartuksaungmet.

4 Tagvanelo illinniartut naipinaptigik, uvlilaukpogut

tagvane uvlunnik 7 nik; tapkoa Pauluse okautivæt, An nernerub ajunginerub kaujilaungmagit, Jerusalemu majorarkonnago.

5 Uvlullo tapkoa nāngmetta, aularpogut, ingergavluta, illunatiglo kannilarpātigut, nulliatiglo kittorngatiglo illagællugit, iglugaseksuit avatānut; serkortorogullo imab kiglingane tuksiarlutalo.

6 Sorērutiksamiglo okarērapta, umiaksoarmut ikkivogut; tapkoale angergarivut iglomingnut.

7 Uvagulle umiaktorērapta Tyrusemit, Ptolomaisemut pivogut, kattangutigēllo salutipavut, uvlormiglo attautsemik uvlivogut tapkonane.

8 Uvlub aipangane aularpogut, Paulusemētogut, Zæsareamullo pivogut, Filippusiblo, okautsinik tussarner-tunnik okālavaktut 7 it illangeta iglunganut itterpogut, tapsomanelerdlutalo.

9 Tamna pannekarpok sittamanik, uigasungnik, nel-lautsitiksennik okartut.

10 Tagvanelo uvlilaurapta unnuktunnik, nellautaijok attersārpok Judæamit, attinga Agabus.

11 Tikkinamittigullo, Paulusib tapserutā tiguva, kel-leksorlugillo aggannelo ittiggannelo, okarlunelo: Tamat-tominga Annernek ajunginek okarpok: Mattoma tapse-rutib innua, Judit taimak kelleksoromārpæt Jerusaleme, pitiniarlugolo nellojut agganginnut.

12 Tamannale tussaraptigo, innertilerpavut, tagvane-tullo, Jerusalemut majorarkonnago.

13 Paulusele kiovok: Kannok illiorkisse, kugviudla-rapse, omættiga sēklugo? Pijarērsimagama kelleksortau-niarlunga kissianeungitok, tokkotaulungale Jerusaleme, Nalekab Jesusib attinga pivlugo.

14 Innertertaujomangimelle sorērpogut, okarlutalo: Nalekab pijomajanga pile.

15 Uvlut tapkoa kingorngatigut oppalungaijarērapta, Jerusalemut majorarpogut.

16 Illinniartuttauk illangita illagivātigut Zæsareamit, āpātigullo Mnasonemik attelingmut, Zypernmiojomut, illinniartok tamna itolaukpok, sinniktarkojauvogullo tap-somane.

17 Jerusalemut pigapta, kattangutigēt illelliorpätigut kuviasuklutik.

18 Uvlub aipanganele Jakobusemut pullariartorpogut Pauluse illagællugo; angajokajello illunatik tagvunga pigivut.

19 Salutijarērlauramigillo unipkautigilerpeit mallik-tigēktidlugit, kannok Gude pinniarlaungmet nellojunne, tapsoma kivgartorninganut.

20 Tamattominga tussaramik, Nalegak nakorivæt, okautivællø: Kattangūt, tautukpotit Judinnik tausendio-kattartunnik okpilotunnik, illunatiglo illungertorlutik perkojet malliktaukoveit.

21 Tussaumavātille, Judit illunaita, nellojut akkorng-ænnētut ajochertorangne, Mosesib perkojangit nalekon-nagit, okalauravillo kittorngangit kippijaukonnagit, il-lutsillo taipkoa attornagit.

22 Kannok tagva mana illingajariakarka? kattimaja-riakarpūt illa ipkoa unugiartorsuit; tikkisimanernik tus-sarniaramik.

23 Tamanna pivlugo okautsivut illingnut, mallilaukit.

24 Angutekarpok sittamænnik ovane, tapkoa malligek-sakarpūt angernerilauktamingnik; tapkoa illingnut pikit, illagilugillo sujungaititaulerit, akkilerlutillo niakongita nujangit sallijaukovlugit, illunatiglo tukkisilerkovlugit sæglotaunernik, igvilletauk nangminek perkojet malli-kangne.

25 Okpertut nellojunnit pijut aglagvigilauraptigik, kajusimavogullo attoriakangininginnik tamakkoniga, tunnergutille Gudiungitunnut kissēta pekonnagit, aung-miglo, ippimmajomiglo, illokeudlarkonnagillo.

26 Tagva Paulusib angutit tapkoa ingminut piveit, kaungmello sujungailijaukattigivlugit, kattimaviksoarmul-lo itterpok, uvlut sungaivīt nāniarlugit tækkojaujomavlune imailioriakangmet, tunnergutiksettik ingmigolitulugit tunnijaulerkärtinnagit.

27 Uvlulle 7 it nākasalermetta, Judit Asiamit pijut tækkoæt kattimaviksoarme, innuillo illunatik peraja-luktidlalerpeit (Pauluse) tiguvlugo, nipliadlarlutiglo:

28 Illipse angutit Israelittiōjose ikkajortigut! tagva innuk illunane ajochertuijok kigiluktomik innukattiptingnik perkojenniglo kattimaviksoarmiglo ominga; Grichitauk aglæt ittertineveit kattimaviksoarmut, iglorlo tamna ivsornaitok ivsornartilaukpa.

29 Trofimus, Efesusemiok sivornagut tækkolauramitsuk illagijanga iglugaseksoarne; tamna Paulusemut aipaunasugivæt kattimaviksoarmut.

30 Iglugaseksoarmiullo illunatik aulajadlaraulerput, innuillo tagvunga akpangerlutik kattilerput; Paulusele tiguvæt tessigoarlálo kattimaviksoarmut; tagvaīnarlo upkoangit pallangertaulerput.

31 Tokkoniromangmatsugle, sorsuktukset angajokaviksoangeta tussaumalerpeit, Jerusalemiut illunatik pikablalermetta.

32 Tagvaīnak sorsuktukset illagællugit, Kaptainillo hundertinnut, illagællugit sorsugiartulerpeit. Angajokaviksoarmigle sorsuktuksenniglo tækkogamik, Pauluse annaulidlarungnērpæt.

33 Angajokaviksub tikkinamiuk tiguva, kellaumgujennullo maggoīnut kelleksortaukolerpa, appersorlaitalo kinaumangæt, sumiglo pilaungmangæt?

34 Innuille akkorngænne nipliadlalerput, illangit imāk, assingit imāk; namaktomigle tukkisijungnanginamigit nippersoarnut, sorsuktukset iglokarvingænut ātaukova.

35 Majorarvingmullo pingmet, sorsuktukset akkigariakalerpæt, innuit sorsugomangmatsuk.

36 Innugaseksuit mallikamitsuk, nipliadlarpullo: Per-taule!

37 Pauluse sorsuktukset iglokarvingænnut ātaugame, angajokaviksoarmut okarpok: Okarkojomangilarma illingnut? Tapsomale okautiva: Grichit okausingit attorungnarpigit?

38 Egiptenmiungilatit, uvlut tamakkoa sivorngattigut illeratsartitsilaungilatit innuartunnik 4000 dinnik innukajuitomut aularititsivlutit?

39 Paulusele okarpok: Judiōvunga Tarsenmit, Zili-

ziame iglugaseksuit kaujijaumariktut innukattigivãnga ; kennuvigivagit okarlanga innungnut.

40 Perkungmago, Pauluse nængerlerlune majorarvingme, innuit aggangminut nullorarpeit. Nippangermettalo, okautiveit Ebræerit okausinginnut, okarlunelo :

KAPITEL XXII.

Paulusib akkiorninganik.

ILLIPSE angutit kattangutigēt, angajokajello, akkiornikka illipsingnut tussāsīgik.

2 Ebræerit okausinginnut okarvingingmagit tussaramitsuk, nippangiluarput. Okarporlo :

3 Judiövunga, Tarsenme innulertunga Ziliziamē, tamānelo iglugaseksoarne innugojjaulaupunga Gamalielib ittiggangita sānginne, ajochertortautsiarpunga sivorlipta perkojanginnik, Gudemiglo kivgartorasugællunga, sorlo illipse illunase uvlome ;

4 Okpertullo taimak unangmilaukpakka tokkomut aglæt. Kelleksorlaukpakka, pitilaitalo parngnanēsimavingmut, angutillo arnello.

5 Sorlotauk ajochertuinerorjub angajokajello illunatik kiglīgiutigingmanga ; tapkonanget aglangnik pilaupunga, Damaskusemullo aivlunga, taikanētut kelleksorkårdlugit ätsomagapkit Jerusalemut pitlartaukovlugit.

6 Ingergartillungale, Damaskuse kaglilerlugo, uvlub ketterarningane, kaumajoksub killangmit tagvañnak kaumaksärpānga.

7 Nunamullo ochovunga, nippelo tussarpara, okartok uvannut : Saul, Saul, sog unangmivinga ?

8 Kiovarale : Nalegak kinauvit ? Okautivāngalo : Jesuseövunga Nazaremiok, unangmijet.

9 Ingergakattimale kaumajok tækkogalloarpæt, erk-sivlutiglo ; uvannulle okartub okausingit tussangileit.

10 Okarpungale : Nalegak, sumik pinniartuksauvik ? Nalekable okautivānga : Makkilerit, ainiarlutillo Damas-

kusemut; tagvane okautsaulärpotit tamainik pinniarek-sarnik.

11 Kaumajuble tapsoma kaumajoksöninganut tautungnanginama, ingergarkattima agganginnut tessior-taulerpunga, Damaskusemullo pivlunga.

12 Tagvanele angutekalaukpok Gudemik opigosuk-tomik perkojenniglo (naletsjarlune), attinga Ananiase, Judit illumatik tagvanētut pilloriktokotigijanget.

13 Tapsoma pullarpānga, nængerlunelo sennimne, okautilungalo: Saul, kattangutiga, tautulerit. Tagvaī-narło tækkovara.

14 Okarporle: Angajokapta Gudingeta annerivātīt, pijomajanganik kaujिताukovlutit, idluartotuamiglo tækkovlutit, nippemiglo tussarkovlutit kanninganit.

15 Kigligiudsijokotiginiarmattit innungnut illunainut, tækkojarniglo tussartarniglo.

16 Manalo sōg tuavingikīt? Nikovilerit baptitauler-lutillo, ajornernillo ubvartaulerit, Nalekablo attinga tuk-siarvigileruk.

17 Jerusalemulle utterama, tuksiar tillungalo kattima-viksoarme, uvannik ikpigijungnērlaukpunga, (Jesuselo) tækkolaukpara.

18 Tagva okautivānga: Tuavitit, aularsārlutillo Je-rusalemit, kigligiudsinitit uvannik okperiniængimagit.

19 Okarpungalo: Nalegak, nangminek kaujimavānga, parngnanērsimavingmut pitilaurapkit, unatadlarlailalo, okpertut illingnut, illinniarvingne tamaine;

20 Kigligiudsikotivillo Stefanusib aunga kovijaulaung-met, nængerlaukpungatauk senniane, tokkotauningalo idluarigivlugo, tokkotsijullo annorangit udsertorlauk-pakka.

21 Okautivāngalo: Ailerit, tillijomagapkit ungasik-tomot nellojunnut.

22 Okauerle tamanna tikkidlugo nalelaukpæt, nipladlalerput okarlutiglo: Innuk imaitok pērtale nuna-mit; idlualungimet innoninga oma.

23 Niplialermettale annoratiglo pēdlarlugit, sangillo kongmut egimagit,

24 Angajokaviksub ātaukolerpa sorsuktukset iglokar-

vingænnut, okarlunelo, issakajaukolugolo kiglissiniartaukova, tukkisijomagame, suna pivlugo taimak nipliutsormangmatsuk.

25 Kelleksormatsugle aklunatsennut, centurios seniminētok Paulusib okautiva : Illipsingne idluaralloarka, innuk Romiok kiglissiniartaukärtinnago issakadlarlugo?

26 Tamanna centuriosib tussaramiuk, angajokaviksoarmut okariartorpok, okarlunelo : Udsertolerit pinniartarnik, innuk una Romiongmet.

27 Tagva angajokaviksub tikkipa, okautivlugolo : Okautinga, Romiovit? Okarporle : Ahaila.

28 Angajokaviksublo kiovok : Kēnauvaksoarnik akkilerlunga illagilerpānga (Romiut). Paulusele okarpok : Uvngale innulernimnit Romiovunga.

29 Tuavilutik tava kiglissiniartuksangita allarlugo kemmekpæt. Angajokaviksoarlo tussarame Romiongmet, sivōralerpok, kelleksortaukolauramiuk.

30 Uvlub aipangane tussaromamarilerame, sōg passijaumangæt Judinnut, kellerōdsārtaukova, ajochertuinerōjullo kiglissiniartuksello illunaita kaikolerpeit, Pauluselo sakkertipa, pitilugolo tapkoa akkorngænnut.

KAPITEL XXIII.

Paulusib perajaludlartauninganik.

PAULUSIBLE kiglissiniartut tækkonārpeit, okarlunelo : Illipse angutit kattangutigēt, idluartomik issumakarlunga Gudib sāngane arvertarlaufpunga, uvlok tamanna tikkilugo.

2 Ajochertuinerōjuble, Ananiasib, kanneroktaukovā sennianētunnut.

3 Tagva Paulusib okautiva : Gudib anaulidlaromārpātit karmaujotit mingoarsimajok ; perkojet malliklugit iksivavlutit erkartorpinga, perkojello nalengnagit kanneroktaukovinga?

4 Nængertulle senniane okarput : Gudib ajochertuinerōjunga suadlarpiuk?

5 Pauluselo okarpok : Nægliktakka kattangutigēt, kaujimalaungilara ajochertuinerōmangæt. Aglaksimangmet : Innukotivit angajokaunerōninginnut okauserluktuksaungilatit.

6 Paulusible kaujimagamigit, illangit Sadduzæeriōngmetta, illangillo Farisæeriōngmetta, niplialerpok kiglis-siniartut akkorngæne : Illipse angutit kattangutigēt, Farisæeriovunga, Farisæeriblo ernerivānga ; erkartortauvunga nerriukama tokkungajut makkitsomārninginnik.

7 Taimagle okangmet, Farisæerillo, Sadduzæerillo akkerartolerput, innugiartoksuillo maggoilivut.

8 Sadduzæerit makkiviksakangitomik, Engelekgangitomiglo, Annernekangitomiglo okangmetta ; Farisæerille tamainik nellunaijaivut.

9 Nipliajoksolerput tagva ; aglangniglo illissimajut Farisæerikunnit nikovidlutik akkerartolerpeit, okarlutiglo : Innungme tapsomane idluitomik nachvangilagut, Annerneruble Engeliblonēt okarviginerpago akkerartorungnangilagut Gudemut.

10 Angijomik pikablalalermetta, angajokaviksoak sivōralerpok, Pauluse alliktortauniarasugællugo tapkonunga, sorsuktuksello attersārkoveit, aksarnigaukolālo tapkonanget, pitilugolo sorsuktukset iglokarvingænnut.

11 Uvluble aipangane unuame Nalegak (Paulusib) senniane nængerpok, okarlunelo : Pauluse mannigorit ; sorlo Jerusaleme kigligiudsilauravit uvamnik, taimaktauk kigligiudsijariakarivotit Romeme.

12 Kaulermelle Judit illangit kattilerput, angerkattigēlerlutiglo nerrijomanginermik immeromanginermiglo Paulusemik tokkotsilaukāratic.

13 Taipkoale taimaitomik angerkattigēlauptut unnurnersaulaupt 40 ginnit.

14 Tapkoa ajochertuinerōjunnut angajokajennullo okariartorput : Sokkoserungnangitomik angerkattigēlauptogut, ēsijomanata sumiglonēt Paulusemik tokkotsikārinnata.

15 Mana tagga kiglis-siniartut illagællugit angajokaviksoarmut okaritse, kaupet taimna ātautitsikovlugo (Paulusemik) illipsingnut, sorlo piluartertomik kiglis-siniaro-

mavlugo, uvagulle opalungērsimavogut tokkotsomavlugo tikkerkārtinago illipsingnut.

16 Paulusible ujeroet kajusimanek tamanna tussaramiuk, parngnailerpok, ailunelo sorsuktukset iglokarvingænut, okautigivalo Paulusemut.

17 Paulusible centuriosit illanget kaikova, okautilālo : Innuosuktok una pititsuk angajokaviksoarmut, okausiksakangmet tapsomunga.

18 Tapsoma tagva neksarpa pitilālo angajokaviksoarmut, okarlunelo : Paulusib kelleksorsimajok kaikovānga, kennuarivlungalo, innuosuktok una illingnut pitilugo, okausiksakangmet illingnut.

19 Angajokaviksub tagva aggangittigut tiguva, iglerterupalo, apperivalo : Sumik okautsomavinga ?

20 Okarporle : Judit kajusimavut, tuksiarvigijomavlutit, kaupet Paulusemik ātaukojikovlutit kiglissiniartut sānginnut, sorlo piluatomik kiglissiniaromavlugo.

21 Igville nalengniarnagit, taipkoa akkorngæne angutekarmet unurnersennik 40 ginnit, tapsominga pinasuartunnik, taipkoa angerkattigēlaukput nerrijomanginermik immeromanginermiglo, Paulusemik tokkotsilaukāratik, manalo opalungērsimavut, uttakkivlutiglo angerniarnernik.

22 Tagva angajokaviksub innuosuktok aularkolerpa, perkolālo, innungmut attautsemullonēt okarkonnago, tamattominga nellojungnērtimago.

23 Centuriosingniglo maggungnik kaikojivok, okautivlugiglo : Sorsuktuksennik 200 dinnik opalungajaititik, Stunde 3 me unuame, Zæsareamut aijuksennik, nergjutsoartalingniglo 70 ginnik, pittiksilingniglo 200 dinnik ;

24 Nergjutsoarmiktauk Paulusib attoreksanganik, ātlugolo sapputijaulerlune Feliksemut, nunab attanninganut.

25 Aglakivok taipsomunga, imāk :

26 Klaudiusib Lisiasib kuviasukova nunab attanninga nakornerpāngojok Felikse,

27 Angut una Judit tigulaukpæt, taipkonungalo tokkotaukasalauktok, uvangale sorsuktukset illagivlugit aksāriartorpakka tapsomunga, Romiok tukkisilerapko.

28 Patsitiksanginnik tussaromagama kiglissiniarving-ænut ālaukpara.

29 Sunaubva tukkisivunga, perkojanginnik appersutit pivlugit passijaungmet; passitiksakangilarle omunga tokkotsitiksangõernmik kelleksortautiksamiglonēt.

30 Tussaumaleramalo Judit illangita angigutsivlutik pinasuarmatsuk tokkotsomavlugo, katsungailunga illingnut tillikliutivara, passiklertuttauk okarkolaukpakka sāngne, sumik patsitekarmangæta tapsomunga. Innutsiarpagit!

31 Sorsuktukset tagva, sorlo perkojaugamik, Pauluse tiguvæt, aularutivællø Antipatrismut unnuame.

32 Kaungmelle nergjutiggitt sorsuktukset aikolerpeit (Pauluse) illagællugo, (taipkoale) utterput sorsuktukset iglokarvingænnut.

33 Tapkoa Zæsareamut pigamik, aglait tamakkoa tunniveit nunab attanninganut, Pauluselotauk sakkertipæt tapsomunga.

34 Nunab attanninget aglait attuaramigit, appersorpok, nunamit nelliennit pingmangæt? Tussaramelo Ziliziamit pingmet, okarpok:

35 Kiglissiniaromavagit, passiklertut illingnik tamaunga pingmikpetta. Ittertitaukovalø Herodesib kiglissiniarvinget iglunganut.

KAPITEL XXIV.

Paulusib passijauninganik Tertullusemut.

UVLUT tellimæt kingorngæenne ajochertuinerōjok Ananiase angajokajet illagivlugit, okaloriktorlo, attinga Tertullus attersārput; tapkoa nunab attinganut sakkijalerput, Pauluse pivlugo.

2 Kaikojaungmelle, Tertullus passiklilerpok, okarlunelø:

3 Attannek nakornerpångōjotit Felikse! ullapirsautekarapta innutsiaraptalø attannionerne, idluartuinarnik innuit ukkoa pitsiarangne, sillatojoksōgavit, tamakko-ninga tamainik kujagitsainarpaptigit.

4 Akkunērtinægle, kennuvigivagit, saimajōksogavit annikitoārsungmik okausiptingnik naleksālaurit.

5 Angut unna tukkisilaukpavut uivētokoak, sillaksoarme illunane Judit tamaita pikablartilaukpeit, Nazaræerit ajochertusekullunginnik ajochertuinerset illanget.

6 Kattimaviksoarmiktauk ivsornartitsinasuarlauktok; tamna tigulaukpavut, erkartortaukojomavlugolo perkojiptingnut.

7 Angajokaviksuble Lisiasib pitsartudlartomut aksariartorpätigut tapsominga.

8 Passijingillo illingnut aikoveit; tapkonanget nangminek kiglissiniarungnarpotit pijomaguvit, tukkisileravit tamainik suna pivlugo passidlarangaptigo.

9 Judilletauk okausekarivut, okarlutiglo taimak illingangmet.

10 Paulusele, nunab attanninget ijingmingmago okarkovlugo, kiolerpok: Kaujimagapkit, Jahrennik unnuktunnik erkartuijogavit, innungnut ukkonunga, sivōrananga akkiorvigijomavakka.

11 Nellojungnērungnaravit, uvlut unnurnersaungimetta 12 innit, takpaunga Jerusalemut tikkisimagama, tuksiariartorlunga.

12 Katimaviksoarmēlonēt naipilaungilānga okartillunga innungmut attautsemullonēt, innungniglonēt pikablartitsivlunga, illinniarvingne iglugaseksoarnēlonēt.

13 Kigliudsijungnangilettauk sāmne, mana passikliutimingnik uvamnik.

14 Angigutijomangilagille, ajochertūsek imna, ajochertusekullungmik taijanget, tamna taimak attorlugo, angajokama Gudinget nalekapko, tamaita perkojenne nellautaijunnelo aglaksimajut okperigapkit.

15 Gudelo okperivara, tapkoalo nangminek nerriugijanget, tamædsale pijomārtome tokkungajut makkiviksakaromārmetta, ajungitullijullo ajortullijullo.

16 Tamattomanele idluartomik issumakarasuarpunga illunane Gudemullo innungnullo.

17 Jahrille unnuktut nāngmetta, innukattima tuju-sianginnik tunnergutinniglo (Gudemut) tikkidlunga ātsigama ;

18 Tagva taipkoa naipipānga sujungailijautillunga katimaviksoarme, perajaluktokaranelo pikablajokaranelo.

19 Taipkoale Judiōjut illangit Asiamit pijut, manetuksaugalloarivut sāngne, kigligiudsilutik, passitiksakarunik uvamnut.

20 Ukkoalonēt nangminek okarlit, sumik idluangitotimik mallugimangarma, kiglissiniartut sānginne nængertillunga.

21 Okausek una kissiane pigunitsuk, okalaurama akkorngænne nængerdlunga: Tokkungajut makkitsomārningit pivlugit, erkartortauvunga illipsingnut uvlome.

22 Feliksib tamanna tussaramiuk, taimaituinarkova mana, ajochertūsek kaujimatsiaramiuk, okarporlo: Angajokaviksoak Lisias tamaungarpet, passiklernise apperkutigijomavara.

23 Centuriosele okautiva, Pauluse ingminut pitikovlugo, kelleksornagolo, illangitalo nelliellonēt innerternagit pullaromakpatsuk, kivgartoromalugolonēt.

24 Uvlulle illangit nāngmetta Felikse tikkilerpok nulliane Drusilla, Judiojok illagællugo, Pauluselo kaidkolerpa, tussarlālo, okālatillugo okpernermik Kristusemut.

25 Paulusele okālangmet idluarnermiglo, illokeujungnērnermiglo, erkartuijokaromārtomiglo, Felikse koaksarpok, okarlunelo: Mana aularit ; ullapingikuma kaikojomagivagit.

26 Nerriuporletauk Paulusemut kēnaujennik tunnit-sivioniarasugællune, aularkoguniuk ; tamanna pivlugo kaikokattarlaukpa, okausekarvigællugo.

27 Jahrigle magguk nāngmennik, Portiusib Festusib Felikse simmerpa ; Feliksible nertortaujomagame Judinut, Pauluse kelleksorsimatillugo kemmekpa.

KAPITEL XXV.

Attannivingmut Pauluse pititaujomagame okarninganik.

FESTUSELE nunamut tamattomunga (Judæamut) tikkisimagame uvlut pingasut kingorngane Zæsareamit majorarpok Jerusalemut.

2 Tagva ajochertuinerōjut, Judillo angajokangita tikkipæt, Pauluselo pivlugo tuksiarvigivæt.

3 Kennuvigivlugolo tussartaujomavlutik taimna pivlugo, kaikojikovlugo tapsominga Jerusalemut, pinasuarpælo apkome ingergartillugo tokkotsomavlugo.

4 Tagva Festuse kiovok, Pauluse udsertortauniarmet Zæsareame, nangminerlo killamik taunungarniarmigame.

5 Illapse nellīt mana, okarpok, sappingitut, taunungakattaulit, angullo taimna unertsiunerlotigilitsuk, idluitomik pilaukpet.

6 Tapkonanele uvlunnit 10 nit unurnersennik uvlikārlune, Zæsareamut attersārpok uvlub aipanganelo kiglissiniarviub iksivautanganut ingilerpok, Pauluselo aikjaukova.

7 Tamnale tikkimet, Judit Jerusalemmit attersālauktut illumavæt, passiklilerlutiglo unnuktunnik okumainartoksoarnik Paulusemut, nauk tangekangitomik.

8 Imāk akkioringmagit: Idluitomik pilaungilanga Judit perkojanganullonēt, kattimaviksoarmullonēt, Attannivingmullonēt.

9 Festusible nertortaujomavlune Judinnut, Pauluse kiova, okarlunelo: Jerusalemut pijomavit, taikane erkartortaujomavlutit uvamnut tamakkoa pivlugit.

10 Paulusele okarpok: Attanniviksub kiglissiniarvinget sānganut pijeksauvunga, taikane kiglissiniartaujariakarpunga; Judinnut idluitomik pilaunginama, sorlo igvit nangminek kaujimatsiarparma.

11 Idluitullialaurumale, tokkotsitiksangōnermiglonēt pilauruma, kunnulungilanga tokkotaulunga; taimaito-

kangipelle passiklerninginnik uvamnuk, tapkonunga tunnijaujungnangitunga; attannivingmut pijomavunga.

12 Tagva Festuse kiglissiniartut okarkattigilaukãrdlugit, kiova: Attannivingmut pijomagavit, attannivingmut piniarpoit.

13 Uvlut illangit nãngmetta attannersoak Agrippas Bernizelo Zæsareamut pivuk, Festuse tækkongiordlugo.

14 Uvlunniglo unuktunnik tagvanẽmennik, Festusib attannersoak unnipkaupa Paulusemik, okarlunelo: Angut ovanepok, Feliksib kemmektanga kelleksorsimajok;

15 Jerusalemetillunga, ajochertuinerotjut Judillo angajokangita unertsuinerlotigijartorpæt uvamnut, kennuvlutik, erkartortaukovlugo.

16 Taipkoale kiovakka: Romiut illusekangilet, innuk pitilugo tokkotauniarlune, kissiane passijaujok akkiörungnarpok passijaunerminik kissiane passijime tækkoænne.

17 Tamaungale tapkoa pingmetta, nokkalaungilanga, kaungmello kiglissiniarviub iksivautanganut ingipunga, angullo tamna aijaukolaukpara.

18 Tapsomunga illingajomik, passiklertut illumangmatsuk, patsitiksakangilet, pijariakarasugijammik.

19 Apperkutekarpulle tapsomunga okpernekullungmingnik, tokkungajomiglo Jesusemigõk, Paulusib omarok okautigijanganik.

20 Apperkutingelle tamanne tukkisinginapko, apperivara, Jerusalemut aijomangmangæt, taikanelo erkartortaujomavlune tamattominga.

21 Paulusible attanniviksub okausinga nalegomagamiuk okangmet, tagvanekovara, attannivingmut pitisomavlugo.

22 Agrippasele Festusemut okarpok: Angut tamna nangminek tussaromavara. Okarporle: Kaupet tussarpiarpet.

23 Uvluble aipangane, Agrippas Bernizelo tikkimennik ãnanausavaksoadlarlutik, kiglissiniarvingmullo itterlutik, kaptainillo angajokaunerõjullo iglugaseksoarne illagivlugit. Festuselo perkojingmet, Pauluse aijauvok.

24 Festuselo okarpok: Attannek Agrippas, angutiojose illipse illunase, tagvane uvaptingnut illaujose, tagga tamna tækkovasse, Judit illunatik okautigijanget uvamnut, Jerusalemelo mānelo, nipliadlarlutik, innojungnērtuksaujok.

25 Uvangale tukkisilerapko, tokkotsitiksangõnermik pilaungimet, nangminerlotauk attannivingmut pijomangmet, issumasimavunga tillijomavlugo.

26 Attannivingmulle sumik tukkilingmik aglagutiksakanginama tamna pivlugo; illipsingnut sakkertaukovara, illingnulle piluatomik attannek Agrippas! (tussartaukovlugo) aglagutiksakaromavlunga kiglissiniartaukārtillugo.

27 Tamanna igluarasuginginapko, kelleksorsimajok ātautilugo, passijauningalo tainago.

KAPITEL XXVI.

Agrippamut Paulusib kiglissiniartauninganik.

AGRIPPASELE Paulusemut okarpok: nangminek okartuinariakarpotit. Tagva Paulusib agganne issaklugit akkiortugit ingminik okālalerpok:

2 Tamanna angijomik kuviagivara attannek Agrippase, uvlame tussatillutit akkiortuksaugama, tamaita pivlugit, Judit passiklerningit uvamnik;

3 Taimailuarpunga Judit illusingit apperkuttingillo kaujimaganne. Tamanna pivlugo tuksiarvigivagit kennuēsarlutit tussarkovlutit uvamnik.

4 Kiglinganit innotsima illusingit innukattima akkorgæne Jerusaleme, Judit illunatik kaujimagalloarpeit;

5 Illitarsilauktut uvamnik kiglinganit, kigligiudsijomagunik. Farisæereōlaurama, tapkoa illuserivaktangit Gudemik kivgartorkojilutik, sōngonerpangōvut tamainit.

6 Manalo nængerpunga erkartortauvlunga nerriukama Gudib angernerilauktanginnik angajokaptingnut;

7 Tamakkoa kinguvarēt 12 ōjut, illapta nerriugiveit katsungaitomik, Gude kivgartorlugo, uvlotillugo unnua-melo sorēratik. Nerriungnek tamanna pitjutigællugo, nægliktok attannek Agrippas, Judinnut passijauvunga.

8 Sōg tamanna okperijeksaungitotut erkartortauva il-lipsingne, Gudib tokkungajut tuppaktitsungnarmagit?

9 Ūvangatauk issumakalaurivunga, Jesusib Nazaremi-ub attinga angijomik akkerartoreksarilugo.

10 Sorlo Jerusaleme taimailiolauramatauk okpertut unnuktut parngnanērsimavingmut pitilaurapkit, tamatto-minga ajochertuinerōjomut perkojaulaurama; tokkotek-sauvlutiglo erkartortaungmetta, ikkajulaukpunga.

11 Illinniarvingnelo illunaine kappiasuktikattarlauk-pakka, mittautigijaunartomiglo okarkovlugit aksogoti-lauktakka, sillaitoksōluarlarmalo taipkonunga, tækkorng-artettauk iglugaseksoanginnut unangmilaukpakka.

12 Taimailiorlunga, Damaskusemut ingergalauktil-lunga, ajochertuinerōjunnut perkojauvlunga ajugautitau-larmalo;

13 Nægliktok attannek, uvlok ketterarmet, apkomētil-lunga, kaumajok killangmit pijok tækkovara, sekkerngub kaumaninganit kaumaluartok, tamattoma kaumaksārpānga ingergarkattikkalo.

14 Nunamut illunata ochogaptale, nippe uvamnut okartok tussarpara, Ebræerit okausinginnut okartok: Saul, Saul, sōg unangmivinga? Sulokamik tukarlutit ajoksaleromārpotit.

15 Okarpungale: Nalegak kinauvit? Okarpok: Je-suseōvunga unangmijet; makkilutille ittiggangnut tutit,

16 Tamanna pivlugo illingnut tækkotipunga, kivgar-tortitsomagapkit, okālakovlutillo tækkojarnik, tækkoti-tsojamajamiglo sulle illingnut.

17 Sapputijomavagillo innungnit, nellojunnillo, tapko-nunga mana tillivagit,

18 Ijingit uititaulerkovlugit, tāktomit sāgiarkovlugit kaumajomut, Satanasiblo pitsartuninganit Gudemut; ajorninginnit issumangnarungnaitomik pititaukovlugit, kingormgujukksamiglo pekarkattigekovlugit ivsornaititau-jomārtut, okpernermut uvamnut.

19 Tamanna pivlugo attannek Agrippas, tækkolauktamnik killangmit pijomik okpingilaungitunga ;

20 Okālavlungale sivorlermik Damaskusemetunnut Jerusalemetunnullo, Judæablo nunanganut illunainut, taimaktauk nellojunnut, kakkialerkovlugit sagiarkovlugillo Gudemut, kakkialernerublo pinniarkojuanginnik idluartunnik pinniarkovlugit.

21 Tamanna pivlugo Judit tigudlarpānga kattimaviksoarme, tokkonasuardlungalo.

22 Gudible piulingmanga, tagvanepunga sulle uvlome, kigligiudsivungalo angijullo mikkijullo tussatillugit, asianiglo okālananga nellautaijullo, Mosesiblo, pijokaromārtomik, okautigilauktanginnik kissēnik :

23 Kristusib āniatitaujariakarninganik, sivorlioninganiglo makkitsomārtunnit tokkungajunnit, kigligiudsininganiglo kaumajomik, innungnut nellojunnullo.

24 Taimagle nangminerminik akkiormet, Festuse nipperkōrtovlune okarpok : Paulus, illissimaidlarpotit ; illissimanivit sillaitipātit.

25 Okarporle : Erdlingnartok Festus, sillailungilanga ; okarpungale okautsinnik okpernartunnik sillatounniglo.

26 Attannek nangminek tamakkoninga kaujimangmet, tapsomunga sivōrananga okartunga ; nellojosuginginapko tamakkoninga tamainik ; sagvangitome tamakkoa pingimetta.

27 Attannek Agrippas, nellautaijut okperivigit ? Kaujimavagit, okperijettit.

28 Agrippasele Paulusemut okarpok : Kajumikteka-sekparma Kristusemioniarlunga.

29 Paulusele okarpok : Taimaimangarpit taimaingingimangarpillonēt, Gudib sāngane tussuvunga, kissiviungitok, illunatigle, uvlome tussartut uvamnik, uvaptunikovlugit, kellerutikka makkoa kisēta pinagit.

30 Taimak okalaungmet, attannek nikovipok, nunablo attannertanga, Bernizelo, iksivakattungillo.

31 Iglerterpullo okarkattigēklutik : Angut una tokkotsitiksangōnermik kelleksortautiksamiglonēt, pilaungilak.

32 Agrippasele Festusemut okarpok : Angut una aularkojeksaulautogalloak attanniviksoarmut pijomalaungipet.

KAPITEL XXVII.

Paulusib umiaktorninganik nangiarnartomik.

ITALIAMULLE umiaktortuksauniptingnik okarsimajokarmet, Pauluse assingillo kelleksorsimajut centuriosemut pitipeit, Juliuse attelingmut, attanniviksub sorsuktuksangita illangennut.

2 Adramitemiulle umiaksoangænnut ikkigapta, allivarvogut Asiab senniagut umiaktoromavluta; Aristarchusiblo Tessaloniehamit Macedoniamētomit illagivātigut.

3 Uvlub aipanganelo Sidonemut pivogut. Jeliuselo Paulusemik pitsiadlarame, angervigiva itterninganik illænnarijanginut, nerrititaukovlugolo.

4 Tagvanget allivarapta Zypernib senniagut umiaktorvogut, annore aggornarmet.

5 Ziliziablo Pamfiliablo immangangne umiaktorluta, Myramullo Lysiamētomut tikkipogut.

6 Tagvanelo centuriosib umiaksoak naipipa, Aleksandriamit pijok, Italiamut aularniartok, tapsomunga ikkerkovātigut.

7 Sukkaitomigle umiaktorapta, uvlunnelo unnuktunne Gnidusemut kēta pivogut, (annore aggoraptigo) Kreta sennerkordlugo torarpogut Salmonemut.

8 Tamnalo serlek kängerdlugo umiakovigiktomik taijamut tikkipogut, iglugaseksuit Lasea attigit kannitangænnēput.

9 Akkunēdlalaurapta, umiaktornerlo mana nangiarnalermet, nerrititailiviglo kangiutilermet, Paulusib kaiblarpeit.

10 Okautivlugillo : Illipse angutit, umiaktornek tamanna nangiarnarasugilerpara, umiaksoarlo ussingillo kisseāungit, innōsivulletaok pivlugit.

11 Centuriosible umiaksub innua Kaptainelo okperinersarivak, Paulusib okausinginnit.

12 Umiakoviglo idluangimet okkēviginiarlugo, unurnerset okarput, tagvanget aularlutik ōktoromavut Foenizemut okkējartoromavlutik; Kretame umiakovik uarngnamut attuarningarmullo sangmijok.

13 Kavangarnilermelle, namaksinasugivut pijomajamingnik, kissatik amuvlugit, Kreta sennerkopæt.

14 Annikitomigle kingorgane ullajujaksub tikkitalajub tikkipeit, attuarnermik tajjaujub.

15 Umiaksoarlo tiktautidlarmago annorersoarmullo ajularapta, issumanganik saptautituinalerpavut.

16 Kikkertärsuk tikkileraptigo, attinga Klauda; umiārämik amuarluta sappikasekpogut.

17 Kakkinaptigo, ikkajorutiksaliarluta, umiaksoak nimerlugo ätsungerpavut; sioraksoarmut ikkariniarasugællugo, tingerautet kattaktidlugit sävipogut.

18 Akkunaksoarmullo kappiasuktitaudlalerapta, uvlub aipangane (umiaksoak) ussingiardlugo illanginnik egiorkarpeit.

19 Uvluglo pingajuængne umiaksub perkuttingit egiorkarpavut aggaptingnut.

20 Uvlunnigle unnuktunnik sekkinekaranelo uvloriakangimet, akkunaksoarlo mikkingimet, innosiptingnik kollalerpogut.

21 Nerrekammerungnērmettalo, Pauluse akkorngænnit nikovipok okarlunelo: Illipse angutit, nalelaurupsinga Kreta kemmengnago, nangiarnartub tikkinajalaungilätigut assiojinatalo.

22 Manale kaiblarpapse, nangiarse, attauserlonēt tokkonjængimet, umiaksoak kissime asserolärpok.

23 Unnuamele tamattomane perkutigijima kivgartortamalo Engelinga sennimne nængerlaungmet,

24 Okarporlo: Pauluse nangiarnæk, attanniviksub sānganut pititaujuksauvotit; ahaglo, umiaktorkattitit tamaita Gudib tunnilaukpeit illingnut.

25 Taimaimet, illipse angutit, sivōraniarase; Gude okperigapko, taimaitsomärpok, taimak okautsaugama.

26 Kikkertamulle apporiakarpogut.

27 Unnuelle 14 ðningæne ketterartillugo, Adriab immaksoangane umiaktortilluta, umiaktortut nuna tikkinasugivæt.

28 Nausaikullo ningitinamitsuk ittininga 20gennik issakterpæt, sivuvallarsukamik ama nausaikut ningitinamitsuk, ittininga issakterpæt 15nik.

29 Illimasuleramik ikkariniarnermingnik, kissaksuit sittamæt umiaksub akkoanit ningitipeit, killanarlutiglo uvlub kaulerningani.

30 Kippalulle umiaksoak kemmagasuararamitsuk, umiarak ningitipæt immanut, okartuinarlutiglo kissaksuit umiaksub sivuanit ningititsomavlugit;

31 Paulusib centurios sorsuktuksello okautiveit: Ukkoa umiaksoarmēngipetta innōniætsengilase.

32 Tagva sorsuktukset umiarab pitōtangit kiblорpeit immānut singisimalertilugo.

33 Kaulermello Paulusib nerrekolerpeit tamaita, okarlunelo: Uvlome uvlut 14 ðlerput, nerriungnermut nerriparinginapse, nerrimarlaunginapselo.

34 Tamanna pivlugo kaiblarpapse, nerrititse nekkoksekovluse; nujarlonēt attausek kattangniængimet niakopsingnit.

35 Taimaglo okarērame, kakkojamik tigusivlune Gude kujagiva illunatik tækkoænne, avgorlālo, nerri-lerlunelo.

36 Tagva illunatik kувiasulerput, nerrilermilutiglo.

37 Uvagulle tamapta, umiaktorkattigēkluta 276 ðlaukpogut.

38 Kāgungnēramiglo umiaksoak okigligiarpæt, kakkojekset immānut egilugit.

39 Kaungmelle nuna illitaringilæt, kangerdlugle tækkovæt, siksanga immāungitok; tagvunga umiaksoak uerksärtitsomalerpæt, ajornangipet.

40 Kissaksuit amuaramikit, sāviput, akūtælo kellerutinga kellerōdsāramitsuk, tingerautak seningajok amuvæt, siksak torarasuarlugo.

41 Ikartok tikkipæt, avamigut ittinelik, tagvunga umiaksoak ikkarepok, sivua tava apōrpok aulajungnērdlune, akkoale maggit pitsartuninginnut serkomitaulerpok.

42 Sorsuktukselle kajusivut, kelleksorsimajut tokkot-somavlugit, nelliellonēt tapkonanget nelluglune kemmakonnago.

43 Centuriosible Pauluse piulijomagamiuk, kajusimanginget serkomipa, perkojivlunelo, nellugungnartut sivorliolutik nellugkoveit nunamut.

44 Assingille (piulivlutik) illangit sätujennut, illangillo umiaksub serkominikunginnut. Taimailioramik illunatik nunamut pivlutik piulijaulerput.

KAPITEL XXVIII.

Paulusib tattamnartitsininganik Maltame.

PIULIJAULERAP TALO tussarpogut, kikkertab attinga Malta.

2 Maltamiulle mikkingitomik pitsiarpätigut, tamapta pullarkovätigut, ikkomamik ikkitsivlutik, sillaluksub tikkimattigut, keujanarlarmelo.

3 Paulusele akkerkunnik kattersigame, illivlugillo ikkomamut, onarkejarnermut kuglugiak sakkijarpok, nimarlördlunelo agganginnut.

4 Maltamiulle tækkogamitsuk kuglugiak aggangine nivingajok, okarkattigēkput: Innuk una innuartongmet nellonangilak, kiglungerub innökongimago, nauk immaksoarmit piulijaugalloarlune.

5 Kuglugiarle ikkomamut kipsaliktutiva, idluitomut pijaunane.

6 Uttakkilerpulle publerniarasugællugo, tagvañnarlonēt tokkoniarasugællugo. Akkunille uttakkivlugo, idluitomulle pijaungimet tækkogamitsuk, assianik issumakalerput, okalarmiglo, Gudeōjok una.

7 Kikkertab angajokanget, attinga Publiuse, tamattomanerkanē nunakuttekartok, tapsoma illelliorpätigut, illænnakārlunelo sinniktarkovätigut, uvlunnik pingasunnik.

8 Tagvanele Publiusib atātanga kannimalaukpok ölingnartomut, aungmiglo anarartok, tapsomunga Pauluse it-

terpok, tuksiarlarmelo (Gudemut), aggangminullo pattik-lugo äkikpa.

9 Taimailingmago, oma assingit kannimajut kikker-tamētut kaigivu:tau, äkiktaulerivut.

10 Tapkoalo angijomik opigivätigut; aularaptalo tak-koaksaptingnik tunnitsivigivätigut.

11 Takkit pingasut nängmetta umiaksoarmut Aleksandriamit pijomut aularpogut, kikkertame tamane okkē-lauktomut. Nellunaikutalik Kastorlo Pollukselo.

12 Syrakusemullo pigapta, tagvane pingasunnik uvlivogut.

13 Tagvangello avalerkapta, Regionemut pivogut; kaungmet kavangarnilermet, uvlub aipangane Puteolimut pivogut.

14 Tagvane kattangutigennik naipitsivogut, tapko-nungalo uvlukojauvogut uvlunik 7 nik; Romut tava aularpogut.

15 Tagvangello, kattangutigēt tussaumaleramittigut pachrearpätigut, Appiferelo Tretabernlo tikkidlugik. Paulusib tækkogamigit Gude kujagiva, kuviasulilarmelo.

16 Romulle pigapta, Centuriosib kelleksorsimajut pitipeit angajokaviksoarmut; Paulusele ingmigut perko-jauvok, sorsuktuksamut attautsemut udsertortaukovlugo.

17 Uvlulle pingasulermetta, Paulusib Judit angajo-kangit kaikoveit. Kattimangmetta, okautiveit: Illipse angutit kattangutigēt, nauk idluitomik pilaungitunga in-nukattiptingnut, angajokapta illusinginnullonēt; taimai-tunga kellersoksimavlunga Jerusalemit tunnijaulaupunga Romiut agganginnut.

18 Tapkoa aularkojomalauralloarpānga kiglissiniara-minga, tokkotsitiksangōnekangimet uvamne.

19 Judille tamattominga akkerartormetta, attanniving-mut pijomavlunga okariakalerpunga; unertsuinerlōteka-riartornanga pivunga innukattimnik.

20 Tamanna pivlugo tamaunga kaikovapse, tækko-jomavluse okautsomalapselo; Israelib nerriuninget pivlu-go, kelleksorsimagama, kellaumgujennut ukkonunga.

21 Okautivælle: Aglangniglonēt pingitogut Judæa-

mit; tikkitokalaungilarlonēt kattangutigēnmit, idluitomik kiglijudsijomik okausekartomiglonēt pivlutit.

22 Illingnille tussaromavogut, kannok issumakarmangarpit. Tussaumagapta tamattominga ajochertūsemik illunane akkerartortaugapse.

23 Uvlormiglo taingmatsuk, (nelliutingmet) unnuktut pullarpæt sinniktarviane, tapkoninga ajochertuivlune okālavok Gudib nalegauvinganik, Jesusemiglo ajochertorlugit Mosesib perkojanginnit, nellautaijunnillo, uvlāmit unnungmut.

• 24 Illangille okauserijanginnik okpilerput; illangille okpingilet.

25 Ingmingnulle illænnārēnginamik apterput, Pauluse imāk okangmet, Annernek ajunginek okalauralloarpok nellautaijokut Jesaiasekut angajokaptingnut.

26 Okarlunelo: Innungnut ukkonunga ainiarit, okautivlugit: Siutipsingnut tussaromārpasse, tukkisinagolo; ijipsingnullo tækkojomarpasse illitarinagolo.

27 Innuut ukkoa omættingit mangaidlarmetta siutimingnullo tussānerludlarput, sikkungerlarmiglo tækkojomanatik, tussājomanatiglo, tukkisijomanatiglo omamingnut, sāgiaromanatiglo, uvanga innulilugit.

28 Tussaumalersiugle, tamanna Gudib saimarsauta tillijauvok nellojunnut; taipkoa tussagōromārpæt.

29 Taimak okangmet, Judit aularput, ingmingnut unnuktunnik appersorlutik.

30 Pauluselo Jahringnik maggungnik iglogijamine at-tartortaminelaukpok nangminek akkilerlugo sinniktarvik, pullartinnelo tamaita illelliorpeit.

31 Gudib nalegauvinganik okālavlune, Nalekamiglo Jesusemik ajochertuivok sivōranane innertertaunanelo.

PAULUSIB

AGLANGIT ROMIUNNUT.

KAPITEL I.

Paulusib annerimanginganik.

PAULUSE, Jesusib Kristusib kivganga, perkojaumajok Aposteliōkovlugo, annerimajok omunga okautaukovlugit Gudib okausingit tussarnertut,

2 Tamakkoa nellautaijokotimigut sivorngagut angerutigilaungmagit aglangne heiligenne,

3 Ernine pivlugo, Davidib kinguvānginnit erniangōjok, uviningmut,

4 Pitsärtunermullo nellonērsimajok Gudib Ernerijanga, Annernermut, ivsornaititsijomut, makkivianit tokkungajunnit, tagva Jesuse Kristuse Nalegavut,

5 Tapsomunga saimartauvluta Apostelingortitauvogut, nellojunne illunaine okpernerub nalektauninga ākiktaukovlugo tapsoma attingane;

6 Tapkoa illipsetauk illagivāse, Jesuse Kristusemut kaikojaumagapse.

7 Rommetunnut tamainut, Gudib nægligijanginnut ivsornaitunnullo kaikojaumajunnut: Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget, ullapirsautingello illagilisetōk.

8 Sivorlermik Jesuse Kristusekut, Gudimmut kujalijutigivapse tamapse, okpernise okautigijaungmet sillaksoarme illunane.

9 Gudib kivgartortama annernimne, Erninget okausinginnik tussarnertunnik okālavlunga, kaujimavānga, sorērnanga erkaumagapse.

10 Tuksiarnimnelo kennutsainarlunga tikkiluse kakugo pitjutekarniarmangarma, Gudib pijomajanganut.

11 Kippiniarama tækkojomavluse, tunnergumik anernelingmik aitortoromavluse, nekkoksititaulerkovluse.

12 Imaipok, illagiluse mannigortaukattikumavluse okpernipsingnut okpernimnullo, okperkattigēkapta.

13 Nellokojomangilapsele kattangutikka, kajusimakkattarlunga tikkitsomalaurapse issumapkut, ajungitonik pititsomavlunga illipsingnētauk, sorlo nellojunne assipsingne; agviartaukattarlungale tamanna tikkilugo.

14 Grichinnullo Grichiungitunnullo, illissimajunnullo illissimangitunnullo kivgartortuksauvunga.

15 Taimaimet, ajungitamnut pijomavunga, okālajomavlunga okautsinnik tussarnertunnik illipsingnuttauk Rommētose.

16 Kristusib okausingit tussarnertut kangusutigingnapkit; pitsartuniōngmetta Gudemit, pilloriktilugit illunaita, okpertut tapkonunga, Judit sivorliōlutik Grichillotauk.

17 Tamakkonunga nellonarungnērtitaungmet idluarsititaunek, namagijaujok Gudib sāngane, tamanna okpernermit okpernermut pijok, sorlo aglaksimangmet: Idluartok okpernerminut innōniarpok.

18 Gudib ningausinga killangmit sakkermet innuit ajortullininginnut idluitullininginnullo tamainut, miksekārnermik nokkangatitsēnartut idluitullidlarnermut.

19 Gudekartomik nellojokangilak tapkonane; Gudib mattominga nellojungnērtilaungmagit;

20 Gudib illinganinga tækkuksaungitok, tamædsa, ajugakangininga Gudiōningalo issokangitok, sillaksub pingortitaukārninganit tækkuksaungmet, pinniarnarit ullernaigijaukpetta; taimaimet passijaungijutiksakangilet.

21 Gudekartomik attautsemik kaujimagamik, nertonagolo, kujagivilaunginamitsuglonēt Gudetut; issumamikulle piungitoksōlerput, omættingillo sillaitut tāktoksōlerput.

22 Sillatojorigamik, sillaitoksōlerput;

23 Gudiblo asserojuitub ānanauninga mumilaukpæt

innub asserortuksab tingmijello nergjutillo pāmhortullo adsiluanginnut.

24 Taimaimet Gudib allarpeit katteklutik omættingita ikliguninginnut, makkojungnartunnut, timitik ingmingnut kangunartilugit ;

25 Taipkoa, Gudib miksekārninga mumilaukpæt sæglunermüt, pingortitarlo nertorlugo kivgartornersarilaukpæt Pingortitsijomit, tamna nertortaujok issokangitomut. Amen.

26 Taimaimet Gudib allarpeit katteklutik igligunernut kangunartunnut ; arnangit attornitik kiglormut attornerluklugo pingmetta.

27 Taimaktauk angutit arnak attorungnērlugo, ingmingnut ēgiangusedlalerlutik ikligunermingne, angut angumut kangunartomik pisādlarput, tammadlarnermingnullo akkilertaudlarlutik ingmingnut, (taimaitaujaria-kangmetta).

28 Sorlo Gude illitarilugo pijariakarasugilaungimetta, Gudibtauk allagiveit katteklutik erkarsautiälungnut, mainartulliarlutik ;

29 Idluitunnik tamainik tættælutik, illokeudlartomiglo, uivēdlartomiglo, torquinermiglo, ningarnermiglo, õmisungnermik tættælutik, innuarosungnermiglo, anātüti-sungnermiglo, terliakattainermiglo, kiguitojoksõlarmiglo tokkonartomik,

30 Passidliluinartoksõlarmiglo, Gudemik nachojoksõlarmiglo, nellangaitoksõlarmiglo, piojorijoksõlarmiglo, piblingaitoksõlarmiglo, asserorsailarmiglo, angajokāmingnik tappatoksõlarmiglo ;

31 Sillaitojoksõlarmiglo, okpernaitoksõlarmiglo, næglingitoksõlarmiglo, saimajuitoksõlarmiglo, takopsoajuitoksõlarmiglo.

32 Taipkoa nauk Gudib idluarninganik kaujimavlutik (taimailiortut tokkoteksaungmetta), nangminek taimailiortuinangilet, assitigle taimailiortut kuviagiveit aglæt.

KAPITEL II.

Assimingnik erkartuijut Gudib erkartuininganit kemmāniængilet.

TAIMAIMET, innuk omæt! passijaungijutiksakangilatit kinaumangarpillonēt erkartuijotit; assingnik erkartuinernut, nangminernik erkartuivotit, erkartortautiksarnik taimailioravit.

2 Gudible erkartuininga taimailiortunnut, idluangmet kaujimavavut.

3 Innugle omæt, taimailiortunnik erkartuijotit, nauglo nangminek taimailiormilutit, Gudib erkartuininganit igvit kemmāgomāravit, issumavit?

4 Ubvalo akluininga pitsiarnermik kennuēsarnermiglo kamangitsertornermiglo nachogiviuk? Kaujimangilatit Gudib pitsiarninget tessiormattit kakkialernermut?

5 Igville omættivit mangaidlarninganut, kakkialeromangininganullo kallerēktsivotit nangminernut ningautsemik, ningautsib uvloksanganut Gudiblo erkartuininget idluartub sakkijarvianut.

6 Illunaita attunit tapsoma akkiniaromārpeit pinniarnerilauktanginnut.

7 Imagle: kennuēsarlutik ajungitullinasuartut, pinniarernut ajungitunnut pinasuartut innotsemik naksaungitomic, tapkoa nertornartomic, nalengnartomic, sokkosijuitomic tunnitsivigijomarpeit;

8 Akkerartortulle miksekārermiglo nalengitut, idluangitomicle nalektut, taipkoa saimaungitomiclo ningarermiglo pijomārpeit;

9 Kappianartomic kiksarnartomiclo pijomārput innuit idluitullijut tarninginnut tamainut, Judit sivorliolutik Grichillotauk.

10 Nertornartomicle, nalengnartomiclo, ullapirsauomiclo ajungitullijut illunatik pekarlit, Judit sivorliolutik Grichillotauk.

11 Innungnik Gude adsigēktsingmet.

12 Ajortullilauktut perkojakaratik, assiojomārputtauk perkojet mallingnagit; ajortullilauktullo perkojakarlutik erkartortaujomārput perkojet malliklugit.

13 Perkojennik tussartuinartut idluangimetta Gudeme; perkojennigle malliktut idluartitaujomārput.

14 Nellojut (aglaksimmajunnik) perkojakangit, ingergarmik perkojet pinniarkojanginnik pigamik, tapkoa nauk perkojakaratik, ingmingnut perkojaõvut.

15 Perkojet pinniarkojangit omættinginne aglaksimangmetta nellunailivut, erkarsautimingnik kiglisitimattigik; issumangille passitigēngmetta, passitiksērutigēngmettalo ingmingnik,

16 Uvlorme taipsomane, innuit angigutsiningit Gudib erkartoromärmagit Jesuse Kristusekut, sorlo okautsit tusarnertut ajochertutigigapkit.

17 Kamalerille Judemik attekarpotit, perkojakarnermiglo tettitartorpotit, Gudelo nertorutigivet illingnik.

18 Pijomajanganiglo kaujimavotit, perkojennullo ajochertortaugavit, pinniareksenik ajunginersennik kiglisiniarpotit;

19 Illikullo issumakarpotit, tautungitunnik tessiorungnarasugællutit, kaumailarpillo taktomētunnik,

20 Sillaitunnik kaujisarteõvlutit, kaujimangitunnik ajochertuijõvlutit, illissimakõrpotit illinniareksennik okpernartunniglo perkojennētunnik.

21 Mana assingnik ajochertuivotit, illingniglo ajochertuingilatit. Okālavotit tigliktuksaunginermik, nangminerle tiglikpotit.

22 Okarpotit, nulliarēngnermik asseroijuksaunginermik, nangminerlo nulliarēngnek asserorpet. Gudeungitunnik makkojuktotit, Gudiblo pinginnik arkaivotit.

23 Perkojennik nertōtivotit, Gudelo mittautigivet perkojennik nalenginermut.

24 Pitjutauluse Gudib attinga mittautigijaungmet nellojunne, taimak aglaksimangmet.

25 Kippimanek attornartogalloak, perkojet mallikungne; perkojelle mallingikungne, kippimanit uvinioleerērpok.

26 Kippimangitub tagva perkojet idluarijangit pin-

niarunigit, kippimanginga kippimanionerartaunangilak?

27 Innõnerminit kippimangitub perkojet namaksigunigit, tapsoma tagva erkartoromärpätit, perkojet tappagigangne igvit, nauk aglangnik kippimanermiglo pekartotit.

28 Judiõngimet kallinermigut Judiõjok, kippineunginivok kängagut uvingme pijok.

29 Illumigulle pijok, Judiõvok; kippimaniõvorlo omamigut kippimanek annernerme pijok, aglangnẽungitok, tapsoma nertornauta innungnit pingilak, Gudemille.

KAPITEL III.

Perkojennut idluartitaujokarniængilak.

SUMIK tagva Judit pekarnersauvæt? Kippimanerlonēt sumik sulliva?

2 Mikkijoungitomik pivut. Sivorlermik, Gudib okausinginnik tunnitsiviovut.

3 Illangille tamakkonunga okpingimetta, kannok kamajarialik? Taipkoa okpinginingita Gudib miksekärninga okpernarungnërtinajarpatsuk?

4 Taimainiætsengilak! imaivikporle, Gude miksekärtovok, innuillo illunatik sæglotovut; aglait imaimetta: Okauserne idluarkovlutit, ajugaukovlutillo erkartortaugovit.

5 Gudible idluarninga idluinpta nertornartipatsuk, sumik okaromavita? Gude idluitonajarka, ningarnermut pitlaramittigit? (innuktut taimak okarpunga).

6 Taimaitsengilak! taimaipet, kannok illilune sillaksub innungit Gudib erkartorajarkagit?

7 Gudib miksekärninga sæglonimnut ānanausiluarpet nertortauninganut, sōg ajortullijotut erkartortauvik sulle?

8 Imailionersaunajangilagut sorlo mittautigijaugapta, illangitalo okautigingmattigit okarnerarluta: Ajortul-

liarta ajungitok omanget pikovlugo? Taimaitut erkar-tortauninget idluarpok.

9 Kannok tagva? Ajunginersauvita taipkonanget? Mikkijomiglonēt pitsengilagut. Kiglijudsikammergapta Judillo Grichillo ajortoliksōjunnik.

10 Aglaittauk imaimetta: Idluartomik innukangilak attautsemiglonēt;

11 Sillatōjokaranelo, Gudemik appersortokangilak.

12 Illunatik kiglormut sāsımavut, illunamassiatiglo piojungnērput; ajungitullijokangilak attautsemiglonēt;

13 Torklungit illuvektut angmarsımajotun-īput, okar-ningnullo takkormōrput, okatik ipiksilugit, kuglugi-angojartutitut tokkonartoksoarmik kangasinamiutekar-put.

14 Kanningit tættæput okautsilungnernik kassiling-nartunniglo;

15 Ittiggangit sukkallidlarput aungmik kovisijomav-lutik.

16 Apkotinginne asserornartokarpok kiksarnartoka-larmelo;

17 Apkomiglo ullapirsautelingmik kaujimangilet;

18 Nalengnernik Gudemik kamangilet.

19 Kaujimavogulle, perkojet okausingit, taipkonunga perkojalingnut pingmetta; karngit illunatik simiktaukov-lugit, sillaksublo innungit illunatik passijeksaukovlugit Gudib sāngane.

20 Taimaimet, uvinik (innuk) idluartitaujungnengilak tapsoma sāngane perkojet pinniarkojanginnut, perkojen-nut ajornerit illitarijaulermetta.

21 Manale idluarsinek Gudib sāngane namagijaujok perkojet pinnagit nellojaujungnērput, perkojennut nel-lautaijunnullo kiglijutaumajok.

22 Gudemulle idluarsinek, pijok okpernermit Jesuse Kristusemut okautigijara, tamainut piksak, illunatiglo okpertut pigivæt.

23 Adsigēngitokangimet; illunatik ajortullilaungmet-ta, Gudemullo nertortaujuksaunitik ajulerlugo;

24 Akkekangitomiglo idluarsititaulerput, tapsoma sai-

marsautanut, piuliklernermut Kristusib Jesusib pijanganut ;

25 Tamna Gudib sakkertilaukpa saimausiviokovlugo okpernermut tapsoma aunganut, idluarnekk sãngmine namagijaujok nellonẽromavlugo, issumagijungnẽramigit ajornerit sivorngagut pilauktut, Gude kennuẽsertortil-lugo ;

26 Nelliutunne tamakkonane idluarnekk sãngmine namagijaujok nellonẽromavlugo ; nangminekk idluartogame sakkervovlugo, idluarsitilugolo Jesusemut okpervtok.

27 Nauk tagva nertornautiksak ? Pẽrsimavok. Perkojet nelliennut ? perkojennut pinniarkojijunnut ? Aukak, perkojamulle okperkojijomut.

28 Taimaitomik issumavikpogut, innuk idluarsititaulermet perkojet pinniarkojanginnuungitok, okpernermut kissianut.

29 Ubvalo Gude Judit kissimik Gudigivatsuk ? Nellojuttauk Gudiginginivatsuk ? Aukak, nellojuttauk Gudigivæt.

30 Gude attauseongmet, kippimajunnik idluartitsijok okpernerme, kippimangitunniktauk (idluarsititsingmijok) okpernermut.

31 Perkojet tagva attorungnẽrkovittigik okperkojigapta ? Taimaitsengilak ! perkojelle aulaijaukonmagit pivogut.

KAPITEL IV.

Idluartitaunek okpernermit pivok.

SUMIK okaromavita, atãtagijapta Abrahamib nachvalaungninga innonermine pivlugo ?

2 Tamattominga okarpogut : Abraham idluarsigune pinniarnernut, nertornausigalloarpok, Gudemele pinane.

3 Aglaille kannok pivæt ? Abrahamib Gude okperiva, tamannalo pivlugo idluarsititauvok.

4 Pinniarnernulle pinasuartok, akkilertauninga saimainermut pingilak, tunnitsiviojariakangmelle.

5 Pinniarnernulle pingitok ajortullijunnigle idluar-titsijomut okperune, tapsoma okpernine idluarsijutiginiarpa.

6 Sorlotauk Davide okarmet, pilloringnermik innuk tamna piksarinerarlugo, Gudib idluarsititanga, pinniarnerit pitjutiginagit, okarame :

7 Piulijauvut idluitulliarnermingnit issumagijaujungnērtut, ajornerilauktamingnillo mattoviōjut ;

8 Piulijauvok innuk tamna Gudib ajortulliarningit taijungnērpagit.

9 Piulijaunek tamanna tagva kippimanerub (kissime) piksarivauk? kippimanginerublonēt piksarivauktauk? Abraham okpernine pivlugo idluarsititaujok okautigivavut.

10 Kannok illivlune idluarsititauva? Kippimagamelonēt kippimanginamelonet? Kippimagame pinajatsengilak, kippimalugane pijok.

11 Kippimaneruble nellonaikutanga piva nakkititjutigællugo idluarsitisimanermik okpernermut, kippimalugane pijaminut; taimailerdlune atātaulerkovlugo, okpertunnut illunainut nauglo kippimanatik, tapkoatauk tamanna idluarsitijutige kovlugo.

12 Kippimajunnuttauk atātaulerkovlugo, kippimajunnut kissēnuungitok, tapkonungaletauk, arvertartunnut okpernerub tuminginne, atātapta Abrahamētub kippijaukārtinnago.

13 Angersimanek imna Abrahamut kinguvānginnullo, kingormgujukovlugo sillaksoarmik, perkojennut pingimet, okperneruble idluarsaininganut.

14 Perkojennik tettekartut kingormgujijuksaupetta, okpernek tagva suksaungilak, angersimanerlo sullingilak.

15 Perkojet ningartitsingmetta; perkojakangitonele tappanekangimettauk.

16 Taimaimet idluarsinek okpernermut pijuksauvok, saimanermit pikovlugo, angersimanerlo okpernarsekovlugo (Abrahamib) kinguvānginnut tamainut, perkojalangnut kissēnuungitok, Abrahamulle okpertunnuttauk, tamapta tamna atātagigaptigo.

17 Sorlo aglaksimangmet: Atātautilaukpagit nello-

junnut unnuktovaksoarnut, Gudib sāngane, taipsoma okperilauktanget, tamna tokkungajunnik omartitsijok, pitakangitunniglo kaikojijub taimaitilerlugit.

18 Okperlaukporlo nerriuklune nerriunangitomik, nellojunnut unnuktovaksoarnut atātaulerkovlugo, okautsit ipkoa okautsaumanine malliklugit: Taimak kinguvāksettīt unnuktigijomārput.

19 Okpernermelo sangēlilunginame, timinetauk issumagingila tokkolertok, 100 denik Jahrekarkasekame, Sarablo timinga tokkolertok (issumaginginiva):

20 Nakkimarninginame Gudib angersimaninganik okpinginermut, okpernermikle pitsartulerlune, Gudelo nertudlarpa;

21 Okperiviklugolo, sumik Gude angerpet, taimaititsungnarivoktauk.

22 Taimaimet tamanna idluarsijutigivatauk.

23 Tamnaēnarle pivlugo aglaksimangilak, mattominga pitilaungmet,

24 Uvagulletauk pivluta (aglaksimagivok) tamattominga pititauniarapta, okperupta tokkungajunnit tuppaktitsijomut Nalegaptinik Jesusemik;

25 Tamna tunnijaumavok ajornivut pivlugit, tuppaktitaumijorlo idluarsijutiksappingnut.

KAPITEL V.

Kristusekut ullapirsarsimanermik.

MANALE okpernermut idluarsititaulerapta, Gudemut ullapirsautekarpogut Nalegaptigut Jesuse Kristusekut.

2 Tapsomunatauk okpernermut apkotiksarsigapta saimanermut tamattomunga pigijappingnut, nertōtingmijogut nerriukluta pinnarnartoksoarmik, Gudib tunnijomāranganik.

3 Taimaituinangilarle, kappianarnerillo aglæt nertortigivavut, kaujimagapta kappianarnerit kennuēsertortitsivut;

4 Kennuēsertornerle ōksimanermik kaitsivok, ōksimanerle nerriungnermik kaitsivok ;

5 Nerriungnerle kangusuktitsiniængilak. Gudib næglingninga kovimangmet omættiptiongut, Annernermut ajunginermut tunitsivioniptingnut.

6 Ajulidlalaurapta taipsomane, Kristusib nelliutome tokkotigivātigut, ajortoliksōgapta.

7 Tagva idluartok pivlugo tokkojomajokarajangilak ; ajungitullivigijine pivlugo tokkojomajokaralloarune.

8 Taimaimet Gudib næglingnine uvaptingnut nertorpa (nautsertortaukova), Kristuse pivluta tokkolaungmet, sulle ajortoksōjogut.

9 Tapsoma manna aunganut idluartitaumagapta, anginersamik tagva piulijigijomārpavut ningautsemit.

10 Gudemut ullapirsarsimagapta Erninget tokkunganut, sulle omisuktilluta ; anginersamik tagva piulijajomārpogut innosinganut, mana ullapirsartaugapta.

11 Tamanna kissimeungitorle, nertotipogulletauk Gudeme, Nalegaptigut Jesuse Kristusekut, tapsomuua mana ullapirsaumik tunnitsiviogapta.

12 Taimaimet, sorlo ajornek sillaksoarmut tikkimet innungmut attautsemut, tokkolo ajornermut, taimaglo tokko innungnut tamainut kiblēmavok, illunatik ajortullilaungmetta.

13 Ajornek sillaksoarmēgalloartok perkojakārtinago ; perkojakangitonele, ajortullinek issumagijaungilak.

14 Tokkole Adamemit Mosesemut attanniotitok, taipkonungatauk ajortullilaungitunnut Adamib ajortulliningatut-ilitik, tamna (Adam) tikkituksab (Kristusib) ad-singoanga.

15 Ajortullinerle tunnergüllo saimanartok adsigēngilak. Unnuktut tokkungmetta attautsib ajortullininganut ; anginersamik, Gudib saimarsautāniglo tunnergutāniglo unnuktut pititaumaluarput, innub attausēnaub Jesusib Kristusib saimarsautānut.

16 Sorlo ajortullinerub attausēnaub malliktingatut tunnergut illingangilak, attautsib ajortullijub ajortullininganut attautsemut illunaita assertortitaungmetta. Pitlareksangortitaunek ajortullinermut attautsemit pingmet :

tunergulle saimanartok ajornernit unuktunnit piuliklerpok idluarsititaunermut.

17 Attautsib ajortullininganut tokko attanniotilaungmet attausek pivlugo; tunnergūmik saimanartoksoarmik illangiutijut idluarsititavlutik, anginersavaksōjomik attaniotiniarput innōniarlutik attausiōjokut Jesuse Kristusekut.

18 Taimaimet sorlo attautsib ajortullininganut sutēr-nartok innungnut tamainut pingmet, taimaktauk attautsib idluarninganut, innuit illunaita idluarsititaulerput innōniarlutik.

19 Sorlo innub attautsib nalengininganut unnuktut ajortokartitaulermetta, taimaktauk attautsib nalengninganut unnuktut idluarsititaulerput.

20 Perkojelle illautitaulerput, ajortullinerub angininga nellonērtitauluarkovlugo. Ajorneruble angininga nellonērtitaumajone, saimanerub anginersauninga nellonērtitaumaluarpok.

21 Sorlo ajornek attanniotilaungmet tokkotsivlune, taimaktauk saimanek attanniotekovlugo idluartitsinermik innōtsemut naksauingitomot, Jesuse Kristusekut Nalegap-tigut.

KAPITEL VI.

Innotsemik nutāmik.

KANNOK tagva okausekarkita? Ajortullitsainartuk-sauvita saimanek anginersaukovlugo?

2 Taimaitsengilak! Uvagut ajortomit tokkomajogut, kannok tamanna innōvigijomanajārpittigo?

3 Kaujimangilase illunata Jesuse Kristusemut baptisimajogut, tokkunganut baptitaugapta?

4 Taimaimet illijartortaukattigimavavut baptijutikut tokkomut, sorlo Kristuse tokkungajunnit tuppaktitaungmet, Atatab ussornarninganut, taimaktauk uvagut innōsertāmik arvertartuksavogut.

5 Illijaumakattauguptale tokkunga adsigilugo, mak-
kinerme adsigijomārivavuttauk.

6 Tamanna kaujimagaptigo, innutokavut kikkiektor-
taukattigiva senningajolingmut, ajortoliksiub timinga at-
torungnerkovlugo, ajortomik kivgartorkommata kingorng-
agut.

7 Nellielle tokkomajok, tamna kellerudsartauvok a-
jortomit.

8 Kristusele tokkokattigiguptigo, tagva okperpogut,
tamnatauk innōkattigijomāraptigo.

9 Kaujimavogullo, Kristuse tokkungajunnit tuppak-
titaujok, kingorngagut tokkosuērmet; tokko attannioti-
jungnērtok tapsomunga kingorngagut.

10 Tokkogamele, attausiardlune tokkojok ajornek pit-
jutigællugo; innōgamele Gudemut innōvok.

11 Taimaktauk illipse, issumavileritse illipsingnik,
ajornermit tokkungagapse, innōluselo Gudemut Kristuse
Jesusekut, Nalegaptigut.

12 Taimaimet ajornek attannerinassiuk timipsigut tok-
kojuksatigut, ikliguninga naletsenago.

13 Avatissetauk pitiniarassigik ajortomut, sakkugitai-
lilugit idluitomut; Gudemulle illipsingnik tunnititse,
tokkungajunnit omartutitut; avatisselo Gudemut tunnissi-
gik sakkukovlugit idluartomut.

14 Ajornek attanniotijungnangimet illipsingnut; per-
kojet kivgaringimasse, saimaneruble pingmasse.

15 Kannok tagva? Ajortullijuksauvita perkojet kiv-
garingimattigut, saimaneruble pingmattigut? Taimait-
sengilak!

16 Kaujimangilase nellienut kivgaulerluse tunnigupse
illipsingnik naleklugo, nalektapse kivgarilermasse; a-
jornerublonēt tokkotsiniartub, nalengnartublonēt idluar-
saijub?

17 Gude kujagijaule, ajornerub kivgarilaungmasse;
manale okautsit ajochertūsinnik malligeeksapsingnik, oma-
mut nalekapsigik;

18 Manale ajornermit kellerudsartaumagapse, idluar-
nerub kivgaliarimavāse.

19 Innuktut tamattominga okariakarpunga, uvinipse sangēninga pivlugo. Sorlo avatisse tunnilaurapsigik kivgartortigivlugit makkojungnartomut, idluitomik kal-lerēktitsivluse idluitomut; taimaktauk mana avatisse tunnissigik kivgartortigilugit idluartomut, ivsornaikov-lugit.

20 Ajortomulle kivgautilluse, idluarnekk attannerilaung-ilasse.

21 Taipsomane kannoētunnik piksarsivisse taipkonang-et? Mana kangusutigijasse; tokkomik taipkoa nagga-tekangmetta.

22 Manale ajornermit kellerudsartaumagapse, Gude-mullo kivgaumalerluse, piksarsivose ivsornajutiksapsing-nik; naggatanelo innōtsemik naksauingtomik.

23 Ajornekk tokkomik akkekangmet; Gudible tun-nergutā saimanartok, tagva innōsek naksauingtok, Kris-tuse Jesuseme Nalegappingne.

KAPITEL VII.

Perkojet ajortullijutaungilet.

KATTANGUTIKKA (perkojennik kaujimajut okau-tivakka) kaujimangilase, perkojet attanniongmetta in-nungmut, innotillugo?

2 Arnak uilik uiminut kelleksugaungmet innōtillugo, perkojet naleklugit; uinele tokkopet, kelleksugaujung-nērpok perkojamut, uine pivlugo.

3 Taimaimet, uine innōtillugo uime assianut pigune, nulliarēngnermik asserorsaijomik taijaulerpok; uinele tokkopet kelleksimajungnērpok perkojamut nulliarēng-nermik asserorsaijonane, uigilauktame assia pigiler-pago.

4 Taimaktauk, kattangutikka, illipse perkojennit tok-kotaumavose, Kristusib timinganut, perkutaulerkovluse assianut, tapsomunga tokkungajunnit tuppaktitaujomut, Gudeme ajungitulliniarkovluta.

5 Uviningmētilluta, ajornerub ikliguningit omaridla-

laukput, perkojennut sakkertitaungmetta, sōngovlutik avatiptigut, ajortullitidluta tokkomut.

6 Manale perkojennit kellerudsarsimavogut, tokkungavlutalo taipkonunga kelleksutigilauktaptingnut, imak, kivgartorkovluta Annernerub illinganinganut nutāmut, pinatalo aglangnut pitokaujunnut.

7 Kannok tagva okartuksauvita? Perkojet ajortulliarutauvæt? Taimaitsengilak! Ajornerle illitarilaungilara, perkojennut kissēnut; ikligunek nellolaurapko, perkojet okangipetta: Ikliguktuksaungilatit.

8 Perkojet tagva ajornerub pitjutigilerpeit illumne kajumiksarlune sunatuinarnik ikligunernik. Perkojakangitone ajornek tokkungangmet.

9 Perkojakarnanga innōtsima illangane innōlaurama. Perkojarle tikkimet ajornek ama omarivok.

10 Uvangale tokkolerpunga; tukkisilaukpungale, perkojak tokkotitsingmet uvannik, nauk tunnijaujok innōgutiksamnut.

11 Ajornerub perkojak kajumigutigællugo uivērimanga, tokkotilungalo tamattomunga perkojamut.

12 Perkojet ivsornaiput, perkojarlo ivsornailune, idluarlarmelo ajungilak.

13 Ajungitok tagva uvamnut tokkonartova? Taimaitsengilak! Ajornerle sakkerkovlugo ajortoksōningane, uvamnut tokkonartolerpok ajungitok attorlugo; ajornek ajortovaksōnerōlerkovlugo perkojamut.

14 Perkojet kaujimagaptigik, annerneliōngmetta: Uvangale uviniliōvunga, ajornerub kivgarivānga.

15 Sulliakka idluaringilakka; pinniaromajara pinniæginapko; omigijarale pisārpara.

16 Pinniaromangitarale pisārupko; perkojet tava ajunginingænnik angerpunga.

17 Tagva uvanga taimailungitunga, ajornerle illumnētōk.

18 Kaujimagama, illumne, tamædsa uvinimne ajungitokangitōmik. Pijomanek uvamnēgalloarpok, namaksilugole ajunginek, tamanna nachvangilara.

19 Ajungitok, pijomajaralloara, pinginapko, ajortorle pijomangitaralloara pinniarpara.

20 Pijomangitarale pigapko, tagva uvanga taimailiungitunga, ajornerle illumnētok.

21 Ajungitullijomagalloartunga, perkojak nachvarpara uvamne, ajornerub attavigēnarmanga.

22 Gudib perkojangit kuviagivakka illumiutapkut;

23 Assianigle perkojamik avatimnētomic tukkisivunga, issumama perkojanganut akkerartortok, kivgautilarmalo ajornerub perkojanganut, avatimnētomit.

24 Uvanga innukullōjunga, kia piuliniarpānga tokkub tamattoma timinganit?

25 Gude kujagivara, Jesuse Kristusekut Nalegaptigut. Tagva uvanga nangminek Gudib perkojangit kivgartortigivakka issumapkut, nauglo ajornerub perkojangit uvinipkut malliklugit.

KAPITEL VIII.

Uvingub pinniarninganik, Annernerublo pinniarninganik.

ERKARTORTAUNIÆTSENGILET tagva Kristuse Jesusemētut, uvingmut innōniængitut, Annermulle.

2 Annernerub omartitsijub Kristuse Jesuseme perkojangita kivgaujungnērtimanga, ajornerub tokkublo perkojanginnit.

3 Perkojab ajortanga, uvingmut ajulermet, tamanna Gudib piva, Ernine tillingmago uvinik ajortolik adsigekovlugo, tunnergutiksaukovlugolo ajornerit pivlugit, ajortorlo uvingmiok erkartorpa;

4 Perkojet idluarijangit namaksekovlugit uvaptigut, uvingmut innōniængitogut, Annermulle.

5 Uvingmulle nalektut, uvingub pingit issumagiveit; Annernigle nalektut Annernerub pingit issumagiveit.

6 Uvinguble issumanga, tokkoōvok; Annerneruble issumanga, innōtseōlarmelo ullapirsauteōvok.

7 Uvingub issumanga, Gudemut ōmisungniōngmet; Gudib perkojangit nalegomanginamigit, sapperpeillo.

8 Uvingmētulle, Gudemut idluarijaujungnangilet.

9 Illipsele uvingmēngilase, Annernerēmētosele, Gudib Annerninget innigikpasse. Kristusible Annerninganik pekangitok, tapsoma perkuttigingila.

10 Kristusele illupsingnēpet, time tokkungalloarpok ajornek pitjutigællugo, Annernerle innōtsiōvok idluarne k pitjutigællugo.

11 Jesusemik tagva tokkungajunnit tuppaktitsijub, Annerninget innigikpasse : tapsomatauk, Kristusemik tokkungajunnit tuppaktitsijub, timisse tokkojukset omartitso-māriveit, Annerninga illupsingnēmet.

12 Mana tagva kattangutikka, tamakkisimavogut, uvingmuolungitok, uvinik malliklugo innōjuksauvluta.

13 Uvinik malliklugo innōniarupse, tokkojomārpose ; Annernermulle uvingub pingit tokkoniarupsigik, innōniarpose.

14 Illunatik Gudib Annerninget tessiortangit, Gudib kittorngaringmagit.

15 Annernermik kivgaujomik pilaunginapse, ama si-vōrajariakarluse, nutakkatitulle Annernermik tunnitsivio-vose, tapsomuna nipliavogut : Abba, Atātak !

16 Annernerub tapsoma annernivut kaujitipeit, kit torngaugapta Gudemut.

17 Kittorngaugaptale kingormgujijuksaugivoguttauk imaipok Gudemik kingormgujiluta, Kristuselo kingormgusikattigællugo ; kappianarnernik pekarkattigiguptigo, ānanausekattaujomārkovlutatauk.

18 Issumavikama, nelliutub tamattoma kappianarningit adsigeksaungimetta ananauvingmut sakkijartitaujomārto-mut uvaptingne.

19 Gudible kittorngangita nellonērtitauniksangit pingortisimajut illungertornermut killanarivlugo uttakkivæt.

20 Pingortisimajut asserortitaumagamik issumamingnut pinatik, taimaitimagille taimaititsijub, nerriuviksa-karlutik.

21 Pingortisimajuttauk piulijaujomāramik kippalōnermit nunguniartomit, illangiutivlutiglo Gudib kittorngangita ānanamik piulijauninginnik.

22 Pingortisimajut tamaita kaujimavavut, anner-saumikattigivluta kappiasutsainarmetta sulle tamædsa.

23 Kissimigle tapkoa pingilet, nangminerletauk uvagut, Annernerub (tunnergutingita) sivorlinginnik pijogut, uvaguttauk nangminek illuptigut annersaumivluta killanarivogut kittorngaunermik, timiptalo piulijaulerningnik uttakkivluta.

24 Piulijaumagalloorapta, nerriungnermulle. Nerriungnerle tækkuksaujok nerriungneungilak; kannok tækkojane innub nerriugivauk?

25 Tautungitavulle nerriugigaptigo, kennuërsarnermut tagva nerriugivavut.

26 Taimaktauk sangëniptingne Annernerub ikkajorpätigut. Tuksiarnermik kannok namaktomik nellogapta; Annerneruble nangminek tuksiarutivätigut annersaumijunnt okautaujungnangitunnut.

27 Omættinnigle kiglissiniartub tapsoma Annernerub issumanga kaujimava; ivsornaitut tuksiarutingmagit, Gudib idluarijanganut.

28 Kaujimavogulle, Gudemik nægligosuktut, kannoëliornerit tamaita idluarsitigingmagit, (tapsoma) issumasimaninganut kaikojaumajut.

29 Issumasimavime sivorngagut, tapkoatauk issumagingmagit, Ernerme adsiluanganik adsekarkovluta, tamna erniangokärtokovlugo kattangutigët unnuktut akkorngæne.

30 Sivorngattigulle taimaikojanne tapkoa kaikolauriveittauk; kaikojannelo idluartilauriveittauk; idluartitanelo ānanausitilauriveittauk.

31 Taimaimetta tamakkoa, kannok tagva okaromavita? Gudib illagikpattigut, kia akkerartorungnarpattigut?

32 Tapsoma Ernine aglæt ivlerinago, tamaptalepivluta tunnidlalaungmago; tamna illagællugo tamainik tunnitsiviginajangipattigut?

33 Gudib annerijangit kia passijungnarpagit? Gude tagga idluartitsijok.

34 Kina erkartuijungnarka? Gude tagga tokkolauktok, illa pilcartomik tuppaktitaungmijok, tamna Gudib tallerpiet tunganëlerdlune tuksiupätigullo.

35 Kia avitsungnarpattigut Kristusib næglingninga-

nit? Kiksarnerublonēt, kappianarnerublonēt, unangmiklerublonēt, kāngnerublonēt, annorakanginerublonēt, nangiarnarnerublonēt, saviksulonēt?

36 Sorlo aglaksimangmet: Pivlutit tokkotitaumavogut uvlok navlugo, sauketitut tokkoteksatitut piēnartauvogut.

37 Tamakkoale tamaita attorlugit ajugauluarpogut, uvaptingnik nægligosuktokut.

38 Kaujimavikama, tokkublonēt, innōtsiblonēt, Engeliblonēt, nalegaunillonēt, pitsartunerillonēt, nelliusimamerillonēt, nelliutsumārnerillonēt,

39 Kingingnerublonēt, ittinerublonēt, assingitalonēt pingortisimajut avitsungnangimattigut Gudib næglingninganit, Kristuse Jesuseme Nalegapingnētomit.

KAPITEL IX.

Okautsit tussarnertut pitsartuneliotitauninginnik, okpertut Judinnit nellojunillo pijut piulijaukovlugit.

MIKSEKARTOMIK okarput Kristuseme, sæglunangalo, issumama kigligiksavigingmanga Annernerme ajunginerme,

2 Angijomik kiksarama ānialarmalo sorērnanga omættipkut.

3 Nangminek tunnijaujomavlunga illungertulaukpunga Kristusemut omigijeksangortitaulunga kattangutikka pivlugit, kinguvāngukattikka uviningmit;

4 Tapkoa Israelemit kinguvāngōjut, kīttorngaunermiglo, ānanaunermiglo, angerkattigēngnermiglo, perkojenniglo, kivgartormermiglo Gudemut, angersimanermiglo pijuksaujut;

5 Sivorlelle angajokariveit, tapkonanget Kristuse uvinipkut tikkisimavok, tamna tamainut Gudeōvok, nertortaujok issokangitomut. Amen.

6 Taimaingilarle, sorlo Gudib okausingit tukkekarrungnērtilugit; Israelemit innulertut illunatiungitok Israelittiōngmetta.

7 Abrahamiblo kinguvāngit illunatiungitok, tamanna pitjutigilugo kittorngauvut; kinguvāksarnigle taijak Isaangmit pijomārpok.

8 Imaipok, uvingmit kittorngaujut, Gudib kittorngaringileit; angersimaneruble kittorngangit kinguvāksauvut.

9 Tamædsale angersimanerub okausinga, okangmet: Tamanna nellitikipet achago tikkitsomārpunga, Sara ernektärtillugo.

10 Tamnaēnarle pivlugo taimaingilak, Rebekkatauk singaijaungmet attautsemīt Isaangmit, tagva atātaptingnit,

11 Singaigik annekärtinagik, sullelo ajungitullikāratik ajortullikāratiglonēt, Gudib issumasimaninga aulaijungnengerkovlugo,

12 Pinniarnērit pitjutiginagit, saimarsaumulle kaikojjimot, (issuanit) annerimangmet, okautsaulerpok: Angajakliub kivgatoromārpa nukkanē.

13 Sorlo aglaksimangmet: Jako nægligilaukpara, Esaulē omigilaukpara.

14 Kannok tagva okaromavita? Gude idluitova? Taimaitsengilak!

15 Mosesemulle okarpok: Saimaujeksara saimautsomavara; napkigijeksaralo, napkigijomavara.

16 Issumaminik tagva piniængilak pijomajok akpangertorlo, Gudible napkiningninganut kissianut.

17 Aglait Faraomut okangmetta: Tamanna pivlugo makkitilaukpagit, pitsartunera illingne sakkeromagapko, atteralo okautigijaukovlugo nunaksoarne illunane.

18 Issumaminik tagva napkigiva nelliet; issumaminiglo sititipa nelliet.

19 Okarviginajarparma: Sumik passidlarpattigut sulle? pijomajanga kia akkerartorungnarpauk?

20 Innuk omæt, igvit kinauvit, Gudemut akkerartoromagavit? Sennajak sennajiminut okaralloarka: Sōg tai-mak sennavinga?

21 Machaliortiblonēt issumaminik macharmit sennajungnangilak, illanga illulekuttingorlugo ānanaujomut, illangalo nachonartomut?

22 Gudible ningausine tækkotitsomagamiuk, pitsartuninelo nellonēromagamiuk, ningarnartut illulerkutit pijarērtitaujut asserornartomut, angijomik kennuērsarlune taimaitilaukpeit ;

23 Nellonēromavlugo ānanaunime akluininga illulerkutinnut napkinartunnut, sivorngagut ākiksimajane ānanaunermut,

24 Tapkoa, tagva uvagut kaikojangit, Judinnit kissēniungitok, nellojunnittauk.

25 Taimaktauk okarivok Hoseasekut : Innukottigilaungitakka, innukottimnik taijomavakka ; næglingitarralloaralo, næglijammnik taijomavara.

26 Imaitsomārivok, nunalingne okautsaulaungmetta : Innukottigingilapse, tagvane Gudib omartub kittornganginnik taijaujomārput.

27 Jesaiasele nipliavok Israelib kinguvāngit pivlugit : Israelib kittorngangit nauk siorketitut immab kiglinganētutitut unnuktigigalloarunik, amiakungit piulijaujomārput.

28 Asserorsainekaromārmet sorērvikalarmelo idluarnermut, Nalegak sorērkojjjomārmet nuname.

29 Sorlotauk Jesaiase sivorngagut okalaungmet : Nalekab Zebaotib amiakokarkongipattigulle kinguvāksamik, Sodomatut-īnajalauktogut, Gomoralo adsiginajalaukāvut.

30 Kannok tagva okaromavita ? Imāk okaromavogut : Nellojut idluartitaunasualaungitut idluarsilerput ; idluarsinerle okpernermit pijok okautigivara.

31 Israelitille perkojet idluarsijutigijomalaukpeit, idluarsijutiginagille perkojet.

32 Sōg ? Okpernermut pinasualaunginamigit, perkojelle pinniarkojangit pitjutigigamigit. Ujarkamut apōrgvingmut apōramik.

33 Sorlo aglaksimangmet : Ahag tagga, ujarkamik apōrgvingmik illijivunga Zionme, kairtomiglo sinaungasautaujomik ; nelliello tapsomunga okpertok, kangusuktitauniængilak.

KAPITEL X.

Okpertut kangusuktitauniængininginnik.

KATTANGUTIKKA, omættima kajungilārninga imai-pok, Gudelo tuksiarvigivara Israelib kinguvāngit piulijaukovlugit.

2 Tapkoa kigligiutigivakka, illungertornermut Gude nalegasuarpæt sillainermulle.

3 Idluarnekk namagijaujok Gudeme illitaringimatsuk, idluarsinasualarmiglo nangminermingnik, idluarnerlo namagijaujok Gudeme taimak nalegomanago pivut.

4 Kristuse perkojet nagatiksaringmatsuk; illunatik tapsomunga okpertut idluarsijauvut.

5 Idluarnerle perkojennit pijok Mosesib aglagutigigalloarpa: Innub tamakkonina nalektub, innōgutiginiarpeit.

6 Idluarsinerle okpernermit pijok, imāk okarpok: Omættingne okarniarnæk, kina killalliarniarka? (Imaipok, Kristuse akkartisartorlugo.)

7 Imāglonēt: kina kannungarniarka ittinersoarmut? (Imaipok, Kristuse pijartorlugo tokkungajunnit.)

8 Kannorle okarka? Okausek kannitigivet, kannerne omættingnelo-imet; tamædsa okausek okpernermik, okautigijavut.

9 Nalegak Jesuse kannernut okautigigungne, okperuvillo omættikut, Gudib tokkungajunnit tuppaktingmago; piulijauniarpotit.

10 Omamigut okpertok, idluarsilermet, kannermullo nellunaijajok, piulijauniarpok.

11 Aglait imaimetta: Nelliet tapsomunga okpertok, kangusuktitauniængilak.

12 Adsigēngilungimetta Judillo Grichillo; attausēnak Nalegaringmatsuk illunatik akluitok illunainut, tuksiar-tunnut tapsomunga.

13 Nalekab attinga tailugo tuksiar-tut piulijauniar-metta.

14 Kannorle okpervigingititik, tuksiarviginajarkatsuk? Kannorle tussaumalaungititik, okperviginajarkatsuk? Kannorle tussarajarkæt okautsaungikunik?

15 Kannorlo okālaniarajarkæt tillijaungikunik? Aglait imaimetta: Kannok kuvianartoksövuut taipkoa ittigangit, ullapirsauunik okālajut ajungitomiglo okautsijut.

16 Illunaticle pingilet okautsit tussarnertut naleklugit. Jesaiase okangmet: Nalegak kia okālanivuut okperivagit?

17 Okpernek tagva okālanermit pivok, okālanerle Gudib okausinginnit.

18 Uvangle okarpunga: Tamattominga tussalaungilæt? Aukak, nippinga nunalingnut tamainut tussartauvok, okausingillo nunaggit issuklīnut pimavut.

19 Okarpungale: Israelitit tamattominga tukkisilaungilæt? Mosese sivorlek okarpok: Annärtortitsomavapse innukottingitaralloamnut, ningartitsomagivapselo innungnut sillaitunnut.

20 Jesaiasele imak okarlune sappingilak: Uvamnik kenneriangitunnut nachvartauvunga, uvamniglo apperkusilaungitunnut sakkerpunga.

21 Israelitinnut okarivok; Uvlok navlugo aggakka issakpakka innungnut okautsaujomangitunnut, akkerartortunullo.

KAPITEL XI.

Israelitit ajektortauninginnik.

TAGVA mēma okarpunga: Gudib innukotinne ajektulaukpagit? Taimaitsengilak! Uvngatauk Israeliteōgama, Abrahamib kinguvarivānga, Benjaminib illagivānga.

2 Gudib innukotinne sivorgagut annerijanne ajektulaungileit. Aglait Eliasemik okartut, kaujimangilaselonēt? Kannok Israele passitigællugo Gudib sānganut pingmet, okarmello:

3 Nalegak, nellautaijokotitit tokkolaukpeit, Altarillo (asserorlugit) poagilaukpeit; kissimalo amiakojunga, tokkonasuarivāngalo.

4 Kannorle Gudib kiovaug? Uvamnut amiakökka angutit 7000 diövut, Baalemüt sêrkortolaungitüt.

5 Taimaktauk nelluotome tamattomane amiakokarivok saimanermüt annerijaujunnik.

6 Saimanermulle pigunik, pinniarnermüt pingilet; taimaingipet, saimanek saimaniöjungnêrpok. Pinniarnermulle pigunik, saimanermüt pingilet; taimaingipet, pinniarnek pinniarniöjungnêrpok.

7 Kannok tagva? Israelib kennertane, pilaungila; annerimajulle pivæt, assingit mangaititsimavut.

8 Sorlo aglaksimangmet: Annernermik sinnisijomik Gudib tunnitsivigilaukpeit, ijekartilugit tautungitunnik, siutekartilugillo tussängitunnik.

9 Davidelo okarpok: Nerrivitik nigarilitsuk mikkigiarilugolo, apörgvigællugolo, akkiniarutigællugolo pigilitsuk;

10 Ijingit takpetikit, tækkojungnêrkovlugit, sorêrati-glo kemerlungit okkungatikit.

11 Okarpunga tagva: kattedkovlugit apörnerkæt? Taimaitsengilak! Taipkoale kattengnermetta, piulijau-nek nellojut pigilerpæt, tapkoninga tussudlalerkov-lugit.

12 Taipkoa kattangningille sillaksoarmiut akluitiging-magit, taipkoalo aksartauninget nellojut akluitigingma-git; kannok tamanna pivalliajomârka illunamassiatik kat-tititaulerêrpetta?

13 Illipse nellojose okarvigivapse; nellojunnut Apos-teliögama, tamanna kivgartornera nertotigivara.

14 Taipkoa uvinigijakka, kajungersaimimnut illung-ertortilugit pijungnarmangarma, piuliniarlugit illangit.

15 Taipkoa ajektortauninginnut sillaksoarmiut saimar-sautekalermetta kannok tagva illelliortauningit illinga-niarkæt, innosek sorlo tokkungajunnit?

16 Nutaijoktok ivsornaipet, kakkojeksaktauk ivsornai-nivok; amäglo ivsornaipet akkerungittauk ivsornainivut.

17 Akkerungitale illangit naviksimagalloorpetta, ig-ville orksulik napartogingitolauktotit, akkorngænnut iver-titauleravit napartogiktub orksuggub amänganik iptinga-niglo illangiusimavlutit;

18 Nertōtiniarnæk akkerkunnut. Nertotiguville tapkonunga, erkainiarit, amāk kalleringilet, amātsable kallerivātit.

19 Tagva okarpotit: Akkerkut naviksimavut, ivertitaukovlunga.

20 Nau mane, naviksimavut, okpinginingit pivlugit, igvulle nængerpotit okpernermut; piōjoriniarnæk, sivōraille.

21 Akkerokotigivlugit Gudib ivlerilaunginamigit, igvittauk ivlerinajanginivātit.

22 Tamanna pivlugo Gudib pitsiarninga sivōranarningalo nautsertulikik; sivōranarninga, katteksimajunnut; pitsiarningalo illingnut, ajunginiatsainaruvit; sorēruville igvittauk kippijaujomārivotit.

23 Ipkoalo ivertitaujomārivuttauk, okpinginermik pitsainangipetta; Gudib ama ivertilugit pijungarame.

24 Igvulle pētaumajotit orksuggub napartunganit ingminik perortomit, illusinga akkerartorlugo ivertisimaguvit orksulingmut napartogiktomut; kannok anginersamik tagva akkerkut napartomingnut orksulingmut ivertitau-niarajarput?

25 Kattangutikka, nangminipsingnik sillatojoksōsugikonmase, nellokojomangilapse nellonartomik tamattominga. Israelib kinguvāngita illangit mangaitisimavut, nellojut sāgiarniartut unnurningit namaksekārtin-nagit.

26 Taimaglo Israelib kinguvāngit illunaita piulijaukovlugit; sorlo aglaksimangmet: Zionemit tikkitsomārpok, piuliklertok Jakob kinguvāngita ajortulliningit pējarniarlugit;

27 Tamædsalo Testamentiga taipkonunga, ajorningit pējarniarupkit.

28 Okautsit tussarnertut malliklugit omisutigivakka, illipse pivluse; annerimangmettale nægligivakka, angajokāt pivlugit.

29 Gudib tunergutinne kaikojininnelo kakkialerutingileit.

30 Sorlo illipsetauk itsak okpingitolaurapse Gudemut, manale napkigijaulerpose, taipkoa okpingimetta.

31 Taimaktauk taipkoa mana okpervigilaungilæt napkigosungnek, illangiubvigilertase, taipkoatauk napkigijaukovlugit.

32 Gudib tamaita okpingininginētituinalaukpeit napkigijomavlugit.

33 Innornarmēk, Gudib akluitoksoninget ittininga, tamarmik, sillatojoksōninget nellotuijoksōningello! kannok angijomik tapsoma kajusimaningit tukkisijaujungnangilet, apkotingillo nautsertortaujungnaratiglo!

34 Kiale Nalekab issumanga illissimavauk? Kialonēt ajochertulaukpauk?

35 Kialonēt tunnitsivigikārpauk sumik, akkiniartaulermilune?

36 Tapsomanget, tapsomunalo, tapsomungolo illunamassiatik-īmetta, nertortaudlarle tamna issokangitomut. Amen.

KAPITEL XII.

Okpertut malligeksanginnik.

KAIBLARPAPSE kattangutikka, Gudib napkininganut, timisse pitissigik tunnergutiksauvlutik omartut, ivsornaitullo kuviagijaujullo Gudemut, taimailiorupse Gude naletsiarpasse.

2 Sillaksublo tamattoma innungit adsiginiarassigik, ablatsauleritsele issumapsigut, nutāngordluse, Gudib pijomajanginnik, ajungitunnik, kuviagijaujunniglo, namaluartuniglo nautsertorkovluse.

3 Uvangale saimanermut tunnitsivionimnut, okaupapse illunase attunit piojorijokarkonnago nangminerminik; namatuinartomigle issumakaritse illipsingnik, illunase ingmikorluse, okpernipingnut tunnitsivionipsingnut Gudemit.

4 Sorlo timivut unnuktunnik avatekangmetta, avatille illunatik adsigēngitomik pinniareksakarput.

5 Taimaktauk uvagut unnuktōjogut, Kristuseme timiōvogut attautsemik, illunatale avatigēkluta;

6 Saimanermullo sunatuinarnik tunnergutekarpogut, tunnijaunjunnik uvaptingnut.

7 Nelliet nellautajungnarune, okpernerminut (nellautaille). Nelliet kivgartorteõgune, kivgartutsiarle. Nelliet ajochertuigune ajochertusek attutsiarliuk.

8 Nelliet kaiblartuigune, kaiblartutsiarle. Tunnijijok, issumalingasuerlune pile. Attanniotitok, koksesuklune pile. Napkiniktok kuviasuklune pile.

9 Næglingnek tækkomõrtailile. Ajornek õmigissiuk, ajunginerle unagissiuk.

10 Illipsingnut illungertorluse kattangutigēktutitut næglingniaritse. Illaselo ingiarsiuk naleklugo.

11 Erkeasugase pinniareksapsingnut. Annernerme illungertutsiaritse. Nelliunerit attutsiarsigik.

12 Nerriukluse kuviasugitse, kenuẽrsaritse kappiasuktitaujarangapse; sorẽrase tuksiaritse.

13 Ivsornaitut ajoksarninginnut angajokauniaritse; sinniktarviõtitse.

14 Unangmijisse saimarniarsigik: saimarsaititse okauerlugaselo.

15 Kuviasuktut kuviasukattigissigik, kugviortullo kugviorkattigilugit.

16 Illipsingnut adsigēktunnik issumakarkattigēgitse. Pinasuarniarase pingijainartunnut, piojorijuitulle mallingniarsigik.

17 Nangminipsingnik sillatosuginase. Innorluktok akkiniarassiuk innorlungnermut. Ajunginek pinasuat-siarsiuk innuit illunatik tækkoænne.

18 Ajornangipet, innungnut tamainut ullapirsautekaritse, ajungikupsigik.

19 Nangminek akkigiarniarase nægliktakka, ningarungnerle tokkossiuk, aglaksimangmet: Kiglungnek pijara, akkiniaromavunga, Nalegak okarpok.

20 Taimaimet ningarijit kākpet, nerrititsuk; immerukpello immikiuk. Taimailioruvit niakoanut aumannik ikkomalingnik kattersoilarpotit.

21 Ajortomut sãlagijauniarnæk, ajunginermulle sãlaginiaruk ajornek.

KAPITEL XIII.

Kaiblainermik malligekset malliktaukovlugit.

INNUIT illunatik attunit attannerijatik pitsartunekarvigijitik nalekligit; Gudemit pingitomic attannersoakangimet; attannersoakartonele Gudemut perkojau-mavut.

2 Attannersoarnulle akkerartortub, Gudib perkojanga akkerartoriva; akkerartortulle erkartortautiksarsiorput nangminermingnut.

3 Pitsartojoksuille sivōranangilet ajungitullijunnut, ajortullijunnulle. Attannernigle sivōrajomangikuvit ajungitullilerille; tagva tapkonunga nertortauniarpotit.

4 Gudib kivgaringmagit namaksijutiksarnut; ajortulliguvulle sivōragit; sullinatik saviksoalijarajangimetta, Gudib kivgariveit akkiniartitsekovlugit idluitullijut.

5 Taimaimet nalektaujariakarpud, pitlartaunek kissiet pitjutiginago, issumaille pivlugittauk.

6 Tamanna pivlugotauk tunnergutiksennik tunnitsivigijariakarpasse; Gudib kivgaringmagit, taimaitunnik pinniareksakarmetta.

7 Tamainut tagva tunnijititse, tunnitsivigijarikartapsingnut. Schossemik tunnijuksaujomut, Schossemik; Zollemik pijuksaujomut, Zollemik; sivōranartok, sivōragissiuk; nalengnartok, naleksiuk.

8 Nellienut akkiliksakarniarase, nægliktigēngnermik kissianik, innukattiminik næglikhtub, perkojet namaksingmagit.

9 Okautaumajulle tapkoa: Nulliarēngnermik asseroijuksaungilatit. Innuartuksaungilatit. Tigliktuksaungilatit. Innukattitit sæglogitigilugit okartuksaungilatit. Ikliguktuksaungilatit; tapkoa assinginiglo perkojakarpet, illunatik okautsinne tamakkonane tukkeliotitauvut: Innukattingnik illiktut nægliktuksauvotit.

10 Næglingnerub innukattine idluitullivigingila, taimaimet næglingnerub perkojet namaksiveit.

11 Nelliunermiglo tamattominga kaujimagapta, mak-kiviksapta Stundinga sinningnermit manna nelliusimangmet; piulijauviksavut manna kanninersaungmet taipso-manemit okpertungortitaugapta.

12 Unuak nāvok kaulerdlunelo; taimaimet tāktub pinniarninginnit ipperarniarlavut, kaumajuble sakkunginik attiniarluta.

13 Arvertarta illutsiarikluta uvloksiortutitut; nerritunata, tallanatalo, tachesimajune illokeudlarata, aivauatalo, annerudsinatato.

14 Nalegarle Jesuse Kristuse attiniarksiuk, timelo pairissiuk, ikliguktaililugole.

KAPITEL XIV.

Kaiblainermik, sangētut sinnaungasartaukonnagit.

SANGETOK okpernerme illelliorsiuk, issumangit tamartiniarnagit.

2 Illanget okperpok sunatuinarnik nerrigalloarune erkanangilak; sangētorle perorsijennik kissēnik nerrivok.

3 Nerrijok, nachoniarane nerringitomik, nerringitorle erkartuinarane nerrijomik, Gude illelliolaungmago.

4 Kinauvit, erkartuijotit assivit kivganganiuk? Nængerpellonēt ochopellonēt nalekaminut illingavok. Makkititaujunganaralloarivorle, Gudib makkititsungnaralloar-mago.

5 Illanget issumavok, uvlut illangit ajunginersauvut illamingnit; aipangelle uvlut illunatik adsigēgasugiveit. Illunatik kollangitomik issumakartuksauvut.

6 Uvlunnik adsigēktoriklingitok, Nalekamut taimak pivok; uvlunniglo adsigēktoriklertok, taimaktauk pivok Nalekamut. (Sunatuinarnik) nerrijok, Nalekamut nerri-vok; Gude kujagigamiuk. Nerringitorlo, Nalekamut nerringilak, Gudelo kujagiva.

7 Illunata nangminek uvaptingnik innonginapta, uvaptingniktauk tokkoniængilagut.

8 Innōguptale, Nalekamut innōvogut; tokkoguptalo,

Nalekamut tokkovogut. Taimaimet innöguptalonēt, tokkoguptionēt, Nalekab perkutigivātigit.

9 Tamanna pivlugo Kristuse tokkovlunelo makkinivok, amalo omardlune, Nalegaujomavlune tokkungajunnullo innōjunnullo.

10 Igville, sōg kattangutit erkartorpiuk? Igvillonēt, aipa, sōg kattangutit nachogiviuk? Illunata sakkertitaujomarpogut Kristusib erkartuiviet sāngane.

11 Sorlo aglaksimangmet: Ahamarik innōgama, Nalegak okarpok, sērkut illunatik akkumnilavigijeksarivānga, okello illunatik nellonērsaijuksauvut Gudemik.

12 Illunata tagva kigligiksariakaromārpogut Gudemut nangminek uvagut pivluta.

13 Taimaimet illavut erkartōtigijungnērlavut; anginersamigle mattominga innerterititse, nelliet kattangutiminut apōtiksamik sinaungasautiksamiglonēt sennakonnago.

14 Nellungilanga kaujimavilarmalo Nalekame Jesuse, tamaita ingergarmik makkojungnangilet; kissianut makkojungnarasugiklertomut, tapsomunga makkojungnarput.

15 Kattanguville nerkigijettit kiksautigikpagit, tagva næglingnermut illusekangilatit, nerkigijettille pivlugit Kristusib tokkotigijanga asserortiniarnagotōk.

16 Taimaimet kamatsiaritse, perkutigijase ajungitok mittautigijaukonnago.

17 Gudib nalegauvinga nerkiksaunanelo immiksaungimet, idluarnermigle, ullapirsaumiglo, kuviasungnermiglo Annernerme ajunginerme (īpok).

18 Tamattomunga Kristusemik kivgartortok, Gudemut kuviagijauvok, innungnullo ivlerijauvlune.

19 Taimaimet ullapkotekarnartomik, ajunginiarutinermiglo illaptingnut pinasuarta.

20 Gudib pinniarninga asserorniarnago nerkiksak pitjutigællugo. Nerkikset illunatik ivsornaikalloorput; ajorpulle innungme issumanget passikpago nerrigame.

21 Ajunginersauvok nerketungikuvit, Weinemiglo, immingikuvit assianiglonēt pinæk, kattanguvit idluaringi-

tanganik, sinnaungasautiksanganiglonēt, ajulerutiksanganiglonēt.

22 Okpernekaruvit, illingne nangminek taimaitsiarit Gudib sāngane. Piulijaumavok innuk ingminut passijaungitok, pinniarnierit idluarijanne pivlugit.

23 Kollartokarpelle nerrilunelo tamna erkartortau-mavok, okpernermut pinginame; okpernermille pingitok ajortullijutauvok.

KAPITEL XV.

Nellojut illelliortauinginnik.

UVAGULLE sangijogut, sangētut ajulerningit kenuērsarutigijeksarivavut, nangminiptingniglo namagijuk-saungilagut.

2 Illunatale ingmikorluta innukattipta kuviagijanganut pita ajungitomot, ajungitiniaromavlugo.

3 Kristusetauk ingminik namagilaungimet, sorlole aglaksimangmet: Illingnik mittautiggit, mittautiksarningit uvamnut tōrput.

4 Sivorngagulle aglaksimajut, ajochertortaujutiksap-tingnut aglaksimavut, aglangnut kenuērsartitauvluta, mannigortaulutalo nerriuviksakarkovluta.

5 Kenuēsertorneruble, mannigoinerublo Gudinget tunnitsivigilise issumakattigēkavluse, Kristuse Jesuse malliklugo.

6 Kajusimakattigēmarikluse kannermut attautsemut (sorlo) nertordlerkavluse Gudemik, Nalegappingnik, Jesusib Kristusib Atātanganik.

7 Taimaimet illelliortigēgitse, sorlo Kristusib illellior-laungmasse, Gude nertortaukavlugo.

8 Uvangale okarpunga, Jesuse Kristuse kivgaulauktok kippinermik, Gudib miksekārninga pivlugo, angersimane-angajokānut pijok aulaijungnengerkavlugo.

9 Nellojulle Gudemik nertordlerkavlugit napking-nersoanga pivlugo, sorlo aglaksimangmet: Tamanna piv-

lugo Nalegak nertoromavagit nellojut akkorngænne, akkillo imgerutigijomavara.

10 Ama okarivok : Kuviasugitse nellojose innukotingit illagællugit.

11 Amatauk : Nellojose tamapse Nalegak nertorsiuk, innukattigêksuillo tamapse nakorissiuk.

12 Amatauk Jesaiase okarivok : Imna Jessib amãnga-
ĩtsomãrpok, makkitsomãrtorlo attanniotilune, tamna nel-
lojut nerriugijomãrpæt.

13 Nerriuktitsijuble Gudib illumertilise tamainik ku-
viasungnermiglo ullapirsainermiglo okpernermut, nerriu-
vivikarkovluse Annernerub ajunginerub pitsartuninga-
nut.

14 Uvangale kaujimatsiaralloarpapse, kattangutikka, illipse nangminektauk ajungitomik illumertaugapse, ta-
mainik illissimavluselo, kaiblartigêgungnarkovluse.

15 Nauk taimakalloartose kattangutikka, sillasiorvi-
ginase aglagvigivapse, erkaitiniarluse saimarnek, Gude-
mut tunnitsivionera pivlugo.

16 Jesuse Kristusemik kivgartortuksaugama nellojut akkorngænne, Gudib okausingit tussarnertut okãlatigilugit, nellojut tunnergutaukovlugit kuvianartomik Gudemut, ivsornaititaukovlugillo Annernermut ajunginermut.

17 Nertornautekarpunga tagva, Kristuse Jesuseme, Gudib pingit pivlugit.

18 Okãlanermigle sapperajalauktunga, Kristuse uvap-
kut pinnialaungipet, nellojut nalektilugit okautsinnut pin-
niarnernullo,

19 Nellunaikuttennut pitsartudlartunnut tattamnartun-
nullo, Gudib Annerninget pitsartuninganut ; taimak, Je-
rusalemit aularlunga, erkãnelo illunanelo Illyrienmut tik-
kilunga, Kristusib okausingit tussarnertut okãlatigilauk-
pakka tamainut ;

20 Piluartomiglo okautsinnik tussarnertunnik okãla-
jartoromavlunga Kristusib attinget kaujijauvingingitang-
ane, iglolioromananga assima tunganilivianut.

21 Sorlole aglaksimangmet : Tapsominga okautsau-
laungitut, tækkojomãrpæt ; tussalaungitullo, tukkisijo-
mãrpæt.

22 Tamannalo pitjutigivara, unnuktunnik agviarutekaurama tikkingilapse.

23 Manale nellipsareksērunama nunane makkonane, unnuktunnigle Jahrinnik killanalaaurama tikkitsomavluse.

24 Spanienemut ainiaruma tikkitsomavapse: issumagama ingergarnimne taikunga, tækkojomavluse, illipsingnullo kannilārtaukovlunga taikunga, annikitomiglonēt kувiasukattigēkarupselo.

25 Manale Jerusalemut ainiarpunga, ivsornaitut kivgartoromavlugit.

26 Macedoniamiut, Achajamiullo kunnulugatik tujōtiksennik kattersoilaungmetta, ivsornaitut Jerusalemētut aklujut ikkajoromavlugit.

27 Taimaitomik kunnulugatik pinnialaukput, taimaglo akkēngaivigiveit; tarningita pingit nellojut illangiubvigigamikit, tapkoa imaitseriakarivut, timib piksanginnik avagingārlugit taipkoa.

28 Tamanna tagva pinnialaurupko, tujōtiksennik tamakkoninga, ainimne Spanienemut apkosaromavapse.

29 Nellungilangale, illipsingnut piguma pititsomavapse Kristusib okausinginnik tussarnertunnik saimanartoksoarnik.

30 Kaiblarpapsele, kattangutikka, Nalegappingnut Jesuse Kristusemut, Annernerublo næglingninganut, ikkajorkattigissinga illungertornermut tuksiarulunga Gudemut.

31 Sapputijaukovlunga okpingitunnit Judæamētunnit, tamakkoalo kivgartōtikka Jerusalemut, ivsornaitunnit idluarijaukovlugit.

32 Kingorngagut, Gudib perkokpanga tikkerkovlunga illipsingnut, kувiasuklunga, nekkoksekattigiluselo.

33 Gudible ullapirsaijub illagilise illunase. Amen.

KAPITEL XVI.

Paulusib salutitsininganik.

FOEBELE kattangutīvut arnak, illagēnik Kenchreamiunnik kivgartortok, illipsingnut perkovara.

2 Illipsingnut illelliortaukovlugo Nalekame, sorlo ivsornaitut illusekartuksaungmetta, ikkajorsiuglo sullijeksanginne tamaine, ikkajortaujariakarninga illipsingnut issumagilugo. Tapsomatauk unnuktut ikkajorlaungmagit, uvangatauk.

3 Priscilla, Akvillaselo pinniarkattikka Kristuse Jesuseme, salutissigik ;

4 Tapkoa niakoertautitsomalaukpuk inno sera piulijomavlugo, tapkoa uvanga kujagivakka, pitonangale, okpertulletauk illunatik nellojunnit pijut.

5 Okpertuttauk tapkoa iglomiokattigit salutissigik. Salutissiuk Epænetus næglidlartara, Achajamiunnit okperkærtok Kristusemut.

6 Salutissiuk Maria, unnuktunnik sullidlarlunelo pinnialauktok pivluta.

7 Salutissiuk Andronikus, Juniaselo, illakka kelleksortaukattikkalo, Aposteline nertornartuk, uvannit okperkærtok Kristusemut.

8 Salutissiuk Ampliase, nægliktara Nalekame.

9 Salutissiuk Urbane, pinniarkattivut Kristuseme, Stachyselo nægliktara.

10 Salutissiuk Apellese (öktorsimanermut) idluartok Kristuseme. Salutissigik Aristobolusekut.

11 Salutissiuk Herodiones, illaga. Salutissigik Narcisusib illangit Nalekamētut.

12 Salutissigik Tryfena, Tryfosalo, Nalekame pinniarkattartuk. Salutissiuk Persida næglingnartok, unnuktunnik pinnialauktok Nalekame.

13 Salutissiuk Ruffus, annerimajok Nalekame, tapsomalo uvangalo anānavuk.

14 Salutissiuk Asinkritus, Flegonteslo, Hermaselo, Patrobaselo, Hermeselo, kattangutigēlo tapkonanētut.

15 Salutissigik Filologus, Julialo, Nereuselo najangalo, Olimpase, ivsornaitullo illunaita tapkonanētut.

16 Salutikattigēgitse salutimut ivsornaitomut. Kristusib illagēktokotingita salutipāse.

17 Uvanga kaiblarpapse, kattangutikka, kammagissigik akkerartortisijullo issumaluktitsijullo, ajochertū-

sinnik illinniarlauktapsingnik assiagõrtut, avileritselo tapkonanget.

18 Taimaitut Nalegavut Jesuse Kristuse kivgartung-ilæt, natjatigle; okautsinnullo ajungitojartunnut man-nigornartojartunnut passijeksaungitut omættingit uivē-riveit.

19 Naletsiarnise tussaumajaungmet tamainut. Tamanna pivlugo kuviasutigivapse. Pijomavungale ajung-itomut sillatokovluse, ajortomulle sillatunekarkonnase.

20 Ullapirsaineruble Gudinget Satanase tullerajaler-liuk ittikkapse attānut killamik. Nalegapta Jesusib Kristusib saimaninget illagilise. Amen.

21 Timotheusib pinniarkattima, Luciusiblo, Jasoniblo, Sosipateriblo illama salutipase.

22 Uvanga Terziuse, aglangnik ukkuninga aglaktunga, salutipapse Nalekame.

23 Gajusib, uvangalo illagektullo illunatik najortigi-japta, salutipāse. Erastusib iglugaseksoarmiut kēnau-janginnik pairsijub salutipāse; taimaktauk Kvartusib kattangutib.

24 Nalegapta Jesusib Kristusib saimaninget illagilise illunase. Amen.

25 Illipsinguigle sōngotitsungnartok, okautsinnut tus-sarnertunnut okautigijamnūt, Jesuse Kristusemik, tapso-muna nellonalauktok nellonērpok, sillaksub pigiarninga-nit okautaulaungitok;

26 Manale nellonērsimavok, nellautaijullo aglangin-nut, issokangitoksub Gudib perkojanganut okautigi-jaujok, nellojunnut tamainut, okpilerniarkovlugit na-leklutik.

27 Gude tamna sillatujotōjok, nertortaule Jesuse Kristusekut issokangitomut. Amen.

Korinteme aglaktaumavut Romiunnut, Foebib okperkattigēnik Kenchreamiunnik kivgartortub neksarpeit.

PAULUSIB AGLANGIT

SIVOLIT KORINTEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Paulusib ajochertusinginik nægliktigēnek pivlugo.

PAULUS Gudib pijomajanganut kaikojaumajok, A-posteleõkovlugo Jesuse Kristusemut, kattangullo Sos-tenes.

2 (Aglakpuk) Gudib illagēktokotinginnut Korintemē-tunnut ivsornaititaumajunnut Kristuse Jesuseme, kaiko-jaumajunnut ivsornaitunnut, illunainullo Nalegapta Je-susib Kristusib attingane tuksiartunnut, nunagijanginne illunaine, nunagijaptingnelo.

3 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib sai-marsautinget, ullapirsautingello illagilisetõk!

4 Gudimnut kujalijutigēnarpapse, Gudib saimarsauta pivlugo, tunnijaujok illipsingnut Kristuse Jesuseme ;

5 Tapsomunga akluititaugapse tamainik, ajochertūsin-
nik tamainik, illissimanerniglo tamainik.

6 Sorlo Kristusib ajochertūsingit tungavidlarmetta il-lupsingne.

7 Taimak ajoksanginapse tunnergutinnik nellinnik, nerriuktoselo Nalegapta Jesusib Kristusib sakkeromär-ninganik ;

8 Tapsomatauk sokkosijuitiniarpāse naggatiksamut, pitlareksausuērkvuluse Nalegapta Jesusib Kristusib uv-lungane.

9 Gude okpernarmet, tapsomunga kaikojauvose Erninget Jesusib Kristusib Nalegapta illagēngninganut.

10 Kaiblarpapsele kattangutikka, Nalegapta Jesusib Kristusib attingane, illunase adsigēktunnik okausekarkovluse, akkerartortigērkonnaselo, illagētsiaritsele adsigēktunnik issumakarluse, erkarsautekarluse.

11 Kaujititaugama, kattangutikka, illinga nipsingnik Kloesekunnut, akkerartortigēkapsegōk.

12 Tamannale okautigivara, illapse illanget okarmet, Pauluse illagivara; apanga, Apolluse illagivara; pingajuet, Kefase illagivara; sittamanget, Kristuse illagivara.

13 Kannok? Kristuse tagva avitsimanerka? Pauluse senningajolingmut kikkiektortauva pivluse? Baptitauviselonēt Paulusib attinganut?

14 Gude kujagivara baptisilaunginama nellipsingnik, Krispusemik, Gajusemiglo kissēngnik.

15 Okartokarkonnago attimnut baptisilauktunga.

16 Stefanusible iglomiokattingit baptilaurivakka; asinginnik baptisilaungmangarma nellovunga.

17 Kristusib baptisijartorkolaungimanga, okautsinigle tussarnertunnik okālakovānga; okautsit sillatojut attortaililugit, Kristusib kikkiektortaumaninga ivlerijaujungnērkonnago.

18 Okālanek (Kristusib) kikkiektortauninganik sillainiōvok assioniartunnut; uvaptingnulle piulijauniartunut; pitsartuniōvok Gudemit.

19 Aglaksimangmet: Illissimajut illissimaningit piōjungnērtitsomavakka, sillatojullo sillatuningit pēromavakka.

20 Nauk sillatojut? nauk aglangnik illissimajut? nauk sillamik mattominga kiglissiniartut? sillaksub mattoma innungita sillatuninget Gudib sillaitilaungila?

21 Sillaksub innungita sillatunermingnut Gudib sillatuningane illitaringimatsuk; Gudib idluariva, okautsinnut sillaitojartunnut piulijomavlugit okpertut tamakkonunga.

22 Judit nellonaikutennik pijomangmetta, Grichillo illissimanermik apperkusermetta.

23 Uvagulle Kristuse kikkiektorsimmajok senninga-jolingmut okautigivavut Judit sinnaungasarutigijanget, Grichillo sillainarasugijanget.

24 Kaikojaumannulle, Judinnullo Grichinnullo, Kristuse okautigivavut, Gudib pitsartuninga, Gudiblo sillatuninga.

25 Gude sillaitsugijanget, sillatunersaungmet innungnit; Gudelo sangëtsugijanget, pitsartunersaungmet innungnit.

26 Kattangutikka, kaikojaumanise nautsertorsiuk, u-vingmit illissimajut unnulungilet, pitsartojuttauk unnulunginivut, nalegaujuttauk unnulunginivut kaikojaumajut.

27 Sillaksuble innunginnut sillaitsugijaujut, Gudib anneriveit, sillatojut kangusuktitsomagamigit; sillaksublo innunginnut sangëtsugijaujut, Gudib anneriveit, pitsartojut kangusuktitsomavlugit.

28 Nachonartullo sillaksub innunginnut, nachogijaujaujullo, piungitullo Gudib anneriveit, piõjungnërtitsomavlugit piõjorijut:

29 Uvinik (innuk) attauserlonët nertotiksakarkonnago tapsoma sãngane.

30 Tapsomangelle illipse pivose Kristuse Jesuseme, tamna Gudib pilaukpa illissimajutiksaptिंगnut, idluarsijutiksaptिंगnullo, ivsornajutiksaptिंगnullo, piulijaujutiksaptिंगnullo.

31 Taimailerkovlugo, sorlo aglaksimangmet, nertoromajub, Nalegak nertorutigiliuk.

KAPITEL II.

Paulusib ajochertuininget kimnadlarninganik.

UVANGALO kattangutikka, tikkinapse okãlavigijartorluse, Gudib ajochertutãnik, okautsitãnanaudlartut sillatojoksuillonët attulaungilakka.

2 Taimaisugilaunginama, sumiglonët akkunapsingne

kaujimalunga, Jesuse Kristusemik kikkiektorsimajomik kissianik.

3 Sangētoksovlungalo, erksilarmalo, sajudlalarmalo najulaukpape.

4 Okautsimalo ajochertusimalo innuit illissimajut okausingit kajumiksarnartut attulaungileit, Annerneruble sakjartitsininganut pitsartuninganullo illingavut.

5 Okpernise tunganilijaukonnago innuit illissimaninginnut Gudible pitsartuninganut.

6 Okautigjavulle illissimaniōgalloarpok namaksimajunnut; sillaksub mattoma illissimangingaungitok, sillaksub mattoma angajokangitalonēt, nunguniartut.

7 Gudible illissimanginga ijersimajok, nellonartorlo okautigivavut, tamanna Gudib sillaksoakarkārtinnago perkolaukpa ananausijaujutiksaptingnut.

8 Tamanna sillaksub mattoma angajokangita attautsiblonēt illitarilaungila, tamanna illitarilaurunitsuk usornarnartoksub Naleganga kikkiektorajalaungilæt senningajolingmut.

9 Sorlole aglaksimangmet: Ijib attautsiblonēt tækolaungitanga, siutiblo attautsiblonēt tussalaungitanga, innublo omættinget attautsiblonēt issumagilaungitanga, tamanna Gudib ākiksorlaukpa nægliktiminut.

10 Uvaptingnulle Gudib nellonētilaukpa Annernerminut. Annernerub kiglissiniarmagit tamaita, nellonartuttauk Gudib ittiningit aglæt.

11 Innuit nelliet kaujimava innub illuanetomik, innub annerninga tapsoma illuanetok kissime? Taimaktauk kaujimajokanginivok, Gudib illuanetomik, Gudib Annerninga kissime.

12 Uvagulle sillaksub annerninganik pingilagut, Annernermigle Gudemit pijomik; kaujijungnarkovluta Gudemit tunnitsiviōnptingnik.

13 Tamakkoatauk okautigivavut, okautsinuungitok innuit sillatuningita ajochertusingit malliklugit; okautsinnulle Annernerub ajunginerub ajochertusingit malliklūgit, Annernerub pingit okautigivlugit annernelingnut.

14 Innub ingergarme Gudib Annerninget pingit tuk-

kisingileit; sillaitsugællugillo illitarijungnangileit, kiglissiniartauiariakangmetta annernelingne.

15 Annerneliuble tamaita kiglissiniarpeit, assiminut kiglissiniartaunane.

16 Nalekab issumanga kia illissimavauk? Kialonēt ajochertorniarpauk? Uvagulle Kristusib issumanganik pekarpogut.

KAPITEL III.

Kristusib tunganartotõninganik.

UVANGALO kattangutikka, illipsingnut sorlo annernelingnut okälajungnarlaungitunga, uviniliõjunnulle, Kristuseme nutakkennut sorlo.

2 Immungmik immilaukpapse, nerkemik pinnase; ajorapsiuk taipsomane, sulle mana ajorivasse;

3 Sulle uviniliõgapse; illapsingnik annerudsigapse, aivadlalselo, akkerartulapselo, uviniliõngilase, innuit illusinginnik attorluse?

4 Illase okangmet, Pauluse illagivara; assiale, Apolluse illagivara, uviniliõngilase tagva?

5 Pauluse kinauva? Apollusetauk kinaugiva? Kivgavuk, tapkungnūna okpertungortitauvose, mattomingalo sorlo Nalekab attunit tunmitsivigilaungmagik.

6 Uvanga (perorsējeksennik) illijilauktunga, Apolluse immermik kovisilaukpok, Gudele perortitsilaukpok.

7 Illijjok tagva, immermiglo kovisijok tamarmik silingilāk, Gudele perortitsijõvok kissime.

8 Illijjorle, immermiglo kovisijok adsigēkpuk. Ingmikulle tamarmik akkilertaujomārpuk pinniarnerningnut.

9 Uvagut Gudib ikkajorkattigingmattigut; illipsele Gudib perorsēvikottigivāse, Gudiblo igloliarimavāse.

10 Uvanga tungaviliolaukpunga, igloliortotut sillatojotut, Gudib saimanerminik pingmanga; kānganulle assiga igloliolerpok. Tamattomungale igloliortut attunit kammalerlīt kannok igloliormangarmik.

11 Tungaviub assianik illijijokarungnangilak omanget illimajomit, tagva Jesuse Kristuse.

12 Tungavingmulle tamattomunga igloliortokarpet Goldemik, Silberemiglonēt, ujarkenniglonēt pivianartunik, kejungmiglonēt, ivingniglonēt, iviksukenniglonēt.

13 Illunatik sennaningit nellonaromātsengilet; uvlub sakkertitsomārmagit; ikkomamut nellonērtitaujomārmetta, illunatiglo sennaningit kannok illingamangæta, ikkomab öktoromārpeit.

14 Tamattomunga igloliortub sennaniga aulangipet, tamna akkilertauniarpok.

15 Nelliettale sennaniga õpet piksērudsaujomārpok; nangminerle piulijaujomārpok, nauk sorlo ikkomamut.

16 Gudib iglogingmasse kaujimangilasse, Gudiblo Annerninget innigingmasse?

17 Gudib iglunganik assertererijok, tamna Gudib asseroromāriva; ivsornaingmet Gudib iglunga, tamædsa illipse.

18 Nelliet uivēriniarane nangminerminik; illase sillatunasugigune nangminerminik, tamna sillaitolerle sillame tamattomane, sillatolerkovlugo.

19 Sillaksub mattoma sillatoninga sillainiõngmet Gudemut. Aglaksimangmet: Sillatojut tapsoma ajuler-tipeit sillatõninginnut.

20 Amatauk: Sillatojut erkarsautingit Nalekah kaujimaveit, piungitoksõngmetta.

21 Taimaimet innungmik nertorlertokarniarane; tamaita pigigapsigik;

22 Pauluselonēt, Apolluselonēt, Kefaselonēt, sillaksoarlonēt, innonerlonēt, tokkonerlonēt, nelliusimanagerlonēt, nelluitsomārnerlonēt; tamaita pigivasse.

23 Illipsele Kristusib pigivāse; Kristusele Gudib pigiva.

KAPITEL IV.

Gudib kivgangit ajochertuijut, kannok nautsertoreksaumangæta.

INNUIT illunatik imäk issumakarvigilittigut, Kristusib kivgaringmattigut, pimaklertogaptalo Gudib pinginnik nellonartunnik.

2 Tagvale pimaklertit assianik nautsertortaungilet, nellagõrlutik naipitauvlutik kissiane.

3 Illipsingnulle, assipsingnullonēt innuit (erkartuining-innut) erkartortauguma, tamanna kammaginikidlarpara, nangminimnik erkartuingingivunga.

4 Uvannik aulajingikalloorama sumik, nauglo taman-na pivlugo idluartitaungilanga; Nalegarle tamna erkartuijõvok uvannik.

5 Taimaimet erkartuiniarase nelliutekãrtinnago, Nalegak tikkitsiarilugo; tapsoma tãktome ijertorsimajuttauk sakkertitsomãrmagit kaumajomut, omættille erkarsautingit nellonẽromãrpeit; taimailerpet illunatik attunit nertortaujariakarnitik pigijomãrpeit Gudemit.

6 Tamakkoale kattangutikka okautigivakka, uvangalo Apolluselo pitjutigællunnuk, pivluse; illinniarkovluse uvaptingnit nelliellonēt ajunginersausugekonnago, mana aglaksimajomit; illapse illangennik piõjorinersaujokarkonnago illaminit, nelliet pivlugolonēt.

7 Kiale ajunginersautipãtit? Sumigle pekarkõt tun-nitsiviõnginernik? Mattomingale tunnitsiviõgavit, sõg nertotipõt illingnik, tunnitsiviõngitotut-idlutit?

8 Kãgungnẽrẽrpose, akuilerẽrpose, uvagut attorata attanniotipose; attanniotekojominadlarporlo illipse, uvaguttauk attanniotekattigijomavluse.

9 Issumavungale, Aposteliõjogut Gudib innukullu-nerpãngotilaukpãtigut, sorlo tokkoteksatuinait; mittau-tigijeksangõlerapta sillaksoarmiunnut, Engelinnullo in-nungnullo.

10 Kristuse pivlugo sillaitotun-õpogut, illipsele silla-tõvose Kristuseme; uvagut sangẽpogut, illipsele pitsar-

tovose; illipse ānanaudlarpose, uvagulle nachogijauvogut.

11 Mana tikkilugo kālaptalo immerukpogut annorākaratalo, annaulertaulaptalo, saksartutitullo īpogut.

12 Katsungailuta sennavogut aggaptingnut, (piksaptingnik). Suadlartaujarangapta, saimaivogut; unangmiarangapta, kennuērsarpogut; mittautigijaujarangapta, mannigotijunnik okausekarpogut.

13 Sanniktut-īpogut nuname, sulle tamædsa, piunginerpākutaavluta innungnut tamainut.

14 Tamakkoniga aglangitunga kangusuktitsomav-luse; erkaitinasuarpapsele kittorngaptitut nægligijaptitut.

15 Nauk zehn tausendenik ajochertuijokarajarupse Kristuseme, unnuktunnik atātakangilase; okautsinnut tussarnertunnut kittorngilaurapse Kristuse Jesuseme.

16 Taimaimet kaiblarpapse, uvannik mallikteonia-ritse.

17 Tamanna pivlugo Timotheuse tillilaukpara illip-singnut, tagva erna næglingnartok nertornartorlo Nalekame, tapsoma erkaitiniarpāse ajochertutimnik Kristuse pivlugo, sorlo illunane, illagēktunne illunaine ajochertuivakkama.

18 Illangille piōjoridlarput, tikkiniarasuginanga illip-singnut.

19 Nalekable perkopanga tikkitsomavapse killamik, piōjorijullo okausingit kiglissiniaromanagit, pitsartun-rille.

20 Gudib nalegauvinga okautsituinarnut pingimet, pitsartunernulle.

21 Sumik pijomavise? Issakaisijarlungalonēt, næglingnermullonēt, annernekarlungalonēt kennuētomic tik-kituksauvīk illipsingnut?

KAPITEL V.

Innungmik illokeudlartomik Paulusib erkartuininganik.

ILLUNATIK tussaumadlarpāse, assiniartokarpōjōk akkunapsingne, assiniarnermiglo taimaitomik aglæt nellojullonēt kaujimangitangænnik, illangeta atātame nullia nulliaringmago.

2 Illipselo piōjoridlarpose, kiksautiginersarilaunagolo, taimailiortok avitisārlugo illipsingnit.

3 Uvangalle nauk apsimagalloorlunga timimnut, anernimnulle najorluse, taimailiortok erkartorērpara sorlo najorluse.

4 Nalegapta Jesusib Kristusib attingane, kattimavipsingnēdlunga annernipkut, Nalegavut Jesuse Kristuse pitsartutigællugo ;

5 Tunnilugo taimna Satanasemut, uvinik asserortaukovlugo, tarne piulijaukovlugo Nalekab Jesusib uvlungane.

6 Nertornautiksase ānanaungilak. Kaujimangilase, kakkojaksak tamat sērnautiksārs sub sērnartimago ?

7 Taimaimet sērnautiksatokak pējarsiuk kakkojaksatāngorkovluse, sorlo sērnartokanginapse. Saugārsukarmigaptatauk makkiviksiortomik, tagva Kristuse, uvagut pivluta tokkotaujok.

8 Taimaimet kattimaniksarsiora sērnautik satokaungitome, sernartokaratalo ajortomik, takkormōrnermiglo ; kakkojakartale sērnakangitomik ivsornailuta miksekārlutalo.

9 Aglagvigilaukpapse aglangne, assiniartut illagijeksaringinapsigik.

10 Assiniartut torkuijullonēt, arktaijullonēt, Gudeungitullonēt nalektut, sillame mattomane pitsengilakka ; sillamit mattomanget kemmajuksaunajartose, tamakkoa pikupkit.

11 Manale aglagvigilaukpapse, taipkoa illagijeksaringinapsigik, imagle : Kattangumik taijaujomajok as

siniarpet, torkuipellonēt, Gudeungitunniglonēt naleklune, mittautiksakarpellonēt, tallapellonēt arkaipellonēt; taimailiortok nerrickattigijeksaringilasse aglæt.

12 Assiptionētut susiorvigijeksarivigit, erkartortaukovlugit uvamnut? Erkartuivangilase illipsingnētunnik?

13 Assiptionētulle Gudib erkartoromärpeit. Ajortulliartok illagēnipsingnit avikissiuk.

KAPITEL VI.

Akkerartortokarpet, nellojunnut passiklerkonnagit illamingnik, Paulusib innertereninganik.

ILLAPSINGNUT patsitiksakarupse, kannok passitigijungnarkissigik idluangitut sānginne, piniænginapselo ivsornaitut sānginne?

2 Kaujimangilase ivsornaitut erkartoromärmagit sillaksub innungit? Sillaksuble innungit erkartortaujomärmetta illipsingnut, erkartuijungnangilase pijariakinersennik?

3 Kaujimangilase Engelit erkartoromäraptigik? kannok anginersamik nunab pingit pijungnangipittigik?

4 Illipsele patsitiksakarangapse nunab pingit pivlugit; illagēktunne nachogijaujut erkartutiniarpasse.

5 Taimak okartuksauvunga kangusutiksapsingnut. Attautsemiglonēt sillatojomik illipsingnētokangilak? Erkartuijungnartokangilarlonēt kattangutib passiklerninganik kattangutiminut?

6 Kattangulle akkerartorpok kattangutiminut, okpingitut tækkoænne aglæt.

7 Tamattominga angijomik tammarērpose, passiklerapse illipsingnut. Idluitulliviölerangapse sōg kammaginginersarivissiuk? perkutērtaujarangapse sōg kujanarutiginginersarivissiuk?

8 Idluitullidlarposele, perkutērnilapselo, kattangutisse aglæt taimailiorvigivasse.

9 Kaujimangilaselonēt idluitullijut Gudib nalegavinga kingormgutiniængimatsuk? Uiverijauniarase; as-

siniartullonēt, Gudiungitunniglonēt nalektut, nulliarēng-
nermiglonēt asserorsajut, ikliguktullonēt, nukapitsen-
niglonēt uivērikkertut,

10 Tigliguilonēt, torkuijullonēt, tallatullonēt, okau-
serludlartullonēt, arktaijullonēt, Gudib nalegauvinganik
kingormgusiniængilet.

11 Taimailiolauktut illapse illangit; ubvarsimavlu-
sele, ivsornaititsimavluselo, idluartisimavose, Nalekab
Jesusib attinganut, Gudiptalo Anerninganut.

12 Tamainik pijungnarpunga, illangille attornangilet.
Tamainik pijungnarpunga kippalōtitaujomangilangale
sumut.

13 Nerkikset illingavut natjængnut natjæktauk illing-
avuk nerkiksennut; tapkoale tamaita Gudib attorung-
nērkojomārpeit. Timele assiniarnermut illingajuksaung-
ilak, Nalekamulle, Nalegarlo timemut.

14 Gudible Nalegak tuppaktilaukpa, uvagullotauk
tuppaktitsomārivätigut pitsartunerminut.

15 Kaujimangilase, Kristusib timisse avatigingmagit?
Kristusib avatingit tagva attoreksarivakka assiniarner-
mut? Taimaitsengilak!

16 Kaujimangilaselonēt, anguniartomut ungajok, ti-
meōngmet attautsemik tapsomunga? Tapkoagōk magguk
uviniōniarmennik attautsemik.

17 Nalekamulle ungajok, annernekattigiva.

18 Assiniarnek ulloreagissiuk. Innub ajortulliningit
tamaita, timinget avatāne pivut, assiniartorle ajortullivok
timiminik asseruidlarlune.

19 Kaujimangilaselonēt, timisse Anernerub ajungine-
rub illupsingnētub iglogingmagit, tamna Gudemit pijasse,
nangmineringitasselō?

20 Akkitujotuumut pissiāngomagapse: taimaimet Gude
nertorsiuk timipsingne tarnipsingnelo, tamakkoa Gudib
perkutigingmagit.

KAPITEL VII.

Nulliarēngnek pivlugo Paulusib kioninganik.

AGLALAUKTASSELE uvamnut pivlugit, kiovunga :
Idluarpok innungmut arnamik äktuingikune.

2 Assiniarnekk pitjutigællugole angut nangminerijaminik nulliakarle, arnarlo nangminerijaminik uekarle.

3 Angutib nulliane illænnaksarvigiliuk, arnabtauk uine taimailiorvigiliuk.

4 Uilik timiminut attanniungilak, uingale; taimaktauk nullialik timiminut attanniunginivok, nulliale.

5 Avisartokarniarane aiparminit, kissiane tamarmik pijomajamingnut kannok sivitutigijjomiglouēt, nerrikatanginermut tuksiarnermullo idluarsijomavlutik piviksakarkovlugik; ama kattimigitiglo, Satanasemut öktorluktaukonnatik ikliguktailinek ajorapsiuk.

6 Tamannale næglingnermut okautigijara, perkojautilugo pinanga.

7 Innuille tamaita uvaptun-erkojomagalloartakka; il-lunatigle ingmigolingajomik tunnitsiviövuut Gudemut, illanget imäk, illanget taimak.

8 Aipakangitulle uigarnerillo imäk okaupakka: Uvaptun-ikunik namagajarpok tapkonunga.

9 Aipakanginerle ajorunitsuk, aipatärlit; aipakarnek idluarnersaungmet, ikligudlarnermit.

10 Nulliarēlle uvangaungitub, Nalekable perkoveit, uiggub uine kemmakonnago.

11 Kemmakuniugle uetärtuksaungilak, uinelonēt saimarsarlugo piliuk. Nulliaggublo nulliane aviteksaringila.

12 Assingille uvanga okaupakka, Nalegaungitub: Okpertok okpingitomik nulliakarune, taipsomalo najuēnaromakpago, aviteksaringila.

13 Arnaktauk okpingitomik uekarune, taipsomalo najuēnaromakpago, aviteksaringila.

14 Okpingitok angut nulliaminut ivsornailingmet,

okpingitoktauk arnak uiminut ivsornailivok. Taimaingipet kittorngasse ivsornarajarput ; manale ivsornaiput.

15 Okpingitorle avitsomakpet, avikle. Okpertok angullonēt, arnalonēt, taimaitokarpet kelleksorsimangilak. Gudible kaikolaukpätigut, ullapkotekarkovluta.

16 Igville arnak, omæt, uit piuliniarmangangne, kannok kaujimavit ? Igvillonēt angut, nulliet piulinarangne, kannok kaujimavit ?

17 Illunatigle ingmikōrlutik Gudib sorlo illingati-laungmagit ; sorlolo Nalekab kaikolaungmagit, illunatik ingmikōrlutik, taimak innōniarlīt. Tamattominga illagēne illunaine perkojivunga.

18 Kippimaneliub kaikojaumagune innub, kippimanek malligeksariva. Kippimangitoktauk kaikojaumagune, kippijauniarane.

19 Kippimanek attungilak, kippimangerlo attunginivok ; Gudible perkojangit nalektaujariakarput.

20 Innugle kannok illingalaungmangæt kaikojautil-lugo, taimaitsainarle.

21 Kivgautillutit kaikojaumaguvit, tamanna issumajärutiginago pīt ; kivgaujungnērungraruville, taimainer-saulerit.

22 Kivgavvlune kaikojaumajok Nalekame, tamna Nalekab kivgaujungnērtipa, taimaktauk kivgautinnago kaikojaumajok Kristusib kivgariva.

23 Akkitojotuumut pissiāngovose ; kivgauniarase in-nungnut.

24 Illunase kattangutikka, attunit kannok illingalaung-mangapselonēt kaikojautillose taimaidluse Gudemētuaritse.

25 Uigasuille pivlugit perkojasilaungilanga Naleka-mit ; issumagale annipara, uvanga napkiningnermik tun-titsiviolaurama Nalekamut nellagōrlunga.

26 Mana tagva idluarasugivara, tamattomane kappi-anarninga pivlugo, innungmut idluarpok, taimailingatui-narpet.

27 Nulliamut kelleksorsimaguvit, kellerudsārasuarni-arnæk ; nulliakangikuville, nullieksarsiorniarnæk.

28 Nullianikuville ajortulliangelatit ; uigasuglo uini-

kune ajortullianginivok; nauk taimaitut timimikut kapianarnekaromärput. Taimaitaukojomangigalloarpapse.

29 Mattomingale okautsivunga kattangutikka, nelliutok sivikipok, imäk ama issumaga: Nulliaggit nulliakangitotitun-ïkovlugit; keajullo, keangitotitut;

30 Kuviasuktullo, kuviasungitotitut; pissiniartullo, sorlo perkutiginagit.

31 Sillaksublo mattoma pinginnik attortut, attornerlungniarnagit; sillaksub tamattoma illinganinga nungut-somärmet.

32 Issumagivapsele issumajärkojomanase. Aipakangitub issumagiveit, Nalekab pingit, Nalekab idluarijanganut illingajomavlune.

33 Aipagguble nunab pingit issumagiveit, nulliaminut idluarijaujomavlune. Uiggilo uigasuillo adsigëngilet;

34 Uikangitub issumagiveit Nalekab pingit, ivsornaitsomavlune timimigullo annernermigullo. Uigguble issumagiveit nunab pingit, idluarijaujomavlune uimirut.

35 Tamattomingale okarpunga, illipsingnut idluangmet; napperomavluse pinanga, imaitomulle pijunga, idluarkutaungmet, Nalegak kivgartutsainarlugo ullapitaukonnase.

36 Illapsele idluarasugingikuniuk pannime uckanginga Jahringita idluarnerpängojut nelliuningæne, taimaglo pijariakarkörmet, issumaminik pile; ajortulliangilak, taimaitut uinikilit.

37 Omamigulle kajusimajok, agviarutekaranelo issumaminik pituinariakarame; omamine issumasimagune (panine) uigasuk erligutillugo, idluartomik pivok.

38 Taimak uiniktitsijok, idluartomik pivok; uiniktitsingitorle, idluarneramik pivok.

39 Arnab perkojet nalengniariakarpeit, uine innotillugo; uinele tokkopet, issumaminik pituinariakarpok uisigune pijomajaminik; kissiane Nalekame piniartuksavok.

40 Pilloringnersaujorle taimailingatuinarpet, issumaga malliklugo. Uvangaletauk Gudib Annerninganik pekarasugivunga.

KAPITEL VIII.

Gudeungitunnut tunnergutinnik.

GUDEUNGITUNNULLE tunnergutit pivlugit kaujimavogut, illunata illissimagapta. Illissimanek piöjorititsivok, næglingnerle äkikšoivok.

2 Illissimanasugijokarpelle sumik, tamna kaujimangilak sulle, kaujjariakarnerminik.

3 Gudemigle nægligosuktokarpet, tamna illitarijauvok tapsomunga.

4 Gudeungitunnut tunnergutinnik nerrinek pivlugo kaujimavogut tagva, Gudeungitok nuname pingimet, asianiglo Gudekangimet, attausek kissime.

5 Gudennik taijaujokaralloarpok killangmelonēt, nunamelonēt; Gudit (taimaitut) unnungmetta, Nalekello unnungmetta.

6 Taimaigalloarlune, attausēnarmik Gudekarpogut, Atata, tapsomanget illunarsoatik pivut, uvagullo tapsomanēpogut; attausēnarmiglo Nalegakarpogut, Jesuse Kristusemik, tapsomuna illunarsoatik pivut, uvagullo tapsomunga.

7 Illunatigle attunit tamattominga illissimangilet. Illangit sulle issumajadlarmetta Gudeungitut pitjutigælugit, Gudeungitunnullo tunnergutaujunnik nerrivut, tamattomunga issumangit sujuktauvut, sangēmetta.

8 Nerkele idluarutigingilavut Gudib sāngane. Nerrinivut pivlugo idluarnerauniængilagut, nerringinivut pivlugolo idluarnerauniængilagut.

9 Udsertoleritsele, kivgaunginise tamanna apōtiksau-lerkonnago sangētunnut.

10 Igvit illitarksinekartotit, nellietta tækkogunitit nerrimarvingme iksivatillutit Gudeungitub iglungane, tamna issumamigut, sangēname, kajungersartaulingilak, nerrilune Gudeungitunnut tunnergutinik?

11 Kattangutib tagva sangētub, Kristusib tokkotigijanget, illitarksinīt asserorutiginiarpa.

12 Taimagle ajortulligupse kattangutigēnut, killerd-lugillo sorlo issumangit sangētut, tagva Kristusemut ajortullivose.

13 Taimaimet nerke kattanguma sinaungasautigik-pago, nerkemik nerrijomanajatsengilanga, kattangutim-nut sinaungajomananga.

KAPITEL IX.

Ajochertuijut issumagijaujariakarpud piksangininnik.

APOSTELEUNGILANGA? Kivgaujungnaingilanga? Nalegavut Jesuse Kristuse tækkolaungipigo? Illipse sennamajigingilapsinga Nalekame?

2 Assipsingnut Apostalungikuma, illipsingnut Aposteliōvunga; Aposteliōninnik nellunaikutauvose Nalekame.

3 Tamædsa akkiornera, erkartortimnut.

4 Nerrijuksaungilagut immertuksaulutalo?

5 Nullialijartuksaungilagut arnamik kattangumik, Apostelilitut assiplitut, Nalekablo kattangutingitit, Kefasetullo?

6 Uvangalo Barnabasele kissimnuk taimak pijung-nangilaguk?

7 Kina sorsugiartorka nangminek piminik piksarsiniarlune? Kina Weineliksamik perorksēvilliorka, perorksēangita illanginnik nerinane? Kinalonēt nergjutinnik pairksiva, ēsinanelo nergjutit tapkoa immunginnik?

8 Innub illusinga attordlugo taimak okālavik? Perkojet taimaitunnik okausekanginivæt?

9 Mosesib perkojanganne aglaksimangmet: Ivsarusertuksaungilatit tuktuvarmik (sullugainernik) tulertomik. Tuktuvait (kisseta) Gudib issumagivagit?

10 Ubvalo mattominga piluartomik uvagut pivluta okālalaungilak? Aukak, uvagut pivluta aglaksimangmet. Poachrejtartok (ivsumik) poachrejtartuksauvok nerriuklune, sullugainerniglo katsuktok nerriuklune katsuktuksauvok.

11 Annernerub pinginnik kārngasuigapta illipsingnut, timipse attoreksanginnik illangaikupta, angiluarka?

12 Assivut taimaitomik perkojijungnarpetta illipsingnik, uvagut pijuksaunersaungilagut? Uvagulle perkojijermik taimaitomik attorlaungilagut; sunatuinaille kamagingilavut, agviarutiksarsijomanata Kristusib okausinginnut tussarnertunnut.

13 Kaujimangilase kivgartortut ivsornaitovingme ner-rivangmetta ivsornaitoviub pinginnit? Altaremelo kivgartortut, Altarib kanganut illijaujut illangerpangmagit?

14 Taimaktauk Nalegak perkojilaukpok, okautsinnik tussarnertunnik okālajut, okautsinnut tussarnertunnut inogutiksarsijuksaungmetta.

15 Tamakkoningale attulaungimariktunga. Taimailiorviōjomavlungalo tamattominga aglanginivunga. Tokkonersarijomavunga, nertornautiksammik aksartaunimnit.

16 Okautsit tussarnertut okālatigigapkit, nertortuksaungilanga uvammik; taimailiortuksaugama. Kappianamēk uvamnut, okautsit tussarnertut okālatigingikupkit.

17 Kunnunanga okālaguma, akkilertauijomārpunga; kunnukumale, pinniarnek tamanna perkojaugalloarpok uvamnut.

18 Sumik tagva akkilertauniarpik? Imāk: Okautsit tussarnertut Kristusemik okālatigigapkit, taimailiorpunga akkilertaukojinanga; attornerlugomanago kivgaunginera okautsit tussarnertut pitjutigællugit.

19 Nauk innungmik nalegeksakarnanga, uvammik kivgautitsijunga tamainut, unnuksiniaromavlugit (okper-tukset).

20 Judinne Juditun-īpunga, Judit idluarsekojomavlugit. Perkojalingne, perkojaliktun-īpunga, idluarsekojomavlugit perkojaggit.

21 Perkojakangitunne, perkojakangitotun-īpunga, idluarsekojomavlugit perkojakangitut; nauglo Gudib sāngane perkojalingitsengilanga, Kristusible perkojangit nalekpakka.

22 Sangētunne sangētotun-īpunga, sangētut idluar-

sekomavlugit. Illunainut adsiunasuarpunga illunane, illangillonēt illunainit piuliniaromavlugit.

23 Okautsille tussarnertut pivlugit taimailiorpunga, nangminek illangiubvigijomavlugit.

24 Kaujimangilase akpalliutivingme akpangerkattautijut, illunatik akpangeralloarmetta attausēnauble pivianartok piva? Akpangerniaritse tagva, tigulugo tamna.

25 Ingiakattautijulle illunatik assianik pinasuangilet; ipkoale niakōtiksak asserojok pijomavlugo, uvagulle asserojuitomik piniarpogut.

26 Taimaimet tagva akpangerpunga kollarnangitomot; sorsukpungalo sorlo sillatuinarmut issakailunga pinanga :

27 Timigale aktorsartidlarlugo kivgautipara, assimnut okālajunga, nangminek egitaujomananga.

KAPITEL X.

Israelitit Sakramentinginnik.

ANGIGUTIJOMANGILAPSELE kattangutikka, angajokavut illunatik nuvujab attānelaungmetta, illunatiglo immakut pissulaukput ;

2 Illunatiglo Mosesemut (illingavlutik) baptitaulaukput nuvujamullo immānelo ;

3 Illunatiglo adsigēktomik nerkiksamik annernelingmik nerrilaukput ;

4 Illunatiglo adsigēktomik immiksamik annernelingmik immerlaukput ; kairtomille annernelingmit pijomik immerlaukput, tapsoma mallingmagit, kairtok tamna Kristuseōlaukpok.

5 Unnuktulle tapkonanget Gudib kuviagilaungileit, taimaimet innōjungnērtitaulaukput innukajuitome.

6 Tamædsale ulloreakutiksarivavut, ajortomot ikligudlarkonnata, taipkotitunak ikligudlartotitut.

7 Gudeungitullo nalengniarassigik taipkoa illangititut, sorlo aglaksimangmet: Innuit ingilerput nerrimārlutik, immilarmiglo, nikovilerpullo okigēserlutik.

8 Assiniaratatauk sorlo taipkoa illangit assinialaungmetta, 23,000 dillo tokkolaukput uvlorme attautseme.

9 Kristusemiglotauk òktorniarata, sorlo taipkoa illangita oktorlaungmatsuk, kuglugiarälungnullo tokkotaulaukput.

10 Avamudlarasetauk, sorlo taipkoa illangit avamudlarmetta asserorsajjomullo tokkotaulaukput.

11 Tamakkonungale tamainut pijauvut taipkoa erkaumajeksauniarkovlugit; aglaksimagivuttauk innertertaukovluta, uvagut, sillaksub uvlungita kingorliænne inñojogut.

12 Taimaimet issumamigut nængerasugijok, kammallerle ochoniarane.

13 Assianut òktorluktaungilase sulle, innuit kaitanginnut kissiane; Gudible nertornarlune ajornarutipsingnik òktortaukonizængiläse; òktorlungnartorle taimak nagga-serniarpa asserortaukonnase.

14 Taimaimet nægliktakka, Gudeungitunnut kivgartornek ulloreagissiuk.

15 Sorlo illissimajunnut okälavunga, okautsikka tamakkoa kiglissiniarsigik.

16 Ermgusiärsuk saimanartok, saimartavut, tamna Kristusib aunget illagingila? Kakkõjak, avgortavut, tamna Kristusib timinget illagingila?

17 Kakkõjak attausiõngmet, taimak unnuktovluta timeõvogut attautsemik; kakkõjak attausek illangiubvigigaptigo tamapta.

18 Uviningmingnik Israelitiõjut, nautsertorsigik. Tunnergutinnik nerrijut, taipkoa Altare illangiubvingilæt?

19 Kannok tagva okarlunga? Gudeungitok suksaunerarpigo? Gudeungitunnullonēt tunnergutit suksaunerarpigit?

20 Okarpungale, nellojut tunnergutiksamingnik tunnijivut Satanasinnut, pinatiglo Gudemut, Satanasille illagëngninginnut illaukojomatsengilapse.

21 Nalekab ermgsusiärsunganit, Satanasillo ermgsusiärsunginnit attautsekut immerungnangilase; Nalekab

nerrimārviānit, Satanasillo nerrimārviānēt attautsekut illangiutijungnangilase.

22 Nalegarlonēt ningarosuktitsomavittigo? Tapso-
manget pitsartunersauvita?

23 Tamainik pijungnaralloarpunga, illangille attor-
nangilet. Tamainik pijungnarpunga, illangille idluar-
saingilet.

24 Nelliellonēt nangminerijeksaminik kennerriane, il-
lunatigle attunit assime nangminerijeksanganik.

25 Nerkit niorvgutikset tamaita niuvervingmētut ner-
rissigik, apperkotiginiarnagillo issumajārkonase.

26 Nuna pingillo tamaita Nalekab perkutigingmagit.

27 Okpingitululle illanget nerrijartorkokpasse, aijoma-
gupselo, mannijerviōnisse nerrissigik, apperkotiginiar-
nagillo issumajārkonase.

28 Okautsaulerupsele, tapkoa tunnergutauvut Gude-
ungitunnut; nerrijuksaungilase kaujittisijok tamattominga
pivlugo; issumajartokarkonnago. Nuna pingillo tamaita
Nalekab perkutigingmagit.

29 Erkarsautille okautigivakka, erkarsautitit pivlugit
pinanga, assiville erkarsautingit pivlugit. Sōg assima
erkarsautinginnut kivgaunginera erkartortaukojeksari-
vigo?

30 Kujalivlunga attorupko, sogle mittautigijaujaria-
karkīk kujalijutigijara pitjutigællugo?

31 Taimaimet, nerrigupselonēt, immerupselonēt, su-
miglonēt pingmangapse, Gude nertorlugo tamaita pin-
niarsigik.

32 Sinnaunganiarase Judinnullonēt, Grichinnullonēt,
Gudib illagēktitanginnullonēt.

33 Sorlo uvangatauk tamainut kuviagijaunasuarama
sunatuinarnik, uvamnut pijut piniænginapkit, unuktun-
nulle attornartut piulijaukovlugit.

KAPITEL XI.

Sinaunganartok ulloreagilugo.

UVAMNIK mallikteōtitse, sorlo uvanga Kristusemik.

2 Nertorpapse kattangutikka, erkaumagapse (okautsimnik) tamainik, malligeksello perkojakka illipsingnut, attutsiarapsigik.

3 Kaujimakovapsele, angutit nellietalonēt Kristuse niakoringmago, arnable angut niakoriva, Kristusible Gude niakoriva.

4 Angutit nelliet tuksiarangame, nellautaijarangame- lonēt nessarsimavlune, niakone nachonartipa.

5 Arnelle nelliet tuksiarangame, nellautaijarangame- lonēt nessarsimanane, niakone nachonartipa, sallimajo- tun-īnajarmet.

6 Arnak nessarsimajomangikune, kipsartaugilit nu- jangit. Arnarle nujakarune kipsarsimajunnik sallima- junniglonēt nachonadlarmet, nessarsimalune pile.

7 Angulle nessarsimajuksaungilak adsiutaungmet Gu- demut, tapsomalo nertornautigingmago ; arnarle angutib nertornautigiva.

8 Angut arnamit pingimet, arnarle angumit pivok.

9 Angut pingortisimanginivok arnak pivlugo, arnarle angut pivlugo.

10 Taimaimet arnak nalengnermut nessakartuksauvok, Engelit pivlugit.

11 Nauk Nalekamēngilak ingmikorlune, angullonet arnamik illakarane, arnarlonēt angumik illakarane.

12 Sorlo arnak angumit pingmet, taimaktauk angut arnakut pingmivok ; tamaitale Gudemit (pivut).

13 Nangminek erkarsaritse tækkominarmangæt, nes- sarsimanginame arnak tuksiaranget Gudemut?

14 Ingminiglonēt sakkijanginiva illipsingnut, angutib nutsenne takkijorortikunigit, nachonautigingmagit?

15 Arnable nutsenne takkijorortikunigit, pinnarnau-

tigingmagit? Nutseminik tunnitsiviõngmet ulliktauju-tigivlugit.

16 Tamanale pivlugo akkerartorosuktokarpet akkunapsingne, tamna kaujilerle, uvagut taimaitomik illusekanginapta, Gudib illagēktitangillonēt.

17 Tamattomingale innertertuksauvunga: nertornermik ajulerpapse, ajunginersamik illusekarase, ajorner-saumigle illusekarluse kattimavakkapse.

18 Sivorlermik tussarpunga, kattimalerangapse illagēktunne, akkerartortigēkapsegōk, illangagullo okperivara.

19 Ingmikut akkerartortokariakangmet illipsingne, nellagōrtut akkunapsingne sakkijarkovlugit.

20 Taimak kattimalerangapse Nalekab Komunio-ninganik pijungnangilase.

21 Nerriluse illunase ingmikōrluse nangminek pine pingmago sivorliovlune, illangelo kākpok, aipanga namaksivok.

22 Iglokangilase nerrimarviksapsingnut immerviksapsingnullo? Ubvalo Gudib illagēktokotingit nachogivisigik, pekangitullo kangusuktilugit? Sumik okartuksauvik illipsingnut? Nertordlertuksauvik illipsingnik? tamanna pitjutigællugo nertungilapse.

23 Nalekamit pivara illipsingnut tunnijara. Nalekab Jesusib unuame taipsomane pititaugame, kakkojak tiguva,

24 Kujalivlune avgorpa, okarlunelo: Tigulugo nerrisiuk, tagva timiga, avgortok illipsingnut; taimailioritse erkaumajauniksamnut.

25 Taimaktauk ermgusiārsuk (tigugiva) unnuktome nerrijarēramik, okarlunelo: Ermgusiārsuk tamna Testamentetauvok aumne; taimailioritse immilerangapsiuk erkaumajauniksamnut.

26 Kakkojak tamanna nerrilerangapsiuk, ermgusiārsungmillo tapsomanget immilerangapse, Nalekab tokkunga okautigijeksarivasse tikkerkärtinnago.

27 Nelliet kakkojamit tapsomanget nerrijok, Nalekablōnēt ermgusiārsunganit immertok, idluarsinane, tamna pitlareksauvok Nalekab timālo aungalo pivlugik.

28 Innugle nangminerminik kiglissiniarkärle, taimaglo kakkojamit tapsomanget nerrile, ermgusiärsungmillo tapsomanget immerle.

29 Nellielle nerrijok, immertorlo idluarsinane, tamna nerrivlunelo immilarimelo erkartortautiksaminik, tamanna pivlugo, Nalekab timinga issumaginginamiuk.

30 Taimaimet ajulertut kanimajullo unnudlarput akkunapsingne, unnuktullo sinnikput, (tokkovut).

31 Nangminiptingnigle erkartorupta, erkartortau-niarajangilagut.

32 Erkartortaujarangaptale, Nalekamut sugiartauler-pogut, sillaksoarmiut illagilugit pitlartaukonnata.

33 Taimaimet, kattangutikka, nerrijartorluse kattilerangapse, illase uttakkissigik.

34 Kāktokarpelle, iglomine nerrickärle; kattimanip-singnut erkartortautiksarsikonnase. Idluarsaijutiksama assingit pijomärpakka, tikkikuma.

KAPITEL XII.

Adsigēngitunnik tunnergutinnik annernelingnik.

KATTANGUTIKKALE, nellokojomangilapse annernelingnik tunnergutinnik.

2 Nellungilase, nellojoksōlaurapse, ailaurapselo Gudeungitunnut okajuitunnut, sorlo tessiortaugapse.

3 Taimaimet kaujitipapse Gudib Annerninganut okā-lajub, Jesuse okarnerlotigitsengila, nelliellonēllo Jesuse Nalekamik taisijungnangilak, Annernerub ajunginerub pitingipago.

4 Tunnergutit sunatuinauvut, Annernerle attausiōvok.

5 Kivgartornerillo sunatuinauvut, Nalegarle attausiōvok.

6 Pitsartunerillo sunatuinauvut, Gudele attausiōvok, tamainik pinniartitsijok tamaine.

7 Illunatigle Annernerub sakkerninganik tunnitsiviō-gamik, attoreksarivæt idluartomut.

8 Illanget illissimanartunnik okausekarlune tunnitsiviõvok Annernermut; illangelle illitarksinermik okausekarlune, Annernermut tapsomungañak.

9 Illangello okpernermik, Annernermut tapsomunga; illangello tunnergumik innuliklernermut, Annernermut tapsomungañak.

10 Illangello tattamnantullinernermik; illangello nelautainermik okālavlune; illangello illitarksivlune annernermik; illangello okautsinnut tussarngartennut okālavlune; illangello okautsit tussarngartet nellonērlugit.

11 Tamakkoale tamaita Annernerub tapsoma attausetōjub pinniarpeit, issumaminiglo illunaita attunit illangiutitipeit nangminerijeksanganik.

12 Sorlo time attausiōjok, unnuktunnik avatekangmet; timiblo tapsoma attautsib avatingit illunatik, nauk unngalloarlutik, attausek timigivæt; Kristusetauk taimainivok.

13 Tamapta Annernermut attautsemut baptisimagapta, attautsemik timeōlerkovluta, Judiōguptalonēt Grichiōguptalonēt, kivgauguptalonēt kivgaungikuptalonēt; illunatalo immitauvogut Annernermut attautsemut.

14 Timelo attausēnarmik avateliungimet, unnuktunnigle.

15 Ittikket okarajarpetta, aggaunginapta, tamanna pivlugo timib avategingilātigut; timib tagva avateginajangleit?

16 Siuttauk okarajarpet, ijiunginama, tamanna pivlugo timib avategingilānga; timib tagva avateginajangleit?

17 Time tamat ijiōkpet, nanēnajarka tussarne? (time) tamat siuttaukpet, nanēnajarka naimanek?

18 Manale Gudib avatit tamaita illilaukpeit illunatik ingmikōrlugit timemut, issumaminik.

19 Avatille illunatik attausēnak avateōkpetta, time nanēnajarka?

20 Manale avatit unnudlarput, timele attausiōvok.

21 Ije aggangnut okarungnangilak, attoriakangilapse; niakotauk ittikkennut, attoriakangilapse.

22 Anginersamigle imaipok: Timib avatingit sangēnersaujorijavut, tamakkoa attoriakarnerpangōvut.

23 Kangumarkejorijavut timeme, tapkoa pinnarnarsitinersarivavut; pinnarnaitigijavullo tapkoa ānanausitinersarivavut.

24 Ananausitigijavut, pinnarnarsititaujariakangimetta. Gudible time taimak avatilerdlugo piva, avat ajoksarnersak pinnarnarnersautilerdlugo;

25 Akkerartorkonnagit timemetut, ikkajortigērkovluggille avatit ingmingnut.

26 Taimak avatit illangellonēt ānialerpet, avatit illunatik āniakattigivæt; avatillonēt illanget nertornartitaukpet, avatit illunatik kuviasukattigivæt.

27 Illipsele Kristusib timigivāse, ingmikōrluse avatigivāse.

28 Gudiblo illagēktunne kivgartorkolaukpeit sivorlermik Apostelit, aipanganik nellautaijut, pingajuanik ajochertuijut, tungagut tattamnantullijut, tungagut innuliklernernermik tunnergutiggit, ikkajortuksello, attanriotijullo, okautsinniglo (ingmigolingajunnik) sunatuinarnik okālajut.

29 Illunatik Aposteliōvæt? Illunatik nellautaijōvæt? Illunatik ajochertuijōvæt? Illunatik tattamnantullijungnarkæt?

30 Illunatik innuliklernernermik tunnergutekarkæt? Illunatik okautsinnik (ingmigolingajunnik) sunatuinarnik okālavæt? Illunatik nellonērsijungnarkæt?

31 Tunnergutit saimanartut idluarnerset pinasuarsigik. Sullelo mana unnertotsomavapse apkomik idluarnerpāngōjomik.

KAPITEL XIII.

Næglingnerub angnerpāngōninganik.

INNUIT (illunatik) Engelillonēt okausinginnut okālajungnaruma, næglingnekarnangalo, kannujatut sivanertotut, avilortotullonēt-īnajarpunga.

2 Nellautainarniglo okarungnaruma nellonartoksuillo

tamaita kaujimagupkit, illissimanartullo tamaita illissimagupkit; okpernekarumalo tamainik, kakkaluit aglæt nukterungnarlugit, næglingnekarnangalo, suksaunajangitunga.

3 Pikkalo tamaita pilliutigigalloarupkit aklujunnut, timigalo tunnigupko ikkoalaklugo, næglingnekarnangalo, attorajangimarikpok uvamnut.

4 Næglingnek kamangitsertorlunelo pitsiartoksōjok, næglingnek anātūtingilak, næglingnek tappatungilak, piōjorinanelo;

5 Illuserluktomik sakkertitsingilak, nangminiksasiungilak, ningarosuktitaujungnaranelo, asseroinasuungilak.

6 Idluitullinek kuviasutigingila, miksekarnerle kuviasutigiva.

7 Tamainik erkasungilak, tamainik okperpok tamainik nerriupok, tamainik kennuērsarpok.

8 Næglingnek sorērnīængilak, nellautainerillo sorēromārput, okautsillo (ingmigolingajut) sorēromārput, illitarksinerlo sorēromārput.

9 Illaēnarnik kaujimagapta, illaēnarniktauk nellautaivluta.

10 Namaksinerle nellitikipet, illaēnarnerit tava sorērnīarput.

11 Sorrusiolaurama sorrusektut okālalaukpunga, sorrusektullo sillatunekalaukpunga, issumakalarmalo sorrusektut; angutimariōleramale ipperarpara sorrutsib illusinga.

12 Tamattomane kemmergōvogut sorlo tachartōtikut, okautsemut morētomut, tagvanele kēnarnit kēnarnut. Māne illitarksivunga illaēnarnik, tagvanele illitarksijomārpunga, sorlo illitarijaugama.

13 Manale makkoa pingasut, okpernerlo, nerriungnerlo, næglingnerlo sokkosernīængilet. Næglingnerle tamakkonanget anginerōvok.

KAPITEL XIV.

Nellautaingub attorkojauninganik.

NÆGLINGNEK pinasuarsiuk. Annerneggillo (asingit) tunnergutit tussugissigik, tukkekartitsinerle pi-luarlugo.

2 Tussarngartet okausinginnut okālajok, innungnut okālangimet, Gudemulle; tukkisijaujungnangimet kimut, annernekulle nellonartut okautigiveit.

3 Tukkekartitsilunele okālajok, innungnut okālavok idluarsarlugit, kaiblarlugillo, nekkoksitilugillo.

4 Tussarngartet okausinginnut okālajok nangminek idluarsivok; tukkekartitsilunele okālajub, illagēt idluarsitipeit.

5 Tussarngartet okausinginnut okālajungnarkogalloarpapse illunase, anginersamigle tukkekartitsiluse okālakovapse; tukkekartitsilune okālajok anginersaungmet, okālajomit tussarngartet okausinginnut; kissiane tukkekartigunigit, illagēt tamakkonunga idluarsartaukovlugit.

6 Tagvale kattangutikka, okālajartoruma illipsingnut tussarngartet okausinginut, suksaunajarkīk illipsingnut, okālavigingikupse sakkijartunnullonēt, illissimanartunnullonēt, tukkekartitsinermullonēt, ajochertūtsemullonēt?

7 Sorlotauk ōmangitit nippekartut, nipsautillonēt, Harfillonēt, ingmikōrtomik errinakangipetta, kannok kaujimanarka sumik nipsausijartomik Harfesijartomiglonēt?

8 Tiptulautiblo nippinga nellonarpet kina oppalungērajarka sorsungniarnermut?

9 Taimaktauk illipse okautsinnut tussarngartennut okarupse, tukkisijaujungnangitunnik okausekarluse, kannok tagva kaujijaujungnarka suna okartaumangæt? maungatuīnak okālaniarapse.

10 Okautsit sunatuinaugalloarput sillaksoarme, at-tautsillonēlle tukkekangitokangilet.

11 Nippible tukkinga tussängikupko; okälajomut tækkorngartaulerpunga; tamnatauk okälajok tækkorngartaulerivok uvannut.

12 Taimaktauk illipse, Annernerub tunnergutingit pinasuarvekapsigik, anginerpångōjomigle illagēt idluarsitiksanginnik piniaritse, tamainik piksakaluarkovluse.

13 Taimaimet, tussarngartet okausinginnut okälajok, tuksiarle taimak okautsine nellonērtitsomavlugittauk.

14 Tussarngartet okausingit attorlugit tuksiaruma, annernimne tuksiaralloarpunga, issumagijakkale attornangilet kimullonēt.

15 Kannorle tamanna illingajuksauva? Imāgle: Tuksiaromavunga annernerme, tukkisinartomiglo tuksiaromavunga; nertordlerutiksennik imgeromavunga annernerme, nertordlerutiksenniktauk tukkisinartunnik imgeromavunga.

16 Saimartitsiguville annernermut, kannok illissimangitok tagvanētok, Amenemik okarungnarka kujalitiksetit pitjutigællugit, okautsitet tukkisinginamigit?

17 Igvit kujalitsiaralloartotit, assingnele idluarsitsengilak.

18 Gudiga kujagivara, tussarngartet okausinginut okälannersaugama, illunapsingnit.

19 Illagēnele okälavlunga okautsinnut tellimaēnarnut tussäksennut, assikka ajochertoromavlugit, tamanna idluarinersarivara okautsinnit zehn tausendinit tussarngartennit.

20 Kattangutikka, sorrutsitet sillatunekarniarase; ajortomulle nutakkatitun-ītitse, innersimajutitulle sillatunekaritse.

21 Perkojenne aglaksimavok: Innungnut okkonunga okälajomavunga tussarngartet okausinginnut, tækkorngartello kaninginnut, nauglo taimak nalengniængilānga, Nalegak okarpok.

22 Taimaimet tussarngartet okausingit nellunaikutavut okpertunuungitok, okpingitunnulle; tukkekartitsinerle okpingitunuungitok okpertunnulle.

23 Illagēt illuēngarlutik attautsime kattimalerunik, illunatiglo tussarngartet okausinginnut okälakpetta; illis-

simangitullo okpingitullonēt itterunik, sillaitoksōjose okautiginajangilāse?

24 Illunatigle tukkekartitsilutik okālakpetta, okpingitorlo illissimangitorlonēt itterune, illunainut tagva ikpigiktaulertok, erkartortaulerlunelo illunainut.

25 Taimaglo ijersimajut omættāne sakkerajarput; pamakterlunelo Gude tuksiarviginajariva, kigligiudsinarjorlo Gudemik nellagut illipsingnetomik.

26 Kannok tamanna illingava kattangutikka? Kattimalerangapse, illunase nellise imgerutiksakarpok, ajo-chertuitiksakarpok, tussarngartet okausinginnut okālavok, sakkerviomasakarpok, nellonērsitiksakarpok; tamakkoa tamaita illingatitaulit ākiktaujutiksamut.

27 Okāljokarpet tussarngartet okausinginnut, magguglonēt unnunerōgunik pingasut, nellekār lutik pilit; attautsible nellonērsarligit.

28 Nellonērsijokangipelle, illagēktunne (imna) nippangerle; ingminullo, Gudemulle okarle.

29 Tukkekartitsijulle magguglonēt pingasullonēt, okālalit, assingillo kiglissiniarlit.

30 Tagvanele iksivajut illanget sakkerviōmajutiksakarpet, sivorlek nippangerle.

31 Illunase tukkekartitsiluse okālatuinariakarpose, nellekarluse, illunatik illinniarkovlugit, illunaitalo kaiblar-taukovlugit.

32 Nellautaijulle annerningita nellautaijut (assitik) nalegariveit.

33 Gude idluangitomik perkojitsengimet, ullapirsau-migle; sorlotauk illagēktunne ivsornaitunne illunane.

34 Arnasse nippangerlit kattimavingme; okālanermik perkojautsengimetta, nalektuksautuinarlutigle, sorlotauk perkojet okālangmetta.

35 Sumigle illinniaromagunik, uitik apperilittigik iglo-mingne. Okālanek kattimavingme idluangimet arnennut.

36 Illipsingnillonēt Gudib okausingit pimavæt? illipsingnillonēt kissipsingnut pititaumavæt?

37 Nellautaijorijokarpet, annerneliōjorijokarpellonēt; tapsoma kaujilerligit, aglaktakka illipsingnut, Nalekab perkojaringmagit.

38 Kaujimangitokarpelle, tamna kaujimangilerle.

39 Taimaimet kattangutikka, tukkekartitsinermik pinasuatsiaritse, tussarngartello okausinginnut okālajut innerterniarassigik.

40 Illusitsiarikluselo, idluarsainiaritse tamainik.

KAPITEL XV.

Kristusib makkininganik.

ERKAITIPAPSELE kattangutikka, okautsinik tussarnertunnik okālatigilauktamnik illipsingnut, tapkoa illelliolaurapsigiktauk, tungavigigapsigiglo.

2 Tapkonungatauk piulijauniarapse, sorlo okālatigilaurapkit illipsingnut, issumamiutarigupsigiglonēt; imaipeillonēt, sullinase okerilaurapsigik.

3 Nangminektauk tunnitsiviōlaunera, illipsingnut okautigilauktakka, sivorliudlugit makkoa; Kristuse ajornivut pivlugit tokkolaungmet, aglait malliklugit.

4 Illijartortaungmello, uvluglo pingajuængne makkisimangmet, aglait malliklugit.

5 Tækkojaungmello Kefasemut, kingorngagut 12 innut.

6 Ama kingorngagut tækkojaulaukpok attautsekut kattangutigēnnut 500 dit unnukejanginnut; sulle tamædsa tapkoa unnuktut innōvut, illangille sinnisimanerput.

7 Ama tækkojaulaukpok Jakobusemut, kingorngagut Apostelinnut illunainut.

8 Illunainit kingorlerpāngōvlunga uvamnuttauk tækkojaugivok, erniangojotut pijeksaungitotun-īlunga.

9 Ūvanga mingnerōgama Apostelinnit; nellokotijunga tajaunermik Apostelemik, Gudib illagēktitangit unangmilaurapkit.

10 Gudible saimarsaininganut illinganera taimaipok; saimarsautalo uvamnūt pijok sullinane pimangilak, uvangale taipkonanget tamainit pinniarnersaulauktunga, uvangale pingitunga, Gudible saimarsaininget illagingmanga.

11 Uvangale tagva taipkoalonēt, taimak okālavogut, taimaglo okpilaukpose.

12 Kristusele tokkungajunnut makkisimajok okautigijaungmet, kannok tagva illase okausekarkæt, makkinek tokkungajunnit suksaungimet?

13 Makkinerle tokkungajunnit suksaungipet, Kristuse-tauk makkisimangilak.

14 Kristusele makkisimangipet, okālanivut sullingilet, okpernisetauk sullinginivut.

15 Uvaguttauk naipitaunajartogut kigligiudsijutitut nellangaitutitut Gudemik, tamna Kristusemik tuppaktit-sijok okautigigaptigo, tuppaktinajalaungitanganik, tok-kungajut makkiviksakangipetta.

16 Tokkungajut makkiviksakangipetta, Kristusetauk makkisimanginivok.

17 Kristusele makkisimangipet, okpernisse suksaungi-lak, sullelo ajornipsingnētose.

18 Taimaktauk assiomasavut, Kristuseme sinnisima-nertut.

19 Mane kissiane innotilluta Kristuse nerriugilaurup-tigo, innungnit tamainit ajulernerpängōjogut.

20 Manale Kristuse tokkungajunnit makkisimavok, sivorlerpängōvorlo sinnisimajut akkorngænit.

21 Innungmut attautsemut tokko pingmet, innungmullo attautsemut makkiviksak tokkungajunnit pivok.

22 Sorlo illunatik Adameme tokkolermetta, taimak Kristuseme illunatik omartitaujomārput.

23 Illunatigle ingmikōrlutik. Sivorliotijok Kristuse; kingorngane Kristusib innukotingit tikkitsomārpet.

24 Tamattoma kingorngane naggatiksak, nelliuting-met nalegauvik pitipago Gudemut Atātamut, nalegaune-rillo, attanniotinerillo, pitsartunerillo tamaita attorung-nērkogunigit.

25 Attanniotijariakarporle, omigijiminik illunainik illijerkārtinnago ittikkame attānut.

26 Omisuktut kingorlerpānget, pējartaujomārtok, tok-koōvok.

27 Tamaitarsuit illilaungmagit ittiggangita attānut. Tamaitarsuillo nalektitaujut (tapsomunga) okautigingma-

git, nellonangilak, tapsomunga tamainik nalektitsijok, tamna pijaungilak.

28 Tamaitale nalegarilerpatsuk, tagva Ernerubtauk nangminek nalegarijomärpa tamna, nalektitsijok tamainik tapsomunga, Gude kissime pitökovlugo tamaine.

29 Kannok sullinajarkæt baptitaulertut tokkungajut kollätigut (pivlugit)? Tokkungajut makkitsomängipetta? Sög baptitaukojivæt, tokkungajut kollätigut (pivlugit)?

30 Söglo uvagut nangiarnartomëtsainarkita?

31 Uvlut tamaita tokkolertun-ïpunga, nellägut nertor-nautigiluse Kristuse Jesuseme Nalegaptingne.

32 Innuktut pivik, nergjutit nujuartut pälaurapkit Efesuseme? Suksarivigo tokkungajut makkitsomängipetta? Nerrilerta immerlutalo, kaupet tokkoniarapta.

33 Uivërijauniarase. Okausilungnerub asserortipeit illutsit ajungit.

34 Tuppatsialerluselo ajortulliniarase; illangit Gudemik tukkisingimetta; kangusukovluse taimak okarpunga.

35 Okartokarajarpelle: Kannok tokkungajut makkitsomärkæt? Kannorlo illingajomik timekarlutik sakkeromärkæt?

36 Sillaidlartotit, karngarsortet ömarniængilak, tokkogune kissiane.

37 Karngarsortello, illa timeungilak pijomärtuksak; karngarsutetuinauvorle, Weizenlonët assialonët.

38 Gudible timekartiniarpa issumaminik, karngasutillo illunaita ingmikörlugit timiksanginnik.

39 Uvingit illunatik adsigëngilet; innuille assianik uvinekarput, nergjutillo assianik, mingeritjettauk assianik, tingmitsettauk assianik.

40 Timekarpok killangme, timekarivorlo nuname. Killangmëtut pinnarnarnekarput assianik, nunamëtullo assianik.

41 Sekkinek kaumanekarpok assianik, takkek kaumanekarpok assianik, uvloritset kaumanekarpok assianik; uvloritset illangit illamingnit kaumanersaungmetta.

42 Taimaitsomärivuttauk tokkungajut makkitsomärningit. Asseroreksak illijaulerpok, asserojutorlo makkitsomärpok.

43 Pinnarnaidlartok illijaulerpok, ānanaulunelo makkitsomārpok. Ajulertok illijaulerpok, pitsartudlarlunelo makkitsomārpok.

44 Time uvinelik illijaulerpok, makkitsomārporlo time annernelik. Sorlo timekangmet uvinelingmik, taimaktau timekarivok annernelingmik.

45 Sorlo aglaksimangmet: Innuk sivorlerpāk, Adam, pingortitaulaupok timekardlune uvinelingmik ōmartomik; Adamelo kingorlek annerneliutitauvok ōmartitsijomik.

46 Timele annernelik sivorliungilak, uvineligle, kingorngagut annernelik.

47 Innuk sivorlek ivsomit pijok, uvineliōlune. Innuble aipanga Nalegauvok killangmik.

48 Uvineliub illinganingatut, taimainivuttauk uvinigit; killangmētub illinganingatut, taimainivuttauk killangmētut.

49 Sorlo uvinelik adsigilauraptigo, taimaktau adsigijomarivavut killangmētub illinganinga.

50 Mattomingale okautsigivunga kattangutikka, Gudib nalegauvinga uvingub aublo kingormgutijungnangilæk; asseroreksabtau asserojuitok kingormgutiniænginiva.

51 Ahak, nellonartomik okautivapse: Illunata siniængilagut, illunatale ablatsangortitaujomārpogut;

52 Tagvaīnak ijik kablukealerningangne, tiptulautib kingorliksab nelliningane. Tiptulaut nipleromārmēt; tokkungajullo makkitsomārput asserojuērlutik, uvagullo ablatsangortitaujomārpogut.

53 Asseroreksak tamanna asserojuitomik attiniariakangmet, tokkojuksarlo tamanna tokkosuitomik attiniariakarivok.

54 Asseroreksarle tamanna attiniarpet asserojuitomik, tokkojuksarlo tamanna attiniarpet tokkosuitomik; taimarpet nellautsiniarput okautsit aglaksimajut:

55 Tokko ējauvok sālakarnermut. Tokko, kapputit nauk? Kappianartovik, sālakarnit nauk?

56 Tokkuble kapputā ajorniōvok, ajorneruble pitsartuninga perkojaōvok.

57 Gude kujagidlartaule sālakartimattigut Nalegap-tigut Jesuse Kristusekut.

58 Taimaimet nægliktakka kattangutikka, Nalekab pinniarkojuanginnik pivalliatsainaritse, sōngoluse aulajung-nengeritse; nellunginapse, pinniarnisse Nalekame sillinase pinginapsigik.

KAPITEL XVI.

Okpertut piksanginnik Pauluse kattersoikojivok.

TUJOUTIKSELLE ivsornaitunnut pivlugit, sorlo Galtsiamiut perkolaurapkit, illipsetauk taimailioritse.

2 Sabbatine tamaine illunase ingmikōrluse illijititse illipsingne, kapsinnik kattersoiniarluse issumapsingnik tujoutiksennik; kattersorkārtaujariakarkonnagit tikkikuma.

3 Tikkikumale, nellit ātsikojasse, neksartitsomārpakka aglangnik, Jerusalemuts atsikovlugit tunnergutipsingnik.

4 Pijariakarpelle, uvangalo tāvunga ailunga, illaujusauvut uvamnut.

5 Macedoniakulle ingergaleruma tikkitsomavapse; Macedonia apkotigijomārapko.

6 Illipsingne akkunēilarpallukpunga, okkēniarpungalonēt, kannilārtaujomavlunga illipsingnut namut ainiaruma.

7 Apkosartuinarluse mana tækkojomangilapse; issu-mapkulle akkunērtomik illipsingnētsomavunga, Nalekab perkokpanga.

8 Efesusemēniarpungale Pentekostib uvlungit tikkidlugit.

9 Upkutsamik angijomik angmaititaugama, sullitsiarnartomik, akkerartortullo unnudlarput tagvane.

10 Timotheusele tikkipet, kamatitse, sivōranane illipsingnēkovlugo; Nalekab pinniarninga kivgartoreksaringmago, uvaptut.

11 Tamua nelliennut nachogijaukonnago. Ullapir-

saumulle illagissiuk uvamnut tikkekovlugo ; nerruigigapko kattangutigēt illagivlugit.

12 Kattangulle, Apollo pivlugo kaujileritse, angijomik kaiblauralloarpara illipsingnut aikovlugo kattangutigēt illagilugit ; mannakulle tikkitsomalaungilak, tikkitsomärporle pitjutisigune.

13 Pigāritse, okpernermik sōngotitse, ajugauniaritse, pitsartuniarluſelo.

14 Pinniarnisse tamaita næglingnermut pinniarutigisigik.

15 Kaiblarpapsele kattangutikka : Stefanusib iglomi-okattingit kaujimavasse, tapkoa okperkārtongmetta Achajame, ingmingniglo tunnivot, ivsornaitatauſut kivgartoromavlugit.

16 Illipsetauk taimaitut nalengniarsigik, illunatiglo ikkajorkattatauſut, pinniartullo.

17 Kuviasukpunga Stefanuse, Fortunatuselo, Achai-kuselo tikkimetta ; ajoksarnera illipsingnik, tapkoa sorlo simmertisse pekarvigigapkit.

18 Uvangelo illipseſelo annerniptigut nekkoksitilauk-pātigut. Taimaitut opigijeksarivasse.

19 Illagēt Assiamētut ſalutipāse. Akvilasiblo, Priscillablo angijomik ſalutipāse Nalekame, okperkattigēt iglunginnētut illagivlugit.

20 Kattangutigēt illunatik ſalutipāse, ſalutikattigēgitse ſalutimut ivsornaitomut.

21 ſalutipapsetauk, nangminek aglaklunga uvanga Pauluse.

22 Nalekamik Jesuse Kristusemik næglingitok, tannauvok Anathema, Maran-atha. (Imaipok : ominarsile Nalegak tikkitsomärpēt).

23 Nalekab Jesusib Kristusib ſaimarsautinget illagilise.

24 Næglingnima illaginiarpāse illunase Kristuse Jesuseme. Amen.

Aglait tamakkoa sivolit Korintemiunnut, Filippeme aglaktaumavut, Stefanusiblo, Fortunatusiblo, Achai-kusiblo, Timotheusiblo neksarlaukpeit.

PAULUSIB AGLANGITA AIPANGET

KORINTEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Paulusib Korintemiut pilloriktitaukoveit.

PAULUSE, Jesusib Kristusib Apostelinga, Gudib pijomajanganut, kattangullo Timotheuse (aglakpuk) Gudib illagēktitanginut Korintemētunnut, okpertunnullo tamainut Achajame illunane.

2 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetōk!

3 Nertortaule Gude Nalegaptalo Jesusib Kristusib Atātanga, napkiniktoksoak Atāta, tamainiglo mannigoijok Gude;

4 Tapsoma mannigormattigut kappiasugviptingne tamaine, mannigoijungnarkovlutatauk sunatuinaranut kappiasuktitaujunnik, mannigoiniksamut, sorlo uvagut Gudemut mannigortaugapta.

5 Sorlo uvagut Kristusib ānianganik angijomik illangiutititaumagapta, taimaktauk Kristusemut angiluartomik mannigortauniarpogut.

6 Kappiasūtekarangaptalonēt, tamædsa pivok illipse mannigortaulerkovluse, piulijaukovluselo; mannigortaulerangapta, tamædsa mannigortauniksapsingnut illingavok, tamædsa angijomik sakkijarpok kennuērsarnerme ānernartunnik tapkoninga, sorlo uvaguttauk āniakarapta.

7 Nerriungnivullo sokkosingimarikpok pivluse, kaujimagapta, sorlo illipse āniamik illangiutititaugapse, taimaktauk mannigortaunermik illangiutititauniarivose.

8 Angigutsomangilapsele kattangutikka, kappiasungniptingnik Asiame attortaptingnik, nellekangitomik pagvisartauvluta, nukkingērtitaugaptalo, imāk, innōniar-nivut kollalauraptigo aglæt,

9 Issumasimavlutalo, tokkonialerpogut. Taimaitokalerporle, nangminiptingnik tettiksakarkonnata, Gudele tettigilugo, tokkungajunnik tuppaktitsijok.

10 Tokkomit taimaitomit tapsoma piulilaukpätigut, sullelo mana piulivätigut; tettigivavullo mattoma kingorngaguttauk piulijomärpätigut.

11 Tuksiunipse pivluta ikkajorninganuttauk; tunnergut saimanartok unnuktut tuksiudsiningænnut kaitaumajok uvaptingnut pitjutigællugo, kujalidlartokarkovlugo unnuktunnik-pivluta.

12 Nertornautigijavut tamædsa, issumapta kigligiutigingmattigut, issumalingasuērluta nellagōrlutalo Gudib sāngane, uviniliuble illissimaninga attornago, saimarsautekarlutalo Gudemut arvertalaurapta nuname, angiluartomigle akkunapsingne.

13 Assianik aglagviginginpase attuartapsingnik tukkisijapsingniglōnēt kissianik; tettekarpungale issuanut aglæt tukkisijomārivaptigut, sorlo kaujimagaptigut.

14 Nertornautigigaptigut, sorlo illipsetauk nertornautigipase Nalekab Jesusib uvlunganut.

15 Taimaitomigle tettekarama, tikkitsomalaukpapse sivorngagut, saimausekojomavluse aipanganik,

16 Nunapsigulle ingergajomavlungo Macedoniamut, amalo Macedoniamit uttervigiluse, illipsingnullo kannilartaujomavlunga Judæamut.

17 Koksälainermulle illingalaukpīk taimaitomik issumakalaurama? Sumiglōnēt issumalerangama uvinik malliklugo (innuktut) pivīk? Ahailarnera, aukarneralo tukkekarkæk attautsemik?

18 Gudele okpernartok nertortaule, okausivut illipsingnut ahailarnermiglo aukarnermiglo pingimetta.

19 Gudib Erninga, Jesuse Kristuse illipsingnut okautigijaujok, uvamnullo Silvanusemullo, Timotheusemullo imailaungimet, ahailalo aukaglo, tapsomanele ahailaō-laukpok.

20 Illunatik Gudib angersimaningit tapsomane ahailaõngmetta, tapsomanelo Ameneõvok, Gude nertortaukovlugo uvaptingnut.

21 Gudele Kristusemut tungatitsijõvok uvaptingnik illagivluse, mingoarlutalo.

22 Nakkisimavätiguttauk, Annernermiglo tunmitsivivigluta nellunaikutaksaptingnik omættiptionut.

23 Gudele nipliutivara kigligiudsijigijomavlugo tarnimnik, Korintemut sulle pinginama, ivleriluse pivunga.

24 Imaingilak attanniotitsijogut okpernipsingnik, ikkajorteõvogulle kuviasungnise pivalliakovlugo; okpernermut nængerapse.

KAPITEL II.

Paulusib okälanninganik, nalektauninganiglo.

UVAMNELE imâk issumasimalaukpunga, kiksarlunga ama tikkitsomanase.

2 Kiksartekupsele, kia kuviasuktinajarpānga, kiksartitama pingippanga?

3 Tamattomingatauk aglagvigilaukpapse, tikkikuma kiksautigijomanagit kuviasutigijeksaralloakka; kaujimagapse illunase, kuviasungnera kuviasutigivasse tamapse.

4 Angijomik kiksarlunga omættipkut kappiaktoalar-malo kugviudlarlungalo aglagvigijapse, kiksartitsomav-luse pinanga, næglingnerle pijara, illipsingnut piluartok, tukkisijaukojomavlugo illipsingnut.

5 Kiksartitsijokarpelle, taipsoma kiksartilaungilānga (kissima) illipselo kiksartinivāse, illunase passitigælluse pikonnanga.

6 Taimaitorle unnuktunnut taimak pitlartaungmet, namaksivok,

7 Kiglormut issumagijungnēreksarinersarivasse, manigorlugolo, kiksavaksoadlarnernermut sutērkonago.

8 Taimaimet kaiblarpapse, næglingnise tapsomunga tukkisijaule.

9 Tamanna pivlugotauk aglagvigijapse, tukkisijomav-

lugo idluarnise, nalengmangapse sumiglonēt okautsau-
jarangapse.

10 Issumagijungnērvigijasele, uvangatauk issumagi-
jungnērvigivara; uvanga (innuk) issumagijungnērvigi-
gupko issumagijungnērvigivara illipse pivluse Kristuse
simerlugo.

11 Satanasemut sālajaujaukonnata sumik; tapsoma
issumalungninga nellunginaptigo.

12 Troadamulle pigama, okautsinnik tussarnertunnik
Kristusemik okariartorlunga, upkutsamiglo angmaititau-
gama Nalekame.

13 Tarniga innilangajungnangilak, kattangutiga Tituse
nachvanginapko; sorērutiksamigle pivakka, Macedonia-
mut aularlunga.

14 Gudele kujagiviktaule! ajugautitsainarmattigut
Kristuseme, illitarnarnermelo tippigingninga kaujitimago
nunane tamaine, uvagut attorluta.

15 Kristusib tippigiksautigingmattigut Gudemut, piu-
lijaujomārtonelo assiojomārtonelo:

16 Tapkonunga tokkonartomik naimaniōvogut tokko-
mut; ipkonungale ōmartomik naimaniōvogut innōtsemut.
Kialo tamakkoa ajungikagit?

17 Gudib okausingit asserkotsitilugit pinginapta, as-
serkosijutitut ipkotitunak unnuktut, nellagōrlutale, Gude-
millo, Gudiblo sāngane, okālavogut Kristuseme.

KAPITEL III.

Ajochertūsinnik perkojennik, okautsiniglo tussarnertunnik.

AMA nertotilerpita nangminiptingnik? illangittitullonēt
pijariakarajarkita aglangnut nertōtitsijunnik illipsingnut,
aglangnullonēt nertōtitsijunnik illipsingnit?

2 Illipse aglagivapse aglaksimajose omættiptione,
innungnut tamainut illitarijauvluse attuartaupselo;

3 Nellonarungnērtitaujose, Kristusib aglagingmasse,
idluarsarsimajose kivgartorniptigut, aglaksimajose ag-
laungitomut, ōmartuble Gudib Annerninganut; ujaraung-

itunnut aglagvingnut, omættible aglagvinginnut uvi-ningnut.

4 Taimaitomigle tettekarpogut Gudemut, Kristusekut.

5 Uvagut sumiglonēt issumasijungnangilagut nangmi-ningningnik ; sappingingivulle Gudemit pivok.

6 Tapsoma sappingitipātiguttauk kivgartorkovluta Testamentetāmut ; aglaksimajunuungitok (perkojennut), annernermulle ; aglaksimajut (perkojet) tokkotsingmetta, Annernerle ōmartisivok.

7 Kivgartornerle, imna tokkonartok aglaksimajunnētok, ujarkennut tittersimajunnētorlo kaumaringmet ; imagle Israelib kittorngangita Mosesib kēnanganik tækkojungnangimetta, tapsoma kēnanget kaumarninga pivlugo, nauk sorērtuksauvlune ;

8 Kannok angiluartomik Annernerub kivgartōtigi-ninga pinnarnarnersaunajangilak ?

9 Kivgartornek, erkartortaunermik okālajok pinnarnarmet, piluartomik kivgartornek idluarsainermik okālajok, pinnarnartokarpok anginersavaksōjomik.

10 Pinnarnartitaujok taimna pinnarnangimet sorlo, pinnarnartoksoak tamanna pitjutigællugo.

11 Sorērlauktok pinnarnarlaungmet, angiluartomik sorērniængitok pinnarnadlarniarpok.

12 Taimaitomik tettekarpata, sivōrajuidlarluta okālavogut.

13 Mosese mallingnago kēnaminik tålutsējok, Israelib kittornganginnut tækkojaukonnago sorērtub naggata.

14 Taipkoale issumangit mangaitisimavut. Sulle uvlok tamanna tikkilugo tålutamik tamattominga mattoērsimangimetta Testamentetokāb aglangit, attuarpagit, tamanna Kristuseme sorērtok.

15 Uvlorlo tamanna tikkilugo, Mosesib aglangit attuaraujarangetta, omættingit tålusersimavut.

16 Sāgiarpettale (Israelitit) Nalekamut, tagva tålutak pērtaunajarpok.

17 Nalegarle Annerniōvok ; nanēnamele Nalekab Annerninga, tagvane kivgaujokangilak.

18 Illunatale kēnaptigut tålutekangitogut, sorlo tachartōtikut Nalekab pinnarnarninga tautukpavut, ablat-

sangortitaulerpogullo adsigilugo, pinnarnartomit pinnarnartomut aipānut, sorlo Nalekamit Annerniōjomit.

KAPITEL IV.

Paulusib mannigorninganik kappianartome.

TAIMAIMET, taimaitomik kivgartōtekarapta, napkoa-rijaugapta, merngortorniængilagut;

2 Kangunartunnigle angigutsainartunnik ulloreasuk-pogut, nellangaitomiglo illusekangilagut, Gudib okausingittauk asserkotsitingilavut; miksekārermigle sakkertitsiluta perkovogut uvaptingnik innuit illunatik erkarsautinginnut Gudib sāngane.

3 Okautsinnik tussarnertunnik okālanivut mattumakpetta, mattumavut tagva assioniartunne:

4 Okpingitut taipkoa issumangit sillaksob tamattoma Gudinget takpētilaukpeit, okautsit tussarnertut kaumarinet kaumakonnago taipkonunga, Kristusib, Gudib adsinget pinnarnarninganik.

5 Nangminek pivluta okālanginapta, Jesuse Kristusemigle; tamna Nalegaungmet, uvagulle kivgaujogut illip-singnut Jesuse pivlugo.

6 Gudele, kaumajomik nuerkojjok tāktomit, tamna omættiptione kaumarsaingmet, uvaptigut nellonarungnērtitaukovlugo illitarksinek Gudib pinnarnarninganik Jesusib Kristusib sāngane.

7 Pivianartovaksoarle tamanna pigivavut machaēnarne illulerkuttinne, pitsartunersoak Gudemit pikovlugo, nangminiptingnillo pinane.

8 Illunane kappiasuktitauvogut, sivōranatale; sivōragalloarpogut, annusingoratale.

9 Unangmijauvogut, kemmadlaraunatale; ochotauvogut, nungutaunatale.

10 Nalekablo Jesusib tokkotauninganik timimiutakatsainarpogut, Jesusib ōmarningatauk sakkijarkovlugo timiptingne.

11 Uvagulle, innojogut, tokkomut pititautsainarpogut

Jesuse pivlugo, Jesusib õmarningatauk sakkijarkovlugo uviniptingne tokkojuksame.

12 Tokko tagva pitsartudlarpok illuuptingne, õmarnerle illupsingne.

13 Annernermigle taipsominga okpertitsijomik pekarapta, aglait malliklugit: Okperama okālavunga; uvaguttauk okperapta, okālagivogut.

14 Nellunginapta, Nalekamik Jesusemik tuppaktitsijub, uvaguttauk tuppaktitsomārivātigut Jesusekut, sakkertitsomārpātigullo illipse illagælluse.

15 Tamaita taimaidlangmetta illipse pivluse, saimainersoak unnuktut kujalininginnut angidlarkovlugo, Gude angijomik nertorlugo.

16 Taimaimet merngortorniængilagut, innuptale kalininga asseroralloarpellonēt, illumētorle uvlut tamaita nutāngortitaulerpok.

17 Kappiasungnipta māne ckilutik killamik annigortut, piksarsiormattigut pinnarnartoksoarmik nellekangitomik naksaungitomik;

18 Uvagut, tækkuksaujunnik piniængitogut, tækkuksaungitunnigle. Tækkuksaujut naksaungmetta; tækkuksaungitululle naggatekangilet.

KAPITEL V.

Paulusib nerriungninga naksaungitomik pinnarnartomik.

KAUJIMAVOGULLE, iglovut (timivut) nuname atortok asserorpet, iglokarapta Gudemut igloliāngõmajomik, iglomik aggauungitunnut sennamajomik, naksaungitomik killangme.

2 Tamannatauk annersaunitigivavut kajungilārluta ulliktaujomavluta igluksaptingnut, killangmit pijomut;

3 Imāgle, annorārsimaluta, annorērksimatilluta naipitaukonnata.

4 Uvagut iglomētogut annersaumigapta, okumailuta; annorēromanginapta, kallekaromavlutale pivogut, tokkojuksak ējaukovlugo õmanartomut.

5 Tamattomungale uvaptingnik idluarsaijok, Gude-
õvok, tapsoma Annernermik nellunaikutaksaptingnik tun-
nitsivigigamittigut.

6 Taimaimet sivõrangitsainarpogut, nauk kaujimav-
luta, Nalekamit apsimavogut, timemẽtilluta.

7 Okpernerme arvertarapta, tækkolugatalo.

8 Sivõrangilagulle, timelo kemmaklugo, angergarnek
Nalekamut, kuviaginersarivavut.

9 Taimaimet najoruptigolonẽt, apsimaguptigolonẽt,
illinganasuarvogut tapsomunga kuviagijaujomavluta.

10 Illunata sakkijartuksaugapta Kristusib erkartuivik-
sanganut, illunata ingmikõrluta akkiniartaulerkovluta il-
liorniptingnik timeme innõtilluta, ajortomiglonẽt ajungi-
tomiglonẽt.

11 Nalegak tagva nalektaujariakartok kaujimagaptigo,
innuit okpertinasuarpavut, kaujijauvogulle Gudemut.
Nerriukpungale kaujijaugaptatauk issumapsingnut.

12 Ama nertorkonnata uvaptingnik illipsingne, ner-
tordlerutiksakartipapsele pivluta, akkiniarutiksakarkov-
luse nertõtijunnut kallinnermikut ajungitõjærtunnik, omæt-
tib pigingitanganik.

13 Pinnialuadlaruptale, tamædsa Gude pivlugo piv-
ogut; namatuinartulligupta, tamædsa pivluse pivogut.

14 Kristusib næglingninget taimak kajungertimatti-
gut; issumakarapta imæk: Attausek tamaita pivlugit
tokkungmet, illunatik tava tokkovut.

15 Tapsomalo tamaita tokkotigiveit, innõjut, kingorng-
agut nangminermingnik innõniarkonnagit, tapsomungale,
pivlugit tokkolauktomut, makkisimangmijomullo.

16 Mattomanget tagva innungmik illitarksingilagut
uvingmit; Kristuse illitarilauralloaraptigo uvingme,
mana taimak illitarijungnõrpavut.

17 Taimaimet, Kristusemõtõkarpet, tamna nutång-
ortitauvok; pitokak-õtõsungnerpok, ahæk, illunatik nu-
tångorsimavut.

18 Tamaitale tamakkoa Gudemit pivut, tapsoma ul-
lapirsarmattigut ingminut Jesuse Kristusekut, kivgar-
tornermiglo pitiluta ullapirsainartomik okälajomik.

19 Gude Kristusemõdlune sillaksub (innungit) ulla-

pirsarmagit ingminut, ajorninginnit issumagijungnērlugit, ullapirsainartomiglo illumertiluta okālakovātigut.

20 Taimaimet tillijaumajogut Kristuse simmerlugo, Gudib uvaptigut kaiblarmasse, tagva kennuvogut manna Kristuse simmerlugo, Gudemut ullapirsartauleritsetōk.

21 Ajortomik kaujimangitok ajortungortilaungmago pivluta; uvagut tapsomane idluartitaukovluta Gudib sāngane namagijaujomik.

KAPITEL VI.

Paulusib ajochertuivlune attaruilininganik.

UVAGULLE pinniarkattaugapta, kaiblarpapsetauk Gudib saimarsautānik attornerlukkonnase.

2 Imāk okangmet: Tussalaukpagit nelliutome kuvianartome, piulilaukpagillo piulijauviub uvlungane. Ahak, mana kuvianartub nelliuninga, mana piulijauviub uvlunga nelliutivok.

3 Sinaungasārniaratale kimut sumiglonēt, kivgartornivut okarnerlōtaukonnago.

4 Illinganernele tamaine sakkijalerta Gudib kivgangititut, angijomik kenuērsarluta, kappiasugangapta, ajok-sarangaptalo, kiksarangaptalo,

5 Annaulertaujarangaptalo, parngnanērsimavingmētarangaptalo, pikablajaujarangaptalo, sennajarangaptalo, pigārangaptalo, ēsingitarangaptalo.

6 Ikliguktailinermik, illissimanermiglo, kamangitser-tornermiglo, pitsiarnermiglo, Annernermiglo ajunginermik, næglingnermiglo takkormōjuitomik,

7 Miksekārnerub okausinginne, Gudib pitsartuningane, idluarnerub sakkunginnut tallerpiptigut saumiptigullo ;

8 Nertortaujarangapta, nachogijaujarangaptalo, ajornerartaujarangapta, ajunginerartaujarangaptalo ; uivērik-lertutitut, nauk okpernartogut ;

9 Tækkorngartotitut, nauglo tækkorngangitogut ; tokkolertutitut, ahaglo innōvogut ; sugiartaujutitut, nauglo tokkotaungilagut ;

10 Kiksartutitut, kuviasutsainarpogulle ; aklujutitut, naugle unnuktunnik akluititsivogut ; pekangitutitut, nau-
glo tamainik piksakarvogut.

11 Korintemiut okokse ! kannivut angmadlarput il-
lipsingnut, omættivut issiviput.

12 Pivluta kappiasuktuksaungilase, omættipsingnele
nangminek kappiasukpose.

13 Akkiniaritsele nelligēngmik, sorlo kittorngamnut
okālavunga, illipsetauk taimak issiviniaritse.

14 Okpingitut illaginiarasigik idluangitomut. Idluar-
nek kannok idluinerlo illagēktuksaungmennik ? Kannorlo
kaumajok tāksoarlo illagēkpæk ?

15 Kannongmetauk Kristuselo Belialelo adsigēkpæk ?
Okpertonlo okpingitorlo kannok illagēkpæk ?

16 Kannongme Gudib iglunga Gudeungitullo attausik-
sauvæk ? Illipsele Gudib ōmartub iglogivāse, Gude imāk
okangmet : Innigijomavakka arvertarlungalo illunginne,
Gudeōjomavlungalo tapkonunga, tapkoatauk innukotigi-
niartakka.

17 Taimaimet annititse taipkonanget, avisārlugillo,
Nalegak okarpok, makkojungnartorlo aktorniarassiuk ;
uvangalo illellioromavapse.

18 Atātaginiarpapsingalo, illipsetauk emerivluselo
pannigijomavapse, taimak Nalegak ajugakangitok okar-
pok.

KAPITEL VII.

Kaiblaijomik ivsornaitomut.

TAIMAIMET, taimaitomik agersimanekarapta næglik-
takka, epkejarniarta uvingub tarniblo sujungninginit
tamainit, namaksivalliarlutalo ivsornainermik Gude na-
leklugo.

2 Tukksitigut ; (innungmik) idluivekalaungitogut,
nelliet asserorlaungilavut, nelliet perkutailaungilavut.

3 Passiluse taimak okangilanga, sivorngagut okauti-
laukpapse omættiptionēnapse, tokkokattigijomavluselo
innōkattigijomavluselo.

4 Sivõrajuimariklunga okãlavigivapse, angijomik nertõtigivapse, mannigortauermik illumertauvunga, angijoksoarmik kuviasuklunga, siorniorniptingne illunaine.

5 Macedoniamut pigapta, uvinivut innilangajungnangitok; illunaitigulle kappiasuktitaualaupogut, kalliniptigut sorsuktauvluta, illuptigut erksijogut.

6 Gudible, kiksartunnik mannigorniktub, mannigor-pãtigut Titusib tikkininganut.

7 Tapsoma tikkiningelle kissianuungitok, mannigoinnermulletauk, mannigortigilauktanganut pivluse, unipkautimattigullo tussunipsingnik, kugviornipsingniglo, illungertornipsingniglo pivlunga, tamanna kuviasutigilualaupara.

8 Kiksartilauralloarapse aglamnut, kakkialingilanga, kakkialerutigilauralloarupkolonõt, tukkisileramale aglangnut taipkonunga annikitomik kiksartitaugapse;

9 Tagva manale kuviasukpunga, tamanna pivlugoungitok, kiksartitaularapse, kiksartitauvlusele sagiarapse; kiksarapse Gudemut, sokkutsianelonõt idluiliorviõkonnase uvaptingnut.

10 Kiksarnekk Gudemit pijok, kakkialertitsingmet piloringnartomut, (tamattominga) innuk kakkialingilak; kiksarnerle nunab pingit pivlugit tokkotitsivok.

11 Tagga ahak, Gudemut kiksartitaugapse, tamanna illupsingne sennajok illa, piniatsiarluse akkiormermiglo, idluigosungnermiglo, erksinermiglo, killanarnermiglo, illungertormermiglo, akkiniarnermiglo pijose; tamakkonunga tamainut nellunailivose, illangiutilaunginapse ajortulliarnermik taipsominga.

12 Taimaimet, aglagvigilauralloarapse, ajortulliartok imna pivlugo pingitunga, idluitomiglo pijaunertok pivlugo pinginivungatauk; illipsingnulle nellonõrkovlugo illungertornivut pivluse, Gudib tækkoane.

13 Tamanna pivlugo mannigortaulerpogut mannigortauernipsingnut. Anginersamigle kuviasuluarpogut Titusib kuviasungninganik; tapsoma annerninga nekkoksijaungmet illunase pivluse.

14 Tapsomunga okautigilaurapse nertorluse, (tamanna) kangusutigingilara; sorlole okautsikka illunatik illipsing-

nut miksekärtõngmetta, taimaktauk miksekärtõgivok nertordlernivut illipsingnik Titusemut.

15 Tapsomalo angijomik omamut nægligivāse, illunase nalengnipsingnik erkarangame, sivõravluselo sajukluselo illelliolaurapsiuk.

16 Kuviasukpunga, tettigijungnarapse illunainik.

KAPITEL VIII.

Paulusib kaiblaininga, ajoksartunnut tunnijnermik kunnulunginermut.

KAUJITIPAPSELE kattangutikka, Gudib saimarsautānik, tunnijaumajomik illagēktunnut Macedoniamē.

2 Oktorluktauleramik kappianartunnut unnuktunnut, angijomik kuviasukput. Aklujoksõlauralloarlutiglo, tunnijivut unnuktunnik issumalingasuērnermut.

3 Kunnulugatik tunnijivut ajungitamingnik, kiglgiud-sivunga, ajungitamingnit pituinangilet piluarput aglæt.

4 Innaksorpätiguttauk illungertudlarlutik illelliorkovluta tunnergumik ikkajortigēkutiksamik ivsornaititaujunut illingajomik.

5 Issumavullo nellaulugit pituinangilet; ingmingnik aglæt tunnikārput Nalekamut, tungagullo uvaptingnut Gudib pijomajanga malliklugo.

6 Taimaimet Tituse kaiblalaukpavut, sorlo sivorngagut pinniarlaungmet, taimaktauk akkunapsingne ajungitullinermik taimaitomik namaksiniarkovlugo.

7 Sorlole tamainik akluinapse, okpernermiglo, okautsinniglo, illissimanermiglo, pinniatsiarnermiglo, næglingnermiglo uvaptingnut; taimaktauk kammatitse ajungitullinermik tarnattominga akluilerkovlusetauk.

8 Taimak okausekangilanga, sumik perkojilunga; as-sissele taimak pinniatsiarmetta, næglingnisetauk õktor-tuinarpara illungertormangæt.

9 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsauta kaujimagapsiuk, nauk akluitoksõgame, akluililauktok pivluse, ak-luninganut akluititaukovluse.

10 Tamattomingalo issumaga kaujijautipara. Illipsingnut tamanna idluangmet, illipse pilerkärtose achane, pinniarnermik kissianeungilak, pijomanermigletauk.

11 Manale tagva namaksiniarsiuk tunnijinek tamanna, sorlo kunnulugase pijomanermik, taimaktauk kunnulugase tunnijititse, pijæpsingnit.

12 Kuviagijaungmet kunnunginermut tunnijijok, a-jungitaminik, ajoktaminik pinane.

13 Imagle issumangilanga, assisse okititaukovlugit, illipse okomaitokarluse; nelligēkovlusele pivunga.

14 Nelliutome tamattomane taipkoa ajoksalermetta, ikkajorniarpassa attorniaengitapsingnit; kingornagut ajoksalerupse, taipkoa tava attorniaengitamingnit ikkajoromarivāsetauk, nelligēktomik pijokarkovlugo.

15 Sorlo aglaksimangmet: Unnuktunnik kattorsolauktok amiakokangilak; ikkitunniglo kattorsolauktok, ajoksanginivok.

16 Gudele kujagiviktaule, Titusib omættã taimak illungertortimago pivluse.

17 Tillijaunermik nãlatuinangilak; angijomigle attaruilidlarame, issumaminik nellipsarpãse.

18 Kattangutiptale illanget tillivavut aipaukovlugo, illagēt illunatik pilloriktokotigijanget, attutsiarmet okautsinnik tussarnertunnik.

19 Taimaituinangilak, illagēktunnulle annerimajok illagēkovluta tunnergūt tamanna neksaruptigo, uvaptingnut kivgartõtaujok, Nalegak nertortaukovlugo, illipselo pitsiarnise okautigijaukovlugo.

20 Udsertorpogullo terliartaukonnata tunnergūtevak-suit tamakkoa uvaptigut kattitaumajut pivlugit.

21 Udsertorapta, pinniarnerit idluarkovlugit, Nalekamut kissianuungitok, innungnulletauk.

22 Kattangutivullo tillivavut aipaukovlugit, pinniarnermik attaruilidartok unnuktunnik tukkisikattarlaufkutavut, manale tamattominga pinnialuarivok angijomik.

23 Tettigivapsele angijomik Tituse pivlugolonēt, kattangutigigapko ikkajortigilãlo akkunapsingne, kattangutivut pivlugillonēt, tapkoa Aposteliõngmetta illagēktunne, Kristusiblo nertornautigingmagit.

24 Taimaimet nellonērnaritse tapkonunga, nægling-nise tukkisijaukovlugo illagēt tækkoænnut, nertordler-nivullo illipsingnik (tukkekarkovlugo).

KAPITEL IX.

Angajokaunermut kaiblaijomik.

AGLAGVIGIJARIAKANGILAPSE tujoutiksennik taipkoninga ivsornaitunnut.

2 Pitsiarnise kaujimagapko, taimaitomik nertornartilaukpapse Macedoniamiunnut (okarlungalo): Achajamiut achane pimajarērtut. Illungertornipselo unnuktut kajumiksalaukpeit.

3 Kattangutille ukkua tillilauktakka, nertornerlugo-manata illipsingnik tamanna pivlugo; pimajarērkovluselo, taimak okautigilaurapse.

4 Macedoniamiut illagikpanga, opalungērsimangitoselo tikkippasse, uvagut (illipse okaromangilanga) kangusukonnata taimak tettekämüt nertornartilaurapse.

5 Taimaimet kattangutit tapkoa kaiblariakarasugilauktakka, sivorliokovlugit aivigiluse, kattorsorkovlugit tunnergutisse sivorngagut okautigimajut; pijarerkovlugit, tamakkoa pitsiarnermut unnunārkovlugit, ikkinārtutitunikonnagit.

6 Imāgle issumavunga: Ikkinārlugit karngasoijok, ikkinārtunniktauk kattersoijomārivok; unnunārdlugillo karngasoijok, unnunārtuniktauk kattersoijomārivok.

7 Illunatik ingmikōrlune tunnijigille omame issumanganut; kunnulutik perkojaunermullonēt pinatik; kuviasuklune tunnijijok Gudib næglingmago.

8 Gudible tunnergutit tamaita unnulertitsungnarpeit illipsingnut, tamainik ajoksangitsainarkovluse, tunnergutiksakarkovluselo ajungitulliarungnartunnik tamainik.

9 Sorlo aglaksimangmet: Karngasoilaukpok aklujut tunnitsivigivlugit; idluarninga issokangitomut-ītsomārpok.

10 Karngasoijomulle tunnijijok perorksējeksennik,

kakkojenniktauk nerkiksennik tunnijijomārivok, perorksē-jeksasselo unnuksivalliatilugit, tunnijineriniartasselo agli-valliavlugit.

11 Tamainik akluilerluse tunnijitsiarkovluse, issumalingasuērnermut, tamanna pitjutigællugo Gude kujagijaulerpok uvaptingnut.

12 Ikkajortigēkutiksennik tamakkoninga kivgartorne-rub piuliniartuinængimattigik ivsornaitut ajoksarningin-nit; kajumiksarnadlarpoktauk pivlugo unnuktut Gude kujagiviklugo piniarmetta;

13 Ajungitullinek tamanna nellonērsimajok pivlugo Gude nertorpæt, nalengnermut okautsinnik tussarnertun-nik, Kristuse okautigigapsiuk, issumalingasuērnermullo tunnitsivigigapsigik tapkoalo, illunaitalo;

14 Tuksiarutingmasselo, tussugivluse pivut, Gudib saimanersoarminek pingmasse.

15 Gudele kujagividlartaule tunnergutā okautaujng-nangitok pivlugo.

KAPITEL X.

Paulusib annernermigut pitsartuninganik.

UVANGALE Pauluse kaiblarpapse, Kristusib ken-nuēninganut kammangitsertorninganullo, uvanga tækkup-singne nikkanarsarama apsimanimnele illerasungilanga illipsingnut.

2 Kennuvungale, tækkupsingne pijariakarkonnanga illerasunginermit, iktoriktainermiglo attoriakarkonnanga, sorlo okautaugama illangit pivlugit, uvinik malliklugo avertarasugingmattigut.

3 Nauk uviningme innogalloarapta, sorsungniængila-gut uvinik malliklugo.

4 Sorsungnipta sakkungit uviningmit pingimetta, pitsartuneliksōvulle Gudib sāngane ungalujjoksuit as-serorlugit.

5 Issumaälungnerit asseroraptigik, illunatiglo piojori-nerit akkerartortut Gudemik illitarksinermit, erkar-

sautiäluillo tamaita parngnanērpavut Kristusemik nalektilugit ;

6 Nalengitullo tamaita akkiniarlugit opalungērsimavogut, nalengnise namaksikpet.

7 Kallinek kissiet tækkunārpissiuk ? Nelliet tettekarune perkutaunine Kristusemut pitjutigællugo, tamna issumakarletauk ama ingmine, sorlo nangminek perkutaungmet Kristusemut, taimaktauk uvagut perkutaugapta Kristusemut.

8 Anginersamiglonēt nertōtijomaguma pitsartuningnik, Nalekab tunnijanganik uvaptingnut, ākiktaukovluse asserortaukonnaselo, kangusungniarajatsengilanga.

9 (Okartungale) Issumaniarasele, aglangnut kappiasuktitsinasugællunga illipsingnik.

10 (Okartokarmet) Aglait okumaidlalarmiglo ipiktokšōvut ; innuælle najortigivlugo nikkanarpok ; okausingillo nachonarput.

11 Taimaitok, issumakarmile imāk, sorlo apsimatilluta okausiptigut aglangne pijarangapta, taimaktauk pinniarungnarapta najorluse.

12 Nelligēngnek sapperpavut, adsiginiarnagillo, ipkoa nangminermingnik nertortut ; ōktoramiglo nangminermingnik ajungitsugilarmiglo nangminermingnik tukkisilungilet.

13 Uvagulle angiluartomik nertungilagut nangminipitingnik, kissianele perkojaujut idluarsitilugit, Gudib tunnerkojanga uvaptingnut malliklugo, illipse aglæt tikkiluse.

14 Ungasiluadlartomut pinginapta, sorlo innorlugase ; illipsingnut aglæt tikkisimagapta Kristusib okausinganut tussarnertunnt.

15 Uvagulle angiluartomik nertungilagut nangminipitingnik assipta sennajangit pivlugit, nerriukpogullo, okpernise illupsingne aglissikpalliagune, okautigijauluarlerluta illipsingnut, pinniareksavut piluarlugo.

16 Okautsillo tussarnertut okautigilugittauk ungatipsingnētunnt, assipta sennajangit pijarērsimajullo pivlugit nertornartinginapta.

17 Nertōtijomajorle, Nalekame nertorle.

18 Nangminerminik nertortokarune, namagijaujuti-gingila, Nalekable nertorpage kissiane.

KAPITEL XI.

Pauluse ingminik nertötijariakartitauvok.

KANNOKTOK, issumaginarassinga sillërgotoluãrsu-nimnik; nellungilanga issumaginiængitapsinga tamatto-minga.

2 Illungertorama pivluse Gudib illungertutãnut. Kat-tinapse angumut, tagva Kristusemut, uigasungmik iv-sornaitomik ätsivigijomavlugo.

3 Sivõravungale, sorlo kuglugiab pingitsertorlune Eva uivëridlarlaungmago, taimaktauk issumasse asserorniara-sugællugit issumalingasuërnermit Kristusemëtomit.

4 Tikkitise, Jesusemik assianik okãlakpet, okãlatigi-laungitaptingnik; assianiglonët Annernermik pigupse, pilaungitapsingnik; assianiglonët okautsinnik tussarner-tunnik, illelliolaungitapsingnik, taimaitok kammagina-jartase illa.

5 Aposteliõnersoarnit ipkonanget mingnersaungitsugi-nama uvanga.

6 Okãlalingikumalonët, kaujimanermigle ajoksangi-linga; illa illunainik kaujimagalloorpapsinga.

7 Ubvalo idluitullilaukpïk, uvannik nikkansarama, illipse opigijaukovluse? akkekangitomik okãlavigilaurapse okautsinnik tussarnertunnik Gudemit pijunnik.

8 Illagët assisse aksarlaukpakka akkilertauvlunga taip-konunga, illipse kivgartoromavluse.

9 Najorluselo ajoksarama, pagvisarlaungitunga kimig-lonët, kattangutigët Macedoniamit pijut ajoksarnimnik angajokaungmetta; nangminerlo illinganasualaukpunga illunane, pagvisaromanginama illipsingnik, taimaktauk sulle pitsainaromavunga.

10 Nellãgut Kristusib miksekãrninga illumnëmet, ner-tornarnera tamanna sokkosertitauniængilak Achajab nu-nanginne.

11 Sõg taimak? Nægligosunginama illipsingnik? Gudib kaujimavānga.

12 Pinniarnerale, pinniaromaneralo, tamanna pivlugo pinniarutigivara passitiksērutiniardlugit patsitiksarsiorut, nertōtigamik nangminermingnik, adsigijomavluta.

13 Apostelit taimaitut nellangaitut sæglokitsivlutik ajochertuijōvut, Kristusemut Aposteliojārlutik pivut.

14 Tamannalo tattamnangilak; Satanase nangminek sakkijarmet sorlo kaumajub Engelinga.

15 Taimaimet opinangilak, kivgangittauk idluarnerub kivgangititut illinganasuarmetta takkormōrlutik; pinniarnermingnut naggatekaromārput taipkoa.

16 Ama okarpunga, sillaitsugiklertokarane uvamnik; taimaisugigupsingalonēt, sillaitunga taimaitotut illelliorisinga, uvangatauk nertōtiluārsugomalerama.

17 Okautsikka (makkoa) Nalekab okauseringileit, sorlole sillainermut (attorpakka), nertōtigama.

18 Unnungmetta nertōtijut uviningmingnut, nertōtjomagivungatauk uvanga.

19 Sillaitut kunnutigitsenginapsigik, nangminek sillatojoksōgapse.

20 Erkasungilase kivgautitaugupse, nungutaugupse, ivajaijaugupse, tappagijaugupse, kēnapsigut tigluktaugupse.

21 Nertornangitomik okarpunga, sorlo sangēlertutituniluta. Assimale nertōtijutiksakarningit, (sillainermut okarpunga,) uvangatauk nertōtijutiksarigivara.

22 Ebræeriōvut, uvangatauk. Israelitiōvut, uvangatauk. Abrahamib kinguvāriveit, uvangatauk.

23 Kristusemut kivgauvut; (sillaitotut okarpunga) pinersaugalloarpunga uvanga. Sennanersaulaukpunga (taipkonanget), unnatarnersaulaukpunga, unnukejangani-glo parngnanērsimavingmētunga, unnuktunniglo tokkomut nangialaukpunga.

24 Judinnut issakajaulaukpunga tellimērtorlunga isakanernik 40 ginnik, ikkiglivlugit attautsemik.

25 Pingasuērtorlunga annaulertaujunga (okpingnut), attausiarlunga ujarkennut millortaujunga, pingasuērtor-

lunga umiotauvunga, immakbiub ittininganēlaukpunga uvlorlo unnuarlo navlugik.

26 Ingergalauktunga unnuktunnik; nangiarylunga kōksoarne, nangiarylunga innuatunne, nangiarylunga innukatimne (Judinne), nangiarylunga nellojunne, nangiarylunga iglogasengne, nangiarylunga innukajuitome, nangiarylunga immakbingme, nangiarylunga kattangutinne nellangaitunne.

27 Sennanermelo, okumainermelo, pigārnermelo unnuktunne, kāngnermelo, immerungnermelo, nerringikatarnermelo, kēujarnermelo, annorakanginermelo.

28 Assingillo pivaktut tainagit, illa, uvlut tamaita pagvisartaugama (innungnut), issumajārutigijakattarangapkillilo illagēt illunaita.

29 Kina sangēpa, uvangalo sangēnanga? Kina sinnaungasartauva, uvangalo onarsinanga?

30 Nertōtijariakarumale uvamnuk, sangēnera nertōtigijomavara.

31 Gudib, Nalegapta Jesusib Kristusib Atātanget kaujimavānga sæglunginama; tamna nertortaule isso-kangitomot.

32 Damaskusemētillunga, attanniviksub Aretasib angajokāngortitanget Damaskusemiut iglogaseksoangit udsertortaukoveit, tigujomavlunga;

33 Igalākulle karmaksub sillatānut ningititaulaukpunga amaugaksoarmut, kemmāvungalo agganginnit.

KAPITEL XII.

Tattamnartomik Paulusib tækkotiviöninganik.

NERTOTINEK attornangikallopok uvamnuk, tækkotitjutille nellonarungnērtitaunerillo Nalekamit pijut okautigijomavakka.

2 Innuk iilitarivara Kristusib okpertokotinga, tamna Jahrit 14 it mattoma sivorngane, (timiminēlaungmangæt nellovunga, timiminēlaungimangællonēt nellovungatauk;

Gudib kissime nellungila,) tamna killait pingajuanut pititaulaukpok.

3 Innuk tamna illitarivara, (timiminēlaungmangæt, timiminēlaungimangaellonēt nellovunga, Gudib nellungila).

4 Tamna pititaulaukpok Paradisemut, tussāvorlo okautsinnik okautaujungnangitunnik, innub kialonēt okautigijungnangitanginnik.

5 Taimaitomik nertōtijomavunga, nangminimnigle nertōtijomangilanga, sangēuimnik kissianik.

6 Nertōtijomagumalo uvamnik, sillaitotut illingana-jangilanga; miksekārtomik okarajarama. Tamattomingale pingilanga, idluarnersausugiklertokarkonnago uvamnik, tækkojaminit, tussartaminillo.

7 Illingakonnangalo pingijaidlarnermut, tækkotitjutit ussornarnartut pivlugit, ānernartomik pititauvunga uvinipkut, tagva Satanasib Engelinget tiglungmanga, pingijaidlarkonnanga.

8 Tamanna pivlugo pingasuērtorlunga Nalegak kennuvigilaukpara, kemmaktaujōmavlunga taipsomunga.

9 Okautilaukpāngalo: Nāpkingnera namagiuk, pitsartunera ajugakangitongmet sangētunne. Taimaimet sangēnera nertotigijomanersarivara, Kristusib pitsartuninga innekarkovlugo uvamne.

10 Taimaimet kuviasukpunga sangēdlarangama, mit-tautigijaujarangamalo, ajoksadlarangamalo, unangmijaulerangamalo, kappiasuktitaujarangamalo Kristuse pivlugo. Sangētarangamale, pitsartudlarpunga.

11 Sillaitolerpunga nertōtigama uvamnik; taimailior-tilaukpapsinga. Illipsingnut nertortaujuksaugalloarama; mingnersaunginama, Aposteliōnersoarnit ipkonanget; nauk suksaungikalloorlunga.

12 Apostelib nellunaikutangit akkunapsingne sakkijarmetta illa, angijomik kennuērsarnermut, nelluniakutanik, tattamnantunniglo, pitsartudlartunniglo pinniarner-nik.

13 Suna pivlugo mingnersauvise illagēnit assipsingnit; tamattominga kissiane piksakka pivlugit okumaitit-

silauinginama illipsingnik? Idluinimnit tamattomanget
issumagijungnērsinga.

14 Ahak, pingajuanik tikkiniarsinalerpapse, okumai-
titsijomananga illipsingnik; pipsingnik pinasuangingama,
illipsingnigle. Kittorngat kattersoijuksaungimetta per-
kuttinik angajokamingnut, angajokajelle kittorngaming-
nut.

15 Uvangale tunnijjomavunga kувiasuklunga, illunar-
malo tunnijaujomavlunga tarnisse pivlugit; nauglo angi-
jomik nægligigalloarapse, næglingnikitauvunga.

16 Erkanangilarle okumaititsilauinginama illipsingnik;
pingitsertorteōgamale terliarluse tigunerpapse.

17 Tillilauktama illangennullonēt illipsingnut aksar-
kojilaukīk illipsingnik?

18 Tituse kaiblalaukpara, kattangutillo illanget illau-
kolaukpara tapsomunga. Titusele aksarnilauka sumik
illipsingnit? Annernerme attautsime arvertalaungilagut?
Attouserlo tupsalaungilavut?

19 Ama tagva akkiorasugivittigut? Okālavogut
Kristuseme Gudib sāngane; tamakkoningale tamainik
nægliktakka, ākiktaujutiksapsingnut (pivogut).

20 Sivōragama tikkikuma, illipse pijomajamnut nai-
pinasugingilapse; uvangalo pijomajapsingnut naipina-
sugingilapsinga; akkerartortigēnekarasugælluse, anne-
rutsijunniglo, ningartunniglo, aivajunniglo, terliakattai-
junniglo, kiguijunniglo, piōjoridartunniglo, pikablartun-
niglo.

21 Gudimnut piuluatangititaukonnanga pivluse tikki-
miguma, kiksartuksaukonnangalo unnuktut ajortullia-
lauktut pivlugit, kakkialilaungitullo makkojungnartulli-
nerilauktamingnit, assiniarnerilauktamingnillo illokeud-
larnerilauktamingnillo.

KAPITEL XIII.

Paulusib kaiblaininganik kakkialerkovlugit.

MANA pingatsertorlunga tikkiniaruma illipsingnut, tagva magguk pingasullonēt kiglīgiudsijut okautigijanginnut illinganerit sunatuinait sokkosijuititauniarput.

2 Sivorngagut okautilaukpapse, ama sivorngagut okauivapse, sorlo najorluse, aipanik (pigama); manalo apsimavlunga aglagvigivakka sivorngagut ajortullialauktut, assingillo ipkoa tamaita; tikkimigumale, pinginiængilakka.

3 Oktorasarapse ikpigititaujomavluse tapsominga, illumne okālajomik, tamædsa Kristusemik, tamna akkunapsingne sangēngitok, pitsartudlartorle akkunapsingne.

4 Tamnalo nauk kikkiektortaugalloarame sangēnerme, ōmarivok Gudib pitsartuningane; nauglo uvaguttauk tapsomane sangētogut, innōkattigivavut Gudib pitsartuninganut akkunapsingne.

5 Nautsertoritse nangminipsingnik okpernermēmangapse, kiglissiniaritse illipsingnik. Ubvalo nangminipsingnik illitaringilasse, Jesuse Kristuse illupsingnēmet malluginago? Egiteksatuinaujose kissiane.

6 Issumavungale kaujimaniarapse, attungititutitun-tsenginapta.

7 Gudele tuksiarvigivara sumiglonēt ajortullikonnase, uvagut attortutitut sakkeromavluta pingilanga, illipsele ajungitulliarkovluse, uvagullo sorlo attungititutitūkovluta.

8 Miksekārnek akkerartorungnangilavut, pinniarlutale miksekārnek pivlugo.

9 Kuviagivavulle, sangētarangapta, illipse pitsartunekartose. Tamannalo killanārutigivavuttauk, tagva namaksititaunise.

10 Taimaimet aglakpakka ukkua apsimavlunga, erkartuijomananga najulerupse, Nalekab tunnijanganut

uvamnut, pitsartunermik idluarsijutiksamik, asserornang-itomiglo.

11 Tagva kattangutikka, kuviasugitse, namaksiniaritse, mannigortigēgitse, adsigēktomik issumakaritse, ullapirsautekaritse; taimak næglingniktub ullapirsaijublo Gudib illaginiarpāse.

12 Salutikattigēgitse salutimut iysornaitomut. Ivsornaitut illunatik salutipāse.

13 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautinget, Gudiblo næglingninget, Annernerublo ajunginerub illagēngninget, illagilise illunase. Amen.

Aglait aipangit Korintemiunnut, aglaktaumavut Filippenemit Macedoniametomit. Titusib Lucasiblo neksarlaukpeit.

PAULUSIB AGLANGIT

GALATSIAMIUNNUT.

KAPITEL I.

Okautsit tussarnertut kemmaktauninginik.

PAULUSE Aposteliōtitaujok (innungniungitok, innungnugitorlonēt, Jesuse Kristusemulle Gudemullo Atamut, tapsominga tuppaktitsijomut tokkungajunnit;)

2 Kattangutillo illunatik uvamnētut, illagēktunnut Galatsiamētunnut.

3 Gudib Atātab, Nalegaptalo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetōk,

4 Tamna ingminik tunnilauktok ajornivut pivlugit, piulijomavluta sillamit mattomanget ajortomit, Gudib Atatapta pijomajanga malliklugo.

5 Tanna nakoridlartaule issokangitomit issokangitomot! Amen.

6 Tattaminiarpunga, killamik okautsit tussarnertut assinginnut sāsimalerērapse, Kristusib saimarsautanut kaikojigimajase tunnulugo.

7 Nauk assekangilak; illangille nakkimarnititsivut illipsingnik, Kristusiblo okausingit tussarnertut mumiktisomavlugit.

8 Nangminerlonēlle uvagut, Engeliblonēt killangmit okautsit tussarnertut assinginnik okālavigikpasse, okālatigilauktaptingnit illipsingnut, taimaitok ominarsile.

9 Okauserilauktaptitut mana, amatauk okarivunga: Nellietalonēt okautsit tussarnertut assinginnik okalavigikpasse tunnitsiviōnipsingnit, taimaitok ominarsile.

10 Tagva innuillonēt Gudiblonēt kuviagijanganut mana okalavik? Innungnullonēt kuviagijaujomaguma? Innungnut sulle kuviagijaujomaguma, Kristusib kivgarinajatsengilānga.

11 Nellojungnērtipapsele, kattangutikka, okautsit tussarnertut okālatigijaujut uvamnut, innunguit pingimetta.

12 Innungmut makkoninga tunnitsiviōlaunginama, ajochertortaunangalonēt, Jesusible Kristusible Kristusib sakkertitsininganut.

13 Tussaumalaurapse illiornerilauktamnik, taipsomane Judit illusingit illuserilaurapkit, Gudib illagēktitangit angnerpāngōjomik unnangmidlaurapkit, nunguniarlugillo;

14 Judit illusinginnit pilualauktunga, anginersamik unnuktunnit illamnit ikkingutimnit, illungertulualaurama sivorlima illusingit serngnigivlugit.

15 Gudible idluaringmago, ingmigōlitinaminga anānama timāt illuanēnimnit, saimanerminullo kaikogaminga,

16 Ernine sakkertitsomavlugi illumne, okautsinnut tussarnertunnut okālajuksaukovlunga tapsominga nellojut akkorngæenne; erinesuklunga tagva pivunga, uvinik auglo issumaksarsiorutiginagik.

17 Jerusalemullonēt tikkilaungitunga sivunipkut Aposteliōjunnut, Arabiamulle ailaukpunga, Damaskusemullo ama utterivlunga.

18 Kingorngagut Jahrit pingasut nāngmetta, Jerusalemut tikkipunga, Petruse tækkojomavlugo, uvlunniglo 15 nik uvlilaukpunga tapsomane.

19 Apostelille assingit tækkolaungilakka, Jakobuse kissiet, Nalekab kattangutā.

20 Aglamulle tamattominga illipsingnut sæglungitunga, ahak Gudib kaujimavānga.

21 Kingorngane Syriablo Ziliziablo nunakingnut pivunga.

22 Kristusible illagēktokotinginnut Judæame tækkojaunanga illitarijaulaungitunga.

23 Imāgle tussaumatuarlaukput, imna uvaptingnik unnangmiklerlauktok sivorngagut, mana nangminek okperekolaungitaminik okperijaukojilerpok okālavlune.

24 Gudelo nertorpæt pivlunga.

KAPITEL II.

Okpernermut idluartitaunermik.

MATTOMA kingorngane Jahrit 14 it nāngmetta ama Jerusalemut ailaurivunga, Barnabase aiparællugo, Tituselo neksarlaufparatauk.

2 Tækkotitjutikulle perkojauvlunga, takpaungarlaufpunga okarkattigivlugit okautsit tussarnertut pitjutigællugit, okautigijamnik nellojunnut; angajokāonersakutaujulle piluarlugit, sullinanga akpangeromananga akpangelauungalonēt.

3 Titusele, aipara kippijaulerkojaungilarlonēt, nauk Gricheojok.

4 Tamædsale kattangutit nellangaitut terliarudlutik akkorngænnut pingmetta, pingitsertorlutik kiglissiniaromangmatsuk kivgaunginivut Jesuse Kristusekut pijavut, kivgaulertitsomavluta.

5 Annikitoårsungmiglonēt sālajijaujomalautsennata pivogut taipkonunga, naleklugit, okautsit tussarnertut miksekārningit illipsingnētsainarkovlugit.

6 Ipkoale angajokāonersakutaujut, kannok illinga-laungmangæta sivornagut, uvanga kammangilanga; Gude innungnik adsigēktitsingmet. Angajokāonersakutaujut taipkoa ajochertuinera illalaungilæt.

7 Kissianele tukkisileraminga okālajakjaujunga okautsinnik tussarnertunnik kippimangitunnut, sorlo Petrusē okautsinnik tussarnertunnik kippimajunnut,

8 (Petrusib illagilauktanget pitsartudlarlune pingmet Aposteliōtillugo kippimajunnut, tapsomatauk pitsartudlarlune illagilaurivānga nellojunne).

9 Taipkoalo Jakobusib, Kefasiblo Johannesiblo nalek-taujariangortitaujut tunnitsiviōnera saimanartomik tukkisilauramitsuk, tagva aggamnik Barnabasiblo aggangiun-
nik tallerpingmingnut tigusivut, adsigēktomiglo issumakarkattigivātigut uvagut nellojunnut okālajuksaugapta, taipkoale kippimajunnut.

10 Kissiane aklujut issumagijaukovlugit uvaptingnut, tamattomingalo attaruililunga pinniarlaukpunga.

11 Petrusēle Antiochiamut pingmet, akkerartorlaukpara tækkoæenne; passijaungmet.

12 Jakobusemit illangit tikkekārtinnagit nellolauktut (Petrusib) nerrekattigingmagit; tikkimettale pijomērlune kemmakpeit; kippimajut illeragigamigit.

13 Judillo assingita malliklugo takkormōrkattigivæt; Barnabase aglæt uivērijaulaukpok, takkormōrkattigivlugit.

14 Tækkogapkille, okautsit tussarnertut miksekārninganut idluartomik arvertangimetta, Petrusē okarvigivara, illunatik tussātillugit: Igvit Judeōjotit, nellolauktutitut innōniaravit, Judetullo illusekanginavit; sōg nellolauktut innerterlugit innōniarkovigit Judit illusingititut?

15 Uvagut Judeōgalloarapta innulerniptingnit, ajortulliartheōnata nellojunnut.

16 Kaujimagaptale, innuk idluartitaujungnengimet perkojet pinniarokojanginnut, okpernermulle Jesuse Kris-

tusemut; uvaguttauk Kristuse Jesuse okpervigivavut, idluartitaulerkovluta okpernermut Kristusemut, perkojello pinniarkojanguungitok; uvinik idluarsijungnengimet perkojet pinniarkojanginnut.

17 Uvagut idluartitaunasuartogut Kristusemut, nangminectauk ajortullijutitut naipitaugupta, Kristuse täva ajornerub kivgarivauk? Taimaitsengilak.

18 Nangminerle asserortakka, ama äkiksorupkit tamartoksōjotut sakkijartitsivunga uvammik.

19 Perkojennigle tokkojunga perkojennut, Gudemut innōjomavlunga; Kristuse kikkiektortaukattigivara.

20 Innōvunga, naugle uvangaungitok, Kristusele illumne innōvok. Manale uviningme innōnimmik, tamatominga innōvunga okpernermut Gudib erninganut, nægliktimnut, ingminiglo tunnijomut pivlunga.

21 Gudib saimarsautā pijungnērtiniaengilara; perkojennulle idluarsititaunek pikpet, Kristuse sullinane tokkolaukpok.

KAPITEL III.

Okpertut idluartitaulerput.

SILLAITOKSOJOSE illipse Galatsiamiōjose! Kia angakulliarvigilaukpāse miksekārnek nalegungnērapsiuk? Illipse sapsingne Kristuse Jesuse aglaksimavok, sorlo akkunapsingne kikkiektortaungmet.

2 Mattomingaānak illinniaromavunga illipsingnit: Perkojet pinniarkojanginnut, ubvalo okpernermik okālanermut Annernermik pivise?

3 Taimak angitigijomik sillaitoksōvise? Annernerme pigialertose, uviningme mana nājiniaromavise?

4 Taimaitoksoarnik sullinase siorniorlaukise? Sullingikupse kissiane.

5 Annernermik tagva illipsingnut pititsijok, akkunapsingnelo taimaitunnik tattamnartitsijok; perkojet pinniarkojanginnut, ubvalo okpernermik okālanermut, taimak piva?

6 Sorlo Abrahamib Gude okperigamiuk, tamannalo idluarijaujutigilauramiuk.

7 Tamattomanget tagva kaujijungnarpose, okpernermit pijut, tapkoa Abrahamib kittorngariveit.

8 Aglaille sivorngagut nellonērtitsilauramik, nellojut okpernermut Gudib idluarsitimagit, Abraham kaujiti-pæt: Illikut nellojut illunamassiatik saimarviōjomārput.

9 Taimaimet, okpernekartut Abraham okpertok, saimausertaukattigijomārpæt.

10 Perkojet pinniarkojanginnik tettekartut, illunatik õmigiangmetta. Aglaksimangmet: Ominarsile nelliet nalengitok tamainik aglaksimajunnik aglangne perkojenne, mallingnagillo.

11 Gudemele idluarsititaujokarniængimet perkojet pinniarkojanginnut, nellonērsimavok; idluartok okpernerminut innõniarmet.

12 Perkojelle okpernermit pingilet; innuble tamakko-ninga nalektub innotigijomārpeit.

13 Kristusible piulilaukpätigut perkojet õmigijautitsiningænnit, nangminek õminartitaulaungmet pivluta, aglaksimangmet: Ominarsile nelliet kejungme niving-ajok.

14 Abrahamib saimautsauninga pekovlugo nellojunnut Kristuse Jesusekut, Annerneramik angerosimajomik pekarkovluta okpernermut.

15 Kattangutikka! innuktut okaromavunga: Innub testamentã aulaijungnērtisimangmet, kimullonēt (täva) pijungnērtitaunanelo illakartitauniætsengimet.

16 Abrahalo kinguvāksangalo angersinaviõvuk. Okausingit imaingilet, kinguvāksennut, sorlo unnuktunnut, attausēnarmut kissiane, kinguvāksarnut, tamna Kristuseõvok.

17 Imāgle okarpunga: Testamente imna Gudib aulaijungnērtilauktanga sivorngagut Kristusemut, sokkosertitaujungnengilak perkojennut, Jahrit 430 git tamattoma kingorngane tunnimajunnut, angersimanek pijungnertitauniængilak.

18 Kingormgujijeksak perkojennut piksangortitaupet,

tagva angersimanermut tunnijaunajangilak. Gudible Abrahamemut tunnilaukpa angernermut.

19 Perkojet tagva suksauvæt? Tikkisimavut ajornek pivlugo, kinguvāksak imna angersimanerub okautigijanga tikkitsēarivlugo; tapkoa tunnimajut Engelit kivgartōtigællugit, pijitsertub aggangitigut.

20 Pijitsertorle attausēnarmut pijitsertolungilak; Gudele attausēnavok.

21 Kannok? Perkojet tagva akkerartorkæt Gudib angersimaninganut? Taimaitsengilak! Omartitsijomigle perkojakarpet, idluarsititaunek tāva nellagut perkojennit pinajarpok.

22 Aglaille ajortolingortilaukpeit tamaita, okpertut tunnitsiviōkovlugit angersimanermik, okpernermut Jesuse Kristusemut.

23 Okperviksarle tikkekārtinnago, perkojennut aulajungnengertitauvogut pallangērtauvluta, okperviksak sakkijartuksaujok nelliutsēarivlugo.

24 Perkojet tagva sugiartautiksarilaukpavut Kristusemut, idluartitaukovluta okpernermut.

25 Manale okperviksak tikkimet, sugiarte attamerijungnērpavut.

26 Illunase Gudib kittorngaringmasse okpernermut Kristuse Jesusemut.

27 Illunase Kristusemut baptisimajose, Kristuse attimagapsiuk.

28 Tagvane Jude Grichelonēt, tagvane kivgak kivgaungitorlonēt, tagvane angut arnalonēt adsigēngitokangilak; illunase attausiōgapse Kristuse Jesuseme.

29 Kristusible pigikpasse, Abrahamib tagva kinguvārivāse, kingormgūjūksaugivose angersimanek pivlugo.

KAPITEL IV.

Okpernermut idluarsititaunermik okälajunnik.

OKARPUNGALE, kingormgujjuksak sorrusiotillugo, tamnalo kivgarlo adsigēngitoungitok, tamna angajokaugalloarlune perkuttinnut tamainut.

2 Ajochertuijulle pairksijullo attanneriveit, nelliutsēarivlugo atātame perkojanga.

3 Taimaktauk uvagut sorrusiotilluta kivgetitut illingaitauvogut sillatanētunnik ajochertütsennut.

4 Nelliuningale nelliusingangmet, Gudib Ernine til-liva, arnamit erniangōjok, perkojennik naleklune;

5 Perkojennut kivgaujunnik piuliklerkovlugo, kit-torngaunermik pititaukovluta.

6 Kittorngaugapsele, Gudib Ernerme Annerninga omættipsingnut pitipa, tamna nipliajok: Abba Atātak!

7 Taimainet kivgaujungnērpotit, kittorngauvotille; kittorngauguville, Gudemuttauk kingormgujjuksaugivo-tit Kristusekut.

8 Illipsele taipsomane Gude kaujimanginginapsiuk, ing-ergarmik Gudeungitut kivgartulaukpasse.

9 Manale Gude illitarigapsiuk, piluatomigle Gude-mut illitarijaugapse; sōg sanguvigilervissigik illutsit ipkoa sangētut ajulertullo, nutāmik kivgartoromavlugit?

10 Uvlut, takkillo, nelliutullo, Jahrilla uvloksiutigi-vasse (Judilut).

11 Sivōratigivapse sullinanga sennalaurasugællunga illipsingnik.

12 Üvaptun-īnjaritse, illipsetun-īnama. Kattangu-tikka, tamattominga kennuvigivapse: idluilugvigilaungi-lapsinga.

13 Kaujimavapsingale, okautsinnik tussarnertunnik okälatainarama illipsingnut uvinipkut sangētunga.

14 Nikkagingangalo nachogilaungilapsinga uvinipkut ōktortaugama, Gudible Engelingatut illelliorlaukpa-p-singa, Kristuse Jesusetut aglæt.

15 Taipsomane angijomik pilloridlalauktose! Okau-tigijungnarpapse, imāk ajornalaungipet, ijise aglæt pējar-lugit uvamnut tunnitiginajalauktasse.

16 Tagva taimak ōmigilerpissinga, okpernartomik okarvigigapse?

17 Ipkoa illungertutigivāse, idluangitomigle; tunnit-sekojomavluse uvamnit, illungertorkojomavluselo taipkoa ungagilerlugit.

18 Illungertornek idluarpok ajunginek pivlugo pit-sainarpet, najortigigapsinga kissiane pingipet.

19 Kittorngārsukka, ama kappiartheadlarlunga erni-liarijakka, Kristusib adsinganik illumertaulerkārtinnase.

20 Najoromadlarpapsele mana, assianik okausekaro-mavlunga; nakkimarnijutigigapse.

21 Okautissinga, perkojennik kivgartoromajose, per-kojet okausertanginnik tussalaungilase?

22 Aglaksimangmet, Abraham maggungnik erneka-laungmet, aipanga arnamit kivgaujomit, aipāle arnamit kivgaungitomit.

23 Arnable kivgaujub erninga, uvingmit erniangō-jok; kivgaungituble erninga, angersimanermut erniang-ōjok.

24 Tamakkoa okautsit adsigēgutiksavut. Tapkong-nunga (taijaungmenik) Testamentik magguk; aipā Si-naib kakkanganit, ernilijok kivgartortuksennik, tagva Agar.

25 Sinaib kakkanga Agarmik attekangmet Arabiame, Jerusalem mattoma nelliuninganētok adsigiva, kivgartor-tok kittornganne illagællugit.

26 Jerusalemele panētok, tamna kivgaungitok; ta-mapta tamna anānagivavut.

27 Aglaksimangmet: Kittorngasuitotit, ernisuitotit ku-viasugit; sakkijalerit niplialutillo, ernisungnermik aniang-itotit; aipakangitok kittorngakarnersaungmet uilingmit.

28 Uvagulle kattangutikka, angersimanerub kittorng-arivātigut, sorlo Isaak.

29 Sorlolo taipsomane, uvingmit erniangōjub unang-midlarmago, annernermit erniangōjok; manatauk taimai-nivok.

30 Aglaille kannok pivæt? Annitissigik arnak kivgak erningalo; kivgaujub erninga kingormgujukattiginiaetsengimago kivgaungitub erninga.

31 Tagva kattangutikka, arnab kivgaujub kittorngaringilätigut, kivgaungituble.

KAPITEL V.

Okautsinnut tussarnertunnut kippalotitaujungnërnernmik perkojennut.

TAIMAIMET Kristusib kivgaujungnërtimattigut, kivgaunginise sokkosertailiniarsiuk, kingornganelo ama kippalotailitiniarmititse.

2 Ahak, uvanga Pauluse okaupapse: Kippijaukojilerupse illipsingnik, Kristuse illipsingnut attungilak.

3 Ama kiglīgiudsivigivakka kippijaulertut illunaita, perkojet illunaita malligeksaringmagit sulle.

4 Kristusemik assiojivose, perkojennut idluartitaujomajose, saimanartomillo katteksimavose.

5 Uvagulle Annernerne uttakivogut idluarsititauniarnermik okpernermut, nerriugijeksakarluta.

6 Kristuse Jesuseme kippimanerlonët kippimanginerlonët attungimenik; okpernerle næglingnermut pitsartutitaulertok pinniarlune.

7 Akpangitsialauktose; kia nokkartipāse miksekarnek nalegungnërlugo?

8 Illipsingnik kaikojijomit, taimak nokkangatitaunek pingilak.

9 Kakkojekset tamat sërnautiksärs sub sërntartipa.

10 Assianik issumakarniængilase tettigivapse Nalekame: Illipsingnigle assersorsaijok, tamna pitlartaujomarpok, kinaumangællonët.

11 Uvangale kattangutikka, sulle kippinermik okālaguma, sōg sulle unangmijaulerpīk? Senningajolik tava sinaungasautigijaujungnërajarpok.

12 Kannoktok avisārtaulittauk illipsingnik assersorsaijut.

13 Illipsele kattangutikka, kivgaujungnerkovluse kai-kojaumavose. Udsertoritsele kivgaunginek attornerluk-taililugo, uviningmut akkuliutilerkonnago; kivgartutigēklusele pititse næglingnermut.

14 Perkojet illunatik namaksingmetta okautsemut at-tautsemut, mattomunga: Innukattitit illiktut nægligiuk.

15 Kējigēdlarupsele nerrijigēdluselo, kammalertitse illipsingnut nungutigēkonnase.

16 Okaupapsele: Annernerme arvertaritse, uvingik-liguningit taimak namaksitiniængilasse.

17 Uvingub ikliguninget Annernek akkerartormago, Annernerublo kajungersarninget uvinik akkerartoriva. Tapkoa taimak akkerartortigēngmenik, pijomajapsingnik aglæt pinniarungnangilase.

18 Annernermulle tessiortaugupse perkojet attaniongilet illipsingnut.

19 Uvinguble pingit nellonangilet, imaiput: Nullia-rēngnermik assersainek, assiniarne, makkojungnartul-linek, illokeudlarnerlo,

20 Gudeungitunik kivgartornek, angakoniarne, ken-nugosungnek, ōmisungnek, annerutsinek, ningarne, ai-vanek, akkerartornek, illeratsārnek, kanningaumajarnek, innuarnek,

21 Tallanek, nerritunek, sullelo assingit taimaitut; tamakkoniga okautilaukpapse sivorngagut, ama sulle sivorngagut okautivapse, taimailortut, Gudib nalegau-vinganik kingormguginiængilet.

22 Annernerub perorkterningit tamædsa, næglingnek, kувiasungnek, ullapirsainek, kenuērsarsarne, innōtsiar-nek, angajokaunek, okpernek, piojoringinek, ikligutailinek.

23 Perkojet taimailortut akkerartungileit.

24 Kristusible innukotingita, uvinitik ikligunerit ka-jungilarnerillo illaliudlugit pitipeit seningajolingmut.

25 Innōnarupta Annernerme, arvertarmigitatauk An-nernerme.

26 Nalektaujomaniarata piungitomik, annuliutigēga-talo ōmisuktigēgatalo.

KAPITEL VI.

Kaiblainermik kennuërsarnermut ajungitullinermullo.

KATTANGUTIKKA, innuk tammarsäralloarpet sumut innörlungnermut, taimaitok äkiksorasuarsiuuk annernermut kennuëtomut, illipse annerneliøjose. Udser-torillo nangminernik, igvittauk öktorlungnartomut pi-jaukonnæk.

2 Ikkajortigēniaritse okumaitokarangapse, taimaidluse Kristusib perkojanga namaksitiniarpasse.

3 Piojorijokarpelle ingminik, suksaungitogalloarlune, tamna uivērivok nangminerminik.

4 Illunatigle attunit kiglissiniarlit nangmineliornerni-nik; tava ingmine kissiane nertötinekarniarpok, assimine-lo pitsengilak.

5 Illunatik attunit nangmajeksane nangminek nang-marniarmago.

6 Okautsinnigle ajochertortaujub ajochertortine anga-jokauvigijeksariva ajungitunnik sunatuinarnik.

7 Tammarniarase, Gude mittautigijaujomangilak; in-nuk karngasuinerminik kattersoijomärmet.

8 Uviningminut karngasuijok, asserornartomik kat-tersoijomärpok uviningmit. Annernermulle karngaso-i-jok, innötsemik naksauingtomik kattersoijomärpok an-nernermit.

9 Ajungitullilertale, merngortorniaratalo; kattersoijo-märaptatauk nelluiningane, sorēniængikupta.

10 Taimaitomik pitjutekarapta, ajungitullilerta tamai-nut, okpertokattigēlle piluarlugit.

11 Ahak, ukkua aglait unnunärtakka illipsingnut ag-gamnut nangminek aglarlugit.

12 Illunatik kuviagijaujomajut uvinik pivlugo, taipkoa innaksorpäse kippijaulerkovluse; kissiane unnangmijaujo-mannatik Kristusib kikkiektortauvia pivlugo.

13 Kippijaulertulle nangminek aglæt, perkojet na-

lengileit; illipsele kippijaukovāse nertōtigijomavlugo uvinise.

14 Uvamnille ungasigle nertōtiniarlunga assianik, Nalegapta Jesusib Kristusib kikkiektortaavianik kissianik, tamna pivlugo sillaksoak kikkiektorsimajotun-īpok uvamne, uvangalo sillaksoarmut.

15 Kristuse Jesuseme kippimanerlonēt kippimanginerlonēt attungimennik nutāngortitaunerle.

16 Illunatigle okautšinnik makkoninga naletsartut, tapkoa ullapirsautekarlit napkigijaunermiglo, Gudiblo Israelinga.

17 Mattoma kingorngane nelliet okumaitinarianinga; Nalekab Jesusib nellunaikutanga timimiutarigapko.

18 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautinget anernise illagilittigik, kattangutikka. Amen.

Galatsiamiunnut aglaktaumavut Romemit.

PAULUSIB AGLANGIT

EFESUSEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Annerimanermik kittorngaunermiglo Gudemut.

PAULUSE, Jesusib Kristusib Apostelinga, Gudib pijomajanganut, ivsornaitunnut Efesusemētunnut, okper-tunnullo Kristuse Jesusemut.

2 Gudib Atatapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget, ullapirsautingello illagilisetōk!

3 Nertortaule Gude Nalegaptalo Jesusib Kristusib

Atātanga saimausermattigut annernelingnut saimarnar-
tunnut sunatuinarnut, killaub pinginnik illangiutitiluta
Kristuseme.

4 Sorlo taipsothane annerilaungmattigut, sillaksoak
tunganilijaukärtinnago, ivsornaikovluta pitlareksaukon-
nato sāngane næglingnerme.

5 Issumasimagame kittorngautitsomavluta ingminut,
Jesuse Kristusekut, taimak kuviagijaminut pijomagame,

6 Saimarsautine ānanaujok nertortaukovlugo, tamat-
tomunga kuviagijautimattigut erdliningnartome.

7 Tapsomane piulijauviksakarapta aunganut, tamædsa,
ajornernit issumagijaujungnērnermik, saimarsautinget
akluininganut ;

8 Tamattominga angijomik pititaujogut sunatuinarnik
illissimatiluta sillatutilulalo.

9 Kaujtilaungmattigut pijomajame nellonarninganik,
kuviagijaminut ; taimak issumasimagame ingmine sak-
kertilālo,

10 Nelliutikpetta uvlut okālatigijaukovlugo, tamaita
killangmētullo nunamētullo attautsemut niakomut kattit-
somavlugit Kristuseme, tapsomūna nangminek ;

11 Tapsomūnatauk kingormgujijeksautitauvogut, si-
vorngagut annerimajogut issumasimaninganut, tamaitak-
soarnik pinniartub pijomajanget issumasimaninganut ;

12 Tapsoma ussornarnarninget nertornarninganut il-
lingajuksaukovluta ; uvagut Kristusemik sivorngagut
tettekaryluta.

13 Tapsomūna illipsetauk okausek miksekārtok tus-
saumagapsiuk, tamædsa okautsit tussarnertut piulijauvik-
sapsingnik ; tapsomūnatauk okpilerapse, Annernermik
ajunginermik angerosimajomik nakkititsiviōvose.

14 Tamna kingormgujijeksaptingnik nellunaikutari-
vavut, innukotingita piulijauviksanget tikkidlugo, āna-
nauninga nertortaukovlugo.

15 Tamanna pivlugo uvangatauk, tussaumagama ok-
pernermik illipsingnētomic Nalekamut Jesusemut, næg-
lingnipsingniglo ivsornaitunnut tamainut ;

16 Sorēngilanga (Gude) kujagivlugo pivluse erkau-
mavluselo tuksiarnimne.

17 Nalegapta Jesusib Kristusib Gudinganut, ānanaunerub Atātanganut tunmitsiviokovluse Annernermik illissimanartomik nellonērtitsijomiglo, tamna (Kristuse) illitaritsiarlugo.

18 Illissimanipselo ijingit kaumaksarlugit, kaikojaumanipse nerriuninganik nellojungnērkovluse, ānanaunerublo kingormgujijeksab akluininga ivsornaitokotinginnut ;

19 Nellekangitublo angijoksoninget pitsartuninga uvaptingnut, uvagut okpertogut, pitsartuninga pitsartutigællugo.

20 Tamanna pinniutigilaukpa Kristuseme, tuppaktinamiuk tokkungajunnit, tallerpingminelo iksivatidlugo killangme.

21 Anginersangordlugo nalegaunernit tamainit, songonernillo, pitsartunernillo, attanniotinernillo, tamainillo sunik taijaumangæatalonēt, sillaksoarme tamattomane kissianeungitok, tikkitsomartomēletauk.

22 Tamaitarsuillo tapsoma ittiggangita atānut pitilaukpeit, tamainullo niakoutilaukpa illagēnut,

23 Taipkoa timigiveit, tagva illumertitsijok tamainik, tamaita illumertilugit.

KAPITEL II.

Illunatik pingortitavvut ajunginiarkovlugit.

ILLIPSETAUK (taimaivigivāse) tokkungatilluse tapatonermullo ajortullinermullo ;

2 Tamakkoa attorlugit mattoma sivornagut, sillaksub tamattoma illusingit mallilaukpassē, attannek sillame attanniotijok naleklugo, tamædsa annernek nellutome tamattomane okpinginerub kittornganginne pinniartok.

3 Akkorngænne uvaguttauk mattoma sivornagut taimailaurivogut illunata, uvinipta ikliguningit malliklugit, uvingublo pijomajanga erkarsautingillo naleklugit ; innōptigullo ningautsib kittorngarilaukpātiguttauk assiplitut.

4 Gudible napkiningnermik akluitub næglingnersoarminut nægligilauramittigut,

5 Ajorniptingne tokkungalaurapta, õmartilaukpätigut Kristuse illagællugo, (saimanermut piulijaumagapse).

6 Illagivlugo tuppaktilaukpätiguttauk, illagivlugolo killaub pinginnut pitiluta, Kristuse Jesuseme.

7 Nelliutuksame pijomärtome sakkertitsomavlugo nellekangitub saimarsautinget akluininga, uvaptingnut ajungitullinerminut Kristuse Jesuseme.

8 Saimanermut piulijaumagapse okpernermut; illipsingnik taimaingilase, Gudible tunnergutã tamanna.

9 Pinniarnermut pingilak, nertõtijokarkonnago inungmik.

10 Sennamajigigaptigo, pingortitauvluta Kristuse Jesuseme ajungitulliarkovluta, tamakkonunga Gudib sivorngagut åkiksulaungmattigut, taimailiorkovluta.

11 Taimaimet erkainiaritse, illipse, mattoma sivorngagut nellojõlaurapse uvingnut, kippimangitunnik taijaumavluse, ipkonunga, taijaujunnut kippimajunnik uvinikut, aggangnut pijomik;

12 Illipse taipsomane Kristusekangitose, tækkorngartauvluselo Israelib illagëngninganut, tækkorngartaungmiluse Testamentinnut angerosimajunnut; nerriuviksakarase, Gudekaraselo sillaksoarmëlauktose.

13 Manale, illipse Kristuse Jesusemëtose, sivorngagut ungasiktomëdluse, kannilerpose Kristusib aunganut.

14 Tamna ullapirsautigigaptigo, tamarmik attausiongortilaungmagik, upko agviarutaujok serkomilugo, uvingminut ningarosungnek attorungnërtimago;

15 Tamædsa, perkojet pivlugit illuserkoktokojijut; ingmine tapkoa magguk attausiotitsomavlugit innuktãmut, ullapirsailunelo.

16 Tammarmiglo senningajolikut ullapkoserlugik Gudemut, timeõlerdlugik attautsemik, ningarosungnerlo tokkotinamiuk ingmigut.

17 Tikkisimagivok, okautsinnut tussarnertunnut ullapirsaumik okålavlune, illipsingnut, ungasiktomëlauktose, kannitomëlauktullo.

18 Tapsomūna tamapta apkotiksakarapta Atatamut annernerne attautseme.

19 Mana tagva tujormiōjungnērluselo tækkorngarungnērtose, ivsornaitulle kinguvāngukattigivāse, Gudiblo iglunganēerkattaumluse ;

20 Iglulliorsimavluse Apostelillo nellautaijullo tungavigijangænnut, tamattominga Jesuse Kristuse ujarauvok terrekovlune ;

21 Tapsomunga sennamajok illunāt kattitaumavok, aglivalliavlune igloksoangōlerlune ivsornaitomik Nalekame ;

22 Tapsomane illipsetauk iglulliangōmakattaulerpose Gudemut igluksaukovluse annernerne.

KAPITEL III.

Nellojut piulijauviksangænnik.

TAMANNA pivlugo uvanga, Paulus, kelleksugaujunga, Kristusib Jesusib (kivgaringmanga) illipse nellojose pivluse.

2 Sorlo tussaumagapse kivgartornermik Gudib saimarsautānik, tunnijaumajonaik uvamnut pivluse.

3 Tækkotinermut nellojungnērtitaugama nellonalauktomik ipsominga, sorlo sivorngagut okautsinnut ikkitunnut aglaurama.

4 Tapkonanget, attuarupsigik, kaujijungnarpose, nellojungnērnimmik nellonartomik Kristuse pivlugo,

5 Tamanna itsak kaujititaulaungilak innub kittornganginnut, manatut nellonērsimangmet Apostelinginnut nellautaijokotinginnullo ivsornaitunnut, Annernekut ;

6 Tamædsa, nellojut kingormgujukattaungmetta, timeōkattaularmiglo, illagērkattaularmiglo, okautsinnut tussarnertunnut, angersimaninganik Kristuseme,

7 Tamattominga kivgaliarimajunga, Gudib saimarsautinget tunnergutānut, ajugakangininget pitsartuninganut tunnitsiviōgama tamattominga.

8 Uvanga, ivsornaitunnit tamainit mingnerpångöjunga, saimarsaumik tamattominga tunnitsiviövunga, nellojunut okälakovlunga Kristusib akluininganik issumasi-nangitomik ;

9 Tamaitalo illitarksitiniarlugit, nellonalauktub illa-gēngninganik, sillaksub pigiarninganit ijersimajomik Gudeme, tamaitaksoarnik Jesuse Kristusekut pingortitsi-jome ;

10 Manaôlermet illagēktokut kaujtitaukovlugit, nalegaunersoarnut attaniotinersoarnullo killangmiunnut, Gudib sillatuninget unurningit sunatuinarne,

11 Issumasimanermut issokangitomit, taimāk sakker-timagit Kristuse Jesuseme Nalegappingne ;

12 Tapsomūna sivōranata apkotiksakarapta tettiksa-karlaptalo, okpernermut tapsomunga.

13 Taimaimet innaksorpapse, merngortorniarase sior-niortitaunimnik, pivluse pijamnik, tamanna nertornauti-givasse.

14 Tamanna pivlugo Nalegapta Jesusib Kristusic Atātanga serkortorvigivara,

15 Atātaujotōjok tamainut kittorngannik taijaujun t killangmēlo nunamēlo.

16 Tapsomunga tunnitsiviōkovluse pitsartunermik ā-nanaunime akluininganut, sangijolerluse Annerninganut, illupsigut,

17 Okpernermut Kristuse innekarkovlugo omættip-singne, amātsiortaulerkovluselo, tunganilijaulerkovluselo næglingnerme ;

18 Ivornaitut tamaita illagilugit illitarksijungnarkov-luse sillingnermik takkinermiglo, ittinermiglo kinging-nermiglo ;

19 Illitarksilerkovluselo, Kristuse nægligilugo, ang-nerpångōngmet, illissimanernit tamainit ; illumertauler-kovluse Gudib illumiktauninginnik tamainik.

20 Ajugakangitorle pinniarlune angnerpångöjomik, tamainit tuksiarniptingnit tukkisiniptingnillonēt, pitsar-tunermut illuppingne sennajomut.

21 Sorēratik tamna illagēktut Kristuse Jesusemētut nertorlitsuk issokangitomit issokangitomut ! Amen.

KAPITEL IV.

Ajunginiarnernut tamainut kaiblainermik.

TAGVA mana kaiblarpapse, uvanga kelleksugaujunga Nalegak pivlugo, kaikojaumanipse idluarkutauninganut arvertarkovluse, taimāk kaikojaugapse,

2 Piōjoringinermut tamāt, kennuērnermullo, kamangitsertornermullo, ningarijigēktailititselo næglingnerme.

3 Omarigitselo adsigēktomik issumakatsainarluse annernekut, ullapirsautib kelleksutānut.

4 Tīme attausek, annernek attausek, sorlotauk kaikojaumagapse nerriuviksakarluse attautsemik kaikojaumnipsingnut.

5 Nalegak attausek, okpernek attausek, baptijut attausek,

6 Gude attausek Atātagijavullo tamapta, tamainut tamna Nalegaujok, illunapsigullo, illupsingnētorlo tamapse.

7 Illunatale ingmikorluta saimarsaumik tunnitsiviōjogut, Kristusib tunnergutæt oktutānut.

8 Taimaimet okausekarpok : Kotsingnermut kongmuartub parngnanaigutsaujut aularutiveit parngnanērsimavlutik, innungnullo tunnergutinnik tunnijivlune.

9 Taimagle pingmet, kongmuartok kannok? Imāk kissiane sivorngaguttauk akkaurame nunab allerpānginnut.

10 Akkarlauktok taimnaugivok kongmuarlauktok kil-lait illunatik kollerpānginnut, tamaita illumertitsomavlugit.

11 Tapsomalo illangit Apostelingortilaukpeit, illangille nellaitaijungortilaukpeit, illangit okautsinnik tussarnerntunnik okālajungortilugit, illangit pairsijungortilugit, ajoichertuijungortilaukpeillo.

12 Ivsornaitut idluarsartaukovlugit, kivgartornerub

pinniareksanganut, Kristusib timiksanga ākikipalliakovlugo ;

13 Illunata illagēlersēarivluta okpernermut attautsemut illitarksinermullo Gudib Erninganik, innerniarluta angutimaringmik Kristusib aglissimaringninga tikkilugo.

14 Sorrusiōjungnērkovluta, malliktitūt aulataukonata annoremūt sunatuinarnut ajochertūtsinnut, innuit nellangaininginnut uivēriklerninginnullo, pingitsertorlutik tammartinasuarmattigut.

15 Uvagulle næglingnerme nellāgorniarta, aglivallivlutalo illunainik, tapsomunga niakoōjomut, tagva Kristusemut.

16 Tapsomanget time illuitok kattisimavok, nabgutsello illunatik ingmingnut nablisimavut, ikkajortigēngnermut, avatit illunatik ingmikōrlutik attornermingnut, pinniarivut time aglivalliagame idluarsivlune, næglingnerme tamakkoa tamaita pivut.

17 Tamanna pivlugo okarpunga, kigligiutigilugolo Nalekame, arvertarungnērkovluse nellojutitūt, assipsetut, piungitomot issumamingnut arvertangmetta ;

18 Tarningit tāktoksōvut, innōtsemillo Gudemit pijomit tækkorngartitavut, nellojoksōnermingnut, illumingnētomut, omættingita sittijoksōninginnut.

19 Taipkoa ikpigijungnangitut, ingmingnik tunnivut illokeudlarnermut, makkojungnartunniglo sunatuinarnik pinniarlutik angijomik, torkuinermiglo.

20 Illipse taimāk ajochertortaungilase Kristusemik ;

21 Tapsomunga tussarluse pilaurupse, tapsomanelo ajochertortaumavluse, sorlo miksekārnek Jesusemēmet.

22 Innutokak tagva attorungnērlugo, piusiovalauktut allarsigik, ikligunermut ingminik assersorsaijok tammarnartomot.

23 Nutāngōleritsele issumapse annerningagut ;

24 Innuktārlo attiniarsiuk, Gudib adsinganut pingortissimajok idluarnerme, ajunginermelo, ivsornainermelo.

25 Taimaimet sæglunek ipperarlugo, miksekārnermik okausekaritse, illunase ingmikōrluse innukattipsingnut ; avataukattigēkaptā.

26 Ningarluse ajortulliarase ; sekkinek nipitiniarnago ningartilluse.

27 Satanasele inniksakalertiniarnago.

28 Tiglilauktok, tigligungnērle, sinnalunele pile, aggangminut ajungitamik pinniarle, tunnijeksakar'kovlugo ajoksartunnut.

29 Okausilungmik kannipsigut annitsitaililuse, idluartomigle okausekarniaritse ākiksutiksamik pijariakartone, tussartone tussarominartomik.

30 Gudiblo Anerninga ajunginek kiksartiniarassiuk, tapsominga nakkititsiviōmagapse uvlomit piulijauviksamut.

31 Kanningaumajarnek, ōmisungnerlo, ningarnerlo, nipliadlarnerlo, mittautekarnerlo tamāt, illipsingnit ungasiktissigik, ajortullinerillo tamaita.

32 Innōtsiaritsele illapsingnut, napkigosukluselo, issumagijungnaitigēgitselo, sorlotauk Gudib issumagijungnērvigilaungmasse, Kristuseme.

KAPITEL V.

Kaiblainermik næglightigēngnermut.

TAGVA mana Gudemik mallikteōleritse kittorngatitut næglingnartutitut.

2 Næglingnarmelo arvertaritse, sorlotauk Kristusib nægligilaungmattigut, ingminiglo tunnilaungmet pivluta, tunnergutiksaujomavlune tokkoteksamik, Gudemut tipigiksautiksamik.

3 Assiniarnermigle makkojungnartomiglo nellēnik, torkuinermiglonēt okautauniarase, ivsornaitut taimāk pijariakangmetta ;

4 Sumiglonēt pilungmik koksalaityunnik mittautiksamiglo okausekarasetauk, idluitjutaungmetta, kujalinersaulusele pititse.

5 Kaujimagapsiuk tamanna, assiniartok, makkojungnartullijorlonēt, torkuijorlonēt, (Gudeungitunnut kivgar-

tortõongmet) Kristusiblo Gudiblo nalegauvinganik kingormgujijuksaungimetta.

6 Nellieta okausinginnut piungitunnut uivõrijauniarase: taimaitut pivlugit okpinginerub kittorningannut Gudib ningausinga pingmet.

7 Tamanna pivlugo illagijeksaringilasse.

8 (Mattoma) sivornagagut tårmiõlaurapse, manale kaumanioõvose Nalekame.

9 Arvertaritse kaumajub kittorningangititut. Annernerub perorktittangit tamædsa: Sunatuinarnik ajunginarnek, idluarnerlo, miksekårnerlo.

10 Kiglissiniaritselo suna idluarijaungmangæt Nalekamut.

11 Tåktublo pingit suksaungitut illaginiarassigik, sugiarnersarisigigle.

12 Angearivlugit pinniarningit, taivlugit aglæt kangunadlarpok.

13 Tamakkoale tamaita sakkerniarput, pitlartaukpetta kaumajomut. Sakkersimajut tamaita kaumangmetta.

14 Taimaimet okarpok: Tuppalerit sinniktotit, makkilutillo tokkungajunnit, tagva Kristusib kaumaksarniarpåt.

15 Tava mana kammatsiaritse arvertarnipsingnik, sillaitutitut pinase, sillatõjutitulle pititse.

16 Attutsiarlugolo nelliutok, (angijomik) ajormetta uvlut.

17 Tamanna pivlugo sillõrgotoniarase, tukkisilerlusele Nalekab pijomajanganik.

18 Tallaniaselose Weineternermut, tamanna idluangi-lutaungmet, Annernermigle illumertauleritse;

19 Okarkattigõngniaritselo imgerutinnut nertordlerutiksennut tuksiarutsinnullo annernelingnut, imgerdluselo nipsautsuaritse Nalekamut omættipsingne;

20 Tamaitalo kujalijutiginiarsigik sorõrase Gudemut Atåtamullo, Nalegapta Jesusib Kristusib attingane;

21 Nalektigõgitselo Gude naleklugo.

22 Arnet okokse! uise naleksigik, sorlo Nalegak.

23 Ue niakoringmago arnab, sorlotauk illaget Kristuse niakoringmatsuk, tamna piulijogivok timiminut.

24 Sorlole illagēt Kristuse nalegaringmatsuk, taimaktau arnet uitik nalegeksariveit illunainik.

25 Illipse angutit, nulliasse nægligissigik, sorlo Kristusib illagēt nægligilaungmagit, ingminiglo tunnijub tapkoa pivlugit,

26 Ajourungnērtitsomavlugit, epkejalaungmagit ubvau mut okautseme illalingmut.

27 Ingminut pititsomavlugit illagēt ānanaujut, ivsornartokangitut, imullokangitullo, taimaitomiglonēt assianik pekangitut, ivsornaikovlugille pitlareksausuērlutik.

28 Taimaktau angutit nulliatik næglijeksariveit, sorlo timitik nangminitik. Nulliaminik næglingniktok, nangminerminik næglikpok.

29 Uviningminik nangminerminik ōmisuktokalauksimatsengimet, nerritilugolo pairiva, sorlotauk Nalekab illagēt pairingmagit.

30 Tapsoma timinget avatigingmattigut, uvininganit sauninganillo pijogut.

31 Taimaimet angutib atātanelo anānanelo kemangniarpak, nulliane attavigēnarlugo, tapkoalo magguk uviniolerpuk attautsemik.

32 Nellonartok tamanna angijōvok : Kristusele illagēlo okautigivakka.

33 Illipsetauk, illunase attunit, angutib nulliane nægligiliuk ingmiktut. Uigguble uine attannerilugo pile.

KAPITEL VI.

Malligeksennik malliktaukojinermik.

ILLIPSE sorrutsit, angajokāse naleksigik Nalekame ; tamanna pijariakangmet.

2 Atātello anānello nalekik ; tamædsa perkojak si- vorliōjok, angerosimanelik (imak) :

3 Idluarsiniarkovlutit, akkunērtomiglo innōniarkov- lutit nuname.

4 Illipselo angajokaujose, kittorngasse ningaksainia-

rassigik, innugoiniarsigigle nalektilugit Nalekablo okausinginnik kaujutilugit.

5 Illipse kivgaujose, nalegasse, nunamētut naleksigik, koksesungnermullo, saijungnermullo, omame.issumalingasuērnermut, sorlo Kristuse (nalekapsiuk);

6 Kivgartornermut innuit tækkoænne, idluarijanginnut kissianut pinase; Kristusible kivgangititut pititse, omamut Gudib pijomajanga naleklugo, kunnutuinnermut.

7 Nalekamut kivgartorasugititse inungnuungitok;

8 Kaujimagapse, nelliet kivgaujorlonēt kivgaungitorlonēt, Nalekamut akkillertaujómärmet ajungitullinnerminut.

9 Angajokaujose illipse, taimaktauk pinniarvigissigik, silluktailititselfo; kaujilerluselo Nalegakarmigapse killangme, tapsomane innuit adsigēngitoungilet.

10 Tagvale kattangutikka nekkoksitiniaritse Nalekame, ajugakangitub pitsartuninganut.

11 Gudib sapputsiniksanga attiniarsiuk, Satanasib pingitsertorlune uivēriklerninginnut sōngokovluse.

12 Uvinginnut aungmullo sorsungniænginapta, attanniviksoarnulle pitsartujoksoarnullo, sillaksub attanninginnut, sillaksub mattoma tāktoningane attanniotijunnut, annernernut ajortunnut killaub attānētunnut.

13 Tamanna pivlugo Gudib sapputsiniksanga tiguiniarsiuk, ajugaukovluse uvlok ajortok nelliutikpet aulatausuērluse, tamaitalo namaksilugit salakaēnarluse.

14 Tagva makkitipsigut tapserusjaritse miksekārto-
mut, attimaluselo idluarnerub sagvingmiutanganik.

15 Ittigapsigullo kamiksimatitse, okautsit tussarner-
tut ullapirsainartomik, opalungērsimanipsingnut (okāla-
luse).

16 Tamainille angerpāngōjomik okpernerub sappu-
lutanga tiguniarsiuk, ajortoksub (Satanasib) karsung-
innik ikkomalingnik kamitsijungnarkovluse tamatto-
munga.

17 Piuliklernerublo niakotiksanga tigusiuk annerneru-
blo saviksoanga, tamædsa Gudib okausinga.

18 Tuksiatsainaritse annernerme illunainik pijarialing-

nik, tuksiarnermullo, kennunermullo, taimailiorkovluse sorērase pigārmititse tamāt, ivsornaitut tamaita tuksiaru-lugit,

19 Uvangatauk pivlunga, tunnitsiviokovlunga okālaner-mik sivōrananga kannerā angmarlugo, okautsit tussarner-tut nellonarninget okautigilugo ;

20 Tamattominga kivgaujunga kellaumgujennētunga, erksinanga tamattominga, okausiksarijakkalo idluartomik okautigekovlugit.

21 Illipsetauk kaujilerkovluse illinganimmik sulliam-niglo, Tychikusib kattangutib erdlingnartub, Nalekamelo nertornartomik kivgartortub, unipkautiniarpāse tamainik.

22 Tamanna pivlugo tillilauktara illipsingnut, tussar-kojomavluse illinganimmik, tapsomalo omættipsingnik mannigoikovlugo.

23 Ullapir-autekarlit kattangutigēt, næglingnekarlu-tiglo okpernekarlit, Gudemit Atātamit, Nalekamillo Jesuse Kristusemit !

24 Saimarsautekarlit illunatik, Nalegappingnik Jesuse Kristusemik næglingniktut illungertorlutik. Amen.

Romeme makkoa aglaktaumavut Efesusesemiunnut. Tychikusib neksarlaufpeit.

PAULUSIB AGLANGIT

FILIPPIMIUNNUT.

KAPITEL I.

Filippimiut pivlugit Paulusib tuksiarninga Gudemut.

PAULUSE Timotheuselo Jesusib Kristusib kivgagik, ivsornaitunnut tamainut Kristuse Jesuseme Filippimē-tunnut, Ajochertuinerōjunnullo (illagēllo) kivganginnut.

2 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetōk!

3 Gudiga kujagivara, illunane erkaumajarangapse.

4 (Taimak pitsainartunga tuksiarnimne illunase pivluse, tuksiarnerlo kuviasuklunga pivara);

5 Okautsinnut tussarnertunnut illagēngnise pivlugo, uvlormit sivorlerpāmit, mana tikkilugo.

6 Tamattomingalo tettekarkvikpunga, ajungitulliamik pigialauktub illupsingne, tapsomatauk namaksititsomā-riva, Jesusib Kristusib uvlunget nelliutinganut.

7 Taimāk idluangmet, tamattominga issumakariakar-tunga illunase pivluse, omættimnēnapse tagvane parngnanērsorsimanimne, akkiornimnelo okautsit tussarnertut kiglīgiutigilugit aulajungnengertinapkit, illipse illunase saimarsautekarkattigigapse.

8 Gudib illa kaujimavānga, kannok omamut angijomik ungagigapse tamapse, Jesusib Kristusib nægligosungner-soangane.

9 Tamannalo tuksiarutigivara, næglingnise piganner-

palliavlunelo aglivalliarkovlugo sunatuinarnik illissimannermiglo tukkisinnermiglo :

10 Kiglissinniarungnarkovluse suna ajunginerrōngmangææt ; nellagōrkovluse, sinnaungaksartausuērkovluselo, Kristusib uvlunget nelluuniksanganut.

11 Iduarnerub perorkterniganik illumertauluse, Jesuse Kristusekut (illupsingne) pijunnik, Gude nertortaukovlugolo, nakoridlartaukovlugolo.

12 Nellojungnērtipapsele kattangutikka næglingnartose, illingatitaunera, tamanna sunaubva okautsit tussarnertut aglivalliajutigivæt.

13 Imāk, attanniviksoakunnut tamainut assinginnullo illunainut kaujjaulerpok, kellerutikka Kristuse pivlugo pingmetta ;

14 Kattangutillo Nalekame unnuktut kellerutimnut tettiksarsivut, sivōranatik okausek okautigivæt illerasugatik.

15 Illangitale Kristuse okālatigivættauk ōmisungnermut kanningaumjarnermullo ; illangitale issumagingnermut.

16 Ipkoa Kristuse okālatigivæt kaningaumjarnermut, nellagōngitomut, kellerutikka kappianartomik illautitso-mavlugit issumakaramik.

17 Ukkuale næglingnermut pivut, kaujimagamik, okautsit tussarnertut akkiorutigivlugit ovane illimagama.

18 Kannorle tagva ? Kristuse sunamullonēt okautigijautuinarpet, illungertunginermullonēt, illungertornermullonēt, tamanna kувiasutigivara, kувiasutigijomavaralotauk.

19 Nellunginama, tamanna piulijanjutiginiarapko tuksiarnipsingnut, Jesusiblo Kristusib Annerninget ikkajorninganut.

20 Taimāk nerriukama nellungisertorlunga, kangusuktitauniænginama sunalonēt pivlugo ; illusiptulle tamāt illerasungnanga, manatauk aglæt, Kristuse angijomik nertortaunialerkovlugo timipkut, innōgumalonēt tokkogumalonēt.

21 Kristuse innōgutigigapko, tokkonerlo piksakantigivara.

22 Uviningmele innõniarnera attornarnersaupet: neliak tagva pijomanersarilugo, uvanga nellovunga.

23 Tamangnik illungertutigigapkik: kajungilärpunga avilunga tamangnet, Kristuselo najoromavlugo; tamanna illa angijomik ajunginersaungmet,

24 Uviningmētuarnermigle pijariakarnersauvok illipse pivluse.

25 Tamattomingatauk kaujimavlunga nakkimarningilanga, innõlunga illunaselo najoromārapse, okperluarutigijapsingnut kuviasukluse;

26 Nertõtiksarsiluarkovluse Kristuse Jesuseme uvanga pivlunga, utterniarnimnut illipsingnut.

27 Arvertaritsele Kristusib okausingita tussarnertut idluarkutauninginnut; tikkikumalonēt tækkoluse, apsimalungalonēt tussarkovlunga, sōngolernipsingnik attautseme annernerme, attautsemiglo tarnekarluse, sorsugiakattigilutalo okpernermut okautsit tussarnertut pivlugit.

28 Koaksāngatailititselo akkerartortunnut sunalonēt pivlugo; tamanna nellunaikutauvok pitlartaujomārmetta taipkoa, illipsele piulijaujomārapse, tamædsalo Gudemit.

29 Kristuse pivlugo tunnitsiviōgapse, okpervigilugo kissianeungitok, pivlugoletauk kappiasuktitauneramik pivluse.

30 Uvaptut siorniorapse, taimak tautulaurapsinga, manalo tussaumagapsinga.

KAPITEL II.

Piöjoritailinermik kaiblaijomik.

ILLIPSINGNE tagva kaiblaijokarpet Kristuseme, næglingnermut mannigotiksakarpet, illagēktokarpet Annernerme, õmamut næglingniktokarlunelo napkiniktokarpet;

2 Kuviasutiksara tagva namaksitiniarsiuk, issumakarkattigēnipsingnut, næglikattigēnipsingnullo, illagēnipsingnullo, attausiõnipsingnullo,

3 Akkerartortailititse, piungitomullonēt nalektaujo-

manase, piöjoringinermulle illase opiginersarissigik, illip-singnit nangminek.

4 Illunaselo attunit pipsingnik nangminipsingnik pin-niarase, illapsele pinginnik issumakarmititse.

5 Illunase issumakaritse, Jesusib Kristusib issuma-karningatut.

6 Tamna Gudetun-ïkalloalaurame, nertornautigilaung-ila, Gude adsigilugo :

7 Ingminigle nikkansarlaufpok, kivgatun-ïlerdlune ; innutuinak adsigilerlaufpa, innutuinaujotullo illinganinga naipitaulaufpok.

8 Ingminik miklilerlune, nalaẽnarlaufpok tokkomut, tokkomut senningajolingmut aglæt.

9 Tamanna pivlugo Gudib nalegaviksangortilaukpa, attekartilålo atternit tamainit angnerpångõjomik.

10 Jesusib attingane sërkut illunatik akkumnilajuk-saungmetta killangmõtullo nunamõtullo, nunab attånẽ-tullo ;

11 Okello illunatik nellonẽrsajjuksaungmetta Jesuse Kristusemik Nalegaujomik, Gudib Atåtãb nertornau-tinganut.

12 Taimaimet nægliktakka, sorlo naletsainarlaufpase, najorapase kissianeungitok, manaletauk anginersamik aglæt apsimatillunga, piulijauniksase pinniarisiuk koksesungner-mullo sajungnermullo.

13 Gude tagva, pititsijok illupsingne, pijomanermiglo, namaksititsinermiglo, idluarijaminut.

14 Tamainik pinniaritise kunnutuiluse kollarasele ;

15 Passijeksaukonnase, idluarkovluselo, Gudemut kit-torngauluse, pitlareksaunase innukattigõt okautserõtut muniksimajullo akkorngænne, tapkonane kaumaniõgapse nennergoatitut nuname.

16 Omanartub okausinga attavigẽnarapsiuk, tamatto-minga Kristusib uvlungane nertornautekarkovlunga, sul-linanga akpangelaunginama, sullinangalonõt sennalaungi-nama.

17 Auga kovijaulerpellonõt okpernipse tunnergutånut, Gudemiglo kivgartortånut, kuviasuktunga, illunaselo ku-viasukattigælluse.

18 Tamanna illipsetauk kuviasutigijeksarivasse, kuviasukattigijeksarivapsingalo.

19 Nerriukpungale Nalekame Jesuseme, killamik Timotheuse tillilārapko illipsingnut, uvangatauk nekoksijaukovlunga, kannok illinganipsingnik tussaruma.

20 Nellagōrtomik issumakattedkanginama assianik, tapsotunak ōmamut issumagingmasse (pijariakarnipsingnik).

21 Illunatik nangminitik issumagingmagit, Kristusib Jesusib pingit issumaginagit.

22 Illipsele kaujimavasse idluartoksōngmet; sorlole kittorngab atatane, taimak kivgartorkattigilaukpānga okautsinnik tussarnertunnik.

23 Nerriukpungale tamna tilliniarlugo tagvaīnak, tukisitualeruma kannok illinganiarmangarma.

24 Nalekamele tettekarpunga, nangminektauk uvanga killamik tikkiniarpase.

25 Pijariakarasugijarale, tillivlugo illipsingnut Epafrodituse kattangutiga, pinniarkattigalo, sorsugiakattigalo, illipselo Aposteligijase, uvangalo angajokauvigijiga ajoksarnimne.

26 Illunase kippiniarvigilaungmasse, angijomiglo issumajarlaukpok, tussaumagapse kannimalaungninganik.

27 Illa kannimadlaluokpok tokkokaseklune, Gudible napkigilaukpa; tamnale kissimeungilak, uvangaletauk, kappiasungnera kallerēktitaukonnago.

28 Tamanna pitjutigællugolo tuavi tillilauktara, kuviasukovluse tækkolermigupsiuk, uvangalo kiksarnikinersaukovlunga.

29 Illelliorsiuk tagva Nalekame kuviasungnermut tamānut, taimaitullo opigissigik.

30 Kristusib pinniarkojangit pivlugit tokko kannidlaungmago, innōtsine ivlerinikidlaramiuk, kivgartorōnāvunglunga innangērluse.

KAPITEL III.

Ajochertuijut nellangaitut ulloreagilugit.

AMATAUK kattangutikka, kuviasugitse Nalekame! Aglakka illipsingnut adsigētsainarmetta, kunnutigingilakka, illipselo nakkimarnitailijutigiluarivasse.

2 Kingmit nautsertorsigik, ajochertuinerluktut nautsertorsigik, avisārkojijut nautsertorsigik.

3 Uvagut kippimaneōgapta, Gudemik kivgartortogut annernerme, nertōtilutalo Kristuse Jesusemik, uvinik tettiginago.

4 Nertōtjüngnaralloartungatauk uvamnik uvinipkut. Assimnik uvinimigut tettekarasugijokarpet nangminermnik, pekalarajarpunga uvanga,

5 Uvlut sittamaujunginne kippimanerama, Israelib kinguvānginnut illingajunga, Benjaminib kinguvārivānga, Ebræerinnit Ebræereōjunga, perkojennik nalengnermut Farisæereōjunga.

6 Illungertornermut unangmiklertolauktunga illagēnik, perkojet idluarkutauninginnut pitlareksaulaunanga.

7 Uvamnulle attornartolauktut, piungilutarivakka Kristuse pivlugo.

8 Illa angijomik piungilutarivakka tamaita, pijomavlugo idluarkejanget, illitarksinek Kristuse Jesusemik Nalekamik, tamna pivlugo tamaita piungilutarilauktakka, aktarlukugivakkalo, Kristuse pigijomavlugo,

9 Tapsomane naipitajomavlunga, idluarsinekarkonnanga perkojennit pijomik, okpernermille Kristusemut pijomik, idluarsinermigle Gudib illingatitanganik okpernermut,

10 Illitarijomavlugo tamna, makkiningello pitsartuninga, siorniorningalo illangiubvigijomavlugo, tokkunga ādsiginiarlugo uvanga.

11 Tokkungajut makkiviksanginnut, pachrearomavlunga.

12 Imaingilak, tigumajarērapko, namaksijarērlunga-

lonēt, pinasuarparale tigujungnarmangapko, sivorlermik tigujaumangmigama Kristuse Jesusemut.

13 Kattangutikka, issumangilanga nangminimnik tiguajarērapko. Attautsemigle okarpunga: Tunumnētut puigorniarpakka, sivuninnētulle issagutiginiarlugit.

14 Torarviksak torarvigidlarasuartara, pivianartoksoak pijomavlugo, tamattomunga Gude killangmit kaikojingmet Kristuse Jesuseme.

15 Kapsioluta mana namaksijogut akkunaptingne, taimāk issumakarluta; sumiglo assianik issumakarupse, tamanna Gudib sakkijartiluk illipsingnut.

16 Ajochertutsemik attautsemik pititaumagapta, taimak arvertarlaufka, adsigēktomik issumakakattigēkluta.

17 Kattangutikka, mallingniarsinga, taimaitomiglo arvertartut nautsertorsigik, uvaptingnik igšageksakarapse.

18 Unnuktut arvertarmetta (assianik), taipkoninga okautekattalauktapse, manaletauk kugviornermut okautigivakka, Kristusib kikkiektortauninganik ningarosuktut:

19 Taipkoa asserornermik naggatekaromārput, natjatic Gudegivlugo pivut, kangugijomārpeillo nertornautigijatik, taipkoa nunab pinginnik pinasuartut.

20 Arvertarnivulle killangmēpøk, takpāngettauks nerriugivavut piuliklerte Jesuse Kristuse Nalegavut.

21 Timivut ajulertok tapsoma ablatsangortitsomārpa, timine ānanaudlartok adsiutilugo, pitsartunermut, ajugaringitaminut tamaita ingminut nalektilugit.

KAPITEL IV.

Ajungitunnut tamainut kaiblainermik.

TAGVA, nægliktakka ungagijakka kattangutikka, kuviasutigā niakotiksaralo, taimak sōngotsainaritse Nalekame, næglingnartose illipse.

2 Evodia kaiblarpara Syntychelo kaiblarpara, adsigēktomik issumakarkovlugik Nalekame.

3 Igvittauk nertornartok ikkajorkattiga, kennuvagit

(arnak) tapkoa ikkajorniarkik, sorsugiakattigilauktakka okautsit tussarnertut pivlugit, Klemense illagælluga, as-singittauk pinniarkattikka, tapkoa attingit aglaksimavut õmanartub aglanginne.

4 Kuviasutsainaritse Nalekame, amalo okarpunga, kuviasugitse.

5 Innõtsiarnise nellonērle innungnut tamainut. Nalegak kannipok.

6 Issumajārased sumiglonēt; illunainigle pijomajapsingnik Gudemut nellonērniaritse tuksiarluselo, kennuluse, kujaliluse.

7 Ullapirsautiblo Gudemit pijub, issumasiniarnermit tamainit angnerpångõjub, omættiselo erkarsautiselo pairilikit Kristuse Jesuseme.

8 Tagvale kattangutikka, miksekärnerillo, illutsiaringnerillo, idluarnerillo, ivsornainerillo, næglingnarnerillo, illænnarængnerillo, illunaita innõtsiarkutaunerit, kujanartokarpellonēt, nertornartokarpellonēt, tamakkoa issu-maksarsiorutigissigik.

9 Illinnialauktasse, illelliolauktasselo, tussarlauktasselo, tækkolauktasselo uvamnit, tamakkoa pinniarsigik; taimak ullapirsaijub Gudib illaginiarpāse.

10 Angijomigle kuviasutigijara Nalekame, mana ama issumagijungnarapsinga (piksamnik), issumagitsainalauralloarpapsingale, piviksakalaungitosele.

11 Ajoksarnermut, taimak okausekangilanga; illunane nanētarangamalonēt namaksijuksaunimuik illinnialaurama.

12 Pekanginek sungiusimavara, pekaluarnerlo sungiumilāt; tamainik tamaine sungiusivunga, akkeartornermiglo, kængnermiglo, pekaluarnermiglo, ajoksarnermiglo.

13 Tamainik pijungnarpunga Kristuseme pitsartutisijimne.

14 Idluartomigle pivose, kiksartillunga issumagilaurapsinga.

15 Illipsele Filippimiut, nangminektauk kaujimavose, okautsit tussarnertut okālatigijautainarmetta Macedonia- mit aulalaurama, illagēt assipse avagilaungilānga, tunnijnerillo tigusinerillo illinganinginnut, illipse kissipse.

16 Tessalonicemētillunga aglæt attausiarluse, amalo aipanganik tujortapsinga innōgutiksamnik namaktomik.

17 Tunnitsiviõnasuarnanga pivunga, pekangärviksa-karkojomavlusele, tamak pigalloarpunga.

18 Tamainigle pekarpunga, pekaluarlunga aglæt; un-nunārviõvlunga neksartitaunipsingnik pigama Epafroditusemit, tippigiksautiksak, tamædsa tunnergūt tækkomintok kuvianartorlo Gudemut.

19 Gudimale tunnitsivigilise ajoksarungnērutiksapsingnik tamainik, akluinerminut ānanaunerme Kristuse Jesuseme.

20 Gudivulle Atātavullo nalengnarsile issokangitomit issokangitomot. Amen.

21 Ivsornaitut illunatik salutissigik Kristuse Jesuseme. Kattangutigēt uvamnētut salutipāse.

22 Ivsornaitut illunatik salutipāse, attanniviksuble iglomiokattingit piluarput.

23 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautinget illagilise illunase. Amen.

Filippimiunnut aglaktaumavut Romemit Epafroditusib neksarlaukpeit.

PAULUSIB AGLANGIT

KOLOSSUSEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Kristusib okpernarninga Paulusib okautigiva.

PAULUSE, Jesusib Kristusib Apostelina, Gudib pijomajanganut, kattangullo Timotheuse.

2 Kolossusemiunnut ivsornaitunnut, okpertunnullo kattangutigēnut Kristusemētunnut. Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetōk.

3 Gude, Nalegaptalo Jesusib Kristusib Atātanga kujagidlarpavut, tuksiatsainarpogullo pivluse,

4 Okpernipsingnik Kristuse Jesusemut, nægligosung-
nermiglo ivsornaitunnut tamainut, tussaumagapta,

5 Sivuniksak killangme illimanertok illipsingnut neriugijase pivlugo, tamattominga sivorngagut tussaumavose, miksekārtub okausinganut okautsine tussarner-
tunne.

6 Tamanna illipsingnut tikkisimangmet, sorlotauk sil-
laksoarmiunnut tamainut, kibligutivlunelo, illupsingnē-
tau, uvlormit taimanget tussaumalaurapse tamattominga,
Gúdiblo saimarsautā nellāgut illitarilugo.

7 Taimaktauk ajochertortaugapse nægliktappingnut
Epafrasemut, kivgartorkattiptingnut, Kristusemut nertor-
narlune kivgartortok pivluse,

8 Uvaptignik kaujitsilaungmijok næglingnipsingnik
Annernerme.

9 Tamanna pivlugo uvaguttauk uvlõrmit taimanget tussaumalaurapta tamattominga, soraijunata tuksiarpogut pivluse, kinnuvtalalo illumertaukovluse illitarksinermik pijomajanganik, illissimavalliavluselo sillatovalliakovluse tamainik annernelingnik.

10 Idluartomik arvertarkovluse Nalekamut kuviagi-jaukovluse illunane, pivalliakovluselo ajungitullinerne tamaine,

11 Illitarksivalliakovluselo Gudemik, nekkoksijaukovluselo pitsartunernut illunainut, tapsoma pitsartuninganut ānanajomut, kennuērsarluselo, kammangitsertorluselo tamaine kuviasungnermut ;

12 Atātarlo kujagiviklugo, pijungnartilaungmattigit ivsornaitut kingormgujukattigilugit kaumajome ;

13 Tapsoma piulilaungmattigit tāktub pitsartuninganit, nūktertilutalo Ernerme erdligijame nalegauvinganut.

14 Tapsomane piulijauviksakarapta aunganut, tamædsa ajornernit issumagijaujungnērnermik.

15 Tamna Gudib tækkuksaungitub adsiluanga erniangokārtok pingortitaumajunnit illunainit.

16 Tapsomūna illunaita pingortitaungmetta, killangmētullo nunamētullo, tækkuksaujullo tækkuksaungitullo, Thronillo, nalegauvillo, attanniotinerillo, pitsatujoksuillo ; illunamassiatik pingortitaulaukput tapsomūna tapsomungalo.

17 Tamaitarsuillo pikārtinnagit tamna ilaukpok, tamaitarsuillo tapsomunga pairijauvut.

18 Tamnatauk timib niakoriva, tamædsa illagēt ; tamna pigiarniōvlune erniangokārtok tokkungajunnit, nalegaukovlugo tamainit sivorliotijomik.

19 Idluaringmago (Atātab) pitekaloringnek illunāt tapsomaneērkovlugit.

20 Tapsomūnalo illunaita ullapkosertaukovlugit ingminut, nunamētullo killangmētullo, seningajolingme aunganut, saimarsaijomavlune nangminernit.

21 Illipsetauk, sivorngagut tækkorngartaulauktose ningarosulapselo, issumapsigut ajortullinerme ;

22 Manale ullapkosersimavāse timime uvinget tok-

kunganut, ivsornaititsomavluse pitlareksaukonnase pasijeksaukonnaselo tapsoma sāngane ;

23 Okpernerme tunganililuse songolerupse sorērase, aulataililuselo okautsit tussarnertut nerrigekekojanginnik, tussaumajasse, okautigijaujut pingortisimajunnut tamainut, killaub attānētunnut ; tamakkoninga uvanga Pauluse kivgaliarimajunga.

24 Mana kuviasukpunga kappianartome attortamne pivluse, kappianarnerillo sulle pijariakartut uvinimne namaksiniarpakka Kristuseme, tima pivlugo, tamædsa illagēt ;

25 Tapkoninga kivgaliarimajunga, Gudib kivgartortitsininganut, uvamnut tunnijaungmet namaktomik okautigekovlugit Gudib okausingit, illipsingnut ;

26 Tamædsa nellonartok imna sillaksub pigiarninganit, kinguvāngukattigēnullo (pijokalauktunnut) angigut-sutaulauktut, manale nellonērtisimavok ivsornaitokotinginnut.

27 Tapkoa Gudib nellonērvigijomangmagit, kannok ānanaunerub tamattoma nellonartub akluitoksōninga nellojunnut, tamædsa Kristusemik illupsingnētomic, nerriuginartok ānanavaksōnermik.

28 Taimna okautigijavut, innuit tamaita kaiblarlugit, ajochertorlugillo innuit tamaita, sillatunermut tamainut ; innuit illunatik (ingmikorlune innuk) namaksitiniaromavlugit Kristuse Jesuseme.

29 Tamattomungatauk sennanasuarpunga, illungertorivlunga, illupkut pitsartutitsijok pitsartutigællugo.

KAPITEL II.

Kaiblaijomik sokkosijuinermt.

NELLOJUNGNERKOVAPSELE, kannok angitigijomik issumajārutigivapse, Laodicæamiullo, illunatiglo tautumnik uviningmut tækkolaungit.

2 Omættingit kaiblartau kovlugit kelleksortigēlerlutiglo næglingnerme, tamainullo nakkimarninangitunnut illissi-

manerub akluininganut, Gudemik Atātamiglo Kristusemigo nellouartok illitarilerlugo,

3 Illissimanerub illitarksinerublo akluiningit tamaita tapsomane ijersimangmetta.

4 Taimagle okausekarpunga, okālanermut kajunger-sarnartomut uivērijautailititse kimut.

5 Timimnut apsimagalloarlunga, annernimnulle najorpapse, kuviasuklunga, mallugosukama idluarnipsingnik, okpernipsingniglo sokkosijuitomik Kristusemut.

6 Nalegak Kristuse Jesuse taimak illelliorapsiuk, arvertarniaritse tagva tapsomane.

7 Amātsiortaulerluselo igloliāngomaleritse tapsomane, okpernermik aulajungnengerluse, sorlo ajochertortaumagapse, angijomiglo tamattominga kujalivigitse.

8 Udsertoritse aksartaukonnase illissimajojärnermut tukkekalugane tammartitsinermut, innuit ajochertuse-tuinanginnut, sillaksublo innungita perkojekullunginnut, Kristusib ajochertusinganuungitok.

9 Gudionerub pitekaloringninga tapsoma illuanēmaringmet.

10 Tapsomanelo namaksivose, tamna niakorivivæt nalegauvillo pitsartunerillo illunamassiatik;

11 Tapsomanetauk kippimavose, kippijaunermut aggaungitomut, ajornerub timinga uviningmētok pējarapsiuk, Kristusib kippititsininganut tamædsa;

12 Illijartortaukattigimagapsiuk Baptijutikut, tapsomanetauk makkikattaumagivose okpernermut, Gudib pititsininganut, tamattomunga (tamna) tokkungajunnit tuppaktinamiuk.

13 Illipsetauk ajornipsingne, uvinipselo kippimangingane tokkungajose, omartilaukpāse tamna illagællugo, ajornisse tamaita issumagijungnēramigit,

14 Aglaillo pivluta pijut, illuserkokoTokojijut, uvaptingnik erkartuijut attorungnērtiligut pējalaukpeit, senningajolingmut kikkiektoramigit.

15 Nalegauvillo pitsartujoksuillo sakkuēlaukpeit, sakkertiligillo illunatik tækkoænne, ajugaujotut aulartinamigit nangminerminut.

16 Taimaimet erkartortaujariakatsengilase kimut ner-

kiksarlouēt, immiksarlouēt pivlugik, nelliutorlonēt kattimaviksennik, takkillonēt nutāt, Sabbatillonēt pivlugit.

17 Tamakkoa tachatuinaungmetta tikkituksamut; timele nangminek Kristusemēpok.

18 Torareksapsingnit nūtitauiarase kimut, issumamini kakkertonut mannigotigajuklune, Engelitullo ajungitojārlune, taimaitomik tækkolaungitamini k, sullinanelo pimariuteriok uviingme issumanganut.

19 Attarviginago niakok, tapsomanget time illuitok nablisimanermut nukkingnullo ikkajortaujok nukkekalerlune, kattitaulertok, aglivalliavlunelo Gudib angitingingatut.

20 Tagva Kristuse illagilugo sillaksub innungita illuserekojanginnik tokkomalerapse, sōg okumaititaulerpise illuserekojennut, sorlo sillaksoarme sulle innōgapse.

21 Okartut: tamanna aktorniarnago, ōngniarnago, tigungiarnago.

22 Tamakkoa tamaita attortaukpetta nunguniarput, innuit perkoveit, ajochertuseriveillo;

23 Taimaitut illissimajojārput, nangminermingnik kivgartoromagamik maunigotivlutik, timelo iylerinago pigamik, issumaginagolo uvingub pijariakarninga.

KAPITEL III.

Sunatuinarnik malligeksennik kaiblaijomik.

KRISTUSE tagva makkekattigimagupsiuk, pānētut piniarsigik, Kristusib iksivavia, Gudib tallerpiet tungāneimet.

2 Pānētut pinasuarsigik, nunamētut pinagit.

3 Tokkomagapse, innōsiselo Kristuse illagivlugo ijer-simavok Gudeme.

4 Kristusele innōtigijase sakkerpet, illipsetauk sakkerkattigijomārivasse pinnarnartoksōjome.

5 Tamanna pivlugo avatisse nunametut tokkoniarsigik, imaitut: assiniarne k, makkojungnartullinek, kangunartomik ēgiangusadlarnek, ikligunek, torkuinerlo, Gudeungitunnik kivgartorniōjok tamanna:

6 Taimaitut pivlugit Gudib ningausinga okpinginerub kittornganginnut pivok.

7 Tamakkoa illipsetauk attulaukpasse sivornagut, taipkonane innõniartilluse.

8 Manale illipsetauk ipperarsigik makkoa tamaita; ningarnerlo, kasēnerlo, õmisungnerlo, mittautekarnerlo, okauselungnerlo kannipsingnit.

9 Sæglokitsiniarase illapsingnut; innutokak illusingillo ipperarsigik.

10 Innuktärle attilersiuk, nutängolertok illissimaner nut pingortitime adsinganut:

11 Tamattominga adsigēngitokangilak Grichillo, Judelo, kippimajorlo, kippimangitorlo, Grichiungitorlo, Seythelo, kivgarlo, kivgaungitorlo; Kristusele tamaitarsoarnik tamaine pitõvok.

12 Taimaimet, Gudib anerimajangititut ivsornaitutitullo, naglingnartutitullo, attinialeritse omamat napkigosungnermik, innutsiarnermiglo, piõjoringinermiglo, kennuēnermiglo, kammangitsertornermiglo;

13 Illipsingnut illænnarēkluse, issumagijungnērtigēgitse, nelliet erkartuitiksakarune assiminut; sorlo Kristusib issumagijungnērvigilaungmasse, taimāktauk illipse (illiorniaritse).

14 Tamakkonangelle tamainit anginersamik næglingnek attiniarsiuk, tamanna namaksinerub kelleksortā.

15 Ullapirsainerlo Gudemit pijok attanniotēnarle omættipsingne, tamattomungatauk kaikojaumagivose, atausek timigekovlugo; kujalivigitselo.

16 Kristusib okausingit innilangatissigik angijomik illupsingne illissimanartunnut tamainut; ajochertortigēgitse erkaititsijigēkluselo imgerutinnut nertordlerutiksennut, tuksiarutsinnullo annernelingnut, ingerluselo tusarnertunnut omættipsigut tuksiarluse Nalekamut.

17 Tamaitalo pinniarnisse, okarangapselonēt pinniarangapselonēt, illunaita pinniarsigik Nalekab Jesusib attingane, kujaliluselo Gudemut Atātamullo tapsomūna.

18 Uiggit illipse, uise naleksigik Nalekame, taimak pijariakangmet.

19 Nulliaggit illipse, nulliase nægligissigik, kassē-niaraselo tapkonunga.

20 Sorrutsit illipse, angajokāse illunainik naleksigik : Nalekab tamanna idluaringmago.

21 Atātaujose illipse, kittorngasse ningeksainiarassigik, illerasuluarkonnagit.

22 Kivgaujose illipse, nalegasse nunamēttut illunainik naleksigik ; kivgartornermut innuit tækkoænne, idluarijaujomavluse innungnut pinnase, omamulle issumalingasuērnermut pititse, Gude naleklugo.

23 Tamaitalo pinniarnisse omamut pinniarsigik, sorlo Nalekamut, innungnuungitok.

24 Kaujimavluselo kingormgujijeksamik akkilertaujomārapse Nalekamut ; Nalegak Kristuse kivgartorapsiuk.

25 Idluitulliartorle, pititsiviōjomārpok idluitulliarnine akkiniarlugo ; innuit adsigēngituungitok nelliet.

KAPITEL IV.

Tuksiarnermik illungertornermut kaiblaijomik.

NALEGAUJOSE illipse, kivgasse namaktomik idluartomiglo pinniarsigik ; illipsetauk nalegakarmigapse kil-langme, kaujilerluse.

2 Sokkosijuiluse tuksiaritse tamattomungalo pigāritse kujaliluse.

3 Taimaktauk pivluta tuksiarmititse, upkoak Gudib angmartitsomavlugo okautsinnut, Kristusib nellonarnersoanga okautigilugo, tamanna pivlugo kelleksugauvungatauk ;

4 Okālajariakarnimnik, sakkertitsijungnarkovlunga.

5 Sillatojomik innōnjaritse taipkonunga illagingitapsingnut : attutsiarsinglo nellitok.

6 Tussarominartunnik okausekatsainaritse, tarērsimajunnik ; illunainut kiojariakarnipsingnik nellunginiarkovluse.

7 Uvanga kannoēnimnik, unipkautijomārpāse tamainik Tychikusib, kattangutib næglingnartub, nertornarlunelo kivgaujub kivgaukattauvlune Nalekame ;

8 Tamanna pivlugo tamna tillilaukpara illipsingnut, nautsertorkovlugo kannok illingangmangapse, omættiselo nekkoksitilugit.

9 Illagællugo nertornartok næglingnartorlo Onesimuse, illapse illanget ; ovanētut kannoēninginnik tamainik, tapkoa unipkautiniarpāse.

10 Aristarchusib kelleksorsimakattima salutipāse ; Markusiblo, Barnabasib ujeroet, tamna pivlugo perkojaunernik pimavose ; tikkipasse illelliorsiuk ;

11 Jesusiblo Justusemik attiggub ; kippimajut illangita. Tapkoangēnait pinniarkattigijakka Gudib nalegavinga pivlugo, tapkoa mannigortigivakka.

12 Salutipāse Epafrasib, illapse illanget, Kristusib kivganget, illungertornermut tamna tuksiatsainarpok pivluse, namaksekovluse aulajungnengerluse illumertaukovluse lo Gudib pijomajanganik tamainik.

13 Tapsominga kigligiudsijunga angijomik illungertutigingmasse, Laodicæamētullo, Hierapolisemētullo.

14 Lukasib āniasioritib, næglingnartub salutipāse, Demasiblo.

15 Kattangutigēt Laodicæamētut salutissigik ; Nymfaselo illagēllo iglunganētut.

16 Aglaillo makkoa attuartaukārlutik illipsingne, Laodicæamētunnuttauk illagēktunnut attuartautiniarmigissigik ; illipsetauk Laodicæamit pijut attuarissigik.

17 Archippuselo okarvigissiuik : Pinniarekset Nalekame perkojaumanīt kammagitsiaruk, namaksiniarlugo.

18 Salutitsivunga nangminek aglarlunga uvanga Pauluse. Kelleksorsimajunga issumaginiarsinga. Saimarsainerub illagilise. Amen.

Kolossusemiunnut makkoa aglaktaumavut Romeme, Tychikusib Onesimusiblo neksartangit.

PAULUSIB AGLANGIT SIVOLIT

TESSALONICHEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Gudib saimarsautānik Tessalonicemiunnut. Kujalinermik.

PAULUSE Silvanuselo, Timotheuselo, illagēktunnut Tessalonicemētunnut, Gudeme Atātame, Nalekamelo Jesuse Kristuseme. Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetōk.

2 Sokkosijuitomik Gudemut kujalijutigivapse tamapse, eikaumavluse tuksiarniptingne tamāt.

3 Issumagitsainarlugit pinniarnisse okpernermut, senanisselo næglingnermut, kennuērsarniselo nerriungnermut, Nalegaptingne Jesuse Kristuseme, Gudib Atātaptalo sāngane.

4 Kaujimagapta annerimanipsingnik, kattangutigēt, Gudemut nægliktaujose;

5 Okautsit tussarnertut okautigigapta tikkimasse, okausituarnut pingilet, pitsartunermulle Annernerublo ajunginerub tunnergutānnut, nakkimarninangitomullo angijomut; illipse kaujimavasse, kannok illingalaungmangapta akkunapsingne, illipse pivluse.

6 Illipselo uvaptingnik mallikteōlertose Nalekamiglo, angijomiglo kappiasuktitautillose okautsit illelliolaupasse kuvasungnermut Annernerme ajunginerme.

7 Taimak igsageksaliarimagapse okpertunnut tamainut Macedoniamētunnullo Achajamētunnullo.

8 Illipsingnik Nalekab okausingit angijomik tussau-

majaulermetta, Macedoniamēlo Achajamēlo kissianeungitok, nunalingnulletauk tamainut okpernise Gudemut okautigijauvok, taimaimet tamattominga okautsijariakangilagut.

9 Nangminek taipkoa okautigingmasse, kannok angigtigijomik nalekaptigut; kannorlo Gudemut sāgiartose, tunnulugit Gudeungitut, kivgartoromavlugo ōmartok miksekärtovlunelo Gude,

10 Erningalo nerriugivlugo killangmit, tokkungajunnit tuppaktilauktanga, Jesuse, piulijigijavut ningautsemit pijomärtomit.

KAPITEL II.

Okautsit tussarnertut kannok illelliormangagit.

ILLIPSETAUK nangminek kaujimavose kattangutivut illipsingnut tikkinivut sullinane pingimet;

2 Imaimelle, sivorngagut kappiasuktitaужogut mittautigijaudlalaptalo Filippeme, tamædsa kaujimavasse, taimaigalloarluta Gudivut tettigivlugo sivōrangilagut okautsit tussarnertut okautigivlugit illipsingnut, angijomik akkerartortauvluta.

3 Kaiblainivut tammarnartomut illingalaungimet, maimaitunnollonēt, pingitserternermullonēt;

4 Gudemulle nautsertortaukārluta pigapta, tettigimut okautsinnik tussarnertunnik okālakovluta; taimak okālavogut; innungnut idluarijaujomanata, Gudemulle omættiptingnik kiglissiniartomut.

5 Mannigotituinartunnik okausekalaungitsainarapta, kaujimavose, perkutiniaromanermullonēt pilaungminata; Gudib nellungilātigut.

6 Nertortaunasualaunginivogut innungnut, illipsingnullonēt assipsingnullonēt.

7 Kristusib Apostelingititut okumaititsinajartuksaulauralloarpogut illipsingnik; anānatulle najulaukpapse, sorlo arnab amāmaktitsijub kittorngæne pairingmagit.

8 Taimak angigtigijomik ōmamut annerilaukpapse, kununatalo aitoromavluse okautsinnik tussarnertunnik Gu-

dib pinginik kissianeungitok, innösivut aglæt (pivluse), nægligijaulerapse uvaptingnut.

9 Erkaigalloartose kattangutivut, sennaniptingnik okumainiptingniglo: uvlotillugole unnuamēlo sennatsainalaurapta, nellienullonēt akkunapsingne okumaititsijomanata, taimaidlutalo Gudib okausinginnik tussarnertunik okälalaukpogut illipsingnut.

10 Nellungilase, Gudiblo (nellunginiva), kannok ivsornaitomik idluartomiglo, passijeksaungitomiglo najulaurapse, illipse okpertose.

11 Kaujimagivose, illunase attunit kaiblalaurapse nekoksitiluselo, sorlo Atātab kittorngæne pingmagit.

12 Kigligiudsigaptalo Gudib namagijanganut arvertarkovluse, kaikojilauktub illipsingnik nalegauvingminullo ānanauvingminullo sāngane.

13 Tamanna pivlugo uvaguttauk sorērata Gude kujagivavut, Gudib okausinginnik tussartapsingnik, uvaptingnut ajochertortaugapse, tamakkoa illelliorlaurapsigik inub okausingitituungitok, Gudible okausingititut, sorlo miksekārtongmetta, pitsartojoksogivut illupsingne, illipse okpertose.

14 Illipse kattangutivut, mallikteōlerapse Gudib ilagēktokotinginnik Jndæamētunnik, Kristuse Jesusemētunnik, taimak kappiasuktitaulaurapsetauk illapsingnut sorlo taipkoa Judinnut:

15 Taipkoa Nalegaktauk Jesuse tokkolaukpæt, nelautajitiglo, unangmilaukpätigullo, Gudib idluaringileit, innungnullo tamainut akkerartorput;

16 Uvaptingnik okälakojtingitut nellojunnut, piulijaukojomanagit, taimaidlutik ajornitik kallerēktuligit illunaitigit piveit; ningautsible kollangialerērpeit.

17 Uvagulle kattangutivut, annikitomik aksarnigau-malaurapta illipsingnit, tautungnermut, õmamuungitok, pinnialualaukpogut kēnasse tækkojomavlugit angijomik kippiniarluta.

18 Tamanna pivlugo uvagut tikkitsomalaukpapse (uvanga Pauluse) attausiarnanga; Satanasible agvia-laukpätigut.

19 Kina nerriugutigællugolo, kuviasutigællugolo nia-

kosernermiglo nertutigijavut? illipseungitose tauk, Nalegapta Jesusib Kristusib sānganut, tikkivianē?

20 Illipse illa nertotigælluselo kuviasutigivapse.

KAPITEL III.

Næglingnermut tapkonunga Timotheuse tilliva.

TAMANNA pivlugo kippiniangudlarapta, idluariva-vullo kissipta pailerluta Atheneme;

2 Timotheuse kattangutivut, Gudib kivganga, uvagullo pinniarkattivut okautsinnik tussarnertunnik Kristuse pivlugo, tillilaukpavut nekkoksititaukovluse kaiblartaukov-luselo okpernipsingne;

3 Sōngojungnērtailijokarkovlugo kappianartunnik tamakkoniga; nangminek kaujimagapse taimaitunnut il-lingatitaujogut.

4 Najordluselo pigapta, okautilaurivapse sivorngagut, kappiasuktitaujomārniptingnik; sorlotauk nellautsima-nertok, kaujimangmijasse.

5 Tamanna pivlugo uvangatauk akkunērnersamik kip-piniangudlarama, tillivara okpernipsingnik tussaromav-lunga; ōktortitsijomut ōktortaulauralloarmangapse, sen-nanivullo sullinginiarmangællonēt.

6 Manale Timotheusib tikkimattigut illipsingnit, tus-sarominartomiglo unipkautivluta okpernipsingnik næg-lingnipsingniglo, issumagēnaraptigullo idluartomik, kip-pivigivlutalo tækkojomavluta, sorlotauk uvagut tækkojo-mavluse:

7 Tamattomunga kattangutivut, mannigortigilerpapse okpernise pivlugo, kiksarniptione kappiasuktitaunipting-nelo tamaine.

8 Mana tagva innōvogut, Nalekame aulajungnērapse.

9 Sunamik kujalinermik Gude akkiniarungnaraptigo pivluse, kuvianarnerillo tamaita pivlugit, illipsingnik kuviasutigijavut Gudiptingnut?

10 Angijomik tuksiarpogut uvlōtillugolo unnuamelo,

kēnasse tækkojomavlugit, ākiksuluarlugolo ākigeksakarpet okpernipsingne.

11 Tapsomale Gudipta Atātaptalo, Nalegaptalo Jesusib Kristusib apkotiksasiorlittigut illipsingnut.

12 Nalekable aglivalliartilise, næglingnerlo illapsingnut pigēngnermik, tamainullo namaksitilugotōk, (sorlo-tauk uvagut illipsingnut illingagapta):

13 Omættisse nekkoksititaukovlugit, pitlareksautailugit ivsornailinerme Gudib Atātaptalo sāngane, Nalegapta Jesusib Kristusib tikkiviane, ivsornaititane tamaita illagællugit.

KAPITEL IV.

Gudib idluarjanganut innōniarnermik kaiblaininga.

AMA kattangutivut, innaksorpapse kaiblarluselo Nalekame Jesuseme, namaksivalliarkovluse, sorlo tussarapse uvaptingnit, kannok innōniariakarnermik Gudemut kuviagijaukovluse.

2 Kaujimagapse perkojennik nellīnik tunnitsivigilarapse Nalekamit Jesusemit.

3 Gudib pijomajanga imaimet, ivsornaikovluse, assinarnek ulloreagilugo ;

4 Illunase ingmikorluse nelliet nellungile illulerkuttine (timine) pairilugo ivsornaikovlugo nertornarsilune ;

5 Nellojutitut Gudemik kaujimagitutitut ikligunerub ēgiāngusadlarninganuungitok ;

6 Nelliello kattangutiminik okumaititsitaililune, uivērinagolonēt sumut ; Nalegak tamakkoninga tamainik akkiniartēongmet, sorlo okarvigilaurapse ipsomane kigligiutigilugo.

7 Ivsornartomut Gudib kaikolaungimattigut, ivsornaitomulle.

8 Taimaimet tamattominga nachojok, innungmik nachongilak, Gudemigle, Annernerminik ajunginermik tunnijjok illupsingne.

9 Næglingnermigle kattangutinnut aglagvigijariakang-

ilapse, nangminek Gudemut ajochertortaugapse, næglickigērkovluse.

10 Taimailiorvigigivasse kattangutigēt tamaita, Macedoniamētut illunane. Kaiblarpapsele kattangutivut namaksivalliarkovluse ;

11 Pinnialeritselo nippolerluse, pinniareksasselo pinniarlugit, aggapsingnullo sennaniarluse pititse, taimak perkolaurapse ;

12 Illusitsiarikluse arvertarkovluse illagingitapsingnut, taipkoa illangellonēt attoriakarvigeconnago.

13 Sinniktunnigle (tokkungajunnik) nellokojomangilapse kattangutivut, kiksarkonnase, assipsetut nerriuviksakangitutit.

14 Okperuptale Jesuse tokkovlunelo makkisimangmet, taimaktauk Gudib ipkoa Jesuseme sinnisimajut neksaromāriveit illagilerdlugit.

15 Imaitomigle okautivapse, Nalekab okausinganik, uvagut, innōjogut, amiakovluta Nalekab tikkivianē, sinnisimajut ingiarniætsengilavut.

16 Nangminek, Nalegak killangmit akkaromārmet nippersoarmut kajungersarnartomut, Engelit attanningeta nippinganut, Gudiblo tiptulautinganut, Kristuseme tokkungajut makkekāromārput.

17 Kingorngagut uvagut, innōjogut amiakovluta, taipkoa illagivlugit aularudsaujomārpegut nuvujatigut, Nalegak pachrearvigilugo sillame ; taimaidluta Nalegak najutsainarniarpavut.

18 Okautsinnut tamakkonunga taimak mannigortigēgitse.

KAPITEL V.

Kristusib tikkitsomārninganik.

NELLIUTUKSAUJOMARTUNNIK Stundinniglonēt, kattangutikka, aglagvigijariakangilapse.

2 Kaujimatsiarapse nangminek, Nalekab uvlunga nelliutsomārmet, sorlo tiglicktotut unnuaksiortotut.

3 Okālalerpetta : terlituinariakarpok sivōranartokangi-

lak; asserornartub tava tagvaīnak tikkidlaromārpeit, sorlo ānianartub arnak ernisuktok tikkidlarpa; kemmājungnengerlutik.

4 Illipsele kattangutikka, tāktomēngilase, tamanna pivlugo uvloksab taipsoma tigликтotut opingarniātsengi-lāse.

5 Illunase kaumajub kittorngarivāse, uvlublo kittorngarivāse: uvagut unnuab kittorngaringilātigut, tāktublōnēt.

6 Taimaimet sinnigata assiplitut; erkomaniartale, silatoniarlutalo.

7 Sinniktut unnuame sinnidlangmetta, tallatullo unnuame talladlarput.

8 Uvagulle, uvlub kittorngaringmattigut, sillatoniarta; attisimavlutalo okpernerub nēglingnerublo sagvingmiutagingnik, niakōtekarlutalo piulijaunerub nerriugninganik.

9 Gudib ningarnartuksaliarilaungimattigut, pilloringnartomigle pititaulerluta, Nalegaptigut Jesuse Kristusekut,

10 Tokkojok pivluta, innōkattiginiarkovlugo uvagut, erkomatillutalonēt sinniktillutalonēt.

11 Tamanna pivlugo kaiblartigēgitse, idluarsartigēkluselo, taimailiormijose.

12 Kattangutigēgārsuillo innaksorpapse, issumaginiarsigik ajochertuijut illipsingnik, pairijigijasselo Nalekame, kaiblartigijasselo.

13 Pinniarningit pitjutigilugit anginersauluartomik nēgligissigik, ullapkotekaruselo tapkonunga.

14 Kaiblarpapsele kattangutivut, illuserluktut innerter-sigik, omāttekitut mannigorsigik, sangētut ikkajorsigik, kenuērsaritselo illunainut.

15 Udsertoritse ajortullijok akkiniartautitaililugo ajortomik, ajungitomigle pinasuatsainaritse, illapsingnullo, illunainullo.

16 Kuviasutsainaritse.

17 Sorērase tüksiaritse.

18 Tamainik kujalititse: tamādsa Gudib pijomajanga illipsingnut Kristuse Jesuseme.

19 Annernek kamititailissiuk.

20 Nellautainerit nachogitailisigik.

21 Tamaitale kiglissiniarsigik; ajunginek piksari-lugo.

22 Ajortullijutaujarnarit tamaita attorniarassigik.

23 Nangminerle Gudib ullapirsaijub ivsornailitilise illuane illupsigut, annernisselo, tarnisselo, timisselo illu-
ēngarlutik, sapputijautsainarlit pitlareksaukonnagit Nale-
gapta Jesusib Kristusib tikkiviane.

24 Nertornarpok illipsingnik kaikojijok, tapsomatauk
taimailiorviginiarivāse.

25 Kattangutiārsukka tuksiarutiniartigut.

26 Salutissigik kattangutigēt tamaita, kunnikluse iv-
sornaitomut.

27 Nalegak tailugo perkovapse, aglait ukkoa attuar-
taukovlugit kattangutigēnut ivsornaitunnut tamainut.

28 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautiminut il-
lagilise. Amen.

Aglait sivolit Tessalonicheimiunnut, aglaktaumavut Atheneme.

PAULUSIB AGLANGITA AIPANGIT

TESSALONICHEMIUNNUT.

KAPITEL I.

Paulusib mannigortitsininganik unangmijaunermine.

PAULUSELO Silvanuselo Timotheuselo illagēktunnut Tessalonicheṁētunnut Gudeme Atātappingne, Nalekamelo Jesuse Kristuseme.

2 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetök!

3 Gude kujagijariakatsainarpavut pivluse, kattangu-tivut, taimak idluarpok; okpernisse angijomik aglivalli-angmet, nægliktigēnerlo illunapsingne attunit angijoro-lermet illipsingnut;

4 Taimainapse, uvagut aglæt nertotivogut illipsingnik Gudib illagēktokotingita akkorngæenne kenuērsarnipsing-nik, okpernipsingniglo unangmijaunipsingne tamaine, kappiasuktitaunipsingnelo tukkisijapsingne.

5 Tamanna nellunaikutauvok, Gude idluartomik erkartuijomārmet, illipsele nikkagijaujōmānginapse Gudib nalegauvinganut, tamanna pitjutigællugo āniatitaugapse-tauk.

6 Idluangmet Gudeme, kappiasärtisse kappianartomik akkiniaromavlugit;

7 Illipsele kappiasuktitaujose, merngoērserviksakaro-mārpose illagiluta, Nalegak Jesuse sakkijarpet killangmit, Engelinne pitsartujoksuit illagællugit.

8 Ikkomamullo ikkoalajomut, akkivigijartorlugit Gu-

demik kaujjomangitut, okautsinniglo tussarnertunnik Nalegavut Jesuse Kristuse pivlugo, nalegomangitut.

9 Taipkoa pitlartaujomârput asserornartoksoarmut is-sokangitomut Nalekab kēnanganit, pitsartuninganillo ā-nanaujoksoarmit pijomut ;

10 Tikkipet ānanaunine sakkerlugo ivsornaitokotinne illagilugit, tattamnadlalarmelo okpertokotinne illunaita illagilugit. Kiglijudsinivut illipsingnut uvlok taimna pitjutigællugo, okperilaurapsigik.

11 Tamanna pivlugolo tuksiarutitsainarpapse Gudip-tingnut, idluarsititaulerkovluse kaikojaunermut tamatto-munga, (illipsingnullo) ajungitulliningit tamaita, kuviagi-jangillo, okpernerublo pinniarninga namaksititaukovlugit pitsartuninganut.

12 Nalegapta Jesusib Kristusib attinga nertortaukov-lugo illupsingne, illipselo tapsomane, Gudipta, Nale-kablo Jesusib saimarsautānut.

KAPITEL II.

Okpernermik sōngotsainarkovlugit, Paulusib kaiblarpeit.

INNAKSORPAPSELE, kattangutivut, Nalegapta Je-susib Kristusib tikkitsomārninga, kattijomārnivullo tapso-munga, pivlugo,

2 Tuavi nakkimarnekonnase, kakkilārtitaukonnaselo, annernermullonēt, okautsimullonēt, aglangnullonēt, uvap-tingnit tikkitaunasugælluse, Kristusib uvlunganik nellii-simajomik.

3 Tammartitautailititse kimullonēt, kannoētomullonēt. Nelliuniætsengimet, kissiane okperungnērnekarkārlune, sakkerkārlunelo innuk ajortoliksoak, asserornartub kit-tornganga,

4 Akkerartortoksoak, ingminiglo nalegautitsijok ta-mainut, Gudemik tajjennut Gudelonēt kivgartorlugo (pi-junnut), Gudetullo ingitsartorlune Gudib iglunganut, Gudeōvlune okartok.

5 Erkaumangilase okausera illipsingnut tamattominga, najorapse sulle ?

6 Kaujimagivasse, sulle nokkangautigijanga, imna nelluernermine sakkijaromärmet.

7 Idluitullinerub nellonarninga tamattõmane sennajaulerõrpok, kissiane sakkertailiitsijok, tamna përtaukärtinnago.

8 Idluitullijok tava sakkeromärpok, tamna Nalekab nungutsomärpa kannerme annerninganut, përlugolo tikivime sakkijarninganut.

9 Taipsona sakkijarninga Satanasib pitsartuninganut pivok, sunatuinarnut sæglotojolingnut pitsartunernut, nellunaikutennullo tattamnartullinernullo,

10 Tammartitsinernullo idluitulliarnernut sunatuinarnut, taipkonane assiojomärtunne, imaimetta, miksekärnermik næglingnek illelliolungimatsuk, (tamattomõna) piulijauniarlutik.

11 Tamanna pivlugo tammarnartoksoarnik pitsartuningnik Gudib tilliklervigijomärpeit, sæglotunermik okpilerlutik.

12 Pitlartaukovlugit tamaita miksekärnermik okpingitut, idluitullinermiglo kuviosutekartut.

13 Uvagulle Gudemut kujalijutigijariakatsainarpapse kattangutivut, Nalekab næglijangit, kiglinganit Gudib annerilaungmasse piulijaukovluse, Annernerub ivsornaititsininganut, miksekärnermiglo okpernermut:

14 Taimaitomut kaikolaungmasse okautsinnut tussarnertunnut attortaptingnut, ånanaudlartomik perkutiksaulerkovluse Nalegaptangnut Jesuse Kristusemut.

15 Taimaimet kattangutivut, aulajungnengerniaritse, sungertutiginiarlugillo ajochertõsit ajochertortaunisse, okausiptingnullonët, aglaptangnullonët.

16 Nalegaptale Jesusib Kristusib (nangminek), Gudiptalo Atatapta, uvaptingnik nægligosuktub, saimarsainerminullo mannigornartomik naksangitomik, nerriunartomiglo tunnitsivigilauramittigut.

17 Tapsoma omættsisse kaiblarligit, nekkoksitiluselo ajochertõsemullo, pinniarnernullo tamainut ajungitunnut.

KAPITEL III.

Paulusib sunatuinarnik ajochertorpeit.

TAGVALE kattangutivut, tuksiarutitigut, Nalekab okausingit ingergarniarkovlugit, nertortaukovlugillo, sorlo illipsingne;

2 Piulijaukovlutalo innungnit ipkonanget mumiksima-junnit ajortoksoarnillo. Okpernek innuit illunatiungitut perkutigingmatsuk.

3 Nalegarle nertornarpok, tapsoma nekkoksitiniarpāse sapputiluselo ajortunnit.

4 Tamattomingale tettigivapse Nalekame, perkojavut illipsingnut nalekapsigik, nalengniarapsigiglo.

5 Nalekable nalektiligit omættisse Gudib næglingninganut, Kristusiblo kenuērsarninganut.

6 Perkovapsele kattangutivut, Nalekapta Jesusib Kristusib attingane, illagijungnērsiuk kattangutit nelliet illuserluktok, nalengnagillo ajochertūsit uvaptingnit pi-jangit.

7 Kaujimagapse, kannok illivluse malligeksarigaptigut. Uvagut illuserlulaunginapta illipsingne.

8 Akkekangitomiktauk nerkiksaptingnik tigusilaungilagut kimillonēt, sennavlutale okumaitomik uvlōtillugo unnuamelo pivogut, okumaititsijomanata illipsingnik.

9 Tamattomingale ajugaujungnenginapta pingilagut; nangminerle igsageksaujomavluta illipsingnut, mallekovluse uvaptingnik.

10 Najorluselo perkolaukpapse tamattominga, nelliet sullijomangikune, nerrijuksaunginivoktauk.

11 Illapse illangit tussaumagaptigik, illuserluktunnik okautavlutik, sennajomanatiglo, attungitorniarlutiglo pivut.

12 Taimaitulle perkolugillo Nalegaptigut Jesuse Kristusekut kaiblarpavut, nipporlutik sennakovlugit, nangminermingnik nerkiksamingnik nerrekovlugit.

13 Illipsele kattangutivut, ajungitullinermik merngor-torniarase.

14 Nalegomangitokarpello okausiptingnik aglangne ukkonanētunnik, tamna nellonērsiuk aglangnut, kemmak-lugolo pissiuk, kangusukovlugo.

15 Ningartortulle illingavigitaililugo, innertersiugle sorlo kattangutut.

16 Nalekable ullapirsaijub nangminek ullapkoserlise illunane sunatuinarniglo. Nalekab illunase illagilise.

17 Salutitsivunga nangminek aglarlunga uvanga Pauluse, aglangne tamaine nellunaikutaujok tamædsa, taimak aglarpunga.

18 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsainerminut illagilise illunase. Amen.

Aglait makkoa Tessalonicemiunnut aglaktaumavut Athene-me.

PAULUSIB AGLANGIT

SIVOLIT TIMOTHEUSEMUT.

KAPITEL I.

Timotheuse erkaititauvok kivgartoriakarninganik.

PAULUSE Jesusib Kristusib Apostelinga, Gudib Piulijipta, Nalekablo Jesusib nerriugijapta perkojanganut;

2 Timotheusemut ernimnut nellagõrtomut okpernerme: Gudib Atåtapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautiminut, napkigosungnerminullo, ullapirsautiminullo, illagilitittõk.

3 Taimak kaiblalaurapkit, Efesusemõtuarkovlutit, Macedoniamut ailaurama, perkojikovlutit illanginnut, ajochertüsekarkonnagit assianik;

4 Nalengniarkonnagillo tukkekangitomatik okälajut illagënglo kinguvärëngnik, naggatekangitunnik, tamakkoa appersutinermut attortitsinersaungmetta, Gudemut idluartitsinermit, okpernerme.

5 Perkojet nellonërtitangit angnerpäk imaimet: Næglingnek omamut ivsornaitomut, issumamullo passijeksaungitomot, okpernermullo takkormõrjuitomot.

6 Tamakkoa tunnupeit illangita okäla gla dlarnernut piungitunnut sälerlutik;

7 Ajochertuijõjomagamik perkojennik, tukkisinagillo, okautsitiglonët okautigijeksatiglonët.

8 Perkojelle kaujimavavut, ajungitoksongmetta, tapkoa idluartomatik attortaukpetta;

9 Kaujimavlugo, perkojet tunnijaungimetta idluartok pivlugo, idluitullijulle, tappatojullo, Gudemiglo nalengitut, ajortullijullo, ivsornartullijullo, koksalaitullo, tokkotsijullo atātamingnik anānamingniglo, innuurtullo.

10 Assiniartullo, nukapitsenniglo uivērikkertut, inungniglo tiglikkut, sæglotojullo, angerluktullo, assingillo imaitut akkerartortut ajochertūsemut atsuilinartomik pivlugit;

11 Gudib pilloringnartub okausingit tussarnertut ānanaudlarlutik malliklugit, tapkoa okautigijeksarilugit pitaujungu.

12 Kristuselo Jesuse Nalegavut kujagivara, nekkoksitigijara, idluarasugilungalo kivgartortilaungmanga tamattominga;

13 Sivorngagut mittautekartoksōjunga (Gudemik) unangmiklertoksōlarmalo, allēkutekadlarlarmalo; napkigijaulertungale, nellovlunga okpernekarnangalo taimailiolaurama.

14 Nalegaptale saimarsauta angiluartomik akluitoksōlauptok (uvamne) okpernerlo næglingnerlo, Kristuse Jesusemētuk.

15 Okausek okpernartoksōjok tamædsa, angijomik naleluariakarnek, Kristuse nunamut tikkimet ajortullijut piulijartorlugit, tapkonanget uvanga anginerōjunga.

16 Taimaimelle napkigijaulerpunga, Jesuse Kristuse sakkertitsikovlugo kennuērsarnerminik, piluartomik uvamnut, igsageksaulerkovlunga, okperomārtunnut tapsumunga, innōsekalerlutik issokangitomut.

17 Attannivigle issokangitok, asserojuilarmelo tækkuksaunanelo sillatojotōjok Gude, nalengnarsile nakoridlartaulunelo issokangitoksoarmut. Amen.

18 Mattominga perkojamik unertopagit, ernera Timotheuse, okautsit ipkoa illingnut pimajut pivlugit nel-lautsitikset, mallingniarkit tamakkonane ajugaulerkovlutit.

19 Okpernekarkovlutillo, passijeksaungitomiglo illumitekarlutit, tamanna illangita pingudlarpæt, okpernermik umiolerlutik.

20 Taipkoa illagik Hymenæuse Aleksanderelo, tapkoa Satanasemut pitilauktakka, sugiartaukovlugik, mitautekarungnērlutik.

KAPITEL II.

Innuit illunatik tuksiarutaukovlugit.

TAGVA mana kaiblaivunga, tamainit sivorlermik ken-
nujokarkovlugo, tuksiaratokarkovlugolo, tuksiarutijjokar-
kovlugolo, kujalijutekartokarkovlugolo innuit illunaita
pivlugit ;

2 Attanivīllo attannersuillo tamaita pivlugit, ullapko-
nartomik terlingnartomiglo innōniarkovluta, Gude illu-
nane naleklugo illusitsiarikluta.

3 Tamanna idluarmet, kuvianalarmelo Gudemut piu-
lijiptingnut ;

4 Tapsoma innuit illunaita piulijaukojomaveit mikse-
kārnermiglo illitarsititaulerkovlugit.

5 Gude attausiōngmet, attausiōgivok pijitsertok Gude-
mut innungnullo, tagva innuk Kristuse Jesuse ;

6 Ingminik tunnilauktok piulijiksaujomavlune illunai-
nut, tamanna okālatigijaukovlugo nelliuningane.

7 Tamattominga okālajungortitauvlungalo Aposteling-
ortitaujunga, (nellagōrtomik okarpunga Kristuseme, sæg-
lunanga) nellojunnik ajochertuijungortitaujunga, okper-
nermelo miksekārnermelo.

8 Tagva mana pijomavunga, angutit tuksiarkovlugit
illunane, aggatiglo ivsornaitut kiviklugit, ningarosuga-
tiglo, kollaratiglo.

9 Taimaktauk arnet, idluartomik anorārlutik, iktōrner-
miglo illusitsiariktomiglo ānanausititsekovlugit ingminik,
nutsetik perainermut Goldemullonēt, sappangennullonēt,
akkitudlartomullonēt annorānut pinatik ;

10 Arnelle pijariakarningititut, Gudemik nalektutitut
ajungitullinermut.

11 Arnak nippangerlune illinniartuksauvok, illunane
naleklune.

12 Arnarle ajochertuilune innertertailiniængilara ; atanniokongminago uiminut, nipporlunele pijuksauvok.

13 Adame pingortitaukärmet, kingorngane Eva.

14 Adamelo uivērijaukārilaungilak, arnarle uivērijaulaukpok, nalegungnērnermiglo pititsilertok.

15 (Arnelle) piulijaujomārput kittorngivaklutik, okpernermētsainarunik, næglingnermētsainarlutiglo, ivsornailivalliavlutiglo, illusitsiariklutik.

KAPITEL III.

Ajochertuinerōjub illingajariakarninganik.

OKAUSEK okpernartoksōjok tamædsa, ajochertuinerōjomajok pijariakortōjomik kajumikpok.

2 Taimaimet ajochertuinerōjok passijeksausuērtuksauvok, arnab attautsib uinga, kammatsiatsainarlune, namartuinartomik pilune, illusitsiariklune, sinniktarviōgajuklune, ajochertuitsiarajuklune ;

3 Weineterluadlarane, illæranartaililune, nachonartomik perkutiniasuartaaililune, innōtsiarlunele, nigarosuktaililune, torkuisuērlune ;

4 Iglominik pairksitsiartok, nalektunnik illusitsiariktunniglo kittorngakartok ;

5 (Iglominigle pairksinermik nellojub, kannok Gudib illagēktitangit pairinijararjapagit ?)

6 Okpilerkamertoungitok piōjorekonnago Satanasiblo erkartuininganut kattekonnago.

7 Pilloriktokutaujariakarmijorle illagingitaptingnut, mittautigijaunermut Satanasib nappertitsininganullo kattekonnago.

8 Taimaktauk (illagēt) kivgangit illusitsiariktuksaugivut ; maggoilnagit okautsitik, Weineterluadlaratik, nachonartomik perkutiniasuartaaililitik.

9 Okpernerub nellonarninganik torkuivlutik issumame ivsornaitome.

10 Taimaitullo ōktortaukār lutik pijariakarput, kingorngane kivgartorkolugit passijeksaulingikunik.

11 Taimaktauk nulliangit illusitsiariktuksaugivut, terliakattaitaililitik, idluartomik illiortuksauvlutik, nertornartuksauvlutiglo illinganerne illunaine.

12 Kivgartortit attunit attausēnarmik nulliakartuksauvut, kittorngamingnik, iglomingniglo pairksitsiarlutik.

13 Idluartomigle kivgartortut, tapkoa nangmineringnut nertornautiksarsiorput namaktomik, nekkoksitiksarsiorpullo angijomik okpernermingne Kristuse Jesusemut.

14 Tamakkoninga aglagvigivagit, nerriuklungalo kilamik tikkiviginiarasugællutit ;

15 Mullulerumale, kaujimakovlutit illiortuksaunernik Gudib iglungane, tamædsa Gudib omartub illagēktitangane, miksekārnerub sukkanga tunganiliningalo aulajungnengertok.

16 Akkerartortaujungnengilak angijoksōvlune nellenartoksoak Gudemut okperlune: Gude uvingme saktok, idluartitauvlune Annernerme, tækkotilune Engellinnut, okautigijauvlune nellojunnut, okperijauvlune nuname, kongmuartitauvlune ānanaunevingmut.

KAPITEL IV.

Okpernermit kattengnek sivorngagut okautauvok.

ANNERNERLE tukkisinartomik okarpok, nelliutut kingorlinginne illangit okpernermit kattengniaromārmetta, ungajomārmettalo annernernut uivēriklertunnut, Sathanasiblo ajochertusinginnut.

2 Takkormōrnermut sæglojunnik okausiggit, ōsimajomiglo nellunaikutakartut issumamingne ;

3 Tapkoalo okpertut miksekārnermiglo illitarsijut nulliarēlikongileit, aglerkoveillo nerkiksennik Gudib pingortitanginnik, kujalinermut tigujeksanginnik.

4 Gudib pingortitangit tamaita namangmetta, nachonartokangilarlo, kujalinermut tigujaukpetta.

5 Ivsornaititaulermetta Gudib okausinganut tuksiarnermullo.

6 Tamakkoninga kattangutigēt ajochertorungne, Jesusib Kristusib namaktomik kivgariniarpātit, innugoijau-majotit okpernermik okautsinne, idluartomiglo ajochertutsinne, nalačnalaunerne ipkonane.

7 Koksalaitunniglo tukkekangitunniglo okālagaladlar-tut illaginiarnagit. Nangminek sungiusigannerille Gudib pinginnik.

8 Timib pinginnik sungiutsigannernek attornarkimet; Gudemulle nalengnek attornarpok tamainut, angerosi-majaktauk innōtsemik mānetomiglo, nelliutuksamiglo.

9 Tamædsa okausek okpernartoksoak, angijomiglo naleluariakarnek.

10 Tamattomungatauk sennanasuarapta, mittautigijau-lerivogut, Gude omartok tettigigaptigo; innuit illunatik piulijinget, anginersamigle okpertut.

11 Tamakkoninga okautilugillo ajochertorkit.

12 Innuōsungnernerik nachotailijokarle; igsageksaunia-lerille okpertunnut, okautsemullo, innuniarnermullo, næg-ligosungnermullo, annernermullo, okpernermullo, ikli-gujuinermullo.

13 Attaruililerille aɣlangnik attuarsilutit, kaiblailu-tillo, ajochertuilutillo tikkitsēarilunga.

14 Issumagitsainaleruk tunnergut saimanartok illung-nētok, tunnergutaumajok illingnut nellautainermut, anga-jokaunerit aggangmingnut pattingmattit.

15 Tamakkonanētsainarlutit; pigannernīt illunainut sakterkovlugo.

16 Nangminerniglo ajochertusemiglo udsertorille; ta-makkoninga sorērtaililutit. Taimailioruvit, illingniglo tussartingnigniglo piuliniaravit.

KAPITEL V.

Uigarnerniglo, angajokaunerōjuniglo.

ITOMIK suangniarnæk, atātatululle kaiblarniaruk; in-nuōsuktut (angutit) kattangutitut;

2 Ningiut anānatitut; innuōsuktut (arnet) kattangutitut ikligujuinerme.

3 Uigarnerit opigikit, idluarlutik uigarniōjut.

4 Uigarnekarpelle kittorngalingmik erngutamiglonēt, taimaitut kittorngangit illinniakārlit (tapsomanget) Gudib idluarijanganut angajokauniarlutik illamingnut, akkiniarlutiglo angajokāmingnut; tamanna ajungimet kuviagijauvunelo Gudemut.

5 Tamnale uigarniōjok idluartok, innotōgune, Gudemik tettetuakarune, sorēranelo kennuvlune tuksiarlunelo uvlotillugo unnuamelo.

6 Uvinguble kuviagijanganut innōjok, innōvlune tokkungavok.

7 Tamattominga okautiniarkit, patsijeksaukonnagit.

8 Nellielle illanne, anginersamik iglomiokattinne, pattangaitingikunigit, tapsoma okpernek missiutigiva, okpingitomillo ajuluarpok.

9 Uigarnek annerijautaililugo, Jahrekangipet 60 nik, nulliangolaukpello angutemut attautsemut.

10 Pilloriktokutaungmijok ajungitulliarnermik, kittorngennik perorksailaurune, sinniktarviōgajuklune, ivsornaitut ittigganginnik ubvalauklune, ajoksartunullo angajokaulauklune, ajungituinarnik tamainik pinasualauklune.

11 Uigarnerille innuosuktut allarkit; ikligudlarunik Kristuse nalegungnērlugo, uinigomavut.

12 Erkartortaumavlutik, okpernek sivorlek serkominamitsuk.

13 Taimaktauk erkeasukput, sungiutilerpullo iglut iterkattarlugit; erkeasuktuinangilelle, kannekadlarivutauk terliakattavlutik, okautekalarmiglo okautigijeksaungitomik.

14 Taimaimet uigarnerit innuosuktut uiniktārkovakka, kittorngilutik, iglominik pairksilutik, akkerartortok pitjutekarkonnago okausiluklune.

15 Illangit kiglomōrlutik, Satanasemut sāsimalerērmetta.

16 Okpertorle angullonēt arnarlonēt uigarnekuttekarune, tamna pattangaititeksariva, illagēt okumaititaukon-

nagit; taipkoa nellagõrtomik uigarniõjut namačnarkovlugit.

17 Angajokaunerõjut pinniareksamingnik idluartomik pijut, maggoõrtorlugit opigijaulit; piluarlugille okautsinnik ajochertusemiglo pinniartut.

18 Aglait imaimetta: Ibsarusijuksaungilatit tuktuvangmik (sullugainermik) tullertomik; imäglo: Sennajok akkilertaujariakarpok.

19 Angajokaunerõjomik passiklernek illelliortaililugo, kissiane maggungnik pingasuniglonēt kiglīgiudsijokarpet.

20 Ajortullijut, innerterkit illunatik tussätillugit, sivõralerkovlugittauk assingit.

21 Gudib, Nalekablo Jesusib Kristusib, Engelillo annerimäjut tækkoænne pivagit, nalekovlutit tamakkinga tamainik, issumangnik pinæk, nellienullonēt illænärnerinersarnut pinæk.

22 Nelliet aggangnut tuavilutit pattingniarnago, illangiubviginiarnagittauk assivit ajorningit. Nangminek ivsornaitsainarit.

23 Immituinarmik immituakarungnerit, Weinetuär-sulerille akkeargoit (sangětok) pivlugo, kannimalukattalarpillo.

24 Innuit illangita ajorningit sakkijarput, sivorngagut, erkartortaujungnarlutik; illangille kingorngane sakkero-märput.

25 Taimaktauk ajungitulliarnarit illangit sivorngagut nellonangilet; assingillo taimaingitut ijerartortaujung-nenginivut.

KAPITEL VI.

Gude naleklugo angijomik nekkoksinarpok.

ILLUNATIK kivgaujut kippalõmavlutik nalegatic naipertogarijeksariveit tamät; Gudib attinga, ajochertuserlo mittautigijaulerkonnagik.

2 Okpertunnigle nalegaggit, nachogijeksaritsengileit, kattangutigēkkamik, taimaitulle kivgartorluarlugit, ok-

pertõngmetta, næglingnartõngmettalo, angajokaunerlo il-
langiubvigamitsuk. Taimak ajochertuilutillo kaiblai-
niarit.

3 Taimaingitunnik ajochertuijokarpet, Nalegaptalo
Jesusib Kristusib okausingit atsuilinartut nalengikuni-
git, Gudemullo nalengnerub ajochertusinganẽngikune,

4 Tamna piõjorijok nellojoksõvlunelo, akkerartorgo-
suktorle appertsudlalarmelo okausetuinait pivlugit, ta-
mattomanget kennugosungnerlo, aivadlarnerlo, mittautik-
sarnerlo, issumalungnerlo pivut.

5 Akkiortigẽngnerillo piungitut innungne, asserorsi-
majunnik issumalingne, miksekãrnermiglo aksãrtajut,
Gudemut nalengnermik perkutekarnarasugiklertut. Tai-
maitut allarkit.

6 Nalengnerle Gudemut, namagilugolo tunnergutã,
tamanna angijomik nekkoksinartok.

7 Ittertitsinginapta sumik sillamut; taimaimet, anni-
titsijungnenginiarivogut sumik, nellonangilak.

8 Nerkiksakaruptale annorãkarlutalo namagilavut.

9 Akluitsomajulle, õktorlungnartomut nikanullo kat-
tengniarput, unnuktunnullo sillainartunnut asserornartun-
nullo kajungilãrnernut, taimaitut innuit kivitipeit kappi-
anartovingmut erkartortauvlutik.

10 Torkuinek amãngõngmet ajortunnut tamainut: ta-
manna illangita ikligilauramitsuk, okpernek tamaigivæt,
kappianartoksoarniglo ingmingnut kibligutititsivut.

11 Igville, innukutaugavit Gudemut, tamakkoa al-
larkit; idluarnerle, Gudemullo nalengnek, okpernerlo,
næglingnerlo, kennuẽsarnerlo, ningarjuinerlo pinasuar-
kit.

12 Sorsungniarit ajungitomik okpernerub sorsung-
ninganik, innõsek naksangitok tiguniaruk, tamatto-
mungatauk kaikojaumagavit, nellonaijaumiglo ajungito-
mik nellonailimavlutit unnuktut tussãtillugit kigligiudsi-
jungnartut.

13 Gudib, tamainik omartitsijub, Kristusiblo Jesusib,
Pontiuse Pilatusemut nellonaijaumik ajungitomik kigli-
giudsilauktub sãngane perkovagit:

14 Nalekovlutit perkojamik ivsornailutit, passijeksau-

taililitillo, Nalegapta Jesusib Kristusib sakkerviksanganut.

15 Tamanna pilloriktoksõjub ajugakangitotõjublo, ipsoma attannivit illunatik attannerijangeta, nalekello illunatik nalegarijangeta, nelliuermine sakkertitsomärpa ;

16 Tokkosuitotõjok, kaumajome tikkiviksaujungnangitomētok ; innub attautsiblonēt tækkolaungitanga, tækkojungnangitangalo : tamna nalengnarsile pitsartunerõlunelo issokangitomot. Amen.

17 Akluitut sillaksoarme tamattomane okautikit, pi-mariuterkonnagit, perkutimingniglonēt kollarnartunnik tettekarkonnagit, Gudemulle õmartomot, tapsoma tamainik angijomik tunnitsivigingmattigut attoreksaptingnik ;

18 Angajokauniarkovlugit, ajungitulliarnermiglo akluikovlugit, kunnunatik tunnijikovlugit ikkajorkovlugillo asõimingnik ;

19 Perkuttiksarsiniarlutik, ingmingnut ajungitomik tunganiliksamik nelliutuksamut, innõtsemik naksangitomik tigusiniarkovlugit.

20 Omæt! Timotheuse, illingnut tettigimut pititau-manek torkoruk, allarkillo okālagaladlarnarit annerne-liungitut koksalainerit, akkiortigēngnerillo takkormõrlutik nertütinek illissimanermik ;

21 Illangit taimaitokarlutik okarput, okpernek tamai-givlugo. Saimarsautib illagilitit. Amen.

Sivolit makkoa Timotheusemut aglaktaumavut Laodicæamit iglugaseksõnerõjunnit Frygiame Pakatianame.

PAULUSIB AGLANGITA

AIPANGIT TIMOTHEUSEMUT.

KAPITEL I.

Paulusib næglingninganik Timotheusemut.

PAULUSE Jesusib Kristusib Apostelina, Gudib pijomajanganut, angersimanek innōselik Kristuse Jesusemētōk malliklugo.

2 Timotheusemut ernimnut næglijamnut, Gudib Atātab, Kristusiblo Jesusib Nalegapta saimarsautiminit, napkigosungnerminullo, ullapirsautiminullo illagilittōk.

3 Kujagivara Gude, kivgartortara sivolimnit issumamut ivsornaitomut, sorērnanga erkartsainarapkit tuksiarimne uvlōtillugolo unnuamēlo.

4 Kugviornīt erkarangapko, angijomik kippilerpunga tækkojomavlutit, kувiasungnermik illumertaujomavlunga.

5 Erkarangapkolo okpernek illungnētōk takkomōjuilune, sivorlermik anānatsiarne Loideme innekalauktok, anānangnelo Eunikeme; kollangilangale illingnēninganiktauk.

6 Tamanna pivlugo erkaitipagit, omartitsikovlutit Gudib tunnergutānik illungnēlertomik, aggamnut pattilaurapkit.

7 Annernermik sivorajomik Gudib tunnitsivigilaungimattigut, pitsartunelingmigle, næglingniktomiglo, idluartomiglo.

8 Tamanna pivlugo kangusuktaililit Nalegavut kigligiutigiuk pivlungalonēt kelleksugaugama tamna pivlugo ;

uvaptulle kappiasuktitaunek okautsit tussarnertut pivlugit kunnuginago, Gudib pitsartuninganut.

9 Tapsoma piulilaungmattigut, ivsornaitomullo kaikinermut kaikovluta, pinniarnivut pitjutiginagit, issumasimanerminulle saimanerminullo, tunnitsivioniptingnut Kristuse Jesuseme sillaksoak pigiarkärtinnago;

10 Manale nellonērtisimavok piulijipta Jesusib Kristusib sakkijarninganut, tapsoma tokko nukkingērtimago, innōtsemiglo asserojuinermiglo kaumajomut pititsingmet okautsinnut tussarnertunnut;

11 Tamattominga perkojaujunga okālajuksaulunga, Aposteleōlungalo, nellojunnullo ajochertuijōlunga.

12 Tamannatauk pivlugo taimak kappiasuktitaujunga: kangusutigingilarale tamanna: okpervigijara kaujimagako, nellutsenginivaratauk, tapsoma sapputijungnarmago tapsomunga tunitsiviōjomārnera uvloksanganut.

13 Ajochertusek atsuilinartok, uvamnit tussājet, okpernermiglo næglingnermiglo Kristuse Jesuseme, igसारेक्सारilugo ajochertutigitsainaruk.

14 Tunnitsiviōnek ajungitok tamanna torkoruk Annernermut ajunginermut, uvaptingnik innekartomut.

15 Tamanna kaujimavet, Asiamiut illunatik tunnupānga; taipkoa illagik Fygelluselo Hermogeneselo.

16 Onesiforusekut Nalekab napkigiligittōk; tapsoma nekkoksitekattalaungmanga, kangusutigilaunagillo kel-laungujartakka;

17 Romemulle pigame attaruilivlune kennerlaukpānga, nennivlungalo.

18 Nalekable tunnitsivigiliuk, napkigijaunerneramik nachvarkovlugo Nalekame uvloksab nelliuningane. Kan-norlo angijomik angajokauvigilaungmanga Efesuseme, kaujimavet.

KAPITEL II.

Sokkosijuërkovlugo Timotheuse kaiblartauvok.

TAMANNA pivlugo ernik songolerit saimarsaumut Kristuse Jesusemëtomut.

2 Uvannillo tussartatit unnuktut kigligiudsijungnartut tussätillugit, tamakkoa pitikigit innungnut nellagörtunnut, ajochertuijungnartunnut assimingnik.

3 Kappianartunnik kunnunæk, Jesusib Kristusib sorsuktusangatat ajungitotut.

4 Sorsuktukset nelliet illangiutinasuangilak nunab pinginnik, idluarijaujomagame sorsuktusaukojiminut.

5 Ajugauniartokarangello (sorsuklune) niakosertauniængilak, kissiane idluartomik ajugauniarune.

6 Perorksëvingmik sennajok, perorksijennik ësikärtuksauvok. Tukkekartiniarkit okautsikka.

7 Nalekable tukkisitiniarpätit tamainik.

8 Jesuse Kristuse erkarniaruk, tokkungajunnit makkitok, Davidib kinguvänga, okautsit tussarnertut okautigijakka malliklugit:

9 Tamanna pivlugo kappiasuktitauvunga kelleksugauvlunga aglæt, ajortullijotut; Gudible okausingit kellesugaungilet.

10 Tamanna pivlugo kappianartut tamaita kennuërsartigivakka annerimajut pivlugit; tapkoatauk piulijaunek Kristuse Jesusemëtok pigekovlugo, änanaunek naksauungitok illagilugo.

11 Tamædsa okausek okpernartoksöjok: tokkokattigiguptigo, innökattigijomärivavuttauk.

12 Kennuersarupta, attanniotekattaujomäriovogut: missiarutigiguptigo, missiarutigijomäriävätiguttauk.

13 Uvagut okpingikallooruptalonët, tamna nellagöt sainarpok; ingminik missiutigijungnangilak.

14 Tamakkoniga erkaitikit, kigligiudsilerillo Nalekab sänganut, okautsituinait pivlugit akkerartorkonnagit;

tamanna attungimet, tussartulle kiglormut sātitsungnarpeit.

15 Pinnasuatsialerille Gudemut tækkotilitit idluartomik sennajotut passijeksaungitotut, miksekārnerub okausinginnik idluartomik igmigolingatitsijotut.

16 Annerneliungitut koksalainenit okālagaladlarnarit allarkit; angijomik ikkajormetta ajortullinermut.

17 Taipkoalo okausingit nerrivut uviniktut okkimaktut, taipkoa illagik Hymenæuse Filetuselo;

18 Taipkoa miksekārnek tamaigivæt, makkinermik pimajarērtomik okarlutik; illangitalo okperningit mumiktilaukpakit.

19 Gudible tunganilininga songovlune aulajungnengerpok, imaitomik nellunaikutalik: Nalekab pinne illitariveit; imaitomiglo: Kristusib attinganik taisijok idluitullinermik attorungnerle.

20 Iglomele angijome illulekutekarpok Goldeniglo Silbereniglo kissēniungitok kejungniglolle machaniglo; illangillo nakornartomut, illangille nachonartomut.

21 Tagva nelliet avikune innungnit tapkonanget, tamna illulerkutauniarpok ivsornailijomik, nertornartomik iglub angajokanganut attornarlune, ajungitullinernullo tamainut pijungnartitsimavlune.

22 Innuosuktut ikliguningit kemmangniarkit; idluarnerle pinasuaruk, okpernerlo, næglingnerlo, ullapirsainerlo illunaita Nalekamut tuksiartut illagilugit omamut ivsornaitomut.

23 Sillainerille piungitullo appersutit allarkit, nellunginangne, aivatitsituinarmetta.

24 Nalekable kivganga aivasungutailijuksauvok, tamainulle innutsiarlune, ajochertuinermik pitsiarlune; ningarosuktunnut kammangitsertorungnarlune innutsiarnernut,

25 Tappatojullo innerterungnarlugit kennuēlune; taipkoa Gudib kakkugo tunnitsiviginiarmangagit kakkialernermik, miksekārnek illitarilerlugo;

26 Ama tuppalerlutik Satanasib niganganit, tapso-munga nappersimagamik pijomajanganik.

KAPITEL III.

Miksekärnermik omisuktut okautigjauvut.

Tamannale nellojungnēruk, uvlune kingorlerne nangianartoksoarnik nelliutokaromārmet.

2 Innukaromālermet ingmingnik piōjorijoksoarnik, torkuijunnik, nertortaujomajunnik, pimariutertunnik, mitautekadlartunnik, angajokamingnik nalengitunnik, kujalingitunnik, ivsornartunnik,

3 Næglijuitunnik, saimajuitunnik, terliakattaijunnik, namaksisuitunnik, erksinartunnik, ajungitomik næglingitunnik,

4 Okautekaluktunnik, illærakutisuitunnik, piblingaitunnik, allianarluktut ungaginersariveit Gudemit;

5 Gudemik nalektojarlutik pivut, pitsartuningale misiarutigilugo. Taipkoatauk allarkit.

6 Taipkoa illangit iglunut terliarudlutik pullarkattarput, arnet aularudlugit, ajortoliksuit arnet, sunatuinarullo ikligunernut tessiortauvlutik.

7 Illinniatsainartut, miksekärnermiglo nellojungnērungnangilet,

8 Sorlole Jannesib Jambresiblo Mosese akkerartorlaungmakko, taimaktauk tapkoa miksekärnek akkerartorivæt; innuit ukkoa asserorsimajunnik issunaggit, okpernek ajulerpæt.

9 Akkunērtomigle taimailiorniængilet; sillainigit sakkerniarmetta illunainut, ipkotitunak.

10 Igville tukkisitsiarpet ajochertuina, illuseralo, issumasimanageralo, okperneralo, kammangitsertorneralo, nægligosungneralo, kennuērsarneralo,

11 Unangmijauneralo, kappiasuktitaunikkalo tukkisilauktakka Antiochiamēdlunga, Ikoniamelo, Lystramelo, kannok angijomik unangmijaugama tāvane; Nalekablo piulilaukpānga taipkonanget tamainit.

12 Illunatiglo Gudih idluarijanganut innōniaromajut Kristuse Jesuseme, unangmijaunek attoreksarivæt.

13 Innuille ajortut uivēriklertullo, ajorpalliarniarput, tammartitsivlutik, tammartitaularmiglo.

14 Igville sokkosijuilerit, sorlo illinnialauravit, sorlolo perkojaugavit, kaujimavotillo kina illinniartitigilaurangne.

15 Sorrusionernillo kaujimagangne aglait heiligit, tapkoa ajochertortauvigijungnartettit piulijaukovlutit okpernermut Kristuse Jesusemut.

16 Aglait tapkoa illunatik Gudemut pitititaumajut attornarput ajochertutsemut innerterinermullo, ākiniarnermullo pitlarnermullo idluarsinerme;

17 Gudib innukotinga namaksiniarkovlugo, pijungnarsilunelo ajungitullinernut tamainut.

KAPITEL IV.

Timotheusemik Paulusib kaiblaininganik.

TAGVA kigligiudsivunga Gudib Nalekablo Jesusib Kristusib sāngane, tamna erkartuijomārmet innōjunniglo tokkungajunniglo sakkervingme nalegauvingmelo nelluiningane.

2 Okausek okālatigiuk, attaruililutit, piviksaumangæt, piviksaungimangællonēt; sivorasarilutillo, silluklutillo, kaiblailutillo tamānut kennuērsarnermullo ajochertuinermullo.

3 Nelliutokaromārmet ajochertutsemik atsuilinartomik ōmisugvinget, kajungilārnermingnulle ingmingnut ajochertuijuksatāniarput, siutingita ungilautinginnut;

4 Miksekārnek tunnulugo siutimingnut, tukkekangitunnullo okautsinnut sālutik.

5 Igville pigārit illunainik, kappianartut kunnutiginagit, okautsinnik tussarnertunnik okālajotut pīt, namaksiniaruk kivgartortuksaunīt.

6 Uvanga tunnergutaujareilerama kemmangniarviksaralo nelliutivok.

7 Sorsugialauktunga ajungitomik sorsugiamik, arvertarnimnik namaksilaukpunga, okpernermētsainarlaukpunga.

8 Illa mana idluarnerub niakota illimmavok piksamnut, tamattomiuga Nalekab idluartomik erkartuijub, tunnitsivigijomärpānga uvlome ipsomane; kissimaungitorle, illunaitaletaik sakkerninganik nægligosuktut.

9 Omarilerille, tuavitomik tikkiniarlutit uvamnut.

10 Demasib kemmangmanga, sillaksub tamattoma pinginnik nægligosulernerame, Tesselonichemullo aularlune; Krescense Galatsiamut (aularivok), Tituse Dal matsiamut.

11 Lukasib kissime najorpānga. Markuse illingnut pilugo, neksarlugolo pit; attortuksarigapko kivgartornermut.

12 Tychikuse Efesusemut tillilauktara.

13 Tikkiniaruvit ulliksoara neksaruk, Troasemut Karpusekunnut kemmalauktara, aglaillo, anginersamik perchamentit (puigornagit).

14 Aleksanderib kannutjerijub angijomik kappiasuktilaukpaṅga. Nalekable akkiniaromärpa illiolauninganut.

15 Igvittauk tamna ulloreagiuk; okausivut angijomik akkerartulaungmagit.

16 Sivorlermik akkiornimne kimik nangerkattakangitunga, illunatigle kemmakpānga. Issumagijaungilittök.

17 Nalekable nangerkattigivānga nekkoksitilungalo, okausek tamanna namaktomik okautigijaukovlugo uvapkut, nellojullo illunatik tussaumavæt. Piulijauvungalo Loewib sigguanit.

18 Nalekablo piuliniarpānga ajortunnit tamainit, ikkajorlungalo nalegauvingminut killangmētomet: tamna nertortaule issokangitomet issokangitomet. Amen.

19 Salutikit Priskan Akvilaselo, Onesiforusekullo.

20 Erastuse Korinteme unikpok; Trofimuselo kannimajok kemmakpara Miletusemut.

21 Attaruililerille okkiokärtinnago tikkilutit. Eubulusib, Pudensiblo, Linusiblo, Klaudiablo, kattangutigēllo illunatik salutipātīt.

22 Nalekab Jesusib Kristusib annernīt illagiliuk. Saimanerub illagilise. Amen.

Timotheusemut aglait aipangit, aglaktaumavut Romeme, Pauluse aipānik sakkertitaugame attanniviksoarmut Neromet.

PAULUSIB

AGLANGIT TITUSEMUT.

KAPITEL I.

Ajochertuinerōjut kannok illingajariakarninganik.

PAULUSE Gudib kivganga, Jesusible Kristusib Apostelinga, Gudib annerijangita okperningit pivlugit, illitarijaukovlugolo miksekārnek, Gudemut nalekojijok,

2 Nerriugællugo innōsek naksauungitok, tamanna Gudib sæglotuitub angersimanerilauktanga, sillaksoak pigi-arkārtinnago ;

3 Nelliunerminele okautsinne kaujjiautilaukpa okālanermut, tamattominga uvanga perkojaujunga, Gudib piulijipta perkojanganut.

4 Titusemut ernimnut nellagōrtomut okpernekattigēngnivuk pivlugo, Gudib Atātab, Nalegaptalo Jesusib Kristusib piulijipta saimarsautiminut, napkinningnerminullo ullapirsautiminullo illagililittōk.

5 Pijarællunga Kretamut kemmalaukpagit, igvit namaksititsikovlutit, ākilaungitamnik sulle, angajokaunerōjunniglo pitilugit iglugaseksoarne tamaine, sorlo perkolaurapkit.

6 Passijeksasusuērtomik pijokarpet, arnab attautsib uinganik, okpertunnik kittorngalingmik, koksalainermik passijaungitunnik, tappatungitunniglo.

7 Ajochertuinerōjok passijeksasusuērtuksaungmet, Gudib iglunganik pairksijotut ; ingmineīnakijomanane, ningarosuksāranelo, Weineterluadlarane, illæranaromanane, nachonartomik perkutiniarasuarane ;

8 Sinniktarviōgajuklunele, ajungitomiglo nægligosuk-

lune, namatuinartomik pilune, idluarlunelo, ivsornailunelo, ikligujuilunelo;

9 Okausek okpernartok ajochertutiksak attaruilivigilugo, pijungnarkovlugo ajochertusemut atsuilinaromut kaiblailune, pitlarlugillo akkerartortut.

10 Unnungmetta nalegomangit, piungitunnik okausiggit tammartitsijut, kippimajut sugaluluarput:

11 Taipkoa kanningit semiklugit pijariakarpok; iglomiokattigēnik illunainik mumiktitsingmetta, idluangitunnik ajochertuserijeksaungitunnik pivut, kangunartunnik perkutiniaromavlutik.

12 Taipkoa illanget, nangminitik nellautaininget okartok: Kretamiut sæglotutsainarput, nergjutiälövlutik, natjeōlarmiglo erkeasuktut.

13 Kigliudsinek tamanna nellagōrpok. Taimaitomik kibligutiniarnermut innerterkit; okpernermik atsuiliolerkovlugit;

14 Nalektililugillo Judit okālaningit tukkekangit, innutuinaillo perkojangit, mumiktitsijut miksekārnermik.

15 Illunāt ivsornaiput ivsornaitunne; ivsornartunnulle okpingitunnullo ivsornaitokangilak, erkarsautingille issumangillo tamarmik ivsornadlarput.

16 Gude illitarivlugo okarput, pinniarnerningnulle missiarutigivæt; Gudemut makkojungnaramik, tappatjoksōlarmiglo, piungitoksōgivot ajungitullinernut tamainut.

KAPITEL II.

Innōniarnermiglo, ajochertuinermiglo kannok kaujittitaunermik.

IGVILLE okālaniarit ajochertutsib atsuilinaromut namagijanganut.

2 Ituit kammatsiatsainarkovlugit, næglingnarsilutiglo, namatuinartomiglo pilutik, atsuilekovlugit okpernermelo, næglingnermelo, kennuērsarnermelo.

3 Taimaktauk ningiut ivsornaitotitut innōniarkovlugit, terliakattaisuērlutik, Weineterluadlaratik, ajungitomik ajochertuilutik.

4 Uilingnik innuosuktunnik ajochertuikovlugit, namatuinartomik pilutik, uitik nægliklugit, kittorngatiglo nægliklugit;

5 Sillatokovlugit, ikligutaililutik, pairijeksamingnik pairsikovlugit, ajunginiarlutik, uitik attannerilugit, Gudib okausingit mittautigijaulerkonnagit.

6 Taimaktauk nulliaggit innuosuktut okautiniarkit, namatuinartomik pikovlugit.

7 Illunainigle nangminek igvit tækkotilerille ajungitullinermik igsageksaulutik, ajochertutsemut illakangitomot opinartomullo.

8 Okautsinnullo atsuilinartunnut, erkartortaunangitunnut; akkerartorosuktok kangusukovlugo, pitjutekarkonnagolo okautigilukluta.

9 Kivgaujut (okautikit) nalekamingnut naletsiarkovlugit, tamainut kuviagijanginnut pilutik, kioluktaililugit;

10 Angigutsinatik, illunainigle nertornarlutik ajungilarmiglo sakkerlutik; Gudib piulijipta ajochertutānik nertornarsititsikovlugit illunainik.

11 Gudib saimar-autā piulijaunartok sakkersimangmet innungnut tamaii ut;

12 Kaujisarpātigullo ajortullinerit, sillaksoarmiullo ikliguningit allarlugit, namatuinartomik, idluartomiglo, Gudelo naleklugo innōniarkovluta sillaksoarme tamatomane.

13 Nerriugijeksak pilloringnartok, Gudeviksublo piulijipta Jesusib Kristusib sakkerninga-ānanaudlartok uttakkilugo.

14 Ingminik tunnilauktok pivluta, piulijomavluta idluitunnit tamainit, ivsornaititsivlunelo nangminek innukotiksaminik, attaruilijunnik pinniarnernut ajungitunnut.

15 Tamattominga okālagit kaiblailutillo innerteritullillo kibligutiniarnernut. Kimullonēt nachogijautaililutit.

KAPITEL III.

Nellangaitut allarlugit.

ERKAITIKIT, attannivīt attannersuillo attannerilugit nalekovlugillo, kunnutuilutik pinniarnernut ajungitunnut tamainut.

2 Kimiglonēt mittautekaratik, akkerartortaililutik, inutsiarlutik, issumaälujuitomik sakkerlutik innungnut tamainut.

3 Uvaguttauk sivorngagut sillaitoksōlaungmigapta, tappatolaptalo, tammartadlarluta, ikligunerit kivgartorlugit sunatuinarniglo alliadlarluta, ningarnermiglo annerudsinermiglo arvertarluta, omigijigēklutalo.

4 Gudible piulijipta illännārkarninga nægligosungningalo sakkijarmennik,

5 Idluartullinerit pinnialauktavut pitjutiginagit, napkigosungnerminulle tapsoma pilloriktilaukpātigut, erniangupsārnerub ubvautānut, Annernerublo ajunginerub nutāngortitsininganut,

6 Tapsominga koverimavātigut angijomik Jesuse Kristusekut piulijiptigut.

7 Uvagut tapsoma saimarsautānut idluartitaumalertogut, nerriungnermut kingormgujijuksaukovluta innōtsemik naksauingtomik.

8 Tamædsa okausek okpernantoksōjok. Pijomavunga tamakkoninga ajochertuikovlutit sokkosijuidlutit, okperut Gudemut ajungitullinernik attaruilekovlugit. Tamakkoa idluarput attornalarmiglo innungnut.

9 Allarkille appersutit sillaituggit, illagēt kinguvānginnik, aivadlarnerillo, akkerartornerillo perkojet pivlugit; tamakkoa piungimetta attornaratiglo.

10 Innuk ajochertuinerluktok kemmaguk, attausiarlugo apaniglo innertilaukārlugo;

11 Kaujimavlutit, taimaitok mumiksimavok ajortullilarmelo, nangminerminut erkartortaumajotut.

12 Artemase tilligupko illingnut, Tychikuselonēt, tuavilutit kailerille uvamnut Nikopolisemut; issumasi-magama okejomavlunga tagvane.

13 Zenase, perkojennik illissimajok, Apolluselo ajorniarkōrtanginnik pitilugik, tillikik.

14 Okpertokattivulle illinniarlit, ajungitullijungnar-kovlugit pijarialingnik ikkajorlutik, ajoksautekarkon-nagit.

15 Illunatik uvamnētut salutipātit, salutikit tamaita uvaptingnik nægligosuktut okpernerme. Saimarsautib illagilise illunase. Amen.

Makkoa aglaktaumavut Nikopolisemit Macedoniame.

PAULUSIB

AGLANGIT FILEMONEMUT.

Filemone kennuvigijauvok, kivgane Onesimuse issumagijungnēr-lugo, kemmalaungmago.

PAULUSE Jesusib Kristusib (kivganga) kelleksugak, Timotheuselo kattangutiga, Filemonemut næglingnartomut pinniarkattiptionut,

2 Appiamullo (arnamut) næglingnartomut, Archip-pusemullo sorsugiakattiptionut, okperkattigēnullo ig-lungnetunnut.

3 Gudib Atātapta, Nalekablo Jesusib Kristusib saimarsautinget ullapirsautingello illagilisetōk.

4 Gudiga kujagivara, issumagitsainarlutit tuksiar-nimne;

5 Tussaumagama næglingnarmik okpernermiglo Nalekamut Jesusemut, ivsornaitunnullo tamainut, pijarnik;

6 Okpernekarkattaunīt pitsartutitaukovlugo, illitark-sinermut ajungitunnik tamainik illipsingnētunnik Jesuse Kristusekut pijunnik.

7 Næglingnille kuviasutigivavut, angijomik manni-gortigællugolo; ivsornaitut omættingit nekkoksititaung-metta illingnut, kattangutiärsuvut.

8 Taimaimet sivoraluärsungikalloorunga, Kristuseme perkolutit, pinniareksarnik.

9 Næglingnermulle kaiblartuinarnersarivagit, uvanga imaitunga Pauluse innutokaujunga, manale kelleksugauv-lungatauk Jesuse Kristuse pivlugo.

10 Kaiblarpagit tagva, ernera Onesimuse pivlugo, tamna ernektära kelleksorsimanimne:

11 Nelliutome annigortome attulaungitok illingnut, manale illingnut uvamnullo attortuksaulertok, tamna ut-tertilugo tillivara.

12 Igville tamna, tagva omættiga, illelliolauruk.

13 Uvamneërkojomalauktaralloara kivgartortigilugo simmerlutit, kelleksorsimanimne okautsit tussarnertut pivlugit.

14 Perkojjomatinægle pijomalaungitunga, perkojau-nermut ajunginiarnīt pikonnago, kunnunginermulle.

15 Taimaikörnersauvorle avilauninga annikitomik il-lingnit, manamit sokkosijuitomik illingnêtsainarkovlugo;

16 Mana kivgatun-ītsungnêrlune, kivgaujomille ang-nersaujok, kattangutitut næglingnartotut; uvamnut ang-i-jomik, kannorle angiluartomik illingnut, tamarnik uvi-ningmelo Nalekamelø?

17 Tagva illangiusimasugekattigigumga, illellioruk uvangausugællugo.

18 Sumigle idluivigilaukpattit, akkiliksakarpellonēt illingnut, uvanga pitonasugiginga.

19 Uvanga Pauluse aggamnut nangminek aglarpunga, uvanga akkilerniarpakka. Nauk okarvigingilagit akki-liksausgavit uvamnut illingnik aglæt.

20 Illa, kattangutiärsuga, kennuvlunga pivagit, kuvia-sutigilagit Nalekame; omættiga nekkoksititsuk Nale-kame.

21 Nalengiaravit tettigivlutit aglagvigivagit; nellungilangatauk okautsima angekejanginnik piinaravit,

22 Illelugo sinniktarviksamnik pinialerille; nerriukama tuksiarnipsingnut tunnijauniartunga illipsingnut.

23 Epafrasib kelleksorsimakattima Kristuse Jesuse pivlugo,

24 Markusiblo, Aristarchusiblo, Demasiblo, Lukasiblo pinniarkattima salutipāse.

25 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarsautinget anernisse illagilitsuk. Amen.

Aglaktaumavut Romeme Onesimusib neksarlaufkeit.

PAULUSIB

AGLANGIT EBRÆERINNUT.

KAPITEL I.

Kristusib anginersavaksöninganik Engelinnit.

ITSAKSOAK Gubib sivorlit okarvigilauramigit unnuktunnik sunatuinarniglo illiorldune nellautaijutigut,

2 Kingorlermik Ernekut okalaukpok uvaptingnut uvunne tamakkonane, tamna kingormgужijuksangortilaukpa tamaitarsoarnik, tapsomunatauk sillaksoak pingortilaukpa.

3 Tamna, ānanauninget kebleriutigingmago, illinganigello adsiluanga, tamaitalo (tapsoma) pairiveit okautsiminut pitsartudlartomut, ajornivullo pējalauramigit ingmigut, iksivalerpok Nalegaviksub tallerbiet tungāne kot-singnersame.

4 Engelinnit taimak ajunginerõliarimavok, attektämik kingormgujigame angijomik nalengnarnersamik taipkonanget.

5 Engelit nelliennut okarsimanermæt: Ernerivagit, uvlome erniarivagit? Imäglo: Atataginiarpānga, uvangatauk erneriniarivara?

6 Amalo, erniangokärtok sillaksoarmut ittertinnamiuk, okarpok: Gudib Engelingitalo illunatik tuksiarvigijeksarivæt.

7 Engelit pivlugit okaralloarpok: Engelinne anno-ringortipeit, kivgennelo ikkoälajungortilugit.

8 Ernek pivlugole okarpok: Gude, iksivautaksuit issokangitomit issokangitomot-itsainarpok; nalegaunivikpillo sakkuksaksoanga attornadlarlune sakkuksauvok.

9 Idluarnekerdligilaukpet, idluinekeromigivlugo; taimaimet Gudib, Gudivit mingoarlaukpätit kuviasungnerub orksorutänik, illangnit piluatomik.

10 Igvillo, Nalegak, nuna pigiarninganit tunganektälaukpet, killaillo aggakpit sennamajangit.

11 Tapkoa nungutsomärput, igville itsainaromärpotit; tapkoalo nutaujungnērpalliajomärput illunatik annorätut,

12 Kallerpāngojotullo ablatsangortitsomärpettit, ablatsangolerput tava; Igville tamnautsainarniarpotit, Jahritillo nāniatsengilet.

13 Engelit nelliennut okarsimanerka: Tallerbingma tungānut ingitit, omigijingnik illijerkärtinnanga ittikkavit ikovrangænnut?

14 Taipkoa illunatik annerniõngilet kivgartortuksauvlutik; tillijaumajut kivgartorkojauvlutik piulijaunermik kingormgujijomärtut pivlugit?

KAPITEL II.

Nalengnermik Kristusib idluarijanganut.

TAIMAIMET okausek, tussartavut naleluariakarpavut, tammarkonnata.

2 Okausek Engeleket okautaumajok aulajungnengermet, ajortullinerillo, nalenginerillo illunatik pigiarninginnit akkillertaumangmetta:

3 Kannok uvagut kemmājungnarkita, piulijaunek taimak angitigijok kammagingikuptigo? Tamanna Nalekamut okautigijaukārmet, tamattominga tussartunnet kaujjautitauvok uvaptingnut;

4 Gudibtauk tamattominga kigligiudsikattigiveit nellunaikutennut, tattamnantullinernullo, pitsartunernullo sunatuinarnut, Annernerublo ajunginerub tunnergutaininganut, tunniorkaingmet issumaminik.

5 Engelit nalegangortilaungimagit sillaksub aipānut, okautigijaptingnut.

6 Pitjutekarninganele kigligiudsijokartok, okarlunelo: Innuk suksauva taimak issumagigangne; innublonēt erninga taimak pairigangne?

7 Annikitomik Engelinnit mingnersautikārdlugo; nertornartomik nalengnartomiglo niakōserlaukpet, aggakpillo pingortitanginnut Nalegangortidlugo;

8 Tamaita pitilaukpettit ittiggangita attānut. Tamaita attānut pitinamigit, sumik kikkita karkojingilak, tapsominga nālegakangitomik; sullele tækkungilavut tamaita tapsoma attānut pititaumangmetta.

9 Tamnale annikitomik Engelinnit mingnersautitok, Jesuseōngmet tækkovavut, tokkub ānernadlarningagut niakosersimajok nertornartomik nalengnartomiglo, Gudib saimarsautānut tokkomik ōngniarkovlugo tamaita pivlugit.

10 Pijariakalaungmet tapsomunga, tamaitarsuit tamna pivlugo imetta, tapsomungalo tamaitarsuit pingmetta,

āniatitaunermut namaksititsomavlugo, tamna unnuktunnik kittorngennik ānanaunevingmut pititsijok, tapkoalo piulijigijanget Nalegak.

11 Ivsornaititsijorlo ivsornaititaujullo, illunatik attautsemit pingmetta. Tamanna pivlugo kangusungilaktauk kattangutiminik taivlugit.

12 Okarporlo: Akkit okautigijomavara kattangutimnut, illagēktullo akkorngæne nertoromavagit.

13 Amalo: Tamna tettigijomavara. Amatauk: Ahāk, manēpunga kittorngaksalijuseakkalo Gudemit.

14 Sorrutsit uvinekarlutiglo aukangmetta, tamna ukotitunak tamakkoninga illangiusimavok; tokkominut pitsartuērutijomavlugo tokkub pitsartuninganik pekartok, tagva Satanase,

15 Kivgaujungnērtilugillo tamaita kivgaksānaujut inōsermingne tamāt, tokko erksigivlugo.

16 Engelit illinganinget ingminut illelliunginamiuk, Abrahamible kinguvāngita (illinganinget) illelliorpa.

17 Tamanna pivlugo kattangutinne illunane adsigijariakalaukpeit, nāpkigosulerlune, nellagōrtomiglo ajochertuinerōlerlune Gudib sāngane, innuit ajorningit issumagijaujungnērkovlugit.

18 Siorniorlauklune, nangminek ōktortaumagame, ikkajorungnarpeit ōktortaulertut.

KAPITEL III.

Kristuse Mosesemit anginersaujok.

TAMANNA pivlugo illipse kattangutigēktose ivsornaitose, kaikojaumakattaujose killangmit kaikojinermut, Apostele taimna ajochertuinerōvlunelo okautigijavut, Kristuse Jesuse ullernaigissiuk.

2 Attaruilijok tapsomunga taimaititiminut, Mosesetut iglungane illunane.

3 Tamnale Mosesemit nalengnarnersauvok, igloliortok nakorinarnersaugmet iglomit.

4 Iglut illunatik ingmikōrlutik nellieta senuajigiva ; tamainigle pingortitsijok, tagva Gude.

5 Moseselo iglungane illunane attaruililauralloartok kivgatut, okautigijaukovlugit okautigijekset.

6 Kristusele Erniōvlune iglominut nalegauvok ; iglunga tamædsa uvagut, sungertutiksak nertornautiksarlo neriungniptingnik aulajungnengeruptigik naggatānut.

7 Tamanna pivlugo, sorlo Annernek ajunginek okausekangmet : Uvlome, nippinga tussarupsiuk,

8 Omættisse mangaitinassigik, sorlo ipsomane pingmetta, ōktortaunerub uvlungane innukajuitome.

9 Taipsomane atātapse ōktormanga ; nautsertorpānga, piniarnikkalo tækkolaukpeit Jahrit 40 git nāvlugit.

10 Taimailiormetta innukattigēnnik taipkoninga ningarosulerpunga, okarlungalo : Omættimikut tammatsainarput ! Apkosinikkale kaijimalaungileit ;

11 Ningarlungatauk kigligiktomik okalaukpunga, merngoērservimnut ittertuksaungilet.

12 Udsertoritse kattangutikka, nellise illipsigne omættekartailile ajortomik okpingitomik, nalegungnērtomik Gudemut omartomut.

13 Uvlulle tamaita nangminipsingnik kaiblainiaritse, sulle uvlomeōtillugo ; akkunapsingne okautserētokarkonago, ajornerub uivēriklerninganut ;

14 Kristuse illangiubvigigaptigo sungertutekalernivut aulaijungnengeruptigo naggatānut ;

15 Okartokartillugo : Uvlome, nippinga tussarupsiuk, omættisse mangaitinassigik, sorlo taipsomane ningaksaivingme pingmetta.

16 Illangit tussaramitsuk, ningaksaivut ; illunatiungitulle, Mosesekut Egiptenemit aularlauktut.

17 Kikulle ningarosutigivagit Jahrinne 40 ginne ? Ajortullijut pitjutigilaungilagit, timingit taipkoa asserormetta innukajuitome ?

18 Kikulle merngoērservianut itterniængitut kigligiktomik okautigilaukagit, okpingituungitut ?

19 Okpinginermut tagva, itternek ajulermatsuk, tækkovogut.

KAPITEL IV.

Merngoërsernermik tigusunek okpernermut pivok.

TAGVA mana udsertorta angervionivut itteriarnivut merngoërsvianut kamaginago pinata, nelliet uvaptingnit kinguvasikonnago.

2 Uvaguttauk okautsinnik tussarnertunnik okautsau-
magapta taipkotitunak; taipkoale piulijigilaungileit o-
kautsit okalatigijaujut, tussartattik okperinginamikit.

3 Uvagut okpertogut pijomärapta merngoërsvianut,
sorlo okangmet: Nngarlunga kigligiktomik okalauk-
punga, merngoërsvimnut itterniængilet. Taipsomanele
pingortitaumajut sillaksub pigiarninganit sennamajarër-
metta.

4 Uvlut 7 õninget pivlugo aglait assinginne okarpok
imāk: Gudelo uvlut 7 õningænne merngoërserpok sulli-
nerminit tamainit.

5 Amatauk tamäne: Merngöerservimnut ittertuksaung-
ilet.

6 Nelliuniksame sulle illangit tamattomunga pijo-
mångmetta, taipkoalo tamattomunga okautsaukärtut ping-
metta, okpingininget pivlugo:

7 Ama uvlub assia taigiva, taimak akkunërtigijomik
kingorngane, Davidekut okarame: Uvlome, sorlo okar-
simangmet, uvlome, nippinga tussarupsiuk, omættisse
mangaitinassigik.

8 Josuable merngoërsvingmut pitilaukpagit, uvlub
assia okautiginajalaungila kingorngane.

9 Tamanna pivlugo sulle merngoërsvivksakarpok Gu-
dib innukotinginnut.

10 Merngoërsvianut pimajok, merngoërsermet sulli-
nerminit, sorlo Gude sullinermimit.

11 Tagva mana attaruilita, merngoërsvingmut ta-
mattomunga itterkovluta, nelliet kattedkonnago okpingi-
nerub igsartauninganut taipsomunga.

12 Gudib okausinga õmanartongmet pitsartudlalar-
melo, saviksoarmit igluktut kēnalingmit ipingnersauvlune,

kibligutivok saviklugit tarnelo annernerlo pattektauk saunerlo, erkartuijovlunelo omættib issumanginnik erkar-sautinginniglo.

13 Pingortitamiglo tækkuksaungitokangilak tapso-munga; illunamassiatigle ijersimanatiglo sakkersimavut ijikita sãngægne, tamanna okautigivavut.

14 Ajochertuinerōjoksoakarapta tagva, Jesusemik, Gudib Erninganik, killangmut aimajomik; nellonaijainek tagva attavigēnarlavut.

15 Ajochertuinerōjokanginapta illapsugosugungnangi-tomik ajulerniptingnik, illunanele ōktortaumajomik uvap-titut, ajornekaranele.

16 Taimaimet sivorasugata saimarnarub iksivautak-soanga nellipsarlavut, nãpkigijaulerkovluta, saimarsau-miglo nachvarluta piulijaujariakarniptingne.

KAPITEL V.

Kristusib ajochertuinerōninganik.

AJOCHERTUINEROJUT nelliet innungnit anneri-majok, innuit pivlugit pititaulermet, Gudib pinginnik udsertorkovlugo, tunnijikovlugo tunnergutinnik tokko-tenniglo ajornerit pivlugit;

2 Imaïtok naipakotigosugungnartok tammartunnik nel-lojōvltuk, nangminek sangēnermik najortekarame.

3 Taimaimettauk, sorlo innuit pivlugit, taimaktauk nangminerminik pivlune, tunnijijariakarpok ajornerit piv-lugit.

4 Ingminiglo taimak nalengnarsitijokanginivok, kissi-ane Gudemut annerijaumagame, sorlo Arone.

5 Taimaktauk Kristuse ingminik nalengnarsitilaungi-lak ajochertuinerōjomavlune, (nalengnartipale) tãpso-munga okartub: Ernerivagit, uvlome erniarivagit.

6 Sorlotauk aglait assinginne okarmet: Ajochertuijō-votit issokangitomot, Melchisedeub illinganingatut.

7 Tamna uviningme innōtillugo tuksiarnermik ken-nunermiglo tunnijijok angijomik nipliad'arlune kugviud-lalarmelo tapsomunga piulijijungnartiminut tokkomit, tussãjaugivok, Gude nalekamiuk.

8 Erniogalloarlune Gudemut, nalengnek illipa, sior-niortitaunerminut ;

9 Tamaitalo namaksigamigit, nalektiminut illunainut piulijaujutaumalerpok nāksaungitomik ;

10 Gudemut atserartauvlune ajochertuinerōjomik, Melchisedeub illinganingatut.

11 Tamna pivlugo okausiksakaralloarpogut unnuktun-nik, nellonērtitsinerle okumaiput, tukkisinajanginapse.

12 Illipselo nauk akkunit ajochertuijuksaunajalauk-tose, ama ajochertortaujariakarpose Gudib okausingita pigiarninginnik aglæt, immungmiglo pititaujariakarpose, nerkiksak pitsartōjok pinago.

13 Nellielle sulle immungmik pijariakartok, idluar-nerub okausinginnik kaujimangilak, nutarautuinarame.

14 Innersimajulle nerkiksak pitsartōjok nerkigijeksa-rivæt, imaitut: sungiutsinermut ōksimajunnik issumaggit nellojungnērlugik, ajunginerlo, ajornerlo.

KAPITEL VI.

Okpernermit kattengnerub nangianarninganik.

TAMANNA pivlugo Kristusib ajochertusingita pigiar-ninget pijungnērlugo, sivumuagomavluta inneriartoroma-vogut, tunganilijomanata ama sāgiarnermik piniarnernit tokkonartunnit, okpernermiglo Gudemut,

2 Ajochertūtsemiglo, Baptijut pivlugo, pattingner-miglo aggangnut, tokkungajunniglo makkitsomärtunnik, pitlartaujomärtomiglo issokangitomut.

3 Tamattomingatauk piniaromavogut, Gude perko-jikpet.

4 (Illa) kaumaksartaumalertut, tunnergutinniglo kil-langmit pijunnik ōksimajut, Annernermiglo ajunginermik illangiutititaumajut,

5 Gudiblo okausinganik ajungitomik ōksimalauktut, sillaksublo nelliutijuksab pitsartuninginnik,

6 (Taimaitut) kiglormut (sālutik) kattekkunik, ama Gudib Erninga nangminek senningajolingmut kikkiekto-

runitsuk, mittautigilugolo, ama nutångortitauninginnik sãgiarnermut ajornavingmet.

7 Nuna milluartok sillalungmik kattekvigikattartimik, tapsominga sennajut piksarsiorlugit perorsijennik idluartunnik, saimaudsaularmet Gudemut.

8 Dornenigle Disteleniglo perortokarpet, piutsengelak, omigijaunek kannipa, ikkoalajuksaujomãrtok nagga-tiksame.

9 Illipsele næglingnartose, ajunginersamik tettigivap-se, piulijauniarnermiglo pinasuarnersauluse, nauglo taimak okãlagalloartogut.

10 Gude idluitongimet, puigorniarlugit piniarnisse sennanisselo næglingnermut, tapsoma attingane pijasse, ivsornaitut kivgartorapsigik, sullelo kivgartorapsigik.

11 Uvagulle tamattominga attaruilikovap-se illunase ingmikõrluse, neriugijeksak kollarutigijungnẽrlugo nag-gatãnut,

12 Erkeasungniarkonnase, mallikteolerkovlusele kingormgujijuksennik angersimanernik, okpernermut kennuẽr-sarnermullo.

13 Abrahale Gudib angervigigamiuk, assiminik anginersamik taijeksakanginame, nangminernik taisijok,

14 Okarporlo: Ahamarik illa, saimaudsomavagit, angijomiglo unnuksivalliatitsomavagit.

15 Taimak tagva kennuẽlune neriukpok, angersima-nerlo pigiva.

16 Innuitt okausimingnut illautitsigalloarput angeke-jatik taivlugo, taimaitomut okpernarsivlutik sorẽrtipeit akkerartortut.

17 Gude tagva, angersimanagerub kingormgujeksanganut angijomik nellonẽrtitsijomagame, issumane sokkoser-niãngimet, angerneramik illautipa,

18 Maggungnut sokkosijuitungnut, Gude sæglolune ajornavingmet, sõngojomik mannigortiksakarkovluta, u-vagut killanartogut neriugijeksak perkojaumanivut attavigẽnarlugo ;

19 Tamanna tarnipta kissanget sõngovlune kollarnang-itok, upkutsab ungatãnut aglæt pijok ;

20 Takkamunga sivorlertok Jesuse, pivluta ittersim-

mavok Melchisedeub illinganingatut, ajochertuinerõlitaujok issokangitomut.

KAPITEL VII.

Melchisedeglo Kristuselo.

MELCHISEDEGLE tamna attanniviolaunktok Saleme, Gudib kotsingnerpängojob ajochertuijokotinga, tapsoma Abraha pachreartorpa, uttermet attanniviksuit sorsungninginnit, saimaupalo;

2 Tamnatauk Abrahamib tunnitsivigiva perkutime illunatik unnoringita tellimaujoennik. Attinga sivorlermik imāk nellonërtauvok, idluarnerub attannivinga; kingornganeletauk, Salemib attannivinga, imaipok: Ullapirsainerub attannivinga;

3 Atätakangitok, anānakarminane, illakanginivok, uvlungillo pigiarnekangilet, innõsingalo naggatekanginivok: Gudible erninganut adsiutauvok, ajochertuijotsainarlune issokangitomut.

4 Tapsomale angininga nautsertorsiuk, Abrahamibtauk Patriarcheõjob tunnitsivigingmago, salakarnermut aksarnerilauktame tellimaujoennik.

5 Levib kinguvāngit ajochertuinerõnermik pititaugamik, perkojakaralloarput innukattigēt kattangutigijamik perkutingita tellimaujoennik tigusikovlugit, perkojak malliklugo, Abrahamib timinganittauk tapkotitunak tikigalloarlutiktauk.

6 Taimnale illakarninganik tapkoa akkorngænnetomik taijaunane, tamna perkutit tellimaujoennik tigusilaukpok Abrahamit, angerviolauktorlo saimaupa.

7 Manale akkerartortaujungnangilak, mingnek ajunginersamut saimaudsauvok.

8 Tamānele innuit tokkojukset, perkutit tellimaujoennik tigusivakput; taipsomale tigusilauktub innõninga kigligiutaumavok.

9 Taimaglo okarpunga, Levitauk perkutit tellimaujoennik tigusivok, Abrahamut tunnertugitigijaujomik.

10 Sulle atātame timinganemet, Melchisedeub pach-reartormago.

11 Namaluatsiarnerle pikpet Levitit ajochertuinerōninginnut, (tamanna pitjutigællugo innuit perkojennik pititaungmetta): sōg tagva ama okautaujariakarka, ajochertuinerøjub sakkertuksab assia okautigilugo, Melchisedeub illinganingatut, Aronib illinganingatuungitok?

12 Ajochertuinerōnek ablatsautitaulertone, tagvane perkojettauk ablatsaujariakarmingmetta.

13 Taimaitomik okautigijaujok, tamna kinguvarēt assinginnit pivok, Altaremik kivgartortokalauksimangitunnit.

14 Juda Nalegapta avvagvingingmago sakkijarsimingmet, kinguvarēt taipkoa Mosesib okarvigilaungileit ajochertuinerōnermik.

15 Sakkijaluarivok ama, Melchisedeub illinganingatut ajochertuijokalermet assianik,

16 Taimaititaujomik perkojab uviniliub perkojanginnuungitok, nunguniatsengituble innōtsib pitsartuninganut.

17 Imāk kigligiudsingmet: Issokangitomut ajochertuijōvotit, Melchisedeub illinganingatut.

18 Tamattomunga perkojak sivorlek attorungnērtitauvok, ajulerame, sumullo attunginame.

19 Perkojet namaksititsijungnangimetta; neriugutiksamigle ajunginersamik pititauvok, tamattomuna Gude palligutsutigivavut.

20 Imaimet, angijōvok, angerneramik illautitsingmet kissiane pivok. Taipkoa ajochertuijōlermetta angerneramik illautitsingitomut pivut;

21 Taimnale ajochertuijōlerpok angerneramik illautitsinermut, okarvigijiminut imāk: Nalegak okarviklune kakkialerutiginiængitaminik okarpok, issokangitomut ajochertuijōvotit, Melchisedeub illinganingatut.

22 Taimaimet piluartomik Testamentemik ajunginersamik Jesuse namaksititsijolaukpok.

23 Taipkoale ajochertuijōlauptut unnukput, tokkub itsainartingimagit;

24 Tamnale, issokangitomut ĩtsainarame, soraijuitomik ajochertuinekarpok.

25 Taimaimet tapsomuna Gudemut pijut, piulijungnarpeit soraijunane; innõtsainalarmelo tuksiarutiveit.

26 Taimaitomik ajochertuinerõjomik pijariakarapta ivsornaitomik, passijeksaungitomik, ajortokangitomik, ajortolingnit ingmigolingajomik, killangmillo kotsingnersamik;

27 Pijariakangitok ajochertuinerõjutitut taipkotitunak, uvlut tamaita tunnijijariakakãrlune tunnergutinnik, ajorinne nangmininne pivlugit, kingorngane innuit ajorningit pivlugit; attausiardlune taimailolaungmet, ingminik tunnigame.

28 Perkojet innuit sangẽdlartut ajochertuijungortipeit; okauserle angernermik illakartok, perkojet kingorngattigut okautaujok, Ernermik pititsivok, issokangitomut namaksiviktok.

KAPITEL VIII.

Aronib ajochertuinerõninga Kristuseme soẽrpok.

OKAUTIGIJAVUT, tamædsa tamat imaipok: Taimaitomik ajochertuinerõjokarpogut, iksivajomik nalegaviksub iksivautaksoangane, tallerbiet tungãne killangme;

2 Tamnalo kivgartorteõjok ivsornaitoviub pinginnik, tupermiglo miksekãrtomik, tamædsa Gudib pingortilaukpa, innuungitable.

3 Ajochertuinerõjut attunit perkojauvut tunnijikovlugit pilliusijennik, tunnergutinniglo, taimaimet, tamnatauk piksakartuksavok, tunnijijungnarkovlugo.

4 Nunamẽkunele ajochertuijonajangilak; ajochertuijut tagvanẽmetta, tunnijijut tunnergutinnik, perkojet malliklugit.

5 Tãpkoa killaub pingita adsiluanginnik tachanginiglo kivgartorput; imãk Mosese Gudemut ajochertortaulermet tupek innereksaringmago: Kammatsialerit o-

karpok, tamainik sennakovlutit, adsilijeksanga unertuitigijaujok illingnut kakkame malliklugo.

6 Manale ānanaunersamik piniareksarsivok, Testamentemut ajunginersamut pijitserteõgame, tamannatauk angersimanermut ajunginersamut illingatitauvlune.

7 Sivorlek taimna ākigariakalaungipet, assia inniksarsiorutaunajangilak.

8 Passitigingmagit, okarlunelo: Ahāk uvlut nelliutijomārput, Nalegak okarpok, Israelitit Judillo Testamentetangortitsiv:gijomavakka;

9 Testamentetut taipsotunaungitok angerutigilauktara taipkoa angajokanginnut, uvlorme taipsomane, aggangit tigulaurapkit aulartilugit Egiptenib nunanganit. Testamentimne sokkosijuilaungimetta kammagijomalaungilakatauk, Nalegak okarpok.

10 Tamædsa Testamentiga, Israelekunnut uvlut tamakkoa kingorngattigut pijomārtara, Nalegak okarpok: Perkojakka issumanginnut pititsomavakka, omættinginullo aglagomavakka; taipkonungalo Gudiojomavlunga, innukotigijomārivakka.

11 Nellietale innukattinne, kattangutinnelonēt ajochertoriakangila, okarlunelo: Nalegak illitariniaruk! Illunatik illitarijomārmanga, mikkinerõninginnit anginerõninginnut.

12 Nāpkigosuktigijomagapkit idluangitulliningit pivlugit, ajorningillo, idluitulliningillo issumagijomērpakka.

13 Okarlunele: Nutamik, sivorlek nutaujungnērtipa. Nutaungitorle, pitokaujorlo, kannilerpok nungutauvingminut.

KAPITEL IX.

Kristusib aunga ajunginersauvok tunnergutinnit tamainit.

TESTAMENTEME sivorlerme perkojakalauralloarpoktauk, kivgartornek Gudemik, ivsornaitoviglo tækkuksaujok pivlugik.

2 Tagvane tupiub pāksoanga nappartitaulermet, ne-

nergoabvillo, sālo, kakkojello tækkojekset takamanelaukput; tamanna ivsornaitovingmik taijauvok.

3 Tupiuble illanga upkuksub aipanget ungatanētok, ivsornaitoviksoarmik taijauvok.

4 Tagvanelaukpuk iserluanerutiksab illulerkuta Goldeōjok, Testamentiblo iklervinga, illunane kallersimajok Goldemik, mattoma illuane illulerkutekalaukpok Goldemik, killaub kakkojanganik pitalingmik, Aroniblo ajaupianganik nutaijoktalilauktomik, ujarkangniglo sātungnik Testamentemik okauselingnik.

5 Tamattoma kāngane ānanauviub Kerubigik īlaukpuk, tapkoa talēvuk nāpkiningerub iksivautanganik, tamakkoa mana ingmigolingatilugit okautaujariakangilet.

6 Tamakkoa tagva taimailingatitaungmetta, ajocher-tuijut kaut tamat itterlaukput tupiub pāksoanganut, kivgartornerlo Gudemik piniarlugo.

7 Aipānulle ajochertuinerajok kissime attausiardlune Jahreme itterlaukpok, aungnik neksarlune kissiane, tunnergutiksennik nangmininelo, innuillo tammarkattarningit pivlugit.

8 Tamattomunga Annernek ajunginek nellonērtitsivok, apkotiksak ivsornaitovingmut sakkijarsimangimet sulle, tupek sivorlek nappatillugo.

9 Tamanna adsigēgutiksaulaungmet taipsomane, tagvane tunnijingmetta tunnergutinnik tokkotenniglo, Gudemiglo kivgartortub issumanga tamakkoa namaksilugo ajorpæt.

10 Taimaitut nerkiksarlo immiksarlo ubvarnerillo sunatuinait, uviningmut ivsornainerit, illuserekojaujut attorlugit, nelliutok ākiksorvia nelliutsearivlugo.

11 Kristusele tikkipok ajochertuinerōlerkovlugo perkutinnik pijomārtunnik, tuperkut omanget anginersaujokut namaksinersaujokullo, aggangnut sennamangitokut, imaipok, mattotunak nappartisimangitomik.

12 Angusallublonēt nochaublonēt auginnut pingminane, aungminulle nangminerminut attausiarlune ivsornaitovingmut itterpok, issokarniængitomik piulijauviksamik piniarutjilune.

13 Tuktuvaillo saukello aungita, argselfo tuktuvang-

mit ivsornartunnik serparsartartut, ivsornaitipattigik timit epkējarylugit ;

14 Kannok (tagva) anginersavaksōjomik Kristusib aunget, ivsornartokangitok ingminik tunnigame Gudemut, Annernek ajunginek (issokangitok) pitsartutigællugo, epkējarpait issumavut piniarnernit tokkonartunnit, Gude ōmartok kivgartorlugo ?

15 Tamanna pivlugotauk Testamentetāme pijitserteōvok, kaikojaumajut pikovlugit kingormgujeksamik nunguniængitomik angerosimajomik, tokkonermut pimajomut piuliklerlune ajortullinernit pijunnit, Testamentib sivorliub nelliuningane.

16 Testamentekartone, perkojjok Testamentemik tamattominga, tamna tokkokārlune pijariakangmet.

17 Testamentib angerninga attulermet tokkub kingorngane kissiane ; attungilak innōtillugo, Testamentemik perkojjok.

18 Tamanna pivlugotauk sivorlek aungmik najortekarane attorkojaungilak.

19 Perkojelle perkojjut tamaita, Mosesib attuarēramigit, innungnut illunainut, nochaublo angusallublo aunginnik tigusilerpok, immermiglo, merkunniglo aupaluktennik, Ysopemiglo illauklugo, tamakkonunga aglait innuillo tamaita serparsarpeit.

20 Okarlunelo: Tagva Testamentib aunga, tamattominga Gude perkojningmet illipsingnut.

21 Taimaktauk tupek perkutillo tamaita attortaujut Gude kivgartorlugo aungmut tamattomunga serparsarpeit.

22 Illunakasatiglo epkējartaulerput aungmut, perkojet malliklugit. Aublo kovijauninganut kissianut issumagijaujungnēnekarpok.

23 Tainaimet killangmētunnut adsigēgutaujut epkējariakalaukpeit tamakkonunga ; killangmētulle, nangminek tunnergutinnik, tamakkonanget anginersaujunnik, pijariakarput.

24 Kristuse ittingimet ivsornaitomut aggangnut sennamajomut, (taimna adsigēgutiksak miksekārtomik,) killangmulle itterpok, pivluta tamattomane sakkeromavlune Gudib kēnanget sāngane.

25 Imainginivok, attausiarlune ingminik tunnigame, ajochertuinerōjotut taimna Jahrit tamaita ittermet ivsor-naitivingmut aungme assianik neksarlune.

26 Taimaikune āniatitaukattarajalauktok sillaksub pi-giarninganit. Manale sillaksub naggatāne attausiard-lune sakkerpok ajornerit pējariartorlugit, ingminik tun-nivlune.

27 Sorlotauk innuit tokkojariakarmetta attausiardlutik, kingornganele erkartuivikaromārmet.

28 Taimaktauk Kristuse attausiardlune tunnijauma-vok, unnuktoksuit idluiningit pējarlugit. Aipānigle sak-keromārpok ajortoliōnane, neriuktunnut tapsominga, piu-lijaulerdlutik.

KAPITEL X.

Kristusib tunnininget namagijauninganik.

PERKOJET tachaungmetta perkutinnik pijomārtunnik, perkutemariōngilet nangminek. Jahrit tamaita tunniji-juksauvut tunnergutinnik taimaitsainartunnik, tunnijijulle namaksititsungnangileit.

2 (Namaksitippagit) tunnijinerit sorērajalaukput, Gu-demik kivgartortut issumamikut ikpigijungnērunikit a-jornitik, attausiardlutik sujungaititaulaurunik.

3 Jahrinnele tamaine tamakkonunga erkaititauvut ajornermingnik.

4 Tuktuvaub saukablo aunginnut ajornerit pējarlugit, ajornavingmet.

5 Tamanna pivlugo, sillaksoarmut pigame, okarpok : Tunnergutinnik pilliusijenniglo pijomalaungilatit, time-migle ākiksorlaukpotit uvamnut.

6 Tunnergutinnik ikkoalajeksennik, ajortoērutiksenniglonēt kувiasutekangilatit.

7 Tagva okarpunga : Ahāk, aggerpunga, aglait mak-perninginne piluarmotomik aglaksimavok uvamnik, Gude pijomanīt namaksititeksarigapko.

8 Tagvane, okarame : Tunnergutinnik pilliusijenniglo, ikkoalajeksenniglo, ajortcērutiksenniglo pijomalaungila-

tit, kuviaginginivettittauk, (sorlo perkojet malliklugit tunnijaungmetta,)

9 Tagva okarpok : Ahãk, aggerpunga, Gude pijomãnt namaksititsartorlugo. Tagva sivorlek sorẽrtipa, aipanga attorkovlugo.

10 Pijomajanga tamanna pitjutigællugo ivsornaititavogut, Jesusib Kristusib timinga tunnijaungmet attausiãrdlune.

11 Ajochertuijullo nelliet ingmikõrlune pititavok, uvlut tamaita Gudemik kivgartorkovlugo, tunnijekattarlunetauk tunnergutinnik taimaitsainartunnik, tapkoale ajornerit pẽjarungnatsengileit.

12 Tamnale, tunnijkãrame tunnergumik attautsemik ajornerit pivlugit, issokangitomut namatsainartomik, mana iksivavok Gudib tallerbiet tungãne ;

13 Taimanget uttakkivok omigijime illijaukãrtinnagit ittikkame ikovrangænnut.

14 Tunnergumut attausẽnarmut namaksitilauramigit, issokangitomut ivsornaititauniartut.

15 Tamattomingatauk Annernerub ajunginerub kigli-giudsivigivãtigut. Sivornagagut okalaurame :

16 Tamædsa Testamentiga tapkonunga pijomajara, uvlut tamakkoa kingorngattigit, Nalegak okarpok : Perkojakka pititsomavakka omættinginnut, aglagomavakkalo issumanginnut.

17 Ajoorningillo tammarningillo issumagijomẽrpakka.

18 Tamakkonangelle issumagijaujungnertone, tunnergutikset attorungnẽriakarivut ajornerit pivlugit.

19 Tagva manna kattangutikka, sivoranata itterungnarapta ivsornaitovingmut, Jesusib aunga pitjutigællugo,

20 Tamattomunga apkotiksarsilaukpãtigut nutãmik omanartomiglo, upkuksoakut, tamædsa uvinungmigut.

21 Ajochertuinerõjokaraptalo Gudib iglunganut :

22 Palligutilerta tagva, omamut mikselingmut, nellagõrtomik okperluta, serparsartauluta omættiligtigut, kellerudsartaulutalo issumamit passijeksaujomit, ubvarsimavlutalo timiptigut immermut ivsornaitomut ;

23 Attavigẽnarlavuttauk nellonajainek neriuartomik,

aulajungnengerluta; (angerlauktok tamattominga nella-görmet;)

24 Nangminiptingniglo udsertortigēkta, kajumiksau-tigēnermut, næglekovlutalo ajungitullilutalo.

25 Kattimaniksavullo kammagijungnērniarnagit, sorlo illangit illiorpangmetta; kaiblargēklutale, taimak pija-riakaluarpok, tautukapse, uvloksak kaglilermet.

26 Miksekārnek illitarekārlogo, pijarəlluta ajortul-ligupta; tunnergutiksakarunguērpgogut tava ajornerit piv lugit;

27 Erksinartoksoarmigle neriunartomik erkartūjomik, illimmanartoksoarmiglo ikkomamik, nungutsiniartok ak-kerartortunnik.

28 Mosesib perkojanginnik tapatojokarpet, nāpkigi-jaunane tokkokojauvok, magguglonēt pingasullonēt kig ligiudsikattigēklutik okarpetta.

29 Kannok sugaluluartoksoarmik pitlareksarsiniara-sugigalloarkissiuk, (innuk) tulertok Gudib erninganik ivsornautigiguniuglo Testamentib aunga, tamattomunga ivsornaititaujok, mittautekartorlo saimarsautib Anner-ninganik?

30 Kaujimagaptigo tamna, okartok: Kiglungnek pi-jara, akkiniaromavunga, Nalegak okarpok. Amatauk: Nalekab innukotinne erkartoromārpeit.

31 Erksinadlarpok, Gudib ōmartub agganginnut o-choniarnek.

32 Uvlulle angerosimajut erkarissigik, kaumaksarsi-mavigijapsingne, angijomik kappiasukiitaujose siornior-nermik attorifuse;

33 Illangagut nangminek mittautaunermut kappianar-tomullo allēkutaulaurapse; illangaguttauk illagilaurap-sigik, taimaitunnut siornioritaujut.

34 Illapsugilaurapsinga kelleksorsimajunga, kuvia-sungnermut aglæt kennuērsalaurapse perkuttipsingnik aksartaugapse; illipse kaujimajose, ajunginersamik nung-unisængitomiglo nangminipsingne perkutiksakarapse kil-langme.

35 Tettekarnise eginassiuk, angijomik akkillertaujo-māngmet tamanna.

36 Kennuërsarnermikle pijariakarpose, Gudib pjo-majanganik attutsiarkovluse, angersimanerlo piksariniar-lugo.

37 Annikitoãrsuk sulle tamattoma kingorngane, ag-gertuksak aggerniarmet, mullutsennane.

38 Idluartorle okpernermut innõniarpok. Kemãniar-torle, taimna tarnima kuviyasutiginiængila.

39 Uvagulle illagingilavut, kemãjut erkartortaujomãr-lutik; okpertulle illagivavut tarnimingnik piuliklertut.

KAPITEL XI.

Okpernelingnik.

OKPERNERLE tettekarniövok tunganartomik, neriugijeksennut, kollarnangitorlo tækkuksaungitunnut.

2 Tapsomunga sivorlit kigligiutigijavut.

3 Okpernermut illissimavogut, sillaksoak Gudib okau-singanut pingortisimangmet; tækkuksaujut tamaita, ping-ortitaungmetta pitakangitomit.

4 Okpernermut Abele tunnijijok tunnergumik ajungi-nersamik Kainemit; omanget idluarlune kigligiutaujok, tunnijininganik Gude kigligiudsingmet; tamattomunatauk sulle õkalavok, tokkungagalloarlune.

5 Okpernermut Enoch aularudsaujok, tokko tækkona-go, nennijauanelo, Gudib aularutimago; aularudsaukãr-tinnago kigligiutaungmet, Gudemut kuviagijaungmet.

6 Okpernekangitonele Gudemut kuviagijaunek ajorna-vikpök; Gudemut pijomajok, Gudekartomik okpertuk-sauvok, kennertiminullo akkillerteõniarmet.

7 Okpernermut Noa Gudemut okautsaugame sulle tækkuksaungitomik, Gudelo naipertoramiuk, umiaksoar-mik sennavok, illame piulijauviksangennik; tamatto-munga sillaksub (innungit) erkartorpeit; kingormguti-lerlugolo idluarsinek, okpernermut pijok.

8 Okpernermut Abraham nalelauptok, nunamut king-ormgujeksaminut aularkojaulerame: aularpok, nellovlune namut ainermik.

9 Okpernermut tækkorngartaularaupok, nunakarlune nuname angerōsimajome, sorlo pijeksaringitane; tupē-nakarlune Isaaglo Jakolo illagivlugik, kingormgujukat-taujok angersimanermik tamattominga.

10 Neriukame iglugaseksoarnik, tunganilimajunnik, sennajinget idluarsaijingello tagva Gude.

11 Okpernermuttauk Sara pitsartutitaulertok singailerlune, ernivlunelo erniviksanne annigorsimatillugit, okpernartorigamiuk tamattominga angerlauptok.

12 Taimaimettauk attausēnarmit timemit tokkungalertomit, unnuktoksuit erniangovut, sorlo uvloritsetitut killangmētutitut, siorketitullo, immab kiglinganetutitut kittiksaungitutitut.

13 Okperlutik taipkoa illunatik tokkovut, angersimanerit piginagit; ungasiktomille tækkolaupteit, kollarnagillo kuviastutigivlugillo, kigligiksarputtauk tujormiangonermingnik tækkorngartaunermingniglo nuname.

14 Taimaitomik okartut, nellonailivut, atātab nunanganik nunaksarsioramik.

15 Illa, kemmaktatik issumagilaurunitsuk, piviksakarajalaupt uttilernerningnut.

16 Manale kippilerput ajunginersamik, tamædsa killangmētomik. Tamanna pivlugo Gudib kangusutigingileit, Gudingennik tajaulune; iglugaseksoarnik ākiksoilaurame taipkonunga.

17 Okpernermut Abraham tunnijjok Isaangmik ōkortaularame; ernetuarlo tunniva, angerviogalloarlune.

18 Okautigijaujok: Kinguvāksarnik tajjak Isaangmit pijomārtomik;

19 Issumavlunelo: Gude tuppaktitsijungnarivok tokkungajunnit; tamanna pivlugo adsigēgutiksarællugo amatiguleriva.

20 Okpernermut nelliutukset pivlugit Jakolo Esaulo Isaakib saimauserpak.

21 Okpernermut Jakob saimauserpak Josefib ernigik tokkonialerame, pogiarlarmelo ajaupiamē nuvuanut.

22 Okpernermut Josefe tokkolerame okaudsijok Israelib kittorngangita aularviksakaromārningennik, perkojilerlunelo saunine pivlugit.

23 Okpernermut Mosese erniangomangmet, takkinnik pingasunnik ijerartoangolertok angajokangminut, tæk-koleramitsuk, innakonadlartok nutarak; attanniviksub perkojanga sivoraginago.

24 Okpernermut Mosese, angijolerame, Faraob panni-
nianut ernermik tajjaujomērpok.

25 Gudib innukottingit siorniorkattigijomavlugit au-
nerinersariva, ajortullinerub allianarninganit annigorsār-
tomit;

26 Kristusiblo mittautanninga akluitiginersariva, Egip-
tenib perkuttevaksoanginnit: akkiksak issumagigamiuk.

27 Okpernermut Egiptene kemmakpa, attanniviksub
ningarninga sivoraginago; tækkuksaungitok attavigiga-
miuk, sorlo tautuklugo.

28 Okpernermut anniviksarsiorlunelo aungmik kovi-
siviksiorpok, erniangokärtunnik tokkotsijomut, aktortau-
konnagit.

29 Okpernermut taipkoa immarbik aupalluktak apko-
tigivæt, sorlo nunakut pännertokut ingeravlutik; Egip-
tenemiuttauk öktorivæt, ippidlarlutiglo.

30 Okpernermut Jerichomiut avaluksoangit ochovut,
uvlut 7 it kaivaleklugit pissugvigekärmagit.

31 Okpernermut Rahab anguniartok nungutaulaungi-
lak okpingitut illagællugit, nautsertoriartortut illænnaka-
mut illellioramigit.

32 Sumiglo sulle okariakarkik? Annetulnadlarajar-
pok, Gideonelo, Baraglo, Simsonelo, Jeftalo, Davidelo,
Samuelelo, nellautajullo unipkautiginajarupkit.

33 Taipkoa okpernernermut salakalaukput attannio-
vingnik, idluarsainermik sullilaukput, angersimanek pi-
givæt, Loevillo siggungit sēmilaukpeit,

34 Ikkomab pitsartuninga kammipæt, saviksub iping-
ninga kemāmavæt, sangēnermingnit nekoksititauvut, sor-
sugiartornermingne pitsartutitauvut, tækkorngartet sor-
suktokudsoangit ochotidlalaukpeit.

35 Arnet tokkungajitik ömartitaunermiit ama tiguveit;
assingille annaudlarauvut, (tokkomut) piulijauniarnermik
tigusijomanatik, makkiviksak ajunginersak tikkitsomaga-
mitsuk.

36 Illangit mittautaudlalaukput nerkerksutidlarauvlutiglo, kelleksugauvlutiglo, parngnanaigudsauvlutiglo ;

37 Ujarkennut millortauvut, ullimadlartauvut, kappijaudlarput, saviksoarmut tokkotauvut ; arvertarlaukput saukello tuktuvaillo aminginnik annorakarlutik, saksadlarlutik, kiksarnartomik attorlutik, kappiasuktitaularmiglo.

38 Sillaksub innungit tapkonunga nellokotinadlarput, arvertarlaukput siorniorlutik innukajuitunne, kakkennelo, nunablo konguānginne kairosunginneo.

39 Tapkoa illunatik okpernermik kigligiutauvut, angersimanek piginago.

40 Imaimet, sivorngagut Gudib issumasimavljune ajunginersamik pijomāramittigut, taipkoa namaksititaukonnagit uvagut pijaukārtinnata.

KAPITEL XII.

Sokkosertailinermut kaiblainermik.

TAMANNA pivlugo uvaguttauk, kigligiudsijunnik taimak unnuktigijoksoarnik avaliptigut pekarapta : Ajornerit allarlavut uvaptingnut nippingatsainartut erkinautigijavullo, kennuērsarlutalo akpangerta akpalliutikojau-niptingne,

2 Jesuselo tækkonārlugo, okpernermik pigiarnilarmelo namaksiniartok ; tamna kuviasutekarajalauktok, senningajolik kennuērsarlune attorpa, kangunarningalo kamma-gingila, manalo iksivajok Gudib iksivautaksoangane tal-lerbiet tungāne.

3 Tamna kennuērsartok taimak angijomik ajortoliksoarnut akkerartortaungmet erkarissiuk, merngortorkonnase, katsungataililuselo tarnipsigut.

4 Sulle augse kovilaungigalloarapsiuk, akkerartornisse ajortunnik pitjutigællugit ;

5 Puigorērpaselo okausek taimna nekoksinaadlartok illipsingnut, sorlo kittorngennut pijok : Ernera, Nalekab

sugiarninga nachoginiarnago, nekkilersiniarnæglo tapsomunga pitlartauguvit.

6 Nægligijanne Nalekab sugiarmagit; ernerilertanelo illunaita issakaniarpeit.

7 Sugiartaunek namagigupsiuk, tagva Gudib piniarvigivāse kittorngariluse; nāne ernekarka atātaminut sugiartaungitomi?

8 Sugiartaungikupsele, sorlo illunatik tamattominga illangiutititaungmetta; tagva tamāngainagauvose, kittorngaunasele.

9 Atātagijavut timiptigut sugiartigilauraptigik illeragilugillo, tagva piluartomi tarnib atātanga nalegekसारिंगिलवुत, innōkovluta?

10 Taipkoale tagva uvlut ikkitut sugialaukpātigut issumamingnut; omale pivātigut attornartomi, ivsornainanganik illangiutititaukovluta.

11 Sugiarnerville illunatik attortillugit kувiasutiksaujoringilavut, kiksautigivavulle; kingornganele tamakkonunga sungiusititaujut, ullapirsarnartomi idluarsinermut tunnitsiviginiarpeit.

12 Tamanna pivlugo ama kiviksigik aggait kassungajut, sērkullo nukingērtut;

13 Kollarnangitunniglo tutiniaritse ittikkapsingnut, tussietotut nelliet koitarkonnago, innulijaulerlunele pinersaukovlugo.

14 Ullapirsainermik illunainut pinasuaritse, ivsornainermiglo, tapsominga pinasuangitut Nalegak tækkonia-tsengimatsuk.

15 Udsertoritselo Gudib saimarsautanik kingōma .lertokarkonnago kinalonēt; amārmik kassilinartomi perortertokarkonnago, akkerartortigēngnermik sakkertitsilune, unnuktullo tapsomunga ivsornartitaulerlutik.

16 Assiniartokarkonnasele, Gudemut issumakangitokarkonnasele, sorlo Esautut, tapsoma nerkiksak attausēnak pērutigigamiuk erniangokārnermit.

17 Kaujimagapse, kingorngane saimaudsaunek kingormgutigijomangmago perkojaujungnaipok; kakkialernermik pivikarsijungnangimet, nauk keanermut kenne-ralloarmago.

18 Kakkamut aktortaujungnangitomut tikkinginapse, ikkomamut ikkoalajomut, täksinertalingmullonēt, täksoaktalingmullonēt, sillarnerluksoaktalingmullonēt;

19 Tiptulautib nippinganullonēt, okautsit nippinginullonēt, taipkoninga tussalauktut tussaromalaungileit, okautsemik okautsaujomanginamik.

20 Okautaumajut tagvane sapperamigit. Nergjutillo illangeta kakkak aktoruniuk, ujarkennut millorteksaulaukpok, pittikteksaulaukporlonēt.

21 Erksinartoksöngmello taimna tækkuksaujok, Mosesekarpok: Erksijunga sajundlarlungalo.

22 Illipsele Zionib kakkanganut tikkisimavose, Gudiblo ömartub iglugaseksoanganut, Jerusalemut killangmëtomut, Engelillo tausendeokattartut unnuktoksöninginut,

23 Erniangokärtullo illagëninginut, killangme aglaksimajunnut, Gudemullo tamainik erkartuijomut, idluartullo namaksititaujut annerninginut;

24 Pijitsertomullo Testamentetämetomut Jesusemut, aungmullo serparsartaunermut, ajunginersamik okälajomut Abelib (aunganit).

25 Udsertoritse, okalajomik tappatokonnase. Taipkoa nuname okälaitillugo tappatolauktut kemäjungnalaungimetta, tagva uvagut piluatomik kemäjungnangilagut, killangmit okälajok tappagikuptigo.

26 Tapsoma nippinget tapsomane nuna aulatipa. Manale kigligiudsivok, okarlunelo: Ama attausiarlunga aulatitsijomavunga, nunamik kissianeungitok killangmiglo.

27 Okauserle tamna, amalo, sakkertitsivok aulajungnartut ablatsaujomärmetta sennamajutitut, aulajuitut it-sainarkovlugit.

28 Tamanna pivlugo Nalegauvik aulajuitok pigaptigo; saimarsautekarluta (attutsiarlavut), tapsomunga Gude kivgartorlugo, kuviagijanganut, koksasukluta naipertogarilugo.

29 Gudivut ikkomaungmet nungutsijoksoak.

KAPITEL XIII.

Gudib kuviagijanganut innoniarkovluta, sunatuinarnik kaiblainermik.

SORERASE kattangutigēktutitut nægliktigēgitse.

2 Sinniktarviõnermik puigorniarase, illangit taimailioramik, kaujimanatik, Engelinnut sinniktarviolaungmetta.

3 Kelleksorsimajut issumaginiarsigik, kelleksorsimakkattaujutitut; siorniortullo, illipse nangminek sulle timeme innõgapsetauk.

4 Nulliarēngnek idluatsainarle tamaine, nulliarēllo innangaviet ivsornaile; assiniartulle nulliarēngnermiglo asserorsaijut Gudib erkartoromärpeit.

5 Illiornise torkuinnermut pinago, pitakarnerit tamäne namagissigik. Nangminek okangmet: Kemmangniat-sengilagit allarniarnæglonēt.

6 Taimak okarungnalerluta: Nalegak piulijigigapko, erksijomangilanga. Innub suniarpanga?

7 Issumaginiarsigik ajochertortisse, Gudib okausinginnik illipsingnut okālalauktut; tapkoa innosingita nagata nautsertorsiuk, okperningello malliklugo.

8 Jesuse Kristuse, ikpeksak uvlomelo, issokangitomullo tamnatsainak.

9 Aulatautailititse ajochertutsinnut sunatuinarnut tus-sarngartennullo; angijomik idluangmet, omæt aulaujungnangilerpet, tamanna saimarsaumut pivok, nerkemut pinane, attungimet tamanna pinasuartiminut.

10 Uvagut Altarekarpogut, tamanna nerrivigijungnangilæt, kivgartortut tuperme.

11 Nergjutit nellit aungit ajochertuinerõjomut ātaujut ivsornaitovingmut ajornerit pivlugit, taipkoa timingit õtaulermetta tupersuit avatäne.

12 Tamanna pivlugotauk Jesuse, āniatitaujok ittertarviksub sillatäne, innuit ivsornaititsomavlugit aungminut.

13 Nellipsarlavut tagva mana tupersuit avatānut, mit-tautauninga attorlugo.

14 Māne iglogaseksoakanginapta kemmaktauniaengi-tunnik, nelliutuksarsiorpogulle.

15 Sorērata tagva Gude ātsivigilavut tunnergutinnik nakorinartunnik tapsomuna; tamædsa, okautsit nertord-lertut kängasinængnit pijut, attinganik kigligiudsijut.

16 Avagosungnek aitortuinerlo puigorniarassigik; tun-nergutit taimaitut Gudib kuviagingmagit.

17 Ajochertortisse naleklugillo mallingniarsigik; ud-sertormetta tarnipsingnik, akkiortuksetitut mattominga; taimailiorkovlugit kuviasuklutik, ammersauminatik; ta-manna idluatsengimet illipsingnut.

18 Tuksiarutittigut. Uvagut mannigornivut imaipok, issumamik passijeksakanginapta, idluartomiglo innōnasu-arapta illunane.

19 Kaiblaršārpapsele, taimailiorkovluse, tuavinersa-mik ama tunnijauniarasugællunga illipsingnut (tikki-lunga).

20 Ullapirsaijorle Gude, tokkungajunmit annititsijok Nalegaptinik Jesusemik, sauket pairijersoangennik, Testamentib issokangitub aunganut,

21 Tapsoma idluarsarlise tamat ajungitullijungnarkov-luse perkojangit piniarlugit, illupsingnelo sennalune ku-viagijaminik, Jesuse Kristusekut; tamna nalengnarsile issokangitomit issokangitomot. Amen.

22 Kaiblarpapsele kattangutikka, idluiginiarassinik o-kausek tamanna idluarsautiksak; naitomik aglagvigilau-rapse.

23 Nellokongilapse, kattangutivut Timotheuse ama kellerudsārtaungmet; tamna aiparilugo tækkojomavapse, killamik tikkipet.

24 Salutissigik ajochertortisse illunaita, ivsornaitullo illunaita. Kattangutit Italiamiut sallutipāse.

25 Saimarsautib illagilise illunase. Amen.

Ebræerinnut tamakkoa aglaktaumavut Italiame, Timotheusib neksarpeit.

JAKOBUSIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Illissimanek kennereksauvok Gudeme.

JAKOBUSE, Gudib Nalekablo Jesusib Kristusib kivganga, kinguvarēt 12 it sunatuinarne siamangajut, sivorlermik kuviasutekarkovakka.

2 Kattangutikka nægligijakka, angijomik kuviasugitse, sunatuinarnut öktortaulerupse,

3 Kaujimaluse, okpernipse öktortauninga kennuërsarnermik sakkertitsingmet.

4 Kennuërsarnerle sokkosijuituksauvok naggatānut, namaksekovluse, illuitolerluselo, ajoksarkonnaselo.

5 Illapsele nelliet sillatunermik ajoksarune, Gudemut tuksiarle, tapsoma illunaita tunnitsivigiveit issumalingasuërlune, nelliellonēt kippilugvigingila; tamattominga tagva tunnitsiviölērpok.

6 Okperlunele tuksiarle, kollarniarane; kollartok imakbiksub mallingititut annoremut aulataumajutitunīmet.

7 Innuk taimaitok issumakarniarane Nalekamut sumik tunnitsivioniarnerminik.

8 Innuk maggogusertok sullijarnermine innilangasuilak.

9 Kattangulle nikkanartok, nertotile ivlerijaunerminik;

10 Akluitorlo, nikkanarnerminik nertotile: asseroromārame iviksukkab nuvugolangatut;

11 Sekkinek kieksövlune nuilermet, iviksukket kun-

nulerput, nuvugolāngillo kattedkput, taulualo ānanaudlartok asserudlalerpok: taimaktauk akluitok apkotimine panneromārivok.

12 Pilloridlarpok angut ōktortaunermik kennuērsartok; ōktugaudlarame, ōmartub niakotānik pijomārame, tamattomīnga Gudib nēgliktinne angervigilaungmagit.

13 Nelliet ōktortaulerune, okarane: Gudemut ōkortaulerpunga. Gude ōktorlukteunginame ōktorniaēngilak attautsemiglonēt.

14 Innugle ōkortaulerpok, ikligunerminut kajumiksartaavlunelo uērisartaugame.

15 Kingorngane ikligunek sālakaleranget, ajortullinermik sakkertitsivok; ājortullinerle attortaukpet, tokkomik sakkertitsivok.

16 Tammarniarase, nēgliktakka kattangutikka.

17 Tunnergutit ajungitut tamaita, tunnergutillo namašijut tamaita pikkanget pivut, kaumajub atātanganit; tapsomane sokkosernekangilak simertigēgatiglonēt tāktorlo kaumajorlo.

18 Issumaminik tapsoma erniarilaukpātigut, miksekarnarub okausinganut; sivorliojokovluta pingortitanginnit.

19 Tamanna pivlugo, kattangutikka nēglingnartut, illunatik attunit innuk, tussarlune pisārle, okālalunele pinasārle, ningarlunelo pinasārle.

20 Innub ningarninga, Gudib idluarijanganik pingimet.

21 Taimaimet makkojungnartut ajornerillo tamaita pējarniarsigik; akkerartoraselo illelliorsiuk okausek, illupsingnut pititaujok, tarnipsingnik pilloriktitsijungnartok.

22 Okauserle naletsiarsiuk, tussartuinarlugo pinase, taimaitomut nangminipsingnik uivērigapse.

23 Tussartuinartokarpelle okautsemik nalengnagolo; tapsoma adsigiva angut, tachatōtikut kēnaminik kemmergojok.

24 Ingminik kemmergokārdlune, aularame, illinganine tagvaīnak puigorlugo.

25 Ullernersitsiartorle perkojamik namamariktomik

kivgaujungnērtitsijomik, tapsomanēdlunelo sorērane; tamna puigorsārane tussartuinangilak, naleklugole piniarpok; taimailiornermine tamna pilloringniarpok.

26 Akkunapsingnetokarpelle Gudemik kivgartorasugijok, okkanelo attornerluktailitingikuniuk, omættinelo asserorlugo pijok: tapsoma Gudemik kivgartorninga piutsengilak.

27 Idluartomik passijeksaungitomiglo Gudemik kivgartornek Gudib Atātab sāngane, imaipok: Illiārsuit uigarnerrillo siorniorninginne tækkojartorlugit, nangminerlo ivsornartaililune sillaksoarmiunnut.

KAPITEL II.

Okpernermik, ajungitullinermiglo.

KATTANGUTIKKA, Nalegaptिंगnut Jesuse Kristusemut, ānanaunerub naleganganut, okpernermik innuit adsigēnginasuginassigik.

2 Angut kattimavipsingnut itterpet Goldemik ketterdlermilik ānanaudlartomiglo annoralik, aklujorletauk annoraluktok itterpet;

3 Kammagilerupsiuglo ānanausartok, okarvigivlugolo: Maunga igvit ingitit annanaunersamut; aklujomullo okarupse: Ingane igvit nængelerit, maungalonēt ittikkamnut ingitit;

4 Namaktomik issumaginajangilasse tamanna; erkartuijoltosele, idluitomik adsigēngititsivluse.

5 Nalegitse, nægliktakka kattangutikka: Sillaksoarme mattomane aklujut, okpernermik akluilutik Gudib annerilaungileit, kingormgujijuksauvlutiglo nalegauvingmik, tapsominga angervigilaungmagit nægliktinne?

6 Illipsele aklujok nachogivasse. Akluitut tapkoangōngilet, aksorotigijasse, kiglissiniarvingmullo uniarluse?

7 Tapkoangōngilet mittautiggit attermik ajungitomik, atserartaunipsingnik?

8 Attanniviksub perkojanga namaksitikupsiuk, aglait

malliklugit: Innukattit illiktut nægligiuk; idluartomik pivose.

9 Adsigēngititsigupsele, ajortullivose, tappatojoksō-jotitulo perkojennut pitlartaulertose.

10 Perkojennik tamainik nalektub, attauserle nalengi-kuniuk, tamaita pitlartautigigamigit tapsoma.

11 Imāk okartok: Nulliarēngnermik asseroijuksaungi-latit; tamnatauk okarmet: Innuartuksaungilatit. Nulliarēngnermik asseroingikallooruvit, innuaruville; perkojennik tappatojoksōjotit.

12 Taimak okālatitse, taimaktauk piniaritse, erkartortauniartutitut perkojennut kivgaujungnērtitsijunnut.

13 Nāpkigosuitorle, nāpkigosuitorle erkartortaujomāngmet; nāpkigosungnerle nertotivok erkartuinermut.

14 Kannok attornarka, kattangutikka, okpernekarlune okartokarpet, ajungitullinekaranelo? Okpernerub taimaitub piulinajarpauk?

15 Kattangulle angullonēt arnarlonēt pekangimarikpet, piksaminik ajoksarlune;

16 Akkunapsingnētublo okarvigikpagit: Gudib ikkajorlisse, kissakējariselo, akkeartuleritse; tunnitsiviginagillo timib piksanganik: kannok ikkajortiginajarkatsuk tamanna?

17 Taimaktauk okpernek, ajungitullinermik illakangi-kune, tokkungavok ingminik.

18 Okartokarajarunele: Igvit okpernekarpotit, uvangale ajungitullinekartunga; okpernernik tækkotilaunga sullijarnit, okpernimniktauk tækkotiniarapkit sullijarnit.

19 Attautsemik Gudekartomik okperpotit: idluartomik taimak pivotit; Satanasittauk tamattominga okperivut, sajuklutiglo.

20 Innugle attorungnangitōjotit, nellojungnēromaguvit, okpernek ajungitullinermik illakangikune tokkungangmet?

21 Abraham, atātavut, ajungitullinermi minut idluarsitaungilāk; ernermi nik Isaangmik tunnijigame Altaremut?

22 Ahak tækkovet tagva, okpernek piniarkattaungmet

ajungitulligame; okpernerlo namaksingmet ajungitullinermut.

23 Aglaillo nellautsivut, okartut: Gude Abrahamib okperiva, tamannalo pivlugo idluarsititaulertok, Gudiblo illænnanganik tajaulertok.

24 Tækkovasse tagva, innuk idluarsititaulermet ajungitullinermut, okpernermut kissianut pinane.

25 Taimaktauk anguniartok Rahab, idluarsititaungiläk ajungitullinermut, tillijaujut illellioramigit, apkosiniublo assiagut aulartilugit?

26 Sörlo time tokkungangmet annernekangikune, taimaktauk okpernek tokkungagivok ajungitullinermik illakangikune.

KAPITEL III.

Passijaujone sillatunekarkoolugo.

KATTANGUTIKKA nellisse ajochertuijōjomavlune pinane, kaujimagapta, anginersamik taimak erkartortaujomārapta.

2 Illunata tammarpakkapta sunatuinarnik. Okautsemulle attautsemullonēt tamangitok, tamna namaksimavlune angutauvok, timetauk illunāt idluitullitailititungnarpa.

3 Ahāk, horsit nokalautinnut pivavut, nalektilugit uvaptingnik; timeksoangillo aulatipavut.

4 Ahāk, umiaksuit, angijoksōgalloartut, akkunaksoarmullo ingeratitauldaralloartut, akkōteārsungmut torartitaulerput, akkōtub pijomajanganut.

5 Taimaktauk okkak avateārsōvok, angijoksoarniglo pititsivok. Ahāk, ikkomārsungmut napartoksuit ikkitaujungnangilet?

6 Okkaktauk, sillaksoangōvok idluitoksoarnik tættævlune. Taimadlune okkab avatipta akkorngænnetub, time illunāt ivsornartipa, ikkilugolo innosivut illunāt, ikkitaugame Satanasib ikkomanganut.

7 Nergjutillo, tingmitsello, kuglugitsello, immanētullo omajoksuit, illinganingit illunatik pitsartuērutijaulerput, innungnut pitsartuērutijauvlutik ;

8 Okkarle innub pitsartuērutilugo ajorpa, kunnuti-jungnengertok una, ajortoksoak, tokkonartomik pitaliksōjok.

9 Tapsomunga Gude Atāta nakoridlarpavut, tapsomungatauk innuit piluktaukovavut, Gudib adsinganut pingortissimajut.

10 Kannermit attautsemit annijokarpok nakorinermiglo piluktaukojinermiglo. Kattangutikka, taimaituksaungilarle.

11 Puailavik killarmit attautsemit mamaktomiglo kassilinartomiglo puailanajarka ?

12 Kattangutikka, napartok Feigeliksak orksokarungnarka, okpillonēt Weineliksak Feiginnik perorterungnarka ? Taimaktauk puailavik tarriomiglo mamaktomiglo immekarungnanginivok.

13 Kina akkunapsingne illissimavlunelo sillatōva ? Tamna ajungitullinerminik nellonērle innotsiarnerminut, kennuēlunelo sillatolunelo.

14 Omættipsigulle annerudsinermik kassilinartomik, akkerartornermiglo pekarupse, nertotiniarase, sæglunasele miksekārnek akkerartornago.

15 Illissimanerle tamanna pānget pingilak ; nunamille innungnit, Satanasemillo.

16 Annerudsinerlo akkerartornerlo pikablanermik idluitullinermiglo najortekarmet.

17 Sillutunerle pānget pijok sivorlermik ikliguktailivok, taimaktauk ullapirsausējok, kennuētōk, okautsarēngitok, nāpkigosuktoksōjok ajungitullikattarlune, adsigēk-titsijok, takkormōjuitok.

18 Idluarneruble mallingninga karngautilertok ullapirsaupe, taipkonunga illapirsaupe attortunnut.

KAPITEL IV.

Torkuinek attorkonnago.

AKKERARTORNEK sorsungniarnerlo illapsingnut nakit piva? Ikligunek avatipsingne attanniotitok, pitjutigingilauk?

2 Pijomatudlarpose, sullinaselo; omisukluselo annerudsijose, taimaitomut tigusinaselo; akkerartorluselo sorsukpose; pekaraselo sumik, tuksiaenginapse;

3 Tuksiaralloarpose, pititaunaselo, tuksiarnarlukkapse, imaidluse, ikligunipse namaksininganut innoniaromavluse.

4 Nulliarængnermik asseroijose, angutillo arnello, kaujimangilase sillaksoarmiunnik illænnakärnek, Gudemut ningarniõngmet? Sillaksoarmiunnik illænnakärtok, Gudemik ningarteõniarpok.

5 Aglait sullinatik okarasugivissigik? Annernerub illupsingnetub kajumiksaininget, omisungnek akkerartormago?

6 Angijomigle saimarnermik tunnijdllarpok. Taimaimet aglait okarput: Piojorijut Gudib akkerartorpeit, piojorijuitulle saimaserpeit.

7 Tamanna pivlugo Gude naipertogarilugo pitiitse. Satanase akkerartorsiuk, kemmangniarmasse tava.

8 Gudemut kujalititse, tapsoma tava kagliniarmasse. Aggasse ubvarsigik, illipse ajortuggit, omættisselo sujungaitissigik illipse maggogusertose.

9 Ajuleritse sennikteriluselo kugvioletitse; ijornise mumigle kugviornermut, kувiasungniselo kiksarnermut.

10 Nikkanarsaritse Gudib sangane, tapsoma angijorortitsomångmasse.

11 Terliarkattainiarmasse illapsingnik, kattangutikka. Kattangutiminik terliarkattaijok, kattangutiminiglo erkartuijok, perkojet tapsoma terliarkattariveit, perkojello erkartorpeit. Perkojennigle erkartuiguivit; perkojennik mallikteolungilatit, erkartuijõvotille.

12 Attausēnauvok perkojennik pititsijok, tamna piu-liklerungnalarmelo asserortitsijungnarpok.

13 Illipse, tagva pivapse, okartose: Uvlome kaupel- lonēt aularomavogut, iglugaseksoarnut ipkonunga assing- innullonēt, tagvane Jahreme attautseme niuverniaromav- lutalo pissiniaromavogut.

14 Illipse nellojose, kannoēlartomik kaupet. Innosise kannoēmāt? Pujoēnauvok illa, annikitoārsungmik piv- lune, tavale itsungnērpok.

15 Imāk okangartuksauvose: Nalekab perkokpago, innoguptalo, tamattominga assianiglonēt piniaromavogut.

16 Manale piojorinipsingnik nertōtipose. Nertotinerit taimaitut tamaita ajortōvut.

17 Ajungitomigle piniareksaminik kaujimajok, pina- golo, tapsomunga ajortulliarutauvok.

KAPITEL V.

Akluitut nellangaininginnik.

TAGVA illipse, akluitose; kealuselo avāladlaritse, kap- pianartut nelliutsomāngmetta illipsingnut.

2 Perkutivaksoasse auniovut, annorāsselo kaurilingnut nerrimavut.

3 Goldisse Silberisselo mangertonerput; mangerto- ningillo kigligiudsijomārput illipsingnik, uviniselo nerri- jomārlugo, ikkomatut. Perkutivaksoarnik kattersoilauk- tose uvlut kingorliksanginne.

4 Ahāk, sennajut perorsēvipsingnit kattersoijut akkik- sangit illipsingnut kippiluktauningit, nipliadlarput; kat- tersoijullo nipliadlarningit, Nalekab Zebaotib siutinganut pimanerput.

5 Idglorgidlarluse innolauktose nuname, ikligijap- singnut, omættisse kувiasuktidlarlugit sorlo nerkiksennik tokkotsiviane.

6 Idluartok erkartulaukpasse, tokkolugolo; tapsomalo akkerartulaungilāse.

7 Tamanna pivlugo kattangutikka, kemmuērsaritse, Nalegak tikkitsēarilugo. Ahāk, perorsēviksiortub pe-

rorsijet pivianartut nunamit nerruigiveit, kennuērsarlunelo, sillaludsaudsēariveit uvlākullo, unnukullo.

8 Illipsetauk kennuērsaritse, omættiselo nekoksitissigik; Nalekab tikkiviksanga kannimet.

9 Annersaumilugase illapsingnut, kattangutikka, erkartortaukonnase: Ahak, erkartuijok upkuamelerpok.

10 Kattangutikka, nellautaijut Nalekab attingane okautsigilauktasse, malligeksariniarsigik, kappiasuktitaunermik kennuērsarnermiglo.

11 Ahak, pilloringnerarpavut kennuērsartut, kappiasuktitaugamik. Hiobib kennuērsarninga tussartasse, Nalekablo nungutitsininga tækkolaurivasse; Nalekab takopsoagitartoksövlunelo, nāpkigosuktotōngmet.

12 Angnerōjomigle (okaupapse) kattangutikka, angalungniarase, killangmiglonēt nunamiglonēt, assinginniglonēt taisiluse angalungnermut. Ahailaerangapse, ahailaernise taimaile, aukārangapse, aukārnise taimaile; takormōrnermut kattakonnase.

13 Illase kappiasuktitaugune, tamna tuksiarle; kuviasuktokarupse, tamna imgerutinnik imgerle.

14 Kannimajokarpet, illagēt angajokānginnik kaikojile, tapkoalo tuksiarkovlugit pivlugo, mingoarlugolo orksojartomik Nalekab attingane.

15 Okpernerublo tuksiarninget kannimajok innuliniarpa, Nalekablo makkitiniarpa; ajortullilaukpelle issumagijaujungnailerput.

16 Ajornipsingnik kigligiksaritse illapsingnut; tuksiarutigēgitselo innulijaukovluse. Idluartub tuksiuta angijomik pitsartunekarpok, illungertornermut pigune.

17 Eliase innuk uvaptitun-īdlune, tuksiangmet kennunermik, sillalukojinane; sillalungilak tava nunamut Jahrinne pingasunne takkernelo pingasōjortunne.

18 Amalo tuksiarvingmet, killangmit sillalulerpok, nunalo perorsijaminik pititsidlarpok.

19 Kattangutikka, illapse miksekarnek tamaikpago, tapsomingalo sagiartitsijokarpet,

20 Tamna kaujilerle, ajortullijomik sātitsilauktok apkotinet tammarninganit, tapsoma tarne piulidlarpa tokkomit, ajornivaksuillo mattomaniantipeit.

PETRUSIB

AGLANGIT SIVOLIT.

KAPITEL I.

Unnuktorsoarnik Gudib saimarsautānik annernelingnik

PETRUSE Jesusib Kristusib Apostelinga, tækkorng-artennut siamangajunnut Pontuseme, Galatsiame, Kap-padotsiame, Asiame, Bithyniamelo.

2 Annerimmajut, Gudib Atātab sivorngagut issu-ma-simaninganut, Annernerub ivsornaititsininganut, nale-kovlugit, serparsartaukovlugillo Jesusib Kristusib aung-anut: Gudib saimaulise ullapkoserliselo aglivalliajo-mik.

3 Nertortaule Gude Nalegaptalo Jesusib Kristusib Atātanga, napkinersoarminut erniaripsālaungmatūgut ō-manartomik nerriugijeksakarkovluta, Jesusib Kristusib makkininganut tokkungajunnit;

4 Asserojuitomik, ivsornangitomiglo tokkolijuitomiglo kingormgujeksakarkovluta, killangme tamanna kumer-gutaujok;

5 Illipsingnut, illipse Gudib pitsartuninganut sappu-tijauniartose okpernermut piulijaulerluse, tamanna pija-rētissimajok, sakkerkovlugo uvlut kingorliksangingne.

6 Tamanna angijomik kувiasutigijase, unēt tamatto-manne annikitomik kiksarniartose (taimaitseriakarpet) sunatuinarnik kappianartunnik.

7 Okpernisse idluartovlune, angijomiglo pivianarner-sauvlunelo Goldemit nungutsomārtomit, ikkomamut ōk-

tortauvaktomit, naipitaukovlugo nertornarlune nakorinarlunelo, nalengnarlunelo, Jesusib Kristusib sakkerviksangane,

8 Tamna tækkolaungigalloartase nægligivasse, manalo tækkogalloarnago okpervigigapsiuk, tagva erkiërtornärpose kuviasungnermut okautaujungnangitomut allianartoksoarmullo.

9 Okpernipse sorërviksanga, tamædsa tarnib piulijauninga, piksariniarapsiuk.

10 Pilloringnartok tamanna nellautaijut, saimaniksapsingnik nellautailauktut, sivornivaksoangagut kennilaukpaet issumaksarsiorutigilugolo.

11 Issumaksarsiorutigilauramigit nelluinerit illusingillonët nellillonët Kristusib Annerninget tapkoa illuanëtub okautigingmagit, sivornigagullo äniatitaunerit Kristusemëtut änanaudlartokaromärtut kingornagagut kigligiutigilauramigit.

12 Taipkonunga nellonërsimavok; ingmingnut attoratik, uvaptingnulle (attorlutik), okautigilaukpeit; tamattomane okautigimajut illipsingnut, okautsinik tussarnertunnik illipsingnut okälajunnut, Annernekut ajunginekut killangmit tillijaumajokut; tamanna Engelittauk tukkisijomavlugo kajungilarivut.

13 Tamanna pivlugo issumapsigut ketterusersimatitse, udsertoritse, saimarsaulo tunnerguseariniartase Jesusib Kristusib tikkiviksangane tettigingniarsiuk,

14 Kittorngetitut nalektotitut, illiorniaraselo taipso-manëtut nellojoksõtilluse ikligunermut innuniarapse;

15 Tamnale ivsornaitoksõngmet illipsingnik kaikoji-jok malliklugo illipsetauk ivsornaititse arvertarnipsingne tamaine;

16 Taimak aglaksimangmet: Ivsornaititse, uvanga ivsornainama.

17 Atäta nipliarvigigapsiuk, tamna innungnik adsi-gëngititsinane erkartuijok, illunatik pinniarninginut, tagva arvertaritse koksesukluse nunamënipingne.

18 Kaujimavluse nunguniartomut Silberemullonët Goldemullonët piulijaunginapse piusekullupsingnit atätennut adsiunipsingnit;

19 Kristusible aunganut erdlingnartomut, tamna sau-garsutut sinnaungasuitotut ivsornaitotullo-īdlune.

20 Sivornagagut issumaksarsiorsiortaumalauralloarpok sil-laksoak tunganilijaukārtinnago, sakersimajorle nelliunerit kingorlinginne pivluse ;

21 Illipse tapsomūna okpertose Gudemut, tokkungajunnit tuppaktitanganut, ānanaujoksoangortilugolo, Gudemut okperkovluse, tettekarkovluselo.

22 Tarnisselo sujungaitissigik miksekārnek naleklugo Annernermut, kattangutinnik nægligosukovluse takkormōrjuitomut ; ōmamullo ivsornaitomut nægliktigēvigitse :

23 Illipse erniāngupsārsimajose, asserorniartomiungitok kinguvāksamit asserojuitomille ; tamædsa Gudib ōmartub okausinganit, issokangitomot-ītsomārtomit.

24 Uviniggit illunatik iviksukkatitun-īmetta, innublo pinnarnarninga tamat nuvugolangojartutitun-īmet. Iviksukket pannilerput nuvugolangillo kunnulerput ;

25 Nalekable okausinga issokangitomot-ītsomārpok. Tamædsale okausek okautigijaujok illipsingnut.

KAPITEL II.

Næglinginek ipperarlugo.

TAGVA ajortullinerit tamaita allarsigik, uivēriklernerit tamaita, takkormōrnerillo, annerudsinerillo, terliakattainerillo tamaita ;

2 Kippiniaritselo immungmik sillatunelingmik akkusimangitomik, nutakketitut erniangokammertofitut, aglivaliakovluse tamattomunga ;

3 Oksimalauralloarupse Nalekab illænnakārninganik ;

4 Tikkisimagapse tapsomunga, sorlo ujarkamut ōmartomut, tamna innungnut nachogijaujok, Gudemele annerimajok pivianartoksōvlune.

5 Illipsetauk sorlo omartotitut ujaraujose, iglolioleritse igloksoangolerkovluse annernelingmik, ajochertuijuksaulerluselo ivsornaitunnik ; tunnijjuksaukovluse tunnergu-

tinnik annernelingnik, Gudib idluarijanganik Jesuse Kristusekut.

6 Taimaimet aglangne aglaksimavok : Ahak, ujarkamik iglub terrekuksanganik illijivunga Zioneme, annerimajomik pivianartomiglo ; nelliello tapsomunga okpertos kangusuktitauniængilak.

7 Illipsingnut, tagva okpertos pivianarpok ; okpingitunnulle ujarak taimna, igloliortut nachogijanget, terrekuksangortitaulernerpok,

8 Ujaraulerdlune apõrgvingmik, kairtolarmelo sinnaungautajomik ; taipkonunga apõrtunnut okautsemik, okperinginamitsuglo attoreksarijatik.

9 Illipsele innukattigëngõvose annerimajut, ajochertuijut attanniviksõlutik, innuit ivsornaitut, tapsoma innukotingit ; illipsingnik kaikoijjub pinniarningit ajungitut okautigilugit pijuksauvose, tãktomit kaikongmasse kaumerminut tattamnantomut.

10 Illipse sivorngagut innukattigëlaungitose, manale Gudib innukotigivãse ; itsarlo saimarsautekangitose, manale saimaudsauvose.

11 Næglijijaujose kattangutit, tækkorngartaujose nunagingitapsingnëtoselo innerterpapse : uvingub ikliguningit nalengniarasigik, taipkoa tarne akkerartungmat-suk ;

12 Nellojullo akkorngane ajungitomik arvertaritse : illipsingnik terliakattaijut idluitullinerarluse, ajungitulliar-nipsingnik tækkokovlugit, Gudelo nertorlugo kiglissiniarviub uvlungane.

13 Innungnut nalegeksarekojaujut tamaita nalengniarasigik, Nalegak pivlugo : attanniviglonët nalegaunerõjok ;

14 Kaptainillonët, tapsoma tillijangit akkiniarkovlugit ajortullijunnik, ajungitullijunniglo nertudlarkovlugit.

15 Tamædsa Gudib pijomajanga, illipse ajungitullinermut okausiksërotitsikovlugit innuit sillaitut nellojok-sõninginik.

16 Kivgaungitotitut, kivgauginisele attortaililugo ajortullinerub mattutiksanganut ; Gudible kivgangititut.

17 Innuit illunaita opigissigik. Kattangutigët nælgissigik. Gude naleksiuk. Attannivik opigissiuk.

18 Illipse kivgaujose naleket nalengniarsigik koksa-sungnermut tamainut; ajungitut issumagiktullo kisse-taungitut, issumagingitulletauk.

19 Tamanna saimarsauteliõngmet, innuk kappianar-nernik attorungnarpet idluartomik issumagijakarlune, Gudib sãngane, passijeksaulugane kappiasuktitaupet.

20 Kannok nertornarajangmãt ajortullinisse pivlugit issakajaugupse? Ajungitullinissele pivlugit kappiasuktitaugupse kennuẽrsarluselo, tamanna saimanadlar-pok Gudeme.

21 Tamattomunga kaikojaugapse: Kristusetauk aniad-lalaungmet pivluta, igsageksamik kemmaivlune uvap-tingnut, tapsoma tuminginnik mallekovluse.

22 Tamna idluiliutsengilak, uivẽriklernermiglo kan-ningane naipitaulaungilak.

23 Tamna suataujarangame, suangilak; ãniatitauga-me, sillungilak; idluartomigle erkartuijomut tamanna perkova.

24 Tapsoma nangminek ajornivut timiminut pitipeit kejungmut, ajortullinermik tokkungalerkovluta, idluar-nek innõniarvigilugo: Tapsoma ikkinginnut innulijau-vose.

25 Saukettitut tammarsimajotitut-õlaurapse; manale sãgiarsimavose tarnipse pairijingennut ajochertuijoksõ-ningennullo.

KAPITEL III.

Uiggillo nulliaggillo illingajariakarninginnik.

TAIMAKTAUK arnet uitik nalegeksariveit; taipkoa-tauk okautsinnik okpingitut arnet illusinginnut okausi-ungitunnut kajungertitaukovlugit,

2 Tapkoa arvertarningit nalengnermut ikligutailing-metta tækkogunigit.

3 Ananauningit kallininginnẽtuksaungimetta, nutser-mingnik perainermullonẽt, Goldemik attimanermullonẽt annoratsienullonẽt;

4 Omættible innua tækkuksaungitok, sokkosijuilune

piõjoringinermik uimajangitomiglo annerneliõlunelo (pijuksak) tamanna pivianarmet Gudeme.

5 Taimaktauk arnet ipkoa itsak ivsornaitut ingmingnik ānanautitsilaukput, Gudemut tettekarylutik, uitiglo nalet-sainarlugit.

6 Sorlo Sarab Abraham nalengmago, nalekaminiglo taivlugo; tapsoma pannigiliusimavāse ajungitulligupse, sivõranaselo kiksarnartomik.

7 Taimaktauk nulliaggit illipse, sillatoluse najortigisigik, arnello sangēnersaungmetta opigissigik, tapkoa-tauk saimanermut kingormgujukattauniarmetta innõtsemik; tuksiarnisse agviartaukonnagit.

8 Tagvale illunase issumakarkattigēngniaritse, nai-perkotigosukluse, kattangutitut næglikluse, napkigosukluse, innutsiarluse.

9 Ajornek ajortomut akkiniartaililugo, suagosungnerillonēt suangnermut; ajungitullititsele, kaujimagapse taimaitomut kaikojaumajose, saimanartolingmik kingormgujukesakarkovluse.

10 Innõtsemik nægligosuklune, uvlunniglo ajungitunik tækkojomajok, okaminik nippangertitsile okausekartaililune ajortomik, kangasinangminullo uivēriklertaililune.

11 Ajornek tunnulerliuk, ajungitulliarlune; ullapirsautesiorle, katsungaitomiglo pinasuarutigilugo.

12 Idluartut Nalekab ijikita tækkonārmagit, tuksiarningillo siutikita (tussarpeit); ajortullijulle Nalekab kēnanget tautukpeit.

13 Kialo idluilugvigijungnarpāse, ajungitok mallekupsiuk?

14 Kappiasuktitaugalloarupselonēt idluarneki pivlugo, pillorikpose. Sivõranartitsininginige sivõraniarase, kakkilārtailititselo.

15 Nalegarle Gude nertorsiuk omættipsingne: Opa-lungērsimatsainaritsele akkiurlugit, illunaita kaujititaujoma jut nerriugijapse illupsingnētub tungavikarninganik;

16 Kennuēnermullo, udsertornermullo; passijeksaungitomik illumiutekarluse, illipsingnik terliakattaijut idlui-

luktullinerartise, kangusukovlugit, Kristuseme ajungitul-
liarnipsingnik mittautekaramik.

17 Gudele taimaikojikpet, idluarnersaungmet kappi-
suktitaungupse ajungitullinek pivlugo, idluitullinek pivlugo
pijomit.

18 Kristusetauk attausiardlune añiatitaungmet ajor-
nivut pivlugit, idluartok idluitut pivlugit, pititsomavluta
Gudemut, uvinimigut tokkotauvlune, annernimigulle o-
martitauvok.

19 Tapsomūnatauk okālajartolaukpok annernernut
parngnanērsimavingmētunnut;

20 Ipkoa okperomalaungitut Gudib kennuērsartub
uttakkingmagit, taipsomane Noa innōtillugo umiaksoak
sennajaungmet, tapsoma illuane ikkitut, imaipok, sitta-
maujortut innuit piulijaulaukput imānit.

21 Tamattomunga nellautartauvok mattomane piuliji-
gijavut Baptijūt; ubvautaungitok timib ipinganut, issu-
mable passijeksaungitub nekkoksitigiva Gudemut, Jesu-
sib Kristusib makkininganut;

22 Tamna killalliarame Gudib tallerpiet tunganēler-
pok, Engelillo, attannersuillo, pitsartudlartullo naiper-
torpæt.

KAPITEL IV.

Ajortulliarungnērnermik.

KRISTUSE añialaungmet timimigut pivluta, illipse-
tauks taimaitomik issumamik tigusilermititse; uvingme
añiajok ajortullijungnērmet;

2 Kingorngane innōniarnermine sulle uvingme, in-
nuit ikliguninginnuungitok, Gudible pijomajanganut in-
nōniarlune.

3 Tāvarutigigaptigo, innōnipta annigorngane nello-
jut pijomajangit attutsainalauraptigik arvertalaurapta il-
lokeudlarnerneme, ikligunermelo, tallanermelo, nerriluad-
larnermelo, immiluadlarnermelo, mamaitoālungnelo, Gu-
diungitunniglo kivgartornerme.

4 Tattamnarsarput illaginginapsigik, taipkotitunarlo

illusekanginapse koksalainartunnik idluitunniglo, mittautiksenniglo okausekarlutik.

5 Taipkoa kigligiksartuksaujomārput tapsomunga, opalungērsimajomut erkartuivlune innōjunniglo tokkungajunniglo.

6 Tamanna pivlugo tokkungajuttauk okautsinnik tusarnertunnik okālavigijaugivut, erkartortaukovlugit innuōningita uvinginnut, tarnigille omarkovlugit Gudeme.

7 Tamaitarsoarnigle naggatiksak kaglilerpok.

8 Tamanna pivlugo sillatuleritse erkomaluselo tuksiaritse. Tamainille pinersarilugo, nægliktigēgitse illungertornermut; næglingnerub ajornerit unuktoksuit mattungmagit.

9 Sinniktarviōkattigēgitse avamugase.

10 Kivgartortigēgitselo saimarsaumut illunase attunit tunnerguseapsingnut, pimaklertotitut ajungititut Gudib saimarsautānik ingmigolingajunnik unnuktoksoarnik.

11 Okālajokarpet, Gudib okauseringmagit okālatigilugit pile. Kivgartortokarpet, Gudib tunnijanga ajungijutigilugo piniarle: Gude pinniarnernut illunainut nertortaukovlugo Jesuse Kristusekut, tamna nertortaule pitsartunerolunelo issokangitomit issokangitomot. Amen.

12 Næglingnartose illipse, tattamnaksarutiginiarasigik kappianartut ōnarsitimasse, tamakkoniga pititaujose ōktortaukovluse, sorlo tækkorngartamik pijaulerasuginase:

13 Kuviasugitsele, Kristuse kappiasuktituakattigigapsiuk; ānanauninget sakkeromārviane kuviasutekarkovlusetauk serriniarluse.

14 Pilloridlarpose mittautaugupse Kristusib attinga pivlugo; ānanaunerub Gudiblo Annerninget innigingmasæe. Tamna mittautigijaujok taipkonane, illipsingnele nertortauvok.

15 Innuartotulle-ītomik āniatitaujomik illipsingnēto-kartailile, tigliksimajotullonēt, idluiluktulliartotullonēt, kerlerutijotullonēt assime senajeksanginnik.

16 Kristusible innukotingatut āniatitaugune, kangusugane pile, Gudele nertorliuk tamanna pivlugo.

17 Nelliutingmet erkartuinek pigialertok Gudib ig-

lungane. Uvappingnele pigiarkärpet, okperomangitut Gudib okausinginnik tussarnertunnik kannoõtomik nag-gatekaromärkæt?

18 Idluartorlo serlek piulijaujungnarmet, nane sakkeromanajarka, Gudemik nalengitok, ajortullijorlo?

19 Taimaimet, Gudib issumanganut äniatitaujut, tar-nitik perkojeksariveit tapsomunga, nertornarlune pingor-titsijomut, ajungitulliarlutik.

KAPITEL V.

Ajochertuijut kaiblartauninginnik.

ANGAJOKAUNEROJUT, illipsingnõtut, okaupakka, uvanga angajokaunerõkattaavlunga, kigligiudsijolarmalo Kristusib änianganik; illangiutekattaavlungalo änanau-nermik sakkeromärtomik.

2 Kristusib innukotingit, perkojaumajut illipsingnut pairiniarsigik, udsertorlugillo, kunnunermut pinase, kun-nulugasele; kangunartunnik perkutiniaromanermut pi-nase, õnamulle illungertortomut;

3 (Gudib) innukotinginnut attanniotijomajutitut pinase, igsageksaunialeritsele illagëktoksoarnut.

4 Tagva pairksiviksoak sakkeromärpet, niakõmik kun-nulijuitomik nalengnartomik pititaujomärpose.

5 Taimaktauk illipse innuosuktojose innutokaunerit naleksigik. Illunase nalektigëgitse, piõjorijuinermik at-taruilititse. Pimariutertut Gudib akkerartormagit, piõ-jorijuitulle napkigiveit.

6 Tamanna pivlugo illipsingnik nikkanarsaritse Gudib agganginnut pitsartujoksoarnut, nelliunermine illipsing-nik piõtitsiniarkovlugo.

7 Siardlernisse tamaita tapsomunga pitisigik, tapsoma issumagitsainarmasse.

8 Sillatuniaritse udsertorluselo; akkerartortise Sata-nase arvertangmet Loewetut nipliajoksoatut, ëjeksasior-lune nelliennik.

9 Tamna okpernermut akkerartorsiuk sōngoluse, kaujimavluselo, kattangutisse nunamētut tamakkonungatauk kappianartunnut pijaulermingmetta.

10 Tamainigle saimarsaumik Gude, uvaptingnik kai-kojijok ānanaunersoarminut issokangitomut Kristuse Jesusekut, tapsoma nangminek ākiksorniarpāse namaktomik, nekkoksitiluse, pitsartutiluselo, tunganilitiluselo, ilipse annikitomik kappiasuktitaujose.

11 Tamna nertortaule pitsartunerolunelo issokangitomit issokangitomut. Amen.

12 Silvanuse kattangutise nertornartok (taimaisugijara) neksarlune ukkoninga, aglagvigiārsulaukpapse, kai-blarluse kigligiutigilugolo, Gudib saimarsautā tettigijase okpernartongmet.

13 Okpertut annerimakattigijapse Babyloniamētut salutipāse, ernermalo Markusib.

14 Salutikattigēgitse kunnikluse næglingnermut. Ul-lapirsaumik illakarlitōk, illunatik Kristuse Jesusemētut. Amen.

PETRUSIB

AGLANGITA AIPANGIT.

KAPITEL I.

Malligeksennut sunatuinarnut kaiblaijomik.

SIMON Petruse, Jesusib Kristusib kivganga Apostelingalo, okpernermik pivianartomik uvaptitut pimakat-tiptingnut idluarnerme, Gudipta piulijiptalo Jesusib Kristusib pititsininganut.

2 Gudib tunnitsivigilise saimanartoksoarmik ullapko-
sernartoksoarmiglo, illitarsinermut Gudemik, Jesuse
Kristusemiglo Nalegappingnik.

3 Tapsoma Gudib pitsartuninget tunnitsivigingmat-
tigut tamainik (kannok innōniarluta arvertarkovlutalo
Gudib idluarijanganut) illitarsinermut tapsominga, uvap-
tingnik kaikojijomik ānanaunerminut ajunginermunullo ;

4 Tamattomūna angnerpāngōjunnik pivianartoksoar-
niglo angerviōvogut, imāk, tamakkonunga illangiutitau-
lerkovluse Gudioninganik, sillaksoarmētut ikliguningit
asserornartut kemmakupsigik :

5 Tagva ajungitapsingnut attaruilileritse, okpernip-
singnullo sakkertitsileritse ajungitullinermik, ajungitū-
linermullo illissimanermik.

6 Illissimanermullo namatuinartomik, namatuinarto-
mullo kennuērsarnermik, kennuērsarnermullo nalengner-
mik Gudemik ;

7 Nalengnermullo Gudemik, næglingnermik kattang-

utimik, næglingnermullo kattangutimik nægligosungnermik illunainik.

8 Tamakkoa illipsingnēkunik pigannerlutik, erkeasuk-tiniængilāse sullingitiniaraselonēt, illitarksinermik Nalegaptinik Jesuse Kristusemik.

9 Tamakkoningale pekangitok, tamna tautungilak, aggangminut tapsikārtok, (tækkotsiarnek ajorlugo) ajornerilauktamelo pējartauningit puigorpeit.

10 Tamanna pivlugo kattangutikka attaruililuaritse, kaikojaumanise annerimaniselo aulajungnengerlugit. Taimailioritse sumullonēt apörnængilase.

11 Taimak angijomik tunnitsiviōjomārtose itterviksamik Nalegapta piulijiptalo Jesusib Kristusib nalegavinganut issokangitomot.

12 Taimaimet katsunganiængilanga tamakkoniga kaiblatsainarluse, nauk tamakkoa kaujimagalloarlugit, tunganilimavluselo miksekārninganik tamattominga.

13 Idluarivikparale tuppaktēnarluse erkaititsinermut, iglome tamattomanētillunga.

14 Kaujimagama igluga (timiga) attorungnēreksari-gapko nelliutilārmet, taimak Nalegapta Jesusib Kristusib nellojungnērtilaungmanga.

15 Pinasuaromavungale tamattominga erkaumajeksakatsainarkovluse kingunanne.

16 Uvagut okarvigilaurapse Nalegapta Jesusib Kristusib tikkitsomārninganik pitsartuneliksoarmik, sillatungnerit okālagaladlernerit tukkekangitut mallilaunginaptigik; uvagulle nangminek ānanauninga tækkolaukpavut.

17 Gudemit Atātamit pititaungmet nalengnartomiglo nertornartomiglo, nippemut, tapsomunga pijomut, angijomit ānanaunermut imāk: Tagga Ernera erdligijara, tamna kuviagijara.

18 Nippelo tamanna killangmit pijok tussarpavut, kakkame ivsornaitome illagigapigo.

19 Nellautaijub okausinganik tunganartomik pekar-pogut; tamanna nalekapsiuk idluartomik pivose, sorlo neneroak kaumaksaijok tāktome, kaulersēarivlugo, uvloriarlo kauksiut kaumaksaitsēarivlugo omættipsingne.

20 Tamannalo kaujijeksarekärtasse, nellautaijut okausingit aglangne, innub nangminek issumanganit pitsengimetta.

21 Innub issumanganut nellautainermik pijokalauksimatsengimet; ivsornaitulle taipkoa Gudib innungit okälalaukput, Annernerub ajunginerub kajungertimagit.

KAPITEL II.

Ajochertuijut nellangaitut sivorngagut okautaininginnik.

NELLAUTAIJUNNIGLE nellangaitunnik pijokalaurivoktauk innuit akkorngæne, sorlotauk ajochertuijut nellangaitut akkunapsingnētsomärmetta, senniagut ajochertūsenik pititsijomärput asserornartunnik, Nalegarlo missiutigijomärpæt, pissiarijigilauktanget; ingmingnut pitsivlutik asserudlautiksamik tagvañartomik.

2 Ajochertusingillo asserornartut unuktoksuit malligomärpeit. Taipkonunga miksekärnerub apkuta mitautigijaujomärpok.

3 Torkuinermullo illipsingnit perkutiniarasuaromärput issumasinaluktunnik okausekarnermut. Taipkoa pitlartautiksangit okautaukammerungnērtut nokkarniængilet, erkartortautiksangillo sininginivut.

4 Engelit idluitullilauktut Gudib pitlartaililaunginamigit, täktoksuble kellaumgujunginnēdlutik Satanasevingmut ajektordlugit pitilaukpeit, kumergutaukovlugit erkartuivingmut;

5 Sillaksoartokaujorlo pitlartaililaunginamiuk, Noale idluarnermik okälajok piuliva, illangillo sittamaujortövlutik, ullitornivaksoak pitinamiuk sillaksoarmiunnut Gudekaromangitunnut;

6 Iglugaseksuillo Sodoma Gomorraro argsaēnautilerdlugit, pitlalaoramigit asserornermut, tækkojeksangortiluklugit ajortullijunnut, kingorngane pijomärtunnut.

7 Lotelo idluartok piulivlugo, kappiasuktitaujok angijomik innuluksuit illokeudlartut pinniarninginnut;

8 Idluartok tamna, taipkoa akkorngænnēname, uvlut tamaita tarnimigut idluartokut kappiasuktitaulaupok idluitulliarninginnut tækkojaminut tussartaminullo ;

9 Tagva Gudemik nalektut Nalekab piulidlarungnarpeit ðktortaunermiit, idluitulle kumergusiudlugit erkar-tuiviksamut, pitlareksaukovlugit.

10 Sugaluluvarlugille uvingningminut innõniartut, ivsornartunnik ikliguktut, nalekenniglo nachojut, innungmik sillasiojuitut, ingmingnik piõjoridartut, sajugatiglo attan-nionerit mittautigilugit ;

11 Nauk Engelit pitsartunersauvlutiglo sõngonersau-jut, mittautigijaunadlartok patsitiksak taipkoa pivlugit pitsengilæt Nalekamut.

12 Taipkoale sorlo nergjutititut sillatunekangititut-ïput, ingergamik erniangojut tigujaulerlutik tokkoteksa-ēnauvlutik ; mittautekaramik kaujimangitamingnik, asse-rornartulliarnermingnelo nungutaujomårput,

13 Idluitullinermingnut akkivioniksettik neksarpeit. Issumamikut alliadlarput uvlut tamaita uvingub kuviagi-janganut innõniarnermik, kangunartoksõvut makkojung-nadlalarmiglo, kuviasuktoksõvut uivēriklernermingne nerrekattigijarangamise ;

14 Ijekarput angijomik illokeudlartunnik, ajortulli-nermik soraijunatik, kajumiksarpeit koksalaitut tarning-it, omættekarlutik illumersimajut torkuinermik, innuit õminadlartut.

15 Apkut idluartok kemmakamitsuk tamarnartomut pivut, Balaamib Bosorib erninget apkuta attorlugo, tap-soma akkilertaunine idluangitok nægligiva ;

16 Ajortulliaranele ikpigiva, nergjutsoak kippalo oka-juitok innuktun okalerame, innerterpa nellautaijub sillai-ninga.

17 Taipkoa puailavit immekangitut, nuvujet annore-mut kaivitomut aulataujut, taipkonunga kappianartomik tåktoksoarmik kumergutaumavok issokangitomot.

18 Piblingaidlartunnik okausekaramik piungitoksoar-nik, uvingub ikliguninganut ivsornartullinermut kajumik-sarpeit imaitut, nellågut kemmāmajut tamarnartomut in-nõniartunnit ;

19 Kivgaujungnainermik angervigiveit, nangminerle asserornartub kippalogiveit. Salagijaujok kivgaulermet salagijiminut.

20 Makkojungnartunnit sillaksoarmētunnit kemmajut, illitarksinermut Nalekamik piulijiptingnik Jesuse Kristusemik, imaitulle ama nappertitaulerunik sālajijauvutik tamakkonunga, kingorngane tagva tapkoa illinganingit ajalualerput sivorlermit.

21 Ajunginersaulaungmet taipkonunga idluarnerub apkutā kaujilaungikunitsuk, kaujimanerlungnermit, perkojello ivsornaitut, tapkonunga pititaumajut, tunnulerunikit.

22 Taipkonunga nellautsimavut adsigēgutiksak inna okpernartok : Kingmek meriarilauktaminik nerringmivok ; kuingēngerlo sallumarsarsimajok sallumaitomut aksakārtinivok ingminik.

KAPITEL III.

Uvlut kingorlit nelliusimaninginik.

TAMÆDSA aglangma aipangit illipsingnut, næglingnartose ; tamakkonunga tuppaktiluselo erkaitipara issumase nellogörtok ;

2 Erkailerkovluse okautsinnik mattoma sivorngagut nellautaijunnut ivsornaitunnut okautigijaujunnik illipsingnut ; perkojaptingniglo, uvagut Nalekab piulijipta Aposteligijātigut.

3 Tamannalo kaujilerkārsiuk, uvlut kingorlinginne mittautekartokaromārmet, kajungilarnermingnut innōniartunnik,

4 Okarlutiglo : Tikkiviksanga angerosimanerub nelluninga nauk ? Sivolit sinnilernermetta, taimanget taimaita taimailingatuarniarput, sorlo pingortitaumajut pigiarningæne-īlaungmet.

5 (Kaujimangilelle) kaujijomanginamik, killak itsak Gudib okausinganut pingmet, nunalo immānit, inmānēdlunelo :

6 Tamaidlune tamattomūna sillaksoak taipsomanētok ullitornevivaksoarmut nungutauvok immāne.

7 Killagle nunalo mattomanē-ītuk okausinganuttauk tamattomunga pigumitāngulerpuk, pijuksaujomārlutik ikkomamut uvloksame erkartuivingme, innuillo Gudemik nalegomangitut pitlartauviksanginne.

8 Attauserle nellojeksaringilasse illipse næglingnartose, uvlok attausek Nalekab sāngane imaimet, sorlo Jahrititut tausendititut, Jahrilla tausendit sorlo uvloktut attausertut.

9 Nalekab angersimanine nelliutiluartiniængila, illangita nelliutiluartinasugingmatsuk; kennuēsarvigivātigulle assioniartokarkojinginame, illunatale sagiarkovlugit.

10 Nalekable uvloksanga nelliutsomārpok sorlo tigliktotut unnuaksiortotut; tapsomane killait nungutsomārpuput serkorpaluksālungmut, pingortitelle õnartovaksoarmut aumajomārpuput, nunalo perkutingillo ikkoalanermut nungutaujomārpuput.

11 Illunatik makkoa nungutsomārmetta, kannok angijomik pijariakartose, ivsornaitomik innõniarkovluse Gudelodelo naleklugo illiornipsingnut;

12 Nerriukluselo erinesukluselo Nalekab uvlunget nelliuviksānut, taipsomane killait ikkomamut nungutsomārmetta, pingortitello õnartovaksoarmut aumadlarlutik.

13 Okausinganulle nerriupogut, killangmik nutāmik, nunamiglo nutāmik, tagvane idluarsainek innekarpok.

14 Tamanna pivlugo nægliktakka, tamakkoa nerriugigapsigik, attaruilititse ivsornartokarkonnase, pitlareksaukonnaselo, tapsoma sāngane ullapirsarsimaluse naitaukovluse.

15 Nalegaptalo kennuēsarninga piulijaujutigissiuk; sorlotauk nægliktok kattangutivut Pauluse aglalaungmet illipsingnut, illissimanermut tunnitsiviõnerminut.

16 Taimaktauk (pigivok) aglamine tamaine okautigigamigit tamakkoa; illangit tamakkoa tukkekartilugit okumaiput, illissimangitut tunganilimangitullo mumikpeit, sorlotauk aglait assingit, ingmingnik asserorlutik.

17 Illipsele nægliktakka, tamanna sivorngagut kauji-

magapsiuk, udsertoritse illipsingnik, innuit mamaitut tamarninginnut amuartaukattaunkonnase, nangminek tunganilimanipsingnit kattengniarluse.

18 Nalegaptale piulijiptalo Jesusib Kristusib saimarsautāne illitarilugolo aglivalliatitse. Tamna nertortaule tamattomanelo issokangitomullo. Amen.

JOHANNESIB

AGLANGIT SIVOLIT.

KAPITEL I.

Kristuse Johannesib okautigiva.

ISSUANIT-ILAUKTOK, ijiptingnut tækkolauktavut, kemmergolauktavut, aggaptingnullo aktulauktavut, tussalauktavut, innōtsib okausinganik.

2 Innōserlo sakkijarsimavok, uvagullo tækkolaukpo-gut, kiglijudsilaptalo okālavigivapse innōtsemik nagga-tekarniængitomic, Atātamēlauktomic, uvaptingnullo sakkertomic.

3 Tamna tækkolauktavut tussarlauktavullo okautigivavut illipsingnut, illipsetauk illagēgutekarkovluse uvaptingnut; uvagullo Atātamut Erninganullo Jesuse Kristusemut illagēgiakarpogut.

4 Tamattomingalo aglagvigivapse, kuviasungnise namaksekovlugo.

5 Tamædsalo okausek tapsomanget tussarlauktavut, illipsingnullo kigliutigijavut: Gude kaumaniōngmet, tapsomanelo tāktokangilak.

6 Okarupta, tapsomunga illagēgutekartogut, tāksiorlutalo, sæglovogut, miksekārnermiglo piniængilagut.

7 Kaumajomele arvertarupta, sorlo tamna kaumajomēmet, illagēngnekarvogut uvaptingnut, Jesusiblo Kristusib, tapsoma Erninget aunget, ubvarpätigut idluitunnit tamainit.

8 Okarupta, ajortokangilagut, uvaptingnik nangminek uivērivogut, miksekārnerlo illuptingnēngilak.

9 Ajornivulle kigligiksautigiguptigik, tamna nertornartovlune idluartovok, issumagijungnērvigigamittigut ajorniptingnit, sujungaitilutalo idluitunnit tamainit.

10 Okarupta, ajortullilaungitogut, sæglotunerarpavut, okausingalo illuptingnēngilak.

KAPITEL II.

Kristuse tuksiarutjigivavut.

KITTORNGARSUKKA, tamakkoninga aglagvigivapse, ajortullikonnase. Ajortullijokarpello, tuksiarutjekarpogut Atätamut, Jesuse Kristusemik, idluartojomik.

2 Tamnalo ullapirsautauvok ajornivut pivlugit; ajornivulle kissetaungitut sillaksoarmiulletauk tamaitarsuit (ajorningit) pivlugit.

3 Tamannalo kaujjutigivavut, illitarigaptigo, perkojangit nalekuptigik.

4 Okartokarpet: illitarivara, nalengnagillo perkojangit, tamna sæglotojoksōvok, tapsomanelo miksekārnekangilak.

5 Okausinganigle nalektok, tapsomane nellagut Gudib næglingninga namaksivok. Tamattomanget kaujivogut, tapsomanēnapta.

6 Tapsomanētsainarlune, okartok, arvertartuksaugivok, sorlo tamna (Jesuse) arvertarlaungmet.

7 Kattangutikka, nutāmik perkojamik aglagvigingilapse, nutaungitomigle perkojamik, tamattominga pigiarninganit pekartose, pigiarninganit tussartase tamædsa perkojak nutaungitok.

8 Ama aglagvigivapse perkojaktāmik, tapsomanelo

illipsingnelo miksekārtojomi ; tāksoak annigormet, kaumajorlo miksekārtok mana kaumaksaivok.

9 Kaumajomēdlune okartok, kattangutiminiglo ōmisuktok, tamna tāktomēpok sulle.

10 Kattangutiminik nægliktok, kaumajomētsainarpok, sinnaunganerkarminane.

11 Kattangutiminiglo ōmisuktok, tamna tāktomēpok, arvertarlunelo tāktome, namullo ainermik nellovlune ; ijigik tāktub takpētilaungmagik.

12 Aglagvigivapse kittorngārsukka, ajornisse issumagijaujungnērmetta, tapsoma attinganut.

13 Atātaujose aglagvigivapse, issuanit-ītok illitari-gapsiuk. Innuosuktōjose aglagvigivapse, ajortoksoak salagigapsiuk. Sorrutsiōjose aglagvigivapse, Atāta illitari-gapsiuk.

14 Atātaujose aglagvigilaukpapse, issuane-ītok illitarivasse. Innuosuktōjose aglagvigilaukpapse, pitsartunekarapase, Gudiblo okausinga illipsingnētsainarmet, ajortoksoarlo sālagiclaurapsiuk.

15 Sillaksoarmik næglicosungniarase, sillaksub pinginniglonēt. Sillaksoarmik næglicosuktokarpet, Atātab næglingninga tapsomanēngilak.

16 Sillaksoarmētut tamaita, (uvingub ikliguningit, ijib allianingit pimariuternerillo,) Atātamit pingimetta, sillaksoarmille pivut.

17 Sillaksoarlo nungutsomārpok allianarningillo: Gudible pijomajanganik pinniartok, issokangitomut-ītso-mārpok.

18 Kittorngarsuit, uvlut naggatæt tamædsa nelliutilerpok, sorlolo tussaumagapase Antikristusemik tikkitsomārtomik, manalo tamædsa Antikristusit unnulerput ; tamattomanget kaujimavogut, uvlut naggatæt nelliutilermet.

19 Uvappingnit taipkoa aularput, illagilaungilavulle ; illagilaurunnittigut uvappingnētsainarajarlaukput ; (aular-pulle) sakkijarkovlugo tamaita illagilaungimattigut.

20 Illipselo saimaunekarpose tapsomanget, ivsornaitomit, tamaitalo illissimavasse.

21 Aglagvigilaungilapse, sorlo kaujimangitose miksekārnermik, kaujimagapsiugle, kaujimavluselo miksekārnek sæglunermi piniængimet.

22 Sæglojok kina, Jesuse Kristuseõjomik missiarudsijok kissime? Tagva Antikristuse, Atātamiglo Ernermiglo missiarudsijok.

23 Ernermik missiarudsijok, Atātamiktauk pekauginivok; Ernermikle kigligiudsijok, Atātamiktauk pekarivok.

24 Illipsele pigiarnermit tussarlauktasse tamaita illipsingnētsainarlit. Pigiarnermi tussalauktasse illipsingnētsainarpetta, tagva illipse Ernerme Atātamelo it-sainarniarivose.

25 Tamædsa angerninga, uvaptingnut innõtsemik naksaungitomik (tunnitsivigijomavluta) angermet.

26 Tamakkononga aglagvigilaukpapse, illipsingnik tammartitsijut pivlugit.

27 Saimarsautelo, tapsomanget pijase, illupsingnētsainarniarpok, kimullo ajochertortaujariakangilase; sorlole saimarsautib tamainik ajochertormasse, miksekārto-larmelo sæglunanelo; taimak sorlo ajochertulaungmasse tapsomanētsainaritse.

28 Manna tagva, kittorngarsuit, tapsomanētsainaritse, sakkijalerpet kувiasutekarkovluta, kangusugatalo tapsoma sāngane tikkiviane.

29 Kaujimagupse idluartoksõngmet, nellojungnērivose, idluartomik pinniartok, tapsomanget erniangõngmet.

KAPITEL III.

Uvaptingnik Gudib næglinginet nellekangininganik.

KEMMERGOTITSE kannok angijomik næglingnermik Atāta sakkijartitsilaungmet uvaptingnut, Gudib kittornganginnik tajjaukongmattigut. Taimaimet sillaksub innungita illitaringilāse, tamna illitaringinamitsuk.

2 Nægliktakka, mana Gudib kittorngarivätigut, sakkijarsimangilarlo sulle illingajomärnivut. Kaujimavavulle, sakkijarniarpet, adsiginiaraptigo; tækkoniaraptigo illinganinga.

3 Nelliet taimaitomik nerriugijeksakartok tapsomunga, tamna ivsornailiniarpok, sorlo tamna ivsornaimet.

4 Ajortullijok, idluiliorpoktauk; ajornerlo idluiniövok.

5 Kaujimagivose, tamna sakerssimangmet, ajornivut pējaromavlugit; tapsomanelo ajornekangilak.

6 Tapsomanētsainartok ajortullingilak; ajortullijub tækkolaungila illitarilaunagolo.

7 Kittorngarsuit, kimullonēt uivērijauniarase. Idluartullijok idluartōvok, sorlo tamna idluartōngmet.

8 Ajortullijok Satanasemit pivok; pigiarninganit Satanasē ajortullingmet. Tamanna pivlugo Gudib Erninga sakerssimavok, asseroikovlugo Satanasib pinniarninginnik.

9 Gudemit erniangojok ajortullingilak, karngatigimajut omunga tapsomanētsainarmetta, ajortullijungnangilarlo Gudemit erniangongmet.

10 Tamattomanget nellonarungnērpok, Gudib kittorngangit, Satanasiblo kittorngangit nellit: idluartomik pingitok, Gudemit pingilak, kattangutiminiglo næglingitok.

11 Tamædsa okautsaunivut pigiarninganit tussartase, nægliktigēktuksaugapta.

12 Kaine mallingnago, taimna ajortomit pingmet, nukē tokkopa. Sunalo pivlugo tokkolaukpauk? Pinniarninne ajormetta, nukatalo pinniarningit idluangmetta.

13 Tattaminiarase kattangutikka, sillaksub innungita ōmigikpasse.

14 Kaujimavogut, tokkomit innōtsemut pivogut, kattangutit nægligigaptigik. Kattangutemik næglingitok tokkomētsainarpok.

15 Kattangutiminik ōmisuktok, tamna innuartōvok; kaujimavoselo innuartok innōsekarungnangimet illumine.

16 Tamattomanget tapsoma næglingninga nellojung-

nērpavut, innōtseminik tunnijilaungmet pivluta. Uvagguttauk innōtsivut tunnijeksarigivavut kattanguit pivlugit.

17 Nunable mattoma pinginnik pekartub, kattangutine ajoksartok tækkoguniuk, omættinelo parngnanērlugo tapsomunga; kannok tamna Gudib næglingninga illumine pigēnarajarkauk?

18 Kittorngarsukka, okausetuinarmut, okatuinarmullonēt nægliktaililuta; pinniarnermulle miksekārnermullon pita.

19 Tamattomanget nellojungnērpogut, miksēkarnermēnapta, omættivullo manngorungnarpavut tapsoma sāngane.

20 Omættiapta erkartorpattigut, Gude anginersaungmet omættiptingnit, tamaitalo kaujimaveit.

21 Næglingnartose, omættiapta erkartungipattigut, Gudemut kuviasutekarpogut.

22 Sumiglonēt tuksiarluta, tunnitsiviōniarpogut tapsomanget; perkojangit mallikaptigik, sānganelo kuviagijanganik pinniarluta.

23 Tapsomalo perkojanga tamædsa, Ernerme Jesusib Kristusib attinganut okperkovluta, nægliktigērkovlutalo, taimak perkungmattigut.

24 Perkojanganiglo nalektok, tapsomanētsainarpok, tamnatauk tapsomanēdlune. Annernerlo tunnijanga uvaptingnut nellunaikutarivavut, illuptingnētsainarnarmet.

KAPITEL IV.

Ajochertuijut nautsertortaukojauninginnik, illangit nellangaingmetta.

NÆGLINGNARTOSE, annernerit illunaita okperinassigik, annernerille ōktorsigik Gudemit pingmangæta; nellautaijut nellangaitut unnuktoksuit aimangmetta silaksoarmut.

2 Tamattomanget Gudib Annerninga illitarissiuk:

Annernerit illunatik Jesuse Kristusemik uvingme tikkitomik kigliudsijut, Gudemit pivut ;

3 Annernerillo illunatik Jesuse Kristusemik uvingme tikkitomik kigliudsingitut, Gudemit pingilet. Tamædsalo Antikristusib annerninga tussaumajase tikkitso-märmet, tamattomanelo sillaksoarmelerërpok.

4 Kittorngärsuit, Gudemit pivose, taipkoningalo salakartose ; illupsingnëtok anginersaungmet sillaksoarmëtomit.

5 Taipkoa sillaksoarmit pivut, tamanna pivlugo sillaksub innungititut okälavut, sillaksublo innungita tussägörpeit.

6 Uvagut Gudemit pivogut ; Gudemik illitarksijub tussägörpätigut ; Gudemit pingitub, tussägöngilätigut. Tamattomanget miksekärnerub Annerninga, tammartitinerublo annerninga illitarilerpavut.

7 Næglingnartose, nægliktigëlaukta ; næglingnek Gudemit pingmet ; nægligosuktorlo tamna Gudemit er-ningovok, Gudelo illitariva.

8 Næglingitub, Gude illitaringila ; Gude næglingniöngmet.

9 Mattomunga Gudib næglingninga uvaptingnut sakersimavok, Gudib Ernetuane tillilaungmago nunamut, uvagut tapsomūna innökovluta.

10 Næglingnek tamædsa, uvagut Gude nægligigap-tigoungitok, tapsomale næglingmattigut, Ernelo tillilaungmago ullapirsautaukovlugo ajornivut pivlugit.

11 Næglingnartose, Gudib taimak næglingmattigut, uvaguttauk nægliktigërtuksaugivogut.

12 Gudemik tækkomajokatsengilak. Nægliktigëkupa, Gude illupthingnëtsainarpok, næglingningalo illup-tingne namaksivok.

13 Mattomanget kaujilerpogut, tapsomanëtsainarapta, tamnalo illupthingnëdlune, Annernerminik tunnitsivi-gingmattigut.

14 Tækkolaunerdlutalo kigliudsivogut, Atātab Ernek tillilaungmago piuliklerteokovlugo sillaksoarmiun-nik.

15 Nelliet Jesuse Gudib erneringmago kigliudsijok, Gude tapsomanētsainarpok, tamnalo Gudemēdlune.

16 Gudiblo næglingninga uvaptingnut, kaujimavlugo okperivavut. Gude næglingniōvok; næglingnermētsainartorlo, Gudemētsainarpok, Gudelo tapsomanēdlune.

17 Tamattomunga næglingnek namaksivok uvaptingne, kувiasutekarkovluta uvloksame erkartuivingme; sorlo tamna-īmet, taimainivogut sillaksoarme tamattomane.

18 Næglingnek erksinermik illakangilak, næglingneruble namaksijub erksinek annitipa; erksinek āniantomik illakangmet. Erksijuble, næglingnek namaksitingila.

19 Nægligilavut, tapsoma næglekārmattigut.

20 Okartokarpet, Gude nægligijara, kattangutiminiglo ōmisuktok, tamna sæglotojoksōvok. Kattangutine tækkoane nægligingikuniuk, kannok Gude nægliginajarkauk tækkolungitane?

21 Mattomingalo perkojakarpogut tapsomanget, Gudemik nægligosuktub, kattangutinetauk nægligijeksaringmago.

KAPITEL V.

Pingasut kigliudsijut.

NELLIET Jesuse Kristuseōjomik okpertok, Gudemit erniangōvok. Tapsomingalo ernijomik nægligosuktub, tapsomangettauks erniangojok nægligigiva.

2 Mattomanget kaujilerpogut, Gudib kittorngangit nægligigaptigik, Gude nægligiguptigo, perkojangillo mallikuptigik.

3 Gudemut næglingnek tamædsa, perkojangit mallikaptigik; perkojangillo ajornangilet.

4 Gudemit erniangōjut illunatik, sillaksub innunginut ajugaungmetta; okpernivullo ajugauniōvok sillaksub innunginnut.

5 Sillaksuble innunginnut kina ajugauva, kissime Jesuse Gudib Ernerijanganik okpertok?

6 Tamna tagva, tikkitok immermiglo aungmiglo pivlune, Jesuse Kristuse; immermik kissianeungitok, immermigle aungmiglo (pivok). Annernerlo tamnavok nellonajajok, Annernek miksekärniöngmet.

7 Pingasuöngmetta killangme kigligiudsijut: Atäta, Okauserlo, Annernerlo ajunginek; pingasullo tapkoa atausiövut.

8 Pingasuttauk kigligiudsivut nuname: Annernek, immerlo, auglo; pingasullo tapkoa attautsemut pivut.

9 Innuit kigligiudsiningit okperiguptigik, Gudib kigligiudsininga anginersavok; Gudib kigligiudsininga tamædsa, Ernerminik kigligiudsilaurame.

10 Gudib Erninganut okpertub, kigligiudsinek tamanna illumiutariva. Nellieta Gude okperingikuniuk, sæglotunerarpa, kigligiudsinek okperinginamiuk, Gudib kigligiudsininga ernerminik.

11 Tamædsalo kigligiudsinek, innötsemik naksangitomic Gudib tunnitsivigingmattigut; innöserlo tamanna Erninganēpok.

12 Gudib Erninganik pekartok, innötsemik pekari-vok; Gudib Erninganik pekangitok, innötsemik pekanginivok.

13 Tamattominga aglagvigilaukpapse okpertose Gudib Erninget attinganut, kaujimakovluse, naksangitomic innösekarapse, okperkovluselo Gudib Erninget attinganut.

14 Tamædsalo sungærtutiksavut tapsomunga, sumiglonēt tuksiarangapta idluarijanganut, tussängmattigut.

15 Kaujimagaptalo, tussängmattigut, sumiglonēt kenngupta; kaujimavogut, pijomajavut tapsomanget pingmigaptigo.

16 Nellieta kattangutine idluitullitillugo tækkoguniuk, idluitullingipet tokkonartomic, tamna tuksiarle, tagva Jesuse tunnijiniarpok innötsemik taipkonunga, tokkonangitomic idluitullilauktunnut. Idluitullinekar-pok tokkomut, tamanna pivlugo tuksiartokarkovlugo okangilanga.

17 Idluitut tamaita ajortulliniõvut; idluitullinekarporlo tokkonangitomik.

18 Kaujimavogut, Gudemit erniangojok ajortullingilak; Gudemille erniangojok, ingminik udsertorpok, ajortublo (Satanasib) aktorniængila.

19 Kaujimavogut Gudemit pigapta, sillaksublo inungit illunamassiatik ajortomut illingavut.

20 Kaujimavogulle, Gudib Erninga tikkisimangmet, sillatunekartipätigullo miksekärtok illitarilugo, miksekartomēnivogut Erningane Jesuse Kristuseme. Tamna Gudiõvok miksekärtok, innõtseõlarmelo naksangitomik.

21 Kittorngärsuit Gudeungitut allarsigik. Amen.

JOHANNESIB

AGLANGITA AIPANGIT.

Arnak okpertok annerimajok kittorngangillo pillorekojavut.

ANGAJOKAUNEROJOK, arnamut Kyriamut annerimajomut kittornganginnullo, tapkoa nægligijakka miksekärnermut; kissimalo pinanga, illunatigletauk miksekärnermik illitarksimajut.

2 Miksekärnek illuptiongñetsainartok, issokangitomullo uvaptingnëtsomärtok pivlugo.

3 Gudib Atätab Nalekablo Jesusib Kristusib, Atätab Erningët saimarsautiminut, napkiningnerminullo, ullapirsautiminullo illagilisëtök, miksekärnermelo næglingnermelo.

4 Kuviasukpunga angijomik, kittorngavit akkorngæne arvertartunnik miksekärtome nachvalaurama, sorlo Atätamut perkojamik tunnitsiviõgapta.

5 Mannalo kennuvagit arnak, nutāmik perkojamik sorlo aglagvingilagit, pigiarninganille pijaptingnik, nægliktigēktuksaugapta.

6 Tamædsalo næglingnek, innõniarapta perkojanganut. Tamædsa perkojak, tussaumajase pigiarninganit, innõniarkovluse tapsomane.

7 Tammartitsijut unnuktut sillaksoarmut pingmetta, Jesuse Kristusemik uvingme tikkitomik kigligiudsingitut. Taimnauvok tamartitsijok Antikristuseõvlune.

8 Udsertoritse, sennamaniptingnik tamaikonnata nāmaktomigle akkiksarsikovluta.

9 Tappatōjok, Kristusiblo ajochertusinganētsungnērlune, tamna Gudekangilak ; Kristusib ajochertusinganēt-sainartok, tamna Atātamiglo Ernermiglo tamangnik pekarpok.

10 Illipsingnut tikkitokarpet, tamattomingalo ajochertusemik okālangipet, tamna iglupsingne inniksarsitiniasiuk, salutinagolo.

11 Tapsominga salutitsijub taipsoma ajortulliningit illangiubvingimagit.

12 Unuktunnik aglagutiksakaralloartunga illipsingnut, aglangnulle aglaumullo pijomananga : nerriukamale tikkitsomavluse kannermut okarvigiluse, kувiasungnivut namaksekovlugo.

13 Kattangutivit (arnab) annerimajub kittorngangita salutipātit. Amen.

JOHANNESIB

AGLANGITA PINGAJUNGIT.

Gajusib pilloringninga okautigijauvok.

ANGAJOKAUNEROJOK, Gajusemut næglingnartomut, tamna nægligijara miksekärnermut.

2 Næglingnartotit omæt! illünägut innötsiarkovagit atsuililutillo; sorlo tarnit pilloringnartomut pingmet.

3 Angijomigle kувiasutekalertunga kattangutit tikkimamik, miksekärnīt okautigingmatsuk, miksekärnerme innōniaravit.

4 Anginersamik kувiasutekangilanga mattomanget, tussarangama kittorngamnik miksekärnerme innōniartunik.

5 Næglingnartotit omæt, kattangutigēnut tækkorngartennullo illiornīt, attaruilivlutit pivotit.

6 Tapkoa næglingnīt okautigilaukpæt illagēnut; idluartomik pivotit ingergajut tapkoa takkoaksakartikangne idluakutaunermik Gudib sāngane.

7 Tapsoma attinga pivlugo aularmetta, nellojunnillo sumiglonēt tigusilaungilet.

8 Taimaitunnut tagva angajokaujuksauvogut, miksekärnermik pekattaunialerluta.

9 Illagēt aglagvigilauktakka: Deotrefesible, angajokaunerōjomajub tapkonane, illelliungilätigut.

10 Taimaimet tikkikuma, pinniarninganik erkaittosomeärpara, kannok illiormet, okālagaladlarlarmelo maimaitunnik okautekartok uvaptingnik, taimaituinanginivok. Kattangutit nangminek illelliungileit, innerterlugillo illellioromajut piveit, illagēktunnillo pingudlarpeit.

11 Næglingnartotit omæt, ajornek mallingniarnago pit, ajunginerle. Ajungitullijok Gudemit pivok; ajortullijub Gude tækkungila.

12 Demetriuse (ajungitomik) okautigijauvok tamainut, miksekärnermullo aglæt; uvaguttauk kiglīgiudsigivogut, illipselo kaujimavose, kiglīgiudsiniivut okpernar-met.

13 Unnuktunnik aglagutiksakaralloartunga; aglagvigijomangilagille aglaumut sullungmullo.

14 Nerriupungale tækkojomavlutit killamik, kanner-mut okarkattigēngniaramnuk.

15 Ullapirsautib illagilitit. Illænnārkartut salutipā-tit. Salutikit illænnārkartut attingit tailugit.

JUDASIB AGLANGIT.

Okpernek sokkosijuērkovlugo.

JUDASE, Jesusib Kristusib kivganga, Jakobusiblo nukkā (aglalaupok) kaikojaumajunnut, ivsornaititaumajunnut Gudeme Atātame, sapputijaumajunnut Jesuse Kristusemut.

2 Gudib angijomik nāpkigilise, ullapkoserluselo nægligilisetök.

3 Erdlingnartose, aglagvigigapse piulijaukattigēnip-tingnik; pijariakarasugijara aglangnut makkonunga kaib-larluse, okpernek ivsornaitunnut pititaumajok, serngnigi-lugo pikovluse.

4 Innuit illangit pingitsertorlutik illaumetta, taipkoa pivlugit sivornivaksoangagut aglaksimavok, tamattomuna pitlartaujomāngmetta; Gudekaromangitut pivakka, Gu-dipta saimarsauta attornerlukkamitsuk kangunartoksoar-

mut, missiarutigællugolo Nalegavitōjok Gude Nalegavut Jesuse Kristuse.

5 Erkaititsomavapsele, mattominga kaujimagalloarose: Innuit Nalekab piulidlarkārlugit nunamit Egiptenemit, kingorngane nungutipeit, taipkoa okpingitut.

6 Engelittauk sivorlek attannionitik sapkonamitsuk, iglotigle kemmaklugo pijut, kellerutinnut issokangitunnut tārtome kumergosiupeit, angijomut uvloksab erkar-tuiviksanganut.

7 Sorlotauk Sodoma Gomorrало iglugaseksuillo erkaneētut, makkotitunak arnarniartoksoarmik, uvingmut as-siniarlutik pijut, tækkojeksangortitauvut, pitlartaulerlutik ikkomamik kamitsuitomik.

8 Taimaktauk tapkoa sinnektomajut, uvinitik ivsornartipeit, Nalekelle nachogivlugit, nalegaunerillo mittautigiveit.

9 iMchaelible, Engelit angajokangeta, Satanase akkerartoramiuk, okausudlarlugo Mosesib timinga pivlugo, okausek mittautauartok erkartorlugo sapperpa, okarporle: Nalekab pitlarniarlitit.

10 Tapkoale mittautekadlarput, kaujimangitamingnik; nellungitatigle ingergarmik, tamakkonunga as-serorsarput ingmingnik, nergjutitut sillatunekangititut.

11 Kappianamēk tapkonunga! Kainib apkota attaramitsuk, Balaamiblo tammarninganut perkutiniaromamut kattekkivut, pikablanermingnelo Koratut nungutaulerput.

12 Tapkoa mamaitoksōjut kувiasuluktut nerrekattigigamise iktōratik nerridlarlutik: nuvujauvut immekangitut annoremut ingergartitaujut; napartōvut palliōvlutik paungakangitut, māggoērtorlutik tokkovut, amangittigut nusuktauvut;

13 Sorlo immakbiub malliksoangit kappoalidlartut kangusutigijeksamingnik; uvloritset maungatuinak pijut, taipkonunga tāktub tāktoksoanga issokangitomut kumergutauvok.

14 Enochele aglæt, Adamemit 7 ōjok, nellautainerivok tapkonunga, okarame: Ahak, Nalegak aggerpok ivsornaitut unnuktoksuit tausendeokattartut illagællugit,

15 Erkartoriartorlugit illunaita, Gudekaromangitullo

tamaita pitlarlugit, ajortulliningita Gudeērutijut illiorningit tamaita pivlugit; Gudekaromangit ut ajortoliksuit okausiludlangmettalo tapsomunga, tamaita pivlugit.

16 Tapkoa avamudlarlutik passitekatsainarput, ikligunermingnut arvertarlutik; kanningillo piblingaitunnik okāladlarput, adsigēngititsivlutik innungnik, sumik tigusijomagamik.

17 Illipsele, erdlingnartose, okautsit ipkoa erkarniar-sigik, Nalegapta Jesusib Kristusib Apostelingita sivorngagut okauserijangit;

18 Okarvigingmasse, uvlut kingorliksanginne mittau-tekartokaromāngmet, Gudeērudsijunnik ikligunermingnut innoniartunnik.

19 Tapkoa, ingmingnik ingmikōrtartitsijut, uvinituinavut, annernekangit ut.

20 Illipsele, erdlingnartose, illipsingnik idluarsainiaritse okpernipsingnut ivsornainerojomut, tuksiarluselo Annernermut ajunginermut.

21 Gudiblo næglingninganētsainaritse, neriugilugolo Nalegapta Jesusib Kristusib nāpkinga, innotsemut nāksaungitomut.

22 Adsigēktiniarnagillo, illangit nāpkingnermik piniarapsigik,

23 Illangille sivorasārdlugit piuliniarapsigik, ikkomamit nusungniarlugit; omigilugolo annorāk uviningmut ipektojok.

24 Tamnale, illipsingnik sapputsijungnartok passijek-saunase, sakkertiluselo kēnaminut ānanaudlartomut pitlartautaililuse kuviasungnermut;

25 Gude tamna, sillatojotōjok, Piulijivut, nalengnar-sile ussornarnarsilunelo, ajugaunerōlunelo, pitsartunerōlunelo, manalo, issokangitoksoarmullo! Amen.

JOHANNESIB

TÆKKOTITAUNINGIT.

KAPITEL I.

Kristusib tikkitsomärninganik.

TAMÆDSA Jesusib Kristusih tækkotitangit, Gudih tunnjangit tapsomunga, tækkotitjutigilugit kivgaminut, killamik nelliutukset, tamakkoalo nellonailveit, Engeline tilligamiuk kivgaminut Jahannesemut.

2 Tamna kigligiudsilaukpok Gudib okausinganik, Jesuselo Kristuse okautigivlugo, tamainiglo tækkojaminik.

3 Piulijauvok, tamna attuarsijok, tapkoalo tussartut okautsinnik tamakkoninga nellautsijomärtunnik, torkorlugillo aglaksimmajut makkonane; nelliuninget kannimet.

4 Johannese (aglakpok) illagēnut 7 nut Asiametun-
nut: Saimarsaumik ullapirksaumiglo pekaleritse tapsomanget mattomanetomit, tamattomanelauktomillo, aggeromärtomillo Annernernillo 7 nit tapsoma iksivautaksoanget sanganetunnit;

5 Jesusemillo Kristusemit tamna nertornartovlune kigligiudsijōvok, tokkungajunnillo erniāngokärtok, nalegauerōjorlo attannivingnut nunametunnut; tapsoma nægligilaukpätigut ubvarlutalo ajorniptingnit aungminut,

6 Attannivingortilutalo ajochertuitilaukpätigut Gudemut Atātaminullo: tamna nertortaule ajugaunerōlunelo issokangitomit issokangitomot. Amen.

7 Ahak, aggerpok nuvujettigut, ijillo illunatik tækkojomārpæt, tapsomingalo kappisilauktut aglæt, innukattigēllo nunaksoarmiut illunamassiatik avāladlaromārpūt. Illa, Amen.

8 Uvanga Alfaðvunga Omegauvlungalo, pigiarneðvlungalo naggatauvunga, Nalegak okarpok, tamattomanetok, tamattomanelauktorlo, aggeromārtorlo ajugakangitovitōjok.

9 Uvanga Johannese, kattangutisetauk illangiutekatavlunga kappiasungnermiglo, nalegauvingmiglo, Jesusiblo Kristusib kennuērsarninganik, kikkertametunga Patmusemik attelingme, Gudib okausinga pivlugo, kiglijudsinerlo Jesuse Kristusemik pivlugo.

10 Annernermetunga Nalekab uvlungane, tunnumnelo nippersoarmik, sorlo tiptulaumik tussartunga,

11 Okartok: Uvanga Alfaovunga Omegauvlungalo, sivorliovlungalo kingorliovunga. Tækkojettillo aglakit makpertennut, ātautikillo illagēnut Asiametunnut 7 innut, Efesusemetunnut, Smyrnametunnut, Pergamusemetunnut, Tyatirametunnut, Sardusemetunnut, Filadelfiametunnut, Laodiseametunnullo.

12 Keviarpunga tagva tækkosaromavlunga nippersoak okalajok uvannut, nakit pingmangat. Keviaramalo nennergoabvingnik 7 nik Goldinnik tækkovunga :

13 Nennergoabvillo tapkoa 7 it kerkane attautsemik tautulerpunga, innub erninga adsigiva; tamna annorarsimmajok angijoktamik, keterusersimmavlungelo sakkianmigut keterūmik Goldemik.

14 Niakoale nujangillo kakkortaksovut saukab merkungititut, aputitut, ijigiglo ikkomab ikkoalāningatun-ituk;

15 Ittigangillo kakkorlertun-itut, aumaksimmajotitut kieksaume, nippingalo sorlo kōksub nippingatut,

16 Tallerpingminullo uvloritset 7 it tigumiarpeit, kanninganillo annijokalaukpok saviksoarmik ipiktoksoarmik, igluktut kēnalingmik, kēnangalo sekkinertut kingarnartotut kaumaridlarpok.

17 Tækkolerapkolo ittiganginnut ochovunga tokko-

jotut; tallerpingminulle pattiklunga, okarvigivangalo: Erksiniarnæk, uvanga sivorliovlungalo kingorliovunga,

18 Omartungalo. Tokkolauktunga, ahak, innovunga issokangitomit issokangitomot, tåktoksoarmullo tokkomullo pērutekarpunga.

19 Tækkojettit aglakit, tamattomanelo-itut, kingornganelo nelliutukset.

20 Uvloritsello 7 it tallerbimnetut tækkojavit nellonarninget pivlugo, nennergoabvillo 7 it Goldit pivlugit. Uvloritset tapkoa 7 it Engeliövut illagēktunnut 7 innut, nennergoabvillo tapkoa 7 it tækkojettit illagēktovut 7 it.

KAPITEL II.

Illagēnut Efesusemetunnut, etc.

ILLAGET Efesusemiut Engelinget aglagvigiuk: Uvloritsennik 7 nik tallerbingminut tigumiartok, nennergoabvit 7 it Goldit akkorngane arvertartok, imak okarpok:

2 Piniarnitit senmanillo kennuērsarnillo kaujimmavakka, ajortullijullo kennuērsarvigijungnanginangne, Apostelionermingniglo okartut, taimainatiglo õktolaurangne, nachvarlutillo sæglotojoksõngmetta.

3 Kunnutuilitit, kennuērsarlutitillo attera pivlugo sennavotit, merngortorlaunæglo.

4 Erkartuitiksakarpungale illingnut, nægligosungnek sivorlek sorærangne.

5 Erkailerit, sunamit kattengneravit, kakkialerillo, piniarnerit sivorlit pisārlugit. Pingikuville tikkisārniarpagit, nennergoabvit inninganit pingulugo nutsomārpara, kakkialingikuvit.

6 Mattomingale pekarpotit, omigigangne Nikolaitit piniarningit, tapkoa uvangatauk omigigivakka.

7 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut: Sålakalertok, tāmna nerrititsomavara napartomit omanartomit, Gudib Paradisinganetomit.

8 Illagēt Smyrnamiut Engelinget aglagvigiuk : Sivorliövlunelo kingorliōjok, tokkolauklunelo omarmijok, imak okarpok :

9 Piniarnitit kaujimmavakka, kappiasungnillo, aklunillo (nauglo akluitotit) mittautauNILLO okartunnut Judionermingnik, taimainatiglo, Satanasible ajochertuivinganut illingavut.

10 Sivoraginiarnagit nelliellonēt, kappianartut illingnut nelliutukset. Ahak, illapse illangit parngnanērsimavingmut Satanasib pititsomārpeit, ōktortaukovluse, kappiasuktitaukovluseLO uvlunnik 10 nik. Sokkosijuilerille tokkomut, niakotemik ōmanartomik. tunmitsivigijo magapkit.

11 Siutigub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut : Sālakalertok, tamna tokkub aipanganut kiksarti-taumiāngilak.

12 Illagēt Pergamusemiut Engelinget aglagvigiuk : Ipiktomik igluktut kēnalingmik saviksoalik, imak okarpok :

13 Sullijatit kaujimmavakka, nunakarnillo nane, Satanasib iksivautaksoanget inningane, atteralo attavigigangane, okpernerlo uvamnut missiarutiginago uvlunne ipkonane aglæt Antipase attaruilivlune uvannik kigligiudsijok tokkotaungmet illipsingne, Satanasib innekarviane.

14 Illārsuanigle erkartuitiksakarpunga illingnut, tagvane innukuttekaravit Baalamib ajochertutanik nalektunnik, tapsoma Balak ajochertormago, Israelib kittornganginnut aporviksasiorkovlugo, nerrekovlugit Gudeungitunnut tunnergutinnik, assiniarkovlugillo.

15 Taimaktauk innukuttekarmitavit, Nikolaitit ajochertusinginnik nalektunnik, tamanna omigivara.

16 Kakkialerit, pingikuville tikkisārniarpagit, sorsugiartorlugit kannerma saviksoanganut.

17 Siutigub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut : Sālakalertok, tamna nerrititsomavara Mannamik ijersimmajomik, ajungitomiglo kigligiudsigijomavara ; kigligiudsinermullo attermik nutamik aglaksimmajomik, kimut illitarijaungitomik, innuet kissime (illitariva).

18 Illagēt Tyatiramiut Engelinget aglagvigiuk : Gu-

dib erninga ikkomab ikkoalaningatut ijekartok, ittiggali-
glo kakkorlertun-itunnik, imak okarpok :

19 Piniarnitit kaujimmavakka, nægligosungnillo, kiv-
gartornillo, okpernillo, kennuērsarnillo, sullidlaravillo
kingorlit pivalliarlutik sivorlinit.

20 Illārsuanigle erkartuitiksakarpunga illingnut, arnā-
luk Jesabele nellautaijovlune okartok, innertingiangne,
ajochertuineluganget kivgakka uiverivlugit assiniarkov-
lugit, nerritiniarlugillo tunnergutinnik Gudeungitunnut.

21 Nelliutomiglo tunnitsivigilauktara, kakkialerkov-
lugo anguniarnerminik, kakkialeranelo.

22 Ahak, innangavingmut egipara, kappianartoksoar-
mullo pitilugit tapsominga arnarnialauktut, kakkialingi-
kunik piniarnermingnik.

23 Kittorngangillo annaulugit tokkotsomavakka. Il-
lagēllo illunatik nellojungnērnriarpānga, taktoniglo omæt-
tinniglo kiglissiniartok uvangaugama, illunaselo ingmi-
kōrluse piniarvigijomārpapse illiormerijapsingnut.

24 Illipsele okarvigivapse, assiselo Tyatirametut, ta-
mattominga ajochertusekangitut, ittijunniglo Satanasib
issumanganik kaujimmangitut (okaramik) : assianik oku-
maititsinermik illitsivigijomangilapse.

25 Pekarnissele sapkunarassigik, tikkitsearilunga.

26 Sālakalertorlo, perkojamniglo attaruilijok naggatik-
samut, tamna nalegangortitsomavara nellojunnut,

27 Taipkoningalo attanniotitsiniartok kikkiengmut
ajaupiamut, machasiortublo illulerkutingititut serkomitso-
mārpeit,

28 Sorlo Atatamnut tunnitsivigogama, uvloritsamiglo
kausiomik tunnitsivigijomavara.

29 Siutigub tussarligit, Annernerub okausingit illa-
gēnut.

KAPITEL III.

Illagēnut Sardusemetunnut, etc.

ILLAGELLO Sardusemiut Engelinget aglagvigiuk : Gudib annerninginnik 7 nik, uvloritsenniglo 7 nik pekartok, imak okarpok : Piniarnitit kaujimmavakka, attekara vit omartomik, tokkungavlutillo.

2 Pigālerit assitillo tokkojomajut nekkoksitiniarkit ; piniarnitit Gudemut namaksitsiangitut nachvarapkit.

3 Tamanna pivlugo erkainiarit pigilauktarnik tussarlauktarniglo, tamakkoalo mallingniarkit, kakkialerlutillo. Pigārniængikuvit tikkidlarniarpagit tigliktotut, Stundit nellienne tikkidlarniarmangapkit nellojomärpet.

4 Innukuttekarpotittauk ikkitunnik Sarduseme, anno-ramingnik ipektotitsilaungitunnik, tapkoalo arvertarkat- tigijomärpānga kakkortanik annoratsijarlutik, tamatto- minga nellopkotinginamik.

5 Sälakalertok, tamna kakkortanik annorärtitauniar- pok, attingalo pērniængilara omanartut aglait makper- ninganit, attingalo okautigijomavara Atatamnut Enge- linginnullo.

6 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagē- nut.

7 Illagēt Filadelfiamiut Engelinget aglagvigiuk : I- mak okarpok Heiligeojok, miksekartok, Davidib pēruta- nik pekartok ; pallangairudsarsijorlo nellietta pallanga- gungnangitanganik ; pillangērsijorlo nellietta pallangē- rudsarungnangitanganik.

8 Piniarnitit kaujimmavakka. Ahak, upkuērudsilauk- tunga illingnut, nellietta pallangērungnangitanganik ; pit- sartunekaluārsukavit, okauseralo nalelaukpet, atteralo missiarutigilaungilet.

9 Ahak, Satanasib ajochertuivianit illangit pitiniar- pakka, okartut, Judionerningnik, taimainatiglo, sæglov- lutigle pijut. Ahak, illiorvigijomavakka, tikkekovlugit,

ittikavit sanganut tuksiarlutik, illitarksilerlutiglo igvit nægligigapkit.

10 Naletsainalaurangne okausek kennuërsarnimnik, uvangatauk sapputijomagivagit öktornartub nelliutivik-sanganit sillaksoarmiunnut tamainut tikkitsomärtomit, öktorlugit nuname nunakartut.

11 Ahak, aggerniarpunga killamik; pigijarnik sapkusitaililutit pit, niakotiksarnik tigusijokarkonnago.

12 Salakalertok, tamna sukkangortitsomavara Gudima iglungane, tamattomangelo kingorngane annijungnërnarpok. Gudimalo attinga aglagomavara tapsomane, Jerusalemiblo nutáb attinga, Gudima iglogaseksoanget, killangmit akkartok, Gudimnit, atteralo taimna nuták.

13 Siutigub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut.

14 Illagēt Laodiseamiut Engelinget aglagvigiuk: Amen, imak okarpok nertornartotojok miksekartovlunelo kiglijudsijok, Gudib pingortitangita pigiarninget.

15 Piniarnitit kaujimmavakka, niglingitotillonēt kidsingitotillonēt; kannoktök niglilutit kidsilutillonēt!

16 Nerromikaville, niglernæglonēt kidsernæglonēt, kannimnit orriaromārpagit.

17 Imak okausekarpotit: Akluipunga pitakaluarpungalo sōngojunnik, ajoksatsengitunga; nellovlutillo ajudlaravit tækkominaidlalarpillo aklujoksōlarpillo, tautungitolarpillo, annorakarnæгло.

18 Pivagit tagva, Goldemik ikkomamut sujungaititaummajomik pissiniarkovlutit uvamnit, akluilerkovlutit, kakkortaniglo annorānik attitilutit, annorākanginivit kangunarninga sakkerkonnago, ijikiglo mingoarkik ijigiksautiksamat tautukovlutit.

19 Pitlarlugit kaujisarpakka nægligijakka. Taimaimet attaruililutit, kakkialerit.

20 Ahak, upkuametunga avilortarlunga. Nippimnik tussartokarpet upkuërlunelo tamna itterviginiarpara, Kommunionemiglo nerrekattigilugo, tapsomalo nerrekattigilunga.

21 Sälakalertok, tamna tunnitsivigijomavara iksiva-

kattigilunga iksivautamne: sorlotauk uvanga sālakali-lauktunga, Atatagalo iksivakattigilauktara iksivautangane.

22 Siutiggub tussarligit, Annernerub okausingit illagēnut.

KAPITEL IV.

Gude iksivautaksoarme iksivajok killangme, Johannesib tækkova.

TAMATTOMA kingorngane tækkovunga, ahak, upkuamik angmartauletomik killangme; nippelo sivorlek tussalauktara uvamnut okartok, sorlo tiptulaut, tamna okarpok: tamaunga majorarit tækkotitsomagapkit matoma kingorngagut nelliutuksennik.

2 Tagvaēnak annernermetunga. Ahaglo, iksivautaksoak illijaulerpok killangme, iksivautaksoarmelo attausek iksivavok.

3 Iksivajub tapsoma tautua sorlo ujaraktut Jaspisetut Sardisetullo; iksivautaksoarlo ajagutaub illummava tautua Smaragdtun-itok.

4 Iksivautaksoarlo illumavættauk iksivautet 24 git, iksivautennelo tapkonane angajokaunerojut 24 git iksivavut, kakkortanik annorāggit, niakunginelo niakutekarlu-tik Goldenik.

5 Iksivautaksoarmillo annivut, kaumalaglo kalluglo nippillo; nennergutillo 7 it ikkomaggit ikkoalagivut iksivautaksub sangane, tapkoa Gudib Annerningit 7 ōjut.

6 Iksivautaksublo sangane Glaseojartomik immarbiksoakartok, allikutun-itomik, iksivautaksublo kerkāgut, avatāgullo iksivautaksub nergjutekarpok sittamanik, sāmigullo tunnumigullo illunaitigut ijilingnik.

7 Nergjullo sivorlek Loewetun-itok, nergjullo aipanga nochatun-itok, nergjullo pingajuet kēnakartok innuktut, nergjullo sittamanget nektoraliktut tingijotun-itok.

8 Nergjutillo tapkoa sittamet attunit issarokarput pingasujortunnik, illumikullo illunane ijiggit, innilangajung-

nangerput soræratik okausekarput: Heilig, heilig, heiligeovok Gude, Nalegak, ajugakangitovitojok, ilauktok, tamattomanelo-itok, aggeromärtorlo.

9 Nergjutillo nertolerangamitsuk nakorivlugolo kujagiviklugolo iksivautaksoarme iksivajok, issokangitomit issokangitomot innojok;

10 Pamaktervigivæt angajokaunerojut 24 git iksivautaksoarme iksivajok tuksiarvigivlugo, issokangitomit issokangitomot innojok, niakotitiglo egipeit iksivautaksubanganut, okalavlutik:

11 Nalegak, igvit nellopkotingivitojotit nertornarnermik, nalengnarnermiglo, pitsartunermiglo pigilutit; igvit tamaitarsuit pingortilaurangne, igvillo perkogangne ilerput, pingortisimmavlutiglo.

KAPITEL V.

Aglait 7 it nakkitsutiggit.

AGLANGNIK makpertennik iksivautaksoarme iksivajub tallerbinganetunnik tækkogivunga, illungitigullo kängitigullo nakkitersimmajunnik, nakkitsutinnut 7 innut.

2 Engeletauk pitsartojoksoak tækkogivara, nippersoarmut okaladlartok: Makpertet ukkoa makperlugit nakkitsutingillo serkomilugit, kina nellopkotingika?

3 Killangmiunik nunamiuniglonēt, nunab attanetuniglonēt pijokangilak makpertet ukkoa makperungnarlugit tækkunârlugillonēt.

4 Uvangalo kugviolaukpunga angijomik, nellopkotingitokangimet makpertet ukkoa makperlugit, attuarlugillo tækkunârlugillonēt.

5 Angajokaunerojut illanget okarvigivānga: Kugviornæk; ahak, Loewe Judab kinguvanga, imna Davidib amānga, sâlakarsimmavok; makpertet ukkoa makperlugit, nakkitsutingillo 7 it serkomilugit.

6 Tækkogivunga, ahaglo iksivautaksub kerkane nergjutillo sittamet, angajokaunerojullo akkorngane, Saugâr-

sungmik nangertomik, tokkotaujotun-itomik, naksukarlune 7 nik, ijekalarmelo 7 nik, tapkoa Gudib annerningit 7 it, tillijajut nunennut tamainut.

7 Tapsomalo tigu-jartorpeit (aglait) makpertet iksivautaksoarme iksivajub aggangita tallerbingninit.

8 Makpertet tigumagit, nergjutit sittamet taipkoa, angajokaunerōjullo 24 git pāmakterput Saugārs sub sanganut, illunatiglo attunit Harfekarput illulerkutekarlutiglo Goldenik iserluanerutiksamik tættætunnik, tamædsa ivsornaitut tuksiarningit.

9 Imgerumiglo nutamik imgerput, okalavlutiglo: Igvit nellopkotingivitolutit makpertet tigu-vlugit, nakkit-sutingillo angmarlugit; igvit tokkotaugavit, aungnullo Gudemut pissiarilauraptigut sunatuinarnit kinguvāngnillo, okauselingnillo, innugaseksoarnillo nellojunnillo;

10 Koenigeortilutalo ajochertuijungortipaptigut Gudibtingnut, Koenigeoniar-pogullo nunaksoarmiunnut.

11 Tækkogivunga, nippemiglo tussarlunga, Engeli-vaksoarnit iksivautaksub avatanit, nergjutillo avatanit, angajokaunerojullo avatanit; unurningillo zehntausendit zehntausendērtorlutiglo, tausendillo tausendērtorlaukput,

12 Nippersoarmullo okartut: Saugārsuk tokkotaujok, nellopkotingivitojok pigilugit pitsartunerlo, akluinerlo, sillatunerlo, sōngonerlo, nalengnarnerlo, nertornarnerlo, nakorijaunerlo.

13 Pingortitello illunamadsiatik killangmiullo nuna-miullo nunab attanetullo, immarbiublo illuanetut tamaita, tussartakka okausekartut iksivautaksoarme iksivajomut, Saugārsungmullo: Kujānarsile nalengnarsilunelo, nertornarsilunelo, ajugauvijotōvlune issokangitomit issokangitomut.

14 Nergjutillo tapkoa sittamet okarput: Amen. Angajokaunerojullo 24 git pāmakterlutik tuksiarvigivæt, tamna issokangitomit issokangitomut innojok.

KAPITEL VI.

Nakkitsutit 7 it angmartaulearninginik.

TÆKKOGIVUNGA, nakkitsutit ipkoa illanget Saugãrsuub angmarpa. Nergjutillo sittamet ipkoa illanget tussarpara, sorlo kallub nippinganut, okartok: Tækkojartorit.

2 Tækkogivunga, ahaglo, kakkortamik horsemik, tapsomalo kãngane iksivajok pitiksiliartok, niakotemiglo tunntsivioltok, ajugakaranelo ailerpok, sãlakarnialerdlune.

3 Nakkitsutillo aipanget (Saugãrsuub) angmarmago, nergjutit aipanget tussartara, okartok: Tækkojartorit.

4 Horsiblo aipanga aupalluktak annijok, tapsomalo kãngane iksivajok tunntsivioltok ullapirksautekarungnẽrtidlugo nuname, ingminullo innuartigẽlerkovlugit, saviksoarmiglo tunntsivioltok.

5 Nakkitsutillo pingajuet (Saugãrsuub) angmarmago, nergjutit pingajuet tussartara, okartok: Tækkojartorit. Tækkogivunga, ahaglo, kernertamik horsemik, tapsomalo kãngane iksivajok kittitauningnik tigumiartok.

6 Nippelo tussartara, nergjutit taipkoa sittamet akkorngãennit, okartok: Weitzenik õktut attausek kẽnaujãrsungmik attautsemik akkekariakarpok, Gersteniglo õktutit pingasut kẽnaujãrsungmik attautsemik akkekarriakarput, orksuglo Weinelo asserorniarnagik.

7 Nakkitsutillo sittamanget (Saugãrsuub) angmarmago, nergjutit sittamangeta nippinga tussartara, okartok: Tækkojartorit.

8 Tækkogivunga, ahaglo, horsemik kattãngajomik, tapsomalo kãngane iksivajok, tokkomik attekartok, tãktoksublo aipariva. Tapkoalo ajugautitaulerput nunametut sittamaulilugit sittamaingit tokkoniarlugit, saviksoarmullo, kãngnermullo, tokkonartomullo, nunablo pisuktinginnut.

9 Nakkitsutillo tellimanget (Saugãrsuub) angmarmago,

tækkovunga Altarib attāne Gudib okausingit pivlugit, kiglīgiudsinitiglo tamakkoniga pivlugit tokkotaulauktut tarninginnik.

10 Nippersoarmut nibliadlarput okarlutiglo: Nalegak heiligeojotit miksekartovlutillo, kannok akkunērtorsoarmik erkartuingilatit, aukput akkiniarutigiginago taipkonunga nunametunnut?

11 Attunit tapkoa tunnitsiviolerput annoramik kakkortamik, okaudsaulermilutik, sulle nelluotomik annikotomik merngoērserkovlugit, kivgaukattingit kattangutingillo sulle tokkotauniartut tapkotitunak illagilugit, namaksekārtinnago.

12 Tækkogivunga, nakkitsutit 6 inget (Saugārsuub) angmarmago, ahaglo, nuna sajukpiladlalerpok, sekkinerlo tāktoksolerlune, sorlo merkunik pōksaksoatut, takkerlo auktun-ilertok.

13 Killaublo uvloriangit nunanut kattekupt, sorlo nartub Feigub Feigine kattektinamigit annorērsarmut aulataujaraigame.

14 Killaglo kemmavok sorlo aglait imusersimmajut, kakkello, kikkertello illunaita nūtaulerput innimingnit.

15 Koenigillo nunametut, nālegaksuillo, akluitoksuillo, angajokaviksuillo, songojullo, kivgaujullo, kivgaungitullo illunatik ijertoriarput, kairosungnelo kakkello kongnāngine,

16 Okarlutiglo kakkennut imnaksoarnullo: Sittorvigittigut mattuluta iksivautaksoarme iksivajub kēnanganit, Saugārsuublo ningausinganit,

17 Uvloksoak ningautsiviksanga nelluutingmet, kinalo sōngojungnarka?

KAPITEL VII.

Gudib kivgangita nertornartut nakkitsutitauninginnik.

MAKKOA kingorngatigut Engelit sittamet tækkogivakka, nangertut nunaksub terrekungine sittamane, tigumiartut nunab annoringinnik sittamanik, annore an-

nordlerkonnago nunamut, immanullonēt, napartullo nel-
lienut.

2 Engelittauk assinget tækkogivara, nuilertok sek-
kerngub nuilervinganit, tamna Gudib tokkosuitub nak-
kitsutanik pekartok, nippersoarmut nibliadlarpok Enge-
linut sittamanut, nunalo immarbiklo akkunarniarlugik
tunnitsiviomajunnut.

3 Okarlunelo: Nuna akkunarniarnago immarbiklonēt
napartullonēt, Gudibta kivgangit nakkitsutilugit kaungi-
tigut pikārtinnata.

4 Nakkitsutitaulertullo unnurningit tussartakka, hun-
dert 44 tausendit nakkitsutisimmajut, tamainit Israelib
kinguvāngita abvavingit.

5 Judab kinguvānginnit 12 tausendinik nakkitsutisim-
majunnik; Rubenib kinguvānginnit 12 tausendinik nak-
kitsutisimmajunnik; Gadib kinguvānginnit 12 tausendinik
nakkitsutisimmajunnik;

6 Asserib kinguvānginnit 12 tausendinik nakkitsutisim-
majunnik; Naftalib kinguvānginnit 12 tausendinik nak-
kitsutisimmajunnik; Mannasib kinguvānginnit 12 tau-
sendinik nakkitsutisimmajunnik;

7 Simeonib kinguvānginnit 12 tausendinik nakkitsuti-
simmajunnik; Levib kinguvānginnit 12 tausendinik nak-
kitsutisimmajunnik; Isascharib kinguvānginnit 12 tau-
sendinik nakkitsutisimmajunnik;

8 Zabulonib kinguvānginnit 12 tausendinik nakkitsu-
tisimmajunnik; Josefib kinguvānginnit 12 tausendinik
nakkitsutisimmajunnik; Benjaminib kinguvānginnit 12
tausendinik nakkitsutisimmajunnik;

9 Mattoma kingorngane tækkogivunga, ahaglo, innu-
giartorsoarnik, kitilugit pijungnartokatsengilak, nello-
junnit tamainit, innugaseksoarnillo, ingmigolingajunnillo
okauselingnit, iksivautaksub sangane nangertunnik, Sau-
gārsablo sangane, annorarsimmajunnik kakkortanik, ag-
gangingelo Palmenik tigumiartulik,

10 Nippersoarmut nibliadlarput okarlutiglo: Piulik-
lernek pinga tapsoma iksivautaksoarme iksivajub, Gu-
dibta Saugārsablo.

11 Engelillo illunatik nangerput iksivautaksoak illumavlugo angajokaunerojullo illumavlugit, nergjutillo sitamet illumavlugit, pãmakterlutiglo iksivautaksub sanganut, Gude tuksiarvigivæt,

12 Okarlutiglo : Amen, nakorijaunerlo, nalengnarnerlo, sillatunerlo, kujanarnerlo, nertornarnerlo, pitsartunerlo, ajugakanginerlo Gudivut pigiligit, issokangitomit issokangitomot. Amen.

13 Angajokaunerojut illanget kiovlune uvamnut okarpok : Ukkoa kakkortanik annoraggit kikut? nakillo pivæt?

14 Kiovaralo : Nalegak igvit kaujimmavet. Ama okautivãnga : Ukkoa tagva, kappianartoksoarmit pijut, annoratiglo erortulaukpeit, kakkorsardlugillo annoratik Saugãrs sub aunganut.

15 Tamanna pivlugo Gudib iksivautaksoanget sanganeput, kivgartorlæello uvlotillugolo unnuamelo Tempe-lingane. Iksivautaksoarmelo iksivajub kollangiarvigẽnarniarpeit.

16 Kãgungnẽrlutiglo immerugungnẽrniarput, sekkinermullo kiægungniængilet, kiæb assianullonõt.

17 Saugãrs sub iksivautaksub kerkanetub pairiniarmagit, tessiorlugillo immiub omanartub puailãvinginut, kugviornerillo tamaita Gudib allarterniarpeit ijinginnit.

KAPITEL VIII.

Engelit 7 it tiptulautiggit.

NAKKITSUTIT 7 inget (Saugãrs sub) angmarmago killangme nippekartailivok Stundib koppangane.

2 Engelinik 7 nik tækkovunga, tapkoa Gudib sanganut pivut, tiptulautiniglo 7 nik tunnitsiviolerput.

3 Engelillo assinget sakkerpok, Altarib sennianut pivlune, iserluanerutiksab illulerkuta Golde tigumiarpa, unnuktunniglo iserluanerutiksennik tunnitsiviolerpok, tunnijerkovlugo ivsornaitut illunatik tuksiarvinginut, Altareme Goldeme iksivautaksub sanganetome.

4 Iserluanerutiksablo pujoa ivsornaitut tuksiarningit illagællugit kongmuarpok Engelib agganginnit Gudemut.

5 Engeliblo iserluanerutiksab illulerkuta tiguva, illulerlugolo ikkomamik Altaremit, navilugolo nunamut. Nippersoakalerpok tava, kalluglo, kaumalaglo, nunab sajukpiladlarningalo.

6 Engelillo 7 it tiptulautinnik 7 nik piggit opalunger-simmalaukput tiptulausijarniarlutik.

7 Engelillo sivorlinget tiptulausijarpok. Nettakonalerpok tava, ikkomamiglo, aungmiglo akkusimmajomik nunamut katteklutik. Napartut pingasuililugit pingajuingit ikkitaulerput nungulugit, (nunablo) nutaijoktungit tamat ikkomamut nungulugit.

8 Engeliblo aipanga tiptulausijarivok. Kakkaksoatun-itok ikkomamut ikkoalajok immanut tava pisārpok, immarbik pingasuililugo pingajuet aungolerpok.

9 Immanelo omajut pingasuililugit pingajuingit tokkovut, umiaksullo pingasuililugit pingajuingit asserortaulerput.

10 Engelit pingajuet tiptulausijarivok. Uvloriaksoak tava killangmit kattekpok, nennergutsoatun ikkoalajok, kōggullo pingasuililugit pingajuingit, puailavillo tupvigeit.

11 Uvloriak tamna Wermuthemik (sungarmik) attekartok, tapkoa immangit pingasuililugit pingajuingit sungilerput. Innuitt unnuktoksuit tokkovut immanginnut sungimetta.

12 Engelit sittamanget tiptulausijarivok. Sekkinek tava pingasuililugo pingajuet, takkerlo pingasuililugo pingajuet, uvloritsello pingasuililugit pingajuingit annaujaulerput, tamakkoa pingasuililugit pingajuingit tāktoksoalerput, uvlok pingasuililugo pingajuet kaumaksarungnērlugo, unnuarlo taimainivok.

13 Engeletauk tækkovlugolo tussartara, killaub ker-kagut tingijok, nippersoarmut okarlune: kappianamek, kappianamek, kappianamek nunametunnut, tiptulautit assingita nippinginnut, Engelit pingasut sulle tiptulausijartukset nelliuningine.

KAPITEL IX.

Uvloriamik killangmit kattektomik.

ENGELIT tellimanget tiptulausijartok. Uvloriarlo tava tækkovara killangmit kattektok nunamut; tamna tunnitsiviolertok pērumik immektarvingmut nettekangitomot.

2 Immektarvik nettekangitok mattuērmago, iserluksoak immektarvingmit annivok, sorlo iserluk kiæksautersoarmit, sekkinerlo sillalo tāktoksolerpuk immektarviub iserlunganut.

3 Iserlungmillo piglertakalerpok nuname. Tapkoa pitsartutitaulerput sorlo Scorpionit nunametut pitsartunekarningititut.

4 Okautsaulerpullo, ivgit nunametut nutajjoktullonēt, napartorlonēt asserorkonnagit, innuille kisseta, Gudib nakkitsutanik kaungmiutekangitut.

5 Tunnitsiviolerivut, tapkoa tokkotaililugit, anilekteradlarlugille takkit tellimet navlugit, anilekteradlartitauningillo sorlo Scorpionib innuk kappilerpago anilekteradlarnalaukpok.

6 Uvlune taipkonane innuit tokko kennerasuarniarpæt, nenninagolo, tokkojomanermik kajungilarniarput, tokkuble kemmångniarpeit.

7 Piglertet tapkoa illinganingit horsetitut sorsugiartorlutik opalungersimmajutitut, niakomikullo pitaggit niakotitun-itunik Goldeojartunik, kēnakartullo innuit kēnangititut.

8 Nujakarlutiglo arnet nujangititut, kigutekarlutiglo Loewetitut.

9 Sagvingmiutekarlutiglo kikkieksoatun-itomik, issarungitalo nippingit keaksorningit kemuksit horsiggit unuktut nippingititut sorsugiartorangetta.

10 Pamiokartuttauk Scorpionetut, pamiungillo kakki-lauteliolaukput, tapkoalo pitsartunekarput innuit kappiasuktidlarlugit, takkit tellimet navlugit.

11 Nettekangitub Engelinga Koenigivæt, tapsoma attinga Ebræerit okausingine Abaddonemik, Grichillo okausingine attekarpok Apollionemik.

12 Kappianavik attausek annigorpok ; ahak, kappianavik magguk sulle tamattoma kingorgane nelliutsomärpuk.

13 Engelit 6 inget tiptulausijarivok. Nippe tava tussartara Goldib Altaringet Gudib sanganetub terrekonginnit sittamanit,

14 Tamattoma Engelit 6 inget tiptulautilik okarvigi-va: Kellerüdsarkit Engelit ipkoa sittamet kelleksorsimmajut köksub Euphratib senniane.

15 Engelit tapkoa sittamet kellerüdsartaulerput, Stundemut, uvlormut, takkemut, Jahremut, opalungersimmajut innuit pingasuililugit pingajuingit tokkolugit.

16 Sorsuktuksello horsit känginne iksivajut unnurningit 200 Millioneõlaukput, unnurningillo tussarlaufakka.

17 Taimaglo horsit tækkolaukpakka känginnelo iksivajut, sagvingmiutekarput ikkomalingnik tungojoktalingniglo, orksorotilingniglo, horsillo niakungit Loewit niakungititun-itut, kanninginnillo ikkoma, iserluglo orksorolo annivut.

18 Pingasunut tapkonunga innuit pingasuililugit pingajuingit tokkotaulerput, ikkomamullo, iserlungmullo, orksoromullo, kanninginnit annijunnut.

19 Pitsartuningit kannermingnemetta, pamiungillo kuglugitset adsigiveit, niakokarlutiglo, tapkonunga akkunaisarput.

20 Amiakokalaukporle sulle innungnik, kappianartunut tamakkonunga tokkotaungitunnik, kakkialingitunniglonēt aggamik piniarningit pivlugit, Satanaselo, Gudingoello Goldit, Silberillo, kakkorlillo, ujarkello, kejuillo sennammajut, tautugungnangitullonēt, tussarungnangitullonēt, arvertarungnangitullonēt tuksiarvigingmagit.

21 Kakkialilaungitullotauk innuarnermingnik, angakulliarnermingniglo, assiniarnermingniglo tiglingnermingniglo.

KAPITEL X.

Engele aglārsungnik makpersimmajunik tigumiartok.

ENGELIT assinget sōngojoksoak tækkovara, killangmit akkartok, nuvuja annorariva ajegutarlo niakoanetok, kēnanga sekkinertun-itok, ittiggangillo sokatitut ikkoma-liktitun-iput.

2 Aglārsungnik makpersimmajunik aggangminut tigumiartok, ittiggangminullo tallerbingminut immarbik tutiva, saumingminut nuna tutilugo.

3 Nippersoarmut nibliadlarpok, Loewetut errinarloakijadlartotut, nibliadlarnerlo soræmet, kalluit 7 it nibliavut nippinginut.

4 Kalluillo 7 it nippitik annijarērmattikit, aglaromalauktakka, nippele killangmit pijok tussartara, uvamnut okartok: Nakkitsuserkit 7 it kalluit okausingit tapkoa aglangniarnagit.

5 Engelible tækkojama immarbingmelo nunamelo nangertub, aggane tallerpingne issakpeit killangmut:

6 Makkiterlugo taiva issokangitomit issokangitomot innojok pingortitsilauktok killangmik pinginniglo, nunamik pinginniglo, immarbingmiglo illuanetunniglo uner-tuivlune nelliutokarungnērtomik;

7 Uvlullo ipkoa Engelit 7 ningeta tiptulausijarvianut illingajut nelliutikpetta, tagva Gudib nellonarninga namaksijomārpok, sorlo tapsoma kiglgiutigilaungmagit kivgaminut Profetekuttiminullo.

8 Nippelo killangmit tussartara ama okautivānga, okarlunelo: Ailerit, tigusijartorlutillo aglārsungnik makpersimmajunnik Engelib immarbingmelo nunamelo nangertub aggangninit.

9 Tagvale Engele aivigivara okautivlugo: Aglārsungnik ukkoninga tunnitsiviginga. Okautivanga: Pikit ēlugillo pīt, nātseriniarpāttillo, kannernele igupset orksungititut mamarniarput.

10 Aglārsuillo makpertet tamakkoa Engelib aggang-

innit pigapkit, ēvakka, kannimnelo igupset orksungitit mamarlaukput; ēgapkille natseritilerpānga.

11 Okautivāngalo: Ama nellautaijuksaugivotit innugaseksoarnut, nellojunnullo, ingmigolingajunniglo okauselingnut, Koeniginullo unnuktunnut.

KAPITEL XI.

Kigligiudsijuk magguk.

TUNNITSIVIOLERPUNGA suvloingmik ajaupiatun-itomik, okautsauvlungalo: Nikovilutit, ōktoruk Gudib Tempeliga, Altarelo, takkamanelo tuksiartut.

2 Tempelible sillatanetok pinago ōktorniaēngilet, nellojunnut tunnijaumangmet, iglugaseksuillo ivsornaitut tulerajaromārpeit takkit 42 git navlugit.

3 Uvannik kigligiudsijuk magguk tunnitsivigijomagivakka, nellautainiarkovlugik uvlut 1260 git navlugit, pōngnik attisimmavlutik.

4 Taipkoa napartōvuk magguk orksulik, nennerguteojuglo magguk ikkoalamajuk nunab Gudinget sangane nangertuk.

5 Tapkoningalo akkunaijomajokarpet, ikkoma tava kannigingnit anniniarpok, omigijitik nungulugit, tapkoninga akkunaijomajokarpet, tamna taimailiortauvlune tokkoteksauvok.

6 Tapkoa pitsartunekarpuk killak parnguanērlugo sillalukonnago nellautaivigijængme uvlunginne; pitsartunekarpuktauk immek aungolertidlugo, nunalo anaulugo kappianartunnut sunatuinarnut, pijomajarangamik.

7 Kigligiudsinitik namaksigunikik, nergjutsuub nettekangitorsoarmit nuijub sorsugomārpak, sālagivlugiglo tokkoniarlugiglo.

8 Timigiglo tokkungajuk sillatuinarmeniarpuk iglugaseksuit angijoksuit apkosiningæne, annernelingnut taijavok Sodomamik, Egyptenemiglo, tagvane Nalegavut kikkiektortauvok senningajolingmut.

9 Innugaseksuillo, innukattigēlo ingmigolingajunniglo okausiggit, nellojullo illangita timigik tokkungajuk tækkojomārpakit, uvlune pingasune, sittamangeta koppanga tikkilugo, illijaukojomanatikillo timigik tokkungajuk illuvermut.

10 Nunamelo nunakartut kувiasutigijomārpakit serilitiglo, tunnergutinniglo tujoktigēgomārput, kigligiud-sijuk tapkoa magguk kappiasutilaungmattigik nuname nunakartut.

11 Uvlullo pingasut, sittamangeta koppanga tikkilugo nangmetta, Annernerub omanartub Gudemit tuavidlune illumiktapak, ittiggangmingnullo nangilerlutik, erksinermik angijomik tava illumertaulerput tapkungninga tautuktut.

12 Nippersoarmiglo killangmit tussarpuk, tapkungnunga okartok: Tamaunga majoraritik. Majorarpuk tava nuvujakut killangmut, omigijingita tækkovakit.

13 Tagvaenak nuna sajukpiladlarpok angijomik, iglugasesuit tellimaujortolilugit tellimaujungit ochovut, tokkotaulerlutik nunab sajukpiladlarninganut innuit 7,000 dit, amiakut koaksangadlalerput, nertordlerlutiglo killaub Gudinganik.

14 Kappianarviub aipanga annigorpok, ahak, kappianarviub pingajuksanget tuavi nelliutilarpok.

15 Engelillo 7 inget tiptulausijarpok. Nippersuit tava tussartaulerput killangme, okartut: Sillaksut attanniovingit perkutautitavut Nalegapingnut Kristusinganullo, tamnalo nalegauviksoniarpok issokangitomit issokangitomot.

16 Angajokaunerojullo 24 git, Gudib sangane iksivajut iksivautamingne, pāmakterput Gude tuksiarvigivlugo,

17 Okarpullo: Kujagidlarpaptigit Nalegak, Gude ajugakangitovitojotit, tamattomane itotit, ilauktotillo, itsomārtotillo, pitsartujoksonit attorangne nalegautitotillo;

18 Nellojullo kanningajadlalerput, ningaumajarnille nelliutilerpok, tokkungajullo erkartortauniarvinget, kivgettillo Profeteküttitillo ivsornaitullo, atterniglo nalektut,

mikkijullo angijullo akkileromagangne; asserorlugillo nunamik asseruilauktut.

19 Gudiblo Tempeliga killangme upkuërtaulerpok, Testamentingello iklervinga tækkuksauvok Tempeliganane, kaumalakalerpok, nippersoakalarmelo, kallidlalarmelo, nuna sajukpidlalarmelo, nettakonadlalarmelo.

KAPITEL XII.

Drachemik aupaluktamik.

KILLANGMELO nellunaikutaksoak sakkerpok: Arnak sekkinermik annorarsimmajok, takkerlo ittiggangita attanetok, niakominelo niakutekarlune uvloritsennik 12 nik.

2 Tamnalo singaijok, nibliadlarlune ernnisukame, angijomiglo añiajok ernnivlune.

3 Nellunaikutab assia sakkerpoktauk killangme; ahak, Drachemik angijomik aupaluktamik niakokarlune 7 nik, naksukalarmelo 10 nik, niakominelo niakotekarlune 7 nik.

4 Pamiominullo uvloritset pingasuulilugit pingajuingit nusukpeit, nunamullo egilugit. Drachelo tamna arnab ernnisuktub sanganut pivok, ernnijarërtuarpet, kittornganga nerrijomavlugo.

5 Ernnermiglo angutiärsungmik ernnivok, nellojunnik tamainik aulatsijuksamik sakkomut kikkiengmut. Kittorngangalo aularudsaulertok Gudemut iksivautanganullo.

6 Arnarlo kemmavok innukajuitomut, tagvane Gudib inniksarsiortilaukpa, tagvane nerritaukovlugo uvlut 1260 git navlugit.

7 Angijomiglo sorsuktokalerpok killangme: Michaelib Engelingitalo Drache sorsugvigingmatsuk, Drachiblo engelingitalo sorsugvigiveit,

8 Sälakalugatik, inniksanginniglonët nachvartokarungnërpok killangme.

9 Drachelo angijok annititauvlune egitaulerpok, kug-

lugiatokāk attekartōk Teufelemik, Satanasemiglo, sillaksoarmiunnik tamainik asserorsajok, egिताulerpok nuna-
mut, engelingillo egिताulerivut.

10 Nippersoarło tussartara, imak okartok killangme :
Mana piuliklernek, pitsartunerlo, nalegaunerlo, ajuga-
kanginerlo Gudibta Kristusingalo pigilerpeit, kattangu-
tipingnik passiklertok kattektitaungmet, tapkoninga
passiklertok Gudib sangane uvlotillugolo unnuamelo.

11 Sālagidlarpælle Saugarsub aunganut, kigligiudsi-
nerijamiglo okausinginnut, innotsitiglo ivlerilaunginami-
git tokkomut aglæt.

12 Taimaimet kuviasugitse killait, illipselo tapkonane
innekartose. Kappiasungniarpulle nunametut, immar-
biksoarmetullo ; Satanase akkarmet illipsingnut, angi-
jomik ningausilik kaujimmagame sivikitomik nelliunekar-
nerminik.

13 Drache nunamut kattektitaunerminik tækkogame,
arnak angutiärsungmik ernnilauktok unangmiva.

14 Nektoraliktun-itunik issarungnik maggungnik ar-
nak tunnitsiviolerpok, tingilerkovlugo innukajuitomut
inniksaminut, tagvane nerrititaukovlugo nelliutome attau-
tseme, nelliutungnelo maggungne, nelliutublo koppang-
ane, kuglugiab kēnanganit.

15 Kuglugiab kannerminit immeksoak (kōksoatun-
itomik) annipa arnab tunnuagut ipititsomavlugo.

16 Arnarle nunab ikkajorpa, kannine aitarlune kōksoak
ēva, Drachib annitanga kannerminit.

17 Drachib tagva arnak ningaumajarvigiva aivlunelo,
tapsoma kinguvangita amiakungit sorsugiartorvigijomav-
lugit, taipkoa Gudib perkojanginnik nalektut, kigligiud-
sijullo Jesuse Kristusemik.

KAPITEL XIII.

*Nergjumik 7 nik niakokartomik. Immarbiublo sinane sior-
kane nangilerpunga.*

NERGJUMIK tækkovlunga immarbingmit kakkijomik niakokarlune 7 nik, naksukarlunelo 10 nik, niakunginnelo niakotinnik 10 nik pilik, niakunginnelo mittautekarnerub attinginnik (aglaksimajokalaukpok).

2 Nergjullo tækkojara, Pardeletun-itok, ittiggakalar-melo nennoktut, kanningalo Loewib kanningatut. Drachiblo pitsartunerminik tunnitsivigiva, iksivautaksoarmi-niglo attannionerminiglo.

3 Niakungitalo illanget sorlo tokkonartomut ikki-lersimmajok tækkovara, ikkingalo tokkonartogalloak mamilaukpok, nunaksoarmiullo illunatik tattamminiaru-tigivæt nergjutsoak.

4 Drachelo tuksiarvigivlugo, nergjumik pitsartutit-sijok, tuksiarvigivællø nergjut okarlutik: Nergjut tamna kia adsigivauk? Kialo sorsugvigijungnarkauk?

5 Kannermik tunnitsiviolertok okauseksoakalerlune mittautiksenniglo, tunnitsiviolerlune sorærkonnago takkit 42 git navlugit.

6 Kannine angmarpa mittautiksarlune Gudemut, at-tinganiglo, tupiksoanganiglo, killangmiunniglo mittau-tekarlune.

7 Tunnitsiviogivæck ivsornaitut sorsugvigilugit, sãla-gilugillo. Pitsartutitaugivok kinguvarënut illunainut, ingmigolingajunniglo okauselingnut, nellojunnullo.

8 Tuksiarvigivættauk nunaksoarmiut illunatik, attingit aglaksimmangitut sillaksub pigiarninganit Saugãrsub tokkotaujub aglanginne omanartunne.

9 Siutelijokarpet tussarle.

10 Parngnanërsimmavingmut pititsijok, parngnanër-simmavingmut pijeksaugivok ; saviksoarmut tokkotsijok,

saviksoarmut tokkoteksaugivok. Tagvane ivsornaitut kennuërsariakarput okpernekarlutiglo.

11 Nergjutib assia nunab illuanit nuijok tækkogivara, maggungnik naksukartok saugãrsutut, okausekartok Drachetut.

12 Tamainiglo attanniotitsivok nergjutut sivorliojutut tækkoane, nunalo tapsomanelo nunakartut pitipeit tuksiarvigekovlugo nergjut sivorlek, tokkonartomik ikkilik mamisimmajomik.

13 Nellunaikutaksoarniglo pivok, ikkoma aglæt kil langmit kattektipa nunamut, innuit tækkoane.

14 Nunamiut tammartidlugit nellunaikutet pivlugit, tunnitsivionine piniarkovlugit, nergjutsu tækkoane, okautsivigivlugillo nunab nunagijangit, adsiliniarkovlugo nergjut taimna, saviksoarmut killersimmajok omagalloorlunelo.

15 Tunnitsiviogivok nergjutsu adsinga annernekar-tilugo, nergjutsu adsinga okarungnarkovlugo, piniarkovlugolo nergjutsu adsinganik tuksiarvekaromangitut tokkotaukovlugit.

16 Tamaitalo imailiortipeit, mikkijullo angijullo, akluitullo aklujullo, kivgaungitullo kivgaujullo nellunaikuserlugit tallerpingittigut kaungittigullonët.

17 Pissiniartokarkonnago niuvernartokarkonnagolonët, taimak nellunaikusersimmajok kissiane, nergjutsu attinganiglonët, attinget nummeringaniglonët.

18 Tagvane illissimmanartok, sillatunekartu nellieta tapsoma kittiligit nergjutsu nummeringa, innub nummeringatut-imet, nummeringalo 666 övok.

KAPITEL XIV.

Saugãrsungmik illagëngninganiglo.

AMA tækkogivunga Saugãrsungmik Zionib kakkangane nangertomik, tamnalo 144,000 dit illagivæt, tapsomalo atatanget attinganik aglaksimmajokarput kaunginne.

2 Nippelo killangmit tussartara, sorlo koksuh nippinga, sorlotauk kallidartuh nippinga, nippelo tussartara Harfesijartotut Harfemingnut nippausijaranga-mik.

3 Imgerusertämik imgerput, iksivautaksuh sangane, nergjutillo sittamet, angajokaunerujullo sangine, imgerutalo tamanna assingita illinniarlugo ajorpæt, tapkoa 144,000 dit kissimik illipæt, nunamit pissiängojut.

4 Tapkoa tagga, arnennut ipektotissimmangitut; uigasungogamik Saugärsuglo namut pijaranget mallikpæt. Tamakkoa pissiängovut innungnit, sivorlerpängolerlutik Gudemut Saugärsungmullo.

5 Nellangaitomiglo kanningine nachvartokalaungilak, pitlareksausuinamik Gudib iksivautaksoanget sangane.

6 Engeletauk tækkogivara, killaub kerkagut tingijok, issokangitunnik okautsinnik tussarnertunnik pilik, okautigijeksennik nuname nunakartunnut, nellojunnullo, ingmigolingajunniglo okauselingnut, innungnullo tamainut;

7 Nippersoarmullo okarpok: Gude koksasungniarvigissiuk nertorsiuglo, akkiniarviksanga nelliutingmet; tuksiarvigissiuglo killangmiglo, nunamiglo, immarbingmiglo, immiublo puailävinginnik pingortitsijok.

8 Engeliblo assiet mallikpa, okarlune: Ochommavok, ochommavok Babilone iglugaseksuit angijut, nellojullo tamaita immertinamigit assiniarnerme Weininganik.

9 Engeliglo pingajuak tapkoa mallikpakit, nippersoarmullo okarlune: Nelliet nergjut tamna, adsingoangalo tuksiarvigigunikik, nellunaikutaniglo kaungmikut aggangmikullonēt tigusigune,

10 Tamna immeromärpok Gudib ningausinget Weininganik, akkulertusimmangitomik ningausinget ermgusiärsunganut kovijaujomik; äniatitauniarlunelo ikkomamut orksorotelingmut, Engelit ivsornaitut, Saugärsuublo tækkoane.

11 Anianingello iserlunga kangattaromärpok issokangitomit issokangitomot; innilangajungnanginivut uvlotillugolo unnuamelo, nergjutemik tapsominga adsingoangalo

tuksiarvekalauktut, attingello nellunaikutanganik nelliet illelliolauktok.

12 Tagvane ivsornaitut kennuëninget : tagvane Gudib perkojanginnik nalektut Jesusemullo okpertut.

13 Killangmillo nippe tussartara, okarvigivānga : Aglagit : Piulijauvut tokkungajut, Nalekame tokkojut, manamit. Illa Annernek okarpok, merngoërserniarmetta sullijamingnit, piniarningitalo mallikpeit.

14 Tækkogivunga, ahaglo, nuvuja kakkortak, nuvujamelo iksivajok attausek, innub erninganik adsekartok, niakomine niakutekartok Goldemik, kibluimiglo ipiktomik tigumiartok.

15 Engeliblo assiet Tempelemit annijub nippersoarmut nibliadlarvigiva, nuvujab kanganelok : Annaulerit kibluitingnut, kattersoilutillo, kattersoiviksak nelliutingmet, nuname kattersorekset pannermetta.

16 Nuvujablo kangane iksivajub nunab kangagut annaulerpa kibluitiminut, nunalo kattersoiviolerpok.

17 Engeletauk assia annigivok Tempelemit killangmetomit, tamnatauk kibluisijarivok ipiktoksoarmik.

18 Engeletauk assia annigivok Altaremit, tamna nãlegaujok ikkomamut, nibliadlarlune ipiktoksoarmik kibluitilingmut okartok : Annaulerit kibluitingnut ipiktorsarmut, Traubit (kelleksaujet) weiniggit nuname pējarlugit, paungangit innersimmangmetta.

19 Engelib tava annaulerpa kibluitiminut nuna kangagut, pējarlugit nunab akkerungit weiniggit, ēgilugillo Gudib nakkitervivaksoanganut ningausilingmut.

20 Nakkiterut tamna nakkitertauvoik iglugaseksuit sillatane, auksoak tava kōkpok nakkiterumit horsit kingmiartangit tikkilugo, nunab sivitunerijangit 1600 stadinit. (Meilenik 13 nik).

KAPITEL XV.

Kappianarnernik kingorlernik 7 nik.

NELLUNAIKUTABLO assia tækkovara killangme, tamna angijoksojok tattamnadlarlune: Engelit 7 it, tapkoa kappianartunnik kingorliksennik 7 nik pekartut; tamakkonunga Gudib ningausinga namaksimangmet.

2 Tækkovlungalo sorlo immarbingmik Glasemik, ikkomamik akkusimajomik, tapkoalo sálakalauktut nergjumik adsingoanganiglo, nellunaikutanganiglo, attingello nummeringanik, nangerlutik immarbiub Glasib sinane, Gudiblo Harfinganik tigumiarlutik.

3 Imgerputtauk Mosesib, Gudib kivganget imgerutanik, Saugärsublo imgerutanik, okarlutiglo: Angijoksovut tattamnarlarmiglo piniarnitit Nalegak, Gude ajugakangitovitojotit; idluartovlutiglo miksekartovut apkosinitit, igvit Koenigeojotit ivsornaitunnt.

4 Kia koksasugviginajangilatit Nalegak, akkit nakorilugo? Kissivit heiligeojotogavit. Nellojut illunatik tuksiariartorviginiarmattit, akkiniarnitit nellonërsimmangmetta.

5 Tamakkoa kingorngane tækkogivunga, ahaglo, kigligiudsinerub Tempelinget tupinga killangme mattuërtaulerpok.

6 Engelit 7 it kappianartunnik 7 nik pekartut Tempelemit annivut, attisimmavlutik annoranik satunnik ipeктаungitunnik kakkortanik, sagvingmikullo keteruersinmajut keterutinut Goldenut.

7 Nergjutillo ipkoa sittamet illangeta Engelit 7 it tunnitsivigiveit illulerkutiinnik Goldenik 7 nik, tættætunnik Gudib issokangitomit issokangitomut innojub ningausinganik.

8 Tempelelo iserlungmik tættælerpok Gudib ānanauinganut pitsartuninganullo. Tempelelo ittervigilugo nellienullonēt ajornarpok, kappianarnerit 7 it, Engelit 7 it najortangit namaksekärtinnagit.

KAPITEL XVI.

Illulerkutit tættætut Gudib ningausinganik.

TEMPELEMILLO nippersoak tussartara, okartok Engelinut 7 inut: Illulerkutit Gudib ningausinganik immaggit kovijartorsigik nunamut.

2 Sivorliub kovijartorpa illulerkutime immanga nunamut. Kappianartoksoarmik asserornartomik tava ajuadlalerput innuit, nergjutsu nellunaikutanganik pekartut, adsingoanganiglo tuksiarvekartut.

3 Engeliblo aipanget illulerkutime immanga koviva immarbingmut, tamna aungolerpok tokkungajub aungatut; omajomiglo tarnekartut illunatik tokkovut immane.

4 Engeliglo pingajuæk illulerkutime immanga koviva kõgunnut puailävinguullo, aungolerput tava.

5 Immiub Engelinga tussartara okartok: Nalegak, idluartoksovotit tamattomane itotit, ilauktotillo, heiligeojotit taimak erkartuigavit;

6 Ivsornaitut Profetekuttitillo aungit, tapkoa kovi-laungmagit, aungmik immertilaurivettit, taimaititaujaria-kangmetta.

7 Engelib assiatauk Altaremit tussartara okartok: Ahammarik, Nalegak, Gude ajugakangitovitojotit, erkartuinitit miksekartovlutiglo idluartovut.

8 Engelillo sittamangeta illulerkutime immanga koviva sekkinermut, tamna pititaulerpok innuit õlugit ikkomamut.

9 Innuillo õnadlalerput kieksoarmut, Gudiblo attinga mittautigivæt, kappianartunnut tamakkonunga nalegaujok, kakkialingilello tapsominga naleklutik.

10 Engelillo tellimangeta illulerkutime immanga koviva nergjutsu iksivautanganut. Attanniovingalo tåktoksolerpok, okkatiglo kõveit åniadlarnermut.

11 Gudelo killangmetok mittautigivæt åniadlarnitik ajuadlarnitiglo pivlugit. Kakkialingivut piniarnermingnik.

12 Engelillo 6 ingeta illulerkutime immanga koviva kôksoarmut Euphratemut, immeksoanga tava ipterilerpok, apkotiksaulerkovlugo Koeniginut sekkiniub nuilervianit pijunnt.

13 Tækkogivunga Drachib kanninganit, nergjutsblo kanninganit, nellautaijublo nellangaitub kanninganit anernernik makkojungnartunnik pingasunnik annijunnik, narrajetun-itunnik.

14 Annerniovullo Satanasinnik, tapkoa nellunaikuntennik piniartut, annivlutiglo Koeniginut nunametunnut, nunaksoarmetunnullo illunainut kattorsorlugit sorsungniarkovlugit, Gudib ajugakangitovitojub uvloksoangane ipsomane.

15 Ahak, tikkiniarpunga tigliktotut. Piulijauvok, erkomanartok annoranelo âkiksimmattidlugu, annorêrlune arvertaromanane, kangusutigijeksanga tækkojaukonnago.

16 Kattersulaukpeillo nunab illanganut Ebræerit taijanget Harmageddonemik.

17 Engelillo 7 ingeta illulerkutime immanga koviva sillamut, nippersoak tava killangmit pivok iksivautaksoarmut okartok: pimmarjærpok.

18 Nippersoakalerporlo, kallidlalerlunelo, kaumalalerlunelo, angijomiglo nuna sajukpiladlarpok nellekangitomik, nuna innukalernet taimanget, taimak angitigijomik nuna sajukpiladlalausimmangilak.

19 Iglugaseksuillo angijut pingasuilerput, nellojullo iglogaseksoangit ochovut. Babilonelo angijoksoak Gudemut erkartauvok immertitsomavlugo illungertornadlartub ningautsime ermgusiârsunget weininganik.

20 Kikkertello illunatik kemmavut, kakkenniglo nachvartokangilak.

21 Netakonarsoarle Zentneretun okumaitigijut killangmit katteput, innungnut tûput, innuillo Gude mittautigivæt kappianartoksoak netakonartoksoak pivlugo, kappianarninga angijovaksongmet.

KAPITEL XVII.

Aupaluktaksoak anguniartok.

ENGELIT 7 it illulerkutekartut 7 nik illangeta okariartorvigivānga, okautivāngalo: kait anguniartoksub immaksuit unnuktut kangine iksivajub erkartortauninganik tækkotitsomagapkit;

2 Tamna Koenigit nuname arnarniagarijanget, nunablo innungit tallaput anguniarninget weininganik.

3 Annernekullo pitipānga innukajuitomut. Arnamik tækkovunga nergjutsb aupaloriktub kangane iksivajomik, illunane atteliksojok mittautiksennik, niakokartok 7 nik, naksukarlunelo 10 nik.

4 Arnarlo annorārsimmajok Scharlachemik, Purpuremiglo aupaloriktomik; kallersimmajorlo Goldemik, ujarkenniglo pivianartoksoarmik, sappangenniglo, erm-gusiārsungmiglo Goldemik tigumiartok, immalik makkojungnartoksoarmik mamaitoksoarmiglo anguniarutanik;

5 Kaunganelo attek aglaksimmajok: Nellonartok, Babilonersoak, assiniarnerit makkojungnarnerillo illunatik anānanget nuname.

6 Arnarlo tamna tækkovara tallatok ivsornaitut auginut, Jesusemiglo kiglijudsijut auginut. Tækkogapkolo angijomik tattamminiarpunga.

7 Engeliblo okautivanga: Suna pivlugo tattamminiarkīt? Okautsomavagit arnab tapsoma, nergjutsblo kāmīutanget niakoggub 7 nik, naksuggublo 10 nik nellenarnigingnik.

8 Nergjut tækkojet, ilauktok, itsungnērpok, ama anijomārpok nettekangitorsoarmit, aijomārlunelo asserortaunartovingmut, nunablo innungit (attingit aglaksimangitut aglangne omanartune sillaksub pigiarninganit) tattamminiromārput, nergjut ilauktok, itsungnērtorlo, tækkogunitsuk šulle itok.

9 Tamædsa tukkinganut sillatunekariakarpok. Nia-kut 7 it kakkangovut 7 it, arnab iksivavinget, tapkoalo Koenigeovut 7 it.

10 Tellimet ochosimmavut, attausek tamattomanepok, aipa sulle tikkingilak, tikkikune nelliutome annikotometsomärpok.

11 Nergjullo ilauktok, itsungnërtorlo, tamna 8 inget, 7 it illanget, aivorlo asserortaunartovingmut.

12 Naksullo tellimaujortut tækkojettit, Koenigeovut 10 it, sulle attanniovingmik pilaungitut, Koenigetitulle attanningortitaujomärput nergjut illagællugo, nelliutub illangane.

13 Tapkoa attausemik issumakarkattigēkput, ajugakanginitiglo pitsartuutiglo pititsomärpeit nergjumut.

14 Tapkoa sorsugomärput Saugårsungmut, Saugårsuble sâlagijomärpeit; nalekennut illunainut Nalegaugame, Koeniginnullo illunainut Koenigeogame, illagivællø kaikojaumajut annerimmajullo, okpertullo.

15 Okarvigivångalo: Immeksuit tækkojettit, anguniartub iksivavianetut, tagga innugaseksuit, kattimmajorsuillo, nellojullo, ingmigolingajunniglo okausiggit.

16 Naksuillo tellimaujortut tækkojettit nergjumetut, omigijomärpæt anguniartok, pëjarlugolo annorërtidlugo, uvingalo nerrivlugo, ikkomamullo nungutsomärpæt.

17 Omættinginnut Gudib tunnit-ivigilaungmagit, issumanga naleklugo, attautsemiglo piniarlutik issumakar-tidlugit, nergjumullo nalegaunitik pitekovlugo, Gudib okausingit namaksekärtinnagit.

18 Arnarlo tækkojet, tagva iglugaseksuit angijut, attanniojok Koeniginnut nunametunnut.

KAPITEL XVIII.

Babilonib nungutaulerninganik.

KINGORNGANE Engelib assia tækkogivara killangmit akkarsartok, tamna pitsartuneliksoak, nunalo kaumaksartaulerpok tapsoma kaumaninganut.

2 Aksororlune nibliajok nippersoarmut okarlune: Ochommavok, ochommavok Babilone angijoksoak, Teufeliblo innigimmalertanga, itterviolerlunelo annerner-nut makkojungnartunnut tamainut, itterviolerlunelo tingmitsennut ivsornartunnut, erksinartunnullo tamainut.

3 Assiniarninganut ningausinerub weininganik nel-lojut illunatik immermetta, Koenigillo nunametut, tapsom-inga arnarnialaukput, niuvernartullo nunametut ak-luilerput ikligudlarninganut angijomut.

4 Nippiblo assia tussartara killangmit, okartok: Tapsomanget annititse innukottikka illangiutekonnase ajortullininginnik, illangiutekonnase kappiasuktitauning-innik.

5 Ajortulliningit äpörmetta killangmut, Gudiblo issu-magiveit idluitulliningit.

6 Akkiniarsigik, sorlo akkinialaungmasse, maggoer-torluse piniarninginnik; ermgusiärsungmut tapsomunga immertilaungmasse, maggoertorlugo ullipkitartissiuk ak-kiniarlugit.

7 Kannok angitigijomik ingminik nertornartikame ik-ligudlalilauklune, taimak angitigijomik immertitsiniarit-se kappianartomik kiksantartomiglo. Omamigut okar-met iksivalorikpunga Koenigib nulliarivānga, uigarnio-niængilanga, tækkoniarnangalo kiksantartomik.

8 Tamanna pivlugo kappiasuktitsiningita uvloksame attautseme tikkidlaromärpæt, tokkublo, kappianartublo, kängnartublo; õtaudlalerlunelo ikkomamut nungutso-märpok. Pitsartudlarmet Nalegak Gude tapsominga erkartuiniartok.

9 Koenigillo nuname tapsomunga arnarnialauktut ikli-gudlarvigilugolo, keaniarpæt kappiaktoadlarutigivlugolo, ikkomanget iserlunga tækkoleramitsuk.

10 Nangeromärpullo kanningitangane kappianarninga erksigivlugo, okarlutiglo: kappianamek, kappianamek iglugaseksuit angijut Babilon, iglugaseksuit songojut! Stundeme attautseme erkartortaunit nelluutingmet.

11 Niuvernartullo nuname, kealugolo uggoridlaro-märpæt, niorvgotiksanginnik pissijomajokarungnërmet.

12 Niorvgotiksangit Goldelo Silberelo, ujarkello pivianartut, sappangelo, seidelo, purpurlo, scharlachlo, sunatuinaillo kejungnik thinenik, sunatuinaillo illulerkutit togāt, sunatuinaillo illulerkutit kejungnik pivianartunnik, kakkorlerniglo, kikkiengniglo, marmorniglo;

13 Zinnametelo, Thimianelo, tippigiksoarlo weirau-chelo, Weinelo, orksuglo, sennaukello, weizenelo, nergjutillo, saukello, horsillo, kemutiglo, timillo tokkungajut, innuillo tarningit.

14 Paungaksuillo tarnivit ikligijangit, illingnit kemmaksimmavut; tamaitalo namalauktullo ānanaudlalauktut kemmaksimmavātīt, nennisijungnērniarlutillo tamak-koninga.

15 Tamakkoningalo niuvernialauktut, akluitigivlugit kanningitome nangeromārput kappiasuktitauninga erksigivlugo, kealutiglo uggoridlaromārpaēt,

16 Okarlutiglo: Kappianamek, kappianamek igluga-seksuit angijut, annorarsimmalauktut Seidenik, purpure-niglo, scharlacheniglo, Goldenullo kallersimmajut, ujar-kenullo pivianartunnut, sappangenullo.

17 Stundeme attautseme akluinerit tamakkoa asserorsimmangmetta. Umiaksuillo angajokangit tamaita, innugiartorsuillo umiaksoarnetut, kippalullo illunatik niuverniantut immarbiksoakut kanningitome nangerput;

18 Nibliadlarlutiglo, ikkomangēt iserlunga tækko-gamitsuk, okarpullo: Iglogaseksuit angijut, adsingit nauk?

19 Sannillo karngautigiveit niakomingnut, keavlutiglo ogguadlarnerniglo nibliadlarput, okarlutiglo: kappia-namek, kappianamek iglogaseksuit angijut, tapkoa niorvgotiksattik akluitigilaukpeit illunatik immarbingme umiaksoakartut! Stundeme attautseme asserorsimmang-metta.

20 Killak kuviasugit tapsominga, illipsetauk Apostelit, Profetillo ivsornaitose, illipse pivluse erkartuinermik Gudib erkartorlaungmagit.

21 Engeliblo sōngojojsuh ujaraksoak serkallitsiviub ujaraktangatut kiviklugo immarbingmut egipa, okar-

lunelo: Taimak tagvaenak errinasardlugo Babilone iglogaseksuit angijut egitauniarput nennijauniarungnērlutik.

22 Imgertullo, harfesijartullo, nipjausijartullo, tiptulausijartullo nippingit tussartauniarungnērput illipsingne; sennajongojut sennajanginnik illipsingne nachvartokarungnērlune, kaivivillo nippinginnik tussartokarungnērivok illipsingne.

23 Nennerutiblo kaumaninganut kaumaksajokarungnērivok illipsingne, nullianigosuktublo uinigosuktublonēt nippingit tussartauniarungnērivok illipsingne; Niuvertut illipsingne angajokaksoalaungmetta nuname, angakulliarnipsingnut nellojut tamaita tammartitaulaungmetta.

24 Tapkonanetauk nachvartauvut Profetit ivsornaitullo aungit, illunatiglo nuname tokkotaujut aungit.

KAPITEL XIX.

Saugārs sub nakoridlartauninganik.

TAMAKKOA kingorngæne innugiartoksuit nippersoangit killangme tussarpakka, okarlutik: Halleluja! Piuliklernek nakorijaunerlo, nalengnerlo, pitsartunerlo pigilikit Nalekab, Gudibta.

2 Erkartuiningit miksekartovlutiglo idluartongmetta, anguniartoksoak erkartulaungmago, anguniarnerminut nunamik asseroilauktok, kivgamelo aungit akkiniaruti-gællugit, tamna pitlalaungmago.

3 Aipanganiglo okarivut: Halleluja! iserlungello kongmuatsainarpok issokangitomut.

4 Angajokaunerojullo 24 git, nergjutillo sittamet ipkoa pāmakterput Gude tuksiarvigivlugo iksivautaksoarme iksivajok, okarlutiglo: Amen, Halleluja!

5 Iksivautaksoarmillo nippe pivok: Gudivut nertorsiuk, tapsomunga kivgaujose nalektullo tamapse, mikki-jullo angijullo.

6 Innugiartorsuillo nippingit tussartakka, kōksub nip-

pingatut, kallublo angijoksub nippingatut okartut: Halleluja! Gudib ajugakangitovitojub nalegauvik pigilermago.

7 Kuviasulerta serrilutalo nalengniarlugo; Saugãrsuub kattititauvia okpertokottiminut nelliutingmet, nulliek-sangalo ingminik ãkiksorsimmavok.

8 Tamnalo tunnitsiviolertok annorarlune ipektoungitomic seidemik ãnanamik. (Seidele tamna, ivsornaitut idluartitauningit.)

9 Okarvigivãngalo: Aglagit: Piulijauvut kaikojaujut Saugãrsuub Kommunioninganut kattititauviksangingne. Okarvigigivãnga: Tagga miksekartovut Gudib okausingit.

10 Ittiganginut pãmakterpunga, tuksiarvigijomavlugo. Okautivãngalo: Kammalerit, taimailiornæk kivgaukattigivarma kattangutitillo, (taipkoalo) Jesusemik kigligiudsutekartut. Gude tuksiarvigiuk. (Jesusemigle kigligiudsinek, tagva nellautainerub annerninga.)

11 Killak angmartok tækkojara, ahaglo, horse kakkortak, tapsomalo kangane iksivajok, nertornartomik miksekartomiglo attekartok, erkartuijorlo sorsuklune idluartomik.

12 Ijigiglo ikkomab ikkoalaningatut-ituk, unnuktunniglo niakutekartok niakomine; aglaksimmajomiglo attekartok kialonēt kaujimmangitanganik, nangminek kissime.

13 Attisimmajorlo annoramik aungmut serparsarsimmajomik, attinga taijauvok, Gudib okausinga.

14 Sorsuktokudsuillo killangmetut mallikpæt horsit kakkortet kanginedlutik, attisimmavut kakkortennik ipektokangitunnik Seidenik.

15 Kanninganillo annijokarpok saviksoarmik ipiktorsoarmik, tapsomunga nellojut unatarkovlugit, tapsomalo nalektiniarpeit sakkomut kikkiengmut. Gudiblo ajugakangitovitojub illungertorneviksub ningausinget weinib nakkiterutinga tulleromãrpa.

16 Attekarivoktauk annoramigullo sibviamigullo aglaksimmajok, imaitok: Koenigeojok Koeniginmut illunainut, Nalegaujorlo nalekennut illunainut.

17 Engeletauk tækkogivara sekkinerme nangertok ; nippersoarmullo nibliadlartok, tingmitsennut illunainut killaub attagut tingijunnut okarlune : Kaititse kattimma-lerluse Gudeviksojub nerrimmavianut.

18 Koenigit angajokaunerojullo uvinginnik nerriluse, sōngojullo uvinginnik, horsillo kanginetullo nerkingin-
nik, kivgaungitullo kivgaujullo, mikkijullo angijullo, il-
lunatik uvinginnik.

19 Nergjullo imna, Koenigillo nuname, sorsuktokud-
soangillo tækkogivakka, kattorsorsimmajut sorsugomav-
lutik, horsib kangane iksivajomut, sorsuktokudsoangin-
nullo.

20 Nergjut tava tigujaulerpok, illagællugolo nellang-
aidlune nellautaijok, tækkoane tattamnantullidlalauktok,
tamakkonunga tammartilaungmagit, nergjutsuub nellu-
naikutanganik tigusimmajut, adsingoanganiglo tuksiar-
vekalauktut ; tapkoa magguk omavlutik egitaulerpuk
korkumut orksorotelingmut ikkomamut ikkoalajomut.

21 Assingillo nungulugit tokkotaulerput saviksoar-
mut, horseme iksivajub kanninganit annijomut, ting-
mitsello illunatik nerrivut taipkoa uvinginnik kågung-
nērlutik.

KAPITEL XX.

Tokkungajut makkininginnik, erkartuivingmiglo.

ENGELETAUK tækkogivara killangmit akkarsartok,
tamna pērumik nettekangitomut pekartok, kellaumgu-
jaksuarniglo aggangminut tigumiartok.

2 Drache tava tigulerpa, kuglugiatokak, tagva Teufele
Satanaselo, kellersorlugo Jahrene tausendene.

3 Nettekangitomullo egipa, mattulugolo nellunaiku-
serlugo mattuet kangagut, nellojunnik tammartitsinia-
rungnērkovlugo Jahrit tausendit nākārtinnagit ; tamak-
koale kingorngane kellerudsartaujariakarpok annikitoār-
sungmik.

4 Iksivautet tækkogivakka, tapkonunga ingilerput,
erkartuinermiglo tunnitsiviolerput, niakoërtaulauktullo

Jesuse kigligiutigilaungmatsuk, Gudiblo okausinga pivlugo, nergjumiglo adsingoanganiglonēt tuksiarvekalaungitut, nellunaikutanganiglonēt tigusilaungitut kaungmigut, aggangmigullo; tapkoa tarningit tækkogivakka: tapkoa omarput Kristuse nalegautekattigivlugo Jahrene tausendene.

5 Tokkungajulle assingit omartitaungilet, Jahrit tausendit nākārtinnagit. Tamædsa makkinerub sivorlinga.

6 Piulijauvok tamna ivsornaitovlunelo makkinerub sivorlinganik illangiutijok, taimaitomut tokkub aipanga pitsartunekangimet, Gudemullo Kristusemullo ajoher-tuijomārput nalegautekattigællugolo Jahrene tausendene.

7 Jahrit tausendit nākpetta, Satanase kellerudsartaulerpok parngnanērsimmavingminit.

8 Aijomārlunelo nellojut tammartitsartorlugit nunaksub terrekongine sittamanetut, Goglo Magoglo kattersorniarlugit sorsugiartorkovlugit, unnurningit sorlo immarbiub sināt siorangititut.

9 Nunab naternaksoanganut pivut, ivsornaitullo sorsuktokudsoangita tangmarviksangit, iglugaseksuillo næglingnartut illumaveit. Ikkoma tava kattekpok Gudemit killangmit nungutidlugit.

10 Satanaselo tapkoninga tammartitsijok egिताulerpok korkumut ipsomunga ikkomaksoalingmut orksoromut, nergjutsb nellangaidlunelo nellautaijub innigingnut, āniatitauniarivut uvlotillugolo unuamelo issokangitomit issokangitomot.

11 Iksivautaksoak kakkortak tækkogivara, tapsomanelo iksivajok, tapsoma kēnanganit nunalo killaglo kemmavuk, tapkungungalo inniksamik nachvartokangilak.

12 Tokkungajut tækkogivakka, mikkijullo angijullo Gudib sangane nangertut, aglaillo makpertet makpertaulerput; aglaillo assingit makpertaulerivut, tagga omantut. Tokkungajut erkartortaulerput, aglait attuarlugit makpertennetunnut piniarninginnut.

13 Immarbiublo tokkungajut illuminetut kaipeit, tok-

kublo täktoksublo tokkungajut illuminetut kaitiniveit, il-lunatiglo piniarninginnut erkartortaulerput.

14 Tokkolo täktoksoarlo egिताulerpuk korkumut ik-komalingmut ipsomunga. Tamædsa tokkub aipanga.

15 Nelliet aglaksimmanane makpertenne omanartub aglanginne nachvartaupet, tamna egिताulerpok korku-mut ikkomaksoalingmut.

KAPITEL XXI.

Jerusalemib nutāb illinganinga okautaulerpok.

KILLAK nutāk, nunalo nutāk tækkogivakka. Killak sivorlek, nunalo sivorlek pērmennik, immarbiglo itsung-nerivok.

2 Uvangalo Johannes tækkovunga iglugaseksoarnik ivsornaitunnik, Jerusalemik nutamik, Gudemit killangmit akkartunnik, ākiksorsimmajunnik, nullieksatut pinnar-narsititaumajotut uiksaminut.

3 Tussalarmalo nippersoarnik iksivautaksoarmit, o-kartok: Ahak, tagva Gudib tupinga innungnetok, tap-somalo iglomiokattigijomaveit, tapkoalo innukottigijo-maveit; Gudiblo nangminek illaginiarpeit, tapkoalo Gu-diginiarpæt.

4 Kugviornerillo tamaita Gudib allarterniarpeit ijing-iinit, tokko itsungnērpok, kiksarnermiglonēt, nibliarner-miglonēt, ānianarnermiglonēt pijokarungnērnarpok; si-vorliojut itsungnērmetta.

5 Iksivautaksoarmelo iksivajok, okarpok: Ahak, ta-maitarsuit nutāngortipakka. Okarvigivāngatauk: Ag-lagit; okautsit tamakkoa miksekartovlutik okpernartok-songmetta.

6 Okarvigigivānga: Pimmajarērpok. Alfaovunga Omegaovlungalo, pigiarneovlungalo naggatauvunga. Im-meruktok immiub omonartub puailavinganit immertitso-mavara akkekangitomik.

7 Sālakalertok kingormgujijomārpok tamainik, Gu-diginiarpānga, ernneriniarivaratauk.

8 Nekkilersijulle, okpingitullo, makkojungnartullo, innuartullo, assiniartullo, angakoniartullo, Gudeungitunniglo kivgartortut, sæglojullo tamaita, tapkoa pijeksauerijomärtangit korkume ikkomaksoarme orksorotelingme ikkoalajomeput; tamædsa tokkub aipanga.

9 Engelit 7 it illulerkuttiggitt 7 nik ullipkitartunnik kappianartut kingorliksanginnik illangeta tikkipānga, okarvigivlunga, okarlunelo: Kait, tækkotitsomagapkit arnamik ipsominga Saugārsub nullieksanganik.

10 Aularutipānga annernerme kakkaksoarmut kingiktoksoarmut kemergotidlunga iglugaseksoarnik Jerusalemik ivsornaitomik, killangmit Gudemit akkartunnik.

11 Gudib ānanāvakoanganik pilik, kaumaninga ujarak pivianarnerpāk adsigiva, Jaspisetut kaumatigijok.

12 Avalukarivok angijunnik pōktojunnik, 12 nik ittertarviksoakartut, ittertarviksuillo kangine 12 nik Engelekartut, aglaksimmajunniglo atternik, tagga Israelib kitortorangita kinguvarēningit.

13 Ittertarviksuit unnunga sangmijut pingasolaukput, ittertarviksuillo avunga sangmijut pingasolaukput, ittertarviksuillo aunga sangmijut pingasolaukput, ittertarviksuillo paunga sangmijut pingasolaukput.

14 Iglugaseksuillo avaluksoangit tungavikalaukput 12 nik, tamakkonanelo Saugārsub Apostelingita 12 it attingit aglaksimmavut.

15 Uvamnut okartok suvloliksoarmik Goldemik ajaupiangojartomik pitalik, iglugaseksuit ittertarviksoangillo avaluksoangillo ōktorkovlugit.

16 Iglugaseksuillo sittamænnik terrekokarput, takkiningillo sillingningillo adsigēkput. Iglugaseksuillo suvlolingmut ōktorpeit Stadit 12 tausendit. Takkininga, sillingningalo pōktuningalo adsigēkput.

17 Avalaungittauk ōktoriveit, 144 Ellenik, innub ōktutanut, tamna Engelib attorpa.

18 Iglugaseksuillo avalungita sennamaningit Jaspiseovut, iglugaseksuillo Goldenavut, Glasetut kaumajotut.

19 Iglugaseksuillo avalungita tungavingit ānanausitavut sunatuinarnik ujarkennik pivianartoksoarnik.

Tungavik 1 Jaspisemik, 2 Saphiremik, 3 Chalcedonieremik, 4 Smaragdemik,

20 5 Sardonichemik, 6 Sardisemik, 7 Chrysolithemik, 8 Beryllemik, 9 Topasemik, 10 Chrysoprasemik, 11 Hyacintemik, 12 Amethystemik.

21 Ittertarviksuillo sappangangovut 12 it, ittertarviksuillo attunit sappangak attausek, iglogaseksuillo apkosiningit Goldenauvut, Glasetut kaumajotut.

22 Tapkonane Tempelemik tækkungilanga; Nalegak Gude ajugakangitovitojok, Saugärsuglo Tempelegingmagik.

23 Iglugaseksuillo sekkinermut takkermullonēt kaumaksartaujariakangilak; Gudib ānanauninget kaumartimagit, Saugärsuglo kaumautigivæt.

24 Nellojullo piulijauniartut, arvertarniarput kaumautigællugolo tamna. Nunablo Koenigingita ānanaunitik tagvunga pititsomärpeit.

25 Ittertarviksoangillo upkuartauniatsengilet uvlotillugo, tagvane unnuakatsengimet.

26 Nellojogaseksuillo pinnarnarningit nertornarningillo tagvunga pititaujomärput.

27 Ipektajok nelliet takkamunga piniatsengilak, makkojungnartullijorlo, sæglojomiglonēt pijut; Saugärsuble aglanginne makpertenne omanartunne aglaksimmajut kissimik itteromärput.

KAPITEL XXII.

Immermiglo, napartomiglo omanartungnik.

UNERTUIVORLO uvamnut kõngmik issungitomik omanartub imminganik, allikotut kaumatigijomik, tamna annijok Gudib Saugärsuble iksivautaksoanganit.

2 Apkosiningita kerkane kõggublo senniængne tamangne napartokalaukpok omanartunnik, tapkoa 12 nik ingmigolingajunnik paungakalaukput, takkinelo tamaine paungennik nutānik kaitsivut, napartullo millukattangit atsuilijutiksavut nellojunnut.

3 Ominartokarungnērivok, Gudiblo Saugārsablo ik-sivautaksoagik tapsomanetsomārivok, kivgangitalo kivgatoromārpæt.

4 Kēnangalò tækkojomārlugo, attingalo kaunginnetso-mārpok.

5 Tagvane unnuakarniængilak, kaumajutiksakaria-kanginivut sekkerngublonēt kaumaninganut, Gudib Nalekab kaumaksarniarmagit, attanniojomārpullo issokangitomit issokangitomot.

6 Okautivāngalo: Okautsit tamakkoa miksekartovlutiglo sæglosuitovut. Gudiblo, Profetit ivsornaitut Nalegangeta Engeline tillilaukpa kivganginnut tækkotitsikovlugo killamik nelluitsomārtuksennik.

7 Ahak, killamik aggerniarpunga, piulijauvok makpertet tamakkoa okausingit nellautaimajunnik torkoiniartok.

8 Uvanga tagga Johannese, tussarlugillo tækkolauktakka tamakkoa. Tussarlugillo tækkogapkit pamakterpunga, Engelib tamakkoninga uvammut tækkotitsijub ittigganginnut tuksiarvigivlugo.

9 Okarvigivāngalo: Kammalerit, taimailiornæk, kivgaukattigigamga, kattangutitillo Profetit, tapkoalo makpertenetunnik okautsinnik torkoiniartut; Gude tuksiarvigiuk.

10 Okarvigigivānga: Nakkiterniængilettit okautsit nellautaimajut makpertet tamakkonanetut, nellutininga kannimet.

11 Idluitomik piniartok idluitomik pitsainarle; ipektorlorlo ipektutsainarle; idluartorle idluartutsainarle, ivsornaitorlo ivsornaitutsainarle.

12 Ahak, killamik aggerniarpunga, akkilliutiksaraloneksarlugo, akkileriartorlugit illunaita piniarninginnik.

13 Alfaovunga Omegauvlungalo, pigiarneovlungalo naggatauvunga, sivorliovlungalo kingorliovunga.

14 Piulijauvut perkojanginnik nalektut, pitsartunekar-kovlugit napartomut omanartomut, ittertarvikullo itterkovlugit iglogaseksoarnut.

15 Sillatanemetta kingmit, angakulliartullo, assini-

artullo, innuartullo, Gudeungitunniglo kivgartortut, illunatiglo, sæglunermik ivlersijut, sæglovlutiglo pijut.

16 Uvanga Jesuseovlunga, Engelige tillilaukpara tamakkoninga kigligiudsekovluse illagëktunnut. Davidib amägivlungalo kinguvarivānga, kaumautiksarlo uvloriak kausiut.

17 Annernek nullieksarlo okarpuk: Kait! Tamattomingalo tussartok, okarle: kait. Immeruktorlo, kaile, pijomajorlo omanartub imminganik pile, akkekangitomik.

18 Kigligiutivakkale illunaita okautsinnik nellautaimajunnik tamakkoninga tussartut makpertennetunnik: Tamakkonunga illautitsijokarpet, Gudib tava illautitsiniarpok tapsomunga kappianartunnik makpertenne tamakkonane aglaksimmajunnik.

19 Illangajjokarpello aglait tamakkoa okausinginik nellautaimajunnik, Gudib tava illangaititsomārpa piksanganik makpertenit omanartunnit, iglogaseksoarnillo ivsornaitunnit, aglaksimmajunnillo makpertenne tamakkonane.

20 Kigligiudsijok tamakkoninga okarpok: Ahammarik, killamik aggerpunga. Amen, illa, kailaurille, Nalegak Jesuse.

21 Nalegapta Jesusib Kristusib saimarninget illagilisse illunase. Amen.

W. M'DOWALLIB, NENILAUKTANGIT.

